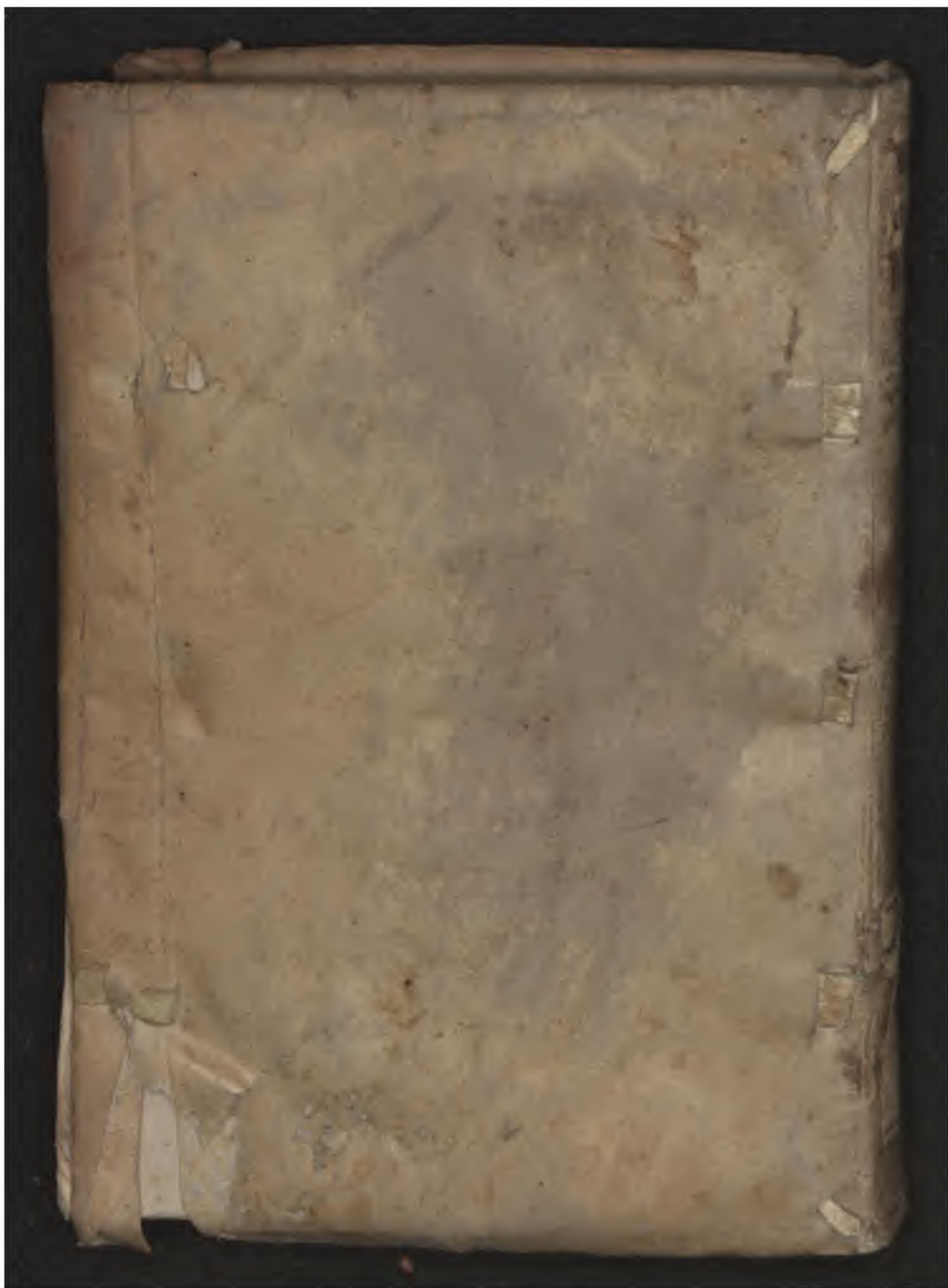
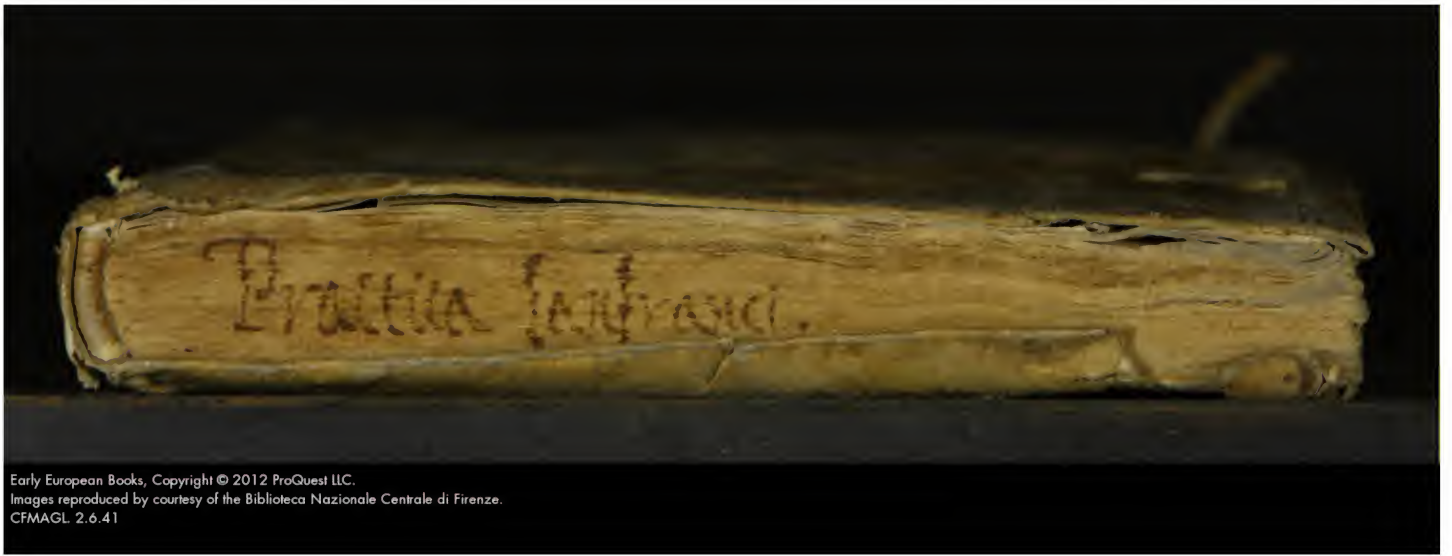

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.41

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.41

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.41

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.41

n° 10

2. 6. 41

2 D. 6

XXIX. EV
LANE

R. Is petri bonaccursi

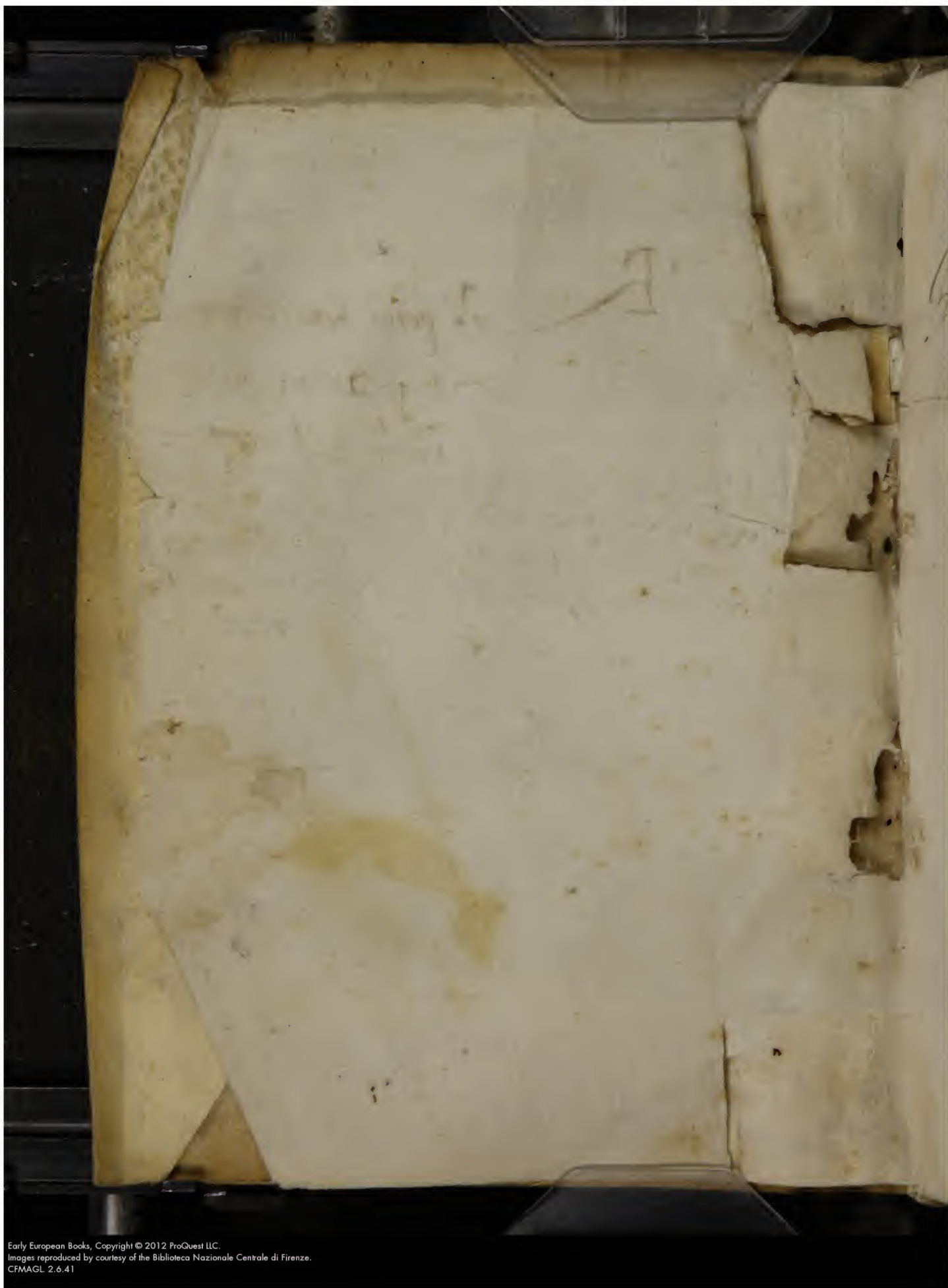
v. j. Doctoris pisto-

riensis & Amicor

Ad usum bonaccursi
Iam res Petri, nomine dicuntur esse Francisci

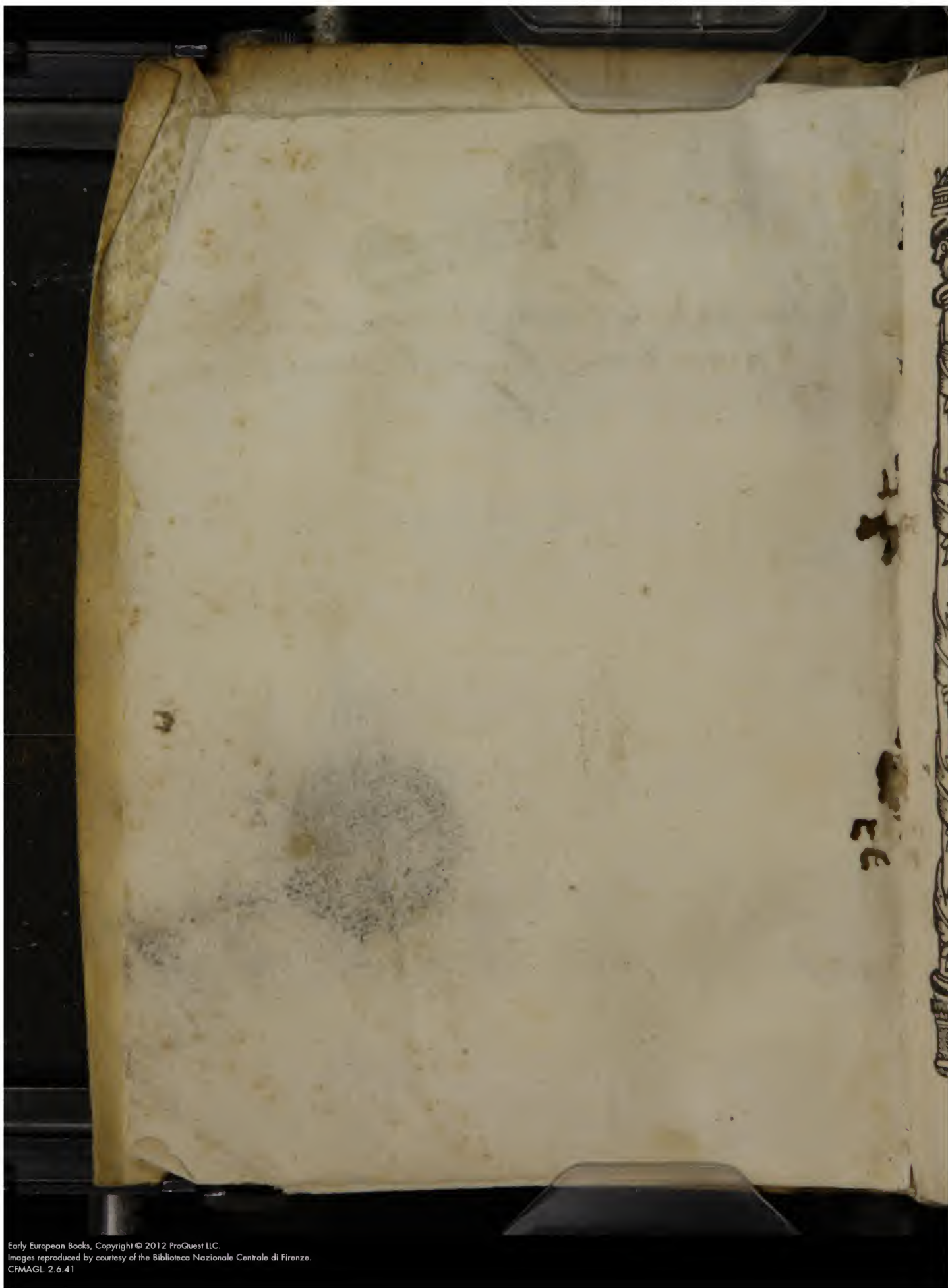
Ad usum franci Jacobi

scribitur

Hunc uide florem scirpalem cuius odorem
se carnis dextera fragrans intus et extra.

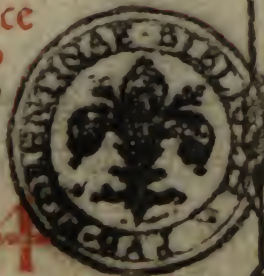

Practica Lanfranci

Aurea et excellēs iudi-
cibus/ aduocatis/ notar ijs/ practiciſq;
omnibus: oppido q̄necellaria iudicia
ria practica Juris Clariuſq; luminis/ et
monarche dñi **Lanfranci de Grano**
Buxiani/ cum apoſtillis clariffimorū
viroꝝum dominoꝝum **Benedicti vadi**
Foroſempronienſis/ et **Leſi Bugonis**
Diſſuti Labillon. Burgundi. J. Cl. do-
ctorum: qua iudex aduocatoꝝum: ipſeq;
aduocatus ſui emuli verſutias et cau-
telas/ aliasq; quotquot **Bartholomeus**
Lepola: et poſt eū **Thomas Ferretius**
Buxienſis ſcripſere propellet: bocq;
ſe duce tuebitur: et quo line practi-
cus quiſq; eſſe nequid ſingula-
rium propter et quotidiana
narū materiaꝝ affluen-
tiā/ que in eo habentur: vt in **Indice**
Alphabeticō
(q̄ mox ſub-
ditur) eſt
videre.

1534

Uenundantur Lugduni a Jacobo
Biunni in vico mercuriali.

Tabula Rubricarum huius operis.

Repetitio .c. quoniam contra. de proba.	fo. i.
De citationibus.	fo. viij.
De dilationibus.	fo. xj.
De recusationibus.	fo. xiiij.
De exceptionibus.	fo. xvij.
De petitionibus.	fo. xix.
De confessionibus.	fo. xxv.
De depositione testium.	fo. xxv.
De instrumentorum productione.	fo. lxj.
De interlocutorijs et appellationibus.	fo. lxxij.
De expensis.	fo. xcviij.
Repetitio clemen. sepe. de verbo. signifi. in qua ma- terie delegatarum et summariarum continetur.	fo. ciiij.

Alphabeticus index principalium suarum.

Repertorium siue

index alphabeticus plectens ordine singulares practicaeiles quotidia-
nasq; materias: que in hoc iudicia-
rie practice volumine continentur:
que vt leuius habeant: ad nume-
rum (q; in singulo quoq; capite ac pa-
ragrapho reueratur) foliorumq; or-
dinem remittitur.

De litera. A.

Alphabeticus dictio est negatiua. in
repe. c. qm contra. sup ver.
risiones. nu. 14. fo. xxiij.
Accusat^r de homicidio si di-
cat se fecisse ad sui defen-
sionem: pbet p testes dz
th pdenari. in repe. c. qm p. sup verbo
confessiones. nu. 20. fo. xxix.
Accusari pot quis criminaliter de quocu-
q; crimine. in repe. c. quonia contra. sup
hb. interlo. z appel. nu. 82. fol. lxxv.
Accusaf aliq; cora iudice sectari de adul-
terio: z cofitef: an debeat remitti ad iu-
dicē ecclesiasticū. in repe. c. quonia cō-
tra. sup hb. pfeffiones. nu. 15. fo. xxvj.
Acta iudicij quare scribent. in repe. c. quo-
niam contra. nu. 1. fo. j.
Acta an possint pbari p testes si fiant nō
in scriptis. in rep. c. qm p. nu. 23. fo. iij.
Acta que cōficiunt in scriptis requirunt tā
in iudicio ordinario q; in summario.
in repe. c. quonia cōtra. nu. 15. fo. iij.
Acta facta in iudicio summario nō faciūt
fidē in plenario. in rep. c. quonia ptra.
in hb. interlo. z appel. nu. 71. fo. lxxij.
Acto: an possit pducere testes ad eternā
rei memoriā an litis ptestationē. in re-
pe. c. quonia cōtra. sup ver. testiu depo-
sitio. nu. 47. z. 48. fo. xl.
Acto: q; fecit expēsas in recolligēdo istrz
a tabellio: an possit petere sibi tales
expēsas refici. in repe. c. quonia cōtra.
in verb. expense nu. 28. fo. c.
Acto: pōt cōpelli edere reco instra sua p
fundada z coadiuuada intētiōe. z ex

ceptione rei. in repe. c. quonia ptra. su-
per. verb. instrumentorū pductio. nu.
70. fo. lxx.

Actus pōt expediri die feriato qnecūq; ex-
pedit ex volūtate partiū. in repe. c. se.
pe. sup verb. de plano. nu. 14. fo. cvj.

Adnersari^r an possit cōpelli edere instru-
menta quib⁹ nō vtit. nec est vsurus. in
repe. c. quonia cōtra. sup verb. instru-
mentorū pductio. nu. 69. fo. lxx.

Adversariū presentia est necessaria in om-
ni appellatione interponēda. in repe.
c. quonia cōtra in hb. interlo. z appel-
lario. nu. 138. fo. xcvi.

Aduocat^r obtinēs in ppria causā an pos-
sit petere expēsas quas dedisset alteri
aduocato. in repe. c. quonia contra. in
verb. expense. nu. 25. fo. c.

Aduocatus pōt esse testis p clientulo. in
repe. c. quonia cōtra. sup ver. testiu de
positio. nu. 110. fo. xlii.

Aduocati appellatione cōtinet^r pcurator:
in rep. c. quonia cōtra. sup verb. testiu
depositio. nu. 177. fo. lix.

Affinis an possit esse testis p affine. in re-
pe. c. quonia cōtra. sup verb. testium si-
des. nu. 91. fo. xlvij.

Affinitas quō pbet. in repe. c. quonia con-
tra. sup hb. testiu deposti. nu. 183. fo. lx.

Agēs ex mutuo oportet q; pbet mutuū. in
repe. c. quonia cōtra. sup ver. testiu de
positio. nu. 155. fo. liij.

Allegās suspitionē tenet^rurare. in repe.
c. quonia ptra. sup verb. recufationes
nu. 11. fo. xv.

Alternatus qn ponit inter genus z spēs
resoluitur in copulā. in. c. quonia con-
tra. nu. 17. fo. iij.

Amtē^r an possit esse testis. in repeti. c. qm
contra. sup verb. testium depositions
nu. 147. fo. liij.

Annus apposit^r in principio libri neterū
an intelligat^r repetitus in oib⁹ scri-
pturis sequentibus. in repe. c. quonia
contra. sup verb. instrumentorū p-
ductio. nu. 59. fo. lxx.

Apodissa an faciat plenā pbatōnē. in re-
pe. c. quonia cōtra. sup verb. instrumē.
pduc. nu. 73. fo. lxxj.

Appellatio quotiescūq; phibetur. si quis
A a ij

Alphabeticus index

- appellettenet inferere cam. in repe. c. qm̄ 3. l. 1. interlo. 2. appel. nu. 118. fo. xcy.
Appellatio q̄ sit sequenda: p̄ma an ultim̄. in repeti. c. quoniam contra. in ver. interlo. et appella. nume. 88. fo. lxxxvi.
 Et in appellatione consideranda sunt quatuor tempora. ibidem. nume. 89.
Appellatio vbi interponat: et quid debeat habere in se. in repe. c. quoniam p̄tra. in verbo. interlo. 2. appella. nu. 83. 85. 86. 2. 87. fo. lxxxv. 2. lxxxvi.
Appellatio an possit interponi omni tēpore. in repe. c. quoniam cōtra. in ver. interlo. 2. appel. nu. 95. fo. lxxxviij.
 Et an possit interponi corā notario si nō sit ibi index. ibidem. nume. 96.
Appellatio interposita corā iudice a quo habet vim libelli. in repe. c. quoniam cōtra. in verbo. interlo. et appella. nu. 126. fo. xciiij.
Appellatione pendēte an possit aliquid innouari. ibidem. nume. 127.
Appellatio ab interlocutoria extraiudiciali 2. iudiciali quomodo cōueniāt. in repeti. c. quoniam contra. in verb. interlo. 2. appella. nume. 132. fo. xcij.
Appellatio infra qd̄ tēpus possit peti corā iudice appellationis: 2. psequi cam appellationis. in repe. c. quoniam 3. in verbo. interlo. 2. appel. nu. 93. fo. lxxxvij.
Appellatio ab interlocutoria 2. a diffinitiva q̄ differant. in repe. c. quoniam cōtra. in verb. interlo. 2. appel. nume. 115. 2. nume. 119. fo. xcij.
Appellatio facta per vnum ex consortib⁹ an p̄sint alteri non appellanti. in repe. c. quoniam contra. in verbo. interlo. 2. appella. nu. 145. fo. xcviij.
Appellās si succubat in cā appellationis an sit cōdēnādo in expēsis. in repe. c. quoniam 3. in verb. expēse. nu. 19. fol. c.
Appellandum quo ordine sit. in repeti. c. quoniam contra. in verbo. interlo. et appella. nume. 133. fo. xcij.
Appellari nō pōt amplius vbi late sunt tres inle condemnatoie confirmatorie. in c. quoniam p̄tra. nu. 47. fo. vij.
Appellari pōt a sententia lata sup̄ posset solo qm̄ nō pōt p̄bari in petitorio in repeti. c. quoniam contra. in verbo. interlo. 2. appella. nume. 105. fo. xc.
 Et si non potest appellari pōt dici de nullitate. ibidem. nume. 104.
Appellari nō pōt regulr̄ de iure citalli ab interlocutoria. in repe. c. quoniam p̄tra. in ver. interlo. 2. appel. nu. 114. fo. xcij.
Appellare qd̄ dicat incōnienti seu ilico. in repeti. c. quoniam contra. in verbo. interlo. 2. appel. nume. 84. fo. lxxxij.
Appellari an possit a nimis breui dilatione. in repe. c. quoniam cōtra. in verbo. dilationes. nume. 19. fo. xcij.
Appellari possit a snia p̄ quā index p̄nūtiat p̄cedendū fore sup̄ libello ipso extēte incepto. in repe. c. quoniam p̄tra. in verbo. interlo. 2. appel. nu. 109. fo. xcij.
 Et an a nimis breui dilatoe. ibi. n. 110.
 Et an a denegata audiētia. ibi. n. 111.
 Et an si index p̄nūtiat appellationē esse desertā possit appellari. ibi. n. 112.
 Et quid si index p̄nūtiat deferendum esse appellatione. nume. 113. fo. xcij.
Appellari quomodo debeat ab executione. in repe. c. quoniam contra. in verbo. interlo. 2. appel. nume. 121. fo. xcij.
Appellare qui non audet coram iudice a quo quomodo debeat appellare. in repe. c. quoniam contra. in verbo. interlo. et appel. nume. 135. fo. xcij.
 Et qd̄ de illo q̄ dicit se nō potuisse habere copiam iudicis. nu. 136. fo. xcviij.
Appellare quis possit a sentētia lata per iudicem. in repe. c. quoniam contra. in verbo. interlo. et appella. nu. 97. 2. 99. 100. 2. 101. fo. lxxxviij. 2. lxxxix.
 Et in quib⁹ causis possit quis appellare. ibidem. nume. 102.
Appellari debet in scriptis ab interlocutoria. in repe. c. quoniam cōtra. in verbo. interlo. 2. appella. nume. 116. fo. xcij.
 Fallit. vt nu. 117.
Appellare a quacūq; interlocutoria de iure canonico. in repe. c. quoniam 3. in verbo. interlo. 2. appel. nu. 105. fo. xcij.
Appellari an possit a citatione. in repeti. c. quoniam contra. in verbo. interlo. 2. appel. nume. 106. fo. eodem.
Arbitr̄ solus potest recusari tanq̄ suspectus. in repe. c. quoniam contra. super verbo. recusationes. nume. 8. fo. xcij.

Principalium sententiarum.

- A**rbitrari potest cognoscere de causa ubi vult. in repe. c. qm̄ cōtra. in verb. inter lo. 7. appel. nu. 32. fo. lxxv.
- A**rbitri qui eligunt de iure civili nō sunt p̄prie arbitri: 7 qd̄ sint. in repe. c. qm̄ 3. sup̄ hb. recusationes. nu. 17. fo. xvj.
- A**rbitri possunt sibi eligere locū ad ferendum sententiā: dūmodo loc⁹ sit hone stus. in repe. c. qm̄ cōtra. in verb. inter lo. 7. appel. nu. 31. fo. lxxv.
- A**rbitrator: in quē factum est compromis sum de iure an possit esse testis. in repe. c. qm̄ cōtra. sup̄ hb. testiū depositio. nu. 115. fo. l.
- A**rbitrator: nō pōt recusari t̄q̄ suspect⁹. in repe. c. qm̄ cōtra. super verb. recusationes. nu. 3. fo. xliij.
- A**ssessor: potest recusari tanq̄ suspect⁹. in repe. c. qm̄ cōtra. super verb. recusationes. nu. 5. fo. xliij.
- A**ttētare an 7 qualiter renocent. in repe. c. qm̄ cōtra. in hb. interlo. 7. appella. nu. 130. 7. 131. fo. xcv. 7. xcvj.
- A**testationes facte in vna instātia an poterūt p̄ducī iterato l alia instātia sup̄ eisdē capitulis. in repe. c. qm̄ 3. sup̄ hb. testiū depositio. nu. 58. 7. 59. fo. xli.
- A**utoritas cōsensūs decretū 7 licētia dis ferunt. in repe. c. qm̄ cōtra. sup̄ verb. cōfessiones. nu. 8. fo. xcvj.
- D**e litera. B.
- E**rrorari⁹ an possit eē testis p̄ potestate in suo syndi catu. in repe. c. quoniam p̄tra. sup̄ ver. testiū depositio. nu. 105. fo. xliij.
- D**e litera. C.
- C**apitulū qm̄ dicat vnicū: 7 qm̄ plura. in repe. c. qm̄ cōtra. sup̄ hb. cōfessiones. nu. 29. fo. xxx.
- C**apitula qm̄ dicātur diuersa. ibi. nu. xxx.
- C**ausa finalis statuti sumit ex p̄mio. in repe. c. quoniam cōtra. nu. 2. fo. j.
- C**ausa remota pōt inseri i libello. in re. c. qm̄ 3. sup̄ hb. petitiones. nu. 14. f. xxi.
- C**ā ois reguli est ordinaria. in repe. cle. sepe. in verb. simpliciter. nu. 19. fo. cv.
- C**ā magna q̄ dicat. i repe. c. quoniam p̄tra. sup̄ hb. testiū depositio. nu. 57. f. xxix.
- C**ausa p̄sequē de appellatiōis 7 cā nulli tatis hnt̄ q̄tuor mēses. i repe. c. qm̄ 3. in hb. interlo. 7. app. nu. 146. fo. xcvi.
- C**ā ois executionis est summaria. i repe. cle. sepe. in hb. simplr. nu. 16. fo. ciiij.
- C**ā pōt expediri iudice sedēte p̄ tribuna li: qm̄ mādāt p̄cedere de plano. in repe. cle. sepe. sup̄ hb. de plano. nu. 5. fo. cv.
- E**t sine strepitu partiū 7 aduocatorū. ibidē. nu. 6. Et poterit p̄cedi ad exami nationē testiū ēt lite nō p̄test. ibi. n. 7.
- C**ausa dz exp̄imi in snia in aliq̄b⁹ casib⁹. in repe. c. quoniam cōtra. in verb. inter lo. 7. appel. nu. 80. fo. lxxv.
- C**ā an cōmittat simplr an summarie non importat. in repe. cle. sepe. in verb. sim pliciter. nu. 1. fo. ciiij.
- I**n causa summaria nō pōt p̄cedi in fe rrys ob necessitatē hōlz: nisi quatenus p̄mittit in causa ordinaria. in repe. cle. sepe. in verb. simpliciter. nu. 4. fo. ciiij.
- C**ausam instā litigādī quādo quis dicat h̄bere. in repe. c. quoniam cōtra. in ver bo expense. nu. 5. fo. xcviij.
- E**t an excuset ab exp̄nsis q̄ debent rati one contractus. nu. 9. fo. xcix.
- C**ause legitime recusandi iudices q̄ sint: in repe. c. quoniam 3. super verb. recusa tiones. nu. 19. fo. xvj.
- C**itatio quādo dicat peremptoria. in re pe. c. quoniam cōtra. sup̄ verbo citatio nes. nu. 15. fo. x.
- C**itatio expectatoria de se nō est p̄empto ria. in repe. c. quoniam cōtra. sup̄ verbo citationes. nu. 16. fo. x.
- C**itatio non valet si citetur quis: qui non possit venire ad iudiciū. in repe. ca. quoniam cōtra. super verbo citatio ne. nu. 8. fo. ix.
- C**itatio sine termino an valeat. in repe. c. quoniam cōtra. super verbo citatio nes. nu. 20. fo. xi.
- C**itatio debet fieri ad instantiam partis. in repe. c. quoniam cōtra. super ver bo citationes. nu. 10. fo. x.
- E**t an valeat si nō appereat facta ad instantiā partis. ibidē. nu. 11. fo. x.
- C**itatio facta die feriato vt quis compa reat die non feriato an valeat. in repe.

Alphabeticus index

- c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 26. fo. xi.
- Citatio an sit de pcessu. in rep. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 1. fo. viij.
- Citatio an requirat perceptoriam ut actus valeat. in repe. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 14. fo. x.
- Citatio una quoniam sufficiat. in repe. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 18. fo. x.
- Citatio non valet ubi ad suam diffinitivam procedit ante litem contestationem contra regulas iuris contra: nec in sua excoicationis. in repe. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 22. fo. xi.
- Citatio generalis facta ad totam causam an valeat et teneat. in repe. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 24. fo. xi.
- Citatio an regenerat in executione sine. in repe. c. quoniam contra. in verb. interlo. et appell. nu. 67. et 68. fo. lxxij.
- Citatio erigit ubi pcedit apposta clausula: sine figura iudicii. in repe. de sepe. super verb. libellus. nu. 5. fo. cvij.
- Citatus debet comparere coram iudice ecclesiastico. in rep. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 12. fo. x.
- Citatus ad locum non tantum notorie non artat vigore talis citationis. in repe. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 9. fo. ix.
- Citare ubi quis debet. in repe. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 4. fo. ix.
- Et quod si non reperiatur. ibi. nu. 5. fo. ix.
- Citari an quis debeat ad apothecam. ibi. dem. nu. 6. fo. ix.
- In citatione quod debeat scribi. in rep. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 7. fo. ix.
- Citatio peremptoria requirit in causa summaria. in repe. de sepe. in verb. simpliciter. nu. 8. fo. ciiij.
- Clausula summarie de plano et quid importet. in repe. c. quoniam contra. nu. 26. fo. iiij.
- Clausula simpliciter de plano et quod oporteret. in repe. de sepe. nu. 6. fo. ciiij.
- Clausula ex certa scientia est necessaria in his que concernunt preiudicium alteri. in repe. c. quoniam contra. in verb. interlo. et appell. nu. 13. fo. lxxv.
- Clausula sine figura iudicii quod importet. in repe. de sepe. super verb. libellus. nu. 5. fo. cvij.
- Clericus si producat in testem coram iudice seculari: et deponat falsum coram eo: si accusatur de falso coram eo: an poterit index ecclesiasticus inhibere. in repe. c. quoniam contra. super verb. confessiones. nu. 16. fo. xxvij.
- Et quod de clerico qui commisit homicidium. ibi. dem. nu. 17. fo. xxvij.
- Clericus admittit in testem per ecclesiam suam. in repe. c. quoniam contra. super verb. testimonium depositio. nu. 106. fo. xlix.
- Clerici an possint esse testes. in repe. c. quoniam contra. super verb. testimonium depositio. nu. 150. fo. liiij.
- Clerici non possunt compelli testificari. in repe. c. quoniam contra. super verb. testimonium depositio. nu. 43. fo. xl.
- Clementina sepe contingit. continet eundem virilitatem. in repe. eiusdem clementina. nu. 1. fo. ciiij.
- Colonus an possit esse testis pro domino suo. in repe. c. quoniam contra. super verb. testimonium. nu. 103. fo. xlvij.
- Commisio que fit nuntio potest fieri quolibet die. in repe. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 27. fo. xi.
- Commissiones causas non sunt de actis. in repe. c. quoniam contra. nu. 20. fo. iiij.
- Comparatio literarum quantam fidem faciat. in repe. c. quoniam contra. super verb. instrumentorum. p. d. nu. 80. fo. lxxij.
- Compelli aliquem vel timere ne de facto compellatur sunt paria. in repe. c. quoniam contra. in verb. interloquio. et appella. nu. 137. fo. xxi.
- Compromissum si est factum in arbitrium et arbitratores finienda infra mensem: si ferat sententiam infra dictum terminum. an requirat citationem partis absentis. in repe. c. quoniam contra. super verb. citationes. nu. 19. fo. x.
- Compromissum generale quod importet. in repe. c. quoniam contra. super verb. petitiones. nu. 17. fo. xxi.
- Compromissum licet sit factum de iure et de facto inter conventum et agentem. an erit regressus de executione. in repe. c. quoniam contra. super verb. recusationes. nu. 18. fol. xxv.
- Conclusum quando dicat in causa. in repe. c. quoniam contra. super verb. exceptiones. nu. 50. fo. xxij.

Principalium sententiarum.

- Condemnatus in expensis et contumacia
an possit appellare. in repe. c. quoniam
contra. in verb. expense. nu. 36. fo. cii.
- Condemnari quis potest in expensis ratio
ne victorie ex duplici capite. in repe.
c. qm̄ 3. in verb. expense. nu. 6. fo. xcviij.
- Et ratione temeritatis. ibidem. nu. 7.
- Confessio positionis quam facit ille cui
fiunt positiones potest renocari per confi-
tentem probato errore. in repe. c. quoniam
contra. nu. 33. fo. v.
- Confessio an preiudicet confitenti. in repe.
ti. c. quoniam contra. sup. verb. confessiones.
nu. 31. fo. xxx. Et an statim noceat. ibi-
dem. nu. 32. fo. xxxi.
- Confessio facta cum causa an valeat. in re-
pe. c. quoniam contra. sup. verb. confessiones.
nu. 40. fo. xxxij.
- Et qd de confessione facta parte absente
ibidem. nu. 42. fo. xxxij.
- Confessio facta post tormentum ut valeat qd
requirat. in repe. c. quoniam contra. super
verb. confessiones. nu. 11. fo. xxvij.
- Confessio facta in tormentis facit semiple-
nam probationem. in repe. c. qm̄ 3. super ver-
bo. confessiones. nu. 12. fo. xxvij.
- Confessio facta parte absente an valeat. in
repe. c. quoniam contra. sup. verb. confes-
siones. nu. 35. fo. xxxj. Et quid de iure ca-
nonico. nu. 31. fo. xxxij.
- Confessio emanata ad liberandum non prei-
dicat confitenti. in repe. c. qm̄ contra. sup.
verb. confessiones. nu. 36. fo. xxxj.
- Confessio in dubio presumitur emanata sponte.
in repe. c. qm̄ 3. sup. h. p̄fess. nu. 14. f. xxvij.
- Confessio matris asserentis tale esse filium
suum vel attestantis de etate qd opere-
tur. in repe. c. quoniam contra. sup. verb.
testium depositio. nu. 180. fo. lix.
- Confessio facta in ultima voluntate an pro-
bet. in repe. c. qm̄ 3. sup. h. p̄fessiones.
nu. 46. fo. xxxvj. Et an valeat in p̄i-
dictis testatris vel heredis. ibi. nu. 47.
48. 49. 50. fo. xxxij.
- Confessio facta in causa criminali an infa-
met. in repe. c. quoniam contra. sup. verb.
confessiones. nu. 24. fo. xxx.
- Confessio minoris an valeat. in repe. c. quo-
niam 3. sup. h. p̄fessiones. nu. 25. fo. xxx.
- Confessio tutoris/curatoris/p̄lati et alia-
rum personarum habentium legitimam personam
standi in iudicio: et legitimam admini-
strationem: an noceat dñis. in repe. c. quo-
niam contra. sup. h. p̄fessiones. nu. 26. f. xxx.
- Confessio facta in actibus pecuniariis an
noceat vel prosit confitenti. in repe. c. quo-
niam contra. sup. verb. confessiones. nu.
27. 28. fo. xxx.
- Confessio facta in delictis an valeat. in re-
pe. c. quoniam contra. sup. verb. confes-
siones. nu. 9. fo. xxvj.
- Confessio quid dicat. in repe. c. quoniam co-
tra. sup. verb. confessiones. nu. 7. fo. xxvj.
- Confessio debet emanare ex proposito. in re-
pe. c. quoniam contra. sup. verb. confes-
siones. nu. 2. fo. xxvj.
- Confessio non nocet dicenti verbum in iudi-
ciosum. si ipse peniteat. in repe. c. quo-
niam contra. super verb. confessiones.
nu. 3. fo. xxvj.
- Confessio facta in carcere an valeat. in re-
pe. c. quoniam contra. super verb. confes-
siones. nu. 22. fo. xxx.
- Confessus si quis fuerit in iudicio se debere
nulli: an possit iudex precipere ut illa
soluat. in repe. c. quoniam contra. sup. verb.
confessiones. nu. 52. fo. xxxij.
- Confessio emanata per errorem potest renoca-
ri usque ad sententiam. in repeti. c. quo-
niam contra. super verb. confessiones.
nu. 53. fo. eodem.
- Confessus de crimine an possit esse testis.
in repe. c. quoniam contra. super verb. te-
stium depositio. nu. 138. fo. liij.
- Cognitio summaria debiti per iuramen-
tum creditoris sufficit qm̄ fit missio in
possessionem ex primo decreto. in repeti.
de sepe. in verb. simpliciter. nu. 14. fo.
cuij. Et quid in missione ex secundo de-
creto. ibidem. nu. 15.
- Consanguinitas quomodo probet. in re-
pe. c. quoniam contra. super verb. testiū de
positio. nu. 183. fo. lix.
- Consuetudo foui est iusta causa abbrevianda
terminum. in repe. c. quoniam contra. super verbo. dilationes. nume. 20.
fo. ciiij.
- Consuetudo. dicitur approbata sine alijs testi-
bus qd vnus approbat doctor attestat
de consuetudine. in repe. c. qm̄ contra. sup.

Alphabeticus index

- verbo. responsiones. nu. 17. fo. xxv.
 Consultor potest recusari tanq̃ suspect⁹.
 in repe. c. quoniā contra. super verb. re-
 cusationes. nu. 5. fo. xiiij.
 Continuatio possessionis quō sit pbāda.
 in repe. c. qm̃ cōtra. super verb. testium
 depositio. nu. 167. fo. lvij.
 Contra cōfessum de crimine an possit p-
 cedi ad cōdēnationē nulla pcedēte in
 q̃stione denūtiationis. in repet. c. qm̃
 ptra. sup. hb. cōfessiones. nu. 21. fo. xxij.
 Contractus factus in carcere an valeat.
 in repe. c. quoniam contra. super verb.
 confessiones. nu. 22. fo. xxix.
 Cōtractus qm̃ dicat in scriptis. in repe. c.
 quoniā cōtra. sup. verb. instrumentorū
 produc. nu. 66. fo. lxx.
 Cōtradictio tertij an impediāt executio-
 nem. in repe. c. qm̃ contra. in ver. inter
 lo. 7. appel. nu. 70. fo. lxxij.
 Contrahēs cū forense an possit facere eū
 detineri qm̃ venit in ciuitatē. in repe.
 c. qm̃ 5. sup. hb. recusationes. n. 15. f. xv.
 Et quid si tēpore cōtract⁹ debitor erat
 pauperrimus. ibidē. nu. 16.
 Contumax qui habetur pō cōfesso si mo-
 rit ante litē cōtestatā: pena nō transit
 ad heredē. in repe. c. qm̃ cōtra. sup. ver-
 bo responsiones. nu. 19. fo. xxv.
 Contumax in prima citatione an debeat
 p̃demnari: an expectari trina citatio.
 in repe. c. quoniam contra. in ver. ex-
 pense. nu. 33. fo. cij.
 Creditor petens pecuniā in libello quāz
 mutauit: si probat de cōfessione: sed
 non de mutuo: an succūbat. in repet. c.
 qm̃ contra. super verbo confessiones.
 nu. 34. 2. 38. fo. xxxij. 2. xxxij.
 Criminosus an possit esse testis. in repe.
 c. qm̃ ptra. super verb. testij depositio-
 nes. nu. 123. 2. 124. fo. liij.
C Delibera. D.
 Debitor presumit cōfiteri spe
 future numerationis in
 mutuo. in repe. c. qm̃ con-
 tra. super verb. cōfessiones.
 nu. 33. fo. xxxij.
 Defensio qm̃ dicat. in repet.
 c. quoniā contra. super verb. exceptio-
 nes. nu. 3. fo. xvij.
 Defensio nō pōt tolli p̃ clausulā 2 sine sc̃o
 supra indicij. in repe. cle. sepe. sup. verb.
 libellas. nu. 16. fo. cix.
 Delegatus sol⁹ pōt recusari. tanq̃ suspec-
 ctus. in repe. qm̃ cōtra. super ver. recu-
 sationes. nu. 8. fo. xv.
 Delegatus de latere existens in puincia
 sua non pōt cām delegare cū insertio-
 ne clause simpliciter de plano 2c. in
 repe. cle. sepe. nu. 3. fo. ciiij.
 Delegat⁹ pōt cognoscere de causa ubi
 vult. in repe. c. qm̃ contra. in ver. inter
 lo. 7. appel. nu. 32. fo. lxxvij.
 Delegationes cārū nō sunt de actis. in ro-
 pe. c. qm̃. nu. 20. fo. iij.
 Delegati possunt sibi eligere locū ad ses-
 rendū sententiam: dummodo locus sit
 honestus. in repe. c. qm̃ cōtra. in verb.
 interlo. 7. appel. nu. 31. fo. lxxvij.
 Delictū an possit pbari per instrumentū:
 in repe. c. qm̃ cōtra. super verb. instru-
 mentorū produc. nu. 50. fo. lxxij.
 Delictum lene qm̃ dicat. in repe. cle. sepe.
 super hb. de plano. nu. 10. 2. 11. fo. cv.
 Denūtiator criminis an possit esse testis
 in repe. c. quoniā cōtra. sup. ver. testij
 depositio. nu. 153. fo. liij.
 Detineri vt quis possit p̃ suspecto quid
 requiratur. in repe. c. qm̃ contra. super
 verb. recusationes. nu. 14. fo. xv.
 Dies apposta i primo. p̃ocollo an intel-
 ligat repetita in sequentibus. in repe.
 c. qm̃ contra. super verb. instrumentorū
 produc. nu. 61. fo. lxx.
 Dies apposta in p̃ocollo an censeat res-
 petita in instrumēto inde extracto. in
 repe. c. qm̃ contra. sup. verb. instrumē-
 torū pduc. nu. 57. 2. 58. fo. lxx.
 Dignitas nulla pōt p̃ferri sup̃diario. in
 repe. c. qm̃ contra. sup. verbo. testij de-
 positio. nu. 144. fo. liij.
 Dilatio sc̃da an def sine cause cognitiōe
 in causis civilib⁹. in repe. c. qm̃ cōtra.
 sup. verb. dilaciones. nu. 4. 2. 5. fo. xij.
 Dilatio pōt prorogari. in repe. c. qm̃ ptra.
 sup. verb. dilaciones. nu. 21. fo. xiiij.
 Dilatio vna pōt dari ad probandū plura
 capitula simul cōpassibilia. in repe. c.
 qm̃ 5. sup. verb. dilaciones. nu. 16. f. xiiij.
 Dilatio sc̃da qualiter 2 ppter quid detur

Principalium sententiarum.

in repe. c. qm̄ contra. super verb. dilaciones. nu. 13. fo. xij.

Dilatio qm̄ data est ad pbandum: vel ad aliud faciendū: cōputant in dilatione etiā dies feriati. in repe. c. qm̄ contra. sup verb. dilaciones. nu. 14. fo. eodē. Et qd si postea fiat pbario an valeat. ibidem. nu. 18. fo. xij.

Dilatio si data est accusato: an accusator poterit pbari in illa dilatione. in rep. c. qm̄ 3. sup verb. dilaciones. nu. 8. f. xij.

Dilatio qm̄ datur absenti oportet qd in me per iudicē. in repe. c. qm̄ ptra. sup verb. dilaciones. nu. 10. fo. eodem.

Dilatio ola q datur a lege vel statuto nō requirit ministeriū iudicis. in repe. c. qm̄ 3. sup verb. dilaciones. nu. 11. fo. xij.

Dilatio nulla expectatoria de p se est pēptoria. in repe. c. qm̄ 3. sup verb. dilaciones. nu. 1. fo. xij. fallit ut ibidē. nu. 9.

Dilatiōes quatuor pnt dari in causis per cuniaris. in repe. c. quoniā cōtra. sup verb. dilaciones. nu. 17. fo. xij.

Dilaciones quot debeāt dari ad pbandū. in repe. c. quoniā ptra. sup verb. dilaciones. nu. 2. fo. xij.

Dilaciones an debeāt dari in causis criminalib⁹ in qbus non ingeritur pena sanguinis. in repe. c. quoniā ptra. sup verb. dilaciones. nu. 3. fo. eodem.

Dilatiōes q possint dari ad pductiones testiu. in repe. c. qm̄ 3. sup verb. testiu depositio. nu. 66. 2. 67. fo. xliij. 2. xliij.

Dilaciones abbreviant in cā summaria sine alia cause cognitione. in repe. cle. sepe. in verb. simpliciter. nu. 7. fo. ciiij.

Distincta semp resoluit in copulam ubi cunq est eadē ratio in vno extremo q in alio. in repe. cle. sepe. sup verb. 2. f. gura. nu. 2. fo. cxiij.

Dol⁹ qm̄ est necesse q pbe in reductione ad arbitriū boni viri. in repe. c. qm̄ 3. in verb. interlo. 2. appel. nu. 123. fo. xcij.

Domestici q dicant. in repe. c. qm̄ 3. super verbo. testiu depositio. nu. 101. fol. xlvij.

Dominiū an presumat ex possessione. in repe. c. qm̄ ptra. sup verb. testiu depositio. nu. 172. fo. lviij.

Et qualiter deducat i iudiciū per viā cōtradictionis. ibi. in h. de claro. 2. qn

per viam petiti. ibidē. nu. 173.

Dominium quō pbe. in repe. c. qm̄ cōtra sup verb. testiu depositio. nu. 161. fo. lx. 2. nu. 169. fo. lviij.

Donator an possit esse testis p donatario in re donata. in repe. c. qm̄ cōtra. super verbo. testiu depositio. nu. 108. fo. xliij.

De litera. E.

Edictum de testibus est phibi so. in repe. c. quoniā ptra. super verb. testiu depositio. nu. 88. fo. xlvij.

Ep̄s potest delegare cuiusq clerico non hnti dignitatem vel canonicatum. in repe. c. qm̄ cōtra. in verb. interlo. 2. appel. nu. 11. fo. lxxiiij.

Epistola quā absens mittit absenti an pbet. in repe. c. quoniā cōtra. sup verb. instrumentor. pduc. nu. 75. 2. 76. fo. lxxij.

Et cetera verbū quid importet. in repe. c. qm̄ contra. nu. 24. fo. liij.

Excoicatus an possit esse testis. in repe. c. qm̄ cōtra. sup verb. testiu depositio. nu. 134. fo. liij.

Executio snie pōt fieri l die feriato ob necessitatē holm. in repe. c. qm̄ cōtra. sup verb. citatio. nu. 29. fo. xij.

Executio quō fiat in nominib⁹ debitoris. in repe. c. qm̄ cōtra. in verb. interlo. 2. appel. nu. 69. fo. lxxiiij.

Executio an videat mādata ubi est mandata cause cognitio. in repe. c. qm̄ 3. in verb. interlo. 2. appel. nu. 64. f. lxxij.

Executio sententie petitur duobus remedijs ibidem. nu. 66.

Executo: merns nō pōt recusari tanq su spectus. in repe. c. qm̄ cōtra. sup verb. recusationes. nu. 4. fo. xliij.

Explū nō facit fidē. fallit in rep. c. qm̄ 3. sup verb. istior. pdu. nu. 18. 2. 19. f. lxxij.

Expēse que veniūt rōne cōtumacie corqz quo iudi. peti possint. l repe. c. qm̄ cōtra. in verb. expense. nu. 30. fo. ci.

Et p qd edictū. ibi. nu. 31. Et qm̄ debeāt re fieri. ibi. nu. 32. Et an possint peti finis istātia. ibi. n. 34. Et an qd possit cōdenari sine citatiōe. ibi. n. 35. f. ci. 2. ci.

Expensarū multipliciter fit mētio in iure. in repe. c. quoniā cōtra. sup verb. expense. nu. 1. fo. xcviij.

Alphabeticus index

- E**xpressio cause in iudicio gñali seu vniuersali. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verbo peritones. nu. 13. fo. xxi.
- E**xceptio q̄ redarguit sciam de iniquitate pōt opponi post sciam. in repe. c. qm̄. 3. sup. verb. exceptiones. nu. 16. fo. xix.
- E**xceptio nulla regularit̄ admittēda post sententiā. in repet. c. quoniā. cōtra. sup. verb. exceptiones. nu. 12. fo. xviij.
- E**xceptio nullitatis qñ possit opponi. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. exceptiones. nu. 13. fo. eodem.
- E**xceptio libelli inepti pōt opponi post sententiā. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. exceptio. nu. 14. fo. eodem.
- E**xceptio negatina nō est pbāda. i. repe. c. quoniā cōtra. nu. 3. fo. 1.
- E**xceptio dz esse notata 7 specificata. i. repe. c. qm̄. 3. sup. vb. exceptiōes. n. 8. f. xviij.
- E**t dz exp̄se 7 notatim opponi. ibi. nu. 9.
- E**xceptio opposita p̄tra testē an debeat p̄bari 7 examinari anteq̄ recipiat ei⁹ dīctū. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. testis depositio. nu. 80. fo. xlv.
- E**xceptio recusationis dz opponi ante lītis cōtestationē. in rep. c. quoniā p̄tra. sup. vb. recusationes. nu. 1. fo. xliij.
- E**t qñ possit opponi post lītē cōtestatā. ibidē. nu. 2. fo. eodem.
- E**xceptio an sit pponēda i scriptis. i. repe. c. qm̄. 3. sup. vb. exceptiōes. nu. 20. f. xix.
- E**xceptio req̄rens altiorē indaginē nō potest examinari in causa summatia. in cle. sepe. i. ver. simpliciter. nu. 5. fo. ciiij.
- E**t qñ dicatur exceptio requirens altiorē indaginem. ibidem. nu. 6.
- E**xceptio declinatoria iudicij potest opponi post lītis cōtestationē qñ p̄cernit actum succellum. in repe. cle. sepe. sup. verb. libellus. nu. 14. fo. cix.
- E**xceptio nullitatis impedit executionē sententię. in repe. c. quoniā cōtra. in v. interlo. 7 appel. nu. 72. fo. lxxiij.
- E**xceptio perēptoria opposita nō pōt impedire lītis p̄estationē. in repe. c. qm̄. 3. sup. vb. exceptiones. nu. 10. fo. xviij.
- E**xceptio actiōis qñ dicat. in repet. c. qm̄. cōtra. sup. verb. exceptio. nu. 1. fol. xvij.
- E**t que exceptio intentionis. ibi. nu. 2.
- E**xceptiōis spēs est triplex. in repet. c. qm̄. contra. super. verb. exceptiones. nu. 4. fo. xvij.
- E**xceptiones non possunt opponi contra iudicē ordinariū donec tollerāt in officio. in repe. c. quoniā cōtra. in verb. interlo. 7 appel. nu. 2. fo. lxxiij.
- D**e litera. f.
- A**litas aliqua si reperiat in instr̄o: an totū instr̄m reddatur falsus. i. repe. c. quoniā cōtra. sup. vb. instrumētōz produc. nu. 49. fo. lxxij.
- F**amiliaris an possit esse testis in causa p̄ dño suo in repe. c. quoniā cōtra. sup. vb. testis depositio. nu. 102. 7. 107. fo. xlix.
- F**ideiussor an possit esse testis p̄ debitore p̄ncipali. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. testis depositio. nu. 151. fo. lxxij.
- F**ilius pōt esse testis pro patre in vno casu. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. testis fides. nu. 94. fo. xlvij.
- F**ilius nō pōt stare in iudicio sine cōsensu patris. in repe. c. quoniā p̄tra. super. verb. cōfessiones. nu. 5. fo. xxvj.
- F**allit in compromisso. ibidē. nu. 6.
- E**t nisi in actionib⁹ p̄cedētib⁹ lītis cōtesta. ibidem. nu. 7.
- F**igura quid sit. in repe. cle. sepe. sup. ver. 7 figura. nu. 1. fo. cvj.
- F**ilij nō possunt testificari etiā volētes cōtra parētes. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. testis depositio. nu. 95. fo. xlvij.
- F**iliatio qualiter p̄bet. in repe. c. quoniā p̄tra. sup. vb. testis depo. nu. 178. fo. lix.
- E**t quo ad patrē. ibidē. nu. 179.
- E**t qd de quasi possessione filiationis. ibidem. nu. 182. fo. eodē.
- F**rat̄er an possit esse testis p̄ fratre. in repe. c. quoniā contra. sup. ver. testis depositio. nu. 92. fo. xlvij.
- F**ur commisit furtum laude: 7 cum re furtiua aufugit cremam 7 ibi habet rem furtiua: an poterit p̄cedi contra eū p̄ potestate p̄ creme. in repe. c. quoniā contra. super. verbo confessiones. nu. 18. fo. xxviij.
- F**uriosus qualiter quis probet. in repe. c. quoniā contra. sup. verb. testis depositio. nu. 174. fo. lxxij.
- D**e litera. 3.

Principalium sententiarum.

- I**bi: eniatur quatuor sit exte-
denda. in repe. c. qm con-
tra. sup. verb. instror. p-
duc. nume. 29. fo. lxxij.
- I**mpeditus q vnū diem in
pmo anno an habeat se-
cundū annū. in repe. c. quoniā cōtra. l
xb. interlo. 2. appel. nu. 94. fo. lxxxvj.
- I**mpedimētum qualiter pbet. in repe. c.
qm ptra. sup. xb. dilaciones. nu. 7. f. xij.
- I**mpedimētū an pbet per iuramētum.
in repe. c. quoniā cōtra. super verb. di-
laciones. nu. 22. fo. xij.
- I**ncarceratus qm quis dicatur. in repe. c.
quoniā cōtra. super verb. confessio-
nes. nume. 23. fo. xix.
- I**ncarceratus an possit esse testis. in re-
pe. c. quoniā cōtra. sup. verb. testiu
depositio. nume. 145. fo. lxxij.
- I**ndictio falsa an vitiet instrumētum. in
repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. instru-
mentorum produc. nu. 19. fo. lxxij.
- I**ndictio appositā in pmo pto collo no-
tari: an intelligat repetita in sequēti-
bus. in repe. c. quoniā ptra. sup. xb. in-
strumentorū produc. nu. 60. fo. lxx.
- I**nfamis an possit esse testis. in repeti. c.
quoniā cōtra. sup. verb. testiu depo-
sitio. nume. 125. 129. 2. 131. fo. li.
- I**nfamis infamia iuris ex ghe pene qd di-
cat. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb.
testium depositio. nu. 128. fo. eodem.
- I**nfamis publice nō potest esse testis. in
repe. c. quoniā cōtra. super verb. ex-
ceptio. nume. 19. fo. xix.
- I**nfamia est duplex. i. repe. c. qm ptra sup
verb. testium depositio. nu. 126. fo. li.
- I**nimicus capitalis quis dicat. in repet.
c. qm 3. sup. b. testiu depo. n. 81. f. xlvj.
- I**nimicus an possit esse testis. i. rep. c. qm cō-
tra. sup. xb. testiu depo. nu. 146. fo. li.
- I**niquitas evidens que dicat. in repe. c.
quoniā cōtra. nume. 41. fo. vi.
- I**nquisito que ponitur in actis nō est de
processu. in repe. c. quoniā cōtra. su-
per verb. citationes. nu. 2. fo. viij.
- I**nstrū factū a notario q dubitat esse no-
tari: an pbet. in repe. c. quoniā ptra.
sup. verb. instrorū pduc. nu. 12. fol. lxx.
- I**nstrumētū an faciat fidē quo ad extras
neū. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb.
instrumētorū pduc. nu. 21. fo. lxxij.
- I**nstrumētū debet esse sine vilo vitio qd
procedit cognitio summaria et ocula-
ta fide in repe. c. sepe. in verb. simpli-
citer. nume. 17. fo. ciiij.
- I**nstrumētū an magis pbet qd pūata
scriptura cū subscriptione triū testiu.
in repe. c. quoniā cōtra. sup. xb. instra-
mentorū produc. nu. 83. fo. lxxij.
- I**nstrumētū an possit reprobari p testes.
in repe. c. quoniā cōtra. sup. ver. instru-
mentorum produc. nu. 44. fo. lxxij.
- I**nstrū extractū de imbriciatura facit fi-
dem: si illa nō regit. i. repe. c. qm 3. sup
ver. instrorū pduc. nu. 28. fo. lxxij.
- I**nstrū facies mētionē de aliis instrū an
pbet cōtenta in illo instrū approbato.
in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. in-
strumētorū pduc. nu. 40. fo. lxxij.
- I**nstrumētū oē publicū an faciat plenā
fidē. in repe. c. quoniā cōtra. sup. xb. in-
strumētorū pduc. nu. 17. fo. lxxij.
- I**nstrū amissum an possit pbari p testes.
in repe. c. quoniā cōtra. sup. xb. instrorū
pductio. nu. 63. fo. lxx.
- E**t an tenor instrumēti. ibi. nu. 64.
- I**nstrumēta qm possint pndi. in repe. c. se-
pe. sup. verb. libellus. nu. 26. 27. 28.
29. 30. 2. 31. fo. cxi.
- I**nstrū an sint edēda in iudicio. i. repe. c.
quoniā cōtra. sup. verb. instrumētorū p-
duc. nu. 67. fo. lxx. Et an cū die 2 cōsue-
tis in eis apponi. ibi. nu. 68.
- I**nstrū vsq ad quātū tps possint p duci. i.
repe. c. quoniā ptra. sup. verb. instrorū
pductio. nu. 42. 2. 43. fo. lxxij.
- I**nstrū publica q dicant. in repe. c. qm 3.
sup. verb. instrorū pductio. nu. 9. fo. lxxij.
- I**nstrorū appellatione qd cōtineat. in re-
pe. c. quoniā cōtra. sup. xb. instrorū pduc-
tio. nu. 1. 2. nu. 4. 5. 6. 7. fol. lxxij.
- I**n instrū publico que requirant. in repe.
c. quoniā cōtra. sup. ver. instrumēto-
rum pduc. nu. 14. fo. lxxij.
- I**n renouatione confessionis an sufficiat
pbari 2 alr se habere. in rep. c. quoniā
contra. super verbo confessiones. nu.
54. fo. xxxij.
- I**n taxatione expensarū tria debent con-

Alphabeticus index

- C**urrere p ordinē in re. c. quoniam 3. in verb. expēse. nu. 11. fo. xcix. Et an debeat citari aduersarius. ibi. nu. 12.
- E**xpēsas qd habeat taxare. ibi. nu. 13.
- I**ntentionē suā si qd pbaueit p testes: vel excōicationē: vel aliud simile: p dide- rit acta: nulla est ei dāda dilatio. in re. pe. c. qm̄ contra. super verb. dilationes. nu. 12. fo. xij.
- I**nnit⁹ qm̄ quis dicatur trahi in iudicio. in re. pe. c. quoniam ptra sup verb. testiū depositio. nu. 13. fo. xxv.
- I**uder qm̄ cognoscit summarie: de plano: sine strepitu: et figura iudicij: d3 pcede- re in scriptis: et oia acta debent in scri- ptis fieri. in re. pe. c. qm̄ 3. nu. 25. f. iij.
- I**uder ordinarius nō pōt recusari vt su- spect⁹ de iure ciuili. l. rep. c. quoniam cō- tra. sup verb. recusatiōes. nu. 7. fo. xv.
- E**t etiam de iure cononico. ibi. nu. 10.
- I**uder excōicatus nō potest interponere decretū alienationi mulierum aut mi- norū. in re. pe. c. quoniam cōtra. sup hbo exceptiones. nu. 17. fo. xix.
- I**uder vt debeat dare primā dilationē q̄ requirant in prima leui cause cogni- tione. in re. pe. c. quoniam ptra. sup verb. dilationes. nu. 6. fo. xij.
- I**uder pōt citare forēsem existentē in suo territorio. in re. pe. c. quoniam cōtra. sup verbo citationes. nu. 13. fo. x.
- I**uder ex officio suo pōt litigātes interro- gare etiā post pclusionē in causa. in re. pe. c. quoniam cōtra. nu. 37. fo. v.
- I**uder pōt pcellere rusticū corā se ius pe- tentē: q̄ nescit iura suaz dicere accipere procuratōrē. in re. pe. c. qm̄ 3. nu. 39. f. vi.
- I**uder an teneatur reddi facere instrumē- tum mādati pducitū in iudicio. in re. pe. c. quoniam cōtra. nu. 21. fo. iij.
- I**uder pōt pducere testes in criminalib⁹ pte nō instāte. in re. pe. c. quoniam ptra. sup hbo. testiū depositio. nu. 12. f. xxvj.
- I**uder d3 summarie cognoscere vbi aliq̄s citat⁹ et cōuenit in aliquo loco rōne cō- tractus vel delicti in quo qd alia non poterat cōueniri: si cōuenit⁹ excipiat se ibi nō cōtraxisse. in re. pe. c. qm̄ ptra. su- per hbo. citationes. nu. 23. fo. xj.
- I**uder pōt cōpellere testē vt aliq̄d addat: vel aliud deponat etia3 post publicas attestatiōes. in re. pe. c. qm̄ ptra. sup hbo. testiū depositio. nu. 55. fo. xij.
- E**t pōt re⁹ iter examinare. ibi. nu. 56.
- I**uder an possit delegare iuramētuz dese- rēdū testi nōle suo. in re. pe. c. quoniam 3. sup hbo. testiū depositio. nu. 17. fo. xxvj.
- E**t an possit cōmittere examinationē testium. ibidem nu. 19.
- I**uder si nō cōdēnauit victū in interlocu- toria potest eū cōdēnare in diffinitiuā. in re. pe. c. quoniam contra. in ver. exa- pense. nu. 21. fo. c.
- I**uder qm̄ fert sniam in dubio refert se ad acta. in re. pe. c. quoniam 3. in verb. inter- lo. et appel. nu. 43. fo. lxxix.
- I**uder an possit abbreviare terminū qui ponit in q̄cūq̄ citatiōe. l. rep. c. quoniam cōtra. sup verb. citatiōes. nu. 17. fo. x.
- I**uder an teneat ad reficiēdas expensas inquisito qui fuit absolut⁹. in re. pe. c. qm̄ ptra. in hbo. expēse. nu. 37. fo. cij.
- I**uder an possit recusari tanq̄ suspect⁹ si altera pars locuta est ad eius aurē. in re. pe. c. quoniam ptra. sup hbo. recusatiōes. nu. 20. fo. xvij.
- I**uder an possit sibi reservare cōdēnatio- nem expensarū. in re. pe. c. qm̄ cōtra. in ver. expense. nu. 10. fo. xcix.
- I**uder debet soluz taxare expēsas factas non faciēdas. in re. pe. c. quoniam ptra. in hbo. expense. nu. 26. fo. c.
- I**uder a quo appellat non tenet deferre appellationi qm̄ snia est lata ppter cō- fessionē. in re. pe. c. quoniam contra. sup verb. cōfessiones. nu. 13. fo. xxvj.
- I**uder an possit esse testis. in re. pe. c. quo- niam cōtra. sup hbo. testiū depositio. nu. 114. fo. cliv.
- I**uder pōt ex proprio officio interrogare pte in q̄cūq̄ parte iudicij. in re. pe. cle. sepe. sup hbo. libellus. nu. 32. fo. cxj.
- L**imita vt nu. 34.
- E**t quādo ad instātiā partis. ibi. nu. 33. et 36. fo. eodem.
- E**t potest tūc deferre iuramētū. ibidē. nu. 35. fo. eodem.
- I**uder appellationis si pfirmet sniaz lat⁹ p iudicē cause principalis: qd māda- bit eā executiōi. in re. pe. c. quoniam 3. in

Principalium sententiarum.

- verbo interlo. 2 appella. nume. 141. et 142. fo. xcvj.
- J**udex appellationis quomodo debeat pronuntiare ibidem nu. 143. et 144. fo. xcvj.
- J**udex si tulit sententiam et absoluit victum ab expensis: an tenebit talis absolutio. in rep. c. quoniam contra. sup. hbo. ex pte. nume. 14. fo. xcix. Et quid si non absoluit: nec condēnavit. ibidē nu. 15. Et quid si dicat in sententia victum victor: condēnavimus in expensis. ibidē. nume. 16. et 17. fo. xcix. et c.
- J**udex nō condēnavit victum in expensis: an victor poterit appellare. in rep. c. quoniam contra. in hbo. expse. nu. 20. fo. c.
- J**udex quis debeat cognoscere de causa suspicionis. in rep. c. quoniam contra. sup. verbo recusationes. nu. 21. fo. xcij.
- J**udex an possit p parte condēnare et pro parte absolvere. in rep. c. quoniam contra. in hbo. interlo. et appel. nu. 61. fo. lxxxj. Et an possit exeq suā sniam. ibi. nu. 62. Et an sniam alteri. nu. 65. fol. lxxxij.
- J**udex appellationis: an possit inhibere in dicta q ne pcedat: vel ne aliqd novi atre. et. in rep. c. quoniam contra. in hbo. interlocu. et ap. nu. 128. et 129. fo. xciiij.
- J**udex nō pōt revocare suam diffinitivā sniam. in rep. c. quoniam contra. in hbo. interlocu. et ap. nu. 45. fo. lxxxix. Limita vi nu. 60. fo. lxxxj. Et an interlocutoriam. ibi. nu. 46. 47. 48. 49. et 50. Et quot vicibus poterit revocare. nu. 51. fo. lxxx. Et an poterit revocare ab sentibus partibus. ibi. nume. 52.
- J**udex si faciat pceptum de solvendo infra decē dies cōstitū debitū: talis snia est interlocutoria. ibi. nu. 53. fo. lxxx. Et si fert sniam diffinitivā q est nulla: an possit iterū pronuntiare. ibi. nu. 54. et 55. Et si pronuntiat an possit superior adiri. ibi. nume. 56.
- J**udex an possit sibi assumere iuriscōsultum consultorē. in rep. c. quoniam contra. sup. verbo interlocu. et appel. numero. 25. fo. lxxvj.
- J**udex an possit interpretare suam sententiam. ibidem. nu. 26. Et an sententiā predecessoris sui. ibidem. nu. 27.
- J**udex si dicat mihi vide q titio debeat decem seio. talis snia valet. in rep. c. quoniam contra. in verb. interlocuto. et appellationes. nu. 28. fo. lxxvj.
- J**udex potest compellere debitore ex equitate respondere: an scriptura pcurata. pducta sit de manu sua. in rep. c. quoniam contra. sup. hbo. instrumentorum p. o. dnc. nu. 81. fo. lxxij. Et potest cōpellere debitore: em propria manu scribere. vs ex hac scriptura faciat cōparationem. ibidem. nume. 82.
- J**udex qn fert sniam debet sedere in tribunali loco maiorum suorum. in rep. c. quoniam contra. in hbo. interlo. et appella. nu. 21. fo. lxxvj. Et quid si timer paratem. nume. 22. fo. lxxvj.
- J**udex pōt pterre sniam per verba singularia numeri. in rep. c. quoniam contra. in p hbo. interlo. et appel. nu. 17. fo. lxxvj.
- J**udex si pronuntiat se ppetentē vel incōpetentem: an possit appellari. in rep. c. quoniam contra. in hbo. interlo. et appella. nume. 108. fo. xcj.
- J**udex appellationis potest cognoscere de causa vbi vult. in rep. c. quoniam contra. in ver. interlo. et appel. nu. 32. fo. lxxvj.
- J**udex an debet supsedere interposita appellatione a carceratione. in rep. c. quoniam contra. in verbo. interlo. et appel. nu. 107. fo. xcj.
- J**udex delegatus si esset infamis: et nō opponatur sibi exceptio nō potest se excusare allegando se intamē. in rep. c. quoniam contra. in verb. interlo. et appella. nu. 3. fo. lxxij.
- J**udices q nō pnt esse in rep. c. quoniam contra. sup. verb. interlo. et app. nu. 1. fo. lxxij.
- J**udici soli an credatur. in rep. c. quoniam contra. nu. 30. fo. iiij.
- J**udicium vniuersale qd dicat. in rep. c. quoniam contra. super verbo petitiones. nu. 15. et 16. fo. xxi.
- J**udicium possessoriū est summariū quo ad rem: non quo ad actore. in rep. c. de sepe. in verb. simplr. nu. 12. fo. ciiij.
- I**nstrumentum testis an debeat intervenire in depositione an post. in rep. c. quoniam contra. sup. verbo testium depositione. nume. 620. xxxv.

Alphabeticus index

Juramentum calūniæ est introductū ad publicam utilitatem. in rep. c. quoniā contra. super verb. testium depositio. nu. 2. fo. eodem.

Juramentū qualiter debeat deferri testi. in repe. c. quoniā cōtra. super verb. testium depositio. nu. 3. fo. xxxv.

Juramentū de calūnia nō potest expresse remitti per cōsensum partium. in rep. c. quoniā contra. nu. 45. fo. vij.

Juramentū est introductū de iure gentium anteq̃ esset ius positium. in rep. cle. sepe. nu. 5. fo. cii.

Juramentū de calūnia an excuset a p̃dēnatione expensar. in rep. c. quoniā contra. in verb. expense. nu. 8. fo. xcviij.

Jurisditio delegati p̃petuat p̃ solaz citationē. in rep. c. quoniā 3. nu. 28. fo. iij.

Jurisditio p̃p̃enitur ex sola citatione. in rep. c. quoniā contra. nu. 29. fo. eodez.

De littera. L.

Legatarius an possit esse testis in testō. in rep. c. quoniā cōtra. sup̃ hb. testium depositio. nu. 118. fo. l.

Lesio ex omnis q̃ dicat. in rep. c. quoniā contra. in hb. interlo. 2. appel. nu. 124. fo. xcij.

Lex g̃hali ter. C. de hō nu. pe. quō intelligat. in rep. c. quoniā contra. sup̃ hb. in strumētōz. p̃duc. nu. 65. fo. lxx.

Libellus debet ita formari q̃ p̃cludat. in rep. c. quoniā contra. asper verb. petitiones. nu. 10. fo. xx.

Libellus cū duab⁹ p̃p̃ositionib⁹ an p̃cedat. in repe. c. quoniā cōtra. sup̃ verb. petitiones. nu. 11. fo. eodem.

Libellus peto talē fuddū qui fuit meus p̃cedit. in repe. c. quoniā p̃tra. sup̃ hb. petitiones. nu. 12. fo. eodem.

Libell⁹ est duplex. in rep. c. quoniā p̃tra. sup̃ verb. petitiones. nu. 1. fo. xix.

In libello p̃uētiānali duo requirunt. in rep. c. quoniā 3. sup̃ hb. peti. nu. 2. fo. eo.

Libellus in actiōe reali an debeat habere cām primā. 2. an remoriā. in repe. c. quoniā p̃tra. sup̃ hb. peti. nu. 3. fo. xx.

Et q̃d in actiōe p̃sonali. ibi. nu. 4.

Libell⁹ quō forme i actiōe reali. ibi. n. 5.

Et quō in actiōe p̃sonali. nu. 6. fo. coz.

Et quō in rei ṽdicatione. ibi. nu. 8.

Et q̃d debeat apponi i libello. ibi. n. 9.

Libellus incert⁹ nō p̃cedit si opponat. in rep. c. quoniā contra. sup̃ verb. peti. nu. 24. fo. xxiij. p̃cedit tñ sup̃ accessio. ibidem. nu. 25.

Libellus an sit de p̃cessu. in rep. c. quoniā contra. super verbo petitiones. nu. 26. fo. eodem.

Libellus qui dat̃ iudici nō est de p̃cessu. in rep. c. quoniā contra. sup̃ verb. citationes. nu. 2. fo. viij.

Libellus an sit p̃origēdus in scriptis. in rep. c. quoniā cōtra. sup̃ verb. peti. nu. 18. 2. 19. fo. xxi. **E**t an sit de substatia iudici. ibi. nu. 20.

Libellus an cōcludat si quis narrat q̃litter quis p̃miserit. 2. 2. nō dicat ex qua causa. in rep. c. quoniā contra. sup̃ hb. p̃fessiones. nu. 41. fo. xxxij.

Libellus peto titiū cogi ad soluendū an p̃cedat. in repe. cle. sepe. sup̃ verb. libellus. nu. 8. fo. cvij.

Libell⁹ nō est necessarius in cā appellationis ab interlocutoria. in rep. cle. sepe. sup̃ verb. libellus. nu. 9. fo. eodem.

Libellus est necessari⁹ r̃eglariter in causis. in repe. cle. sepe. super verb. 2. libellus. nu. 1. fol. cvij. **E**t an possit remitti ex cōuentione partium. ibi. nu. 2.

Libellus peto fundū cū fructib⁹ p̃ceptis 2. percipiendis p̃cedit. in rep. c. quoniā cōtra. in verb. interlo. 2. appel. nu. 44. fo. lxxix.

Libellus debet offerri plene ordinat⁹ ubi p̃ceditur summarie. in repe. cle. sepe. in verb. simplr. nu. 2. fo. ciiij.

Libellus potest offerri die feriato in honore dei etiā in causis in quib⁹ p̃ceditur fm̃ ordinē iuris. in repe. cle. sepe. in ver. de plano. nu. 12. fo. cvj.

Limita vt ibidē. nu. 13.

Libellus est necessari⁹ ubi causa cognoscitur de plano. in repetitio. clementi. sepe. sup̃ verbo de plano. número. 4. folio. cv.

Libellus incertus toleratur. in repeti. c. quoniā contra. in verb. interlo. 2. appella. nu. 41. fo. lxxviij.

Libelli si reperiantur diuersi cui sit stanz

Principalium sententiarum.

dim. in repe. c. quoniā contra. super verbo petitiones. nu. 23. fo. xxiij.
In libello nō debet q̄s facere mētionē de iure aduersarij. in repe. quoniā cōtra. sup. hb. petitiones. nu. 29. fo. co.
 Et sufficit p̄cludere s̄m ius cōc. ibidē. nu. 30. Et an in libello poterit aliqd addi vel emēdari. ibidē. n. 31. fo. xxiij.
Libellus nō est necessarius in notorijs. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. petitiones. nume. 32. fo. eodem.
Liber rationū an faciat plenā p̄bationē in repe. c. quoniā cōtra. sup. verbo instrumentorū. p̄duc. nu. 74. fo. lxxj.
Litis cōtestatio an requiratur in appellatione. in repe. c. quoniā cōtra. in hb. interlo. & appella. nu. 140. fo. xcviij.
Litis cōtestatio requiritur vbi causa est summaria. in repe. de sepe. super verbo simpliciter. nu. 3. fo. ciij.
Lite non contestata an possit procedi ad diffiniriā. in repe. de sepe. super verbo libellus. nu. 10. fo. co. Et in quib⁹. ibidem. nume. 11.
Lingator alter si p̄ducatur testes p̄batores: nō concedit nisi vna reprobatio: ex parte alteri⁹. in repe. c. qm̄ cōtra. in per verbo testiu fides. nu. 83. fo. xlvj.
De litera. M.
Maritus si cōfiteat se habuisse centū ex causa mutui vel causa dotis ab vxore sua: ita iurat: an mulier poterit petere p̄textu cōfessionis. in repe. c. quoniā contra. super verbo confessiones. nume. 5. fo. xxxiiij.
Mentionē faciens de aliquo instro an teneat illud incōtinēti exhibere anteq̄ audiat. i repe. c. quoniā cōtra. sup. verbo instrumentorū. p̄duc. nu. 41. fo. lxxj.
Mercenarius an possit esse testis p̄ dñō suo. in repe. c. quoniā cōtra. sup. hb. testiu depositiones. nu. 104. fo. xlix.
Minor. xiiij. annis an possit esse testis. in repe. c. quoniā contra. super verbo. testium depositio. nu. 142. fo. liij.
Monachi non p̄nt esse testes sine licētia superioris. in repe. c. qm̄ cōtra. sup. verbo. testium depositio. nu. 150. fo. liij.

Mors alicuius qualiter probetur. in repeti. c. quoniā cōtra. super verbo. testiu fides. nu. 185. & 189. fo. lx.
Mulieres nō possunt trahi ad indicium: vt iurent & deponāt dictū suū. in repe. c. quoniā contra. super verbo testium depositio. nume. 9. fo. xxxv.
Mulier an possit esse testis. i repe. c. quoniā cōtra. super verbo. testium depositio. nu. 140. & 141. fo. liij.

De litera. N.

Negans nō habet necesse probare id quod negat. i repe. c. quoniā cōtra. nu. 4. fol. j.
Negatiua mera & simplex nō est probabilis: nisi sit cōiuncta sensui. in repeti. c. quoniā contra. nume. 9. fo. ij.
 Et quid de negatiua non simplici. ibidem. numero. 10.
Negatiua simplex para q̄re nō possit p̄bati. in repe. c. qm̄ cōtra. nu. 5. fo. j.
Negatiue triplex est species. in repe. c. quoniā contra. nu. 6. fo. ij.
Negatiua simpliciter est duplex. i repe. c. quoniā contra falsum. nu. 7. fo. ij.
Negatiua nō p̄t probari: nisi sit coartata loco & tēpore. in rep. c. quoniā p̄tra. sup. verbo. testiu depositio. nu. 190. fo. lx.
Negatiua p̄posita p̄o fundamēto intentionis semper debet probari per p̄ponentē. in repe. c. quoniā p̄tra. super verbo. testiu depositio. nu. 45. fo. xl.
Negatiua coartata loco & tpe an sit p̄babilis in repe. c. qm̄ cōtra. nu. 13. fo. ij.
Negatiua qualiter probet. in repe. quoniā contra. nume. 14. fo. ij.
Negatiuam iuris quis debeat probare. in repe. c. qm̄ contra. nume. 11. fo. ij.
 Et quid de negatiua qualitatis. ibidē. nume. 12. fo. ij.
Negligentiā alicuius q̄modo probetur. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verbo. testiu fides. nu. 178. & 189. fol. lx.
Notari⁹ si dicat talis testis iurat⁹ deponit: an tale instrū p̄ber interuenisse iuramētū. i repe. qm̄ 5. nu. 49. fo. viij.
 Et quid si dicat in instrumento q̄ mulier fuit certiorata de beneficio vellet. i ibidem. nume. 52. fo. viij.

Alphabeticus index

Notarius examinatus: testium potest recusari tanquam suspectus. in repe. c. quoniam contra. super verbo recusationes. nu. 6. fo. xliij.

Notarius an possit cancellare imbreuiaturam postquam reddidit instrumentum quod extraxit parti. in repe. c. quoniam contra. super verbo. in instrumento: ut producat. nu. 30. fo. lxiij.

Et quod dat copiam instrumenti an debeat tunc citari aduersari. ibi. nu. 31. Et an teneat de falso si non vult cedere copiam. ibidem. nu. 33. Et quod si dicit se non recordari fuisse rogatum. ibidem. nu. 34.

Et debet esse cautus quando mulieres contrahunt: ne omittat scribere qualiter mulier fuerit certiorata de beneficio velleta. nume. 35. fo. lxxv.

Notarius an possit corrigere suum errorem. ibidem. nu. 36. Et an possit de per se corrigere. ibidem. nume. 37. fo. eo.

Notarius an debeat conficere instrumentum ad instantiam unius partis tantum: vel requirat consensum ambarum partium. in repe. c. quoniam contra. super verbo. istos producat. nu. 22. f. lxiij.

Et quod debeat extrahere instrumentum de imbreuiatura sua. ibidem. nu. 23.

Et an possit aliquid committere extrahendum. ibidem. nu. 24. 25. 26.

Notarius an numeret in testibus: si ex forma statuti vel alterius iuris in instrumento requirat certus numerus testium. in repe. c. quoniam contra. super verbo. in instrumento: ut producat. nu. 48. fo. lxiij.

Notarius si dicat in instrumento: talis presens fuit habuisse et recepisse. et a petro dante et solvete per ista verba non probatur numeratio. in c. quoniam contra. super verbo. confessiones. nu. 39. fo. xxxij.

Notarius qui examinat testes debet scribere re: quod iuramentum delatum fuit tactis scripturis. in repe. c. quoniam contra. super verbo. testium depositio. nume. 4. fo. xxxv.

Notarius conficiens imbreuiaturam de aliquo contractu an possit puniri de falso: si non reperitur apud eum. in repeti. c. quoniam contra. super verbo. instrumentorum producat. nume. 20. fo. lxiij.

Notarius scripsit testem testatore existere in periculo mortis: et cepit publicare testamentum presentibus testibus: tunc non videtur finierit mortuus est testator an

valeat tale testamentum. in repe. c. quoniam contra. super verbo. instrumentorum producat. nume. 51. 52. fo. lxiij.

Notarium quod esse quomodo probetur. in repe. c. quoniam contra. super verbo. in instrumento: ut producat. nume. 13. fo. lxiij.

Nullitas qualiter introducat in repeti. c. quoniam contra. in verbo. interio. et appella. nume. 75. fo. xliij.

Nullitas et iniustitia si opponantur contra sententiam: an poterit postea dici de nullitate. nu. 76. 77. f. lxxxij. 7. lxxxv.

Et qualiter dicatur tunc nullitas attentari. ibidem. nu. 78. fo. lxxxv.

Nuntius potest facere relationem quacumque die. in repeti. c. quoniam contra. super verbo. citationes. nume. 28. fo. xij.

O De litera. O.

Oficii an possit aliquid contra personas testium. in repe. c. quoniam contra. super verbo. testium depositio. nu. 76. fo. xlv.

Opinio doctoris distinguenda: quod semper est tenenda. quod sua distinctio est vera. in repe. de sepe. super verbo. libellus. nu. 25. fo. cx.

Opinio quotiescumque est inter legistas super uno articulo debemus stare decisioni iuris canonici. in re. c. quoniam contra. super verbo. testium depositio. nu. 61. fo. xlv.

Opponens exceptionem non videtur fateri de intentione aduersarii. in repe. c. quoniam contra. super verbo. exceptiones. nu. 7. f. xlv.

Opponi qualiter debeat ad merita causae. in repeti. c. quoniam contra. super verbo. exceptiones. nu. 11. fo. xlv.

Opponi an possit contra personas testium post publicatas attestaciones. in repe. c. quoniam contra. super verbo. testium depositio. nume. 77. fo. xlv.

Et quid si testis dixit aliquid in fauorem protestantis: an proderit illi: quod est protestatus. ibidem. nume. 78.

Opponitur quando contra personas testium debet opponi specificae. ibidem. nume. 79. fo. eodem.

Ordinaris potest recusari tanquam suspectus ratione precedentis aduocationis. in repeti. c. quoniam contra. super verbo. recusationes. nume. 9. fo. xy.

Oido

Principalium sententiarum.

Ordo in sententia quid operetur. in repe.
c. quoniam contra. in verbo interlocu.
2 appel. nu. 3. 4. 35. 7. 36. fol. lxxvj.

De litera. p.

Dentes an possint esse testes
pro filiis. in repe. c. quoniam
contra. super verb. testium fi
des. nu. 92. 7. 93. fol. xlvij.

Paroaduersa an debeat citari
ut inter sit iuramento testium. in repe. c.
quoniam contra. super verb. testium depo
sitione. nu. 13. fol. xxxvj.

Pars non potest interrogare aduersarium
suum coram iudice. in repe. c. quoniam
contra. nu. 38. fol. v.

Partes an debeant esse presentes examina
tioni testium. in repe. c. quoniam contra. super
verb. testium deponitio. nu. 18. fol. xxxvj.

Pater me^r emit fundum quem longo tpe pos
sedit: postea depedita sunt infra. quo
potero probare dominium in repe. c. quoniam
contra. super verb. testium deponitio. nu. 171. fol. lviij.

Pater spiritualis potest esse testis pro filio spi
rituali. in repe. c. quoniam contra. super
verb. testium deponitio. nu. 97. fol. xlvij.

Paup^r an possit esse testis. in repe. c. quo
niam contra. super verb. testium deponi
tiones. nu. 148. fol. liij.

Pena apposta in instrum^{to} contra. producentem
falsa instrum^{ta}: non habet locum in producente fal
sos testes. in repe. c. quoniam contra. super
verb. instrum^{to} producentem. nu. 3. fol. lxx.

Periturus an possit esse testis. in repe. c.
quoniam contra. super verb. testium de
positio. nu. 135. 7. 137. fol. liij.

Per estimum quod quis habet in commu
ni non probatur possessio neque dominium. in
repe. c. quoniam contra. super verb. testium
depositio. nu. 165. fol. lviij.

Perseuerare quando quis dicatur in con
fessione. in repe. c. quoniam contra. super
verb. confessiones. nu. 10. fol. xxxvj.

Persona quilibet an possit trahi ad iudi
cium ut compellatur iurare et reddere
testimonium. in repetitio. c. quoniam
contra. super verb. testimonium deponitio.
nu. 8. fol. xxxvj.

Personae que repellantur a testimonio. in
repetitio. c. quoniam contra. super verb.
testimonium deponitio. nu. 87. fol. xlvij.

Petita reductionem ad arbitrium boni
viri an possit iustificare sua redactio
nem nonis probationibus. in repetitio. c.
quoniam contra. in verbo interlocu. 2 ap
pella. nu. 122. fol. xcij.

Petitio ubi conclusio est inepta an pcedat;
in repetitio. de sepe. super verb. libellus.
nu. 7. fol. cvij.

Petitio qualis qualis non potest omni ti;
in repetitio. de sepe. super verb. libellus.
nu. 3. fol. cvij.

Et quomodo differat a libello. ibi. nu. 4.
Petit aliquis suum debitorem debere deti
neri quem suspectum habet. nunquid
stabitur suo iuramento. in repe. c. quo
niam contra. super verb. recusatio. des.
nu. 13. fol. xv.

Planum quid dicatur. in repetitio. clem^e.
sepe. super verbo de plano. numero. 1.
folio. cv.

Et quid importet verbum de plano;
ibidem. nu. 2. 7. 3.

Ponens et faciens positionem dicitur con
fiteri id quod ponit. in repe. c. quoniam
contra. nu. 34. fol. v.

Positio et libellus quomodo differant. in
repe. c. quoniam contra. super verb. respon
siones. nu. 4. fol. xxiij.

Et quid dicatur positio. ibi. nu. 5.
Positio impertinens que dicatur. in repe.
c. quoniam contra. super verb. respon
siones. nu. 6. fol. eodem.

Positio una quando est facta in causa prin
cipali non debet fieri eadem positio in
causa appellationis. in repetitio. c. quo
niam contra. super verb. responsiones
nu. 12. fol. eodem.

Positiones ad quod fiant. in repe. c. quoniam
contra. nu. 35. fol. v.

Positiones quomodo differant ab inter
rogationibus. in repe. c. quoniam contra.
super verb. responsiones. nu. 1. fol. xxiij.

Positiones non possunt fieri de his que con
tinentur in libello. in repe. c. quoniam
contra. super verb. petitiones. nu. 21. fol. xxiij.

Positioni impertinenti non est respondendum;
in repe. c. quoniam contra. nu. 36. fol. v.

Possessio quomodo probetur. in repetitio. c.
quoniam contra. super verb. testium de
positio. nu. 162. fol. lviij.

Alphabeticus index

- E** quo cōtra tertiū. ibidē. nu. 163.
Et an presumat. ibi. nu. 156. fo. lviij.
Potest verbū importat necessitatē quādo ei p eponit negatiua. in repe. c. qm̄ 5. sup verb. dilationes. nu. 23. fo. ciiij.
Preceptū factū nulla precedēte citatione an valeat. in repe. c. quoniā cōtra. sup verb. citationes. nu. 21. fo. xj.
Prescripto decem annorū quomodo pbe- tur. in repe. c. quoniā cōtra sup ver. te- stium depositio. nu. 168. fo. lviij.
Presumptio an fiat p sentētia iudicis. in repe. c. quoniā cōtra. nu. 40. fo. vj. z nu. 46. fo. viij.
Presens an debeat citari. in repe. c. qm̄ cō- tra. sup verb. citationes. nu. 3. fo. viij.
Princeps si delegat mērā executionē: an delegatus possit cognoscere. l repe. c. quoniā cōtra. in verb. interlo. z appel. nu. 63. fo. lxxij.
Princeps sol⁹ pōt delegare cām cū inser- tione clause simplr de plano zc. l re- pe. cle. sepe. nu. 2. fo. cij.
Princeps si mādāt pcedi summarie: z p- cedatur seruato iuris ordine: valebit p- cessus. in repe. cle. sepe. in ver. sim- pliciter. nu. 18. fo. ciiij.
Princeps nō pōt pretendere ignorantia. in repe. c. quoniā cōtra. sup verb. dila- tiones. nu. 15. fo. xij.
Probatio cui incumbit negati vel aduerſa- rio. in repe. c. qm̄ cōtra. nu. 8. fo. ij.
Probatio plena est necessaria vbi pcedit. appōita clausula simplr zc. in repeti. cle. sepe. nu. 4. fo. ciiij.
Probatio p iuramētū sufficit si in cā sum- maria nō tractet de p̄iudicio alterius. in repe. cle. sepe. i. h. simplr. n. 9. f. ciiij.
Et quādo requiratur solū semiplena. ibidem. nu. 10.
Et quando plena ibidem. nu. 11. z. 13.
Probatio an admittat post clusionē in cā. in repe. c. quoniā cōtra. sup verb. te- stium depositio. nu. 89. fo. xliij.
Probatio de proximitate preferit. in repe. c. quoniā cōtra. sup verb. testium depo- sitio. nu. 181. fo. liij.
Probationes sup capitulis antiquis cau- se principalis an admittant in causa appellationis in repe. c. qm̄ cōtra. sup verb. testium depositio. nu. 60. fo. xliij.
Procedi an possit in causis ordinariis in- ferri ob necessitatē hoim. in repe. cle. sepe. sup ver. libell. nu. 12. z. 13. fo. cix.
Procedi potest de plano in causis leuib⁹ sine ciuitibus: siue criminilibus: in re- peti. clemen. sepe. in verbo. de plano. nu. 9. fo. cv.
Processus agitur per indicē recusatū: post recusationē de eo factā valet z te- net si nō appelletur. in repe. c. quoniā cōtra. nu. 32. fo. v.
Processus an possit fieri sine citatione si pars est presens in iudicio. in repet. c. quoniā cōtra. super verb. peritūdes. nu. 27. fo. lxxij.
Procurator an possit esse testis p clientē lo suo. in repe. c. qm̄ cōtra. sup verb. te- stium depositio. nu. 111. z. 112. fo. xliij.
Pro confesso habetur nō respondēs posi- tionem. in repe. c. qm̄ cōtra. super verb. responsiones. nu. 21. fo. lxxv.
Prohibitorū qd dicitur in rep. c. qm̄ ptra sup verb. testium fides. nu. 89. fo. xliij.
Promittēs cum iuramēto soluere ad cera- tum terminū: si nō soluerit: post ter- minū offerat se paratū soluere vel sole- nat: nō est peritūrus. in repe. c. quoniā cōtra. super verb. testium depositio. nu. 136. fo. liij.
Protestas cōtra aduersariū in iudicio an teneat. in repe. c. qm̄ ptra. sup verb. in- stru. p̄duc. nu. 53. fo. lxxij.
Protestatio nō semper necesse est q fiat i- scriptis. in repe. c. qm̄ ptra. in verb. an- terlo. z appel. nu. 10. fo. lxxvj.
Protocollum an faciat fidem. in repeti. c. quoniā cōtra. super verb. instrumē- torum p̄duc. nu. 27. fo. lxxij.
Protocollo statur quando apparet dubie- tas inter p̄ocollum z instrumentū extensum. in repe. c. quoniā cōtra. nu. 22. fo. liij.
Proxeneta an possit esse testis sup cōtra- ctu in quo fuit mediator. in rep. c. quo- niā cōtra. super verb. testium depo- sitio. nu. 119. fo. l.
Publicano sola testium an repellat a p̄o- ductione testium. in repe. c. qm̄ ptra. sup verb. testium depo- nu. 65. fo. xliij.

Principalium sententiarum.

Pactus habet vim copule. in repe. cle. sepe. sup. verb. a. figura. nu. 7. fo. cvj.
Puniri qd non pot de falso: si ex falso ne- mo ledit in repe. c. qm contra. sup. verb. testiu depo. nu. 35. fo. xxxix.

De iura. R.

Rides quas quondie faciunt artifices an sint edende. in repe. c. qm contra. sup. verb. bo iust. in. mo. produ. nu. 71. fo. lxxj.

Recusatio qm debeat fieri. in re. cle. sepe. sup. ver. libell. nu. 20. 21. 22. fo. cr.

Recusatio no habet locum in causa ap- pellationis. ibide. nu. 23. 24. fo. eo.

Recro: ciuitatis qm ingredit officiu suuz die scriptore iurat obseruare statuta: tale iuramentum non valet. in repe. c. quoniam contra. nu. 51. fo. viij.

Religiosus an possit esse iudex secularis in repe. c. quoniam contra. in ver. interlo. et appel. nume. 5. fo. lxxij.

Et an iudex ecclesiasticus. ibid. nu. 6.

Religiosus an possit ee eps. i re. c. qm p. sup. verb. interlo. et appel. nu. 7. fo. eo.

Et an possit ee vicari' epi. ibid. nu. 8.

Et an possit esse iudex delegatus. ibi de. nume. 9. 10. fo. eo.

Renuntiatio facta per alteram parte tm: no nocet alteri. in repe. c. qm contra. su- per verb. testiu depo. nu. 70. fo. xliij.

Renuntari an possit iuris. in repe. cle. se- pe. sup. verb. libellus. nu. 15. fo. cr.

Renuntari an possit p pactu reductioni ad arbitriu boni viri. in repe. c. qm contra. in ver. interlo. et appel. nu. 125. fo. xliij.

Renuntari no potest sententie que transi- git in rem indicata de consensu partiū. in repe. c. qm contra. nu. 43. fo. vj.

Renuntari non pot expresse sententie: sed in tacite. ibidem. nu. 44. fo. vj.

Rescriptu iudicis delegati no potest eli- gi. in repe. c. contra. sup. verbo interlo. et appel. nume. 4. fo. lxxij.

Rescriptu an habeat loco libell. i re. c. qm contra. sup. h. petitiones. nu. 28. fo. xliij.

Res q non fuerit in bonis alienus quo- modo probetur. in repe. c. qm contra. su- per ver. testiu depo. nu. 170. fo. lviij.

Res inter alios acta non debet alijs pre-

iudicare. in repe. c. qm contra. in ver. interlo. et appel. nu. 98. fo. lxxvij.

Responsiones no possunt fieri de his que continetur in libello. in repe. c. qm con- tra. super verb. pen. nu. 21. fo. xliij.

Respondere quis non tenetur inerte po- sitioni. in repe. c. qm contra. sup. verb. re- sponiones. nume. 3. fo. xliij.

Nec impertinenti. ibidem. nume. 6.

Nec positioni p trarie. nu. 7. fo. lxxij.

Nec positioni cotinenti factu alienu. ibidem. nume. 8.

Nec positioni iuris. ibidem. nume. 9.

Nec qm in positioe ponit aduerbiu so- lenuiter: vel legitime: ibide. nu. 10.

Nec si persone. ibidem. nume. 11.

Respondere quis no tenetur positioni ca- ptose. in repe. c. qm contra. sup. verb. responiones. nu. 13. fo. xliij.

Nec multiplici. ibidem. nume. 15.

Nec criminose. ibidem. nu. 16. fo. eod.

Restitutio in integrū impetrata post sen- tentia an executione facta an impediatur executione sine. in repe. c. qm contra. su- per verb. excep. nu. 15. fo. xliij.

Restitutio in integrū an impediatur senten- tie executione. in repe. c. qm contra. in ver. interlo. et ap. nu. 74. fo. lxxij.

Resolutio h3 vim copule. in repe. c. sepe co- tingit. sup. verb. a. figura. nu. 3. fo. cvj.

Res non debet petere libellu declarari qm est generalis vel obscurus. in repe. c. quoniam contra. sup. verb. petitiones. nume. 7. fo. cr.

Res an possit pducere testes ante liti- contestatione ad eternam rei memo- riam. in repe. c. qm contra. super verbo testiu depo. nume. 49. fo. xliij.

Res pot opponere plures exceptiones etia diuersis t'pib'. in repe. c. qm con- tra. sup. verb. excep. nu. 6. fo. xliij.

Re opponens exceptione obscure debet succubere. in repe. c. qm contra. super verbo exceptiones. nu. 2. fo. xliij.

Res contraria in no respodendo libel- lo inepto vel male ordinato no habet pro confesso. in repe. c. qm contra. super verbo responsiones. nu. 20. fo. xliij.

Res dicitur esse actor in exceptione. in repe. c. qm contra. nu. 18. fo. liij.

Alphabeticus index

De litera. S.

Scientia principis qñso pbe
tur. in repe. c. qñ ptra. in
verbo interlo. 7 appel. nu
me. 12. fo. lxxviiij.

Scribēa in libro suo se debi
torē alienius an obliget.

in repe. c. qñ ptra. sup ver. cōfessiones.
nu. 44. fo. lxxviiij.

Scriptura que assumitur ex archino pu
blico: que habet subscriptionē officia
lis ibi deputati: facit plenā fidē. in re
peti. c. qñ contra. super verb. instrumen
torum produc. nu. 11. fo. lxxj.

Scriptura puiata est triplex. in repe. c.
quoniā contra. super verb. instrumen
torum produc. nu. 72. fo. lxxj.

Scriptura puiata an requirat diez 7 lo
cum. in repeti. c. quoniā contra. super
verb. testium produc. nu. 83. fol. lxxviiij.

Scriptura est duplex. in repe. c. quoniā
cōtra. super verb. instrumentorū pro
duc. nu. 77. fo. lxxj. Et que dicatur illa
ad quam fit cōparatio. ibidem. num.
78. 7 79. fo. lxxj.

Scriptura probatoria est duplex. in repe
ti. c. quoniā contra. super verb. instru.
produc. nume. 8. fo. lxxj. Et que dicatur
publica. ibidem. nu. 10.

Sententia lata in expēsis vel etiā incer
ta. in repeti. c. quoniā contra. in verb.
expense. nume. 29. fo. c.

Snia que infamet. in repe. c. qñ cōtra. su
per verb. p̄fessiones. nu. 4. fo. lxxvj.

Sententia non dicitur esse de actis in ca
su. in repe. quoniā contra. nu. 16. fo. ij.

Sententia si est lata presentib⁹ partib⁹
nec apparet q̄ aliquis termin⁹ sit da
tus ad probandū. an valeat. in repet.
c. quoniā contra. nu. 53. fo. viij.

Snia cōtra sententiā nō valet sup eadē re
7 causa. in repe. c. qñ p̄. nu. 42. fo. vj.

Snia nō pōt retractari p̄ instā de nouo
retractatū in causa rei publice: ecclesie:
vel minoris. in rep. c. qñ cōtra. in ver.
interlo. 7 appel. nu. 81. fo. lxxvj.

Snia lata in causis ordinarijs testib⁹ nō
publicatis an valeat. in repe. de sepe.
sup verb. libellus. nu. 17. fo. cix.

Snia en p̄beat esse cōiuncta libello. 7 re

de sepe. in hb. libel. nu. 18. 7 19. fo. cx.

Snia lata nō publicatis attestationibus
an sit nulla. in repe. c. qñ cōtra. in hb.
interlo. 7 appel. nu. 37. 7 38. fo. lxxviiij.

Snia lata sine cause cognitione nō valet.
ibidē. nu. 39. Et qd si non apparet de
relatiōe nūq̄. ibidē. nu. 40. fo. lxxviiij.

Sentētie substantia p̄sistit in absolutione
vel condēnatiōe. in repe. qñ contra. in
verb. interlo. appel. nu. 33. fo. lxxviiij.

Snia lata qñ est nulla: an debeat p̄i⁹ co
gnosci de nullitate anteq̄ de meritis
cause. in repe. c. qñ contra. in verb. in
terlo. 7 appel. nu. 57. fo. lxxj.

Et an debeat cognosci ex eisdē actis
antiquis. ibidē. nu. 58. 7 si appellet qd
dicatur primo intentare ibidem. nu.
59. fo. lxxj.

Sententia lata cōtra producentē instru
mentū falsum sup crimine falsi an no
ceat notario: qui fabricauit tale instru
mentū. in repe. qñ cōtra. sup verb. in
strumentorū pduc. nu. 55. fo. lxxviiij.

Et an lata ptra testes p̄iudicet illi qui
producit eos. ibidē. nu. 56. fo. lxxj.

Snia requirit ad hoc vt quis dicatur p̄o
confesso. in repeti. c. qñ cōtra sup hb.
responsiones. nu. 18. fo. lxxvj.

Sententia debet esse conformis libello.
in repe. c. quoniā cōtra. in verb. inter
locu. 7 appel. nu. 29. fo. lxxviiij. Et debet
ferri in loco publico: 7 non secrete. ibi
dem. nu. 30. fo. eodem.

Sentētia lata p̄ metu an valeat. in repe.
c. qñ ptra. in verb. interlo. 7 appel. nu
me. 23. fol. lxxvj. Et an iudex causam
ferens excuset. ibidē. 34. fo. eo.

Sentētia condēnatoria si est lata in cētuz
7 iudex appellatiōis condēnet tantuz
in quinquaginta: cuius expēse soluen
tur quinquaginta alia. in repeti. c. qñ
cōtra. in verb. expense. nu. 18. fo. c.

Sententia lata sm consiliū sapientis nō
valet. si consilium non est apertum. in
repe. c. quoniā cōtra. sup verb. interlo.
7 appella. nume. 18. fo. lxxviiij. Et an va
leat sentētia lata per iudicem hoc mo
do. pronuntio debere seruari: prout cō
stat in instrumento rogato per talem.
ibidem. nume. 19. fo. eodem.

Principalium sententiarum.

Sententia in qua non inserit causa an sit nulla. in repe. c. qm̄ cōtra. in ver. interlo. 2. appel. nu. 79. fo. lxxv.

Sntia si sit lata p tres iudices delegatos vel p tres arbitros: an sit necesse appellare ab eorū sntia cōtra omnibus. in repe. c. qm̄ cōtra. in verb. interlo. 2. appel. nu. 13. 4. fo. xvi.

Sntia incerta valet qm̄ fert super aliquo petito. in repe. c. qm̄ cōtra. in verb. interlo. 2. appel. nu. 42. fo. lxxvii.

Sententia debet ferri in scriptis. in repe. c. quoniā cōtra. in ver. interlo. 2. appel. nu. 14. fo. lxxv.

Sntia diffinitiva pōt ferri sine scriptis de consensu partiū. in repe. c. quoniā cōtra. in verb. interlo. 2. appel. nu. 15. fo. lxxv. Et debet recitari per iudicē. ibidem. nu. 16. fo. eodem.

Signū notarij appositū in principio protocolli an cēseatur repetitū in alijs. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. instrōrū produc. nu. 62. fo. lxx.

Sine strepitu verbū idē importat qd̄ verbū de plano. in repe. cle. sepe. sup. ver. sine strepitu. nu. 1. fo. xv.

Socius criminis an possit esse testis. i. repe. c. quoniā cōtra. sup. ver. testiu depo. nu. 129. fo. l.

Socij an possit esse testis. in repe. c. quoniā cōtra. super verb. testiu depo. nu. 149. fo. liii.

Sollicitator cause an possit esse testis. in repe. c. qm̄ cōtra. super verb. testiu depositio. nu. 152. fo. eodem.

Statutum superueniens in vno extendit ad aliud quomescūq; duo parificatur vni regule antiquę. in repe. c. quoniā cōtra. nu. 19. fo. lii.

Statuto si caueat q̄ in tali causa pcedat per simplicē querelā: quid importent ista verba. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. petitiones. nu. 22. fo. xxv.

Stipendiarius an possit esse testis. in rep. c. quoniā cōtra. sup. verb. testiu depo. nu. 143. fo. liii.

Subdit an possit citari extra territoriu. in. c. quoniā pira. super ver. citationes. nu. 25. fo. xi.

Succumbēs in aliqua interlocutoria: an

debeat condēnari in expensis. in repe. c. quoniā cōtra. in verb. expense. numero. 21. fo. c.

Supplicatio interposita infra decē dies: an impediāt executionē sntie in repet. c. qm̄ cōtra. in verb. interlo. 2. appella. nu. 73. fo. lxxviii.

Suspicio probat p solū instm̄. in repe. c. quoniā cōtra. super verbo recusatio nes. nu. 12. fo. xv.

De litera. T.

Tabellio an possit esse testis. in repeti. c. quoniā cōtra. sup. verb. testiu depositiones. nu. 116. fo. l.

Tabellioni potius creditur q̄ nuntio. in repe. c. quoniā cōtra. nu. 31. folio. v.

Tabelliones quis possit creare. in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. instm̄ p ductio. nu. 54. fo. lxxvii.

Tabellionis signū an requiratur in instrumēto. in repe. c. qm̄ cōtra. sup. ver. instrōrū produc. nu. 15. fo. lxx.

Tēpus interponēde appellationis qd̄ sit. in repe. c. qm̄ cōtra. in ver. interlo. 2. appel. nu. 90. fo. lxxvi. Et quod petendi apostolos. ibidē. nu. 91. Et an tale tps possit prorogari vel minui p statutis. ibidem. nu. 92. fo. lxxvi.

Tempus psequēdi appellationē qm̄ incipiat currere. in repe. c. qm̄ cōtra. in hb. interlo. 2. appel. nu. 147. fo. lxxv.

Termini pductionis testiu sunt quinq; in repe. c. qm̄ cōtra. super verb. testiu depositio. nu. 71. fo. lxxii.

Testis dictū an valeat si nō reddat rationem dicti sui. in repe. c. qm̄ cōtra. super verbo. testiu depositio. nu. 20. 7. 23. fo. lxxvi. 2. lxxvii. Et an valeat dictū testis sup deterioratiōe. ibi. nu. 12. fo. lxxvii.

Testis quō debeat deponere i iurisditiōe p̄bada. in repe. c. qm̄ cōtra. sup. verb. testiu depositio. nu. 22. fo. eodem.

Testis quare debeat t̄gere scripturā in rando. in repe. c. qm̄ cōtra. sup. verb. testiu depositio. nu. 5. fo. lxxv.

Testis dictū vt valeat an requiratur vt cite tur. in repe. c. qm̄ cōtra. sup. ver. testiu depositio. nu. 11. fo. eodem.

B b iij

Alphabeticus index.

Testis habes parē affectionē ad ambas partes pōt esse testis: et valet eius testi-
monium. in repe. c. qm̄ p̄tra. sup. verb. te-
stium depositio. nu. 100. fo. xlvij.

Testis an possit deponere dictū suū in
scriptis p̄cedēte iuramēto. i. repe. c. qm̄
3. sup. v̄b. testū depositio. nu. 7. fo. xxxv.

Testis iurās in termino si nō deposuit di-
ctū suū: an possit deponere extra termi-
num. in repe. c. qm̄ p̄tra. sup. ver. testū
depositio. nu. 14. fo. xxxvj.

Testis corruptus pecunia si dixerit verū:
an repellat a testimonio. i. repe. c. quo-
nam contra. super verb. testium depo-
sitio. nu. 139. fo. li.

Testis 7n^o nō facit semiplenā p̄bationē
in criminalibus. in repe. c. qm̄ 3. sup.
verb. testū depositio. nu. 132. fo. eo.

Testis an possit esse exiles in p̄cto mor-
tali. in repe. c. qm̄ p̄tra. sup. v̄b. testium
depositio. nu. 133. fo. eodem.

Testis instari^r et testis sine scriptis quō
differat. in repe. c. qm̄ cōtra. sup. verb.
testū depositio. nu. 99. fo. xlvij.

Testis an possit iurare in alio loco q̄ in
iudicio. in repe. c. qm̄ p̄tra. sup. verb. tes-
tium depositio. nu. 16. fo. xxxvj.

Testis ad hoc vt faciat fidē an debeat eē
rogatus. in repe. c. qm̄ cōtra. sup. v̄b. te-
stium depositio. nu. 39. fo. xxxix. Et an
presumat^r rogatus. ibidem. nu. 40.

Testis nō pōt q̄ esse quotiescūq; tractat
de exonerādo. in repe. c. qm̄ cōtra. sup.
v̄b. testū depositio. nu. 115. fo. xlix.

Testis an teneat deponere de loco et tpe.
in repe. c. qm̄ cōtra. sup. verb. testium
depositio. nu. 154. fo. liij.

Testis deponēs falsam enī dictū est nul-
la. an possit puniri de falso. in repe. c.
quoniā cōtra. super verb. testū fides.
nu. 84. fo. xlvj. Et qd si deponat aliqd
extra capitulum suē p̄ quo est iurat^r.
ibidem. nu. 85. Et quid si iuravit sim-
pliciter dicere veritatem: nec apparet
ipsū iurasse sup. certa causa: nec sup.
certo articulo: sed simpliciter iuravit
postea pducunt^r duo articuli super q̄-
bus examinatur aliquid an valebit.
ibidem. nu. 86. fo. xlvj.

Testis q̄ deponit super valore rei an de-

beat reddere rationē dicti sui in repe.
c. qm̄ contra. super verb. testū fides.
nu. 156. et nu. 158. fo. lv.

Testis scō deponens debet iterū iurare.
in repe. c. quoniā cōtra. super verb. tes-
tium depositio. nu. 57. fo. xliij.

Testis pōt examinari quolibet die ferias-
to in repe. c. qm̄ contra. nu. 50. fo. vlij.

Testis deponens p̄ verbū credo: an pro-
bet. in repe. c. qm̄ cōtra. sup. ver. testū
depositio. nu. 24. fo. xxxvij.

Testis dictū debet necessariō cōcludere.
in repe. c. quoniā cōtra. sup. verb. testū
depositio. nu. 25. fo. eodem.

Testis interrogatus sup. numeratiōe de-
ponit pecuniā fuisse numeratā in pre-
sentia ipsius testis: interrogatus qui
b^o p̄sentib^o r̄ndet ipso Joāne et Mar-
tino et. si postea ipsi interrogati respō-
deant q̄ nō viderūt an valeat dictū te-
stis. in repe. c. qm̄ cōtra. sup. verb. testū
depositio. nu. 35. fo. xxxvij.

Et quid si dicat se nō fuisse p̄sentes.
ibidem. nu. 34.

Testes an possint iurare in die feriato. in
repe. c. qm̄ contra. sup. verb. testū de-
positio. nu. 15. fo. xxxvj.

Testes an possint p̄duci sup. nonis artis-
culis post publicatiōē attestatiōū.
in repe. c. qm̄ cōtra. sup. ver. testū depo-
sitio. nu. 62. fo. xliij. et nu. 69. et 72.

Et an sup. eisdē. ibidē. nu. 73. fo. xliij.

Et an possint redargui de falso. ibidē.
nu. 63. Et qm̄ dicant^r redargui de fal-
so. ibidē. nu. 64. fo. xliij.

Testes an possint quādoq; p̄duci. i. re-
pe. c. quoniā cōtra. sup. verb. testū de-
positio. nu. 46. fo. xl.

Testes pducēs an possint opponere cōtra
eos. in repe. c. quoniā cōtra. sup. ver. te-
stium depositio. nu. 82. fo. xlvj.

Testes qui deponūt de auditu sup. affini-
tate debēt esse graves p̄sone. in repe. c.
quoniā cōtra. sup. verb. testium fides.
nu. 184. fo. lx.

Testes an possint p̄duci sup. caplis con-
trariis post publicatas attestatiōes.
in repe. c. quoniā cōtra. sup. v̄b. testū
depositio. nu. 74. et 75. fo. xliij. et xlv.

Testes quot requirant^r. in codicillis. in se

Principalium sententiarum.

pe. c. qm ptra. sup verb. instroz pduc. nu. 45. fo. lxxv. Et quot sufficiat ad re probandū instm. ibidē. nu. 46.
Et tales testes debet esse of. exceptioe maiores. ibi. nu. 47. fo. eodem.
Testes quot requirant ad quēcūq; actūz pbadū. in repe. c. qm ptra. sup verb. te stiū depositio. nu. 36. 7. 38. fo. xxxix.
Testes an possint cōpelli si noluerint de ponere dictū suū. in repet. c. qm 3. sup verb. testiū depositio. nu. 41. fo. xl.
Et qualiter cogatur. ibidē. nu. 42.
Testes nō requirantur in actis. in repe. c. qm 1. contra. nu. 27. fo. iii.
Testes singulares nullā faciūt fidē. in re pet. c. qm cōtra. 8. testiū depositio. nu. 27. fo. xxxv. Et qui dicant testes sin gulares. ibi. nu. 29. fol. xxxvii.
Testes volēs pducere qd debeat agere. in repe. c. qm cōtra. super verb. testiūz depositio. nu. 28. fo. xxxv.
Testes si pure cōcordāt in dicto nō dicū tur singulares: 13 nō pcordēt in causis finie. in repe. c. qm cōtra. sup ver. testiū depositio. nu. 30. fo. xxxvii.
Testes deponētes p eadē 8ba psumunt subornati. in repe. c. qm cōtra. sup 8b. testiū depositio. nu. 31. fo. eo. Et qd si pnt reduci ad cōcordiā: an psumatur sin gulares. ibi. nu. 32. fo. eo.
Testes qm pducunt ad eternā rei memo riam: an debeat citari aduersarius. in repe. c. qm cōtra. super verb. testiū de positio. nu. 30. fo. xli.
Testes qm possint pducī ante lris ptesta tionē. in repe. c. qm cōtra. sup verb. te stiū depositio. nu. 31. fo. c. Et infra quē terminū sint pducendi. ibidē. nu. 32.
Testes repellunt a testimonio ex quinq; causis. in repe. c. qm cōtra. super verb. testiū depositio. nu. 90. fo. xlv.
Testium depositio cōstituit ex duobus. in repe. c. qm ptra. super verb. testiū depositio. nu. 1. fo. xxxv.
Testificata qm dicat quis didicisse. in re pe. c. quoniā cōtra. sup verb. testiū de positio. nume. 53. fo. xli.
Et quando nō. ibidē. nu. 54. fo. xli.
Testimonium de credulitate non valer. in repe. c. quoniā ptra. sup verb. cōfessioe

nem. nu. 43. fo. xxxij.
Tutor excōicat nō pōt interponere ante ritatē p pupillo. in repe. c. qm ptra. su per verb. exceptiones. nu. 18. fo. xix.
Tutor an possit esse testis p pupillo. 1 repe. c. quoniā contra. super verb. testiū depositio. nu. 117. fol. l.

De litera. U.

Ulor rei qualiter pbetur. in re pe. c. qm cōtra. sup verb. te stiū depositio. nu. 157. 7. 159. 7. 160. fo. lv.

Ueditor an possit esse testis p emptore in causa ptroner sic mote ipsi emptori. in repe. c. quoniā contra. sup verb. testiū depositio. nu. 109. fo. xlvij.
Uerba sine figura iudicij quid imponent. in repet. de sepe. super ver. 7 figura. nume. 5. fo. cvj.
Uerba enuntiativa aliquoz actorū in in strumēto: an pbent illa acta interne nisse. in repe. c. qm ptra. nu. 48. f. viij.
Uerba enuntiativa apposita in instro qd operent. in repe. c. qm cōtra. sup verb. instrumētoz pduc. nu. 39. fo. lxxv.
Uerba dedit: vendidit: tradidit 7c. qd im portēt. in repe. c. qm cōtra. super verb. testiū depositio. nu. 164. fo. lvj.
Uerba viso libello: visa lris cōtestatione 7c. apposita in sentētia quid operent. in repe. c. qm ptra. sup verb. instrumē toz pduc. nu. 38. fo. lxx.
Ueritatē non posse aliter haberi quis de beat ppare. in repet. c. qm contra. sup verb. testiū depositio. nu. 44. fo. xl.
Uictus in quib' expēsis debet cōdemnar i. in repe. c. quoniā contra. in verb. expense. nume. 23. 7. 24. fo. ci.
Uictus d3 cōdemnari victori in expēsis. in repe. c. quoniā contra. in ver. expen se. nu. 2. fo. lxxv. 7. alit vt nu. 3. 7. 4.
Uicinus psumit scire facta vicini et ei' conditionem. in rep. c. quoniā contra. super verb. testiū depositio. nu. 26. fo. xxxvj.
Uir 7 vxor nō possunt esse testes p se nec cōtra se. in repet. c. quoniā contra. sup verb. testiū fides. nu. 96. fo. xlv.
Unus de vniuersitate an possit esse testis p vniuersitate. in repe. c. quoniā ptra

Alphabeticus Index Principaliū Iniarū.

super verb. testium depositio. nu. 121. 2.
122. fo. l. 2. li.
Quis communis loquendi quomodo in-
telligatur. in repe. c. quoniam contra.
super verb. testium depositiones. nu.
176. fo. lix.
Ut quis habeatur pro cōfesso tria requi-
rantur. in repe. c. qm̄ cōtra. super ver-
b. responsiones. nu. 2. fo. xlii.
Mas communis loquendi derogat proe-

prie verborum significationi. in repe.
c. quoniam contra. super. verb. insiru-
productio. nume. 2. fo. lxi.
Usurarius licet sit infamis ipso iure: ta-
men non est excommunicatus. in re-
pe. c. quoniam cōtra. super verb. testib.
depositio. nu. 127. fo. li.

¶ Finis.

Practica Lanfranci de Orzano. Fo. 5.

Veritas habeat locum. videtur tacite hic innuere: quod acta cause faciant plenam fidem absque alio adminiculo: quod etiam est verum: ut plene not. Feli. in. c. q. in punci. nume. 1. ver. q. q. non iuratur de pba. Datum enim sint publicata: conclusum sit in causa: quod est verum si modo fuerint scripta: ut not. d. Feli. in isto. ver. nono quero. post Bar. in. l. ne in arbitrio. C. de arbi. dicens istam esse com-

munez opti. qd acta ad eorum valitatem eriguntur scriptis mar. ubi resprehendit. d. Abb. Inno. et Anto. de buriis. hic dicitur quod acta erigunt scripturam motu verborum. dum dicitur documentis. Tene tamen hanc opinionem quod acta per testes probare non sufficit: sed si amissa sint oportet quod probetur fuisse scripta. ita soluit Bar. suos text. quos illi in op. adducunt de quo plenissime per Bar. in. l. si na. ver. quero nunquam acta. C. de re in. An autem veniant acta apud peluntiam.

Solennis repetitio Lanfranci

de Orzano super. c. quoniam contra falsam. de probatio. et clemen. sepe. de verborum significatione. cum apostollus dominum Benedictum de Hadis de foro sempro: nis: et Celsi Augustonis dissuti caulloni celte: ytriusque Buzris doctorum: qui bis hoc volumen practice iudicarie ludicibus et practicis omnibus utilissimum eliminavit: et hac secunda editione adduxit.

Quoniam contra. Hec

decretalis est famosa: in ea tradit materia seu doctrina utilis et quotidiana: quam decretalem disposui pro exercitii gratia repetere: et que utilia visa mihi fuerunt examinare arbitratus sum. Dividitur namque in tres partes. In prima ponitur constitutionis causa. In secunda ponitur constitutio. In tertia ponitur iudicis negligentis seu contrafacientis pene impositio. Secunda ibi statuimus. Tertia ibi iudex autem et breviter hoc intendit. Ut veritas detegatur statutum est: ut acta que fiunt in iudicio ordinario seu extraordinario scribantur per unum tabellionem: vel loco eius adhibeantur duo viri idonei: qui singula gesta in iudicio habeant scribere: prout in litera patet. Iudex autem si circa predicta negligentis fuerit punietur per superiorem: et pro processu non presumitur: nisi quatenus in causa legitimis constiterit documentis. **¶ Nota primo causam quare scribuntur acta iudicij.** Nam ideo acta scribuntur: ut veritas habeat locum: et falsitas aboleatur: cum in iudicijs debeat esse veritati locus ut. l. finali. ff. de probationibus. Item hoc est introductum ne propter asserionem iniqui iudicis litigator ledatur innocentia. **¶ Secundo nota quod ex proemio sumitur causa**

Bar. no. post gl. q. non. in. l. 1. ver. not. fm ista gl. et ibi posui in apost. ad ipsum in eo. ver. ff. de eden. idem ipse Bar. in. l. in fraudem. ff. neq. instrumenta. in ult. ver. ff. de iur. fil. ubi dicit quod falsificatio acta cause non puniuntur per statuta: quod ponit faciens falsum instrumentum. de quo vide Alberi. de rosa. in. q. parte statutorum. questio. xxxvi. et Arc. in trac. malef. in glo. in ver. falsario. Celsus.

Practica Lanfranci.

*Quare
scribuntur
acta iudicij.*

Practica

a Finalis. adde Bal. in. l. f. de orig. iur. et Bar. l. l. f. et ibi Bar. ff. ad mace. tradit Bart. in. l. ambitiosa. ff. de decre. ab or. fa. et est ter. in. l. regula. §. l. 3. ver. institutio pstitutionis demonstrat. ff. de iur. et fa. is. quem ad hoc alleg. d. An. de bu. in cle. f. de elec. et Bal. in. d. l. vt liberis. C. de coll. alleg. hic per do. Lanfrā. et Bart. et Bal. in. l. si patruū. C. cōia viri. iur. et Bal. in. j. cōsti. C. §. quib. et Bart. in. l. cum quid. ff. cer. pet. en. 3

fi. Et adde a Bal. in. c. ij. requirio. de app. qd cau sa proemia lis dī eē cā finalis. ad idē ter. in. c. 3 ex multa. et ibi no. abb. 4 moder. ex d. voto. et Bar. 5 in. l. en. hi. ff. d. transa b ctio et Bart. in. l. demon stratio fals fa. ff. de con dit. et demō. et car. flo. in c. fin. d. elec. et in. c. pen. extra de cle ri. comug. et faciunt no. per Angelū in. l. si quis c eam aliter. ff. de verbo. oblig. et per Jo. de imol. l. l. quoties. §. stipium. ff. de here. et futu. cas. si.

et Old. in. consi. ij. et Lu. ro. in. consi. xv. et in. consi. xc. Et adde qd quilibet effectus impliatur et restringit a sua causa finali. l. cū pater. §. dulcissimi. ff. de lega. q. l. si is qui. ff. de acqui. possel. et in. l. ij. §. l. cum ibi not. ff. de act. l. voluntas. C. de fia derul. l. si. C. de predi. curi. lib. x. cum simi.

b Et Corporis. adde do. Bar. fori. in. cōsi. cxxij. in medio. j. colā. in vers. ex quibus. in. ij. parte. vbi alleg. eandem. l. testium. et eūdem. §. fina. alleg. hic per Lanfran. Adde Barto. in. l. i. in. j. et quod ubi posui in addi. ad ipsum in vers. per via sum. C. de cano. frumen. vrb. Rome. lib. xj. Celsus.

c Et falsari. ap. aut testis deponēs sup negatiua psumat. fa. l. ar. vis tu. d. ait;

finalis statuti. Na probat hic. in. pinci. hoc idē probatur in. l. vt liberis. C. de colla. et in. l. si. ff. de here. insti. et hoc tenet singu lariter Bald. qd tene mēti propter statuta: in quorū principiis ponitur proemiū. Na si reperiatu aliquis casus in quo nō ha beatu prociū statuti non habibit locū etiā ipsū statuti: q cessante p. oemio: sic causa finali statuti debet cessare dispo sio statuti: vt in. l. adigere. §. quio. ff. de iure patro. Et tertio. no ta t q negatiua exceptio non est probāda. et cū hoc ter. concor dat ter. in. c. bone. §. de elec. et in. c. super hoc. §. de tenun. et in. l. actor. C. de proba. Ex quibus inferitur t qd negans non habet necesse probare id qd negat: cum sit impossibile et improbabile. t Na ideo simplex et pura negatiua nō pōt probari: q: mon en tiū nulla est pōatio: cū testes non debeant deponere: nisi super his que percipiuntur per sensum corporis. vt in. l. testiu. C. de testi. et in. l. qui testamento. §. si. ff. de testi. Sed ea que non sunt in rerū natura non possunt cadere in sensum corporeū testis. Item testes debēt cōcludere necessario: vel p̄sumptiue: vt not. eo. ti. plene in. c. in. p̄sentia. et de his que non sunt non possunt necessario vel p̄sumptiue testificari: tanq̄ super eo qd nō est. Licet etiā testis interdū deponat super his que nō percipit per sensum corporeū: veluti qd deponit super his que consistunt in iure: vt de domino: vt in. l. solā. per Cy. Bald. Bar. C. de testi. et per Bal. in. l. p̄sbyteri. C. de epis. et cle. et per Juno. in. c. cū cau sam. j. de testi. Tñ testis debet cōcludere necessario: vel p̄sumptiue: vt no. plene in. c. in. p̄sentia. et super eo. qd nō vlcq̄naq̄ facere pōt testis disponēdo super mera negatiua improbabili. redditur igitur suspectus: et tanq̄ falsarius punitur. vt ple nius no. per Juno. et Joan. de imo. in. c. licet. §. eo. et in. c. cū ec clesia sutrina. de cau. pos. et p̄prie. et ibi per Innot. facit quod etiā not. Ja. bn. et Ang. in. l. lucius. ff. de his qd no. infa. Et cōtra istud notabile op. fortiter de. l. nec codicillis. C. de cōdi. et demon stra. l. optimā. C. de contrahen. et commit. stipu. vbi dicitur quod opposcentes negatiua debent illam probare. hic autem dicitur

- 6 contrariis: ergo male. Et Sed per expedire illi? prout est altius
 exordium: cui? rei gra habem? discurre p triplice specie ne-
 7 gative na? alia est negativa facti: alia est negativa iuris: et alia
 est negativa qualitatis. pro quarum declaratione primo premito
 to? q? p?ncipaliter duplex est negativa. una est pura: et simplex
 alia est coartata loco et tpe: vel alia r?ne. prima fm glo. ta iuris
 civilis q? canonici est improbabilis. ita t? gl. l. c. bone. s. de elec.
 Ita et tenet. gl. in l. u. ff. de pba. qm? spm?m reprobat? c?ter doc.
 dicentes: q? aliqui simplex et pura negativa est probabilis: veluti si
 q? dicat titiu? n? h?re caputis in capite: vel si q? dicat titiu? n? ha
 bere lumina. ista em? est mera negativa: et in pbat?o spm? glo. p
 cedit regulis: q? simplex et pura negativa est improbabilis. fal
 lit q? negatus est c?iuncta sensui testis: n? t?c est probabilis. Se
 cunda aut? negativa coartata loco vel tpe vel coartata r?ne: pu
 ta q? h? in se affirmativa: vel alio m?o aliqd ponit in esse. illa bh
 est probabilis. et t?c in ista est f?da distinctio: de qua sup?ra: q?
 aliq? est negativa qualitatis: et circa h?m?d negativam sepe est soli
 8 t? dubitare: et t?c incubat pbat?o: an neganti vel adversario. Cir
 ca q? breviter dic? q? opponentes negativam pro fundam?to sue in
 tend?nt illam semper negare. pbare d?z. istud est dictu? In l. c. sup? his
 j. de acc. Id? tenuit Bar. l. i. hoc iure. ff. de h. ob. It? opponens ne
 gativam et h?c p?sumptione? se necesse h?z pbare illam negativam et
 ita intelligi. l. n?o codicillos. s. all. in p?u. l. aut? si. de h?e. et c?i. si.
 alle. in h?u loquit? in negativa coartata loco et tpe: et illa bh est
 probabilis. Casus aut? n?e decretalis loq? de mera et simplici ne
 9 gativa facti. Et q? breviter p?ludo duas regulas. Et prima
 negativa mera et simplex n? est probabilis. fallit q? negatus est
 10 c?iuncta sensui. Et sec?da r?ta. et negativa n? simplex qu? do oppo
 nit p fundam?to sue int?ntionis vel ubi p?sumptio est q? negant?e
 11 alia n? pbat. Et Circa negativam iuris q? debeat c?i pbare: dic
 ant negat? aliqd: q? est de g?e p?missio: aut negat? aliqd q? est
 de g?e p?hibito: p?io casu q? negat? mo illud d?z pbare: postero: i
 12 ho casu q? est de g?e p?hibito: t?c negas n? pbat: s?z q? aduer
 sari? et sic est expedita sc?da r?ta. Et Circa tertiam negativam. s. qua
 litatis est dic?du? aut negat? q?ntas intrinseca naturalis: aut ex
 trinseca accidentalis. Si negat? q?ntas intrinseca naturalis: t?c ne
 gati incubit pbat?o: ut si dico tu n? es sane m?ns mihi pbat?o
 incubit: q? sec?du? naturam quibet p?sumit sane m?ns: et ita intelli
 git. l. nec codicillos. C. de codicillis. Si aut? negat? qualitas intrin
 seca accidentalis: ut si dicat: tu n? es docto: t?c neganti incubit
 on? pbat?i: s?z adversario dicenti se docto: ut in l. h. C. de pres. et
 medi. l. xq. Si in semel c?i?pit de tali q?ntate: p ea p?sumit? i ad
 versariu? onus pbat?i tr?stere. ut in l. s?z et reprobari. l. p?n. ff. de ex
 cusa. tu. Si aut? qualitas intrinseca negatiq? sit c?nto: m?o actui
 negati incubit pbat?o: veluti si dicat: iste ducatus non est de au
 13 ro. n?a hic negat? qualitas rei c?nto: m?is: v?z aur? q? c?i?c?nt du
 cato: n? neganti incubit pbat?o: alio aut? neganti qualitate? extrin
 seca n? incubit onus pbat?i: ut l. ex p?ona. C. de proba. et l. non
 est necesse. ff. eodem tit. Unum non omitto q? quod negativa
 coartata loco et tpe: interdum non est probabilis: veluti coarta

de Imol. in
 c?i. c. xvi.
 in. i. parte. et
 antedat?r
 suspect? vis
 de per camp?
 in c?i. c. iij.
 in. iij. parte
 et qualiter
 deponere de
 beat vide p
 eum in c?i. c.
 c. xvi. u. p?
 te. Adde. d.
 me? d. phis
 lip. Decimus
 p?ceptores
 in eum in in
 re cano. p?i.
 sub. l. xij. q?
 si. tertio da
 to c.

*Triplex
 negatio
 facti
 iuris
 qualitatis*

8 Nega
 tive. Adde
 id? p Bald.
 l. marga. ff.
 negativam.
 vi. et pro hac
 materia vid?
 d. Fraci. are
 in l. in illa
 de ver. obli.
 et q? ibi di
 xi in ap?li.
 et dno pba l.
 l. nec la. de
 acq. here. et
 in l. panto
 nino s. rei. s.
 acquir?e. l. p?
 re. et in l. y.
 C. de erro. ad
 vo. et in l. ne
 mini. C. de ad
 vo. diverso.
 l. iij.

Practica

a **C**onstat probatur. Duobus enim testibus affirmantibus plus creditur quam mille negantibus: ut no. glo. sing. in l. die proferre. §. si plures. et ibi posui in add. ad eam. ff. de arbi. quā ad hoc dicit singuli. Old. laudēsis putat referre et sequi sic. de neap. in l. i. in p. ff. de vetre inspi. et Ant. corse. sing. suis in p. testis. incip. duo testes. Celsus. b **C**ontrarium. Unū vide. Abba. hic. q. dicit idē inducēdo literā huius tex. ibi: con-

clusiones et.
Sic nāq; di-
cit pondera-
ver. et. cum
seq. q. apte
innuunt qd
etiā snia lit a
redigēda in
scriptis: euz
illa sequat
post conclusio-
nem: et idē de
appellatiōe
diffinitiva
nā supra rā-
tum sentit
de appella-
tionibus ab
interlocuto-
ria: qz illud
p̄bū seqtur
p̄bū interlo-
cutiones: atq;
qd operare-
tur illa ver-
ba et. q. oc-
curreret cō-
petenti ordi-
ne cōscribē-
da: euz post
cōdationē
nō speretur
alia acta p̄-
ter sniam et
appellatio-
nē. alleg. ad
hoc. c. cū di-
lect. d. si in
stru. et q. no.
Inn. l. c. pa-
lorat. de cā
pos. et p̄p̄e.
et dicit tace-
re cap. cum
eterni. de re

tatio est a deo parua quod non pōt cadere in sensum testis: p̄-
ta si probet quem contraxisse hoc anno. Et aduersarius probat
se fuisse absentem toto illo anno. certe si testes dicant illū fuisse
in alio loco toto illo anno: nec potuisse alibi dicto tempore con-
trahere quin sciverit tale dictum tanq̄ nullum et impossibile
non probat. Nam impossibile est q. quis potest scire q. aliquis
steterit in aliquo loco per totum annum: quia tēpore quo do-
miebat testis potuit alibi esse. istud est dictum singulare Bald.
in l. actio. C. de co. titu. et sic habetur pulchra limitatio ad l. opti-
mam. C. de contrahē. et commit. stipula. **C**onsequenter quocumque
sit negatiua: et cui incumbat onus probandi negatiuam. **C**on-
14 do quero t̄ quāter probetur negatiua. dic qd vbi negatiua est
probabilis. probanda implicite affirmatiua hoc modo volo
probare quem non esse sane mēris: probabo quod protecit lapi-
des: probādo qd ipse dicit verba ridiculosa. probatur etiam ne-
gatiua aduiciendo dicto ipsius testis qd non potuit aliter fieri:
quin ipse sciuisset: vel audiuisset. hec est sententia Bart. in l. he-
redes palam. ff. de testamē. in p̄ncip. et ibi plene per me. hanc
eandem sententiam tenet Bald. in l. ij. de bono. possesio. secun-
dum tabu. et tenuit gl. in l. i. §. ff. de iure actus p̄na. **C**on-
15 nota. q. tam in ordinario iudicio q̄ summario requirunt acta
que conficiuntur in scriptis. Veruntamen in summarijs mul-
ta possunt refecari: et maxime in articulis. Nam articuli de ne-
cessitate non sunt formandi in summarijs: super quibus indu-
cuntur probationes. In ordinarijs autem debent articuli ipe-
cifice et sigillatim fieri: ut fiant probationes. ita dicit Barto. in
extrauaganti ad rep̄mendam. in verbo summarijs. **C**on-
16 hic videri casum in quo sententia non dicitur esse de actis: nec
continetur appellatiōe actorum. nam hic enumerantur om-
nia acta: et tamen nihil de sententia dicitur. probatur etiam ex
p̄p̄e in l. ij. C. ut lite penden. Contrarium autem tenet Barto.
in l. in fraude. in §. neq. ff. de iure fisci. dicens sententiā appella-
tione actorum contineri. idem tenet Bald. in dicta l. ij. et est
ipsa veritas et pro hac sententia est casus in l. acta. et in l. acto-
rum. ff. de re iudica. Non oblit. iura in contrarium allegata. p̄-
mo non oblit. secundum Joā. de imo. iste text. quia ideo hic non
exp̄mitur qd sententia sit de actis: quia alibi hoc exp̄pressum
erat: quod sententia esset de actis. videat. in c. fina. de re iudi.
in. vi. Ista ratio Joā. de imo. non placet mihi: nec sequenda.
monco: ratione tali: nam tempore istius decretalis non erat
inuenta illa decretalis. Est ergo alia respōsio melior qd in text.
b isto immo probatur sententiam contineri. non ob l. ij. C. ut lit.
pen. cui nō respondēt aliqui doct. hic: qd ibi ponit alternatiua
actorum vel pronuntiationis: ad denotandū qd pronuntiatio est

*negatiua
quomodo
probetur*

Lanfranci de Blasio. Fo. iij.

judic. lib. vi. c. cū inter. de re iudic. et facit argu. a maiori arguēdo prout hic videtur de p. cū. et hoc idē referēdo cū sequitur feli. hic in vers. no. quinto. qui alleg. ter. in illud. in aut. vt fratrū filij. et in l. gesta. cū suis glo. C. de re iudi. et in l. ij. C. de eden. p. o. quo adde Bald. in consilio. cccxxviii. et pari. de puto in trac. sindica. in ver. vtrum iudex. in fine. quibus adde omnino Barto. in l. is apud quem. in

finis actō: ū. Ita tenet Bald. in d. l. ij. Ista ratio Bal. non placet mihi: quia imo executio est finis actō: nō pronuntiatio. Deinde de ego rñdeo aliter ad. d. l. ij. Et pmitto tñ quoniescūq; altera tua ponitur inter genus et speciem: vel inter totum et partem: semper resoluitur in copulam et vt est tex. in l. sepe. versic. et cum dicimus. ff. de verb. sig. et in l. quintus. in fi. ff. de aur. et argē. leg. hec est snia Barto. in l. i. ff. de reb. dub. tunc aliud sequitur: quod quando copula ponitur inter genus et speciem. dico qd species expressa nūq; continet in genere. vt. l. cū delationis. §. cum funidum. ff. de fun. instru. et quod legitur per Barto. in l. i. ff. de rebus dubys. stat ergo conclusio: qd appellatione actō: um continetur sententia. Similiter exceptio est de actis. nam exceptio non est necesse fieri in scriptis: sed sufficit orietenus exprimere: vt deinde apud acta redigatur. tex. est in l. scire. §. oportet. ff. de excusa. tuto. hoc tenet expresse Barto. in l. i. ff. de accep. et ita tenendum est in iudicando. hec snia Barto. nō placet: quia imo mihi videt requiri: vt semp fiat in scriptis. moneo: tali consideratione: nam non debet licere reo qd non licet actō: i. nō debet. ff. de re iudi. sed de iure cōi requiritur qd libellus in quacūq; reformetur in scriptis. istud probatur de iure cōio. in c. i. §. de libel. obli. preterea illud idē ius tribuitur reo in exceptione: qd actō: i in petitione. nam sicut libellus debet esse clarus: ita exceptio clara. et sicut p. dūcens libellum obscurum succūbit si opponat: vt. §. in. c. fi. de libel. obli. ita opponens exceptionem obscuram succūbit: vt in cle. cū repulsionē. de appel. et l. i. §. labeo. ff. de fin. qd intelligē si sit obscura et opponatur. ita dicit Barto. in l. ab anastasio. C. in an. tñ reus dicitur esse actō: i in exceptione. vt in l. exceptionibus. ff. de excep. preterea dicit qd imo plus esset sanendum actō: i: vt non daret libellū in scriptis q̄ reo: quia in principio litis magis fauetur actō: i: q̄ reo: vt est tex. in l. dedi. i. pnc. ff. qui satis. cog. et in l. inter stipulantem. §. i. ff. de verb. obli. hoc tenet glof. in c. cum ad sedē. §. de resti. spolia. Et si ex omnibus concludo: qd reus tenetur exceptionem suam dare in scriptis. Non obstat. §. oportet. §. alleg. p. Bar. quia dupliciter respondeo. nam §. ille procedit de iure ffor. et sic de iure vete. secundum quod quis poterat suam exceptionem sine scriptis proponere sed de iure nouissimo per aut. offerat statutū est: quod libellus debet in scriptis offerri. et sic eodem iure debet exceptionem in scriptis opponere. ¶ Quotiescūq; enim duo parificantur vni regule antique: statutū supueniēs in vno extēditur ad aliud. ita est tex. in l. si qd seruo. C. de sur. cōiuncta. l. non tñ. §. i. ff. de ser. corup. hec est snia Barto. in l. marcel. §. qd autē. ff. ad treb. et ista est optima respōsio. ¶ Sciēdū est autē qd delegatiōes et cōmissiōnes causaz nō sunt de actis: q̄ pht fieri extra iudiciū. ita tenet

princi. et qd ibi posui in additio. ad ipsum. i. verficu. acta. C. de eden. et Bald. in l. nec supplis care. num. i. vbi etiā posui in addi. ad ipsum. in ver. nec contineat sententia. C. vt lite pendē. Celsus.

¶ Resoluitur in copulam. Adde quista est diffusa materia et per largos fines vagata. Ut de per feli. in c. iter ceteras. quasi per totū. c. de rescript. Abba. in c. cōstitutus. et quod ibi posui in addi. ad eum. §. restitū. in integ. feli. in c. inter. versicu. ceterum. de quibusdam. de appellatio. Celsus.

*Executio
Exemptio
offensio
Solutio
Solutio
Solutio
Solutio*

Practica

¶ Index vel procurator. Adde q^d Abb. in isto. c. qm̄ 5. ver. venio nūc finaliter h^{ic} p^{ro}u^{er}ba dicens fuisse opt. Inn. et Ant. de bu. hic idē tenet s^{ed} Bar. in l. 13. C. de proct. q^{ui}s glo. ibi. et in l. p^{ro}positus. §. r^{ati}o. ff. de p^{ro}cur. teneant cōtrariū: sed istos glo. q^{ui} faciunt p^{ro} opt. L^{it}trā. secuti sunt Salic. et ibi Bal. et Pau. de cast. in alleg. l. 13. in 7. sed tūc. Jo. an. et imol. no. in d. c. qm̄ p^{ro}trā. et Ant. de bu. in c. cū 3. 20. ferrariensis. et Fel. l. d. c.

qm̄ p^{ro}trā. 7. v^{er}o. quero s^{ed} oēs hic. et r^{ati}o eoz est: q^{ui} et q^{ui} fuit admil sus p^{ro}cura. a v^{er}o p^{ro}te. lit. v^{er}o eē quasi possessiōe of ficij p^{ro}cura. b p^{ro}pter hoc ille qui opponit debet p^{ro}ba re: et nō p^{ro}curator: docere de manda to suo ex q^{uo} est in posses siōe offici j 22 ad fl. 1. 3. et si diuersitas apparuerit inter originale exemplum siue p^{ro}collo et instrumentum extensum: stat p^{ro}ocollo. 6. glo. est in §. h^{ic} in aut. de tabel. et est snia Bar. in l. sempronius p^{ro}culo. de leg. 2. §. 1. Sed quid si acta sunt non in scriptis: nūquid poterunt p^{ro}ba ri per testes. Glo. in l. si p^{ro}tor. §. marcellus. ff. de iudic. varia uit Inn. hic tenet q^{ui} possunt p^{ro}bari per testes: quā sententia 3 sequitur Jo. an. de imo. Bar. aut tenet contrarium. Bal. vero in l. emancipatione. C. de si. instru. et in l. testium. C. de testi. et Ant. in d. §. marcellus. dicūt quod aut acta sunt facta in scriptis: sed postea sunt perditā: et tūc possunt p^{ro}bari per testes. et ita loquit^{ur} Inn. Ant. acta nō sunt facta in scriptis: et tūc non. et ita in

pellere p^{ro}curator: em vt exhiberet mādaturū. vt not. in d. c. j. de elec. lib. vj. et per quam dō. Abb. l. loco p^{ro}alleg. modifcāt dictū Inn. vt ibi plene post alios i apost. meis pos sui: nec omitto q^{ui} ista h^{ic} et locū i iudice: vt nō. dicit dō. Abb. et Fel. vbi. 3. Cels^{us}. b ¶ Copiā inferere delegatiōis. ita nō. Bar. Bal. Alex. et dōc. in l. q. ff. si q^{ui} in ius voc. nō ie. Bar. et dōc. in aut. qui semel. C. q^{ui}s et q^{ui} index. et Paul. de ca. consi. p^{ro}liū. Qd^o dic esse verū: si delegat^{us} est p^{ro}sonā vilis: et citat in longinquis partib^{us}. ita q^{ui} Inn. in c. cū in iure. de offi. deleg. not. Specn. titn. de cita. §. iā de citatio ne. ver. sed pone. Roma. in l. sciēdum. ff. de verb. obli. et dixi in lib. cōsue. Burgū. in p^{ro}oe. in glo. in ver. noz lettres patentes de cōmissiōe. in fi. Celsus. c ¶ Statut p^{ro}ocollo. vide per Abb. in c. ex literis. in p^{ro}ch. nota. et quod ibi addidi. de resti. in integ. Bar. in l. sempronius. ff. de leg. 2. do. Fel. in isto. c. versic. nota septimo. ibi: possit veritas. Celsus.

¶ ¶ Cou. vide paulum de cast. in consi. q. Et p^{ro} solutione capituli sicut. de re

ludicata. Adde qd not. s. in. j. addi. in ver. ut veritas. s. nn. j. Celsus.

¶ Verbo. re. De qua dictione vide feli. in. c. cum. p. de fide instr. et ore. in. l. ean. de. de duo. re. et qd ibi dixi in apost. post remis. feli. ibide p me datu. et in. c. cu. p. tabellio. ver. q. querit. de f. instr. Philip. fran. in. c. s. in ceteris. et ibi posui in apost. ad ipm. in. de dictione re. de cle. p. ing. lib. vi. et ibi dixi i apost. ad Semi. dixi

telligit Bar. et ista sentia est tenenda. Ego dico ultra oia q habe-
mus casum ex psum: qui no allegatur: ex quo deciditur: qd acta
24 possint pbari p testes: in. c. sicut. f. de re iudi. et Item nota in
verbo re. qd qn verbu re. reperitur exte sum. tunc illud est nome.
Item reperitur aliud abbreviatum: quo videntur tabelliones in
suis abbreviatis. talis confessus fuit re. tunc quid significat
re. dicendu est: qd importat ut extendatur fm consuetudinem
alioquin instrumentum in tali materia colectorum fm Bar.
in. l. gallus. s. id credendum. ff. de libe. et posth. vbi plenissime di-
xit. et Bal. in. j. rñ. C. de fide instr. et Joan. de imo. et Ant. de bu-
tri. in. c. cu. Joannes gremia. de fide instr. **¶** In glo. q. in f. no.
25 quod f. vbi index cognoscit summarie de plano sine strepitu et fi-
gura iudicij: vtpote ex forma literarum: puta princeps scribit of-
ficiali: qd cognoscit et determinet questionem summarie re. vbi
nihilominus est procedendum in scriptis: et oia acta debent in
26 scriptis fieri. **¶** Et est notandum qd huius clausula in literis ap-
posita summarie re. si scribitur iudici ordinario: qd a s. fuit index
coperes in dicta causa virtute talis clausule dicit esse delegat:
q. alteratus est processus. Si autem princeps scriberet iudici ordi-
nario: qd cognoscit de aliqua causa: in qua a s. erat competens
no appositae dictae clausula: tunc iudex no efficitur delegatus: sed
b. p. princeps excitare eu ad iurisdictione exercendam. Hanc distin-
ctionem ponit Inno. in. c. l. in corrigendis. s. de offi. ord. vbi est
bonus tex. hoc dictu transportaverit nostri legisse in. l. et quia. ff.
27 de iurisd. qm. iud. **¶** In glo. q. in f. Et ista si colligitur qd re-
stes no requirunt in actio: et ideo quando sit aliquis actus in iu-
dicio no est necesse qd tabellio dicat presentibus talibus re. sed
sufficit q. scribat actum in pntia iudicis: vbi ad banc iuris: l. no

post bar. in
l. argenti.
nu. iij. ff. ex
hoc vbo re.
l. apost. l. eo.
ff. de ede.
post. Ja. re-
buffi. l. l. i. in
tis. nu. q. l. u.
ff. de hoc v-
bore. C. s. de
cre. decu. li.
x. dixi l. l. ce-
tera. l. apost.
ad tex. l. eo.
ff. de leg.
j. et in trac.
clausularu.
in clau. con-
tract. ff. re-
nuntiant re.
Celsus.
b. **¶** Sum-
marie. Ad qd
operet ista
clausula su-
marie b. p.
quos possit
cedere. bar.
in extrap.

ad reprimendum. in glo. in versu. summarie. et quod ibi addidi. Zaba. in de. se-
pe. ver. summarie. de verbo. signi. feli. in. c. dilecti. in. j. opp. et ibi per disc. se. do.
de iudi. per. de fer. in titu. for. libelli. in autenti. rea. in versu. summarie re. et quod
ibi etiam addidi. et thippo. de mar. singu. suo. q. quod incipit clausula summa-
rie. et. f. cause delegati. et summarie numero. j. apostill. in versiculo. clausule. vbi
plene dixi. Celsus.

¶ In pntia iudicis. Adde Bar. in. l. pacta novissima. C. de pac. que referut et se-
quunt fratri. ar. et d. Alex. de imo. ibi qd pntia iudicis operat. qd qn contractus
sit coram iudice: cessat presumptio doli vel metus. allegant. l. j. de predi. cur. li.
x. et ideo ibi dicit Bar. delegat: qd si in contractu interuenerit decretum iudicis:
no poterit contrahes illu contractu rescindere allegando se deceptu ultra dimidia
in sti pte: quod an sit veru dic vt per Alex. de imo. in. d. l. pacta. in. j. nota. Item
operatur etia presentia iudicis fm. d. fran. are. in. d. l. pacta. qd testamentu et do-
natio causa mortis facta coram iudice: et duobus testibus valeat. iuxta no. in. l.
pntia. ff. de test. vbi ipse remisit. p quibus vide etia et hic adde que ibi in. d.

Et inq

Practica

L. pacta. dixi in apostil. ad Fran. areti. De primo membro huius apostil. dic. vi. f. Anto. cor. sing. suis in vers. minor. Celsus.

¶ C. 3. ita vidi. Adde feli. hic q. allagat Bal. in. l. nullū. C. de test. dicētē notarium nō videntē vacillationē nō teneri scribere: q. ita sit: sed solū q. iudex ita dixi. al. leg. Inno. 7 Jo. an. hic: 7 adde etiā pnt hic refert feli. q. si notari⁹ scribat vacil-

*quid a
nō regred
tur testes
in altis.*

lationē sine
mādato iur
dicis: nō p
bat vtp bal.
l. i. q. falsa v
varia. ff. de
test. l. apost.
7 p. an. sing.
i. aut. vt spō
la. larg. i. f.
7 hoc l. sing. i.
f. eodē mō
si tabellio. 7
ita practica
tur vltra h
dicta p. l. a.
frā. Adde la
te de hoc p.
pañ. l. proe.
decre. nu. ij.
in addi. l. f.
examinator
7 potissimū
i. addi. no. 6
q. dicit post
bar. l. i. 6 mi
no: 7 p. h.
mū. nu. iij. l.
apost. l. f. di
cebat trepi
dando. ff. de
qō. 7 qō po
sui post bal.
l. alle. l. nul
luz. nu. ij. in
apost. l. f. q.
iudex ita di
cit. C. d. test.
Celsus.

appareat de aliquorū testiū p̄sentia: neq. subscriptio: vt in. l. in
donationem. C. de dona. Et hec est opinio cōs: 7 est rō qre nō re
grunt testes in actis: q. acta suscipiūt antoutatem ex p̄ntia in
dicis: nō aut ex p̄sona tabellionis. ita dicit hoc singulr Inno. di
cens: q. notari⁹ d. scribere quātā fides adhibēda sit testi. nā scri
bere d. qualiter testis vacillauit qh deposuit dictū suū: 7 expu
mere qualitatē vacillantis: puta q. dicat talis testis interrogat⁹
quando deposuit dictū suū timebat 7c. 7 hec poterit scribere
etiā si ipse notarius hoc nō viderit. nā sufficit si notarius dicat
iudex dicit mihi notario: q. scribere debeāt talia: scilicet q. talis
testis vacillabat: vt timebat 7c. melius tñ erit si notari⁹ adiciat.
Et ego etiā ista vidi. ¶ Si tamen testis interrogatus et exami
natus voluerit se defendere audiens notariū scribere de vacilla
tione debet audiri. hec sunt vba Inno. notabi. ¶ Hic attēde tñ
in eo q. dixi acta valere sine testiū qd tñ de cōsuetudine seruat:
qh in sententijs diffinitivis adhibeantur testes: et ideo tñ sit de
consuetudine: est etiā obseruandū: q. cōsuetudo est optima legū
interpret: vt in. l. si de interpretatiōe. ff. de legi. ita tenet hic gl.
28 7 Jo. de Imol. ¶ C. 6. in verbo citatiōis ibi. t. licet. 7 Et ista
glo. colligitur q. iurisditio delegati perpetuatur per solā cita
tione in. hoc est verum de iure cano. de iure autem civili ad hoc
vt perpetuetur iurisditio requiritur litis contest: vt not. glo. 7
doct. in. l. 7 q. ff. de iuris. om. iu. 7 est text. in. c. relatu. 3. de offi. de
leg. vnde versus. Tu teneas gratū leges tenere relatu. ¶ In
29 glo. ibi: si quis postea 7c. Et ista glo. no. 7 q. ex sola citatiōe quis
d. p̄uenire iurisditioē. nam si quis fuerit citatus coram iudi
ce seculari: 7 hoc operat citatiō⁹ vt in iuribus 7 glo. p. alleg. ¶ In
glo. si. ista glo. sentit vnum fore contrariū hoc modo: hic videtur
30 ter. innuere 7 q. soli iudici creditur: sed cōtra soli iudici non cre
ditur de gestis coram eo: vt in. c. eū a nobis. f. de testi. multomi
nus credēdum est nuntio. glo. non soluit neq. docto. Sed dic q.
ideo nūtio creditur: quia est iuratus exercere officiū suū: 7 depo
nit de his que spectant ad officiū suū. Sed iudici non tre
ditur: si velit dicere q. citauit aliquē vel q. lis fuerat contestata
corā eo 7c. q. istud nō est officiū suū: 7 officiū suū est admittere
acta 7 sniare. In eo tñ qd d. q. non credit iudici. Aduerte vbi est

**¶ Citatio. Adde bal. in. l. ij. C. de an. ex. vbi ponit. xij. dicta antea circa infraci
tatiōis. 7 feli. in. c. ad petitionē. de accu. 7. extra glo. vbi de citatiōe multa extāt
7 eū accumulata. Adde post oēs q. nō dñs me⁹ do. p̄hil. deci⁹ p̄sil. c. x. qd iei. di
uino iplo: ato p̄sidio pponit q. iude⁹. do. p̄ic. bōerū. 13. 7 in gl. viij. post mediū in
l. d. in. om. iu. no. post oēs i. addi. ad Ja. rebus. l. i. si vlna dom⁹. nu. iij. i. addi. C.
de exacio. trib. l. i. x. 7 in addi. ad deci. capelle 143. 7 in trac. do. bal. de of.**

Practica

sergla in glo. in eo. ver. in prin. et p tota glo. et in addi. ad Bal. in l. pperadum. et si quide. nu. xij. in ver. excoitores. C. de indi. post Bar. in l. palatinos. nu. q. in addi. alex. in ver. natio. C. de colla. fun. fis. lib. xj. et consi. suo. cxxvj. inci. non cre ditur nuntio. et in stilo parla. parte. iij. arresto. cxiij. et dixi post collecta. in. c. dila. et. in. v. in apo. in ver. nunquid creditur nuntio. de dolo. Celsus.

¶ Cōfite

ri. Sz nūqd poterit reuocare positiōē. dic q nō. nisi do ceat de erro re. vt p do. Bar. so. l. p. b. elviq. lei. vi. ff. ver. non postponēs. l. y. pte. et an videat p fite ri. mō. d. ale. xā. de imo. l. p. lxxj. l. iij. parte.

¶ Capita

Ad qd. pdu cēs capiti vi deat p fite ri. cōtēta l. eis vide. d. ale. de imo. l. p. l. iij. pte.

¶ Cōfite

impnenti

Tu vide de

hōc Bar. in

l. si duo. f. in

lian. ver. q

ro iura. ff.

de iureiur.

vbi Alex. de

qō si rhdeat

sine pte

nōc q pui

dient tal rh

ho. et idē no

ibi Barto. et

Bal. in. l. si sine. de lter. act. Inn. in. c. put. de dolo et cōm. spe. in ti. de depo. f. vj. ff.

et scias p quib. Ad do glo. in. c. si post pte. in. ff. rōnabili. de cōf. li. vj. qō

est verū fū Bal. in sua marga. in. n. testis. qō est oīno impertinens. q autē dica

im postio impertinē: vide Bar. in alleg. f. qō seruari. ff. qō est pte. et ibi

negās ius suū fundare. vbi aut qō negat positiōē non posset et inre negato ius suū fundare: vt no. Bar. in. d. l. post legatū. hinc est qō dixit Bal. in. l. cū pte. C. de lib. cau. q confessio facta no eet cōfite: nisi aduersari. negauerit. nā tūc talis cōfessio nō no eet cōfite: sūm Bal. vbi. f. et no. q sunt vicia. ¶ Unū est mēti te nedāt q pōnēs et faciēs positiōē dī cōfite: id qō pōnit. secus est in capitulāte et articulāte: q articulās et capitulās nō vī cōf teri id qō pōnit in articulis et capitulis. qō est singlr notandū. et est dictum peregrinū et mēti tenēdū. c. si. de iure in. lib. vj. et Jo. and. in nouella. eo. si. et Jo. de imo. ibi. ¶ Iuxta predicta quero t ad qd fāt positiōes qh re. negant rñsionē factā libello: negan do narrata. put narrat. nā positiōes et articuli trahunt de sub stātia libelli: vt voluit Jo. an. in cle. sepe. de verb. sig. Si qō erga negauerit oīa narrata in libello: ad qd positiōes: q si negant li bellū: ita et positiōes negant. Rñ. q ad hoc fiet positiōes sigil latim et particulariter: vt pōnēs in aliquo reletet ab onere pro bādī: nō a toto: nā si in libello narrat. q mutuan. titio. decē et tu cōuentus ad illi. decē respōdeas. nego narrata. put narrā tur in libello: si postea fāt positiōes sigillatim: sient tali mō. po no q mutuan. decē titio. istā reua negabit. Itē pono q es heres titij. isto mō forte et sine forte cōfiteberis. et sic in hoc releuabor ab onere probādī. vbi alio si actor fecisset tales positiōes debuisset probare te herede titij: et sic de singulis: mos est litigatiū est cōfite positiōes cōtinētes id qō de facili pōt pbari. veluti de morte: et affinitate: et negare ea que sunt difficilis probationis. Itē decisionē pōnit Jo. an. in cle. sepe. in vbo cōfite: de ver. sig. ¶ Capio gl. sup vbo. interrogatiōes. ibi credo ex ista gl. no. tq positiōi impertinēti nō est rhdeandū. de quo plene in. c. f. et ij. de pte. in. vj. p Jo. and. et in. l. q. f. qō obseruari. C. de iura. calē. ¶ In eadē ibi: post q est cōclusum in cā. no. ex ista glo. tq index ex officio suo vbi visum fuerit pōt litigantes interrogare: etiam post cōclusionē in causa sūm istā gl. p qua est tex. in. c. cū Joānes premita. f. de fi. inst. imo qō pl. est: poterit index et interrogare post cōclusionē in cā circa ea q cōcernūt decisionē litis. ita tenet Jo. de are. et alle. ad hoc gl. singularē hoc tenēt l. i. vbi cūq. ff. de interro. act. Est tñ notādū q l. index ex suo offō pōt pte in: 38 terrogare tñ para non poterit interrogare aduersariū suū corā iudice: q posset calūniari. ita t3 hic Jo. an. quē seqt Anto. de bu. l. gl. nā dicat fūū et male. ¶ Finalit non omitto vnū aliud sin

Sal. ver. q. non debet. Bar. in l. ad probationem. C. de proba. r. Bald. r. Alexan. in l. si duo. ff. de iureiurando. Celsus.

59 gulate: t. q. qñ iudex videt vñ rusticū Imperitū corā eo ius pe-
tē: qñ nescit ius suū dicere: pōt iudex eū compellere vt accipiat
pcuratorē. ista est doctrina sing. post. in. c. pastoralis. de indi.
40 C In glo. h. in fi. stat pondus istius glo. in vno: videlicet f. vtrū
pro snia iudicis presumatur: in quo dubio fuerunt circa octo
vel nouē opi. Sed pro clariorē inuestigatione sunt duo membra
principaliter faciēda: nā aut querit vtrum snia lata pendētibus
actis in hac decretali possit deduci in dubiū: vel reuocari de in-
iustitia snie. Aut scōo principaliter querit: nōdā psumat p snia
q nō possit in dubiū reuocari respectu pcedētis pcessus non
ordinari: r sic breuiter pōt duobus modis in dubio snia reuoca-
ri. primo de iniustitia r iniquitate ei: scōo nunqd eo ipso q est
lata snia pcedētibus actis adeo psumat pro sententia: q de
iniustitia r iniquitate snie nō possit ampli qri. C Circa primū
concludit: aut est lata snia: r est appellatum ab ea: vel nō est ap-
pellatū: sed sumus infra tpo appellādi: tūc nō psumit pro
snia. nisi quatenus apparebit in cā appellationis. r ideo si snia
est lata r rē pūctū: r ipse appellauerit: incūbit onus pbdā in
causa appel. actori: q obtinuit: sicut r incūbebat in cā pncipali.
r hoc q: nō psumit p snia q est lata in fauorē actoris. Contra
si snia est lata p reo: r actor appellauit: reo incūbit probatio:
sicut r in cā pncipali. hoc totū est: q nō psumit pro snia. di-
nersum quippe est in nullitate. nā si dicat snia nulla: psumit pro
snia. ideo dicēti nullā incūbit pbatio. r ita dicat oēs docto. ma-
xime Ant. de bur. r Jo. de imo. hic r plene. Si aut petat restituo-
tio aduersus sniam: idē qd in appellatione: aut talis snia lata
trāsmittit in rē iudicatā: adeo q ampli nō possit appellari. vel si
est appellatū: remāsit appellatio deserta per lapsum in rāne: vt
in aut. et d. C. de rēp. ap. r tūc regulariter p snia psumit: r est pre-
sumptio iuris: r de iure adeo q executiōi mādari debebit: hoc
nisi iteruenerit pfectio aduersarij: q cōtra psumptionē iuris et
de iure admittit saltem probatio p pfectionē aduersarij. gl. est
sing. in aut. de qli. dotis. r illud. r in aut. s. i. a. necesse. C. de do. a. h.
nup. r hoc ibi tenent Bar. r Bald. r Cy. r id si victor q p se sniam
obtinuit: dicat sniaz nullā: nō poterit petere eā mādari execu-
tioni. istū est dictū sing. Inn. in. c. q. pteriq. de lnu. ecc. ita q vi-
ctor poterit hfe executio. sue snie: si dicat eā esse iniquā. 3re fal-
lit r. a. s. dicta. vbi apparet notorie de iniquitate snie ex ei senore
tūc p snia nō psumit: lno est nulla: nec meret executionē: vt l. c.
inter ceteras. J. de re in. r l. c. soliciudine. J. de ap. r gl. est pucher-
rima in de. pasto. de re in. hoc idē tenet doc. in. c. cū bertholdus.
J. de re in. r in. c. fraternitatis. de frig. r maleh. Inno. th. fuit sibi
cōtrarius. dicēs: q si iudex hoc modo sentētiabat: q: probatū est
per A. r. B. titū debere. r. Seio: ideo condēno in illis. x. quod r a
lis sentētia valet: etiā si in actis non appareat aliqua probatio
ideo erit executioni mandanda. ita dicit ipse in hac decre. quod
reprobāt oēs docto. post. Jo. de imo. Jo. de au. Anto. de bur. r ce-

a C psumatur. Ula
de tu latiss
me pfirmis
nūl suo an
reo reperto
rio. in vers.
snia psumit
versic. f. Et
paul. de ca.
in consil. ecc
xviij. in pri-
mo pcelis.
r do. Alex. J.
de imo. l. cō-
si. xxi. q. pte
r Ang. in cō-
si. cxcviij. et
fede. l. cōsi.
ix. r Rapha.
in p. lxxvj.
b C Si di-
cat eā eē ini-
quā. tu dic
nihilomin?
q iudex ap-
pellationis si
videt: q est
equa pote-
rit illā pfir-
mare. text. ē
valde sing. l.
l. nno. ff. de
aur. r argē.
leg. fm Cor-
se. sing. suis
in r. appel-
latio. incip.
si ille p quo
est lata snia
fm quez ibi
ampliāt hoc
dictū. et de
hoc vide i. o.
singul. lno
eccixij. l. c.
snia lata. est
p testi. Cel.

Practica

a Que di-
ceretur eui-
dens iniqui-
tas. vide de
hoc qd not.
Bal. l. i. q. 5.
si quis.
C. communia
de succes. et a
per Bar. ali
quid i. l. pie b
to. aut. l. pn.
ff. de ope. no.
nūtiatione.
Celsus.
b E proba-
tionibus. vi-
de. d. Alerā.
de imo. l. cō-
si. evi. q. p. tō
rā. l. iij. par-
te vbi quā z
qualiter de
iustitia seu
iniquitate sen-
tentie appa-
rere possit.
c In. c. in
ter monaste-
rium. vbi ol-
no vide ffe-
li. q. plene z
remissive in
c. qualiter z
qn. de accu.
z d. p. in d. i.
li. q. d. Ale-
xā. de imo. l. i.
q. cccxxij.
in pma pte.
z i. ff. de in-
q. parte vbi
ponit de sen-
tentia lāta
cōtra sentē-
tiā arbitra-
toris q trās-
iuit in rem
iudicatā an
valeat.

terit: z ipsemet tenuit cōtrariū in. d. c. cum Bertholdus. q. d. sen-
tentia est notorie iniqua: cū habeat exp̄ssum errorem: et cū referat
iudex se ad acta. Cum ergo sit euidentis iniquitas: snia d: esse nulla.
vbi aut nō esset talis euidentis iniquitas: sed iudex reū simp̄r condē-
nasset: z nō appareret in actis de aliqua probatione: bñ valeret
snia: nec diceret esse iniquitas euidentis: q: potuit esse qd interue-
nisset p̄fessio: qua attēta iudex recit cōdēnationē: dato qd dicta
cōfessio nō appareat in scriptis. **†** In hoc decipiebatur vnus famo-
sus doctor: q nō intelligebat que diceretur euidentis iniquitas.
p̄tāuit enim esse euidentē iniquitatē qn reus esset cōdēnatus:
nec apparebat de p̄bationib⁹. **¶** Et idē e contra si snia foret lata
pro reo cōtra actore: puta q: reus fuit absolutus: z in p̄cessu ap-
paret al's plene probatum cōtra reū. talis em snia valet z tenet:
nec pōterit dici nulla: z in in hac sniam cōcordant cōiter docto.
z hoc ideo in isto casu scōo: q: pōt esse: qd bñ apparēt testes qui
p̄bāt cōtra eū: sed forte iudex non adhibuit fidē ipsi ppter va-
cillationē eoz quā vidit: que vacillatio non appareret in actis. Et
ppter hoc al's dixi cōsulēdo in terra vigorie pro quadā snia lata
per vicarium ghalē magnifici vicecōmitis Allusu dicti cōtatis
fuisse nullā ppter euidentē iniquitatē q erat in ipsa snia. ipse enim
vicari⁹ p̄dēnauerat vicariū dicte ciuitatis ad cōseruādū indēnē
titlū: z in alia parte snie dicebat dictuz vicariū recte cōdēnasse
dictū titlū. Si tñ appareret reus cōdēnatus: z in actis reperire-
tur instrumētum solutionis ipsius rei: talis snia esset nulla. fm
Ant. de but. Sed Joā. de imo. cōtradicit q imo erit validā: quia
potuit iudex nō adhibere fidē in instr̄o ppter quādam suspitio-
nē: puta quia habebat aliquas cancellaturas: vel rasuras zc. et
per cōsequens debuerat valēre snia. Mihi autem placet dictos
doctores saluāre a contrarietate: z ideo pro eorum concordia sic
dico: qnt dictum instr̄m in nullā sni parte erat vituperatum. Et
tūc p̄cedit snia Antō. de but. quia tunc cessat ratio Joā. de imo.
videlicet: q iudex potuit habere suspitionē. Aut dictum instr̄m
mētū erat in aliqua parte vitiatū ex aliquo modorum de qui-
bus. 3. z tūc placet snia Jo. de imo. q: tunc potuit iudex habere
suspitionē: z illo modo intelligitur illud quod quondam dicitur:
videlicet q in dubio p̄sumit p snia. **¶** Estat maxima difficul-
tas in vno: pone flata est snia pro reo: z trāsuit in rem iudicatā:
nec pōt amplius appellari: vel querelari: hoc non obstat actor
agit cōtra reū: z fert cōdēnationē p̄tra ipsum: nunqd valebit ista
snia scōa. z videt dicēdū nō valere p̄mo: quia snia cōtra sniam
nō valet sup eadē re z eadē cā. C. qn prouo. non est neces. l. i. z ibi
est casus. z l. nā z postea. 5. si quis dānef. cū his q ibi not. glōf. z
Baro. ff. de iureiur. z in. c. inter monasteriū. l. de re iudic. Scōo
arguit: q: snia facit notoriū. vt in. l. emptiōe. ff. de actio. empt. si
ergo snia facit notoriū ergo iudex non debuit ferrē sententiam
aliā cōtra notoriū: quia iudex in his q sunt sibi notoria de-
bet supplēre de facto: cū illud qd constat iudici ex act. dicat sibi
notoriū. istud est dictum Imo. in. c. ex insinuatione. l. de appel. z
in. c. p tūas. l. de test. Idē tenuit Ange. in. l. si pars. ff. de inoffic.
testa. z in. l. si. ff. de pen. here. z est gl. in. l. vbi pactū. C. de trāsac.

- 43 **T**ertio arguitur. *¶* De consensu partiū nō pōt renūtiari sententie q̄ trāsīit in rē iudi. l. si diuersa. C. de trās. & hoc ibi t3 gl. cū his q̄ not. ibi Bar. & Bal. In hūc th determināt hic doct. q̄ immo in casu q̄ōnis nostre snia scōa valebit: si nūc p testes pbatū est: & in pūmo nō fuit probatū. q̄ ex eo qd nunc est probatum: & in scōa instantia apparet pūma sniam euidenter fuisse iniquā: imputet sibūp̄s reus: q̄ non opposuit exceptionē rei iudicate. *¶* Nō obstant argumēta in hūc allegata. pūmo non obst. q̄ snia cōtra sniam nō valet: q̄ hoc verū est: nisi pūma sit euidenter iniqua. vt hic. Scōo nō obstat q̄ snia facit notoriū: q̄ verū est q̄ facit notoriū p̄sumptionis: s3 ex eo q̄ sunt pducti testes q̄ depo nūt hūc: tollit dicta p̄sumptio. & p cōsequēs pūma snia apparet euidenter iniqua. Istud em̄ est notoriū veritatis: qd p̄terit notorio p̄sumptiois. Nō obst. tertio: q̄ partes nō possunt renūtiare snie: q̄ verū est: q̄ nō pnt p trāsactionē. sed p renūtiationem sic. Mihi th pūma nō placet r̄sio Joā. de imo. data ad. l. j. C. qñ p̄uio. nō est necesse. Sed aliter r̄sio ad. d. l. j. qd illud qd d̄: q̄ snia contra sniam nō valet h3 locū & intelligit ex eādē instantia. i. nō pnt ferri due snie diffinitue in eādē instantia. Et iste est verus intellectus. d. l. j. due aut snie bene possunt ferri diffinitue & contrarie ex diuersis instantiis: vbi agitur sed non opponitur exceptio rei iudicate. casus est in. l. duobus. ff. de excep. rei iudi. hanc sniam tenēt Bal. & Ang. in. d. l. j. reprobatā. glo. in. d. l. nam & postea. & si dānetur. ff. de iureiurā. Et nō placet r̄sio Joan. de imo. in data vltimo loco ad vltimū argumētū. s. facrum dum dicit q̄ p trāsactionē nō pōt recedi a snia: th pōt ei renūtiari. qā istud est falsum: quia immo snie iam ita late que trāsit in rem iudicatā non pnt partes renūtiare. ita tenet glo. singularis in. l. si diuersa. C. de transac. quam sequitur Bald. & Ange. in. d. l. j.
- 44 **E**go aliter respondeo: qd verū est. *¶* q̄ nō potest expresse renūtiari snie. tacite autē sic. vt hic qñ lata est sententia pro reo conuento demū agit de nouo actor: & reus nō apponit exceptio nem rei iudicate: & fertur snia cōdēnatoria: certe reus videtur ta cite renūtiasse pūme snie non opponendo exceptionem. & idē
- 45 videtur in simili. *¶* quia iuramētum de calumnia non potest expresse remitti per consensum partiū: vt in. l. j. s. sed q̄ veremur. C. de iura. calum. pōt th tacite omitti. vt in. c. j. de iura. ca. u. ii. vj. & ita est satisfactu in contrariū alleg. que procedūt vbi agit post pūmā sniam latā & tē scōa snia per iudicē: qui est ordinarius vel alius iudex cōpetens. Si autē esset iudex appellatiōis: & la ta esset snia appellatiōis deserta: tunc nō p̄sumitur pro snia. immo erit nulla: s3 ambe partes sint p̄sentes: & consentiant. vt est casus in cle. si appellatiōē. de appella. Nec em̄ pōt instan tia tūc progari p consensum partiū: qd in cā p̄ncipali est expe ctandū. l. p̄perādū. in pūm. & ibi glo. C. de iudic. quā sequunt cōi ter oēs doct. Nec pōt reperiri modus p quā possit instantia tunc progari. Tamē solet dari vna optima cautela: qua mediante p̄tēderet etiā instantia triētiū elapsa: v3 q̄ partes iurēt de nō opponēdo exceptionē: q̄ lapsa sit instantia. ita refert. Bart. in. l. p̄operandum. in pūm. p̄eall. Que th cautela erit delusoria: &

Tercio arguitur. *¶* De consensu partiū nō pōt renūtiari sententie q̄ trāsīit in rē iudi. l. si diuersa. C. de trās. & hoc ibi t3 gl. cū his q̄ not. ibi Bar. & Bal. In hūc th determināt hic doct. q̄ immo in casu q̄ōnis nostre snia scōa valebit: si nūc p testes pbatū est: & in pūmo nō fuit probatū. q̄ ex eo qd nunc est probatum: & in scōa instantia apparet pūma sniam euidenter fuisse iniquā: imputet sibūp̄s reus: q̄ non opposuit exceptionē rei iudicate. *¶* Nō obstant argumēta in hūc allegata. pūmo non obst. q̄ snia cōtra sniam nō valet: q̄ hoc verū est: nisi pūma sit euidenter iniqua. vt hic. Scōo nō obstat q̄ snia facit notoriū: q̄ verū est q̄ facit notoriū p̄sumptionis: s3 ex eo q̄ sunt pducti testes q̄ depo nūt hūc: tollit dicta p̄sumptio. & p cōsequēs pūma snia apparet euidenter iniqua. Istud em̄ est notoriū veritatis: qd p̄terit notorio p̄sumptiois. Nō obst. tertio: q̄ partes nō possunt renūtiare snie: q̄ verū est: q̄ nō pnt p trāsactionē. sed p renūtiationem sic. Mihi th pūma nō placet r̄sio Joā. de imo. data ad. l. j. C. qñ p̄uio. nō est necesse. Sed aliter r̄sio ad. d. l. j. qd illud qd d̄: q̄ snia contra sniam nō valet h3 locū & intelligit ex eādē instantia. i. nō pnt ferri due snie diffinitue in eādē instantia. Et iste est verus intellectus. d. l. j. due aut snie bene possunt ferri diffinitue & contrarie ex diuersis instantiis: vbi agitur sed non opponitur exceptio rei iudicate. casus est in. l. duobus. ff. de excep. rei iudi. hanc sniam tenēt Bal. & Ang. in. d. l. j. reprobatā. glo. in. d. l. nam & postea. & si dānetur. ff. de iureiurā. Et nō placet r̄sio Joan. de imo. in data vltimo loco ad vltimū argumētū. s. facrum dum dicit q̄ p trāsactionē nō pōt recedi a snia: th pōt ei renūtiari. qā istud est falsum: quia immo snie iam ita late que trāsit in rem iudicatā non pnt partes renūtiare. ita tenet glo. singularis in. l. si diuersa. C. de transac. quam sequitur Bald. & Ange. in. d. l. j.

Ego aliter respondeo: qd verū est. *¶* q̄ nō potest expresse renūtiari snie. tacite autē sic. vt hic qñ lata est sententia pro reo conuento demū agit de nouo actor: & reus nō apponit exceptio nem rei iudicate: & fertur snia cōdēnatoria: certe reus videtur ta cite renūtiasse pūme snie non opponendo exceptionem. & idē

videtur in simili. *¶* quia iuramētum de calumnia non potest expresse remitti per consensum partiū: vt in. l. j. s. sed q̄ veremur. C. de iura. calum. pōt th tacite omitti. vt in. c. j. de iura. ca. u. ii. vj. & ita est satisfactu in contrariū alleg. que procedūt vbi agit post pūmā sniam latā & tē scōa snia per iudicē: qui est ordinarius vel alius iudex cōpetens. Si autē esset iudex appellatiōis: & la ta esset snia appellatiōis deserta: tunc nō p̄sumitur pro snia. immo erit nulla: s3 ambe partes sint p̄sentes: & consentiant. vt est casus in cle. si appellatiōē. de appella. Nec em̄ pōt instan tia tūc progari p consensum partiū: qd in cā p̄ncipali est expe ctandū. l. p̄perādū. in pūm. & ibi glo. C. de iudic. quā sequunt cōi ter oēs doct. Nec pōt reperiri modus p quā possit instantia tunc progari. Tamē solet dari vna optima cautela: qua mediante p̄tēderet etiā instantia triētiū elapsa: v3 q̄ partes iurēt de nō opponēdo exceptionē: q̄ lapsa sit instantia. ita refert. Bart. in. l. p̄operandum. in pūm. p̄eall. Que th cautela erit delusoria: &

Practica

a **C**ūqd psumat p snla: ad de de hoc plene p firmianū in suo aures repertoio
in d. snla psumit. ver. i. Bar. in. l. i. f. viterius no. C. de rela. Ange. in aut. vt spō.
lars. §. et hoc insuper. et Inn. hic ad fi. in glo. in ver. p. ocessu. Celsus.
b **C** Appello. sed qd si dicat appello a snla referata mlti nullitate dicte snle. vl
de. d. Alex. de imo. in cōst. lx. in. iij. parte. Tū adde de hoc: et an possint nullitas

et appella
no simul cu
mulari. per
Bald. in. l.
edita. in re
petiti. C. de
edd. et olno
p Card. in
de. §. q. r. de
re iudic.

c **D**e nul
litate. Ad d
quis erit in
der qñ nulli
tas pncipa
liter deduci
tur p Feli.
in. c. ex lris.
§. q. dicat
iudex. de of
fic. deleg. et
ibi per do.
meū do. qd
etū vbi con
cludit Feli.
qñ intēran
nullitatem
h3 i opriōs
illa co: a illo
qñ snla in illā
de cui⁹ nul
litate agit i
rērare: aut
co: a supio
re ei⁹ qd iñ
vie esse verū
in iudice o:
diario: nul
litas est i3
totam cām
ad superio
rē deoluet
quem ad iñ
dū et appel
lacio. In de

index voluerit: qñ ipse poterit repellere partes cōparentes in in
dicio elapsa instātia cū sibi ex actis cōstet: et sic sibi sit notorium
eē elapsam instātia vñ poterit de facto supplere. et hoc fm Inn.
in. c. p. tuas. de testi. et l. c. ex insinuatōe. de app. Sz ista cautela
erit vtilis si iudex noluerit repellere ptes: vel si nō ppēderit elā
psam fore instātia. nā si pars allegabit snlam fore nullā: nō ar
die: ne veniat p snā inramētū. hec est snla Bar. in. d. l. pperā
dū. in pñ. et sic mō expeditū est plenissime: qñ psumit pro snla et
qñ i dubium reuocat pcessus: et vbi de iustitia snle qñt. **C**ū
restat videret nūqd psumat pro snla qñ in dubiū reuoca
tur pcessus: eo qñ de nullitate snle agit. i. nūqd si qd dicat nul
lam: an in dubio psumat p snla: qñ sit aliq. Et palo premitto: qñ
de nullitate snle pōt agi duplt: vel simul intērado appellatiōe
et nullitate: vt qñ d: hoc mō dico snlam nullā. et si qua appello. b
et tunc isto casu prosequit solā appellatiōe: et sic actū sit, solam
de iniquitate sentētie. si autē perempta est instātia appellatio
nis nō est perempta nullitas: quia adhuc potest de nono inten
tari cā nullitas in noua instātia. ita tenet singulariter Bar.
in. l. vnica. ver. tertio quēro. C. qñ prouo. nō est neces. et in. l. qui
testa. de excu. tuto. in pñc. Si autē est intērata sola appellatio:
et nihil est dictū de nullitate: et perēpta est instātia appellatiōis
poterit agi de nullitate vsq ad. xxx. annos fm Bar. in. l. i. ex p
sim. ff. de appel. et est ratio: qñ nullitas imploret p officiū iudicis
vt voluit Bal. in. l. vnica. C. ne li. in vna eadēq causa ter. pno. et
tenet Ang. in. d. l. i. qñ prouo. nō est neces. et officiū iudicis du
rat. xxx. annia. glos. est in. l. quērelā. C. de fal. et hoc dicit doct. in
alia materia: scz in snla arbitriū: que pōt reduci ad arbitriū
boni viri vsq ad. xxx. annos: quia talis reductio petitur per offi
ciū iudicis. Et plus dico circa illā nullitatē. qñ si sententia man
data est executioni. si p: obetur snla nulla/reuocat executione. iste
est text. in. l. i. cum nulla. ff. de re iudi. vbi hoc tenet Bar. et ratio
est: quia sententia nulla non est snla. l. iij. §. condemnatus. ff. de
re iudic. l. i. nō putant §. nō quēnt. de cōtra tabu. **C**ūbi au
tem essent late tres snle condenatoe cōfirmatoe certum est qñ
simpli⁹ nō potest appellari: et in rub. qñ iñgro. C. ne lice. in vna
eadēq causa. ita si qñ tribus sentētijs latis cōfirmatio velit di
cere snlam nullā: non auditur: nec impeditur executio: sed exe
cutio fit: postmodū auditur volens de nullitate docere. iste est
tex. in cle. i. de iur. et quod voluit Jo. andr. Bald. et Ange. in. d. l. i.
Chis itaq premis in presenti mēbro est distinguendum pro
cōcordia opinionū. Aut sententia est lata presente vtraq parte
et nō contradicente: tunc psumitur pro snla: nisi probetur cō
trariū: scz de nullitate. Item si snla est lata altera parte absente
per cōmuniā per am fm do. de Rota conclusionē. p. vi. et ita vo

Lanfranci de Otriano. Fo. viij.

legato. aut nōdū sibi esset expresse pmissum. vt not. ple. Gall. in. l. si ptes. r. ibi
Gul. de eng. r. qd enī ibi ad eū addidi. in ver. quero an sententiā. C. quo r. qñ in.
De quo per eundē do. Feli. in. c. per tuas. ver. cōtrariā partē. col. iij. de sen. exco
Interuenisse. vide olno Bar. in. l. i. in ver. vltimū. no. de rela. vbi enī p doct. et
Rotā in decisio. c. lxxij. r. Pau. de ca. in. cōf. l. ij. r. d. Alex. de iho. in cōf. l. iij. inq.

- luit Spe. in ti. de re iu. §. f. ver. in summa. Si aut sit absens a
cte cōtumar: nō presumit p sola fm Anto. de ihu. nisi puenisset
ad notitiā absentis infra. r. dies appellandi fm Joā. de imol. qz
tūc presūmī p sola. Vbi aut est lata absente altera parte tñ est
nulla. vt in. l. i. C. quo r. qñ iudex. C. dūc querit de vna questio
ne: tñ nūquid verba enūtiatiua aliquorū actorū in instrumēto
pber illa acta interuenisse. verbi gratia: dicit notarius in instru
mento viso libello: visa lite cōtest. r. nūquid probetur p instru
mentū illa acta interuenisse. Cōclūde fm Bar. in. l. i. sciendū.
fi. de ver. obli. qd senarraē talis act? in: tali instrumēto q potuit
interuenire tēpore dicti instrumenti cōfecti: p tale instrumentū
probat: tales actus interuenisse. verbi gratia: qz si in illo instru
mento aut sententiā dicitur vtrāqz parte ptesente: tūc bene pro
batur interuenisse ptesentia vtriusqz partis Idē si in instrumen
to aut sententiā dicitur visa admonitione: quia per instrumētū
tale probatur citatio: nō autem libellū interuenisse et si sit tale
quid: enī per partes non potest renūtiari: qz nō presumitur in
teruenisse fm eundēz Barto. quem hic sequitur Anto. de bueri.
que ola limitantur vera fm Hostiē. nisi notarius addeat se ro
gatum ad illum actum cum replicatione dicit: quia tunc tale in
strumētū probat indistincte hoc modo: viso libello de quo ego
notarius fui rogat? tali die r. c. Ex hac doctrina possunt in
49 ferri plures questiones. f. Ponc notarius dicit: talis testis iu
ratus deponit: nūquid tale instrumētū probat interuenisse in
ramētū testis: certe si iuramentū poterit interuenire tēpore di
cti testimonij pbat iuramentū interuenisse p supradicta. Si autē
iuramentū non poterit interuenire: puta qz est examinatus die
feriato: tunc nō pbat iuramentū testis tñ nō scitis: testis pōt
examinari quolibet die feriato ob honorē dei: iurare tamen pō
terit. b. glos. est sing. in de. j. de offi. dele. Nullū est iuramentū pōt
interuenire die feriato. iste est casus in. c. i. §. de ferijs. C. Et per
51 hoc infero t qz vbi rector ciuitatis ingreditur officiū suū in die
feriato: r. iurat observare statuta: vt mouit est: tale iuramentū
c nō valet. et ille tanqz nō iurauerit poterit cōtrauenire. C. Itē

Barto. cōf. lxxij. incip. factū sic se habet. r. ibi posui in addi. ad ipsum post ca
sum summariū. r. dixi post collecta. in. c. cum venissent. nume. vij. in apostol. in
verū. verba enūtiatiua. de institutio. Celsus.

- b Non poterit. Adde Fede. de senio in cōf. incip. marcus r. c. et omnino do.
Aleran. de imol. in cōf. c. lxx. in. j. parte.
c Tale iuramentū nō valet. Adde de hoc Thomā ferretū in suo trac. cautela
caute. ij. inc. cōiter per ciuitates italie. vbi refert Lanfran. hic: et illū sequitur
dans ibi hanc cautelā: vt iurans seruare statuta non incurrat periculum: licet
non obseruet illa si pteses slyd iuramentum die festo. Celsus.

par. r. in pti.
c. lxx. l. ij. p.
te. r. l. cōf.
c. lxx. ca. q.
te. vbi an p
bet interne
hise citatio
nē. Sed nō
quid pber
quē ē pte
ratorē. vide
Feli. in. c. cū
l. iure. l. ver.
sententiā. b
offi. deleg. c
hio adde ro
ma. fin. sus
ccccxxxv. l
ci. l. b. enū
tiatiua. mō
thesil. sing.
r. c. lxx. inc.
nota qz si in
instrumēto
pcurator.
Aler. in. l. c.
hac. de do
na. do. mē
Jas. in. l. ad
monēdi. in
repen. d. l. f.
b iuraturā.
paul. de ca.
cōf. lxx. inc.
ius de vela.

no.
Iuramentū
nō pōt in
teruenire
die ferias

Practica

Lata § 2 potest per hoc determinari alia questio. ¶ Dicit notarius in in-
futa. Jitad fuit sing. di-
ctum pe. de. ancha. c. sil:
ccccy. inci. § 3
a villis facti
narratione.
quē refert 7
sequit And.
Barba. f. re a
peti. c. eccl'a
scē Marie.
de p'st. put
vtrumq; re
fert Ant. cor
se. i. singul.
suis m. h. mi
nor. l. p. inci.
decreti indi
cis. Celsus.
b ¶ Citari.
vide Fel. i.
c. c. lver. no.
etiā qd p'ns
s. d. ind. vbi
etiam an co
gat pati vt
sibi libellus
offerat: etiā
si ad hoc nō
fuit citat? 7
vide p eū in
c. j. de libel.
obla. ver. an
aut 7 qñ pre
sens respon
dere cogat.
vide p eū in
d. c. j. i. nō
ignē. d. pñte
an deat cita
ri. 7 marie si
ex forma sta
tuti citatio
requirat. 7
de Bal. qd
nō in aut. si
oēs. d. 7 hoc
facit ad qd: b

instrumento: q; mulier fuit certiorata de beneficio velleiani: nun-
quid per tale instrumentum probetur q; fuit certiorata: cōsuluit
Bal. qd per illud non probat ego puto contrarium verū: q; cer-
tioratio potuit intervenire tpe cōfecti instrumenti. et ita tenet
glos. Jo. de imo. hic licet Anto. de but. sentiat contrariū. ¶ Sed
dubitat 7 quid si est lata sententia presentib; partib;: nec appa-
ret q; aliqd terminus sit datus ad pbādum: an valeat snia. dico
q; sic: nisi ex breuitate termini aliud presumeret: naz tunc quasi
snia sit lata sine cause cognitione erit nulla: vt si hodie hora ter-
tiarum sit lis contestata: 7 hora vespertinam sit lata sententia.
ita terminat Bar. in. l. p.rolatam. C. de sentē. et interlo. om. in. qd
limitat hic Joan. de imol. nisi sententia foret lata presentibus
partibus: nam tunc etiam si interuenerit breuitas temporis: va-
lebit sententia: sed si sit lata presentibus partibus: et nō contra
dicentibus: nam tunc est imputandum parti: si non reclamet et
hec est reclamatio domini Anto. que in se habet veritatē 7 equi-
tatem: eo maxime attēto qd valet probatio sine dilatione. vt in
l. vna. §. cognitor. ff. de questio. 7 in. l. de crimine adulterij. ff. de
adul. hanc sententiā tenuit Cy. 7 Bal. in. l. si quādo. C. de dila.
quāquidē sententiā etiam tenuit Bar. in. d. l. de crimine adulte-
rij. 7 idē de instrumentorū productione: que valet etiā sine dila-
tione fin Bar. in. d. l. si qñ. Modo habetis expedita ea que tan-
gant per docto. in. c. isto: licet plenius ego addiderim. nō vt ha-
beat ista materia: de qua fit mentio in ista decre. ultra doc. cogi-
taui per plures questionēs fore percurrēdum per singula acta:
de quibus fit mentio in hac decretali: 7 in singulis actis attrin-
gam questionēs ex quibus patebit materia perfecte dilacida-
ta. Unde capio primum in ordine litere.

De citationibus.

Stationes. Et primo que

ro. 7 vtrū citatio sit de processu. 7 videatur q; non: qz
iudicium incipit a lite cōtestata. vt in. l. j. et ibi gl.
C. de indi. 7 in. l. si. §. illud. C. de temp ap. ¶ In con-
trarium q; citatio sit de processu: casus est ad lite-
ram. in. §. omnium gesta. institui. de pena temere lit. et ipsa est
veritas. imo ipsa citatio est primus actus et processus. ita te-
net Ang. 7 Bar. in. l. j. ff. de in ius voc. ¶ Sed libellus q; est da-
tus iudici: et in ius vocatio que ponitur in actis: non est de processu
sq; determinat Bar. in. extra. ad repulmēdum in verbo sum-
marie. 7 ideo nimirum: si libellus possit offerri die feriato ad ho-
norem dei: qui non est de processu. Quod libellus datus iudici
nō sit de processu mihi videtur tex. ad litteram. in. l. libellus
aduersus. ff. de in ius voc. Ita est text. etiam in. l. miles. §. seza-
ginta. ff. de adul. per glo. 7 doct. in. c. si. §. de indi. 7 per doct. in. l.
j. ff. de fer. ¶ Secundo quero. ¶ Nunquid presens debet citari.
¶ Quidam dicunt q; sic. sed Bal. 7 Bar. 7 Ange. in. l. j. ff. de in ius
vocat.

*In libellus
q; datus
in ius voc.*

Item. C. si ut se ab heredi. absti. Joan. andr. in. c. quis. de electio. lib. vi. et Philip. fran. in. c. cum para. in. q. questio. iij. in princip. de appella. Archidia. in. c. propositi. lxxij. distinctio. Bald. in. aut. cessante. versicu. porro si quis. C. quomodo et quando iudex. et Alexan. in. l. de unoquoq. versicu. an autem presens. cum concordant. ibi per eum datis. ff. de re iudi. Celsus.

- vocari. tenuerunt contrarium: quod imo presens non debet citari ea ratione freti: quia per presentiam habetur finis et effectus citationis. et effectus est comparatio: tamen Anto. de butr. dicit quod si presens dicat se non fore instructum: et velit tempus ad deliberandum: quod tunc non potest compelli respondere: quia sibi statui debet terminus ad ter respondendum/quo equissimum est. Ita tenet ipse in. c. fina. §. de iudi. Pro hac sententia Barto. et sequacium facit quod habetur in simili. nam ubi citatio est nulla ratione alicuius defectus: si citatus compareat: actus tenet non ratione citationis: sed ratione presentie: adeo quod poterit ad ulteriora procedere quod non posset si citatio esset nulla. istud est dictum singula. Bald. in. autem. si omnes. C. si ut se ab hereditate abstineant. **C** Tertio quero ubi quis debet citari. Respondet personaliter: vel ad domum. ita dicit ter. in. §. i. de libe. agno. et in. l. scire oportet. §. sufficit. ff. de excusatio. tuto. et in. l. aut qualiter. §. si forte. ff. quod vi aut clam. et in cap. causam que. supra de dolo et contumacia. que verba debent intelligi: quod primo quis debet citari personaliter si reperitur: et si non reperitur debet postea citari ad domum: unde illa alternativa personaliter vel ad domum non denotat electionem: sed denotat citationis ordinem: videlicet ut primo personaliter citetur: si reperitur: et si non reperitur tunc ad domum. hec fuit sententia Richar. in alumb. et Dyn. in. l. iij. §. p. etor. ff. de dam. infec. quem ordinem sequitur Barto. hanc sententiam tenuit Joa. de unol. in. c. si adversarius. §. de eo qui mitti. in possessio. causa rei servanda. Si tamen statuto canetur quod quis debet citari personaliter: vel ad domum: tunc electio daretur citanti. vel perso-

a C. §. p. etor. et ibide ad modum vis de late do. Alexan. de imo. et mo. der. Barto. Bal. Paul. de casiro. et Salice. post Guilic. de cugno. in. l. consentaneum. C. quomodo quidam do iudex. in domibus bo logn. in. §. si vero. in aut tenti. de ex hiben. reis. in secundis interpreta. Guido p. pe in decis. grationop. cccclv. et ibi dixi in additio. abbatia sicul. consi.

*citari per
Hec sententia
L. ter. ut ad
domum*

- riq. versu. facit ad hunc. et ibi etiam not. in addi. ad eum. et in consi. seq. lib. ij. et in c. causam. et ibi Maria. soci. de dolo et contu. docto. in. c. causam. de elec. Joan. de imo. consi. cv. Alexan. consi. ij. ver. alia ratione. volu. iij. Bal. consi. xi. incip. citatio ad domum. volu. iij. et consi. cccclv. in fi. volu. ij. Ludo. roma. consi. cccclij. Marth. mar. in. sing. suo. cccxij. incip. nota q. citatio facta ad domum. et ibi posuit in addi. ad eum. et ffeli. in. c. in nomine domini. versic. vno casu saluat. de resti. dixi post collecta. in. c. causam. in fi. in apost. i ver. ad domum. de dolo et contu. dixi post Guil. de cug. in. l. properandum. §. si autem reus. nu. vij. in ver. ad domum. C. de iudi. dixi post Barto. in. l. si tñ. in fi. in versic. consilium. q. nuntius dicat. ff. de lega. ij. post Bal. in. l. iuris ordinem. name. ij. in. ij. not. in ver. ad domum. ubi tunc moratur. et ibi ad quam domum debet fieri. C. de iurisd. om. iudi. post Bart. in. l. i. §. permittit. nu. iij. in vers. ad domum habitationis. ff. de li. agno. et in stil. parla. parte. j. tit. de adionamentis. versu. ut sciendum est q. in personalibus. Celsus.
- C** Electio daret citanti. Adde Mar. Marthe. sin. suo. lxxv. incip. nota mirabile dictum Bart. et in addi. ad eum ubi improbat opi. Bar. qua Lanfrā. hic alle. Celsus.

practica Lanfranci.

25

Citationes.

naliter: vel ad domum et posset incipere a citatione: vt fieret ad domū: etiam si reperiri posset personaliter. ista sunt verba Dy. et Barto. in dicto. §. p̄tor. et hoc vt statutum operetur aliquid plus vltra ius commune. argumē. l. si quis quando. ff. de lega. j.

¶ Sed dubitabatur in casu quo dixi debere citari personaliter: si reperitur: et si non reperitur debere citari ad domū: an requiratur quod non reperitur: vt ad hoc citetur ad domum. Respondet quod aut loquitur in causis que celeritate desiderant: vt in causa alimentorum: et in causa damni infecti: et tunc ad hoc vt valeat citatio facta ad domum: sufficit quod non reperitur in iudicio: dato quod sit in ciuitate: vt. l. iij. §. p̄tor. ff. de damno infecto. Aut loquimur in alijs causis: et tunc prima citatio, que debet fieri: requiritur quod vt quis possit citari ad domum inuestigetur per ciuitatem. et si non reperitur valet citatio facta ad domum: q̄ qui non statim personaliter: non potest reperiri: vt est tex. in. §. si vero. in. aut. de exhibē. reis. Aut est citatio: que sit postq̄ quis semel fuit in iudicio: et vt tūc possit fieri citatio ad domum requiritur quod non reperitur in iudicio. Ista est sententia Innocen. in dicto cap. si aduersarius. §.

¶ allega. et Barto. in dicto. §. p̄tor. ¶ Quarto quero de qua domo intelligatur: nunquid poterit quis citari ad apothecam: in qua singulis diebus stat ad laborandum. Dico quod non: imo ad domum in qua habet familiam suam. ita tenet Barto. in dicto. §. p̄tor. pro quo est casus in. l. j. §. i. ibi in text. familiariter. ff. de liberis agnoscendis. et si certa parte anni habitaret in tota domo: et certa in alia: puta de hyeme in estate: et de estate in hyemem: debet fieri citatio in loco habitationis: potest tunc: ita tenet Bartolus multum singulariter in dicto. §. p̄tor. et si nullam habet habitationem: et conueniatur pro aliqua re immobili: debet schedula assigni illi rei: vel domui vel predio: vt in dicto versu. abesse.

¶ Quinto quero quid debet inseri in citatione: dicere quod debet comprehendere locum: dies et horam: nomen iudicis citantis: et citari: ita debet clare citatio fieri: vt in illa nulla appareat obscuritas. textus est in. l. aut aliter. in principio. ff. quod vi aut clam. Ideo quod si quis citetur ad vnum factum adiecta certa qualitate: et qui gerit postmodum aliud factum vel idem sub diuersa qualitate: citatio non valet: ita tenet singulariter Barto. in. l. p̄allegata. ¶ p̄terea non valet citatio si citetur quis: qui non possit venire ad iudicium scdm̄ Bar. in loco p̄orime allegato. et ibi bonis text. Nam solet dici quod si citatur quis absens et impeditus iusto impedimento. Et iudex hoc sciatur: quod citatio sit nulla. vbi autem iudex ignoraret: tunc valet citatio: et actus subsequens virtute dicte citationis: ita tenent docto. maxime Barto. in. l. quesitum. ff. de re iudica. et est bona glos. in. l. contra maiores. ff. eo. titu.

¶ Est etiam notandum quod citatus ad locum notorie non ratum non artatur a vigore talis citationis: et cautus est si mittatur excusator: vt notat per Innocen. in. c. p̄terea. de dilationi. et in. c. presenti. de rescri. et etiam tenet Angel. l. j. ff. si quis in ius vocat. non tenet. et facit text. in. c. ex parte tua. eo. titu. ff. de ap. et in. c. pastorale. de re

*Quot re-
quiritur
Citatione
ad locum sit
valida.*

¶ Non ar-
tatur. Ad
Feli. in. c. cū
ordinē. l. i. ff.
ad glo. §. de
rescrip. et in
c. oliz. §. de
cep. et Oldr.
p̄li. xliij. vbi
plenē. et dixi
in apost. ad
Bar. in. l. re
casare. §. de
etate. num.
iij. in apost.
in. ff. nō hz
locum. ff. ad
trebel. Cel-
sus.

¶ Ad instantiā partis fieri debet. Adde si non apparet an presumat fuisse facta ad instantiā partis. *feli. in. c. i. in. iij. not. de indi. Abb. in. vers. iij. nota. 2 ibi pos. sui in addi. ad eum. ibidē concludēdo. vt. i. Idē tenet Guil. de suza. in. l. ad per. emptorium. ff. eo. ti. de quo dixi post Bald. in. l. cū clericis. nume. iij. ver. deinde nota. in. apostil. in. vers. sine cōmissioe. C. de episco. 2 cleri. 2 in. l. si finita. §. inlia. nus. nu. iij.*

¶ Bart. tenet indistincte citatum non artari loco citationis existente non tuto. vt in. l. oēs. si vero apparitor. C. de epif. 2 cle.
¶ Item est notandū q̄ citatio ad instantiā partis fieri debet
¶ vt in. l. ad peremptorium. ff. de iudi. 2 in. l. properandū. C. de iudi. 2 est ratio: q̄ citare est facti: 2 cōmissio citationis est iuris. et iudex non pōt supplere de facto personaliter: vt in rubro et nigro. C. vt que defunt aduoca. 2 glo. est in nigro. Hinc est: q̄ in citationibus ponitur ad instantiā talis 2c. **¶** Nunquid autem citatio valeat: si non appareat facta ad instantiā partis. **¶** Dis. cite q̄ non istud requirit pro forma: q̄ pars inset vt in iuribus supra allega. ita tenet Bart. in. l. iij. §. hoc autē. ff. de dam. infec. th si apparet de citatione 2 relatione nuntij: presumitur facta ad partis instantiā. ita tenet Guil. de cu. in. l. ad peremptoriū. supra alleg. Idē tenet Ant. de but. 2 Jo. de imo. in. c. j. §. de iudi.
¶ Notandū est etiā q̄ citatus d̄ comparere corā iudice ordi. nario si dubitet an iudex sit cōpetēs allegaturus privilegiū sui fori. vt in. l. si quis ex aliena. ff. de iudi. 2 istud intelligitur si cita. tio apprehendat citatū in territorio iudicis: fm Bal. 2 Ange. in.
¶ d. l. si quis ex aliena. 2 Nā iudex pōt citare forensem existentem in suo territorio fm Bal. qui ita notat in. l. testamento. C. de te. sta. vbi autē esset certū citatum nō esse de iurisdictione iudicis: ci. tantis: tūc nō tenet cōparere citatus. ita intelligitur. l. si. ff. de iu. ris. om. iij. puta q̄ citat est clericus: 2 iudex Cremsē citat Landē
¶ sem existentem laude. **¶** Alterius quero t̄ nunquid requiratur citatio peremptoria vt actus valeat. Bald. dicit q̄ requiritur ad sniam diffinitivam audiendam: vel ad sniam ferendam ab ob. servatione iudicij: vel super annotatione bonorum in crimina. libris. Ita est snia Inno. in. c. ad petitionē. §. de accu. 2 generaliter peremptoria citatio requirit ad quencunq̄ actū: qui est ma. gis p̄iudicij. fallit vbi procedē summarie: 2 de plano 2c. q̄ tūc etiā ad audiendam sniam diffinitivā nō requiritur citatio per. emptoria: immo sufficit vna citatio. iste est casus ad literam in cle. sepe. in verbo sniam. de verbo. sig. 2 ibi glo. vbi aut actus est parui p̄iudicij: 2 tunc non requiritur citatio peremptoria. hec

dam. §. de rescriptis. 2 in. c. si duobus. §. de appella. 2 in. c. prudentiam. de offic. deleg. 2 in. c. olim. §. de except. 2 in. c. veniens. de accusa. in fin. 2 quod dixi in. d. c. olim. in. apostil. 2 de hoc per Alerā. in. l. ij. ff. de appella. rect. 2 in. l. si quis ex alie. na. ff. de iudicis. 2 abā. in. c. super literis. de rescriptis. collecta. in. ca. grane. nu. vij. dixi in. apostolla. ad ipsum in. vers. non tenetur venire. de offic. ordi. 2 dixi in. stilo parla. parte. iij. arrest. c. vij. et arresto. cl. vij. Celsus.

¶ Non requiritur citatio. Tu vide casus quibus possit procedere ad sniam diffi. nitivā sine citatiōe p̄na p̄ Roma. sing. suo. cccc. l. vij. fm in eum numerū. q̄ inci. on valeat snia iudicis. 2 eundem. sing. suo. dcl. xij. inci. sec. nates faciunt. Celsus.

¶ si. in addi. ad Bart. in. ver. ad peti. tionem par. tis. ff. de dā. no infecto. Celsus.
¶ Partis; adde frāci. areti. in. con. si. xxiij. vbi an p̄sumat facta ad in. stantiā par. tis 2 in qui. bus casib⁹ nō facta ad instantiā partis: va. leat: vide fe. li. in. ca. j. in. vers. valeat autem. vbi etiā in p̄nc. an presuma. tur facta ad instantiā partis.
¶ C. p̄iulle. gium. pro qua mate. ria vide fe. li. in. c. cum ordinē. ver. si. ad allegā.

Citationes.

a **C** Modis. vide Feli. in. c. consultit. de offi. deleg.

b **C** Processurum. Adde Anto. de but. 7 Inno. in. c. causam. de rescrip. 7 Feli. in alleg. c. consultit. vers. iij. no. de offi. deleg. Specu. in titu. de cita. §. viso. vers. iij. quid si lata. Sed quid si iudex cōminatur se processurū nisi venerit quantum de iure poterit. dic qd tunc non habet vim peremptoriū: vt no. §. alleg. Anto. de bu. 7 Innocen.

ubi. §. Idem
Anto. in. c. 15
ex literis. d. a
restit. in in-
teg. 7 Inno.
in. c. causaz
que. de re-
scrip. Bart.
in. l. manci-
piorum. ff.
de optio. le.
7 Bal. in ru-
ba. C. cōi. 3.
vel epistol.
2c. et Feli. c.
7 vers. §. al-
leg. 7 Mat-
the. mathe.
singul. viij.
incipi. nota
qd est diffe-
rentia. Cel-
sus.

c **I**ntereē
de quo late
p. Feli. in. c.
cū inter. in
vers. limita-
q. nisi. de ex-
ceptio. et de
hoc dixi in
tracta. clau-
sularum. in
clausula re-
scriptorū.
vers. cōpa-
reas si tua
putaueris
interesse.
Celsus.

est cōclusio notabilis Ang. in. l. ad perēptoriū. ff. de iudi. **C** Sed
quero tqn dicatur citatio peremptoria. dico quod citatio perem-
ptoria dicitur tribus modis. 1. pūmo quando interuenit trina
citatio per internalla non minus. x. dierum cuiuslibet citatio-
nis. vt in. l. per internalla. ff. de iudic. 7 tunc nō est necesse: quod
adiciatur verbum peremptorie: vt in. l. tres denuntiationes. C.
quō 7 quando iudex. Secūdo dicitur peremptoria citatio: quā-
do est vnica citatio: tunc sufficit vna citatio: sed debet adici ver-
bum peremptorie: vt in. l. ad peremptoriū. cum duabus. ll. seq.
ff. de iudi. sed ista citatio debet continere tantum tempus: quan-
tum cōtinerent tres citationes: qd fierent loco perēptoriū: vt in in-
ribas. §. alleg. ita tenet Bart. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam.
insec. Tercio dicitur citatio peremptoria admonitio iudicis: qn
iudex admonet partem. ista dicitur perēptoria: quia habet vim
peremptoriū: nec alia requiritur citatio. iste est tex. singul. in. l. ces-
sante. que est. l. ij. C. quomodo et quando iudex. Ubi vero par ci-
tat parem: sufficit vna citatio: que proprie dicitur requisitio: vt
puta si sint electi plures arbitri: 7 vnus arbiter se absentat no-
lē arbitrarī: arbitri alij citabant cōsocium suum: 7 sufficit vna
citatio: 7 sic de singulis. ista est glo. singul. in cle. f. in vers. requisie-
runt. de heresi. cuius glo. non fuit memor: Ange. in. l. ad perēpto-
riū. ff. de iudi. sed istam sententiā tennit: vt. §. dixi. 7 ibi Bal. te-
ner idē allegās istā glo. **C** Est preterea notandū tqd de se nulla
citatio expectatoria est peremptoria. ita dicit Angel. in dicta. l.
ad peremptoriū. peremptoria enim citatio constituitur his su-
pra dictis modis. **S**ed quero nūquid istum terminum qui po-
nitur in quacūq; citatione: possit iudex abbreviare: dico qd sic
ex iusta causa. vnde iudex caute faciet: si quando abbreviet di-
ctum terminum inseret causaz: 7 melius si interloquatur de ab-
breviando dictum terminū. ita dicit singulariter Innoc. in. c. ad
petitionē. j. de accu. **U**num est singulariter aduertendum in
hac materia. tq si citetur aliquis ad audiendum sententiā:
sufficit vna citatio si addatur peremptorie: vel si iudex commi-
natur in illa citatiōe se processurum: nisi veniat vsq; ad finem
diffinitiuam: illa cōminatio habet vim peremptoriū: puta qz iu-
dex dixit infra dies tres compareas: 7 si nō cōparueris vltorius
ad sententiā diffinitiuam procedetur. ista cōminatio habet
vim perēptoriū: vt est text. in. l. perēptorio. ff. de iudi. Ubi an-
tem iudex cōminatur vltorius pcederetūc non hz illa cōmina-
tio vim perēptoriū. istud est dictū singulare Inno. in. c. cām. §. de
rescript. Item sciendū est: q citatio pōt fieri sub conditione hoc
mō papiat talis: q cōpareat infra tres dies. si sua putauerit in-
teresse. vt in. l. ea quidē. C. si māci. ita fuc. alle. 7 ita tenet Ang.
in. l. perēptoriū. p. alle. **C** Sed pone factū est cōpromissum in

arbitrū & arbitratozem infra mensem finiēduz fertur sua intra dictū terminū: an requirāt citatio partis absentis: dic q non: qz vbi terminus apponitur per partes vel iudicē: sūi ferē vltima die termini nō requirīt citatio secus si termin⁹ esset appositus a lege vel statuto: ita nō. decidit Bal. n. aut. ci. q. C. de temp. app.

20 **S**ed querit si nunquid valeat citatio sine termino. Veritas est: q fuerunt varie opiniones in hoc articulo. quidam voluerunt q non valet tanq̃ obscura & incerta. Alij dixerūt indistincte valere: qd vbi non est appositus terminus: intelligatur citatus: vt cōpareat quāp̃mū potest. Alij vt Ange. pro concordia dixerunt q valet talis citatio quo ad hunc effectum: vt citatus possit puniri tanq̃ cōtūmāx: vt aut possit procedi ad vltiorem cōtra aliquē tanq̃ vere citatū talis citatio non valet. hoc pbat̃ per oēs. in. c. j. de sen. excō. lib. vi. ita tenet Ang. i. l. per intervalla. ff. de iu. qd est notandum.

21 **Q**ueritur vltimus si nunquid valeat pceptū factum nulla pcedente citatione. dic q nō: qz a pceptis non est inchoandum: imo a citatione: vt in. l. i. C. de excusa. rei iudi. ad instar nostri saluatoris: qui primo citauit Adam dicēdo. Adā adā vbi es: deinde fecit pceptū scs. in iudice vultus tui vides. Et sūr de muliere accusata: qz dixit Iesus. qui te accusant. quasi dicat. tu nō es citata: illa dixit: nemo. hec vera sunt: q nō potest incipere a pcepto: nisi in pcepto inserat̃ clausula iustificatiua: si senseris te grauātū compareas. nā tunc talis clausula habet vñ simplicitis citationis: & conuertit̃ in simplice citationē. ista est glo. vnica in corpe iuris. in. l. de pupillo. §. me. minile. ff. de ope. no. mun. & ibi hoc tenet Bar. qd etiā ipse tenet in. l. j. C. de exec. rei iudi. Itē tennerūt Bal. & Ang. in. l. ad perē.

22 **P**rociū. superi⁹ alleg. Cū non omittes singularissimū q vbi ad sniam difinitiuā procedit ante lit. cōtest. cōtra regulā iuris cōis. idē in snia excōicationis nō valet citatio nisi fiat psonāl̃. iste est tex. in. c. sacro. de sen. excō. Istud est dictū singula. Innoc. in. c. si aduersari⁹. §. de eo qui mit. in pos. causa rei ser. qd est verum: nisi iste se absenter fraudulenter. vt ad eum perueniat citatio sūm Inno. in loco p̃alleg. ita sequitur. Ang. multum nō. in. l. i.

23 **V**t p̃dictus. C. de anna. excep. Cū. etia qz vbi aliquis citat̃: cōuenit in aliquo loco rōne p̃tract⁹ vel delicti: in quo loco quis al̃s non poterat cōueniri si cōuētus excipiat se ibi nō cōtraxisse iudex ante q̃ cognoscat de negotio principali. debet ante sum. marie cognoscere de ista excep. vtrū cōtraxit vel ne. & si actor: nō potuit p̃bare eū p̃traxisse: in illo loco: iudex p̃nūtiabit se iudicē incompetē. Si autem p̃batum fuerit se contraxisse tunc p̃nūtiabit iurisdictionē suam esse cognoscēdi de presenti causa: & postea sup. principale negotiū disceptabit sūm Inno. in. c. rōmana. de fo. cōpe. lib. vi. & Bal. in. l. y. C. si cōtra ius vel vti. pub.

24 **Q**uerit nunqd citatio gñalis facta ad totā cām valeat & teneat. doc. tenet q sic. ita nō. legi. & maxime Bart. in. l. q ante cā. lēdas. ff. de verb. ob. sed cano. in. c. cōsuluit. de offi. deleg. tenent quod requiritur citatio specialis ad sententiam: nisi esset citatio que fieret per archiep̃m: vel patriarchaz in longinquo itinere qz tunc non requiritur specialis citatio sūm Antonius: de bnt. in. d.

a **C**oncedit valeat citatio sine termino. tunc de hoc colle. cit. in. c. ois vtriusq̃ se. p. in. r. & qd ibi posui in addi. ad ip̃s i. §. sine die. c. d. pe. & re. mis. diri p. Panoz. in. c. p̃suluit. nu. v. in apo. in. §. si. hora. de offi. deleg. & post Bar. in. l. doli. i. p̃i. l. §. incert⁹. ff. d. §. ob. lud. not. l. rab. ff. de arb. & l. i. j. c. ii. & Bal. i. l. hec cōditio. la. p̃co. la. ff. d. p̃di. & de. Celsus. b **S**i se te grauatū. Adde de hac clausula & illi effe. ctus opatio ne qd nō. in. trac. clausu. l. p. in. clau. rescripto. §. si senserit. te grauatū. c **S**niaz. Dic in hoc tñ eē verū: vt etiā si iudex exp̃meret al̃r in citationē qz ad audiendū sniam. puta

Citationes.

ad audiendū volūtatē: seu intētiōē indicis. Inia esset nulla tanq̃ cōtra nō citatū
lata. Mo. alleg. per Lanfr. Anto. de bu. in. c. cū cessante. de app. do. de san. ge. in
c. ij. de do. z cōtu. Feli. in alleg. c. cōsultit. h. scdo no. fm Inno. de offi. dele. Adde
an z in quib⁹ casib⁹ ad validitatē Inie nō requirat citatio de qua. s. p. Ludo. ro.
sing. suo. cccclxij. incip. an valeat Inia. z sing. dclxxj. qd inci. seculares. Celsus.

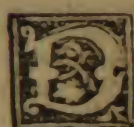
¶ Extra
territoriū.
addo olno p
alex. l. alleg.
l. si. ad si. h. s. 25
itē facit an
index. cum
multis pcor.
ibi p eum si
gnatis. vbi
Bar. z doct.
ff. de iu. om.
in. am. l. i. s.
j. de postu.
re. z bal. rdo
cto. l. c. si. de
fo. compe. z
Cardi. i. cle.
s. q. ij. d. iud.
dicit: qd cita
tio p̃t p̃mit
ti in territo
rio: et fieri
et si index
alteri⁹ terri
torij patiat.
cui assentiū
Oldra. cōfi.
lxxxvij. vbi
dicit qd mis
sio citatōis
nō pōt fieri
extra terri
torij: s; bñ
act⁹ nuntij.
¶ Die fe

riata: ita qd nō valeat citatio. Adde qd Ang. in. l. ij. ff. si qd cautionib⁹ tenuit vale
re citationē talē ita qd alia die seq. teneat cōpere. Jo. de imo. l. i. j. C. si plures vna
sentē. tenuit exp̃sse oppositū dicē: qd talis ad diē feriatā citat⁹ nullo mō nec illo
die nec alio cōpere teneat. secur⁹ est cū Feli. i. c. qd ad p̃sultationē. v. obstat scdo
tex. de re iudica. Itē tenuit Bal. de cū. l. i. dies testos. nu. j. in h. dico qd nō. C. de
fer. z ibi dicit in apost. ad Bar. nu. ij. h. vlti. etiā q̃rēdū in apost. in eo. h. z ibi dicit
etiā i addi. ad Bal. nu. ij. h. q̃nt hic Cy. in h. teneat cōparere. dicit post Dy. qd cō
tra ins. in apost. in h. Inia. post do. Boery. post collecta. in. c. cōquestus. nu. ij. in
h. ad diē feriatā. de ier. z post Bar. in. l. ij. s. nuntiatio. nu. ij. in apost. in ver. an ci

c. consulti. th si citatus ita generaliter comparuerit in iudicio
ad vnū actum debet postea citari ad singulos actus: specialiter
alia processus valeret. ita tenet f. de senis vt refert Joan. de
imo. in. c. licet cām. s. eo. **¶** Quero vtrum subditus possit cita
ri extra territorium. In hoc articulo fuerūt varie opinio. Dic
q vbi sunt dominia distincta non valeat citatio: vt in cle. pasto.
de re iudi. Si autē territoria non sunt distincta tunc valet: vt in
l. omnes. s. aperitoz. C. de episco. et cleri. z ista est sentētia Bart.
z Ange. in. l. fin. ff. de iurisd. om. iudi. **¶** Tandem queritur nū
quid valeat citatio facta die feriato: vt quis cōpareat die non
feriato. z est cōmunis opinio que est vera. z omnes docto. cōcor
dāt in hoc: qd citatio nō valeat si citet die feriato ob honorē dei.
Si autem citetur die feriato ob necessitates hominū: tunc bene
valet. ista est sententia Oldra. quam sequitur Barto. in. l. i. s. nū
tatio. ff. de ope. noui nuntiatione. eandem sententiam sequitur
Bald. in. l. fina. C. de ferijs. et tex. in. l. j. de ferijs qui loquitur de
ferijs ob necessitatem hominum: que solummodo considerant
effectum scōm comparationem: quam quis non tenetur facere
in talibus diebus. Sed. l. fin. allega. supra resistit actui citandi:
et resistit initio. Et ideo nimirum si non valeat citatio facta die
feriato ob honorē dei. Aut quis citatur die non feriato: vt cō
pareat die feriato: z tunc non valet citatio: vt in. l. ij. ff. si quis in
ius voca. Interdū quis citatur: vt cōpareat infra quātos dies:
tunc si vltimū dies accidat in diē feriatam: bene valet citatio.
Idē si dicat qd compareat infra decē dies: vel vsq; ad decem dies
nam valet citatio: sed tenebitur cōparere proxima die ante diē
feriatam. iste est tex. in. c. cū dilecti. de dolo z cōtu. Quod dictum
videtur ob stare textui. in. c. vniū. de accu. vbi quis fuit citat⁹:
vt debeat comparere ad pascha in die resurrectionis Christi: et
tamen ibi dicitur qd valeat. et per consequens non videtur ve
rum qd. s. dicit: videlicet: quod si fiat die iudica: vt compareat
die feriatā: qd nō valeat citatio. secundum Oldr. dic qd ibi sup
pletur dictio vsq; sed illud est diuinare: vel alter dicit qd ibi loqui
tur in papa z ipse est supra ius: quia sicut ipse ordinauit ferias:

ita potest etiam tollere: qz ei est tollere cuius est condere. vt in l. omni nonatione. C. de sacrosan. eccle. Et hec oia predicta proce-
 27 dunt de actu citadi. Et Commissio aut que fit nuntio: potest quo-
 28 liber die fieri. ita tenet Bar. in d. §. nuntio. Bal. autem tenet
 29 contrarium in d. l. §. sed melior est opinio Bart. Et Relationem
 autem potest facere nuntius quacumque die: qz non requiritur cause co-
 29 gnitio. Et Executio aut sententie potest fieri in die feriato ob
 necessitate hominu: vt in c. §. de iudi. et tenet Bart. in d. §. nuntia-
 tio. Canoniste tenet in d. c. §. de iudi. In feriis aut ob honorem
 dei non potest fieri executio. ita tenet Bar. in d. l. §. et in l. pum-
 ciali. eo. tit. idem tenet in l. §. de feriis. Subiciens: qz etiam sequen-
 strum potest fieri in die feriato ob honorem dei: et etiam remoueri.
 quod etiam sequitur Bal. in l. omnes. C. de feriis. qued not.

De dilationibus.

Dilationes.

In qua materia premitto qz di-
 lationu alie sunt expectatorie:
 alie dantur ad excipiendū: alie ad reprobandum: alie
 ad agendum: et alie probatorie. de prima loquitur
 ter. in aut. qui semel. C. quomodo et quando iudex.
 De secunda loquitur ter. in l. iura. §. de accus. De tertia loqui-
 tur ter. in l. §. C. qui accu. non pos. De quarta loquitur ter. in l. §.
 1 C. de iura. et l. §. ff. eo. Et Circa quam dilationem expectatoriā
 no. fin. Ange. et q nulla dilatio expectatoria de se est perempto-
 ria: ita tenet Ange. in l. §. ff. de feriis. Omnis aut dilatio pba-
 toria de sui natura est peremptoria fin. Barto. et Ang. in dicta l.
 §. de feriis. Et pro inuestigatione materie dilationum quero de
 2 pluribus. et primo et quot dilationes debeant dari ad proban-
 dum. Respondeo fin. Bar. Bal. Sicut et Ange. in dicta l. §. qz
 in causis civilibus non possunt dari nisi due dilationes. in cau-
 3 sis autem capitalibus dantur due accusatorie: tres accusatorie est
 ter. ad litteram in dicta l. §. Sed maxima altercatio inter do-
 ctos: ut insurgit iniquum in causis criminalibus in quibus non
 ingeritur pena sanguinis pnta in causa damnorum datorum
 debent dari dilationes: sicut in civilibus dantur videlicet nisi
 due. an sicut in capitalibus. Breuiter opi. tenentium: quod de-
 beant dari dilationes in criminalibus: in quibus non ingeri-
 tur pena sanguinis. fin. quod dant in civilibus est verior: de iur.
 sed de consuetudine que est optima legum interpres: dantur
 dilationes more causarum capitaliu. ita tenet Anto. in dicta l.
 finali. et per consequens in causis damnatorum datorum dan-
 tur accusato tres dilationes: et accusatori due. et etiam de facto
 4 alia sic feci seruare. glo. autē in dicta l. §. fin. ponit duas opi. su-
 per hac questione: sed finaliter cōcludit: vt. §. dicit. Et aduer-
 tendum: et q in civilibus probato et allegato impedimento dat
 secunda et tertia dilatio: sed in criminalibus dantur oēs dilatio-
 5 nes etiam nullo allegato impedimento secūdu Bart. Bal. in d. l. §.
 Secūdo quero si nunquid in causis civilibus detur secunda
 dilatio sine cause cognitione. dico quod non: immo nulla etiam
 6 prima potest esse sine cause cognitione. sicutem modica dari

B in

tatio. ff. de
 noni oper.
 nuntia. Cel
 suo.

a Et feriato Equitatis
 vide fcede.
 8 semel i co
 filio. cxxxix.
 et do. Alexā. in de fe.
 de iuno. l. cō
 fil. cxxxix. l. iij.
 parte. nure fe.

Et fallit etiam
 in d. nota.

b. Et Cogni pnt d.
 uione. Que
 autem co
 gnitio pre
 cedere de
 beat vide. d.
 Alexā. de
 iuno. in cō
 fil. l. iij. et
 24. in §. par
 te. vbi etiam
 an et quan
 do dilatio
 sit concedē
 da: et an pos
 sit assigna
 ri sine cau
 se cognitio
 ne. vide do.
 Alexā. de
 iuno. in cō
 fil. cxxxix. l. i.
 parte.

Dilationes.

¶ Releuet
pbantem.
vide p hoc
dicto gloss.
sing. sz bal.
ibi. l. e. cū cō
rigat. d. offi.
dele. quē ad
hoc refert z
seq̃e An. cor.
fe. fin. suis a
l. i. iudex. in
x. iudex nō
d. admitte
re. Quod an
sit verū indi
stincte vide
And. barb.
in alle. c. cū
contingat. 7.
Celsus.
b. c. s. qd di
tim. vbi vi
de do. alex.
s. imo. z Ol
dra. i. cōf. tr.
z Bar. in cō
f. inci. ex fa
cto p. p. io. b
c. c. p. arti. 8
adde feli. in
c. prudētā. c
s. de mu. pe
ti. Velius p
eūdē ih. c. d
test. l. p. mo 9
not. z ibi ē
p. Abb. s. si.
qro p. decla
ratioe. z qd
posui in ad 10
di. ad eun
dem abb. de
test. vbi con
cludit put
l. q. si pars
vna renūtia
ret dilatiōi
ad p. d. c. d. u
testes: q. m.

*Quot reg.
vbi t. ad
sol. ut iudex
putat dare
primū dila
tiōe i. i. i.
libus causis*

*Impedimē
tū quomodo
obstat*

yt in. l. i. z in. l. a. precedēte. C. de dila. tñ vbi dilatio nullā vel mō
dicā req̃rat cause cognitionē. z tractaret de lenissimo p̃iudicio
posset dari dilatio a iudice nō sedēte. al̃s sec⁹ ita dicit Joan. de
imo. in. c. p̃terea. s. de dila. sz differentia est in dādo p̃mā dilatio
nē in ciuilib⁹. z in dādo scōam. nā dat p̃sa dilatio cū leni cause
cognitione. scōa aut̃ req̃rit magnā cause cognitionē. Et id̃ que
ro + requirunt in p̃ma leni cause cognitione: ad hoc vt iudex
debeat dare p̃mā dilationē. Angel. q. meli⁹ ceteris dicit in hoc
articulo: qd tria copulatiue req̃runt ad dādā p̃mā dilationē.
p̃mo qd cōsīderet distātia loci: vt in. l. i. c. de dila. s. cō. qd iu
der aspiciat an p̃batio releuet p̃bantē: al̃s dilationē cōcedere
nō d. z vt in. l. ad p̃bationē. C. de p̃ba. Tertio qd nō petat p̃ cul
dentē calūniā. Itē requirit: qd petatur a parte dilatio: al̃s da
ri nō debet: vt in. l. i. c. de dila. in s̃bo postulātis. vbi tñ vtrāq; p̃
esset p̃sa: pōt dare iudex dilationē etiā nemiue petēte. si aut̃ al
tera pars esset absens: tūc nō posset dare ipe iudex dilationē: ni
si parte p̃sente z petēte: ita tenet Bal. i. l. vnica. C. vt q̃ desunt ad
no. vbi aut̃ dat scōa dilatio: tūc oīa ista requirūtur: z vltēri⁹ req̃
ritur: q. ille qui habuit p̃mā dilationē z nō p̃bauit: p̃bet de im
pedimēto. C. Sed modo querit + qualiter p̃bet impedimētū.
Spe. in. ti. de dila. s. z cū postulām⁹. z Jac. de are. z Cy. in. l. i. c. de
dila. tenuerunt: q. p̃ solū iuramētū p̃bat impedimētū. p̃ ter. an. c.
q. p̃pter. de elec. s. illud. z p̃ ter. in. l. scire opz. s. sufficit. ff. de ex
cu. tut. Alij aut̃ dixerunt req̃ri plures p̃batioes. bal. barb. z ang.
l. d. l. fi. p̃cludūt in hāc sententiā: q. si impedimētū nō pōt de facili p̃
bari: tūc sufficit solū iuramētū: vt i iurib⁹. s. all. dūmō iurans sit
p̃sona honesta: z fidedigna. ar. l. nō oēs. s. a barba. ff. de re milit.
vbi aut̃ pōt de facili p̃bari: tūc debet p̃bari p̃ testes: ita t. z bar.
in. l. i. s. qd dixim⁹. ff. si qd cauti. z in. d. l. fi. C. t. s. pone q. da
ta est accusato dilatio: nunquidā illa dilatione data accusato
poterit accusator p̃bare. Rūdeo q. sic: q. vbiq; est data dilatio:
termin⁹ est cōis vtriusq; parti: ita q. quilibet potest in illo p̃bare.
iste est tex. l. l. petēde. in fi. C. d. tēpo. l. inte. rest. petē. sz si ille cui
est data dilatio re integra renūtiat dilationi: aduersarius nō po
terit p̃bare. vt est tex. notabilis z optimus in ar. in. l. si iudex cir
cūnēto. ff. de mino. + Quod autē. s. dictum est. videt̃ nullā dila
tionem expectatoriā fore p̃emptoriā. fallit vbi est data dila
tio p̃senti consentienti: quia tūc talis dilatio est p̃ceptoria:
adeo q. nulla alia dari potest. Itē si deē absenti dilatio: z respō
deat inde venire: talis dilatio est p̃emptoria: ita nō. singulari
ter Ang. in. l. fi. ff. de feri. C. No. etiā + q. vbi dilatio datur absen
ti debet p̃ iudicē intimari: q. talis dilatio: tali absenti data est.
fin Bal. in. l. i. in fi. C. de tēp. appel. Itē si dilatio est data absen
ti: iudex potest de facto p̃o absente supplere: vt est in causa ap
pellationis: vt in. l. ampliorē. in prin. z ibi gl. C. de tēpo. app. idē
si detur absenti: z ei personaliter intimet termini assignatio: se
cus est si intimet ei ad dñm fin Bal. in aut. ei qui. C. de tēpo. ap
pel. nā tūc debet adijci verbū p̃emptorie. vel debent inter
venire tres citationes secūdū Bal. vbi. s. C. Itud est etiā sin
gulariter attendendum + quod omnis dilatio que datur a lege

homin^o pars que nō renuntiavit poterit alios producere. vt no. Bar. in .l. f. renuntiatio. in vers. sed nunquid. C. de tēpo. in integ. resti. z clarus per Bal. in l. petende. z per Lanfran. allega. z quam ita limitabis: dū dicit quod dilatio

- vel a statuto non requirit ministerium iudicis: z est peremptoria. vt in .l. m. a. cipiorum. ff. de optione legata. z in .l. peremptoria. C. sen. rescin. nō pos. istud est dictū singulare Ang. l. l. ff. de feri. Et pluri est in appellatione. nā lex dat. x. dies ad appellādū id nō poterit elapsis. x. dieb^o ali^o termin^o assignari. **¶** Est quoq^{ue} illud dictū singulare z mēti tenendū: videlicet t^{er} si quis pbaue rit intentionē suā p testes: vel excommunicationem: vel aliud si miles: z perdidit acta ēt si casum probaret. nulla est amplius dāda dilatio. ita singulariter inq^{uit} Inn. i. c. pūderiā. de offi. de leg. **¶** Quero vlt^{er}ius t^{er} qualiter detur illa scda dilatio: z ppter quid detur. respon. nam dilatio secunda datur solummodo respectu temporis in quo fuit impeditus: z respectu ei⁹ rei in qua fuit impeditus: z ideo si fuit impeditus producere vnū testem: q^{ui} pcurauit quātū potuit in prima dilatiōe vt haberet istū testem: certe dabitur dilatio noua ad producēdum illū testem: et nō alios: quos non pcurauit in prima dilatiōe pducendos. iste est tex. ad literā fm Jaco. bu. in .l. admonēdi. in ter. ibi quibus solis vsurus sit. de iur. iur. similiter si fuit impedit⁹ quob⁹ diebus: dabit⁹ mihi noua dilatio ad duos dies fm Bart. z Ange. in .d. l. fi. Si tñ nō stare p partē quominus faceret suas probationes in prima dilatiōe: sed stare p iudicem: q^{ui} non redderet ius in illa die: tūc non est dāda noua dilatio: s^{ed} debet restitui ad tēpus amissum: vt in .l. sed si p^{re}torē. §. q^{ui} si serie. ff. ex q^{ui} cau. m. in integ. resti. **¶** Illud ēt addo t^{er} q^{ui} vbi dilatio data est ad probādū: vel ad aliud faciendū cōputant^{ur} in dilatiōe etiam dies feriat^{ur}: vt si est data dilatio. x. dieb⁹ ad probandū: vel ad aliud faciendū: z si in his. x. dieb⁹ interueniant due festiuitates: certe festa connumerabunt^{ur}. vt est tex. in .l. siue pars. in fine C. de dilatio. z est ratio duplex. prima q^{ui} em est data dilatio poterit p^{ro}uidere: ne incideret in diē feriatam. vt in dicto. §. quod si serie. Alia ratio est: q^{ui} terminus in dubio est continuus fm glo. sing. in .l. de diuer. z tēpo. p^{re}fer. z id cū sit continuus ferie connumerabunt^{ur} fm Bal. in .l. i. C. de fer. verūtāme si data est dilatio a lege: vel a iudice: v^{el} p rescrip. p^{ri}ncipis: q^{ui} dilatio absorberet maiorem partē termini propter multitudinem feriarum. ita q^{ui} ferie lessent tot: quod absorberent maiorem partē dilatiōis: tunc ferie de medio excludunt^{ur}: ista est doctrina notabilis Host. in .c. licet. causam. §. eo. tit. pone exemplū. p^{ri}nceps prope festa notabilia scriberet potestati su^o: q^{ui} terminet talē causam infra. xv. dies: mō. xv. dies imedietate sunt feriat^{ur}. nūq^{ui}d expirabit iurisdic^{ti}o certe nō: s^{ed} Bald. distinguat in dilatiōe data a lege seu a p^{ri}ncipe: quia si a p^{ri}ncipe tunc connumeratur tempus feriarum: aut tempus est datum a lege: z tunc verū dicit Hostiē. ita dicit Bal. in .l. si quādo. C. de testi. z p^{ro} hac allegat tex. in .l. pia. de excep. lib. vi. ille terr. nihil facit: z ideo sententia Hostiē. mihi p^{ro} facit indistincte tanq^{ui} verissima. z moueo: contra Bal. in

uni p^{ro}data

est cois vtri

q^{ui}: ita not

fel. vbi. §.

Debet igit

cauti aduo

catt renūcia

re nūq^{ui}d di

latiōi: nisi z

pars aduer

sa etiā renū

tiet. s^{ed} q^{ui} dixi

post Bal. in

l. q^{ui}d fauore.

nu. q^{ui}. l. apo

stul. in p. di

latiōe. C. §.

leg. z i. l. pe

tēde. nu. v. l.

vlti. not. in

ver. dilatio

est cois. C.

de tēp. i. in

reg. resti. pet

a. **¶** Et non

alios. addē.

d. Fel. late

c. vlt^{er}a ter

tiā. §. no. vi.

de testi. ibi

limitat di

crum istud.

Celsus.

Decem

dies dat

lex ad q^{ui}:

pellōd.

Indicatio

ad data

notādo

ut ad aliud

faciendū

Et dies fe

ria.

Dilationes.

a. Principi
 p. Et an sit
 superior in
 peratore re-
 gimine. vid.
 Fel. l. c. no
 nit. in plic.
 in glo. ij. ad
 ff. vers.

b ¶ Qua-
tuor possint
dari dilatio-
nes. Primo
videtur vni-
ca tantū vt
not. in. c. vi-
tra l. iij. h. iij. a
no. quarto.
de test. d. cu-
ius veritate
vide ibi qua-
liter intelli-
gatur.

Papa &
maire &
prieur.

Principis q^{uod} p^{ro}sumat
vni absolute potestate

¶ Non te
net. Ad ad
hoc do. Fel.
in. c. licet. §.
limitat ter-
tio nisi ter-
min^o isto ti.
de proba. vi
de q^o no. 31.
reou. in. l. si

Incanis reor. in. i. fi
reunia re. nu. i. z. i
vis dan add. mens.
putat bid. C. de
quorum bid. sub. x.
dilationes ubi remissi-
 ne examina-
 ut hunc at-
 ti. Cellas.

eo q̄ dicit: si est data dilatio a principe communierantur. dies sc̄
 15 rati zc. Nā t̄ princeps verisimiliter scit dies fore feriatis: nec
 potest ignorantiam pr̄stēdere: cum hoc sit publicum: z̄ commu-
 niter scitur. I. si pupillus. §. proscr̄bere. ff. de iur. z̄ glo. sing. i. l.
 si tutor q̄ petitur. C. de peri. tu. hoc pr̄suppositio si nos vōlū-
 dicere q̄ si voluerit p̄cedi in his diebus tale preceptum est im-
 possibile. de iure ergo nullū. vt in. l. fin. ff. que sentē. sine appel-
 rescin. z̄ est regula iuris imposibiliū nulla est obligatio. modo
 est regula iuris q̄ semper debemus interpretari actum in illam
 partem: vt potius r̄co valeat: quam pereat: vt in. l. quoties. ff. de
 reb. dub. ergo debemus interpretari q̄ intellexit de. xv. diebus
 non feriatis. ¶ Et si dicat principem voluisse: qd̄ in illis feriis
 procedatur. z̄ sic videtur sustulisse dictas ferias. Respondet hoc
 nō potest esse: q̄ princeps de sua potestate ferias ab honore
 dei inducias a summo pontifice destrueret: seu tolleret: vt in. c.
 si. de feriis: quia clarum est: qd̄ summus pontifex maior: est om-
 ni principe. ¶ vt in. c. per venerabilē. qui filij sunt legi. z̄ ita con-
 cludo vna cū hosti. Et si aliquid dicat: istud qd̄ dicit Bald. pro-
 cedit in summo pontifice adhuc dico: q̄ non est verum. nā hoc
 non potest papa de ordinaria potestate vt in dicto. c. fina. de fer-
 iis. de absoluta vero potestate potest: quia eius est tollere: cui-
 20 mus est condere: sed per solas illas literas in quibus dicit quod
 vult quod causa terminetur infra. xv. dies: non videtur vti ab-
 soluta potestate. ergo zc. probō: quod non dicatur vti absoluta
 potestate: quia nunq̄ princeps vel summus pontifex dicitur
 facere factū de absoluta potestate: nisi qñ ponitur in rescripto
 illa clausula non obstante tali lege: vel ponatur clausula scilicet
 25 et ex certa scientia: vel proprio motu. ita dicit Bald. in. l. testa-
 mentum non iure factum. C. de testamen. z̄ in. l. fina. C. de sentē.
 rescin. non posse. et ideo posset dicere verum Bald. hoc casus
 quando papa posuisset in suis literis: non obstante lege tali vel
 statuto vel motu proprio: vel clausula ex certa scientia. ¶ Istud
 30 est etiam notabile t̄ quod potest dari dilatio vna ad probandū
 plura capitula simul compassibilia. z̄ pendente dilatione super
 vna poterit super alijs p̄cedi: vt est textus. l. generaliter. §. pe-
 nultimo. C. de reb. creditorum. Si autem essent capitula in-
 compassibilia: non posset dari vna dilatio simul adiuicem: im-
 mo debet singula dilatio singulis capitulis exp̄iri. Ita intelli-
 git rex. in. l. fina. ff. de fer. z̄ pendente dilatione sup vno. c. debet
 35 cōquiescere iudicis officium super alijs capitulis: vt est text. in
 17 l. sine pars. C. de dila. t̄ Item est illud pro veritate tenendum:
 b quod in causis pecuniarijs quatuor possunt dari dilationes.
 ¶ Prima scilicet cum leui cause cognitione: vt in alia lectione
 dicit. ¶ Secunda z̄ tertia cum maiori cause cognitione: quia de-
 bet probari impedimentum: sc̄cūdm ea que. §. dixi. Quarta au-
 tem non potest dari nisi seruata solennitate iuris: vt in auten.
 at qui semel. C. de proba. ita tenet Ange. in. l. finali. ff. de feriis.
 18 ¶ Sed generaliter istud menti teneas: t̄ qd̄ q̄vis sit data: z̄ cō-
 cessa dilatio ad probandum elapso termino si fiat probatio: nō
 c valet: necq̄ tenet: ita tenet Ange. in dicta. l. finali. ¶ Postremo

¶ Quod sic. adde pan. de cast. idem tenentem in cōf. xrv. Tu vide de hoc oīno per Bal. in l. ij. C. de epis. audien. vers. sed hic queritur. Barto. in l. ij. ver. tertio principaliter est vidēdum. ff. de appel. recipien. Bald. in l. i. in tertio nota. C. de dila. 2 in c. j. de milli. vafal. qui contu. est. 2 in c. pastoralis. §. fi. vers. quero in det. de offi. deleg. 2 in addi. ad Spec. in titu. de app. in vers. sed an a breuitate. 2

19 queritur tunc quid a nimis breui dilatione posset appellari. Re spondeo quod sic a duobus interuenientibus copulariue: si terminus est nimis breuis: 2 si sit peremptorius. Si autem terminus breuis est non peremptorius: tunc non posset appellari a nimis breui dilatione: ita tenet nota. Joan. and. in c. j. §. de dila.

20 latio. 2 ibi probatur in tex. 2 iusta causa abbreviandi terminum est cōfuetudo fori. fm Anto. de but. 2 Jo. de imo. in loco precalleg. Idem si esset res tempore peritura: vel esset causa alimentorum: ut nota. Bart. in l. ij. ff. de re iudi. Limitantur tamen supra dicta videlicet ubi dicitur: qd ad hec ut possit appellari a nimis breui dilatione requiritur quod sit terminus peremptorius: quia etiam ubi terminus non esset peremptorius: sed a deo esset brevis: quod non posset quis infra eum comparere. quo casu etiam appellari posset fm docto. in dicto. c. j. Eodem modo potest appellari a nimis longa dilatione: et multo magis a denegata fm

21 Bald. in l. i. C. de dilatio. Finaliter vnum non omitto: quod licet dilatio non posset dari nisi ut. §. dixi: tamen poterit prorogari. ita tenet glos. in l. fina. ff. de fer. quam sequuntur docto. et illa non erit noua dilatio: sed erit prima prorogata. nam differentia est inter nouam dilationem 2 prorogatam: et est differentia inter aliquid de nouo facere: 2 aliquid prorogari: nam prorogatio debet fieri ante qd pūmū tempus dilationis sit finitum. sem pōt: autem toto finitū: tunc non poterit habere locū prorogatio: sed erit noua dilatio: ut tex. est in l. sed si manente. ff. de pre-

22 ex. C. Adde in eo quod dixi impedimentum pbari per iuramentum: 2 sufficere ad dādum secundam dilationem: ut. §. dixi quod ubi semel est probatum impedimentum per iuramentum si interim allegetur illud impedimentum: ita singulariter nota. Ange. in l. fi. ff. de fer. pro quo est tex. in l. fi. de bonis aut. iudici. pos. Item in eo quod dixi secundam dilationem dari debere probato impedimento: ut. §. dixi: 2 alias requisitis: si data fuerit dicta secūda dilatio nō adhibita cause cognitione: videlicet quod non est probatum impedimētum: nec valet talis dilationis assignatio: 2 pro hoc est tex. in l. fi. ff. de fer. In text. ibi plusqz semel tribui non potest. 2 nam verbum potest cui preponitur negatina inducit necessitatem: ita tenet glo. in c. j. de ires. iur. lib. v. ita determinat Bar. et Ang. in l. fi. §. alleg. qd bene not.

noua. titu. de defectu super act. reali. ver. item premissa.

¶ Necessitatem. Adde feli. in c. qto. de presump. qd licet precedat negatio: nō tamen semper imponit necessitatē. de quo per Barto. in l. iij. ad pūncip. C. de pig. 2 in l. fi. in u. q. ff. de fer. 2 in l. gallus. in pūnc. vers. quādoqz verbum potest ff. de libe. 2 posthu. 2 in l. creditores. nu. iij. 2 ibi posui in addi. ad ipsum in vers. dictio pōt. in repe. d. l. i. C. de pig. dixi in apost. ad Dyvū. in reg. beneficium. post

pan. de ca. cōfiliio mihi xrv. vbi nō. qd sic. an hō a nimis longa dilatio ne possit appellari. vide eūdē Bal. i §. alleg. l. ij. h. alterius. xy. q. rī. C. de epis. aud. di. Celsus.

¶ Cūsi ut §. dixi. Ad de an alias data valeat. Bar. l. i. hec simplatio §. ad inq. omnis. ff. de legi. notat Pau. de ca. in l. fi. ff. de fer. Bal. l. i. fi. §. hīc qd

hīc qd dā. C. de in re deli. 2 l. i. 2 ibi Bar. C. de dilati. eūdē Bart. cōf. suo. in cip. sup peti tione cuius dā. et Alex. 2 si. xliij. in fi. volu. iij. et de hoc dixi in filio pla.

*Animis
longa dila-
tione et
sa dila-
ta pōt
de
Purrogatio
no de
primis
redila-
tis sedem
noua dila-
tio*

Recusationes.

do. Boerij. in ver. pōt. post colle. in. c. at sit clerici. nu. vi. in ver. dictio pōt. ubi dicit in apo. ad panoi. post Enē falco. nu. xx. ver. sed qro an cōp. in ver. pōt. de iudi. et de hoc no. Corle. sing. suis. in ver. potest. incip. verbum potest. Celsus.

¶ Litē cōtes. Tu dic q quis ista exceptio debeat pūor apponi fm doctrinā glo. et doct. in. c. pasto. de except. et i. l. fi. et doc. C. eo. ii. Si tñ alie exceptiōes omittant: et istap

errorē omit tatur: nō vī cōsentire in iudicē. et ita no. Bar. l. l. fidei cōmis. 1

sum. §. quonies. ff. de iudic. qd limitata fm pau. de ca. consi. et iij. vñ doc. l. l. si per erro

re. p. illuz ter. ibi nihil valebit: qd actū ē. ff. de iuri. om. iu.

dāt vñ cau telā: vt reus cāuent? co. a

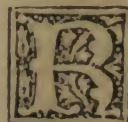
rā incōpetē b n iudice nī hil dicat: do 3

nec ad sinez pccissus vbi excipiat de 4

incōpetētia iudicis: qz hoc mō po

terit trahere actorē ad cōcordiā qz c

pōt ista ex ceptio incōpetētie opponi qhēcūq. put no. Bald. in. l. exceptionē. nu. xv. et ibi po

Recusationes.

Quia facta citatione datur dilatio aduersario ad probandum: in qua cōparatione recusatur plerūq. iudex tanq. suspectus. Sequitur in ordine de materia recusationis. Et aduertēdum est qd exceptio recu

sationis debet opponi ante lit. contest. vt in. l. apertissimi. C. de iudi. Plus dico: qd debet esse prima exceptio que opponatur adeo qd si alia opponeretur non posset postea opponi illa: quia p op

positionē alterius exceptionis videtur consensisse in iudicē. ita tenet Jnn. in. c. inter in monasteriū. §. de re iudi. idē tenet Bart. in. l. quidā cōsulebat. de re iudi. hāc eandem sniam tenet Bald. in. l. fi. C. de iudi. verūtāmē si plures exceptiones simul foret op

posite: et in ordine litere alia exceptio q. recusationes foret pri ma: puta qz sic agēs nō pōt stare in iudicio: qz minor: vel qz infamis: seu infans. Item dico qd vos dñe iudex non estis index cō

petens. Item dico qd habeo vos indices pro suspecto: tñ valeret: intelligitur preposita exceptio recusationis nō attēto ordine li tere. vt in. l. tale. in pau. ff. de here. insti. ita tenet Barto. et Bal. in locis pccalleg. Et Interduz tamē potest opponi exceptio re

cusationis post litem contestatam. videlicet quādo suspitio est orta post litem contestatam. vt est tex. in. l. nō distinguem. §. cū quidam. ff. de arbi. facit etiā tex. in. l. iulianus. ff. de iudici. ita te

net. Ange. in. l. fi. C. de iurisd. om. iudi. Et Est tamē notandū. qd arbitrator non pōt tanq. suspectus recusari. Arbitrator autem de iure sic. ista est snia Guil. de cūg. in. l. si quis ex pccensu. C. de epi

sco. audi. Et Item merus executor nō pōt tanq. suspectus re cusari: vt est casus in. c. nouit. de appel. secus est in mīro execu tore: vt ibi tenet glo. Et Consultor autē et assessor tanq. suspecti possunt recusari: qz ex eo apparet accessor debet esse confidens

utriq. parti. vt est tex. in. c. statutū. §. accessorem. de rescrip. in. vi. Et Item notarius examinatio: testium potest tanq. suspectus recusari. ita tenet Bald. in. l. apertissimi. §. sepe. C. de iudic. glo. 267.

And.
un.
267.

agere actione iniuriarum: Bald. in. c. super. q. de offi. deleg.

8 **E**t Precedentis aduocatio. Adde an et per quos casus et causas possit iudex ut suspectus recusari per Spec. in titu. depositio. §. vi. ver. qd si ponēs. melius per Philip. frāc. in ti. de appel. c. postremo. vbi ponit. xl. causas ppter quas pōt iudex ut suspectus recusari: et inter illas ponit: q si aduersarius meus pendente

7 est sing. in aut. de trien. et semis §. qm sepe. **E**t Iudex aut ordinarius de iure civili non potest tanq suspectus recusari: sed si appareat suspectus: sibi est ep̄a associandus: vt in aut. si cōtigit. rit. C. de indi. fallit in casu sing. l. j. C. si quacūq predi. po. Et sic remanet cōclusio qd solus delegatus et arbiter pōt tanq suspectus recusari. **E**t Ite potest ordinarius recusari rōne precedentis aduocationis. Ite vbiqūq est suspectus: eoq non est verisile. qd esset sibi ius. vt in l. eos. in pū. C. de appel. ita not. Bald.

9 in l. apartissim. **E**t De iure cano. siue ordinarius siue delegatus tanq suspectus recusari possunt. ita pbat in. c. suspicionis. de offi. deleg. et in. c. cū speciali. de appel. et in. c. requiris. eo. titu. in vi. et in. c. iij. de foro cope. Est et alia maxima differētia inter ius civile et canoni. in hac materia recusatiōis. nā de iure civili sufficit allegare suspicionem: et se habere aliquem indicem suspectū. nec requiritur: quod exprimat. causa suspicionis: vt est textus in l. apartissim. in verb. putant. C. de indi. **E**st et sentētia cōis legisarū: licet aliqui teneant cōtrariū. vt not. glo. in. d. l. aper-

10 tūm. cōmuni tamen opinio est. vt. §. dicit. et sed allegas suspitionem tenebitur iurare: prout not. gloss. in dicta. l. apartissim. not. etiam Bart. in. l. q: poterat. ff. ad trebel. Idem tenet Bald. et Aug. in. d. l. apartissim. et dicta recusatio est proponenda in scriptis: et dirigenda iudici recusato. si est presens. si autem est absens eius superior: vt dicimus etiam in appel. vt est text. in. d. l. apartissim. conuincta. l. fin. C. de indi. quia recusatione potest infra tridū etigi debent arbitri: qui cognoscant de causa pūcipam. Et si partes nō fuerint cōcordes de ipsis arbitris eligendis: ipe iudex eligit. d. l. fin. et sententiā lata p ipsos arbitros iudex recusatus mandabit executioni: vt in. d. l. fi. et si provocatum fuerit non appellabitur ad recusatum: sed ad delegatū: q delegauit recusatū: vt in. d. l. fin. isto modo est practica iuris civilis.

11 **E**t ex qua colligitur suspitio. probatur per solū iuramentū. qd cit verū fin Bald. in. d. l. apartissim. vbi quis non tenetur allegare causam suspicionis: et patet ex precedentibus. Sed vbi quis tenetur allegare causam suspicionis: vt tractatur de magno preiudicio non sufficit iuramentū: immo debet summam discuti per testes continere iuramentū. **E**t per hoc inferitur ad questionez quotidianam. tponē quis petit suum debitorem debere detinere quem suspectum habet: nunquid stabitur suo iuramento allegando ipsum suspectū. Bald. in. d. l. apartissim. determinat qd non. idem tenet Ange. in. l. si ab arbitro §. qui. ex can. ff. qui satis. cog. qui dicit se multos incarceratos fecisse relaxare: quia sepe imperi indices imperitiam aduocatorum insequentes faciunt de tineri debitores: tamen creditores solum allegant suspicionem

12 suo iuramento: quod non sufficit. timmo requiritur quod seruo-

agitacione
cause mee
loquatur qd
aurem indi
cis: pōt vt su
specius pro
me recusari
talis iudex.
alle. dictum
sing. Spe.
vbi. §. quez
secuti sunt
do. Anto. et
aliq docto. in
c. accedat
lit. non cōte
sta. alleg. il
lud p sing.
Roma. sui.
suo. clx. in
ci. nunquid
si aduersa
rius. Qd ta
men id spe
cula. limit.
paulopost
n pcedere
si iudex re
uelabit pri.
quod sibi ab
altero secre
to fuit collo
cutum. et de
hoc ppanot
mi. l. ca. cau
sam. nu. ix. et
ibi posui in
addit. d. p.
in versic. re
cusari. infra
de indi. C. d.
sus.

*Vi deas Jas. in. d.
l. apartissim. c. de
prohari iurament.*

jud. qui alior sentit, nōpe suspitione

Recusationes.

a Quia forensis. Adde q: iste videtur sentire q: aliquē esse forensē sit iusta causa suspicionis. in iudex cui propter tales aut alias causas petitur debitor: suspectū de fuga suo pcepto detineri: dic: bēniter tunc demū te id posse: si infra scripte cōditiones pcurrāt. Primo si allegat aliquis forensis ad hoc possit solā illa occasione capi requiritur q: in loco quē inhabitat non possideat immobilia: tunc em non videtū suspectus p ea q: habentur fin. l. sciē dū §. posses for. ff. qui satisf. cog. 7 l. l. ait pto: §. si debitorē. 15 ff. d. his que in frau. cre. Itē q: tēpo 16 re contracti debiti non erat forensis: ita bar. i. l. si creditores. ff. de pūi. a cred. al's videret ei⁹ p sonā a pūi cipio approbare. vt not. idē Bar. in. §. alleg. §. debitorē. In alijs vero allegata suspitio per duos testes saltem pbetur: et esse de nouo exorta: puta q: tempore debiti contracti erat dñes: et nunc pauper. al's secus vt. §. pto. dñi. Ita not. Ange. in. l. si ab arbitro. ff. qui satisf. cog. vbi dicit se ita fecisse de strui mille capturas debitorum. Idem in. l. nemo carcerem. et ibi not. in addi. ad Jaco. rebuffi. C. de exac. tribu. et Imo. in pūi. ff. sol. matri. Alexan. de imo. consi. rix. incipit. viso processu captura. volu. iij. Ang. are. Insti. de act. in pūci. Roma. consi. cccx. incipit. hec istodūcnaq: captura. Do. meus Philip. Decius consi. lxxv. incipien. diuino et. et pro tenni et. quod si non fuerit ante capturam probatū: et articulatum est ipso iure captura nulla: quāuis postea probetur: vt plene per Roma. in consi. cclj. incipien. spectabiles domini. Nec probatur suspitio per solum iuramentū: sed per duos testes ad minus. vt p. em si saltem per coniecturas debet probari suspicionis causa. vt not. Bald. et Ang. in. l. aperitissimi. C. de iudic. vbi instituit idem Bald. indicem vt sit cautus ad interrogandum de qualitate cause: et de causa suspicionis. et idem Ange. et Imo. in. l. qui bona §. qui damni. ff. solu. matri. et Bald. in terminis concludens: quod per solū iuramentum suspitio non probetur. in. l. creditor. ff. si cer. per. et ista est cōmunis op. licet aliqui contradicant. vt not. do Decius consi. §. alleg. lxxv. ver. iij. hoc deducitur. et magnus practicus Ange. are. insti. de act. in pūci. vbi inquit. q: cum agatur de graui pēdictio propter verecūdiam debet probari suspitio fuge per duos idoneos testes. Idem etiam voluit Bald. ff. solu. matri. q: itē sequitur Alexan. de imo. in. l. si fideiussor. §. fina. ff. qui satisf. da. cog. Pan. de cast. consi. xxxv. incipit. pro pleniori examine. et do. Joā. bapti. in

trac. de debi. fug. in. vj. q. p. inci. Item debet esse debitū clarū: & liquidū: vt Bald. in. d. l. apertissimi. ad fin. tenuit expresse. Itē q̄ probetur dictū debitū p̄ publicū instrumentū: vt voluit do. Mat. in. trac. suo de carcere. vbi hoc pbat: vel saltē (vt humanius loquamur) p̄ testes aut instrumentū. ita dicit Ang. in. d. l. si ab arbitro. §. si. ff. qui satis da. cog. vbi dicit cautū esse debere aduocatū in fidem facien-

de nouo supervenerit ista suspitio: q̄ si diu tacuit credis sciens ipsum esse suspectū: nō ampli⁹ poterit ipm̄ tanq̄ suspectum pe-
tere incarcerari: vt in. l. si creditores. ff. de pui. credi. ista est vō
errina elegantissima do. Ang. in. d. §. q̄ ex causis. ¶ Circa p̄dicta
17 est notandū q̄ illi arbitri qui eliguntur de iure civili non: pro-
prie sunt arbitri: sed dicuntur indices delegati: vel sunt quedā
18 alie species de per se. ¶ Ex quibus inferitur secundum eum t̄q̄
licet sit factum compromissum de iure & de facto inter conven-
tum & agentem denuntiatione facta venditori: vt in. d. est non
potest habere regressum de euictione contra venditorem. vt in. l.
l. si dictum. §. si compromisso. ff. de euic. tamen si est factum
compromissum ex forma statuti: puta quia sunt coniuncte perso-
ne: vel socii: & sic factum est de necessitate: & sic res est ablata per
tales arbitros: emptor poterit habere regressum de euictione:
quia intelligitur si denuntiatione precedente fuit habita men-
tio: ita dicit Bald. in. d. l. finali. de iudicis. Item licet a sen-

do d̄ debito
p̄ testes vel
instia. & idē
tenet Ang.
in. §. alleg. l.
hemo dicēs
debere talē
p̄bationem
fieri que ad
condēnatio-
nem suffice-
ret quos se-
cut⁹ est do.
Jo. bap. i. lo-
co. §. alleg.
Et hec ma-
teria h̄ies
tibi o iudet

occurret: sequere do. in. d. Decū. §. alle. cōf. lxxv. vbi plene de suspecto debi-
tore tractat: nisi dū tenere videtur: q̄ his cōcurrentibus non possit per iudicem
etiam incompetētē capi volens restringere dictum pet. de ancha. cōf. l. mibi
pcū. in. ep. in. auxilū. quem ad hoc. d. Alex. & Roma. corrupte. licet alleg. cōf. l.
clxxv. Quod licet etiam fran. de are. cōf. lxxv. in. ep. respondendo tribus: di-
cat esse falsissimum: n̄ s̄ illud pluribus iuribus reprobare. procedat tamen ei⁹
dictum. l. q̄ his concurrentibus possit per iudicem incompetētē: carcerari: nec
possit impugnando capturam iudicis incompetētiam allegare: vt voluit etiam
Rom. post pet. de ancha. cōf. lxxv. in. ep. vnum est & idem. & in. l. de pupille. §. h̄e-
minisse. ff. de no. ope. nū. et in. l. q̄ de iur. om. in. q̄ tribus forissimis rationib⁹
p̄bo. p̄t̄ est in. d. laicus debitorē clericū de fuga suspectū capere. maxime q̄
periculū est in mora: q̄ etiam posset ipse creditor laicus: vt not. Abb. in. c. cā nō
ab homine: vbi etiā trac. in. apost. ad eū. de iudi. & ibi etiā Bald. ante eū. & in. d. c.
dilectis. de app. Itē vbi periculū est in mora: p̄t̄ index atq̄ incōpetens examina-
re testes: & probabūt non obs̄ incōpetētia. vt Bar. in. l. admonēdi. vers. qd̄ si di-
ctum testis. ff. de iur. iur. melius in. l. q̄. C. de naut. l. xj. quē Ro. in. l. si vero. §. de vi-
ro. in. l. iij. fal. ff. so. ma. sequit̄. & Ant. corse. sing. suo. cccxviij. in. verb. testis. in. ep.
in. loco r̄. vbi etiā ampliat. sequit̄ Anto. de but. in. c. fi. de iurclur. Tertio si cre-
ditor p̄t̄ propria auctoritate debitorē suū capere: vt proxi. dixi dū est suspect⁹
de fuga. v̄t est tex. in. §. alleg. l. aut p̄tor. §. si debitorē. ff. de his que in. trac. credi.
multo fortis est cū iudicis licet incōpetētis auctoritate. est em̄ regula q̄ q̄ al-
quid de necessitate ad vnū actū nō requirit̄: si illud licet male intervenit: non vt
tiet illū actū. l. vnica. C. de rei vro. ac. & q̄ tūc iudicis incōpetentia non noccat q̄
requiritur. est glo. singu. in. §. multis. in. vers. in. transitu. fm̄ do. meū. Jaso. may.
ibi super quā posui in. apostil. in. vers. sine eo fieri poterat. in. stru. de libe. queri
ad hoc reputat singu. Bald. in. l. consentaneum. C. quomodo & quando iud. et in
l. q̄. C. de iure emphiteo. & in. c. 4. §. si vero. de pace iura. fr. Celsus.

Recusationes.

a **A**ppellari. vide ofno feli. in. c. fi. de re iudi. et qd ibi dicit in apost. sed nundā sicut a iudice arbitratoris appellari nō possit: ita etiā nō possit appellari a sententia iudicis subrogati in locū eius. vide. d. Alex. de uno. in consi. xx. in. iiij. parte.

b **P**oterit appellari. Adde an tales arbitri ex forma statuti iter p sanguineos electi cogant acceptare: vide Inno. in. c. suspicionis. de offi. dele. et ibi Jmo. feli. in. c. pastoralis. ver. est alius casus. de offi. deleg. Celsus.

c **A**lias causas nō inuenio. Adde. d. phil. de peru. in trac. suo de ap. i. c. postremo. quez. s.

nu. j. i. apof. a mea i. h. pce dētis aduo b catiōis alle gaui vbi ponit. xl. cās ppter quas pōt inder vt suspect⁹ recusari. s. vt cū possit pa pa cōmitte re cām iudi ci suspecto recusatione remota. Et dic post feli. in. c. cum inter. ver. li mita. ij. nisi et. q. cōmu nis opi. est: qd papa idi flicte cōmit tere possit cām iudici suspecto ex certa sciētia recusatione remota no. ita glo. in. l. eos. C. d. ap. et in. l. apu sūm. in. x. re cusaret. C. d. iudi. Salic. in. l. fi. C. de sent. et phil. in rubi. de app. et in al leg. c. postre mo. eo. fin.

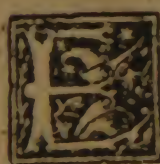
tentia arbitri nō possit appellari. * vt in. l. i. C. de arbitris. et in. l. diē proferre. §. stat. ff. de arbitris. in a sententia arbitrorum ex forma statuti electorū poterit appellari. b ita tenet Bart. in. l. i. si arbitro. ff. q. sa. cog. et ibi est glo. sing. Supradicta forma recusan di iudicem suspectū adhibet de iure civili. De iure aut canonico seruat alia forma: nam debet allegari cā suspicionis legitima q si esset vera repelleret iudicē a iudicando: et debet eligi arbitri q habēt cognoscere de cā suspicionis: q si pbata fuit causa alibi cōmittit: vel superior cognoscat: vt in. c. legitima. et in. c. cū spāl. et in. c. scdo requiris. de appella. et in. c. suspicionis. de offi. deleg. p. 6.

Si aut cā suspitiōis nō erit pbata: vel nō erit legitima: tūc iudex pcedit: vt ex dictis iurib⁹ euidentissime apparet: et si arbitri non erūt cōcordes ad pcedēdū sup dicta cā suspicionis: pcedet in causa iudex recusat⁹ p statutu: vt in. d. c. legitima. q est noua cōstitutio: licet aliter seruet de iure antiquo. in. d. c. enz speciali. Sed quero que sunt cause legitime recusandi iudices suspec tos? Rñdeo q minor cā repellit iudicem a iudicando: q testes a testificando: vt in gl. c. accedēs. el. ij. vt lit. nō cōte. et in. c. eo. cū eo. de offi. dele. in iure autē expresse solū inuenio causas intrascri ptas recusandi iudices suspectos. Prima si iudex fuerit affi nis: vel cōsanguine⁹ alterius partis. Secūda si fuerit inimicus alterius partis. Tertia si fuerit affinis inimici mei he cause pbanē in. c. accedēs. el. ij. s. vt lit. nō cōte. Quarta causa si iudex sit suffragane⁹ alterius: puta q causa verit inter archiepi scopū Mediolanē. et epū papiensem. Unde si causa sit delega ta epō Cremonensi poterit ep⁹ papiēsis recusare epū Cremonēsem: vt est tex. in. c. accedēs. vt lite nō cōtes. Quinta causa si iudex est dominus: vel superior alteri⁹ partis: vt est tex. in. c. causam que. de offi. delega. Sexta causa si fuerit socius alte rius partis: vt in. c. insinuante. de offi. delega. Septima est cōsimilitudo cause: si iudex delegatus habeat vnam cōsimi lem causam: et est in cōsimili gradu: in quo est altera pars: vt est tex. in. c. cum causam. s. de iudi. Octaua est si fuerit fami liaris alterius partis: vt in. c. insinuante. de offi. deleg. Nona est: si duo sint cines qui sunt eiusdem ciuitatis: qui reperiant se esse in territorio forensi: et alter litigat cum cīne illius loci: cum quo se reperit si alter detur iudex pro altero potest recusari tñq suspectas. ita intelligunt docto. in dicto. c. accedēs. Si vnus forensis litigat in hac terra et de⁹ vnus iudex in hac terra pote rit recusari vt suspectus. Alias causas non inuenio in iure ex presse: alicubi tamen si alia reperientur cause legitime que in ducant causam suspicionis licet non sint expresse in iure: tamen debent

licet do. Abb. in. c. ad hec. in fi. de rescript. teneat omnino contrarium. et idem in c. cum inter. §. allega. versic. ij. per glo. fin. De quo dixi in apost. ad eundem. in. c. accedens. nume. vi. et in versic. q. posset recusari. vt lit. non contest. dixi post colle. in. c. ij. requiris. nume. iij. in versic. parti est suspectus. de app. in apost. ad Bart. in. l. idem vlpianus. §. sunt et alij. post Alexan. in ver. certa scientia principis. ff.

de excu. tu. et post Sali. in. l. apertis simi. nume. ix. ver. que ro modo. in ver. recusatione remota. C. de iur. di. Celsus. debent admitti: et omnes ille dicuntur legitime: que sunt diffi cultiores expressionis in iure. istud est dictum Inno. in. c. cu speciali. §. de ap. et hoc residebit in arbitrio iudicis fm Inno. q. plus dicit in. c. cu speciali. q. si legitima causa suspicionis proposita et probata pnuntiarer arbitri hoc modo: pnuntiamus tale cau sam suspicionis proposita non esse admittendam: talis senten tia est nulla: quia est contra ius scriptu: secus si pnuntiarer hoc modo: pnuntiamus tale qui proposuit talem causam suspitio nis non esse admittendu: q. tuc sententia valeret et transiret in re iudicatam: nisi appelleretur: quia talis sententia est contra ius li tigatois: hec sententie differentia probatur per tex. in. l. ij. C. q. provoc. non est neces. intellige inquam dixi illam sententiam nullam in primo casu: videlicet quando fuit aliqua causa suspi tionis et causis expellis in iure: secus si fuit alia exceptio legi tima sed non expressa in iure. ¶ Et si pone qd altera pars est lo cuta iudici in aure secreto: nunquid ex solo hoc poterit recusari tanq. suspectus. Respondent docto. q. sic. ita tenet Specu. in titu. de dispu. ad fi. idem Joan. de imol. in. d. c. accedens. sequens Spec. in. c. accedens. cl. ij. §. vt lit. non conte. ¶ Alterius quero pone altera pars proposuit causam suspicionis: et dubitat vtru sit legitima vel non: quia debeat cognoscere. Respondeo q. ar bitri de hoc debent cognoscere: videlicet an sit legitima. Idem dicit glo. not. in. c. cu speciali. de ap. et hoc sequuntur doct. ¶ Fi naliter etia notandu q. dici arbitri debet dari et eligi p partes: vt in. c. cu spali. §. alle. Si vero fuerint discrepantes iudex dabit.

De exceptionibus.

Exceptiones.

Aduertendum est q. que da sunt exceptiones actio nis: et quedam intentionis et facti. ¶ Exceptio actiois dicitur quotiescunq. actori competat actio. nam tuc quicquid opponit reus dicitur exceptio actionis. ¶ Exceptio intentionis dicitur quando actor agit sine actione: ita q. ei nulla actio competat: tunc quicquid opponit reus de exceptio intentionis et facti. ita est glo. no. in. l. ij. §. in vbo intentionem. ff. de excep. sed pprie dicitur exceptio quando actori competit actio quia est actionis exclusio: vt in. l. ij. §. alleg. in pan. ¶ Ubi autem actori nulla actio competit: sed agit de facto tuc id quod opponit reus pprie vocatur defensio. ista est gl. in c. ij. de lit. contesta. lib. vi. vnde proprie defensio concernit actum gestum et factum per actorem: tamen alibi habetur quod defen sio est nomen magis generale: q. sit exceptio: q. si statuto caueatur q. contra instrumentu vel sententia nulla possit opponi excep

practica Lanfranci.

de excu. tu. et post Sali. in. l. apertis simi. nume. ix. ver. que ro modo. in ver. recusatione remota. C. de iur. di. Celsus.

a C Suspe ctus. Que autem sint cause suspi tionis vide Philip. de peru. in. c. postremo. §. de app. vbi pōit. xl. casus suspitio nis. et pari. de putes in tract. sindi. in ver. suspi tio. et quod ibi dixi in apost. adde que posui. §. isto versic. nume. i. in apostil. que incipit pre cedens ad uocationis. vbi istud de cruz limito. et in apost. que incipit alias cau sas non in dento. Cel.

Exceptiones.

Silentiū. Ad qđ vnde no. doctri. do. feli. in. c. in presentia. inibi. sed etiā. de proba. et in. c. cum opo. teat. circa p. m. el. de accusa. cum nonnullis cōcor. ibidem per eum sign. m. s. et pari. de p. m. eo in tracta. fin. di. in ver. officium.

Aut nō pōt implorare officiū iudicis. ita no. Bar. i. l. si a dño s. p. et ibi Ange. ff. de pen. here. B. i. l. aut. p. nte. C. de si. leius. Car. in cle. i. §. i. de p. h. i. seq. p. et. de anch. i. l. cle.

§. i. d. exce.

et pau. de c. a.

cō. i. m. i. b. i.

c. Et si di b

uerit stpib?

add. d. s. i. c.

boer i remus

sue i apost.

ad dy. i reg.

null. i. ad

di. i. et. q. de

re. m. r. et ibi

an sufficiat

illo casu p

bare vnam

ad victoriā

cause et mul

ta i alia ad

hanc mate

riā. Celsua.

d. De iu

tionē ad ac

sary. Adde

d. abb. in. c.

cū venerabi

lis. vbi fina

liter idē qđ

hic cōcludit

et iō sic actor

nō p. bare i

reñonē suā:

et tūc re? ve

niret absol

uediāz i l. i.

est cōi. opi.

vt dicit Lu.

ro. in. l. cum

mīter. ff. so.

mātr. et in. l.

alia. C. d. h. s.

qđ. vt iudi.

Alie. d. imo.

i n. l. dec. ff.

de h. b. obli.

ptio: tñ nō obstatē statuto reus poterit implorare officiū iudi
cis: vt imponat actori ppetuū silētiū: sed si statutu dicat q con
tra suam vel instrū nulla possit opponi exceptio: neq; defensio

tūc nō poterit implorare officiū iudicis: ita tenet Bar. in. l. i. §. in
§. et parui. ff. qđ vi aut clā. Idē tenet Ange. in. l. i. §. i. in §. ve
terant. ff. de pen. et in. l. i. §. ff. de pers. here. Et preterea est notādū

4 quia triplex est species exceptionis: quedā est declinatoria iu
dicij: vt excipiendo vos non estis compereus iudex: et tu non po
tes esse pcurator: et iste exceptiones debēt opponi ante lit. con
testa. alis frustra opponuntur: vt in. l. i. §. C. de excep. quod verum

est: nisi fuerit orta illa exceptio post lit. contesta. q: tunc opponi
poterit: vt in. l. i. non distinguemus. §. cum quidā. ff. de arbi. et in
l. i. §. C. de cōfor. eiusdē lit. et in. C. insinuante. de offi. dele. Et Que

dā sunt dilatoe solutionis: vt est pactū de non petēdo vsq; ad
biēniū: et iste similiter debēt opponi ante lit. contesta. vt in. l. i. exce
ptionē. C. de proba. Et quedā sunt peremptorie: vt est exceptio

pacti de nō petēdo: et solutionis: et iste possunt opponi vsq; ad
finem: dūtamē non sit cōclusum in causa. vt in. l. i. perēptorias. C.

sen. rescin. nō pos. post cōclusionem in causa nihil pōt allegari et
pponi: vt in. c. cum dilectus. de fide instrū. Et dicit esse conclu
sum vbi partes renuntiantur omnibus exceptionibus: et alle

gationibus facti et iuris: ita tenuit Inn. in. c. pastoralis. §. de cā
pos. et p. p. et. et idē glo. in. §. q: vero. in. aut. de testi. super verbor
cōcluserunt. quā ibi sequitur Ange. vbi aut essent solum publica

te attestations: posset de nouo noua exceptio opponi et proba
ri: istud est dictum Bal. in. l. i. officiū. ff. de rei vendi. et in hoc etiā

7 tacite sentit Ange. et est ratio predicta: quia post publicationē
attestationum phibetur productio testium timore subornatio
nis. in. aut. et qui semel. C. de proba. et in dement. ff. de testi. Cum

autē nulli fuerint testes pcepti: vel pducti sup p. senti exceptio
ne: nulla potest numeri subornatio. ergo et. Et his sequit q

8 pōt reus plures except. opponere etiā diuersis temporib: qđ
est verum: nisi fuisset statutus terminus per iudicē ad opponē
dum exceptiones: quia tunc illo elapso non amplius audietur

nisi forma seruata: de qua i. c. pastoralis. §. de except. vbi hoc ex
p. esse probat. plures autē except. potest reus simul et semel op
ponere etiā cōtrarias sū verā opi. Inno. in. c. cū venerabilis. §.

de exce. l. 3 Bar. aliter voluerit in. l. nemo. ff. de reg. iur. et in. l. non
vniq. ff. de excep. et Dy. aliter in. c. null. plurib. de reg. iur. l. vi.

Sed verior est opi. Inn. in ista practica tenēda. Et itud quoq;
est notādū qđ qui opponit exceptionem non videtur sateri de

9 intentione a iurifary: vt in. c. exceptionem obiciens. de regu.
iuris. lib. vi. et in. l. nemo. ff. de regu. iur. et in. l. non vniq. ff. de ex
ceptio. m. se si actor petat decē et re? simpliciter excipiat: qđ lib

Dz. in reg. exceptionē. 7 ibi do. Nic. boerq in addi. ad cū de regu. iur. latissimeq
Feli. i. d. c. cū venerabilis. vbi ampliat nō tantū nō fateri excipientē: sed nec etiā
declarare dubiam ei⁹ probationē: 7 hāc dicit esse cōmunē opinionē. saluis tñ li-
mita. quas ibi ponit. 7 de hoc dicit in apost. ad W7. post eū in l. non vtiq. in ver.
nō intelligit p̄fiteri. ff. de except. 7 in alleg. re. exceptionē. post do. Berh. in x̄fien.
cōfiteri. dicit

est factum pactū de nō petēdo tenebit actor: p̄bare contractum
mutui: qz reus allegādo pactū sibi factū non videtur fateri mu-
tū esse factum: cū inducta ad vñū effectū non debent contrariū
effectū operari. vt in l. nō ois. ff. si certū pe. videlicet cū reus op-
posuerit ad effectū contradicendi non est estimandū. Si tamen
reus cōtētus excipiat hoc modo. verum est qd mutuauit: sed se
et pactū de nō petēdo. nā tūc bene videret cōfiteri: actor tūc

- q̄d dicit fundatā sua intentione. ista est snta cōis 7 tenenda: qua
etia tenet Bald. in l. exceptionē. C. de proba. 7 de hoc per Cano.
in. c. cum venerabilis. 3. allega. 7 non est attendenda opi. Bart.
in. d. l. non vtiq. qui fecit vñā suā distm. totaliter fundamēto ca-
rentē: que snta cōiter probat in l. siquidem. C. de except. ¶ De-
bet esse exceptio nominata 7 specificata opposita: puta oppono
exceptionē veluti p̄scriptionē 7c. quare sepe destruit p̄actica
in totum aduocatum 7 p̄curatōrū opponentiū clausulam istā
saluis oibus suis exceptionib⁹ 7c. qz nihil operatur: vnde ap-
posita. d. clausula post cōclusionem vel dū renuntiātū est oibus
p̄bationibus vel etiā pars allegaret solutionem corā iudice in
allegationib⁹ 7 ostenderet sibi instrū 7c. nihil certe releuat etiā
9 si instrū solutionis fuisset in actis p̄ductū in terminatqz exce-
ptio debet expresse 7 nominatim opponi: vt est glos. not. in. c. cū
venerabilis. 1. de excep. hanc sntam tenet Bar. in memor. huius
glos. in l. scire oportet. in. 5. scire. ff. de excu. into. 7 in l. tunc tertio-
res. ff. de lega. 1. vt dicit exceptio peremptoria pōt opponi vsqz ad
10 sententiam. Sed est aduertendum t̄quod exceptio peremptoria
opposita non potest impedire lit. contestatūm per p̄is obie-
ctum sit lit. contest. vt in. c. 1. vt lite non contestat. lib. vj. qd̄ fauit
in exceptione litis finite que sunt exceptiones inteiuran. 7 assa-
ctio 7 rei iudi. vt in. d. c. 1. Item exceptio p̄script. vt in. l. 1. §. hna.
ff. ad certallia. 7 exceptio solui. 7 liberationis: et generaliter om-
nis exceptio dicit esse litis finite: q̄ p̄supponit agentē expectari
siue actione vin vltimontanos: quos sequit̄ Jaco. de are. vt re-
fert Cyn. in l. emptor. C. de p̄scriptio. lon. tempo. quos ibi seq̄-
tur Cyn. 7 Ange. 7 hmoi exceptiones opponi possunt ad proces-
sum et ad merita cause vbi opponuntur ad processum debent
11 opponi ante litē contesta. hoc modo. ¶ Dñe iudex vltima nō
procedatis ecco instrumentum solutionis: tunc iudex viso in-
stramēto abolet partes ab obseruatione iudicij. Opponuntur
etia ad merita cause sed tūc dz opponi post litē contesta. hoc mō.
¶ Dñe iudex ego nihil de vco ista: quia solui: videte instrū solui-
tionis: quia tūc iudex discentet iura vtriusqz p̄is. et si reperierit
exceptionē fore cōpetēte absoluet diffinitue reū: hoc tenet doct.
Bar. 7 Bal. 7 alij in l. elegi: et §. si qd̄ post. ff. de cōdi. inde. 7 in l.
nā 7 postea. in p̄m. ff. de iurei. 3ic 13 Ange. in l. emptor. p̄alle.

cōfiteri. dicit
post Baro.
l. 1. vt credi-
tor. nu. q. in
apost. in 8.
p̄sumptio
nē §. 4. et. C.
5 p̄b. post
colt. l. c. put
nu. viij. l. 8.
sicu. cōfitea-
tur. de delo.
7 l. snto par
lumen. par-
te. 4. ritu. de
except. 7 si.
item si quis
conueniat.
Celsus.
¶ Exce-
ptionibus.
Tūc dicit de
hac clausu-
la 7 illi ope-
rande ac ef-
fectu prout
habetur in
tracta. clau-
sularum. in
clau. libello-
rum. ver. sal-
uis alijs ex-
ceptionib⁹.
vbi habes:
quod nihil
aut parum
operat. put
notam l. a-
pos. ad bal.
in. l. edita.
nune. xxi.
ver. et ideo.
in apostil.
in eo. vñ. C.
de eden.

Exceptiones.

a Executionē. Uide fr̄c. aret. in. l. qui a latro. §. si q̄s. in. vi. colū. de testa. et q̄d ibi dixi in apostil. addo do. Bar. sozi. in cōsi. clviij. incip. visis. ver. ex quibus. ibi: si ex aliquo. in. ij. parte q̄ contra tres sententias non impedit executionem.

b Renocabit̄ executio. Amplio istud dictū cū Bald. in. l. j. C. ne liceat ter p̄no. quē Oldr. cōsi. cviij. sequit̄. l. q̄ et si post tres conformes sn̄as opponat nullitas euident̄ re tractabit̄ executio sn̄ie: **12** et hoc sing. dictū Bald. refert et seq̄tur Ro. in. l. si h̄o. §. d. vi. ro. ff. so. ma. **a** in. xxij. fal. lē. vbi dicit ita se consu- luisse. Idez **13** t̄z Jo. an. in addi. ad spe- cal. in tit. de sen. §. vt aut̄ **b** l. addi. que incip. adde ad ea. Idez Bald. l. l. vni- ca. et in mul- tis alijs lo- cis ibi per Alex. i. add. **14** mag. q̄ inci- pit executio **d** ni. C. ne lice- at rē. §. alle. sequit̄ Car. in cle. j. §. si. d. seq̄lt. pos. et fr̄uc. ang. p̄l. vj. in fi. et pet. de an- ch̄a. cōsilio exvj. Cels^o.

c Post sen- tentiam. Adde Feli. in. c. in literis. circa fi. de offi. et potesta. indi. deleg. de quo di- xi post. Bald. in. l. licet. nume. vij. versic. vlt̄ius. quero. et his adde q̄d notauī in apostil. seq̄. in vers̄i. insti. vbi. §. Celsus.

d Isti. vbi. §. dic q̄ corrupte et mēdose allegat̄ gl. illa p̄ Lanfrā. §. pri. allegat̄ em̄ gl. insti. de h̄b. obli. in p̄n. et debuit allegasse gl. in p̄n. insti. de obli. in p̄. fm̄ in- ra. Qd̄ tñ limita nisi in dicto inepto libello esset appositā clausula: ius et iustitiā ministrari: vt no. Feli. l. c. examinata. h̄. saluat tñ post. Abb. ibi. et q̄d no. i. add. ad

et he oēs exceptiōes p̄nt opponi vsq̄ ad sn̄iam dūmodo non sit cōclusum in cā: vt in. c. cum dilect^o. de si. instru. Et post h̄o sen- tentiā nulla est regulariter admittēda. vt in. d. l. perēptor̄las. q̄d fallit. Et p̄rio. §. q̄n est talis exceptio q̄ reddat iudiciū retro nul- lū: q̄ tūc talis exceptio etiā post sn̄iam opponi p̄ot: vt in. l. l. j. C. de pen. hinc est q̄ exceptio inepti libelli. et male formati p̄ot op- poni sn̄iam: et impedit executionē sn̄ie: q̄ exceptio nullitatis q̄ si est euident̄ et actis impedit sn̄ie executionē. ita voluit Bart. in. l. iij. §. cōdēnatū. ff. de re iudi. idē tenet Ang. in. l. j. C. q̄ p̄no. nō est neces. et in. l. falsam. C. si ex fal. instru. et Bald. in. au. §. sup̄pli- catio. C. de preci. impe. offe. Et est glo. sing. insti. de verb. obli. in p̄l. et si aut̄ exceptio nullitatis req̄reret altiorē indaginē: ita q̄ nullitas nō esset euident̄ ita q̄ oporteret fieri strepitum in iudi- cio: tunc bene p̄ot opponi talis excep. nullitatis: sed nō impedi- tur sententię executio: immo fiet executio: et post de nullitate co- gnoscetur: et si reperiret̄ sententia nulla: renocabit̄ executio per tex. ad literā in. l. si cū nulla. ff. de re iudi. et ita tenet Bal. et Ang. in locis p̄alle. et est rō: q̄ vbi exceptio nullitatis q̄ req̄rit altiorē indaginē nō ipedit executionē sententię. q̄ executio d̄z esse sum- maria: et in executiōe iudicium est summarium: vt in. l. ij. C. de car- bo. edic. et l. l. a dīno pio. §. si sup̄ reb^o. h̄. exequunt̄. ff. de re iud. l. j. in iudicio summario nō p̄ot vtilari aliqua exceptio q̄ requirat altiorē indaginē: vt est tex. in. l. iij. §. idē subiunxit. ff. ad ex- hi. et in. l. ille a quo. in. §. ad tempestiuā. ff. ad treb. et in. l. is cui. §. si. ff. vt in pos. lega. et Et q̄ exceptio libelli inepti p̄ot opponi post sn̄iam. glo. est sing. insti. vbi. §. et hoc expresse t̄z Bal. in. l. iij. C. de pen. et Restitutio aut̄ in integ. impetrata post sn̄iaz ante executionē factā impedit executionē sn̄ie: si presumptio est p̄tra impetratē. Si aut̄ est p̄ impetratē et illā restōnē peteret in- fra. x. dies datos ad appellan dū: tūc impedit̄ executio sententię fm̄ Bald. q̄ ita nota. in. l. falsam. §. allega. et hoc etiā p̄ Bar. in. l. defendente. ff. de execu. tut. l. j. plenius loquat̄ Ang. vbi. §. in ca- su tamen vbi executio non impeditur p̄pter petitā restitutionē cauere debet actor: q̄ si apparuerit ius fore p̄ aduersario resti- tuer̄ oīa: vt in. c. suscitata. de in integ. resti. fm̄ Angel. et Bartol. in locis p̄alleg. plus dico: q̄ si statuto cauetur: q̄ contra senten-

Exceptiones.

Fo. xix.

ps. de ind. 7 in. c. ij. de ordi. cog. q: tūc ita sustentat libellus inep³ vt ex eo possit
fina ferri. si tñ cōstat de libellātia intētiōe: qb⁹ addo pau. de ca. cōsi. suo. cluij. 7
istis adde Ang. pñ. clxxvj. Alex. pñ. clxxj. 7 panor. in. c. cū dilectus. in. ly. 7 qd ibi
posui in addi. ad ipsū. in ver. peto mihi ius 7 iustitiā. de ordi. cog. Celsus.

De sequestra. poss. 7 fructuū. Adde qd illā glo. dixerunt sing. Pe. de anc. i. cle.

16 nā vel instrumētū nulla possit opponi exceptio non obstāte sta-
tuto poterit opponi exceptio nullitatis. tener Bar. in. l. j. §. 7 par
ui. ff. qd vi aut clam. Idem tener Bal. in. l. j. C. de condi. inde. 7 in
l. si nō forte in. §. indebitum. ff. de condi. inde. 7 est ratio quia sta-
tutum vult: qd contra sententiam vel instrumentum nulla pos-
sit opponi exceptio. sed ille qui opponit exceptionē nullitatis
dicit sententiam esse nullā: 7 nō opponit contra finiam: quia finia
nulla nō dicitur esse finia: vt in. l. iij. §. condemnatum. ff. de re iud.
di. 7 in. l. nō putauit. §. non qñis. ff. de cōtra. plus est etiam iure
cantū: qd si statuto caueatur: qd nulla exceptio posset opponi: nec
etiā nullitatis: tūc pōt opponi exceptio nullitatis: qd prouenit ex
defectu iurisdictionis: vt est gl. sing. in cle. vnica. de seque. pos. et
fructuū². ¶ Item post finiam pōt opponi exceptio: que non re-
darguit finiam de iniquitate: vt in. l. nescimus. §. apollinarius.
ff. de re iudica. 7 in. l. fidei iussores. §. quidam respondit. ff. de fide
iuss. 7 in. l. cuj fidei cōmis. C. de fidei cōmis. Exēplum: aliquis con-
uentus est nomine hereditario: 7 cōdēnatus: quia non opponit
exceptionē inuētarij pfecti: certe si post finiam opponit exceptio
nem inuētarij: poterit. ita not. Bald. in. l. j. C. de iur. 7 fac. igno.
Idem si aliqua exceptio est nota post sententiā: tūc illa poterit
opponi. vt in. l. j. C. de re iudic. 7 in. l. si nullo. ff. de condi. sine cau.
Idem in exceptione excommunicationis que opponitur in qua-
cūq; parte iudicij: etiā post finiam: vt in. c. pia. de excep. lib. vj. ta-
men impedit executionem: vt ibi dicitur. imo si non opponitur
exceptio excommunicationis iudex potest ex officio suo repelle-
re agentē: vt in. d. c. ad fin. quod intelligitur de finia maioris ex-
cōicationis: alia em̄ exceptio minoris excommunicationis non re-
pellit aliquē in iudicio: vt in. d. c. pia. in dubio tamen presumit

j. de re iudi.
pau. de ca.
in. l. si. C. de
arbiy. pet. d
anch. pñ. cc.
lxxij. inci. de
ti. Abb. pñ.
lxxij. incip.
pñitor oim.
7 ibi plene
dixi 7 nouis
sine hypo.
d mar. sing.
x. qd inci. in
scis. vbi di-
cit nō tantū
post vnica:
finiam tales
exceptiones
nullitatis ex
defectu in-
risdictionis
etiam posse
opponi: sed
et post tres
conformes
finias: vt per
doc. qd alle-
gari. Quia
lino voluit

Inn. l. c. ex rōne. de app. 7 Bal. in sua marga. in. h. agēs. qd etiam post executionē
finie pōt hec ventilari. Qd tñ finita: nisi talis finia esset per papā aut imperato-
rē approbata pñt em̄ de plenitudine potestatis ratificare finiam a iurisdictione
carēte latā: vt not. idē Inn. in. c. prudētiā. in glo. sua: qd incip. sed qd index. iij.
de offi. deleg. Qd dictū Inn. provalde notabili refert 7 seqt Ang. i. l. obseruare. §.
post hec. ff. de offi. pñ. alle. l. no. in. c. null⁹. el. j. r. q. y. 7 tex. i. c. hoc dñpe. iij. q. vi.
7 feli refert 7 sequit in. c. ea q. circa. fi. de re iudica. Et dū istā tñ except. nullita-
tis: 7 qd ex defectu iurisdictionis. causat. vñ excipere stāte statuto: qd nulla possit op-
poni excep. Dic qd opponēs exceptio. legitimā nō obstāte tali statuto audiet p
gl. celebrē 7 in sing. iūcto tex. in. c. ex pte. el. ij. de pñ. dele. quā fin. Ant. cor. fin. suo
xc. i. h. excep. lci. si statutū. 7 maxime vt p eūdē seq. sing. si veller incōtinēti pbarē
exceptionē legitimā. Bile. sing. dictū Abb. in. c. suscitata. in glo. in xbo leffectū. et
ibi etiā notauit post alios in addi. ad eū. de in integ. resti. Itē si ex facto aduerſa-
ry aliqua ouretur exceptio: qñis. em̄ qd oib⁹ excep. renuntiasset: tñ esset illa ex-
clusus. vt est casus no. in. l. qd officij. §. si. ff. de pñen. emp. que ad hoc multū extol

Petitiones.

lit Lnd.ro.
psi.sno.eccc-
lxxi.incipi.
in eo qd qri
tur. facit et
text. quem
idez Ro.ad
hoc alle. in
l.cu propo-
nas. C. de
naufr. se. 2
istomun fio
memor. pau
ci enim ad
modu me-
minerat l3
quotidie ac
cidat. Cel-
sus.

a **Testis.**
Uide do. Ja
fo. mar. l ru.
de sum. tri. b
2 Feli. in. c.
l3 cam. in fi.
j. de proba.

b **Debet.**
q: habet p
no exceptio
ne: et p 3 c-
li. in prohe-
mio decre. 2
franc. arc.
in l. anti. si.
in fin. de ac
quiren. he-
reditate.

c **Conclu-**
sio. adde fra
cis. are. in
l. improbū.
C. ex quib.
causis.

excommunicatus minori excommunicatione: vt in. c. si qre. de
sen. excō. quod intelligitur si sit publice exēdicatus. alias pēdi-
cta non pcederent: fm Joā. and. in. c. pia. in nouella. 2 text. in
c. ad probādū. j. de regu. iur. ita tenet Bald. in. l. j. C. de iur. 7 fac.
igno. subiciēs ibidem: t q exēdicatus iudex potest nullam
facere sentētiā: imo erit nulla nec poterit interponere decre-
tum alienationi mulierum aut minorum. **Et** Similiter tutor
exēdicatus non potest interponere auctoritatem pro pupil-
lo fm Jo. and. qui hec omnia ponit in. c. pia. de except. lib. vi. in
nouella. 2 sequit Bald. **Et** quod dicitur de publice exēdicato:
facit in simili quod d: de infamia. d: cū t qd infamis non potest
esse testis^a debet intelligi de infami qui est publice infamis: vt
est glo singularis. in. l. cum lege. ff. de testa. 7 dierum not. Bal. in
l. j. C. de testa. **Et** Utrum aut exceptio sit in scriptis pponēda:
supra plene notauit in apparatu gl. Nos aut in practicādo illud
tenere debetis: q si exceptio pponat p modum exceptionis: nō
requiritur vt in scriptis pponat: sed sufficit verbo causam corā
iudice explicare: vt in. l. scire op3. §. oportet. ff. de excu. tn. Demū
debet in actis redigi: vt in hac doctrina doctorum. Si autem
exceptio proponatur per modum actionis: vt in exceptio. nō nu.
pecu. 7 in excep. nō nu. do. tunc illa debet in scriptis proponi:
vt in aut. hāc querelā. C. de nō nu. pecu. hanc sūlam tenet Ang.
in. l. j. in pun. ff. de edē. **Et** 3re scias q reus opponēs exceptio-
nē obscure succūbere debet^b vt in. l. j. §. labeo. ff. de flu. 7 in cle. cū
ad repulsiōnē. de appel. qd intellige si est oppositum p actorem
de obscuritate fm Bal. in. l. ab anastasio. C. manda.

De petitionibus.

Petitiones. Quia petitio plerumq; ponitur
in libello: 7 p libellū expeditur
vt in aut. offeratur. C. de litis cōte. 7 in. c. j. §. de libel.
obla. Ideo petitio t q duplex est libellus. quidam
querimonialis: 7 quidam conuentionalis. Quer-
imonialis est qui porrigitur in causis criminalibus: vt in. l. li-
berorū. ff. de accu. Libellus conuentionalis est qui porrigitur in
causis civilibus: vt in aut. offeratur. In primo sufficit sola nar-
ratio facti: nec requiritur aliqua conclusio^c. text. est in. l. j. §. j. ff.
ad turpi. hęc est inia Bal. i. l. 7 si seuerior. C. ex q. cau. infra. irrog.
nec est doctor aliquis qui ab hac recedat. 7 est rō: q in causa cri-
minali nihil cōcludit debere dari vel fieri pti: quia aut est pena
corporalis: 7 applicat corpori: aut est pena pecuniaria: et applicet
fisco: vt in. Lagraria. ff. de termi. mo. 7 ibi pulchre per Bar. Cum
ergo concludat nihil debere fieri parti nimirū si nulla conclusio
est necessaria in libello: quia ipcōtinē narrato facto succe-
dit pena legalis: que est a lege vel a statuto ordinata. Vel si est
arbitraria iudex debet imponere talē penā: q est conuicta ma-
pōni a talibus delictis: vt est tex. in. l. cōfessus. ff. de en. reco. cū i.
Unde iudex qui est legis minister 7 administratōis reipub. sine
2 aliqua petitiōe pti imponet penam a lege statutā. **Et** In scdo

bñe libello. i. conuentionali in causis civilib⁹ duo requirunt: scilicet
 narratio: et conclusio. narratio pcedit: et conclusio seqt. et dicitur atriēdi
 conclusio libelli⁹ nō aut narratio ad cognoscendū si libell⁹ est sepi⁹
 et q̄ actio sit intēta. hęc est snia Inno. in. c. sup. literis. i. xbo. in
 cōi forma. de rescriptis. c. adē sniam: et Cy. in. l. edita. C. de edē.
 Itē t3. bar. i. l. aureli⁹. §. idē q̄sur. ff. de liber. leg. Hoc voluit Bal.
 in. l. 2. si senior: C. ex q̄b. cau. lsa. irroga. Et adē t3. Ange. in. l. q̄
 interrogat⁹. ff. de peti. here. In quo libello conuentionali d3 expri-
 mi cā: s3 diuersimode. q̄ habem⁹ discurrere p̄ tria iudicia. Nam
 quoddā est iudiciū gñale: et quoddā est vniuersale. Et Quo ad
 primū hic est cōsiderādū q̄ interdū intētat actio realis: et inter-
 dū actio psonalis. Si libell⁹ porrigit in actiōe reali: d3 expri-
 mi cā
 4 prima: nō aut remota. Et In actiōe aut psonali est tōtū opposi-
 tū q̄re est aduertendū. qd si habem⁹ cōtractum ex quo cōtractu
 resultat obligatio: ex obligatiōe nascit actio. vt in. l. 13. §. ea obli-
 gatio. ff. de pcur. q̄ actio ē illa q̄ deducit in iudicio: et illud ins
 qd cōpetit nobis ad psequendū id qd nobis debet. vt in insti. de
 actio. in pun. et quo puenit ad sniam: ex qua snia puenit ad exe-
 cutiōē. Causa remota in actiōe psonali est cōtract⁹. Cā autē
 5 prima est obligatio. Et Un sic format libell⁹ reali mutui ti-
 tio. x. q̄ regnat mihi restituere: quare ipm peto condēnari ad dā-
 dū mihi. x. nō aut d3 expri-
 mi ipsa obligatio. ita t3 gl. i. l. 1. in pn.
 ff. de edē. quā sequit ibi Bar. Ang. et ceteri doctores. Et adē sentē-
 tiā t3 glo. in. c. significātib⁹. extra de libel. obla. quā sequit Jo.
 an. Inno. et ceteri doc. Et Verū si q̄s porrerit libellū i actiōe
 psonali nō lerta cā remota: hoc mō talis mihi d3. x. quare peto
 ipm cōdēnari pcedit libell⁹: nisi opponat⁹ vt in. l. 1. §. C. de āna. et
 cep. et hoc t3 Ang. i. l. 1. in pun. preal. et idē Jo. de imol. et Antoñ. de
 bñt. in. d. c. significantib⁹. Et Cantela: est pio reis cōuentis quā-
 do libellus est gñalis vel obscurus: q̄ nō petant libellū decla-
 7 rari sed dicat se nō teneri respondere. Nā si diceret reus debere
 declarari: actor: cito declarat. si est dicat nō tenemur respondere
 non percipiet actor: ex qua causa hoc agat. Et si non declarabit:
 succumbet et ista fuit notabilis cantela Petri tratis Baldi et
 Ange. et etiam Tib. in capit. finali. §. de libelli oblatione. et ibi est
 ter. bonus. quē etiam sequitur Joan. de imo. Et In actiōe reali
 8 causa remota est titulus et causa proxima est dominium. Un-
 de in rei vindicatione hoc modo cōcluditur. talis possidet talē
 rem licet indebite et iniuste: quā dico spectare ad me iure domi-
 ni. et. Non enim est necesse: q̄ inferatur causa remota. i. titul⁹
 vt est quā rem cū a titio et. quare hoc contingit: q̄ in actiōe
 psonali inferatur causa remota: et in reali proxima. respōdeo
 q̄ actor: debeat ita dare libellū suum conceptum: q̄ reus possit
 deliberare verum velit cedere: vel cōtemnere: vt in. l. 1. in punc.
 ff. de edon. Et Item in libello debet tale quid apponi: quod si
 9 esset verum posset sequi sententia pio actore. Unde si in actiōe
 ne psonali actor: inferet causam proximam solum: dicendo
 peto. x. a titio. ad que est mihi obligatus quare et. iste libellus
 esset ita generalis: quod non posset reus deliberare an velit ce-
 dere vel contendere Nam reus posset merito dubitare: scilicet

a Et Libelli
 adde. d. bar.
 soci. i. p. cl.
 i. l. p. tri. x.
 p̄rmat ista
 opm. i. l. 1.
 y. parte. 2. d.
 Mari. so. in
 p. l. xxix. i. l.
 vi. l. 1. x. vi.
 q. i. j. pte. et
 d. bar. i. cōfi.
 cxxix. an. ci.
 v. l. 1. x. l. cā
 via. i. y. pte.
 et d. Alex. de
 imo. i. j. pta.
 cxxi. i. j. pte.
 Et ibidē qd
 d cōclusionē
 gñali an p-
 cedat.

b Et Rēdere
 et hoc idē. t3
 Fe. l. c. signi-
 ficātib⁹ i. l. 1.
 sic. quā de
 clatione.

Petitiones.

¶ **C**um mihi restitui. qd certū ē qd libell^o i peti-
tore vel re
meditatione a
satis sufficiē-
ter cōcludit
si petat rem
restitui: dā-
to qd p^o di-
cat reū p^o dē-
nari no. bar-
to. in. l. ex di-
nerto. §. vbi
aut. ff. de re
iudi. 18
nili. 7. feli. i.
c. inter. dile-
ctos. l. p^one. d.
fi. instru.
¶ **U**t in ar-
gumētis le-
gistarū. Ad-
de qd libell^o
sen petitiō
h3 se vt sub-
iectum: snia
ho vt p^o dica-
tur. 7. p^o p^oha
italia sūt sub-
iecta q^o p^o 12
mittunt p^odi-
cata. ita no.
Abb. p. glo.
quam ibi di-
cit eē sing. i.
c. ff. de deci.
cui An. coi-
sc. sing. suo.
clz. in 7. li-
bell^o. alle. so-
zinū i. c. iter
di. in 7. ne
quissent. de
fi. instru. ex
quo sequit^r
vulgata re-
gula: quod
inia d3 esse
cōfo. m. 16. 14

qualiter sit obligatus: 7 ex qua causa: sed si dicat hoc mō peto. xī
a titio: que sibi mutauit. ecce modo qd reus est certus: an sit ve-
rum. 7 ideo debet inseri causa remota: qz ex illa redditur certus
an velit cedere: vel cōtendere. qd non fit per insertionē cause pri-
me. Itē in actiōe reali. s. in rei vindicatione. Si dico peto. talē rē
mihi restitui. quā emi a titio: que est cā remota. non est insertū
in libello tale quid: qd si esset verū posset obtinere actor: qz etiā
p^obato qd emeret illā rem a titio: nō poterit obtinere qz ista stāt
simul: qd illā rem emerim a titio: 7 qd nullū ins habeat qz titius
nō erit dñs: qd dictū est in reali. s. rei vindicatione. Max 7 in h3
pothecharia actio est realis: vt in. l. pignoris. C. de pigno. et in. §.
ut seruiana. insti. de actioni. 7 plene per Dy. ibi debet tñ inseri
causa remota hoc modo. talis possidet talē funduz: quē dico mi-
hi esse obligatū rōne dotis matris mee. ita dicit elegāter Ange.
in. l. i. i. pun. ff. de edē. Et per hoc reprehenditur glo. ibi loquēs
indistincte de actiōe reali: libell^o aut d3 ita formari: qd pcludat
necesse vt p^osumptiue. vt i. l. ois. §. laci. ff. de his q in frau. ere.
Est cñ libellus argumentū legistarū: sicut syllogism^o argumē-
tū dialecticorū. i. quo libello interuenit maior ppositio: minor: 7
pclusio. Sed plerūqz tacet i libello minor: ppositio tāqz de se no-
ta. **¶** **P**rocedit cñ libell^o vt i. argumentis legistarū cā duab^o
ppositionibus tanqz entymema quoddā: qd tm dialecticos ex
duab^o ppositionibus cōstitit. Qd declarat hoc mō ecce argumē-
tū dialecticorū. Ois hō currit. sortes est hō: ergo sortes currit: sic
est syllogismus in dary. Ecce mō syllogism^o est argumentū legi-
starū. Ois qui suscipit pecuniā mutuo: tenet illā restituere. ego
mutuauit. x. titio. ergo ille debet cōdēnari mihi ad restituendū.
Et plerūqz sepe tacet vna ppositio in libello: qz solum d3. mu-
tuauit. x. titio quare peto: psum cōdēnari. qz lex minorē h3 p no-
ta. Unde libellus saltē psumptiue cōcludit qd sufficit: vt di-
xi. **¶** **E**x quo inferit Spec. qd pcedit huiusmodi libellus. peto talē
fundū qui fuit meus dicit ipse qd pcedit in rei vēdicatione: qz
cōcludit psumptiue: qz q olim fuit dñs: psumit hodie: vt in. l.
siue possidetis. C. de pba. 7 i. l. ancille. C. de fur. 7 ibi glo. facit qd
no. per Bal. in. l. i. C. de seruia fug. Hanc sententiā sequit^r Anto.
de hu. Jo. an. 7 Jo. de imo. in. c. significatib^o. §. de libel. qbla. Cō-
tra quā opinionē insurgit Bart. in. l. certū. §. si quis fundū. ff. de
p^oes. dicēs nullo modo talē libellū posse pcedere i iure. hāc sentē-
tiā amplexus est Cy. in. l. edicta. C. de edē. quā Ang. reprobanit
in cōuicibili ratiōe. s. qd talis libellus nullo mō pōt pcedere: qz
vnius clausio ceterorū est exclusio. c. nōne. de p^osum. 7 in. l. ma-
ritus. C. de pcura. sed includit in libello solum rēpus p^oteritū:
ergo nō pōt icludi tps p^osens: immo. excludit. ita tenet Ange. in
l. si ad rē. ff. de rei vēdi. 7 in. l. i. in pun. ff. de edē. **¶** **N**on obst. ala
leg. in cōtrariū p Spec. vcz qd sufficit in libello cōcludere psum-
ptiue 7 q olim fuit dñs 7c. qz istud est verū: qd sufficit nisi psum-
ptio tollat illā psumptionē. vt i. d. l. diuus. ff. d. in integ. resti. 7 in
l. licet imperator. ff. de leg. i. §. sic est qd ipsa psumptio v^o: qd vnius
inclusio ceterorū est exclusio tollit illam psumptionē qd qui olim
fuit dñs hodie psumit dñs. 7 sic remanet firma snia Bart. Cy. 7

bello: vt. c. l3 heli. de simo. 2. c. qñt 2 qñ. el. ij. de acc. 2. l. fund. ff. coi dini. cum siml
qñ rla h3 fallenas. etij. quas vide per Bar. so. in trac. fallē. reg. ccclviij. Celsus.

¶ Iure dñy. Adde q libellus iste. dico rē istā spectare ad me iure dñy: vel quāsi

Ang. q est ipsa veritas: et in iure tenenda. Et hec oia pcedunt in
13 iudicio singulari. ¶ In iudicio aut gñali seu vniuersali non est
necessaria aliqua cause expñtio. vt no. Bu. 3o. an. 2 3o. de imo. in
c. significātib. 3. alleg. in gl. 2 ceteri. doc. 2 Ang. i. l. j. in pn. ff. de
eden. Qd aut dicatur iudiciū generale siue vniuersale inferius
dicā. ¶ Sed vnū aduertendū qd circa id qd. 3. dñi scz in actiōe
reali debet inseri causa proxima: q dico + qd pōt etiā inseri cā
remota: sed non poterit in iudicio psequi: nisi causam illā in li-
bello expressaz: s3 lata snia absolutio: poterit actor adhuc age-
re cōtra cōuentū ex alia causa non obstāte exceptione rei iudi. vt
in. l. si mater. 4. quis aut. ff. de excep. rei. iudi. 2 in. c. abbate sane.
de re iudi. li. vj. ita not. Ang. singulariter in. l. j. in princ. de edē.
secus si in rei vēdicatione quis nō expūit cām aliquā remo-
14 tā. s. qz dicat simplr rem spectare ad se iure domini: nullā tñ
causam exprimēdo: et sic videt oē suū ius in iudicio deduxisse:
et poterit psequi ipsi⁹ causaz: et vbi fuerit snia lata nulla expñs-
sa causa dñy in snia: tūc obstabit excep. rei iud. agere volēti ite-
rū rei vēd. exprimendo certā causam. vt in. l. si mater. 4. edē. ff. de
excep. rei iudi. ¶ In iudicio aut gñali vel vniuersali nō requiri-
tur expressio cause: neqz certe rei: nec in libello: nec in pcellu. ve-
15 luti est petitio hereditatis. + est em iudiciū vniuersale in qd sub
16 vna dictione cōprehendit plures res. ¶ Et iudiciū aut vniuersa-
le est illd in quo cōprehendit aliqua dicitio: q nō cōprehēdit plu-
res res: sed tñ sub illa dicitōe plura facta asserantur: vt est tūc
le actio nego. gesto. 2 de sitib. ¶ Nā tutela nō cōprehēdit plures
res: sed tñ cōtinet plura facta: qz tuto: reddere tenetur admini-
strationis rationē ex tutela: in qua ratione plura capitula pñt
cōtineri. 2 in isto iudicio gñali l3 non requirā aliqua expñtio
in libello: tñ requiritur in pcellu: et obstabit exceptio rei iudica-
te solū iure prosecuta. vt in. l. licet. C. de iudi. nisi dolose actor: cō-
mississet aliquā rem expñsaz psequi in pcellu: quia tūc etiam
illa omīssa obstabit exceptio rei iudicate: vt in. l. de rebus. ff. de
17 arbi. Que lex est notabilis ad talē qōnē l3 doc. non allegent + q
si est factū cōpromissum gñale de oibus reb⁹: deinde arbitrato-
res fecerūt cōdēnationē: vel absolutionem: et inter alia cōdēna-
uerūt partes ad faciendū fines gñales. q non obstante tali cō-
missio 2 tali snia gñaliter ex litigatoribus poterit de nouo age-
re nō obstāte tali rōne alicui⁹ cause nō deducere p errozē ata no.
18 ter. in. l. preallega. ¶ Queritur vltorius + vtrum libellus sit por-
rigendus in scriptis. 2 videtur q non per ter. in. l. j. in pan. ff. de
edē. in aut. gñaliter. C. de episc. 2 cle. 2 in cle. sepe. de verb. signi.
b Dicēdum est q aut loquimur in causis summarijs: vt tūc non
requirit libellus in scriptis: sed sufficit intentionem suā apud
acta explicare: et deinde in actis redigere: vt in cle. sepe. p alleg.
tñ si in hoc casu fuerit libell⁹ porrectus solēniter non nocebit vt
voluit glo. in cle. dispendiosam. de iudic. 2 idem tenet Bart. in

re. ita gl. no.
in. c. ij. in. 8.
cum dicit: 2
ibi do. Abb:
ver. not. i. et
ibi et posul
l add. ad eū
post alios l
apost. i ver.
iure dñy. in
ci. nu. xij. de
libel. obla. 2
feli. ibidez.
2. u. aggre-
ditur. D3 tñ
actor: post li-
tē cōtestatā
qd ex ist⁹ in-
rib⁹ pfoseq
vult. vt not.
glo. in si. de
actio. 4. alie.
2 Bart. in. l.
edē actōes
ff. de excep.
rei iudic. et
Abb. et feli.
vbi. 3. Cels⁹.
b Cūma-
rūs. Nūqd
aut. l. causis
summarijs
reqrā libel-
lus: vel quis
dñs petitio
Vide. d. Ale-
xā. de imo. i
2 sil. l. in. ij. p
te. 2 an suffi-
ciat libellus
gñalis vide
p eū in cōsi.
xxij. in. iij.
pte. 2 in 2 si.
xij. ea. par-
te. et in 2 si.

Petitiones.

lxxxviii. l. ij. p. Ad dō q̄ no. i. add. p̄ter. s. i. p̄n. hui⁹. c. 7. i. c. d. s. u. 7. Ele. panlopost f. fi. 2. **In** casib⁹ aut breuib⁹ nō requir. no. Bar. l. i. in bēm⁹. l. 3. u. in s. venio ad ter-
riā. C. de sacrosanc. ec. 7. in alleg. aut. nisi breuiores. Ad dō Abba. in. c. i. s. itē fal-
lit. de libel. obla. Solus in dō. Alex. tenent cōtra Bar. 7. alios in. l. sciendū. versi.
nec facit. ff. de verb. obli. cōtrariū in illi⁹ qd̄ dicit (ad sit reuerētia sō) est veritas.
vt no. domi.

Feli. in pal.
c. i. s. fi. ad il-
lā fal. vbi re-
spon. Alexā.
de libel. obli.
Celsus.

Arbi-
trio iudicis.

Adde feli.

in. c. i. causis

circa p̄n. de

testi. 7. l. c. ij. a

de offi. dele. b

Adde Bar.

l. i. admonē

di. s. fi. s. est

aduerrēdū. 19

7. ibidoc. 7. si c

gnanter do.

me⁹ Jason

may. in sua

antes repe.

d. l. i. s. q̄ aut

dicatur. c. 3. 20

mult s. con-

cor. ibi p̄ eū

signatis. ff.

de inreintrā d

do. Baldus

in. l. ij. versi-

tulo q̄ro iu-

ra hoc que

dicant. c. 3e.

C. d. pe. iud.

Ignorant leges.

Insero ex isto dicto. q̄ iudex pōt esse illiterat⁹. et plene per

Jac. rebuffi. in. l. et partes. post Bar. 7. And. de barrulo. ibi. c. de decu. li. r. 7. ibi ēt

in addi. meis ad eū reuigi presentē. d. quāsi semel thegi practicaui et an aduo-

aut. offerat. C. de lit. cōtest. Aut loq̄mur in causis ordina. 7. tunc
si ille cause expediunt per viā actionis: tūc requirit libell⁹ offer-
ri in scriptis. vt in. d. aut. offerat. 7. l. c. i. s. de libel. obli. aut. dicta
causa expedit per officium iudi. 7. tūc si est offm iudicis q̄ succe-
dit in locū actionis: tūc etiā requirit q̄ fiat libell⁹ in scriptis.
Si aut est officū iudicis mercenariū qd̄ deseruit actiōi 7. posite
tūc nullus requirit libellus: vt voluit glo. in rub. ff. de interro.
ac. Aut offm iudicis p̄tinet p̄uisionē: veluti 7. officium iudicis
p̄ qd̄ interponit decretū: veluti l. alienatiōe rerū minoris: vel do-
saluū: tūc nō requirit libell⁹. l. ne quicq̄. s. vbi decretū. ff. de offi.
p̄cōsu. ita elegāter distinguit Bal. in aut. offerat. In casib⁹ aut
breuib⁹ nō requir. vt i. aut. nisi breuiores. C. de sen. ex. peri. reci.
7. cā breuis est fm doc. ibidē arbitrio iudicis 7. inspecta q̄itate
p̄fōne 7. q̄titate litis: si cā ascēderet cētū ducatos iter duos pau-
peres haberet p̄ magna cā. Si aut litigaret iter duos magnos
diuites cēseret parua. Ad hāc distinctionē bñ facit gl. in. l. 2. si in
seepit. in. s. libert⁹. ff. de indi. t. **Itē** no. istud qd̄ etiā i cā q̄cūq̄
sit q̄ agit corā officiali ignorāti leges nō requirit libell⁹ in scri-
ptis. Istud est fm dictū Bald. in aut. nisi breuiores. s. alleg. qd̄
intellige verū: nisi habeat vicariū iuris p̄tū: vñ s. cōiter in p̄tā-
tib⁹ ciuitatū q̄ p̄ducūt vicarios. Verū hoc casu qd̄ est euidentē il-
licit⁹ act⁹ idē poterit esse index 7. tabellio: si hoc eorū dictauerit
cōsuetudo. p̄ tex. i. l. in bēm⁹. in. s. eisdē tabellionib⁹. C. de sacro-
san. eccl. ita tenet Bal. in. d. aut. nisi breuiores. **¶ Querit** vltē-
ri⁹ nūqd̄ libellus sit de substantia iudicij: ita q̄ nō possit ei p̄ par-
tes renūtiari. In hoc articulo fuerūt q̄q̄ opinioes. put refert
Bal. in aut. offerat. vltor. in opinio videt esse: q̄ sit de substantia
iudicij: 7. q̄ nullo mō possit ei renūtiari tacite vel exp̄sse: qd̄ pro
bat p̄mo p̄ dictū tex. i. aut. offerat. i. ff. vbi dixi text. q̄ libell⁹ d̄z
offerri i scriptis: 7. postmodū i fine sui subiecti: 7. si hoc obserua-
tū nō fuerit: dē actū p̄ nihilo habeat: 7. sic lex dat certā formā p̄
ducēti in suo in iudiciū: 7. vltra illā formā traditā vltor⁹ p̄ce-
dit annullādo actū: si sit factū cōtra eū: ergo cū forma sit a lege

¶ Ignorant leges. Insero ex isto dicto. q̄ iudex pōt esse illiterat⁹. et plene per
Jac. rebuffi. in. l. et partes. post Bar. 7. And. de barrulo. ibi. c. de decu. li. r. 7. ibi ēt
in addi. meis ad eū reuigi presentē. d. quāsi semel thegi practicaui et an aduo-
catus possit esse illiterat⁹: dic q̄ nō vt ibi late notau. Celsus.

¶ Vel exp̄sse. vide dō. Alexan. de Imo. in. l. ius publicum. de pacis. Et ad-
de qd̄ non solū in ordinariis: sed etiam in causa appellationis est de substantia
vt per Spec. in titu. de libel. concep. s. vtrum. 7. per Bald. 7. Pet. de suza. in. l. fi-
na. C. de temp. appel. Adde pulchre domi. Abb. distinguēti in. c. i. versi. ad hoc
enim. 7. versi. vlti. glos. 7. ibi not. in apofst. ad cor. in de libel. obli. 7. feli. latius ibi
dcm. per. ad illam fallen. Celsus.

E fore veriorē. Tu fac adherēdo opi. Lanfran. hanc firmā cōclusionem: qđ de indicis substantia tā de iure civili q̄ canonico requirat libellus: etiam si aperte nō petat. vt no. docto. l. c. j. de lib. obla. p. bonū tex. v. q. j. c. u. Archi. et Feli. post Abba. in d. c. j. ver. ad illā fallentiam. de libel. obla. que tamen conclusio vna et ex fallentibus Bart. 303. in trac. suo fallen. reg. cccxxij. enumerat restricta

tradita q̄ libellus d3 offerri in scriptis: ptes nō pnt renuntiare forme p legē tradite: neq̄ solēnitati. istud est dictū Bar. in l. ne-
mo pōt. ff. de leg. j. l. j. de vsuc. et in l. aq̄lins regulus. ff. de do-
na. et idē 13 Bal. in d. aut. offerat. et in l. illud. C. de sacrosan. eccl.
scđo. pbat in cōmunicabili rōe. Nam snia d3 esse conformis libello
vt in c. j. hel. de sumo. et in l. j. C. de fideic. l. i. et fund. ff. cō-
muni dmi. et in l. j. C. vt in pos. leg. et in l. certi pdictio. in punc. ff.
si cer. pe. et vbiq̄ p Bal. et p̄his snia est forma: libellus est mate-

21 ria: sup qua fundatur snia. **E**t ex quo sequitur: q̄ positiones et
respōsiones nō pnt fieri de his q̄ p̄tinent in libello alis dicerent
impertinētes fm Bal. qui ita nō. in l. j. C. vt in pos. leg. cū libel-
lus sit materia sup qua fundat snia: nimirū si nō possit renun-
tiari libello. et nō possit fieri snia: q̄ forma nō pōt esse sine mate-
ria. Hāc sniam tenet Hosti. et Inno. in glo. in c. j. de libel. obla.
candē sniam tenet Bald. in d. aut. offerat. et est de iure verior et
Joā. and. in cle. sepe. de xbo. sig. in verbo necessaria. tenet neces-
sariam fore libellū: superat p cōnētiā: alis nō: si nihil dicat. hanc
sentētiā sequitur Anto. de but. in c. j. de libel. obla. et hāc sen-
tētiā dicit Jo. de imo. in practica fore seruādā p auctoritatem

22 a Joā. and. ille contrariam opin. de iure credat fore veriorē. **23**
E Quero iuxta premissa: quid si statuto canetur: q̄ in tali cau-
sa procedatur p simplicē querelā: quid importet ista verba. Re-
spon. q̄ ista verba nihil aliud important: q̄ q̄ sine libello proce-
datur. ita dicit singulariter Bald. in l. j. C. vt in pos. leg. et item
pone qđ fm practicas: vt inquit Jaco. but. in aut. offerat. fiant
tres libelli quos vnus remanet iudici: alter offerat p̄t et alius
retinet p seipsum inter istos libellos reperitur diuersitas: mo-
do queritur cui stabit: dicēdum est q̄ libello qui remanet apud
iudicē. ita determinat Spec in tit. de libel. concep. §. restat. circa

24 p̄tin. ita nō. Bal. in d. aut. offerat. **E** Ad. et q̄ libell⁹ incert⁹ nō
b procedit si opponat. vt no. gl. in l. fi. C. de anna. excep. et est text.
in c. fin. de libel. obla. qđ fallit qñ actor est incertus ex facto rei:
tūc procedit libellus incert⁹ etiam si opponat de incertitudine.

25 vt in §. aut. ff. quorū lega. ita tenet Innocē. in c. significatibus.
de lib. obla. idē tenet Ange. in l. j. in punc. ff. de eden. **E**t si
libellus incertus pcedit sup assessoris. vñ pcedit huiusmodi li-
bellus. peto rē restitui cum fructibus fm Inno. in c. q̄relā. cl. j.
de elec. idē tenet Ang. in l. si ad rē. ff. de rei ven. idē vult Bart.
in l. et diuersa. de rei ven. Idē quoq̄ tenet Cyn. in l. cū propiā.
C. si quis alteri vel sibi. idē tenet glos. in l. fundi. ff. de except.

ratio de libel. obla. et in hoc est differentia inter libellum in causa civili et li-
bellum in causa criminali: quia ille procedit alius non libellus enim in cau-
sa civili etiā debet demonstrari: et ratio rei petite carens: vult dominus de rē ex

procedet: qđ
ibi vide.

Celsus.

b **E** nō pro

cedit. Adde

Paul. de ca.

in cōsi. celv.

et do. Alexā.

de imo. i. p̄s.

clxxij. q̄. pre

et in consil.

clxxij. ea.

pte vbi po-

nit an pro-

cedat iste li-

bellus peto

qđ hō in

tali loco: et

quid de lib.

gialia: qđo

d3 ferri sen-

tētia in his

et vniuersa

libris. Ad

de q̄ libell⁹

incertus nō

procedit indi-

stete etiā si

ps nō oppo-

nat q̄re di-

singuendū

pnto in cau-

sa enim cri-

iminalibus

nō pcedit li-

bellus ier-

rus: esto qđ

pars nō op-

ponat. not.

patet: p̄e

h. in c. q̄. §.

tertia decla-

Petitiones.

petitionib⁹
certificetur.
ita not. do.
Abb. in. c. ij.
h. tu dic me
li⁹. et ibi no.
i apo. ad eu
post alios.
de libel. ob.
Idez in. c. ex
parte. de fo.
cöpe. et feli.
in alleg. c. ij.
ver. scöa cö
clusio si nō
opponitur.
Celsus.
a **C** Si p⁹ e
p⁹nsu iudici
cio. Tu vis
de hoc que
sito qd nota
ui in apost.
ad istum. f.
eo. f. citatio
nes. nu. f. h.
scöa qro in
apost. i. h. ci
tari. Celsus
b **R**escrip
ptu. ad de. d.
alex. d. imo.
l. p. c. c. vij. b
in. g. pte. ita
no. Card. in
cle. sepe. f. j.
qd. xij. post
glo. et i. q. vi.
vbi et nota.
iste: et ego
post eu: et de
hoc p. Bal.
l. l. j. co. q. h.
quero dicit c
statutu. C.
30 **I**llud vero nō est omittēdū: qd sufficit cōcludere sū ius cō
mune: licet non de iure speciali: veluti si creditor ecclesie dicat se
mutuasse pecuniam rectori ecclesie: ei nondum restituisse: licet
non faciat mentionem qd dicta pecunia sit versa in visitationem
ecclesie: tamen procedit libellus: ita tenet Inno. in. d. c. fin. de lib.
obla. tamen requiritur qd probetur pecuniam versam in visitatōe

Et notādū est: qd vbi petit aliqd in iudicio singulari id singula
riter designari et liquidari opz. al's nō tenet snia tanq̃ incerta.
vt in. f. curare. insti. de act. et in. f. oim. In iudicio autē gñali suffi
cit fieri declaratio in pcessu. vt. in. l. j. ff. de edē. **C** S. q̃rit tñn^a
quid libellus si de pcessu apparet qd sit de processu: qd scribit in
actis. vt in hac decre. qm̃ cōtra falsam. Qd autē nō sit de processu
probat. qd citatio est initiū act⁹ pcessus: vt in. f. oim. de pena te
me. lin. insti. sed libellus porrigitur iudici ante citationē: ergo
apparet qd libellus nō est initiū pcessus: neqz de pcessu. Dicen
dū est: qd quo ad iudicē non est de pcessu libellus: et ideo potest
offerri iudici die feriato. l. miles. f. sexaginta. ff. de adul. Idē vi
demus in appellatione: qd libellus appellationis potest inter
poni die feriata. ita tenet Joan. de imo. et Anto. de but. et post. in
c. preterea. de dila. et ideo dato libello iudici: et non oblato adhuc
parti pōt actor suum libellum renocare: vt in. l. sempromia libel
los. ff. de fur. quo autē ad partē libellus est de pcessu: et ita intelli
guntur cōtraria: quia p̃ximū est datus tūc ponitur in actis. vt
in l. i. c. qm̃ cōtra falsam. **C** Quero nūc nunqd posset fieri p
cessus sine citatiōe: si pars est p̃sens iudicio^a. dicite q̃ sic: quia
citatio solū est necessaria respectu absentis. ista est glo. singu. in
f. illud. C. de tēp. ap. istud est dictū Bal. et Bar. in rub. C. de in
ius vocā. qui etiā decidūt p̃sentē qd nō^a posuit in. l. j. de in ius
voc. **C** Quero iuxta p̃missa quid est illud qd quotidie dī. quia
rescriptū habet loco libelli: vt no. Bal. l. l. elegāter. f. si quis post.
ff. de cōdi. inde. et est tex. in. c. preterea. d. de dila. et Bald. in. l. j. qñ
libel. principi offertur. dicit rescriptū nō habere vim libelli: imo
requiritur libellus. al's snia erit nulla. dic sū post. in. d. c. pre
terea qd rescriptum habet loco libelli quo ad inducias liberato
rias tñ denegādas: tñ requirit p̃correctio libelli non obstante qd
presentatū fuerit rescriptu: sed nulla dilatio debet dari illi: cui
datus est libellus: si potuit ex rescripto informari et deliberare:
hoc est verū in causis ordinarijs in causis beneficiālib⁹ et sum
marijs tunc rescriptum habetur loco libelli etiam ad hunc ef
fectum vt non teneatur alium dare libellum sū Ant. de but. in
d. c. preterea. quod tenet Specu. in titu. de libel. concept. f. qua
liter. circa principiam. quod etiā sequitur Jo. de imo. in. d. c. pre
terea. et modo videtis qd erit vtile: qm̃ in rescripto ponat illa clau
sula summarie: et de plano. **C** Et est aduertēdū vltēr⁹: qd quis
nō debet facere mētionē de iure aduersarij in libello: imo succū
bet si est tale: qd si esset verū sufficeret ad victoriam aduerse par
tis: ita tenet Inno. in. c. si de libel. obla. et sequit Joā. de imo. qd
est verum sū eūdem: nisi replicet in libel. contra aduersariu: et
non est in hū qd. f. dixi. qz quis dicit cōfiteri id qd ponit in libel
lo. vt in. l. cum p̃cedum. C. de lib. causa. et sic confessio snia nocet.
30 **C** Illud vero nō est omittēdū: qd sufficit cōcludere sū ius cō
mune: licet non de iure speciali: veluti si creditor ecclesie dicat se
mutuasse pecuniam rectori ecclesie: ei nondum restituisse: licet
non faciat mentionem qd dicta pecunia sit versa in visitationem
ecclesie: tamen procedit libellus: ita tenet Inno. in. d. c. fin. de lib.
obla. tamen requiritur qd probetur pecuniam versam in visitatōe

Fo. xxiij.

¶ Cui emendari. Vide tu late Fel. in. c. significantibus. ad fi. de libel. obla. 7 qd
ibi dixi in apostil.

b Operatur. Adde fell. in. c. ex parte. in versic. copula. de rescrip. z in. c. signifi-
cantib⁹. de libel. obl. in fi. z in. c. inter electos. de fide instru. in glo. in ver. adde

tem ecclesie iuxta not. per Bar. Bald. & Cy. in aut. hoc int. porre-
ctum. de sacrosan. eccle. & iuxta plenum not. p. Guil. Jac. but. in
licitas. ff. si cer. pet. & quod not. per Innocen. in c. j. de depo.

31 **E**t finaliter est videndum an in libello poterit aliquid addi:
a vel emendari. et breviter tu dic quod ante litē contesta. poterit
libellus emendari in indistincte post litēz contesta. non vt in. §. si
minus. insitu. de actio. 2. facit qd not. p. Bald. et Cyn. in. l. edita.
C. de eden. potest tamen declarari etiam post lit. contest. vt in. l.
in dictis. §. si detracta. ff. de mora. quia qd declarat nihil de no=
uo dicit. vt in. l. heredes patrum. ff. de testa. et ibi plene nota. unde
clausula one quoties ponitur in libello. saluo iure addenda. m.

b tandi & nihil operatur^r. ita tenent doctores. in l. edita. C. de
eden. pro quibus est gl. singu. in. c. inter dilectos. de fide instru
men. si tamen hec clausula hoc modo inseratur saluo arbitrio

addendi tunc post litem contesta. poterit addi: vel detrahi se-
cūdm Bal. qui ita notavit in l. edita. C. de edden. potest tamen
in totum liti renuntiari etiam lit. contesta. l. postq̃ lit. C. de pac.

quod intellige: nisi interfit aduersarij non renuntiari: quia tunc non potest renuntiari: nisi cum eius cōsensu. glo. est singula. in l. vtiq. ff. de rei vendi. quam sequitur Bald. Bar. et etiam Ange.

ibidem. et dicant omnia fore menti tenenda. et iō si aduersarius
fecisset multas expensas in litem p quibus veniat condēnan-
dus renuntiare volens nō poterit liti renuntiare: nisi cum con-
sensu aduersarii. Si aut nō interuenit: et aduersarius nō
no iure ad-
dendi. vbi
plene dicit. et

sensu aduersarij. Si autē nō interneuissēt aduersarij: tūc posset renouari liti in totuz: etiam eo inuito: vt in d. l. postq̃ liti. Si militer poterit detrahi a libello in parte post litem contestataz: quia sicut in toto: multo magis in parte: omnia bonum est arguere.

quia si licet in toto multo magis in parte: quia bonum est argu-
mentum de toto ad partem. vt in l. que de tota. ff. de rei vendi.
ita tenet Ioan. de uno. in. c. significantibus supra de libel. obla.
¶ Tandem est etiam aduertendum: quia in notorijs non est neces-
saria probatio. Item possunt in aposti. in x. falso. in re.

31. *Quid est etiam aduertendum: quia in notis non est neces-
sarius libellus secundum Innocentium. qui ita tenet in capitulo si-
gnificantibus. §. alleg. debet namq. libelli copia dari aduersario
non expensis actoris: sed rei. ita tenet Ang. in l. i. §. edere. ff. de
iur. iur.*

cantibus. nu. vi. in versi mutare. ⁊ post Bart. in. l. nescennius. nu. y. in apostil. in
ver. salgo iure. ff. de neg. gest. Celsus.

Saluo arbitrio addidi. Ista est pulcherrima cantela si vera esset. & neiste Bald.
fallat autoutas: vtere illa raro: aut nunq̃: quia contrariã opi. sentit Ang. are.
reprobando Bald. in §. omnium. vers. solet per aliquos in fine libelli. instatu. de

acti. secuti sunt opi. Ange. d. Jason. ⁊ Reminal. ferrariensis. in l. edita. C. de edē
⁊ bi posui in add. ad Bal. in repe. d. l. nu. c. in ver. salvo mihi arbitrio. ⁊ no. Tho
ferra. in suo tracta. cautelarum. cau. xxxiij. incipien. clara est in iure. ⁊ vide qu

• **E** Rei. Bade Franc. arc. in. l. aristot. in fi. de acqui. here. vbi tractat de scripturis

di. a in. c. pa
storalis. de
exte. a in. c.
inter mona
steriū. de re
indi. a in. c.
extō. de. he
re. Adde. b.
meū do. Ja
so. may. Isti
de. acti. v. si
miñ? verfi
a ista clausū
la. esid post
Aler. a doc
l. edita. C.
de eden. et
in trac. clau
sularum. in
claus. libel
lo. ū. xi. fal
no in re ad
dendi. vbi
plene dixi. a
in addit. ad
Bald. in. l.
edita. num.
fi. ver. item
possum. in
aposti. in x.
falso iure
C. de eden.
dixi post col
lec. in. p. eak
leg. c. signifi

Responsiones.

in ghe. Et h alleg. doct. p. Lafrā. teneat: qd actoris expē. quos secuti sunt Card. 7 mo. in cle. cām. de elec. ver. glo. in ver. p. recto querit quē feli. in. c. j. v. ex pē. rei. de lib. obi. refert: nō tñ sequit: qatenet q expē. rei secutus Abb. in co. c. j. 7 ibi enī in apost. ad eū. Idē post alios tenet per tex. in. l. j. ff. de ede. per eundem Abb. alleg. Nisi de opposita cōsuetudine pter. 7 ista est cōis opt. qd hie dicit Lan-

fra. vt p. feli. 7 Abb. in locis palle. g. 7. Celsus. a. Diffic. rūt ab inter rogatiōib.

Itē q. inter 1 rogās nihil ponit in cē. positiōes aut faciens con fiteatur: aut a negat. tex. ē ad literā. in c. fina. et ibi Joā. and. de 2 iurē. lib. vi. feli. ple. ne in isto. c. qm̄ 3. refi. nota qro itē fūt inter rogationes ante li. con. te. 7 aliqñ a parte positiōes vero 3 proprie fūt post li. cōte. 4 7 post mira-

eden. Contrariā sniam tenet Joan. an. in cle. q. de appel. 7 in cle. sepe. de verbo. signifi. In hoc seruetur. consuetudo: que est opti ma legū interpret. vt. l. cum de interpretatione. ff. de legi. si non constat de consuetudine tenenda est opt. Jo. an.

De responsionibus.

Responsiones et interroga

Responses loco quarum interrogationum in vlu vene runt positiōes an iudicē: vt in. c. si post prestitum. de cōf. lib. vi. 7 que positiōes differunt ab interroga tionibus: quia interrogationes fiunt a iudice. positiōes vero a partibus. sunt autem positiōes introducte et quis reles netur ab onere pbandi: vt no. glo. in. d. c. si post prestitū. quibus positiōibus tam de iure q ex forma statutorum: si non respon deatur: nō respondens habetur pro confesso. 7 Sed tria requi runt ad hoc vt quis habeat pro cōfesso. vtz q presens sit coram iudice: vt in. d. c. si post prestitum. 7 facit glo. in. l. certū. in pñ. ff. de ptes. q a iudice sit monit: vt iuret. 7 qd ipse iussus nō respon deat dum est presens. vel se cōtumaciter absintet post admoni tionem factā p iudicē: ita q sua cōtumacia nō possit aliqua rō ne excusari. ita tenet glo. in. d. c. si post prestitū. qd sequit Bald. in. l. vnica. C. de cōf. 7 in. l. q. qd obseruari. C. de iura. cala. vñ si possit quis snā cōtumaciam aliqua ratione excusare: non ha betur pro confesso: veluti si positiōi non teneretur respondere: quod enunt in pluribus casibus: q examino p regulas: quaruz prima est q incerte positiōi non teneretur quis respondere: et si non responderit: non habetur pro confesso. argu. l. j. § si quis argēum. ff. de depo. 7 in hoc est differentia inter positiōem 7 post mira-

mentū a parte prestitū. Intellico aut hoc qd de positiōib. nunc dico de depo sitionibus que de iure. C. in acnte fuerunt. q: tales vt predicti post li. confest. tan tum possunt fieri. vt not. Bart. in. l. offidius. ver. vterius. ff. de leg. iij. Que autē de iure. ff. p. sunt introducte ante li. confest. fiant vt ibi Bart. dicit de quibus in c. j. in glo. mag. de confes. not. Et vñ post publicatas attestaciones quis possit positiōes facere: tenerem indistincte post Bal. in. l. q. qd obseruari. versic. septimo querit. C. de iura. cala. q non. potest tñ hoc iudex et offi. suo facere: vt ibi per eundem tenet Innoc. in. c. cū iohannes. de fide instra. Sed do. Hippo. de ad in. l. iij. suo not. quod incipit cōis doctorum opt. in h. tenet posse fieri positiōes p iudicatis attestatiōib: etiam super articulis: super quibus nō pos sūt produci testes ad probandam: ita dicit do. Car. in. c. vltra tertā. de testi. refert ita se com. mūse. 7 alleg. c. j. de confes. lib. vi. 7 Innocen an alle. c. vltra ter tū. 7 ad lit. idē. d. p. ppo. lib. v. alleg. ad remisse Bal. in aut. h. nouo iure. qrea

¶ C. si cer. p. 2. Ro. in l. admonendi. carta anteq. de iurciur. Sed ista tñ non faciunt ptra opi. Bal. s. alle. vident em hi loq qñ ista ex officio iudicis fieret: qd etiā Bal. vbi. s. nō denegant. vide do. Fel. in alleg. c. vltra tertiā. in fi. Celsus.

¶ Non procedit. Adde Bald. in l. fina. C. de codicil. vers. venio. 2 in l. cogi. C. de pen. here. qd admittitur sicut libellus: sed non est ei rāpōdendū: nisi pñs de-

- et libellum: quia libellus incertus procedit nisi opponat: et dicitur in materia sua. positio autem incerta non procedit. indistincte: et est ratio: quia positio habet vim probationis: sed probatio incerta nihil relevat: et l. ad probationē. C. de proba. 2 in. c. in pte. eadem rita. Igitur eodem modo in positione est dicendum. Est 2 alia differentia inter positionem 2 libellum: quia libellus debet continere conclusionem. positio autē solum narrationem: cum positio soleat ita diffiniri. Et positio est brevis narratio factum continens ad eliciendam veritatē conceptam. ita diffinit Joan. and. in dicto. c. si post prestitum. Item sola conditio facta libello inducit litem contest. non autem facta positio: nisi vel capitulationi. ita determinat Innoc. in d. c. i. de lit. contest. ita. 2 idem Bald. in l. ij. §. quia observari. C. de iuramen. calum.
- ¶ Secunda regula sit ista. positioni impertinenti non est respondendum. et dicitur impertinens: que non facit ad causam. Et est ratio: quia positio debet fundari et extrahi de libello. unde volens facere positionem debet semper habere libellum pre oculis: et qui non intelligit libellum: nō potest facere positionem. ut refert Bal. in l. secunda. §. quod si actor. C. de iuramen. to calumnie. unde si illud quod ponitur in positione non sit contentum in libello: in positione non debet deduci 2 si deducatur in positione non debet responderi. Tertia regula est: si positioni contrarie non est respondendum: veluti si quis respondisset uni positioni: si postea fiat aliqua alia positio: cui respondēs est sibi contrarius non debet respondere: potest et aliter intelligi contraria positio: si actor fecit unam positionem: et reus fecit contrariam sibi: non tenetur respondere reus: quia ponendo actor: dicitur esse confessus. Quarta regula positioni contententi factum alienum quis non tenetur respondere quod est verum: si per terminum datum ad deliberandum non posset quis certificari: alio autem si posset certificari: tunc respondere tenetur: ut in l. qui interrogatus. cū glo. ff. de interro. actor. ¶ Quinta regula positioni iuris non est respondendum. ut l. o. n. a. i. p. 2. for. in. ff. de auro et argen. leg. 2. quod est verum in iur. scri. pto. secus est in consuetudine: que potest per positionem deduci. Et idem in statutis alterius civitatis: quia in his dicitur deduci: et allegari secundum Bart. et debent in positione. C. si contra ius vel vi. p. b. 2 est ratio: quia in his ius est certum et probatum. Et hoc intelligitur secundum Bald. in dicto. §. quod observari. 2 quod quidam dicunt in aliqua positione ponitur adverbium solēnter: et legitime: nūq̄ tenetur quis tali positioni respondere: quia tunc talis positio dicitur esse iuris. Itē in verbo canon. de secundo Bald. in d. §. quod observari. ¶ Sexta regula est: si quod positioni superflue nūq̄ est respo-

claratur. et tenet idem Bal. expref se indicta. l. ij. §. qd ob- servari. 2 h. si. l. ij. querat sepi. p. 2. §. qd fran. alleg. b. Imper tinenti. Ubi de do. Alex. de imo. in l. si duo §. y. s. iureiur. vbi en admittatur. de quo per audito- res de ro. in decisione cetero. Dñi. in antiquis 2 in decisio. cccxxvi. super articulo Innocē. Celsus. ¶ In d. §. qd observa- ri. vers. ad de q. vbi cū §. 2. i. addi. ad Specul. in tit. de pos. si. ver. adde q. positio. 2 glos. Paul. de castro. et doc. in d. eū quē temere §. de iudi. et gl. in c. q. de cōtestat. lib. vi.

Responsiones.

a Captiose. Ad. frā. are. i. l. vt rñsum. C. de trāfac. r. adde Bar. cep. i. cau. cliiij. q. positio q. sit testib. au credat esse verū dictū ei. est captiosa. Adde q. no. i. addi. ad Jac. rebus. in. l. p̄ses. nu. iij. r. in addi. C. si seru. aut liber. ad decu. aspi. li. r. vbi p̄cludo q. sic. r. ibi q. dicat captiosa positio: r. vtrū ista sez q. rñdens sit bon. vir. sit captiosa. Adde p. Th. ferra. in suo trac. cantelarū. cau. iij. incip. regula est in iure. ad finez.

ibi. ad vnuz.

in aduerte.

de q. etia3 p.

Bar. in. l. o.

namentoz.

r. ibi posui.

apof. ad eū.

post Alex. i.

h. respōden.

dū. ff. de au.

ro r. argen.

a legat. et post.

Bal. i. alleg.

q. qd obser.

uari. h. qn.

to nō tenet.

in apo. in h.

iuris. Cel.

sus.

b. Negati.

ua eit. Ad b.

Ol. p̄. r. r.

c. Negati.

re. Adde ffe.

li. i. c. nā cō.

cupiscētia.

in h. in glo.

q. ad fin. de.

cōiti. vbi vi.

det. Jū. te.

c. nere. idē p.

Car. p̄. ino.

rrv. incl.

q. dā habēz.

Quā tñ con.

clusionē li.

mirat idē fe.

li. vbi. f. n.

si faciēs po.

sitionē prestaref.

q. nō vult hfe p̄tē.

q. tūc posset tota positio negari.

vt si materia

esset iduudua: itē si peteref debirū an tps vt p̄ditionē.

S; qd si est diuudua vt p̄

ta pono q. cōmodam tibi codicē r. volumē: r. tu rñdes nō credo s. codicē. dic q. tñ

ate viderf fateri de volumē. Ita no. gl. fin. l. c. nōne. de p̄sa. lūcto. c. fi. r. q. ibi no.

de iureiur. quā gl. singlarizat adat. math. fin. sup. lxxv. q. i. ci. no. q. positio. Celsus

dendū. vnde si qd semel rñderit vni positioni: si adhuc de. nono. ponat positio eadē: nō tenetur rñdere. Et quo inferi Bald. in. l. ampliorē. §. in refutatorijs. C. de tēp. app. f. q. vbi positio vna fa. tra est in causa p̄ncipali. eadē positio non debet fieri in causa appellationis: nec quis tenet respondere. Inierit etiā Bal. in. l. cōtractibus. §. illo. C. de nō nu. pec. q. vbi quis habet fundatam intentionē suā nō tenet respōdere. Exemplū vt si p̄duri instrua. mētū mutui: r. aduersari. faciat inihī positionē: pono q. tu non mutuasti r. c. certe nō teneo: respōdere: q. super illo qd ponitur est fundata intentio mea. ¶ Septima regula est t positio cas. ptiose. nō est respōdendū: r. d. captiosa positio quando respon. sio que fit: nō pōt fieri affirmādo vel negādo: quin sibi p̄eius. dicet. verbi gratia: pono q. tu es vsurarius. si dicas q. sic: dete. gis turpitudinē tuā. si dicas q. non: sic es perituros: cū sis vsura. rius: r. sic de simili. ¶ Octana regula est ista positioni negatiue. non est respondendum quod est intelligendum de negatiua im. probabili r. equum iudici ne videatur: alias autem si equum iu. dici visum fuerit vt respondeat: vel negatiua sit probabilis: tūc tali positioni bene tenetur respondere: vt in. c. de confes. lib. vi.

¶ Et est notandū q. dictio absq. negatiua est. et facit contra aduocatos calūniatores qui volētes facere positionē negatiuā ne pars possit recusare respondere positioni negatiue: taciunt positionē per dictionē absq. hoc modo: pono absq. eo qd fuit qd petrus mutauit. r. ita tenet Bart. in. l. inter stipulante. §. i. ff. de verb. obli. Idē tenet C. in. l. actor. C. de probatio. r. idē Bal. in. d. §. quod obseruari. r. eit glo. sing. in. l. finā. §. i. ff. de doli exce.

¶ Nonā regula sit ista t positioni multiplici nō est responden. dū: sed potest petere respondere debens: vt illa positio multi. plex distinguat: et postea respondebit. Si velit respondere tunc si altera pars est vera: et altera falsa poterit vitamq. sine vitio peritū. fm. Joan. andr. in. c. q. de confes. lib. vi. et Bald. in. d. §. quod obseruari. p. quibus tacit ter. in. l. si is qui ducēta. §. vtrū. ff. de rebus dubys.

¶ Decimā regula sit ista t positioni criminis. nō est respondendum scdm Bal. qui indistincte ita tenet in. d. §. quod obseruari. Sed Bar. tenet contrariū: vbi respōdere debens tractat de lucro captado si non respōdeat. ita tenet ipse in. l. marcellus. §. primo. ff. de re. amo. et in. l. finā. de his qui. vt indi. Item dicit indistincte quem teneri respondere positioni

Criminose

- ¶ Criminoſe.** Adde Fran. are. in. l. fi. ad fi. C. de edē. 7 qđ dixi i apoſt. do. Abb. in c. cū cām. vbi enumerat multas opi. doc. 7 tādē cōcludit qđ non teneat rñdere ad aliqđ p qđ ſua turpitudō detegat: 7 ibi limitant illud dictū Abb. in apoſt. meis. ad cū. vide etiā feli. ibidē. ver. i cadē gl. in alle. c. cū cām. de tel. not. Jac. rebus. in l. pſes. nu. ij. 7 ibi poſui in addi. ad eū. C. ſi ſer. aut liber. li. x. 7 Bar. ſozi. i trac. ſuo ſal. in regu. cccix. adde bar. i. l. mar cell. 5. qđ rñrū. et qđ ibi poſui i ad di. ad ipm. in vor. vñ qđ ſic. ff. 7 in. l. ſi gener. 8. qđo vñrū he res. vbi ē poſui i ad di. ad ipm. in xbo rñde re. ff. de his qui. vt indi. et dixi poſt Bal. i. l. trāſ actione. nu. j. in apoſt. i 8. nō d3 rñderi. C. de trāſac. Cel. b ¶ Pro cō feſſo limita bis iſtud di ctū. ſ. qđ pter exceptiōes pdictas niſi qđ poſitiōi bus rñderit habeatur p cōfeſſo: niſi talis poſitiō eēt ſine tpe: puta ſi po ſitiō tñ mu
- ¶ Criminoſe** iſtud crimē eſt antea detectū. 7 iō reſert ipe Bar. i. d. l. fi. qđ qđ pōt cogi rñdere an ſit rogat⁹ tacite de reſtituēdo here ditatē incapaci: qđ tūc rñdere debes cū tractet de vñto captādo qđ tñ Bal. reprobāt. Sed mihi plus placet ſnia Bar. qđ etiā ſer uat in iudicando vel practicando tñ ſit maioris autoritatis. tñ Bald. dicit de cōſuetudine ſeruari: qđ qđ non teneat rñdere huic poſitioni: tu es uſurarius. 7 tñ tractat de lucro captādo. 7 in hoc ſeruādo eſt opi. Bald. tñ: quoties vnus approbat⁹ doctor: ante ſtatur cōſuetudinē fore: approbata eſt cōſuetudo ſine alijs testi bus. ita dicit Bar. in. l. de quibus. ff. de legi. qđ eſt notādū. Et ſic mō habetis. ſ. quo ad iſtam interrogatiōē. ſeu poſitionē: tu es uſurari⁹. 7 in loco vbi eſt talis cōſuetudo ſeu practica. in loco an tē vbi nō eſt talis practica ſeruāda eſt opi. Bar. quā videt ſequi Ang. Et ſic modo habetis ex his oēs regulas. ſ. qñ quis tenerit poſitioni reſpondere. Extra has aut regulas quis tenet poſitiō ni reſpondere: 7 ſi nō reſpōderit habetur pro cōfeſſo: vt. 3. dixi.
- ¶ Et** eſt tamen aduertendum qđ ad hoc vt quis dicatur pro con feſſo requiritur ſententiā nā ex ſola nō reſponſione nō habetur qđ pro cōfeſſo: vt tenet gl. in. d. 5. qđ ſi actor. C. de iura. calū. 7 ibi dē Cy. 7 Bal. Item iſta cōtumacia que habet p cōteſſo pōt pur gari vſq; ad ſuam ſm Cy. in. d. 5. quod ſi actor. 7 eſt ratio qđ pe na legalis poteſt euitari 7 purgari vſq; ad ſuam: vt in. l. papia. in. 5. me miniſſe. ff. de inoffi. test. 7 in. l. alia. C. de his qui. vt indi gnis. iſta eſt pena que inferitur a lege: ergo 7c. ¶ Illud quoq; eſt notandū qđ ſi ille qui debebat reſpōdere poſitioni 7 fuit con tumax 7 habetur p cōfeſſo moriat⁹ ante ſententiā latā: talis pe na non tranſit in heredem. Iſtud eſt ſingulare dictum Bart. in l. eius qui delatori. ff. de iure ſci. ¶ Preterea eſt notandum
- ¶ qđ** vbi eſt libellus inept⁹ vel male ordinatus: dato qđ reus fue rit contumax in nō reſpondendo poſitioni nō poterit haberi p cōfeſſo: qđ cum iudicium ſit nullum propter defectū libelli: non poterit ſequi aliqua ſentētia diffinitiva ſm Bald. qui ita ſingu. no. in. d. 5. qđ obſeruari. Attamen vbi elapſa eſſet iſtantia: tñ in eadē fuiſſet habit⁹ p cōfeſſo: poterit in alia iſtantia peti qđ reus pnūtiat⁹ p cōfeſſo: qđ talis cōtumax eſt obligat⁹ pditione ex lege qđ durat. xxx. ann. ita no. Bar. in. l. fi. C. de iur. om. ind. et idē tñ ſi mihi. x. 7 nō poms qñ aut qđ tpe l3 illi poſitiōi nō rñdeā: nō tñ habeo: p cō feſ. iſtō ē ſm. de m. bal. i. j. addi. ad Fel. c. ſi pſes vna ſen. qđ p ſm. all. Frā. cre. ſm. cre. qđ i. ſtar. caueſ. 7 dat ibi rñnē: qđ eſto pbares ſine tpe nō viceret vt ibi p eū.
- ¶ Snia.** Adde feli. i. c. cū nō ab hoie. i. fi. de indi. l. ver. vñrū aut data. Sed iſtud limita poſt Bal. i. l. j. C. ne ex delic. defun. ſi negat. al's ē ſec⁹. vt p bar. 7 Fel. vbi. 5.
- ¶ De iure ſci.** Adde latius eundē Bart. in. l. manifeſte. in fi. ff. de iur. iur. que in etiam limitabis vt per Bal. in. l. ij. C. qui testa. face. poſ.

Confessiones.

vinceres: vt 2
ibi per eum a
Celsus. b

siōe facta possi
c. Et fieri possi
apost. Et p. fin
rūdeat positio
iudicē poterit
dicet ac p. verb
ctam singula

De confessionibus.

nulla admitti
 in ant. sed iā
 Bal. Bar. C.
 eccle. † que cō
 ionib? videat
 iōes. Adde de
 aliis q. fil. in b

30. fiteri. vide p
 veritate h u' d
 ac in ateria pos
 e nescire verita
 31. dendi p ver. c
 a. Dic cu Arch
 32. decreta. incip

¶ Pro iniuria. Adde Feli. in. c. cū ter. j. de re iud. vbi vltra alia no. ibi p eū refert Do. in. c. si quis iratus. q. q. iij. q. cōstitutū illatū per irā punit pro iniuria simpli-
a: nō p delicto: vel calūnia: q: nec re? dī. vī ibi. z ibidē in. §. notādū est. vide enim
p intellectu. d. l. qēqd calore. nō dicit feli. loco. §. alt. q. si iracundia excusaret cri-
mina. raro eēt locus peni. vñ vide qd p eū hī in. c. sicut ex līs. §. de iureiur. z ad

aliquid diceret ex iracūdia talis cōfessio nō noceret: ita dicit sin-
gult Jo. de imo. in. c. si. §. de cōfess. ideo si quis cū ex furore iracū-
die incēsus cōtra aliquē dicat aliqd verbum iniuriosum. z ipm
peniteat p bāta iracundia talis cōfessio non nocet adeo q non
possit cōueniri p iniuria. **¶** Et plus dico q si aliqd dixisset ver-
bū iniuriosum z ipm peniteat: talis cōfessio nō sibi nocet: si est
tale qd qd possit renocari per suam: veluti est aliqd verbum in-
iuriosum. z ita intelliget ter. in. l. qēqd calore. ff. de re iud. Si aut
eiset tale qd: qd per pntiam nō possit renocari: vt si qd occidisset
hoiem: tūc nō pōt vllaten⁹ renocari: etiā si fecisset calore iracū-
die. istud est dictū singulare Ang. in. l. si nō conuictū. C. de iniur.

¶ Idē est notandū qd etiā illa snia q infamat in eodē iudicio
facta cōfessione infamat. gl. est sin. in. l. qd ergo. §. ex cōpromisso.
ff. de his q no. infra. quā ibi summe cōmēdat Ange. z ideo q: sola
lata ex cōpromisso p arbitratorē vel arbitros non pōt infamare

ideo nec cōfessio facta corā eis. **¶** Similiter videmus qd filius
fa. nō pōt stare in iudicio sine cōsensu patris: adeo q non valet
iudiciū siue agat: siue pueniatur: vt in. l. si. §. necessitatem. C. de
bo. q libe. z in. c. si. de iudi. lib. vj. vbi dicitur: qd fallit in bñficiali-
bus causis z spiritualibus. Similiter fallit in causis criminali-
bus in quibus indistincte pōt stare sine consensu patris. **¶** Sed

qd. §. dicit: qd nō potest stare in iudicio sine cōsensu patris fallit
in cōpromisso. quia coram arbitro vel arbitratore poterit filius
fa. cōparere agendo: vel etiā si cōueniatur defendēdo. etiā si
ne consensu patris. istud est dictū singulare Ang. in. d. §. necessi-
tatem. **¶** Et qd dicitur q filius fa. non potest stare in iudicio sine

dixisset illa vba ex ppo. ito z nō ex iracūdia. istud est aureā z sing. dictū. d. Ang.
in. l. si nō conuictū. C. de iniur. quē refert z sequit Feli. in. c. dilecti filij. hī. dicit etiā
po. Ang. de except. de quo vide olus p Tho. ferra. in suo tra. cantelaz. can. xxxij.
inci. si quis dicit alicui. ad fi. vbi alleg. Lāfrā. hic. Celsus.

¶ Ang. in. d. §. necessitatem. Adde pro illa limitatione Joan. an. in addi. Specul.
in tit. de iurisd. om. iud. §. i. petitio. Itē fallit in causis spiritualibus. c. fina. z ibi
Semi. de iudi. lib. vj. Itē in his que sunt voluntarie iurisdictionis vt p Bald. in
prealleg. §. necessitatem. Itē in bñeficialib⁹ vt not. glo. sing. in. c. j. de iureiur. doct.
in. l. ait pro. in princ. ff. de iudi. test. Jo. an. in. c. ex parte. de resti. spo. Itē in cau-
sa recōuentionis. gl. in. l. sed z he. in princ. ff. de procu. Itē in causa app. arg. lata
de mū. C. de procu. sm Bald. in alleg. §. necessitatem. Itē si impetrat rescritum
no. do. de Ro. deq. clexxiij. incipi. z ista Innocen. z D. p. panor. z qd ibi dicit in ad-
di. ad eū in. c. fin. de iudi. Itē si implozat officium iudicis. gl. in. l. j. C. qui admit-
ti. Itē si alieno nomine cōparet casus in. c. gñaliter. ij. Rñ. de pec. lib. vlti. Itē
si in iudicio comparens sine patris consensu cōfiteatur debitam: z iudex ei pēpit
vt soluat. nam valet tanq̃ extra ordinē: nō in figura iudicij. ita no. Bal. in. c. ij.
de lit. contest. alleg. glo. sing. in. l. si. §. necessitatem. C. de bo. que lib. Et finaliter

materiā ad
de etiā p eū
l. c. matthe⁹
j. de sumo. et
duo vba re-
nissine. c. si
fo. §. d. iure
iu. z panor.
in. c. ex līs.
nu. xij. z ibi
posui i apo-
sti. ad eū de
diner. reser.
et Ludo. ro.
sing. l. r. l. c.
volo cōmē-
tare. ibi: qd
to qd in cō-
fessioe z ibi
alle. glo. fin.
in alle. c. ex
līs. Celsus
b **¶** Non
sibi nocet.
Etiā si in-
iuriās non
fuerit pua-
cat⁹. immo

Confessiones.

fallit in oibus casib⁹: in q̄b⁹ pōt minor esse in iudicio sine tutoris auctoritate: vñ
no. Lu. ro. sing. cccx. incip. tu scis. vbi alle. fin. d. Spe. in ti. de act. §. i. §. s. nūqd.
et ibi Bal. in addi. ad cō. pro quo addi. gl. fin. in. c. fin. in §. regit. de iudi. li. vi. et ita
limitat hāc regulā. Barto. fo. regula. c. ij. et Bald. pñ. cccij. vol. iij. et pñ. cccxij. ea
parte. et Rap. ful. cōf. c. xv. et vltra predictas limi. adde adhuc vñā. s. si talis filius
fa. c. ij. pñ.

consensu se
obligasset : a
q̄ tunc pōt
id ad q̄d se
obligauit et
iudicio pe
ti et quo q̄
uis nō iter
ueniat pñis
consensus: vñ
tñ istud no.
d. Bal. in. l.
ij. sed vtrū.
post gl. ff. d.
mlo. refert
seq̄t Alexā.
pñ. xj. incip.
vñso pcellu.
ver. pteaa.
post me. vo.
v. In casib⁹
pñ nō exce
ptis quis et
q̄lis d̄z esse
consensus in
iudicio filio
agere volen
te. vide eun
dē Alex. con
si. lix. vol. ij.
p to. Tu er
go aduoca
te qui agis
cum filio fa
nu. si vis vt
legitiet et
pñona abs
q̄ patris cō

sensu cautela est secundū Bart. in. l. minor. xvj. ff. de mino. q̄ facias q̄ iuret non
contrauenire: quia tunc eius persona legitimat. ita no. Bart. in. l. quid ergo. §. cō
trariū. in lec. pñ. de neap. et ibi posui in addi. ad ipsum. versū. nunquid valet. ff.
de contra. iudi. tute. et not. in deci. Thol. deci. xlv. et xlix.

a **¶** Litis cōtest. Adde Pan. de cast. in pñ. l. ij. et do. alex. de imo. cōf. lix. in. ij. pte
b **¶** Si pñeneret. Tu vide de hoc glo. in. l. ij. in ver. et non esse. et q̄d ibi posui in

consensu patris intelligit esse verū nisi in actibus precedentibus
lit. contest. q̄ filiūssa. pōt actus precedentes ante lit. contesta.
facere: et valent. poterit porrigere libellum: et facere citationem
ad lit. contest. et comparere pendentibus interlocutorijs: q̄ emer
gunt ante lit. cōtest. Sed in lit. cōtest. requiritur cōsensus pñis:
et nisi adhibeat tūc talis actus cū sequentibus non valet. ter. in
l. si cū dotem. §. eo autē tempore. ff. solu. matri. plus dicit Ange.
q̄d si post lit. contest. vel in fine pater ratificaret oia confecta p fi
lium nihilominus acta nō valēt. requirit enim interuentus et con
sensus patris in initio iudicij. vt in. d. §. necessitatē. et eo tpe quo
fit. lit. cōtest. Illud est dictū singu. Ang. in. l. quid ergo. ff. de his
qui no. infa. et ratio secundum eundem est. quia quotiescūq̄ lex
requirit consensum debere interuenire ab initio: nunq̄ sufficit
interuenire ex postfacto: nec habet locum ratihabitio. et hoc per
ter. in. d. §. quid ergo. **¶** Hinc est q̄ faciunt differentiam docto.
inter auctoritatē et consensum: decretum et licentiam: quia auctori
tas debet interuenire ab initio actus: nec sufficit ex intervallo
interuenire: vt in. l. pupillus. §. tutor. ff. de excu. tuto. et ideo si in
aliquo actu requiritur auctoritas superioris. si actus perficitur
deinde ex intervallo interueniret auctoritas: actus ille non vale
ret. consensus autē regulariter sufficit interuenire ante vel post:
vt in. l. si. C. ad macedo. Decretum autē sine licentia debet inter
uenire ante actum: alio nō valet: vt in auct. licetia. C. de epi. et cle.
hec est pulchra doctrina Inno. in. c. dudū. de reb. eccl. non alie.
hec est doctrina Bart. in. l. sine autē plures. ff. de aqua plu. arcent.
vltia alios in. l. si quis mihi bona. in. §. iussu. ff. de acquir. heredi.

¶ Reuertor ad materiam confessionum: que est vtilis: et quotidiana
na. p. o. cuius euidencia premitto. q̄d interdum confessio emanat
in delictis: interdum in causis pecuniarijs: hoc pmissio discurs
ro p plures q̄dones ad materiam singularū confessionū: et primo
circa confessionem emanatā in ea criminali. **¶** Et quæro p̄mo
tūc q̄d confessio facta in delictis valeat et teneat? Rñ. autē ema
nat sp̄te: aut coacte: aut dubitater. si emanat coacte: puta facta
in tormentis precedentib⁹ legitimis indicij: talis confessio nō va
let neq̄ tenet: vt in. l. i. §. diuis. et. §. si quis vltro. ff. de quest. q̄d
est verum: nisi perseveret in ea: quia si perseveraret in ea dato

Confessiones.

fo. xxvij.

addi. ad ipsam. in versi. nō facienda est. ff. de questio. 2. utis adde quod notati. l. eo. in apostil. in ver. neq. tenet. Celsus.

Tormentor. Adde idē do. Bar. 103. in. 2. c. lxxv. inci. circa p. m. 8. vlt. adde. cir. ca mediū. in. 4. pte. Alexā. cōf. xlvij. incip. qm p excellētissimum. 7 cōf. clxxvij. vol. 4. 7 vide 2 Barth. matthe. sing. suo. 4. qd incip. Nota qd quotticūq. Celsus.

q fuerit facta in tormentis: bñ valeret. ita 73 glo. in. l. 4. C. de cust. reo. idē ibi Aug. 7 Jac. bñ. idē etiā Ange. in. l. unica. C. de confes. 10 7 2 6: qd plenerare in pessione: nisi eā renocet: vel appeller fm Bal. vbi. 8. Et idē cauti assessores vbi qd est cōfessus in tormentis dñcūt eundē ante tribunal: vt denuo sponte confiteat. 7 tunc talis cōfessio est perfecta: 7 valet. vt in. l. 4. de cust. reo. male faciunt illi assessores q incōtinēti postq quis est confessus in tormentis reducūt ad tribunal: vt cōfiteat: talis enim cōfessio nō valet ita facta incōtinēti: qz presumit adhuc esse timor: tormentorum vt 11 in. l. leora. ver. dicebā. ff. si cer. pe. 7 Et ideo ad hoc vt confessio fa cta valeat tāqz facta sponte ad tribunal post tormenta requirit q ante cōfessionē interueniat dies: 7 vna nōr post tormenta ita dicit singulariter Jaco. but. qd multū cōmēdat Aug. in. d. l. 4. ff. de cust. reo. dicēs q assessores qui faciūt Jūū male faciūt. Ad uertēdum tñ est q licet cōfessio sit facta in tormentis tñ facit se- 12 miplenā probationē ita dicit singulariter Bald. in. l. in bonifi- dei. C. de re. cre. 7 glo. singularis. in. l. 4. C. de cust. reo. 7 imo. pl^o dicit: q si snia foret lata cōtra reum pretextu cōfessionis facte in tormentis valebit snia: sed poterit appellari tanqz ab iniqua: cuz non poterit dici nulla. vt est ter. in. l. 4. C. quo. app. non reci. 7 ibi Bal. **E**t aut cōfessio est emanata in tormentis nullis pcedē- rib⁹ legitimis indicys: tūc etiā si pfectio postea interueniat spō- 13 tanea nō valet: neq. 73 fm Bar. in. l. marit^o. ff. de qst. l. 3. Bald. di- cat idē qd in pmo casu: 7 male. In scdo casu in etalib⁹ si cōfessio est facta spōte: 7 tunc aut continet verū: aut falsum: aut dubitat. Si pñet verū bene pñdicat talis cōfessio. vt in. l. pñsensu. ff. de custo. reo. Si pñet falsuz: tūc nō valet: imo potest qñcūq. re- uocari: etiā p officiū iudicis. vt in. l. 4. §. fin. ff. de quest. In dubio aut presumitur cōtinere verū: qz non est presumendum q quis contra se inētiatur. ar. l. fin. C. arbi. tute. 7 l. generaliter. C. de non nu. pecu. **E**x quibus inferi Joā. an. in. c. ro. §. fin. autē. de ap. li. vj. q etiā vbi est lata snia propter pñf. qz iudex a quo appellatur nō teneē deferre appellationi: imo non obstat appellatione po- terit cām executioni inādre. nisi exprimat causam puta errorē: vel aliam legitimam causam. 7 sic erat causa specialis: in qua vt

si non fuerit tortus sed tantū cōdēnat^o. Et que dicant indicia sufficiētia ad tor- turā. vide per eundē Alex. cōf. lxx. 8. qd aut indicia. 7 cōf. lxxvj. 8. si. circa secun- dum. vbi ponit an vñū indicium sufficiat ad torturā. vol. 4. 7 cōf. xij. qd est secun- dum maiore supputationē cōf. clxxij. ver. quot autē indicia. vol. 4. 7 cōf. l. 1. quasi p tortū. vol. 4. Nec omitto q istud dictū. scz q pfectio torti sine indicys non valet: est tñ verū: qd etiā si indicia supuenirēt: nō valeret talis confessio. vt not. glo. sing. in. l. marit^o. ff. de qd. quā singularizat Bal. in. l. fi. C. de accu. refert 7 se- quitur Ro. sing. cxxij. incip. tu habes qui vis ire in birrariā. Celsus.

D 14

Negre- net. Adde te h. in. c. qñ 7 qñ. l. 13. de accu. et do. Alexan. de imo. 12. v. l. 1. pte. 7 l. pñ. xciy. ea. pte. 7 in consilio clxxvj. in. 4. parte. 7 l. cōf. l. 1. 4. pte. 7 q no. in ad diu. istis. 8. eo. 8. in. v. i. apo. in ver. apo. i. 8. tor- mento. imo mo pl^o dico de cōfessionē q poit inter uenit etiam extra to. tu- ra: pcedēte tñ tortura q nō valet: vt h p istū. qd in intelli go vt ex hac possit qd cō dēnari: ita p Alex. pñ. 4. versi. et filr. ad finē vsqz cōf. l. 4. vol. 4. et ibi qd

Confessiones.

¶ Debet exprimi. etiā causa specialis: vt no. gl. 2 do. in. c. i. de appel. lib. vi. 2 in l. ii. §. i. ff. eo. titu. cum simi. ista tñ regula nō pcedit in causis maiorib⁹ 2 pape reseruat. ter. est in. c. cū debet⁹. de appel. sm Host. in. c. qñis. de elec. lib. vi. 3 tē si talis interlocutoria haberet vim diffinitive. Joā. an. in. c. puenit. el. ij. preallg. ti. de ap. 2 Abb. in. c. appellāti. eo. ti. Ro. dec. xij. incip. itē si index. in. anti. feli. in. c. qđ ad

plultationē
de re indic.
itē si de cu-
ius graua a
mine satis 14
apparet ex
inspectione
vt ibi inser-
ta ē cā a iu-
re reproba-
ta secundū
pet. de au-
cha. allega. b
c. j. de app.
li. vi. postre-
mo si ipsa
appellatio. 15
causa spe-
cialis expri-
mit: sed per
relationem
ad aliū. vt si
diceret ap-
pello ab ini-

in diffinitua debet exprimi causa. Sed regulariter in cōtrariuz
quia in appellatione a diffinitua sententia non requiritur ex-
pressio cause. vt in. l. seia. ff. de ap. 2 ibi no. diuersum cñ est in ap-
pellatione ab interlocutoria: qñ in illa dñ exprimi cā casus est
in cle. app. de ap. ¶ Tercio casu: quando dubitatur vtrum con-
fessio emanat coacte: vel spōte. in dubio presumit emanata spon-
te: nisi probetur metum esse illatum: vel minas atroces per iudi-
cem. 2 ita intelligitur quod not. Bal. in. l. de pupil. §. si quis ipsi
pretori. ff. de ope. no. nū. ¶ Quero. Petrus 2 Berta sunt reperti
in actu carnali: qui non erant coniugati: index pcedit contra
ipso de stupro: ipsi volentes evitare condēnationem de stupro
iurant ante dictum coitum clam cōtraxisse matrimonium: nun-
quid propter hoc iuramentum euitabunt condēnationem? Rñ.
qñ euitant condemnationem. quod singulariter est notandum.
ista est singu. glōf. nec est alibi in toto corpore iuris sm docto.
in. l. penul. ff. de fideiusso. quam multum commendat Bald. in
l. vii. c. de confes. ¶ Queritur: aliquis accusatur coram iudi-
ce seculari de adulterio: iste confitetur de adulterio coram iu-
dice seculari. nunquid debet remitti ad iudicem ecclesiasticum
ratione incidentis questionis matrimony spiritualis. Omnia
disp. concludunt docto. quod non: quia illud quod dicitur quod
causa spiritualis remittitur ad iudicem ecclesiasticum: habet lo-
cum in iudicio contradictorio. vt in. c. tuam. de ordi. cogn. 2 in. c.

qua interlocutoria: prout constat ex dictis. admittitur enim hodie talis appella-
tio: si iniquitas colligeretur ex actis: 2 allegationibus iuris absq; alia proba-
tione. 2 ita saluari potest dictum Innocen. in. c. penul. de noui oper. nuntia. sm
Lap. in. d. de appellanti. 2 refert 2 sequit Semi. in allega. c. j. de appella. lib. vi.
Barro. fozi. in suo trac. fallen. regu. xvi. cui adde Bald. pro hac rñ. fallen. con-
sil. xliij. volu. ij. Alexan. in terminis. consil. lxxx. inci. viso 2 oportune. versi. vnde
dicimus. volu. j. Celsus.

¶ Euitabūt condēnationē. Adde pro hac materia Bald. in. l. pe. post glo. not.
ff. c. de fideiusso. vbi videtur restringere hoc dictū: scz precedentibus alijs iudi-
cib⁹. Idem in. l. quoniam. c. de ser. fugi. Ange. in tracta. suo malefi. in versi. che-
hat adulterata la mia donna. versi. pone quod quidā. 2 ibi in addi. ad eum. Ce-
po. caute. xliij. 2 consil. lvij. incip. super querela. Alexan. consil. cxxij. 2 consilio.
ccxxvij. incipit. ponderat 2c. volu. in. l. quoties. c. de iudi. Adde qñ ista sunt opi.
Jo. an. in. c. fin. de fo. compe. li. vi. in nonel. limitabis vt per Ro. fin. suo. ccccclxx.
incipit. nos sumus in materia. cui adde Panoz. in. c. tui. et quod ibi habetur in
addi. tam antiquis quam nouis. de procura. 2 in. c. j. de offic. ordina. 2 in. c. con-
sulant. de appel. Archi. i. c. rex. xliij. q. v. 2 in. c. postulasti. ij. q. vii. 2 remittit post
omnes per feli. in. c. cum sit. post me. versi. respectu adulterij. de fo. compe. Bal.
in. l. penul. nu. iij. versi. glo. inducit istā. l. ad questionem. 2 ibi posui in addi. ad
ipsum. in ver. pane quidam. c. de fideius. Celsus.

Si accusetur de falso. Adde cū Lās. tenuisse Arc. l. suo tra. malef. in glo. q. ver. falsario. p. quo bñ fa. rex. in. l. ergo. §. sacra. iūmas sedes. C. de vsu. Abb. tñ te. net. p. trariū. in. c. ecclia. sancie marie. ver. habet hic ar. opt. de cōst. a in. c. verum. ver. ratio p̄dicto. ū. rbi no. feli. ver. p. tra. clericū deponente. de fo. cōpe. Celsus.

¶ Quare ista cōspectat ad ecclesiā. Dic. tunc quoties iterat cāy iurāt p̄ncipa
latere. qui si. sint. legi. **¶** Secus est in actū volūtario: vbi inter
ueniat cōfessio. quia nunq̄ habet. locū. in remissio ad iudicē ec
clesiē. istud est dictum singulare Specu. in titu. de recōn. 2. Bal.
in. l. quoties. C. de iudi. Subiungit etiā Bal. in. l. 1. C. quomodo

¶ ponat falsum coram eo: si accusetur de falso coram iudice seculari: non potest iudex ecclesiasticus facere inhibitionem iudici seculari: ne procedat in causa coram eo cepta. et ita consultuit fr. de senis: quod licet iudex ecclesiasticus sit superior: tamen iurisdictione iudicis secularis non dependet a iurisdictione iudicis spiritualis vel ecclesiastici: sicut Bal. ubi. 5. plus not. fr. an. d. zaba. in. c. debitorum. de iurem. quod si quis conveniat aliquem in centum coram iudice seculari: et reus opponat esse instrumentum: de duplo vere sortis: et per consequens quod est praeiudicium: et per consequens impetrat inhibitionem a iudice ecclesiastico: dicendo iudici seculari: quod

b pcedat in causa: qz ista causa spectat ad ecclesiā^b tanq̃ ecclesiā^a sica. de vsu pēdēte de isto dubio an infiri mēū sit de duplo ve re fortis iudex ecclesiastic⁹ nunq̃ pōt facere inhibitionē iudici seculari: ita determinat sfran. zaba. vbi. s. ita cōsultuit. se. de se nis cōsilio suo. rxxij. 7 est recta sentētia. Pro quib⁹ ego moueo: tali cōsideratione. nam iudex ecclesiasticus nō debet posse tur bare iudicē secularē in iurisdictione sua: qz nemo d³ mittere talē cē in mensem alteri⁹: maxime quia iurisditio iudicis secularis non depēdet a iurisdit. iudic. eccle. vnde cum adhuc non constat quod constitutus talis sit fenerator: nō debet posse iudex eccle siasticus facere inhibitionē seculari: sed postq̃ constitutus: tunc poterit inhibere iudex ecclesiasticus seculari iudici. quia mo do cōstat q̃ est causa ecclesiastica: et quod spectat ad ecclesiam.

latus cognoscere: ita no. alt. zaba. in de. j. s. ceterū. de vsu. in. xviij. q. quez omni-
no videas pau. de ca. 7 Alex. de imo. in. l. si nō sent. i. pun. ff. de pdi. ind. Fel. in
c. cū sic. verū. respectu vsu. de fo. cōpe. Si aut agit d vsuris incidenter: puta in de-
disti mihi mutuo. r. cohes vnuz fecisti me obligari ad. rv. certe hoc qm̄s edo-
cto appareat ptractū ē vsurariū: nihilomin⁹ qd illo nō pstat notō: sentū hoc
erit pactioni: vt p car. in alt. de. j. q. xviij. de vsu. Dic in in: quilo incidenter explicā
tō pōt iudex ec. illi laico iudici inhībere ne vsteri⁹ cognoscat. Apparet etiā tūc cō-
tractū illū ē. vsurariū: sic crunē ecclesiasticū vt p alle. vbi. s. no. de hoc. Baro.
in. l. quoties. C. de iudi. r. in. l. nouatio. C. de sacrosan. ec. fide. de se. pñ. xq. scip.
facta est lex: pñ. cctij. inc. dño. an vbi dicūt iudicem seculū. pōt de vsuris cō-
gnoscere: quando d: ec. q. factū: vt dixi. s. Nec omitto vnuū sūg. dictum in quo
multi indices errant ecclesiasticum iud. mō pōt inhiere laico iudici nisi lit.
cotam eo pen. saltem per causam: ita no. zelezā. de imol. cñ. r. inc. pñ. antissi-
me domine doctor. in pun. ver. itē qm̄s ad hec vt possit vol. ij. alle. tex. l. c. tua.
de q. cognit. in. c. latoz. r. in. c. causam. qui h. ant. leg. Celsus.

D 123

littere p̄ tunc
cā illa est cā
eccl̄astica :
et tūc pōt in
der ecclesia
sticus sc̄ari
inhibere nō
obstare p̄ne
tōi cause. ⁊
bi g̃ra : ego
peto a te cā
tū p̄ decē se
sternis frue
mēt : q̃ mis
hi p̄ illis de
beas post
aliquod tē
pus soluere
et si emisses
a me illa de
cēz sesterna
pacatis nū
mis hōbul
tes p̄. ⁊. Ter
se hoc dicto
apparer cō
tractum esse
vsurariuz. ⁊
de quo non
p̄test inde

Confessiones.

Noceat clerico. Adde p. opi. L. fr. tex. l. an. clericus. et l. an. statumimus. et vtro-
 biq. p. doc. C. de epis. et cle. canon. l. c. at si clerici. et ibi p. an. et And. sic. et feli. de
 ind. Cep. veron. p. xj. h. v. d. qone. et p. l. ix. bal. p. c. xlvj. lib. q. et p. l. xlv. vo. iij. cal-
 de. p. l. vi. tit. de p. fel. spe. e. tit. s. nuc. vidēdū. ver. nūc vidēdū restat. feli. in. c. ccc. l. a
 sancte marie. ver. ex h. is infert hic. de cōsti. Bal. cōst. ccc. xl. incip. quidā in mino-
 ribus. volu.
 iij. et Alex. cō 17 **Q**ueritur vltteri⁹ taliq. cleric⁹: cōmisit homicidiū cap⁹ est
 si. xij. h. for-
 tificare. vo-
 lu. i. qd de h a
 bo ad h. b. n. z
 ferme repe-
 rit p. si. xvj. 18 **Q**ueritur vltteri⁹ taliq. cleric⁹: cōmisit homicidiū cap⁹ est
 eo. vol. et con-
 si. xij. vo. iij.
 plene et alit⁹
 sine in deci-
 sio. capelle. b
 Tholos. qd.
 ccc. xlv. et ibi
 ample et re-
 missiue no. 19 **Q**ueritur vltteri⁹ taliq. cleric⁹: cōmisit homicidiū cap⁹ est
 i addi. Cel.
 b **C**ōd. p. p-
 cedi contra
 ipm. Adde
 plene p. ale.
 de imo. cōst.
 clxxv. vers.
 et ad aliud.
 vo. plene d
 hoc articu-
 lo. et q. iste c
 dixit. p. xi. s.
 qd Bar. di-
 cit posse furē vbiq. cū re furtiua inueni⁹ puniri. v. tacite inuenire Bar. alle. q.
 ex quo res furtiua apud quēpiā reperitur presumitur ille cū furto subtraxisse.
 quod an indistincte sit verum: et qualiter limitet⁹ dic vt per Alexā. cōst. v. incip.
 in casu inquisitionis. volu. i. et feli. in. c. postulasti. in fi. de foro compe. Celsus.
 c **D**efensionē. p. ro. q. vide late feli. in. c. auditis. de p. scrip. in h. ob. scdo. cum
 seq. et qd ibi dixi i apost. Adde q. do. Tho. ferret⁹ moder. i. suo trac. cautela. cau-
 tela. v. multis iurib⁹: autoritatib⁹ et ratioib⁹ vt credit vallatis nititur dare cau-
 tela ad euadēdū iudiciatū de homicidio legitimis iudicijs a tortura et morte: scz
 q. dicat se ppetrasse tale homicidiū ad sui defensionē necessariā: vt plura et au-
 thores. d. cautela. v. inci. accidit q. tidie re. p. eū alles. et Ludo. ro. sing. ccc. iij. inci.
 accusatus. de homicidio. et ibi apost. ad eū. Tū ista cautela q. uis pcederet: nec p
 bar. i. l. aureli⁹. s. idē q. sup. ff. de libe. leg. et p. si. l. al. s. x. inci. qdā masiol⁹. et bar. in. l.
 solā. i. fi. C. de testi. et i addi. ad spe. i. ti. d. p. fel. p. fiteo: me occidisse re. et i. l. si fili⁹. s.
 l. exceptiōib⁹. ff. d. iter. act. et p. l. ccc. v. aci. dānāti da voi. vol. ij. et do. Jas. quē in dier⁹
 ter. p. se citat. l. s. itē n. qd. al. s. ē in. s. in p. sonā. h. itē si qd. nu. xxi. insti. de act. vbi

Confessiones. Fo. xxix.

se nō firmat. Dicit em̄ bal. tenere cōtrariū in. l. solū. vt dixi. §. post Bar. alleg. p̄f. l. ap̄. r. illa q̄uis pcederet cautela esset t̄m speritis et illiteratis iudicib⁹ (q̄b⁹) vt no. Rebus. i. l. expertes. r. ibi ego in apost. ad eū. C. de decu. lib. r. (cause subri- les nō debēt cōmitti) illa cautela data. perit⁹ em̄ iudex talē r̄nsionē non admit- tet. Interrogatio em̄ est simplex: idcirco r̄nsio simplex nō duplex sit op̄et subdit

ita: q̄ vbi est aduersatima semper sunt plura capitula fm̄ bar. q̄ ita no. i. l. vnica. pal. S. casus noster nō cōtinet nisi vnū caplm̄ p̄ deci. hui⁹. q̄. no. est debere cōdēnari: s; iudex maleficioz nō d; admittere h̄mōi excep. quia interrogatio r̄ inquisitio est simplex r̄nsio d; esse simplex: r̄ nō duplicata sine triplicata. imo tūc non d; r̄ndere ad interrogatā. r̄ iō nō est admittēda fm̄ bar. l. l. de eta te. §. q̄ aut. ff. de sterro. act. Si tñ iudex ppter imperitiā talē r̄nsionē admisit cōdēnari d; reus q̄ nihil p̄bauit r̄ p̄sumptio est cōtra reū: q̄ fecit homicidiū. nā ea q̄ fiunt r̄ ledūt: p̄sumūtur i du- bio dolose fieri: vt in. l. illud. de iureiur. s; ita est: q̄ facere homi- cidiiū ledūt. et tō p̄sumit dolose fieri. r̄ iō re⁹ q̄ allegat q̄ fecit ho- micidiū ad sui defensionē: tēbūt on⁹ probandi. Itē ea q̄ fiūt p̄tra naturā p̄sumuntur dolose fieri. fm̄ Bal. in. d. l. j. C. de p̄f. occide- re hoīez est p̄tra naturā: q̄ hōis interest hoīem bñficijs afficere vt. i. l. ser. n⁹ ea lege. ff. de ser. expor. nō obst. q̄ alleg. q̄ ista est vni- ca cōfessio r̄ vnicū caplm̄: r̄ si nō d; posse a parte acceptari r̄ pro parte reprobari: q̄ r̄ndeo: q̄ illud est verū regl̄. fallit vbi p̄s-umptio est cōtra p̄fētē. nā tūc dato q̄ sit vnica cōfessio r̄ vni- cū caplm̄: stat cōfessionī in eo q̄ nocet p̄fētī in eo q̄ p̄dest: nō ita no. Bal. i. d. l. vnica. C. de p̄f. r̄ ita Bar. l. l. aureli⁹. in. §. idē. ff. de lib. leg. in p̄posito p̄sumptio est p̄tra p̄fētē: vt. §. dixi. Cau- tela est q̄ iudex maleficioz audita tali exceptione ponat cōf- tētē ad torturā: vt dicat veritatē: q̄ istud ē iudiciū sufficiens ad torturā fm̄ gl. i. l. capite q̄nto. ff. de adulte. nā l; in cā cūmli p̄fē- sio acta extra iudiciū nō faciat plenā phibitionē: vt q̄s cōdēne- tur: tñ in cā criminali facit semiplenā proba. ad hoc vt q̄s pona- ad torturā fm̄ Libe. de decre. r̄ Bal. vbi. §. r̄ tute talis p̄fessio nis siquis posuit fuerit ad torturā si p̄fessus fuerit i tormentis erit plena p̄batio. ista est gl. singularis in. l. capite q̄nto. quā ibi se- quitur bar. ff. de a. ul. ¶ Unū circa p̄dicta ē notā dū r̄ mētū tenē dū p̄petuq̄s erit ad p̄fensat⁹ vel inquisit⁹ dicat se homicidiū fecisse: sed ad sui defensionē fecisse. si hoc p̄bet p̄ testes. tñ de- bet cōdēnari: r̄ hec q̄ exceptio nō d; in hūc modum opponi: sed

iste. idē not. Bal. i. l. si q̄ dec. C. de ex- cep. Ange. r̄ allos. in. l. j. §. si q̄s. sim- p̄l̄. ff. d. h̄b. obli. Angel. are. in tract. malef. in. §. d. āno p̄tri. §. q̄d si accu- sator. r̄ ibi l. addi. r̄ p. d. Ale. in. l. nō solū. §. scien- dū. ff. de no. ope. nū. Tñ singu. dictū Abb. i. c. au- ditis. de p̄e- scrip. p̄teri- re nolui. Di- cit enim: q̄s si aliq̄s inq̄- sit⁹ de homi- cidio dicat se fecisse ta- le homicidi- um ad suaz defensionez r̄ suā defen- sionē nō p̄- bet: per talē suā cōfessio

nō poterit m̄hilomin⁹ puniri: nisi aliter de eo p̄stet. ita dicit. d. Abb. in alleg. c. auditis. q̄s referēs r̄ multū extollēs do. Feli. ibidē. §. obstat scō singularare. et multū apud p̄acticos anto: itatis h̄re dicit eē quoz i solēni entu. Remittit illud idē Feli. in. c. significasti. cl. y. de homi. r̄ do. Alex. in alleg. §. sciendū. de quo vide Hippo. de marsi. sing. suo. clxxxv. inci. cōfessio. Ro. sing. suo. xxvij. inci. accusat⁹. de homicidio. de quo dixi post. Bar. l. l. si q̄s simpl̄. nu. j. in apostil. in ver. p̄ cō- fessio. ff. de verbo. obli. dixi post Sali. in ant. cōtra qui propuā. nu. xij. versi. vlti. iuxta p̄dicta quero. in ver. defensionē. C. de nō nu. pecu. obri post collect. in. c. si q̄s. nu. j. in versi. ad sui tutionē. de solu. r̄ in apostil. ad Panor. in. c. bone. lo. q̄ nu. xxxi. in versi. ad sui defensionem. de postu. p̄ela. Celsus.

Confessiones.

a **C**on. l. q.
in carceres.
Et ibide vi
de. d. Alex.
de Imo. r. l.
l. j. §. diuus.
ff. de questi.
r. francisc.
arell. in dis
ta. la latro
nibus.

b **C**on. va
let neq. te
net. Licq.
illa est veri
tas nota.
Bartol. l. l.
qui neq. ff.
de verbo. si
gnit. per tex.
in prealleg.
L. metuz. hic a
doc. in l. qui
carceres. ff.
quod me. cau.
alleg. Bar.
in alleg. §.
l. q. neq. Ja.
de arell. ibi
de. r. l. l. nā
r. ierimus. i.
punci. ff. de
neg. gestis.
vide. d. ale.
ed. l. c. xvij.
inc. v. i. in
strumēto lo
candis. ver.
non obstat
volu. v. r. i.
an qui con
tract. l. car
cere factiva
l. i. quib.
add. que di
xi in aposti.
ad Jaco. re

debet hoc mō opponi. verū est occidit. feci ad meā defensione
necessariā: r. est rō q. nō quilibet defen. erant aliquē a deli
cro: sed debet esse cū moderamine inculpate tutele. vt in. l. j. C.
vñ si qs veniēs cōtra me volēs me percutere pugno: r. ipm. telo
repellā percutiēdo: nō est licitā defensio: neq. necessaria: q. etiā
pugnis resistere debebā. Itē si quis me aggrediat. cum vno ba
stōno: r. ego repellō eū ense percutiēdo: nō est licitā defensio da
ta paritate personarū. Si tñ esset disparitas psonarū: q. si vnus
esset ita potēs cū bastōno: sicut ali. cū ense: scēns esset. Istud est
dicū sing. Bal. in. l. vnica. C. de p. f. l. Queritur vltimus t. nun
quid cōtra cōfessum de crimine possit procedi ad cōdemnationē
nulla pcedēte inquisitione denuntiationis vel inquisitionis.
Immo. determinat q. nō in. c. p. inquisitionē. §. de elec. q. ad hoc
vt fiat cōdēnatio mōtis op. vt aliquid petat: vel q. subsit ma
teria: super qua fundat cōdēnatio. Idē tenet Bal. in. l. vnica. C.
de cōf. in si hoc casu inquisitio: sequat post cōfessionē: r. sic per
uenitur ordo: dico q. pcedi pōt: q. sentētia pōt ferri cōtra cō
fessum etiā ex inordinato p. cessu. ita tenet Bar. in. l. cōf. de cu
sto. reo. r. idē Bal. in. d. l. vnica. C. de p. f. et Jo. an. in. c. qualiter
r. qñ. de accu. qd est intelligēdū. fm Bar. vbi. §. si p. f. est ema
nata p. n. cipaliter super crimine: vt sit cōmuniter. als scēns. qd
sequit. Bal. in. d. l. vnica. **C** Quero subsequēter t. nunquid cō
fessio vel alius contractus factus in carcere valet: hanc. q. po
nit Bar. in. l. q. a latronib. ff. de testa. r. Bal. in. l. vnica. §. alleg.
et Ange. in. l. qui in carcerem. ff. quod me. cau. r. circa hoc ita cō
cludunt. aut quis est in carcerib. puta iuste ex forma statuti vel
forma iuris communis r. tunc valet confessio: r. omnis contra
ctus factus in carcere in quacūq. persona etiā si fiat cum de
trudente eum in carcerem: vel ad ius instantiam. Aut quis est
in carceratus iniuste: puta q. est captus r. bellum non est licitū
sicut communiter est quando dicatur bellum licitum ple
ne not. per Bal. in. l. hostes. ff. de cap. r. Immo. c. quemadmodum.
de iurei. et in. c. olim. de censu. r. tunc si contractus fiat cum de
trudente in carcerem r. cōfessio fiat ad eius instantiam non va
let: neq. tenet. vt in. l. qui in carcerem. ff. quod me. cau. Si aut
contractus celebraret cum alia tertia persona vel confessio ema
naret ad instantiam tertię persone: bene valet. vt in. l. metum. §.
sed licet. ff. de eo. quod me. cau. ita cōcludunt prefati doct. r. di
citur quis esse in carceratus quādo est in loco: a quo nō potest
ad sui libitum recedere: vt not. Ang. in. d. l. qui in carcerē. Unde
si iudex aliqua teneret in carcere ex forma statuti: vel princeps
scribat potestati: q. talē nobilem in carceret: poterit ipsum face
re stare in vna camerata qd non recedat. r. dicitur satisfecisse
statuto etiā si p. cipiat: aut iubeat: qd fiat in ciuitate r. nō re
cedat. p. o quibus omnib. facit text. in. l. succurritur. et in. l. seq.
ff. ex qui. cau. maio. que puto vera: nisi in literis dicatur q. ponat
eum in carcere. p. b. i. co. nam tunc non credimus satisfecisse p. ce
pro: nisi ponat eum in carcere publico: vbi alij solent poni.
C His itaq. visis p. o plenior doctrina est etiā super alijs que
ad Jaco. re

in causa criminali habeat infamare. dic quod non fm Barto. 2
 Ang. l. quoniam. ff. de his qui not. infam. 2 est ratio: quia in cau-
 sa criminali propter quam agitur in publicum iudicium quis
 non efficitur infamis: nisi per sententiam: vt in l. i. §. fin. ff. de his
 qui no. infam. 2 in l. infam. ff. de publi. iudi. si ergo infamari per
 sententiam debet: non infamabitur per solam confes. ¶ Quero
 25 subsequenter de confes. aliarū personarū: 2 pmo tan confessio
 minoris valeat. dic aut est infans talis confitens: 2 talis confes-
 sio non valet: etiam cum tutoris auctoritate: quia nullus consen-
 sus est infantic: quia fm Bald. consensus est causa efficiens con-
 fessionis. Aut loquimur in pupillo maiore septem annis: 2 mi-
 nores. xiiij. 2 tunc si confiteretur sine tutoris auctoritate non valet:
 sed cum tutoris auctoritate bene valet: sed restituitur in integr.
 Aut loquimur in adulto maiore. xiiij. annis. 2 minore. xxv. an-
 nis: tūc si confessio emanata fuerit in iudicio in quo potest con-
 sistere veluti possessorio in quo potest comparere. 2 habet legiti-
 mam personam: vt in l. momentanee. C. qui legiti. perso. stan.
 habeat: 2 tunc valet confessio. sed restituitur in integ. si lesus est.
 Aut confessio emanat in iudicio: in quo consistere non potest: 2
 tunc aut habebat curatorem: et non interuenit eius auctoritas:
 2 tunc talis confessio est nulla: sicut ceteri actus iudicialis per
 minorem confecti: qui non valet etiam interueniente inramen-
 to fm Bald. qui ita not. in dicta l. vnica. Aut interuenit auctori-
 tas curatoris. tunc bene valet: sed restituitur. et ita intelligitur
 text. in l. certum. §. minorem. ff. de confes. Aut minor non habe-
 bat curatorem. 2 in hoc sunt multe opinio. tamen docto. consen-
 dunt: 2 in hoc concordant: qd non valet confessio minoris p quā
 responderet lit. cōtesta. quia ille est actus substantialis iudicij. de
 alijs autē confessionibus multe sunt opinionones. sed mihi verior
 videt illa Bald. dicētis nō valere: sicut nec certa acta: 2 ita cōclu-
 26 do. ¶ Nunquid autem valeat confessio tutoris: curatoris: pre-
 lati: 2 aliarum personarum habentium legitimā personam stan-
 di in iudicio: 2 legitimam administrationem ita vt noceat suis
 dominis. dic qd si apparet in processu aliqua fraus: non valet.
 Idēq; si sint confessi non interrogati. atq; talis confessio suis do-
 minis nocet si sint facti dñi per lit. cōtest. secus si dñi sui litigāt
 2 ipsi prestent tantam auctoritatem: quia tūc eorū cōfessio non
 valet. in preparatorijs autem iudicijs bene fm Bald. vbi. §.
 27 Scdo principaliter est videndū tan cōfessio facta in actibus
 pecuniarijs nōceat cōfiteri: vel profiti. Et pro regula premitto:
 qd confessio emanata in causis pecuniarijs v3 in preiudiciū cō-
 fitentis: vt in l. pub. §. fi. ff. de po. pro confitente autem nō valet.
 l. quedam sunt psonae. §. nūmularios. 2 ibi gl. no. ff. de eden. quod
 est verum qn cōfessio continet tale quid: qd solum prodest cōfite-
 ri: vel solum nocet. secus si id quod est confessum partim nocet
 cōfiteri: 2 partim prodest: 2 est vnicū capitulū: vel plura conne-
 xa. nam tunc in totū stabilitur p̄fessionis: 2 pro cōfiterente: ecōtra.
 vel in totū ab ea recedit. p quo est gl. sing. insti. de pub. §. fi. et
 ita tenet Bald. in l. vnica. C. de confes. idem tenet Bart. in l. an-
 reclus. §. idem. ff. de lib. leg. 2 idem tenet Cyn. in l. ij. de do. ante

bus. in l. ne-
 mo. nu. iij. l.
 apostil. C.
 de exact. tri.
 libro. x. Cel-
 ligo.

a ¶ Resti-
 tuitur. Ad-
 de Dyn. in
 cōf. xxvij.

Confessiones.

a **C**ōtra confitentē. Adde q̄ dicit iste. s. isto ver. nu. xij. et ibi posui in apostil. in ver. defensionē. et in versi. acceptari. et in ver. defensionē necessariam. Celsus.
b **C**ausa. Qualiter et qñ cōfessio sine cā valeat. vide Do. Alex. de uno in consil. lxxxiij. in. i. pte. vbi ponit an sufficiat cōfessio in gñe: et an sufficiat saltē semiple-
 nā probationē et in cōsi. xviij. in. iiij. parte. vbi ponit de cōfessione et promissione
 sine cā an valeat. et qd in iudicio: et qd si corā arbitro: vel arbitrato: et in consilio

xij. in. i. pte
 et in cōsi. ij.
 eadē parte.
 et in cōsi. iiij.
 in. i. parte. et
 in cōsi. xxx.
 vij. in. iiij. pte.
 de hac cō-
 fessione sine
 cā. an et qñ
 valeat. Ut a
 de Bart. l. l. 28
 i. C. de pact.
 et l. l. tale pa-
 ctuz. nu. ij. 29
 ff. oppono.
 q cōfessio si
 ne cā. et ibi
 posui in ad 30
 di. ad ipsuz
 in apostil. in
 eo. ff. si. ff. eo.
 dixi post fa-
 li. in. l. gene-
 raliter. nu.
 ix. versi. qro 31
 quarto. cuz
 glo. in apo-
 stil. in versi.
 exp̄ssio cau-
 se. et ibi bar. b
 in scōa lect.
 ad prin. ver.
 si. circa prin-
 mū qro. s. d
 non nu. pe-
 cu. et in. l. cū
 falsa. nu. ij.
 in versic. ita
 tenent doc.
 C. de iur. et
 fac. igno:ā.
 Celsus.

nup. secus fm eosdem si essent plura capitula separata: qz tunc
 stat firma regula: qz statur confessioni cōtra cōfitentē: p se autē
 nō. hoc dicit verū Bar. in. d. §. idē. nisi p̄sumptio esset cōtra cōfi-
 tentē de eo qd nō est confessus. et prodest cōfidenti. nā tunc esset
 vnicū capitulū: vel plura cōnera: pōt tñ tunc diuidi confessio: vt
 ei stetur cōtra confitentē: pro se aut nō. Exemplū si quis p̄fiteat
 occidisse hōiem ad sui defensionē. nā ex eo qz dicit occidisse hō-
 minē: est cōtra cōfitentē: et in hoc statur sue cōfessionī. et in eo qd
 dicit ad sui defensionē: est pro confitente: in hoc dicte confessioni
 non statur: qz p̄sumptio iuris cōtra confitentē. **E**tem nota.
 Bar. limitat hanc materiā in. d. §. idē in eo. qz dixi stari con-
 fessionī pro cōfidente et cōtra cōfitentē qñ est vnicū capitulū: vel
 plura cōnera: nisi aduersari⁹ cōfiteris velit p̄bare p̄iū eius qd
 assereret cōfessus in sui fauore. **E**t dicit vnicū capitulū vel plu-
 ra cōnera et vñ factū plurib⁹ suis circūstātis. vbi gñā. promisi
 tibi decē cum pacto qz tu vadas p me romā. istud capitulum est
 cōnerum anteriori facto: s. si p̄mitto tibi decē si nauis venerit
 ex asia. istud totū est qualitas anterioris facti. **E**t diuersa au-
 tē capitula dicuntur qñ sunt diuersa facta diuerso tpe intrētata.
 vel diuersa capitula dicuntur diuersa facta: quorum vñum non
 depēdet a determinatione alterius: ita dicit Barto. in. d. §. idē.
 vnde si quis confessus est sibi depositū esse factū. ipsum quoqz
 restitūtū: sunt diuersa capitula: qz interueniunt diuersa tpa. Itē
 dicuntur capitula diuersa facta qñ interuenit aduersariū fm
 Bal. q̄ ita not. in. l. vnica. C. de p̄fel. hīs itaqz p̄missis qro tñ nū-
 qd cōfessio p̄iudicet confitenti. p dilucidatione huius qdōnis est
 sciendū: qz ad hoc vt cōfessio noceat cōfidenti: requirit regulari-
 ter exp̄ssio cause. in. l. caz de indebito. §. fina. ff. de pba. et in. c. si
 cautio. de fide instr. hoc fallit in cōfessione reali: qz cōfessio vñ
 etiaz nulla exp̄ssa causa fm Bart. in. l. cū falsa. C. de iur. et fac.
 igno. idē tenet Jo. de imo. et Anto. de but. in. c. si. s. de confes. et in
 c. si cautio. de fi. instr. vnde si ego cōfiteor: rem meam esse tuaz:
 ita qz nulla est exp̄ssio cause: talis confessio nocet mihi quo ad
 onus probandi: qz mihi incūbit onus probādi rem esse meam si
 cut ab initio cōpetebat aduersariū meo onus probandi rem esse
 suā: nō aut per talē confessionē inducitur dispositio: vt dominium
 transferat in aduersariū cōfitentē. qz in dñio trāsferēdo requiri-
 tur traditio. vt in. l. traditionib⁹. C. de pac. Itē not. Bart. in. d. l.
 falsa. et Ant. de but. et Jo. de imo. in. d. c. si. de confes. et quod dicitur
 est de dominio idē de pos. fm p̄fata. docto. vbi. s. nisi adducta
 essent aliqua xba in cōfessione dispositura: vt si qd dicat hoc mo-
 do. tu possides talē rē: et cōfiteor: illā tuo noie possidere: tunc bñ
 transferē possessio p xba cōfiteor. glo. est nota. in. l. ab emp. ff. de

¶ Fallit in mutuo. Adde an cōfiteus se habere vel se habuisse et habere possit exceptionē nō nu. pe. opponere. et cōclusio q̄ sic per gl. sing. in. l. si ex pluribus. in vers. habere s̄m Ang. ibi. ff. de solu. S3 si dicat penes se habere secus. vt Ludo. ro. sing. ccccccxxviii. incip. scis q̄ cōfessionē. all. tex. sing. in. l. penes. de xbo. sig. de quo vide p̄ Bald. in. l. si ex pretio. nu. q̄. et ibi posui in addi. ad ipm. in ver. con.

pact. Idē fallit predicta regula in cōfessione liberatoria q̄ valet et nocet p̄fiteri: et etiā inducit dispositionē nulla expressa causa: ff. l. tale pactū. ff. de pact. verbi grā cōfiteor: hoc mō. petrus nihil dā dare mihi. talis confessio valet et tenet. Itē fallit si cōfessio est emanata in iudicio: q̄ tunc nocet cōfiteri: etiā nulla cā expressa s̄m doc. et do. Ant. de bu. et Jo. de imo. in. d. c. si cautio. s̄. allega. q̄ oīa procedūt: quo ad plenā probationem faciendam: q̄ in dictis casib⁹ cōfessio plene probat etiā sine causa. regulariter aut si cā nō est expressa: cōfessio non nocet p̄fiteri. quo ad plenam probatōnē: tñ semiplene pbat cōfessio emanata sine causa: ita qd pōt deferri iuramentū in supplementū probationis. ita not. Spec. in titu. de cōf. in. §. nūc videndū. ff. sed que est rō. Idem tenet

¶ Jo. de imo. in. c. si cautio. de fi. instru. Et Quero nūquid p̄fessio statim noceat cōfiteri. rñ. rñr q̄ nocet statim cōfiteri in. l. pub. in

¶ fi. s̄. all. fallit in mutuo. et in dote debito soluto. nā in mutuo l3 debitor: p̄fiteat se habuisse et recepisse. et ex parte mutui talis:

¶ nō statim sibi nocet: sed nocet elapso biennio vt in toto titu. C. de nō nu. pecu. et Nam in mutuo p̄sumit debitorē cōfiteri spe future numerationis. Idē in dote q̄ nō nocet cōfessio facta per maritū de dote sibi tradita. nisi elapsis t̄pibus. de quib⁹. in. l. si. et in aut. ibi posita. C. de dote can. nō nu. Idē in credito: q̄ p̄fessus est se recepisse. et a titio noīe solutionis et. talis cōfessio non sibi nocet nisi elapsis. xx. dieb⁹. iste est tex. in. l. in cōtractibus. C. de nō nu. pe. istis trib⁹ casib⁹ cōfess. inducit dispositionē: s3 regulariter cōfessio nō disponat: sed faciat solā p̄bationē. vt in. l. publica. ff. de pos. in. fi.

¶ Aduertēdū est quippe singulariter q̄ si q̄s in libello petat pecuniā: quā mutauit: vel deposuit dicēs se mutuisse pecuniā: vel deposuisse: et postea in processu nō p̄bet numerationē: sed p̄fessionē qualiter debitor: est cōfessus p̄sente aduersario sibi mutuatam dictā pecuniā vel apud se depositaz q̄ creditor succūbere d3. ita tenet Bar. in. l. q̄. §. mutui datio. ff. si cer. pe. idē tenet Bal. in. l. si ex p̄rio. C. si cer. pe. et ita obtinuit in ciuitate Cremonā. Si aut econtra in libello deducat cōfessionē et postmodū in processu p̄bet numerationē: vel etiā confessionē iudex d3 dicere p̄cessum nullū: et tūc absolvere ab obseruatione iudicij: q̄ libel. fuit inept⁹: cū q̄s nō posset petere sibi aliqd de bere: nisi intēte actio p̄pter quā q̄s est obligat⁹. vt in. §. i. iust. de act. sed in libello fuit deducta sola cōfessio: ex qua non potest oriri obligatio: sed sola p̄batio. vt in. d. l. publica. in fi. et ideo tāq̄

alleg. hic p̄ Lāfran. in. §. in glo. pe. et ibidē in. §. tertio. q̄ olim dicit: q̄ ex quo t̄p̄ istius exceptionis olim erat quinquēnium ista mutatio t̄pis de quinquēmo ad bienniu nō nocuit ecclie. vñ ecclia et p̄sone ecclesiastice p̄nt opponere infra quī nū quēnū. vt ibi. vide per eum. et qd ibi ad hoc dixi ip̄ apostolus. Celsus.

fessus. C. si cer. pet. et ibi dixi in apostolus. ad Gal. li. nu. ix. l. si nō dixi penes se habere. dixi post Bart. in. l. si ex cautione. nu. iij. in. §. habuit et recepit. C. de nō nu. pec. et l. l. si ex plurib⁹. nu. q̄. l. ver. vna gl. ff. de soln. di. xipost colle. i. c. si ex cautione. nu. j. in vers. habuisse et recepisse. de fi. de instr. et in trac. clausulaz. in clau. cōtrac. in. §. cōfessus habuisse. Celsus.

¶ Biennio An et qñ exceptio non nu. pec. op̄ poni possit: et qñ noceat si nō apponatur. vide te se ff. l. i. d. c. si cautio.

Confessiones.

a **C**orā arbitratore. Adde Lud. ro. fin. suo. cccxvj. inci. p̄fessio ex iudiciali:
b **A**bsente. parte. Ista est firma cōclusio: q̄ p̄fessio facta parte absente etiam

cū causa re-
sult nō no-
cet cōfiteri:
per alleg. l.
certū. z glo. a
in. c. si i glo.
mag. de con-
fes. etiam si
fieret in iu-
dicio: vt per
istū subdit.
tū igitur ad
nōcate v̄l p̄-
curator. s̄s
captus: z in
actis d̄ par-
tis appare-
at p̄sentia. b
Ita Bar. in
presul. l. cer-
tum. Card.
z fel. late in
c. si cautio.
ver. in. gl. in
ver. cām. de
si. instrū. et
panoz. ibi
d̄. tertio p̄i-
cipa. aduer-
te tū quare
si illa cōfes-
sio fieret in
iudicio vel esset
pars citata
esset p̄caus
in quo p̄tra
absentē. p̄ce-
di potest. v̄l
esset cā cri-
minalis fie-
retq̄ confes-
sio absente
accusatore:
indice p̄e-
sente tūc no-
ceret confes-
senti re.

libellus fuerit ineptus absoluit reus ab obseruatione iudicii
z processus reddit nullus. ista est snia originalis p̄fessio. de mata.
in. d. l. iij. C. de positi. z eam tenet Albe. z est snia optima z verissi-
ma. Si tū corā arbitratore p̄cederet: siue p̄bet cōfessio tū: siue
numeratio tū: siue in libello sit deducta sola p̄fessio: z postea in
processu probet de numeratione: vel ecōtra in libello est deducta
sola numeratio. z postea in processu est p̄bata p̄fessio: seniz debi-
to: d̄z obtrahere: q̄ solēntas ac iuris subtilitas ab arbitratore
est spernēda adeo q̄ si corā arbitratore. opponat de p̄script. et
probet. nullā debeat h̄re rōnē de p̄scrip. immo ip̄am obicere de-
beret: z p̄cedere p̄inde ac si nulla eēt p̄script. istud est dictū sing.
Ang. in. l. i. C. de p̄script. xxx. vel. xl. anno. q̄ corā arbitratore
nullus est p̄cessus: neq̄ iudiciū: neq̄ p̄cessus eīe pōt sine iudi-
cio. vt in isto. c. qm̄ cōtra falsam. de p̄ba. qd̄ iudiciū nō sit coram
arbitratore: ab. dicit sing. Inn. in. c. quintanallis. de iureiu. Idem
Bal. in. l. societate. i. §. arbitratore. ff. p̄ soc. **Q**uero vltiori tan-
cōfessio facta absente pte valeat: solet cōiter dici q̄ nō valet in
l. si. ff. de interrog. act. z in. l. certū. in. §. si q̄s absente. ff. de confes.
dicant cōfessio emanat in his que dependent ex consensu duo-
rum: z tunc non valet confessio facta parte absente: siue sit facta
in iudicio: siue extra. vt in iuribus supra allegatis. Exemplum
si fateor me debere titio decē ex cā mutui: istud mutuū depēdet
ex cōsensu duorum. Aut loquimur in actibus qui depēdet ex me-
ra volūtate loq̄ntis: z tūc confes. p̄iudicat in p̄iudiciū confes-
senti plenissime: z etiā absente parte veluti in ratihabitatione et
aditōe hereditatis: z sibi. glo. est sing. in. l. p̄pōm. scribit. ff.
de neg. gest. h̄ec est snia Bar. in. l. certū. §. si q̄s absente. ff. de con-
fes. Eandē sniam tenet Ange. in. l. papinianus. §. meminisse. ff.
de inoffi. re. idē quoq̄ sequit Bar. in. l. ḡnalter. C. de nō nu. pecu.
z iō cōfessio emanata sup̄ dominio vel pos. non p̄iudicat confi-
tenti: etiā quo ad onus p̄badi: nisi sit emanata p̄nte aduersario:
ita tenent Anto. de bar. z Joā. de imo. in. c. si cautio. de si. instrū.
Idē tenet Bar. in. l. cū falsa. C. de iur. z fac. igno. idē Bal. in. l. ge-
neraliter. §. alleg. Restat tū plusculū dubitationis in confessione
emanata ad liberandum. nū glo. in. l. nō solū. §. liberationis. ff. de li-
be. lega. tenuit confessionē emanatam ab liberandum etiam ab-
sente aduersario tenere: z nocere confitenti. veluti si dicam ti-
tus nihil mihi debet dare. nam ista confes. etiam emanata ti-
tio absente p̄iudicat mihi confitenti: adeo q̄ nihil amplius p̄-
tere possum s̄m illā glo. sed alia gl. in. l. idē in duobus. ff. de pact.
tenet: qd̄ talis cōfes. nō nocet absente aduersario: p̄o quo est ca-
sus ad literā in. l. si tibi decē milia. in. §. si pac. ff. de pac. Et hanc
sniam sequitur Bar. in. d. §. liberationis. cum limitatione: nisi vbi
esset aliquis tertius: etiā si nō habet mandatū qui recipit con-
fessionem nomine absentis: tūc talis confessio bene nocebit
confitenti s̄m Bart. vbi supra. z sic conclusio t̄quod confes. ema-
nata ad liberandum non p̄iudicat confitenti: si est emanata

¶ De equitate canonis. Adde Cal. et Abb. in alle. c. si cautio. l. ver. et no. fin. de veritate cur. qdms vide p. feli. ibid. et multas limi. ad dicta reg. de fi. istr. et d. d. p. c. c.

absente ad testario: nisi i casu limitato p. Bar. vbi. s. et hac sententia tenet C. no. in. c. si cautio. de fi. istr. **¶** Una est meti tenentia d. t. p. in oi casu in quo dixi p. feli. facta absente parte non p. iudicare cōfitei: nisi de equitate canonis. quilibet cōfitei etia absente parte cōpelleit et cōpelli pōt ad solutionē: tanqz fuerit emanata p. sente aduersario. maxime in his que stimulat p. feli. t. i. stud. est dictū i. n. g. n. Ant. de bu. in. d. c. si cautio. quē sequit. ibi Jo. de imo. qd est no. dignū: q. limitant oia iura mundi. **¶** Circa id qd dicitur p. feli. v. s. q. vbi in libello est deducta numeratio et postea in processu probata est cōfessio: q. deberet succumbere petitor: quasi aliud sit petitor: et aliud pbatū arbitrat. Ant. de bu. fore verū et in mutuo: q. alia obligatio insurgit ex naturali mutuo: et alia ex confes. facta sup illo: vt in. l. q. s. mutui. ff. si cer. pet. cū his q. ibi nūme. Bar. et in. l. si ex cautione. C. de non nu. pe. cū ibi no. p. Cy. et Bal. secus in deposito et in ceteris contractib: vt si in libello est petitorum depositum quasi pecunia fuerit numerata: si postmodum pbat in p. cessa de confessione: obtinebit petitor: q. ex illa petitione nulla insurgit obligatio: sed solum declaratio et pbatio deductio in iudicio in libello: et maxime hoc procedit vbi testes sunt iurati de dicendo veritatē sup tota causa: hec sunt verba sua in. c. si cautio. f. de fi. istr. et cū eo ibi transit Jo. de imo. que etia mihi verissima vident. **¶** Circa aliud vbi dicitur s. f. t. p. q. si in libello erat deducta confessio mutui: vel depositi: si postmodum in p. cessa p. betur numeratio: q. succumbere debeat petitor: imponat p. predictis Ant. de bu. q. imo debeat obtinere petitor: hoc q. si in eū verba libelli debent impropari: vt libellus sustineat. vt in. l. sed possessor. s. item si iurauero. ff. de iura. et idē no. Sui. et idem tenet Bar. in. l. olet. C. lo. et Bar. in. l. et is. s. f. de acq. here. et idem Bal. l. q. C. de usufru. Un cū actor dixerit in libello de iudice inū esse confes. se habuisse. et ex causa depositi. postmodum in libello petat debere cōdēnari. intelligit non vi cōfessionis: sed ipsius depositi s. m. ipsam: vt libellus sustineat: et hec vera potissime si in libello sint appōita illa que cōsueuerant opponi: videlicet et predicta peti fieri debere oimodo meliori via iure et i. o. m. a. quibz modis melius pōt et debet: ita intelligit Jo. de imo. in. d. c. si cautio. sequens Ant. de bu. ad hoc facit in simili qd notat Bar. in. l. q. in fi. ff. si cer. pet. et in. l. si debitor: em. ff. de no. a. q. dicit q. si quis pcurator: cōstituatur ad suscipiendum pecunia: et confitendu se habuisse et recepisse: q. procurator non intelligitur habere mandatū q. possit cōfiteri se habuisse pecuniam: nisi vere receperit ipsam: q. si hoc esset qd posset cōfiteri pcurator: se habuisse cū nō habuisset esset donatio: quā procura tor facere non pōt: etia si haberet mandatū generale cū libera. vt in. l. cōtra iuris regulas. s. f. ff. de p. c. p. hoc facit tex. in. l. i. s. itē si mutui. ff. de his que in frau. cre. Itē s. m. eundē in. d. l. si debitor: em. si est cōstitutus procurator ad exigendū quoscūqz debito res: et ad putendum se habuisse solutionē: q. virtute dicti mādā

cōf. xvij. c. conf. c. l. q. Celsus.

¶ Probatum est cōfessio. Adde Bar. l. l. certū cōditio. s. si nūti. h. h. moner. ff. si cer. pet. vt l. i. et obtinet agens actus mutui q. p. bant p. aduersarij cōfessionē mutui: etia si non probaret numerationem secutus est euz Bal. in. l. q. s. fin. eo. r. a. tu. Imol. in. l. i. s. f. quē ita. ff. de h. b. o. oblig. Salic. in. l. i. si ex cautione. post gūliel. de cūet. qd ibi not. in addit. ad eū. nūme. q. C. de nō in. pe. s. quo in plene p. feli. in allega. s. c. si cautio. Celsus. **¶** Se habuisse pecuniam. facit p. hoc dicto quod notat Ro. singulari suo. c. l. i. c.

Confessiones.

q habes mādatur. 7 qd no. Guil. de cus. in l. cuiusq. §. nō th. ff. de insti. Celsus
a ¶ Tunc probatur vera numeratio. de quo dixi. §. eo. §. nu. xv. ver. quero num=
quid confessio. in apostul. in ver. fallit in mutuo. Celsus.

b ¶ Probationis. Utrū autē confessio dicatur esse probatio. vide domi. Alexan.
de uno. in cōf. xv. in. j. parte. Adde Abb. post. Jo. an. in rub. de confes. Anto. de
but. 3mo. 7 Jo. an. in c. bone. cl. q. de elec. Bal. an. c. j. §. vasallus. in. y. q. in fi. si de
feu. tue. con

tro. iter do.
7 agna. Lu.
rom. l. l. ad. 39
monēdi. de
iurciuran.
Adde feli.
i rub. de cō=
fes. ver. vltē
rūs secūdo
loco. Hip. §.
Marfi. 7 qd
posui in ad
di. ad eū in a
singula. suo
ccccxvi. iei.
cōis docto=
rum opt. 7c.
vbi conclu=
dit qd post
lapses oēs
dilatōes. p
bationū po
terit nihilo
minus pro
bare per ad
uersarij con
fessionem.
Alle. singu.
dictū in ol.
in cap. ultra
tertia de te
stibus. De b
quo per pa
norm. in ru
bi. eodē ti=
tulo. de pro
batio. num.
ij. 7 ibi po=
sui in apo=
stul. ad ipm
in versi. con
fessio.

ti nō poterit procurator generalis confiteri se habuisse dictam
pecuniā nomine solutionis: nisi interueniat pecunia per ratio=
nes suprascriptas. ¶ Est enim aduertendū qd si in instrumē
to dicatur per notarium. talis cōfessio fuit habuisse et recepisse
se. x. a Petro dante 7 soluēte. per ista verba nulla p batur nume
ratio: sed sola confessio fm Bal. qui ita no. tenet in l. vnica. C. de
confes. ¶ Item si dicat notarius in instru. talis confes. fuit se ha
buisse 7 recepisse. x. a petro: que habuit 7 recepit. nam p hec ver
ba nō probatur numeratio fm Bal. qui ita not. in l. si ex pretio.
C. si cer. pe. 7 ceteri docto. in l. cum de indebito. §. si. ff. de pba. sed
cus si verba notarij sint talia fm doct. talis confessio fuit se ha
buisse et recepisse decem a petro et habuit et recepit. nam tunc
probatur vera numeratio. 2 et est ratio differentie inter vnum
casum 7 alium: quia vbi est terminus ly que: quod est relatiuum
referens antecedentia: vt in l. Stichum qui mens erit. de lega. j.
sed antecedentia denotant confessionem: ideo per ly que: quod
est relatiuum intelligitur esse repetitum: sed de natura copule
est adiungere: non autem referre et adiungere diuersa: sed in
primo facta est mentio de confessione. cum postea sequatur 7 ha
buit 7 recepit videtur adiungere diuersam. s. numerationem: et
non confessionem. vt in l. §. allega. ¶ Vidimus supra q cōfessio
40 facta sine causa non valet regulariter. nūc est videndū an con
fessio facta cum causa valeat: an sit nulla ipso iure: an ope exce
ptionis: 7 est magni effectus: hoc scire: q vbi aliquid est nulluz
ipso iure: iudex potest supplere agente etiam parte non peten
te: secus qñ est nullum ope exceptionis: q tūc iudex etiā si fiat
nullū esse nō debet supplere: nisi pars opponat. gl. est sing. in l.
vbi pactum. §. de transac. 7 ibi Bal. 7 idem Bart. in l. lecta. ff. si
cer. per. Reducendo ergo ad propositam questionē. Et dico cōfes
sionē factam sine causa ipso iure nō valere. 7 est ratio: q cōfessio
facta sine causa est incerta: 7 cōfessio est quedā species probatio
nis. vnde sequit q talis cōfessio incerta est probatio 7 ins. dis
ponit probationē incertam nullā esse: atq nullus effectus. tex.
est in c. presentia. §. eo. tit. diuersum est nāq in stipulatiōe facta
sine causa: q in casu quo ipsa est nulla: est nulla ope except. fm
Bal. qui no. in l. vnica. C. de ptes. 7 circa istū passum sunt varie 7
cōtrarie sententie doct. necnon glo. th. ex his que percipere po
tui ex eorum scriptis veritas se ita habet. ¶ Interdū stipulatio
nullā hz expressam causam. 7 tūc si talis stipulatio fiat a scien
te presumit causa donationis. ita tenet Bart. in l. nuda. ff. de do
na. Si aut fiat ab errante vel ignozante: tunc talis stipulatio est
nulla ope exceptionis. 7 in dubio qd presumit errare: 7 pmitte
re p errorem: nisi in instrumento sit apposita illa clausula ex certa
scientia

Confessiones.

maxime si ista tertia persona sit notarius: quia verba notarii verba
partis esse censentur: ut in l. optimā. C. de contrahē. et commit. si p. de
quo est gl. sing. in l. sciendū. in ult. gl. in fi. ff. de ver. obl. gl. alleg. l.
p. herede. ff. de acq. herē. q. dicitur quod verba notarii sunt verba par-

45 **Item.** **U**lteri^r subijcto tunc si quod mandat alicui debitori: ut sol-
uat. et q. sibi d. titio creditor in adantis: et dicat iste debitor: sum
cōtēt^r: nō tñ sum a meo credito: et liberat^r: adeo quod poterit me cō-
uenire: nisi fuerit solutū sibi p. me debitū: et hoc verū est. nisi de-
bitor meus dixerit meo creditori: et ita p. mitto quia tūc est facta no-
uatio: et ampli^o creditor me^o me cōuenire nō poterit: l. debitor
me^o nunq. soluat ei. istud est dictū sing. Bart. in l. singularia. ff.
si cer. pe. et sequit^r Ang. in l. fi. ff. de do. **U**lidim^o. §. de emanata
cōfessione in causa criminali et in contractu inter viuos. mō res-
tat videre de cōfessione emanata in vltima volūtate: ista est ma-
teria pulchra et quotidiana: et lō alti^o ptingēda: ut in l. aurelius.
46 in §. legam. ff. de li. leg. **U**t Quero ergo nunq. confessio facta
in vltima volūtate inducat p. bationē. certū est quod confessio facta
in vltima volūtate in fauorē testātis non valet: ut in l. rōnes. C.
de p. ba. et bñ facit qd. not. glo. in l. qd. sunt p. sone. in §. nūmula-
rios. ff. de edē. idē tenet Bar. et Bal. in l. admonēdi. ff. de in reu.
Ang. in l. an bonēfidei. C. de re. credi. et in l. ex hac scriptura. ff. de

47 do. p. Bar. **S**ed dubiū statim nunq. valeat in p. iudiciū testan-
tis vel heredis: ita quod p. bē: antiq. tenuerūt quod nō. pe. aut de bel-
lapertica quē sequit^r Cy. in l. gñaliter. C. de nō nu. pe. tenet p. iud.
quod uno p. bē talis cōfessio: ea ratione moti: nā cōfessio facta inter
viuos nocet cōfiteri: ergo multo magis facta in vltima volūta-
te quod p. sumit in vltima voluntate quē magis deliberate loquitur:
bonā cōfessio habere: cū sit vicinus mortis: cū nemo p. sumat im-
memor salutis eterne: ut in l. fi. C. ad l. iul. repe. vnde pet. repro-
bat Inno. in c. fi. de suc. ab inte. Bar. aut insurgit contra pet. et
Cy. dices totam eorū sententiā esse falsam: quoniam dicit ipse: cō-
fessio facta in vltima volūtate nunq. p. bat. et mouet rōne incon-
vincibili: et legib^o expresse hoc dicentib^o. Ratio est ista. nā spāle
est si interuenit iuramētū: quod confessio facta in vltima voluntate
tenet: ergo in cōtrariū est ius cōe. antecēdēs p. bat p. ter. ad lite-
rā in l. cū qd. decē. §. codi. ff. de le. iij. consequēs vero p. bat p. l. qd.
vero. ff. de codi. et leges in hoc loquunt^r expresse p. text. in l. lici^o.
§. qd. ff. de leg. ij. et ter. in l. lici^o. §. i. ff. de leg. iij. et etiam in l. an
reli^o. §. i. ff. de li. le. quib^o nō esset possibile rñdere. et ideo cū hac
snia Bar. p. trāscūt cōiter doct. **E**x quib^o habes duas cōclusio-

48 nes: quarū prima est ista. **C**ōfessio facta in vltima voluntate
in p. iudiciū testatorū vel heredū non nocet: neq. p. bat. **S**cōda

49 cōclusio **S**i cōfessio testatoris in eius p. iudiciū emanans ha-
beat annexū iuramētū talis confessio plene p. bat. ita ex p. missis
collige has duas cōclusiones. prima ergo cōclusio p. bat ultra bar-
to. p. ter. in l. si fundū sub cōditioe. §. si liberr^o. ff. de leg. i. plus di-
cit Bart. in d. §. codi. quod si testator in sua p. tes. dicat et ita iurauit:
l. nō iuret: nec iurauerit: tñ talis cōfessio plene p. bat. et hoc p. ba-

50 tur p. text. in d. §. codi. si in vñā lect. **U**t Querit vltimus: testator
in sua cōfessioe est cōfessus se esse usurariū et qd. dedit ad usurā

Chere-
dis. Ut fe-
li. c. si cau-
tio. in l. colū.
versū. secun-
da declara-
tione. in p. l.
quarta de
claratio. de
fide iustu.

Se esse
usurarium.
vide de hoc
p. an. in c. cū
dilect^r. nu.
xix. et qd. ibi
posui i ad-
di. ad ipm i
h. cōfessus ē
de ista. dixi
in apost. ad
Bal. in l. rō-
nes. nu. ij.
in ver. dicto
testōris. C. d.
probatio. et
in addit. ad
Bar. in l. cū
qd. decēdēs.
§. codicill^r.
nu. ij. h. hec
faciut ad. q.
i apost. i eo.
versū. ff. de
leg. iij. Cel.

Pet. et Mar. et confessus est restituere usuras. postea liberatus est: et conuenitur ab illis: a quibus extorsit usuras: ut eas restitueret: hoc probant per suam confessionem in testamento emanatam: et ipse dicit ego renoco confessionem meam: quia fuit emanata in ultima voluntate: et potest ultima voluntas renocari quicunque usque ad mortem: et ideo eam renoco: ut in l. iij. §. ff. de adi. lega. et in l. cum hic status. §. penitentiam. ff. de do. inter vi. et vro. Contra dicunt creditores in ultima voluntate potest contrahi: ut in l. heredes p. iam. §. ff. de testa. et in l. iij. §. ff. mulier. ff. de lega. iij. vñ licet ista confessio fuerit emanata in ultima voluntate: tamen fuit actus inter vivos: qui non potest renocari: ut in l. sicut. C. de act.

a et obit. In premis questur quid iuris? et respondeo fin Bar. in d. §. codi. aut illa confessio fuit emanata creditore absente: et tunc talis confessio censetur esse pars ultime voluntatis: et ideo talis confessio poterit renocari. nam ultima voluntas non requirit presentiam eius: in quem confertur dispositio. ut in l. cum pater. §. dispositionis. ff. de leg. ij. et hoc est verum: nisi notarius receperit illam nomine creditore absentis. cum tunc esset questum tus creditore nec posset secundum eam renocari. aut talis confessio emanat presente creditore: tunc nunc potest renocari: quia tunc censetur actus inter vivos. ita not. Barto. vbi. §. ¶ Queritur iuxta premissa de alia utili. q. si maritus confitetur se habuisse centum ex causa mutui: vel causa dotis ab vxore sua: ita iurauerit: questur nunc quid mulier potest repetere preteriti confessionis et instrumenti: determinat Barto. qd non in d. §. codicillis. et est ratio quia confessio emanata in ultima voluntate in fauorem persone incapacia censetur emanata in fraudem: et est nulla: ut est text. in l. qui testamentum. ff. de probatio. et in l. cum quis decedens. §. iura honestissima. ff. de lega. iij. sed inter vxorem et virum est prohibita donatio: ut in toto titu. C. et ff. de dona. inter virum et vro. ergo et c. Idem si testator diceret in testamento. scilicet heredes mei quod debeo: centum tali filio naturali: que mihi mutua intra ita iuro. nam talis confessio foret nulla non obstante iuramento: quia est emanata in fauorem persone incapacia scilicet filij naturalis: qui est incapax bonorum patris. ut in toto titu. C. de natura. liber. sed solet esse differentia an confessio sit emanata inter personas prohibitas: siue incapaces: vel alias personas capaces: quia in priori casu confessio est nulla etiam interueniente iuramento secundum Bar. in d. §. iura. et secundum Bart. in l. generaliter. C. de non nume. pecunia. posteriore vero casu confessio simplex non valet quod ad probationem: autem interueniat iuramentum tunc bene valet: ut in dicto §. codicillis.

b Non dimittendum est tractare de virtute precepti: solet enim fieri confessio in iudicio: ut soluat infra decem dies: ut est mox ris per. l. si debitor. cum glossa sua. ff. de iudic. unde queritur si nunc quid si quis confessus in iudicio se debere iudex possit precipere ut illi soluat: tale preceptum tacere in die feriato ob honorem dei: respon. qd sic ita tenet Ange. in d. l. si debitor. Item a tali precepto poterit secundum Angelum ibi appellari. Idem si talis confessio dicitur interlocutoria: non autem definitiva.

Et u

a ¶ Quid iuris? Vide dd. Alex. de imo. in l. i. ff. de sol. et Abba. l. c. ff. de suc. ab in test. pe. col. in ver. si circa predicta ubi tenet cum Bar. et ibidem etiam videtur Barto. de bur.

b ¶ Confessio in iudicio. Adde an ex confessione de qua hic in iudicio facta committatur actio. et qualiter appelletur. p. l. iij. do. ro. sing. xij. mei. ex confessione. Causa.

Confessiones.

a **C**Propt
quaz iudex
sedet ad bā
cum. Adde a
ad ppositū
eorum q̄ hic
dñr z de illo
rum verita-
te. Panor.
mi. in capi.
ex parte. nu
me. xvij.
Celsus.

b **E**t pro-
bata. Vide
que late di-
xi in apostil-
la. ad boni-
faciūz vital-
linū de mā-
tua in suo
pemo tra-
ctu male-
fi. vbi posui
ad hoc. vij. li-
mitatiōes.
z ad dō. Jo-
so. may. in
sti. de arbi. l.
§. si minus
in ver. in ea.
glos. ibi i fi-
ne. z pari. d
puto i tra-
sudi. in ver
sic. iudex. et
Joan. an. in
c. j. de sen. z
re iudic. in
vi. Jmo.

CAdverte tñ: qđ illud quod solet. dici confessionem esse factā
in iudicio debet intelligi quod confessio dicitur emanata in iudi-
cio: si est emanata sup̄ causa de qua est questio propter quam iu-
dex sedet ad bancuz. als si quis cōfiteret in iudicio non diceret
confessio emanata in iudi. ita singu. dicit Anto. de bu. in. c. fin. §.
de confes. quod est notandum: propter quod infert ipse Anto. si
quis occideret hominem in iudicio non poterit iudex condem-
nare nisi fiant probationes: propter quod iudex non sedebat ad
bancum. contrarium Joan. and. ibidem. z Joan. de iuno. idem te-
net Ang. in. l. j. ff. de fer. dicentes: qđ sine alijs probationibus po-
terit iudex pdenare: quia hoc est sibi notorium: et etiam alijs: tñ
requiritur vnus casus specialis: z etiam singularis in quo iu-
dex fin conscientiam suam indicat: z fin qđ nouit tanq̄ pua-
ta persona. glos. est singula. in. l. j. C. qui z aduer. quos. reguliter
autem iudex debet iudicare secundum allegata z probata. vt
in. l. illicitas. §. veritas. ff. de offi. presi. Pro complemento istius
materie confessionis addo supradictis. in quantum dixi confes-
sionem nocere confitenti verum est: nisi emanata sit per errorem.
quia confessio emanata per errorem potest reuocari vsq̄ ad sen-
tentiam. vt in. l. error. C. de iur. z fact. ignoran. **C**Pro veritate
54 inuestiganda duo sunt videnda. Primum an confessio facta
possit reuocari. Secundum vtrum in reuocatione sufficit proba-
re rem aliter se habere. Circa secundum dicitur: aut quis vult
reuocare confessionem sui procuratoris: vel administratoris: et
tunc sufficit rem aliter probare se habere: z erit confessio reuo-
cata. ita tenet glo. in. l. certuz. §. sed ad ipsos. ff. de cōfes. aut quis
vult reuocare propriam voluntatem: z tunc aut cōfessio emana-
uit in facto alieno. z tunc idem aut in facto proprio: z tunc aut
extra iudicium. aut in iudicio. si extra iudicium: tunc aut tra-
ctatur de damno confitentis euitando. z tunc idem alias debet
probari error: nec sufficit probare rem aliter se habere. Si autē
in iudicio circa preparatoria: z tunc lit. contesta. potest reuoca-
ri etiam nullo probato errore: nec probare rem aliter se habere
fin Ang. in. l. is q̄ se obtulit. ff. de rei vñ. Si autē circa decisoria: z
tunc debet probari error: z sic hoc probabitur si probat se esse du-
ctum persuasione aduersary: ad sic confitendum: vt in. l. j. in fi.
ff. qñ ac. de pe. est an. **C**Circa primum vtrum cōfessio poterit re-
uocari. dic aut est emanata circa pparatoria: z ante lit. conte. sciē-
te vtrog. z tunc poterit reuocari. vt in. l. is qui se obtulit. Idē si
cōfite ē ignorante. Si autē circa decisoria: dic aut emanauit sciē-
ter: z tunc non pōt reuocari. idem si ignoranter p ignorantiam
iuris. q: igno. iu. nō psumit. vt in. l. heredes ab eo. §. fin. ad treb.
aut errat in facto propter leuē culpā: vel sine culpa z tunc pōt re-
uocari vsq̄ ad sniam. vt in. l. error. hec sunt vba Barto. in. l. non
fatetur. ff. de confes. qui ponit hanc doctrinam p vba tñ plura:
eādē ponit Jo. de imo. nō faciens mentionē de Barto. in. c. h. de
confes. et de reuocatione huiusmodi confessionis videte in. l. de
state. in. §. iusta. ff. de inter. act.

CDe depositione testium.

Testiū de positiones. Fo. xxxv.

- ¶ Tactis scripturis. Idem no. qd hic Bald. in repe. l. ij. versi. sed nunquid. ff. de iureiuran. Alexā. de imo. in. l. ait. p̄tor. §. fin. eo. tit. f. eli. in. c. fraternitatis. post Abba. ver. et aduerte. de testi. et in. c. ius. versi. extra do. de testi. etiam si eliet ep̄s. vt ibi per eos. Quod est verum quando solenniter iuratur puta ex forma iuris: vel statuti: tunc enim debet testis iusiurandum prestare tactis corporaliter

Testium + depositio consti

- tuitur ex duobus. scilicet ex dicto testis: et ex iuramento nec vnum valet sine altero: vt in. c. fraternitatis. §. de testa. et in. l. iusiurandi. C. de testa. licet partes possint renūciare iuramento testium: ita qd scetur eorum simplici verbo. vt est casus. in. c. ius. §. de testi. et est gl. i. ff. de fer. in. l. i. §. sec. in iura. calū. qd per expressam partium intentionem nō potest remitti: vt. l. ij. §. quod obseruari. C. de iuramē. calum. et est ratio differentie: qd iuramentum testis est inductum in fandum partium: vt testis dicat veritatem: ideo ei partes possunt renūciare. ¶ Iuramentum autem calumnie est introductum ad publicam vtilitatem: vt in. d. §. quod obseruari. cuius vtilitati publice iuramento non potest renūciari: vt in. l. ius publicum. ff. de pac. et in. c. si diligenti. de foro compe. Et circa materiam iuramenti testium veniunt plura examinanda postea examinabim⁹ que oportuna visa fuerint. ¶ Circa dictum testis que ro pmo tqualiter debeat iuramentum testis deferri: et que sit forma sui iuramenti: rñdeo §. Bald. quod debeat iurare in hac forma: iuro dicere veritatem pro vtraq; parte in tota causa super qua sum pductus. ita dicit Bald. in. l. p̄sbyteri. C. de epis. et cle. doct. addunt communiter. quod etiam sub iuramento comprehenditur qd nec odio: nec amore: nec timore et. postponat dicere veritatem pro vtraq; parte: vt in. aut. sed iudex. C. de epis. et cle. et deferri iuramentum tactis scripturis. vt gl. in. l. iusiurandi. §. allegat. vnde notarius qui examinat testes debet scribere: qd iuramentum delatum fuit tactis scripturis: et si in depositione testium nō est appositum tactis scripturis: sed solum dicatur qd suo iuramento testificando dixit et. eius dictum non valet. ista est gl. singu. in. c. vt citra. de elect. in. vj. ¶ Et est ratio quare debet testis tangere scripturam in iurando: quia scripturam tangere est solēnitas extrinseca: que non presumitur: nisi appareat. vt in. l. quecumq; §. si a pupillo. ff. de publi. et. l. sciendum. ff. de verbo. oblig. ¶ Secundo quero t virum iuramentum testis debeat interuenire in depositione vel post: respōdeo qd debet ante vel incōtinēti post fm Bald. in. l. iusiurandi. §. alleg. vnde si testis deponeret: et postmodum ex intervallo iuraret dicendo: qd ea que dixi sunt vera. non valeret dictū suum: vt in. c. fraternitatis. §. de testi. et in. d. l. iusiurandi. ¶ Quero tertio t nunquid testis potest deponere dictum suum in scriptis pcedente iuramento: vt qd testis iurat dicere veritatem: postea porrigit vnā scripturā: et dicit.

- ¶ Fraternitatis. Et ibidem vide feli. in. ij. no. et in. c. cum dilecta. §. de rescrip. et vt ibi dixi praenatur hic Venetus in aliqb⁹ officijs. et licet in cā cuiusdam mei

euangelij: neq; sufficeret tangere aliā scripturā. In alijs autē introducto vt sufficiat tangere aliā scripturā. vt p Alexā. in. l. ait p̄tor. §. fin. ff. de iureiuran. et glo. l. c. vt circa. in. v. corporal. de elec. lib. vj. feli. vbi. §. et sic cōcor. docto. qd Abb. l. c. ius. ver. qd ro. extra gl. de testi. vide tunc tenere contrariū. et vide eundē in ca. in heredes. nuñ. xvj. et quod ibi posui in addi. ad ip̄s in. v. tactis scripturis. de iura. calū. no. Bart. so. i suo tra. fal. re. cccc. xvj. Ro. p̄s. dx. et. d. me. phil. deci. p̄s. xvj. Cel.

Et ij

Testium depositiones.

Amici esset allegatum q̄ sic erat de cōsuetudine: n̄ fuit obtentum contrariū.
 a. (Scriptum. Et heri die. viij. Julij. Mil. cccc. c. cum hic venerās essem in cā
 cuiusdā mei amici examinatus in libro examinationis testiū scribani dicti officij
 mea manu deponēdo scripsi. & post scriptum t̄z nō requisitus volui corā dicto
 scribano vna voce legere: nā dictus scribanus precepit me debere scribere & re-
 cordari de

hac doctri- 3
na volui le-
gisse: 13 di-
ct' scriban' 8
asserbat sic
esse de p'ne
tudine scri- 9
bere siue le-
gere aliquā
vini facie-
bat vt lege-
rē. Adde qđ
iste do. Be-
ne. va. erat
mor' bona 10
rōne dū vo-
lebat lege-
re suā depo- 11
sitionem: qđ b
ista est vna
fallentia ad
regulaz per
istū hic pos-
sit 13 qđ po-
sit nō pos-
sit in scriptis
deponere. ⁊
hāc limita.
ponit Bal.
in l. i. iusurā
dū. i. si. ff. de

dico ego put hic est scriptum^a an dictum tale valeat. respondeo
fm Bart. in d. l. i. iurandi. q. nō/qz debet deponere vna voce: vt
index videat qñ deponat: et quo calore &c. fm Innocen. in hoc. c.
Et Quero quarto nūquid quelibet persona posset trahi ad iudicium:
vt iurare & reddere testimonium compellatur? respōdeo
qđ sic regulr. fallit in psonis vetitis: vt in. l. lege int. ff. de test. de
quo latina dicam in materia depositionis. † Preterea mulieres
non possunt trahi ad iudiciū vt iurent & deponant dictū suū:
imo si fuerint citate & veniat ad iudiciū & iurent: non valebit
eorum dictū: vt est casus in c. mulieres. de iudi. lib. vi. debet em
iudex mittere notariū ad ipsas: et earum dictū cum iuramento
accipere. vt in. d. c. mulieres. Et si iuraret mulier dicere veritatē
in iudicio: valeret dictum suum: quia tunc solum dictum mulie-
ris est nullum: qñ iniura trahitur ad iudiciū: vt in. d. c. mulie-
res. in verbo inuita. † Et dicitur quis trahi in iudicio inuit⁹. qñ
citatur fm Bart. in. l. post legatū. §. his vero. ff. de his qui. vt in-
dig. p. o qua facit ratio: quia iudiciū datur in inuitū: vt in. l. iter
stipulatē. in. §. si Stichum. ff. de ver. obli. ¶ Quinto qro tñun-
quid ad hoc vt valeat dictum testis: requirit^r vt cite^r. Plurimi
imperiti dicunt: qd requirit^r qd sit citatus: quia si testis non cita-
tus de p se p dicēdo testimoniū: reddit se suspectū. vnde cum se
ingerat officio testimonij dicitur eius non valebit: vt in. l. q oīā.
ff. de pcur. q opti. est oīno falsissima: imo etiam si non sit citatus
dictum eius valet: vt est glo. sing. in. l. post legatū. §. his vero. §.
alleg. hāc sententiam tenet Bar. ibidē eādē secur⁹ est Bal. in. l. pbri.
C. de epi. & cle. vñ pfati doct. sic distinguūt. Interdū psona volēs
pducere testē requirit eū: ipsum pducit ad iudicē: & dicit: dñe iu-
dex ego produco hūc testē: tūc valebit dictū talis testis. etiam si
non sit citatus: qz spectat ad officiū partis requirere testes: & est
ratio quare valet dictū testis: etiā si nō sit citatus: quia cū iudex

ope. libe. 13. Sali. libi remnerit cōtra. de quo dixi in addi. ad Sal. in. l. i. iusturandi.
nu. 44. in apostil. in ver. Bart. sentit. C. de testi. 7 post Bart. in. l. i. thecopompns. nu
mero. 44. in ver. puto q sic. ff. de do. potest leg. Celsus.

b ¶ Et citet. Adde hanc. q. p. do. Abba. in. c. in nomine domini. ver. extra glo. 7. &. videte. multa vbi posui in addi. ad ipsum. in versi. citationem necessariam. 7. ibi Felix. ver. ij. casu. de test. vbi concedit Abb. q. testis a parte producer⁹ quia nō sit citatus plene tamen probat maxime si in presentia partis 7. iudicis deponat: qz tunc cessat suspitio. de quo per dominum Baldum in l. post legatum. s. is vero. ff. de his quibus vt indignis. 7. eundem in. c. ij. de iudicibz. domi. Dec. in c. pitalo cum dilecta in glos. in versiculo procuratricem. versiculo vltimo. Abbas de confirmat. vtili vel inutili. capitulo consuevit. §. primo. de offic. delega. et de hoc not. Bald. in l. p. c. p. f. numero. ix. 7. ibi posui in apostil. ad ipsum in ver. nec citari. C. de episco. et cleri. Celsus.

Testiū depositiones. Fo. xxxv.

¶ Extra. S3 qd si statuit termin⁹ ad pbādū, & pducēdū testes: & post terminū iudex adimnat eos: an videat^r p^rnuntiare tacite & reuocare p^rvisionē termini. vi

desert iuramentū. videt^r ipm admonere vt dicat veritatez. vnde minorē vni h3 admonitio indicis q³ citatio nūq³ vt. in. l. ij. C. q. & qñ in. vñ dicētes p^rtrariū nō intelligūt. Interdū testis sine p^red^r fūde partis venit ad iudicē: & offeri se velle deponere dicens se scire veritatez: q³ dicit dñe iudex ego sum plenissime informatus & tūc nō valet. q³ facit se suspectū ingerēdo se officio testimonij.

12 **¶** In criminalib⁹ nō potest iudex pducere testes etiam parte nō iūstare. Tecū i cūlib⁹. f. in Bal. q³ ita nō. in. l. p^ribyte. s. al.

13 **¶** Quero sexto tñ qd i iuramento testis debeat citari pars ad uerla: vt inter sit iuramento testiū. rñdeo q³ sic. al^s dictū testis nō v3. vt est ter. in. c. ij. s. d. test. & in. l. iudices. C. de fi. instr. xli. l. gha lter. s. eisdē. C. de reb. cre. & in. l. si qñ. C. de test. immo p^r si citata est pars vt inter sit iuramento testiū. & cū iurauerit testis neutra pars sit p^ris: nō valet dictū ei⁹. gl. c. fin. i. l. si qñ. de testi. sup hoc dicit dñs Rapha. ful. l. l. i. C. quō & qñ iudex. q³ in ciuitate Padue irruant p^rcellus: mille dicta testiū. Cū autē agēde: q³ si pars ad uerla ē citata ad vidēdū iurare testes si nō interfuit iuramento: s3 postmodū pbat se ipeditū fuisse ex necessaria cā: ita q³ nō do- tuit venire dictū testis nō valebit: vt est ad l^rem i. c. in noie. f. de

34 testi. **¶** Quero septimo tñ qd testis iurās i termino si tñ nō de- posuit dictū suū possit deponere extra terminū. Quidā dicūt qd sic. & q³ v3 dictū suū. qd est falsū: tñ v3 ē q³ Jac. hu. i qdā dispu- tione sua tenebat istud p^rntas rōnes posse fieri: p^ruū tenēt Joā- ant. Arch. l. c. pia. d. excep. li. vi. eadē sniaz 13 Bar. l. l. dñi licet. i. s. libini. f. d. dñi. qñ sniaz secut⁹ est Bal. in. l. si qñ. C. de te- sti. nisi i vno casu. nā si fecit p^r iudicē qmū testes nō examina- rūt i termino possent deponere extra. ita limitat Bar. & bal. in locis p^ral. sniaz tenūt An. d. bu. i vno casu. & Jo. d. imo. i. c. l3 cā. s. co. Si autē dat⁹ cēl^r iūm⁹ parti ad pbādū: & ad pbatū ha- bēdū: p^rbet & pbatie debeat: tūc i oēs op³ q³ p^rbet i termino &

deponere. Quero octauo tñ qd testes possent iurare in die fe- riato. Rñdeo qñ nō: s3 bñ deponere posset i die feriato: ob honōrē dei: i iuranti i dei iuridica: ita est glo. sing. in cle. indices. d. offi.

36 **¶** Quidā tñ qd testis pōt iurare i alio loco in q³ in dicio. Rñdeo q³ nō: nec v3 postea dictū: vt est casus in. l. ij. l. gl. i. s. sabino. h. de test. & tñ nā bonū est argumētū de loco ad ip³ & cōtra: vt in. l. vñ. ff. si certū pe. S3 nō v3 dictū testis si sit iura- mentum delatū die non iuridico: vt dixi. s. p^ri. q. s. 12. **¶** Quero

37 **¶** Quidā tñ qd iudex pōt delegare iuramentū deferēdū testi noie suo. Rspōdeo qd nō vñ si notarius de mādato iudicis deferat iuramentum testi: non valet dictū snū. vt est gl. sing. in. l. hac con- sultissima. s. fi. C. de testa. & illud idē tener Ange. multū cōmen- dās suas glo. Fateor: tñ qd si notarius deferat iuramentū p^rsente iudice qd tunc valebit dictū: q³ tūc videtur iudex deferre cum sit p^relens. ita dicit Bal. in. l. iudicamus. in. s. deferre. ff. de in li. tu- ran. Et illud tamē moderandū quod dixi: qd iudex nō pōt de- legare iuramentū testis notario: nisi in casib⁹: in qbus mittit no

de vo. Alex. de 3mol. in cōfilio. xxxv. viij. n. p^rre. et adde s. e- li. in. d. c. l3. ver. limita. xvi. s. codē titulo.

b **¶** Die fe- riato. Quas- re est actus iudiciarius qui non po- test exerceri die feriato: salte3 in ho- norē dei vel sancto: ū in- troducto. vt p. do. f. eli. i. missive. l. c. si diligen- ti. in versic. quartuz co- rolarium. s. so. cōpetē. Adue te ta- mē quia vbi- tatis esset abitur⁹ vel per partem subtrahit⁹ aut iurisdic- tio indicis esset paria posset insin- randum p^r- stare per te- stem: vt no. in fi. Paul. de ca. l. l. ca- dē. ff. de fer. et Specul. in eodem tñ. s. sequit. h. pe. et ibi Joan. an.

Testium depositiones.

in addi. ad
eū. et bar. in
l. more. ff. de
feras. Cels.
n. Testiū.
pro q̄ vide
feli. in. c. cū
cām. de test.
b. Cui. vi
de in feli. i.
c. lris. de p̄
sump. i. h. cō
tra t3. et do. 19
a
l. p̄s. cxxvj.
in. j. pte. et in
p̄s. cxli. in ea
pte. et l. p̄s. lxx
ij. in. j. pte. et
in p̄s. lxxv.
l. ij. pte. et in
p̄s. lxx. i. iij.
pte. et l. p̄s. iij.
l. iij. parte.
vbi quid in
actu p̄ctas
ri seu vni
uersali. q̄b̄
adde Bar. i.
l. solā. nu. ij.
et ibi posui l.
ap̄os. ad ip̄s
l. h. s. l. his. 20
vbi dixi in b
ap̄os. ad bal.
nu. j. l. q̄h̄ ē
interrogat̄
C. de testib.
do. meū ias.
may. l. l. euz
h. s. vultigi
tur. ff. de trā
fac. do. meū
phil. decuz
cōs. lxxij. vo
lu. ij. et q̄ no.
bar. fozi. in
suo trac. fal
lē. reg. ccccj.
et seq̄e Cel.

tari ad domū testis ad examinandū: veluti si sint persone egre
gie vel infirme. vt in. l. ad egregias. ff. de iuratur. et in. c. fi. j. de te
sti. Et in mulierib⁹ que nō debēt trahi inuite ad iudiciū. vt in
c. mulieres. de indi. lib. vj. nā in hoc casu delegat iuramentū no
tario: vt videm⁹ de cōsuetudine. ¶ Quero vndecimo de exami
natione testiū + vtrū partes debeāt esse p̄sentes examinationi
ip̄sōrū. Et breuiter rñ. q̄ non immodē debēt in secreto examinari.
vt in. l. nullū. C. d. testi. et ibi est casus. immo si iudex palā exami
naret testē nō valet ius dictū: ita dicit gl. sin. in. c. q̄ ppter. s. de
elect. tñ in istis summarijs q̄ sunt modici p̄iudicij p̄t palā exa
minari partib⁹ p̄tīb⁹: nec tūc requirit̄ alia publicatio fm Bal.
qui ita no. in. l. platū. C. de sen. et inter. om. iu. ¶ Quero duodeci
mo + nunqd̄ iudex possit cōmittere examinationē testiū. vi
des cōis opt. doc. q̄ sic in civili. In criminali aut̄ nō. vt in. l. iudi
ces. cū aut̄ sibi posita. C. de fi. istr. q̄ incipit apud eloquēssimū.
tñ ex cā fm Jac. de are. et sic. de mata. poterit etiā in crimina
li cā alteri cōmitti examinatio testiū: puta si testes degāt in alia
iurisdictione. puta: q̄ scribit iudex iudici loci testiū quaten⁹ exa
minet tales testes: n̄ meli⁹ foret q̄ iudex iudici mittat lras. q̄
mittat tales testes ad ip̄m: et admoneret vt coram eo dicerēt veri
tatē: ac eis p̄stiterit iuramentū de veritate dicēda corā iudice iu
dicis examinatois: qui iudex d3 videre testes quo calore dep̄
nūt: vt in. l. de minore. s. tormēta. ff. de q̄oni. et ibi p̄ Bar. et idē te
net Infi. verūt̄ examinatio elect⁹ ad examinādum testes non
poterit alteri delegare: q̄ est electa industria p̄sona: qua non
est recedēdū: vt in. l. nemo est q̄ nesciat. ff. de duo. reis. et in. l. lter
artifices. ff. de solu. et in. l. is cui bonis. ff. de cura. furt. et in. l. vni
ca. s. ne aut̄. C. de cad. tol. et ibi plene p̄ Bal. tñ q̄ iste examinatio
h3 nudū ministeriū: et ideo nō pōt p̄ alterū explicare: vt. s. de ofi
fi. deleg. c. fi. ita determinat glo. sin. in cle. iudices. de offi. deleg.
Itē et scōo fm doc. iudex pōt delegare examinationē testiū in cā
criminali ppter multitudinē occupationū: vt in. l. j. s. hui⁹ rei.
ff. de offi. ei⁹ cui mā. est iurisd. ¶ Quero tertio decimo + nunqd̄
valeat dictū testis: si nō reddat rationē dicti sui. Inn. in. c. cum
causam. de testi. quē sequit̄ bal. et alij doc. in. l. solū. C. de testi. dis
cit aut̄ testis deponit super his q̄ possunt percipi ex quinq; cor
poris sensib⁹ vel vno eorū. tūc valet dictū testis etiam si nō red
dat rationē sui dicti. si nō interrogat̄: sed si interrogatur et non
reddat: non valet dictū suū: xbigfa. dicit testis q̄ tñ? mutuanit
p̄. Scio valet dictum suum si non interrogaretur vltius: sed si
interrogatur: quō scis. et non respōdit: vel nullam rationem con
cludētē reddat: non valet dictū suū. Si aut̄ testis interrogat̄
de his q̄ immediate non percipiūtur per sensum corporis: et tūc
nō valet dictū testis si nō reddat rationē dicti sui: etiā nō inters
rogat̄. Exēplū de dominio: negligentia: deterioratione: rei et in
iurisdictione p̄bāda. Ecce de dñio testi interrogat̄: ego talē vidi dñm
talīs rei: vel dñs est talis rei. certe tale testimoniū non valet: q̄
dominiū cōsistit in iure: et testis nō debet deponere de iure: sed
de facto. vñ hoc casu videt̄ magis iudicare q̄ spectat ad iudicē:
q̄ dictum suū deponere: vñ necesse est: q̄ testis pueniat ad cām

Testiū depositiones. Fo. xxxvñ.

lmo sam dominij ex quibus arguitur dominium. Verbigratia: q̄ dicitur ego scio: q̄d est dominus talis vestimenti: quia emit lanaz: et de ea fecit vestimentum: et sic de similibus. Idem si in negligentia probanda. nam si dicat testis. talis fuit negligens: vel tale vestimentū fuit destructum: propter negligentiam Titij dictum suum non valet. nisi addat rationem: que sit concludens etiam non interrogatus: ita determinat Bartol. de test. super negligentia in l. qui testamentum. §. si. ff. de testa. et in l. solū. C. de test. Item deterioratione rei et nam dictum testis super deterioratione non valet: nisi esset certus. et oportet q̄ deponat de duobus temporibus: si velit deponere super deterioratione rei. nam debet deponere de valore tempore quo quis commodavit equum: deinde de valore respectu temporis quo fuit redditus. ecce dicit testis Equus quem accommodavi titius scio tempore comodatū valebat. x. et erat equus pinguis: et sanus: tempora autē quo restituit sibi equus non valebat nisi sex: et erat macer et claudus etc. Et qualiter probatur valor rei dicemus in sequentibus.

21 Et similiter in iurisdictione probanda testis debet deponere: vt. §. verbigratia. dicit testis: ego scio q̄ potestas cremone habet iurisdictionem in tali territorio. non valet dictum istud: sed oportet q̄ ulterius reddat rationem: et dicat. vidi per dictum potestatem unum de tali terra ibi suspendi etc. Et generaliter concludere q̄ in his que immediate representantur intellectui per sensum corporis valet dictum testis: etiam si non reddat rationem dicti sui: etiam si non interrogetur. In his autem que immediate non representantur intellectui per sensum corporis super eo super quod deponit nisi adiectis alijs qualitatibus et circumstantijs: non valet dictum testis: nisi reddat rationem dicti sui etiam non interrogatus. Ecce exemplum in domino. testis dicit: q̄ talis est dominus talis rei: et scio: quia vidi certe per testium sensum corporis: pro istis verbis nō representatur intellectui q̄ sit dominus quia dominium videri nō potest. unde si testis ulterius procedat et dicat scio quia est dominus: quia possedit per. xxx. annos. per hec verba tūc representat intellectui iudicis q̄ sit dominus.

23 Est tamē singulariter intelligendū q̄ qd̄ vbi dicit: qd̄ valet dictum testis etiam si non reddat rationem sui dicti. quia non interrogatur si alij testes super eodem deponentes contra deponant: et reddant rationem sui dicti: isti testes preferuntur quia reddant rationem sui dicti. Istud est dictum Jaco. butr. et Bald. in l. presbyteri. C. de epi. et cler. est etiam aduertendum qd̄ vbi dictum testis continet in se rationem: non est ulterius testis inuestigandus de aliqua ratione. Exemplū testis producit super mutuo: et dicit. Ego scio istud solummodo videlicet qd̄ ego vidi titium mutuare centum Scio tali die: et tali loco. istud est dictum Innocen. in c. causam. j. de testib. et sequitur Bald. in l. data. C. qui accu. non pos. Et preterea est sciendum qd̄ testis qui deponit per verbum credo deinde subiungit rationem concludentem probat. unde si testis interrogatus super mutuo dicit. Credo quod mutuauit: interrogatus quomodo scit. Respondit. Eram presens. dictum suum valet. Ita tenet

a Et dicitur inus i sequenti rubrica. nu. xxiij. h. q̄l p̄bet valor rei. et ibi posui in add. ad ip̄s in h. valor rei. j. eo.

b Et dicitur ruf. Tu vis de hoc plene et oino p̄ Ant. Co. se. sing. suo in h. testis. q̄ l. ci. si duo testes vbi al. Jaco. butr. et Bald. in loc. hic alle. Cel. sua.

c Et credo. tu vis ad p̄positū eorū que hic dñr istuz. §. e. §. cōfessiones. nu. xxvj. h. si nō est p̄mittendū. et qd̄ ibi posui i add. ad ip̄m i h. firmiter. et his q̄ plenep. d. p̄h. i. c. firmit. in add. i. c. firmiter credit. et maxie moder. circa fi. d. tūma tri. et per Bar soz. in regula. cccc. xxi. Cel. sua

Testium depositiones.

A. **C**ōcludere. Adde do. Alex. de imo. in cōf. ij. in. j. parte. 7 in cōf. cir. in eadē parte. 7 qualiter debeat de necessitate concludere. vide per eum in cōf. lxxv. j. p. 1. 7 in cōf. c. in ea. parte. Celsus.

b **C**icini. Adō tñ qñ habitātes 7 parū puerfantes nō arguūt i loco scia. h. b. uille fm. d. Bar. fo. i. pñ. clxxxvj. lci. i. pñ. troerfia. h. scda via est. circa me. ij. pñ.

c **S**ū vici

n°. Adō ffe

li. i. c. lñs. j.

de presū. et

do. Alexā. d.

imo. i. pñ. ij.

l. j. parte. de

qñ vide Bar.

l. j. nu. xij.

7 qñ ibi po-

sui in apos.

ad ipm. i. h.

qñ sunt vici

n°. ff. si cert.

pet. norau

post. Bal. in

add. ad ipz

l. i. diuerso

rū nu. fi. in

apos. i. h. qñ

sunt vicini.

C. d. emaci.

h. 7 meli⁹ in

l. data opa.

nu. xij. ver.

quid si dixit

scio: qñ sū vi

cin⁹. C. qñ ac.

nō pos. Cel.

d. **C** fidez.

an testes fin

gnlr dponē

res pbēt vi

de dñz Ale.

de imo. i. pñ.

clxxij. l. ij. p

te. vbi pñit

qño pbēt cō

suetudo. et

vñs cū i pñ.

clxxij. pñit

qñ dñz p

bari aliqd:

an sufficiat

Bal. in. l. data. §. alleg. 7 in. l. cōuentienlam. C. de epis. 7 de. 7 iō sit caut⁹ examinātor testium: cum videt testem productum. per partem aduersam: interroget per collegam suum examinātores: si testis deponat per verbū credo: qñ si examinātor cōtra quem producantur testes si dicat nō curo. qñ fiat aliud interrogamentum sibi: quia satis bene deponit. nam testimonium de credulitate regulariter nō valet. in. l. testium. C. de testi. nisi tale dictum sustineatur per concludentem rationem. vt. §. dixi. 7 regulariter debet attendere rōne dicti testis: nō dictū: vñ si dictū nō cōcludit et ratio sic valet dictum suum. vt in exemplo premisso. Sed contra non valet exemplum si dicat testis verum est titius mutuasuit. 7 seio interrogatus quomodo scit respondit qñ auduit dictum suum non valet. ita sunt verba singularia Bal. in. l. conuentionam. C. de epis. 7 de. 7 iō

Aduertendum est qñ dictū testis debet concludere necessario. vt in. l. non hoc. C. vnde cog. quod inteligitur fm Bar. necessario. vel presumptiue vel ex presumptiue ne iuris. ita nō. in. l. j. ff. si certū pet. nam si producat testis suus per paupertate vel diuitijs: 7 talem esse pauperem vel diuitem: 7 testis interrogatus de ratione respondit hoc se scire: quia scim⁹ vicini: valet dictum suum: quod concludit presumptiue ex iuris presumptione fm Bart. vbi. §. Item Bald. in. l. ij. C. quando fi.

vel pñia. Idem quoqñ tenet Ange. in aut. de here. 7 sal. col. j. ¶ Presumit enim vicinus scire facta vicini sui 7 eius conditiōne: vt in. l. si vicini. C. de nup. 7 l. hñu. ff. qñ sunt sui vel alie. iur. 7 si dicatur testis deponere de his que percepit p sensum corporis: vt in. l. testimonium. C. de test. 7 in. l. qui testamentum. §. fin. ff. de test. In proposito autem nō deponunt per sensum corporis. Respon. qñ satis est: qñ testis deponat tale quid: p quod peruenitur ad sensum corporis ex presumptionibus iuris: ita dicit Bart. in. l. j. ff. si cer. pe. mō sic est. qñ si testis reddat rationē sui dicti. in. hunc modum: videlicet sum vicinus. ¶ Item presumit istum vicinū scire debere factum sui vicini: vel conditiōne per sensum corporis: videlicet per sensum visus: 7 per conuersationem. ¶ Alterius est aduertendū ex parte testis producti ne ipse sint singulares: quia testes singulares nullam faciunt fidē: vt in. l. iureiura. C. de test. et in. c. causam. §. de test. nec etiam semiplenam faciunt probationē nec possunt referre iuramentum in supplementum probationis ei qui habet testes singulares: istud est dictum singulare Bald. in. l. de quibus. ff. de legibus.

¶ Sit ergo cautus volēs producere testes: vt eos anteq̃ producat in iudicium cum eis loquatur: 7 si viderit illos in suo sermone singulares: nō producat nisi vnū: qñ tunc vnus solus testis facit semiplenam probationem. vt in. c. h. de sac. ab inte. et vult glo. in. l. admonendi. ff. de iureiuran. 7 in. l. in bonafidet. C.

Testium depositiones.

¶ Reprobatū. Sed qd si testes dicāt. notari⁹ errauit: qz nō audiui⁹ hec ~~ba~~
ba: sed quedā alia de quib⁹ nō recordamur: pbāt negatiua sed nō affirmatiua:
qd actū fuerit satis est: qz testes dicāt rē nō ita gesta: prout cātat instrumentū: l3
ignozēt quātr reo fuerit gesta fm do. Bar. fo31. in 2°. clxxi. incipi. fui pfecto. h. si.
cōfirmo hoc. circa me. in. ij. parte. qd nō. qz est singulare. de quo vide per eū etiāz

in 2°. cccij.
inci. in pñti
h. circa aliū
dubium. ea.
parte. vide
per eūde in
suo trac. fa.
reg. cccxx.
Bald. 2°. ccc.
lxxiiij. vol.
ij. oīno 2°.
ccclxxv. vo
lu. v. c. cum
cām. ad h. si
autēz testis
examinar⁹.
z ibi Pañ. i.
fin. de testi.
idē t3 Abb.
in. c. ad au
dictū. nu.
vij. vbi po
sui in addi.
ad ipsuz in
ver. creden
dam sit. de
pserpi. dis.
dicit qz i cā
cūli creda
tur notario
nisi sit mul
tū suspect⁹.
vt testis no
bilis psona
in criminali
ho tes. vbi
per feli. h.
ad illud qd
tangit Ab
bas. z ita te
nui i addi.
ad collec. in
c. si q testis.
num. iij. in
apost. in h. si.

singulares. ime presumuntur concordēs. secus si aliqua extrina
seca fieret suppletio pro concordando dictos testes: qz hec fieri
non possunt. ita tenet singu. Bald. in. l. de quibus. ff. de legatis.
Et pro hoc habes differentiam notabilem: vtrum testes reduc
cantur ad cōcordiam quando sunt notarij: an quando sunt di
uersi. Et dicuntur diuersi: qz piori casu nullam faciūt fidem: sed
euitant periculinum. vt in. c. cum tu. j. de testibus. posteriori vero
casu faciunt plenā probationem fm quod sentit Bald. vbi. s.
¶ Scire debetis tamē quia quilibet testis est singularis in cau
sa proxima z immediata sui dicti hoc modo: quia quilibet testis
qui deponit aliqua acta: puta quod titius mutauit decez seio
interrogatus vnus testis quomodo scit. Respondit: quod vidi:
alius interrogatus etiāz respondit: qui vidi: ecce quod quilibet
testis est singularis in causa pxiima z immediata dicti sui z qui
libet testis certificat de proprio visu: non de visu consocij sui: et
tamen singularitas talis non habet vitare dictū testis: vt heri
diri plene. z hec procedunt si testis deponit super affirmatiua.
Item si deponit super negatiua. Ecce pars vult probare instru
mentum de falso: z producit testes descriptos in instrumento:
z interrogati de contentis in instrumento de quibus testis di
xit se nunq̄ interfuisse tali actui: certe instrumentū est repoba
tum: licet vnus testis non attestetur de absentia alterius. ista
est notabilis doctrina Barto. in. l. dubitetur. ff. quemadmodum
testamē. aperiantur. **¶** Quero iuxta premissa de vna questio
ne interrogatur testis super numeratione: deponit pecuniam
fuisse numeratam in presentia ipsius testis: interrogatus qui
bus presentibus rñdet ipso Joanne z Martino zc. postea inter
rogantur Joannes z Martinus: an isti viderint numerare di
ctam pecuniam: z respondent quod non. queritur nunquid va
leat dictum testis. quia dicit Joānes z Martinus fuisse presen
tes. z videtur quod non. quia ipsi de quibus testificatus est ipse
testis: dicunt se non vidisse numerare: ergo si non viderunt di
ctam pecuniam numerare: nō erāt presentes. In cōtrarium tñ
determinat Joannes andree videlicet: quod tale testimonium
valeat: z teneat. stant ista simul: quod: quis fuerat presens: z ta
men non viderit numerare. forte dixerat animum. ad alia:
vel loquebatur cum alio. eandem sententiam tenet Bartolus
in. l. j. ff. de auctoritate tutorū. **¶** Sed: quid in premissis casu: si
testis in interrogatione dicit quod pecunia fuit enumerata pre
sente Joan. z Marti. tñ Joan. z Mart. interrogati dicunt se nō
fuisse presentes. Bald. in. l. iureiur. C. de testi. format hanc. q. et
sepe accidit maxime in causis criminalibus. z dicit qz si tale est
quid qz possit addaptare pñtie corpori z metali: nunc valebit di
ctum testis pñti. quia vt. s. dictum est testem dicentem falsum

Testium depositiones. Fo. xxxix.

bo testis negat se ita deposuisse eo. ii. de testi. Idem notatur in addi. ad Bar. post eundem in. l. in exercendis. nu. vii. ver. quero an debeat credi testi. in apostil. in ver. quod sit rescriptum. C. de fide instru. Celsus.

¶ Si ex falsitate nemo leditur. Adde quid econverso: scz si aliquis patiatur damnum corporis aut bonorum. Et vide plene tex. egregium in. l. i. post pn. ibi: q vel falsum. et quod

debere puniri de falso: limitat Ange. verum in aut. de testi. si testis dicat falsum per malitiam: vel sit sibi contrarius per astutiam et dolo: tatem: ubi autem testis deponit falsum per errorem: vel casum fortuitum: tunc non potest puniri: et est ratio: quia ad hoc ut quis dicatur committere falsum: requiritur dolus: alias non dicitur committere falsum. ut possit puniri. casus est in. l. nec

35 exemplum. C. de fal. Item habemus q quis non potest puniri de falso: dato q quis etiam falsum commisisset dolose: si ex falsitate nemo leditur. glos. est sing. in. l. damus. C. de fal. quam ibi sequitur Bald. eam notando plus dixit. Spec. in tit. de notorio crimine. in §. decem. ver. si. q si testis interrogatur utrum inimicus percussit se: et respondet se nescire: si postmodum in articulo de voce et fama respondeat contenta in articulo esse vera: q

b in hoc testis non est sibi contrarius cum illud possit esse. videlicet quod nesciat veritatem illius percussione: et tñ sciat famam esse: de hoc cum forte fama sit de falso. Idem tenet Bart. in. l. de mino: re. ff. de questioni. **¶** Quero consequenter quot testes requiruntur ad quicumque actum probandum. Breuiter respondeo: qd regula est: q duo sufficiunt: ut in. l. ubi numerus. ff. de testib. et in. c. omnium negotio. j. de testi. fallit ubi expresse requiritur in iure certus numerus requisitus in actu aliquo veluti est in testamento: ubi septe requiruntur. l. hac consultiissima. C. qui testa. fac. pos. ut etiam in codicillis et in donatione causa mortis quinq. l. fi. C. de codi. et sic de singulis: quod videri licet per discursum longum. Et sic cum duo testes faciunt plenam probationem: unus facit semiplenam. ut no. in. l. adinonendi. ff. de iureiur. et not. glo. in. l. in bonafidei. C. de re. cre. et idem si causa sit criminalis fm prefatos doc. et est

37 cois snia. **¶** Causa autem magna de fm qualitatem facit: et conditione psonarum: vna ca erit magna inter duos pauperes: q tñ censet parua inter duos divites fm C. in. d. l. in bonafidei. et Ang. in. l. sed si suscepit. eo. tit. in. §. liberi. et glo. de iudi. q iuramentum defertur scienti melius veritate: et si uterq tam actor: q reus pariter scient veritate: defertur legationi et honestiori: ceteris paribus defertur actori: q se introduxit semiplenam probationem fm doct. in locis preal. ubi aut p actoris non esset introducta semiplena probatio: sed sola suspecta esset pro eo contra reum. tunc ad tale iuramentum non devenit: sed defertur iuramentum reo ad sui purificationem: et ita intelligit tex. in. c. fi. de iureiur. et est tex. in. l. fi. in §. licentia.

38 C. de in. deli. cum alijs multis iurib. **¶** Attendite tñ q de natura actus p ei forma certus numerus testium requiratur veluti in testamento. in quo p ei forma requiruntur septe testes rogati: etiam si intervernerint pauciores: puta sex: ita q non deficit nisi vnus non potest deferri in supplementum iuramentum. ita dicit sing. Bald. in. l. i. C. de bo. pos. fm tab. et est ratio: q cum certus numerus p forma habeatur: si de-

sum. et quod

ibi posui in

addi. ad di-

ctum tex. in

apo. ff. ad. l.

corne. de si-

ca. quem ad

hoc proposi-

tu alle. Cor-

se. sing. suis

in h. testis.

inci. falsus

testis i cau-

sa homici-

dy. Celsus.

b Cui illis

possit esse.

Adde. d. pa-

nor. in. c. cu

causam. ver

si. sed circa

predicta. et

ibi in addi.

dixi: ibi et

per feli. m

pi. de testi.

utrum ista

depositio re-

ferat ad oes

articulos. an

no ad illos

tñ de qbus

deposuitibi

per eos: qui

concludunt

qd ad oes.

idez tenuit

Bar. in. l. de

minore. §. si

coimeta. h.

quero quid

si testis. que

hic all. La

frs. ff. de qd

ni. Celsus.

*quid reg-
natur de
ut qd dicitur
in h. ore
labum.*

*causam
de labor.*

Testium depositiones.

*quis nō pōt esse
his, et pariter
deponere.*

a **Roga**
ti. adde fe-
li. in. c. ij. §. d.
testib⁹. et qd
ibi dixi in
apostillis. et
do. Alex. de
imo. in cōf.
lxx. in. ij. par
te.

b **C**etia si
nō sit verbū
rogat⁹. Tu
vide de hoc
plene qd po
sui in tract.
clausulā.
in clau. con
tract. versic.
pñib⁹ et. a
et versicu. et
rogatis. et
ibi quid im
portet et ope
retur in in-
stis dicta
clausula.
Causa.

ficiat unus testis non est numerus determinatus: et sic vitiosa est forma. Itē in casu premisso videlicet in testamēto et in similibus testes debent rogari a partib⁹: unde iurās in supplementū nō pōt rogare seipsum cum idem sit testis: et eadem sit pars. Itē tale iuramentum in supplementū probationis non potest deferri quo ad legitimatōne personę. ita dicit sing. Ang. in. l. non solum §. qui alieno. ff. de procura. unde si ego dico me procuratorem titi: et hoc probō per unum testem: non poterit mihi deferri iuramentum in supplementum: quod est menti tenendum.

Advertat tamē iudex ne tale iuramentum deferat: si non est petitum a parte opz enim ut pars sibi deferri petat iuramentum: nec iudex debet se offerre ad deferendum tale iuramentum: ut in. l. iij. §. hec aut. ff. de dam. infec. et poterit pars petere sibi deferri tale iuramentum usq; ad defensionem in causa: post autem iuramine. et iudex non tenetur deferre iuramentū. scz qñ est petitum cōcurrentibus oib⁹ de quibus. §. et si non deferat poterit appellari: qd teneatur deferre. probat text. in. l. in bonafidei. in verbo oportet. C. de re. cre. q. omnia tractat pulcherrime Bart. in. l. ad monēdi. §. preallega.

¶ **Q**uero ulterius nunquid testis debet esse rogatus: ad hoc ut faciat fidem. Respondeo q. non: ut in. l. ad fidem. ff. de testa. fallit in quatuor casibus: scz in testamento solutione debiti, cuius obligatio precesserat in scriptis. et in confessione creditoris consentientis se recepisse tale debitum. Itē in repudio in testamēto requiruntur septem testes rogati. ut in. l. hac consuetissima. in princip. C. de testi. In solutione autem debiti qñ precesserat vel in confessione debitoris absentis sibi solutus tale debitum requiruntur quinque rogati. ut in. aut. rogati. C. de testi. in repudio autē septē rogati. ut in. l. nullū. ff. de repn.

Extra hos quatuor casus non requirunt testes rogati. ut in. d. 40. l. ad fidem. vbi glos. ponit hos casus.

¶ **Q**ueritur in casu in quo requiruntur testes rogati: nunquid presumuntur rogati nisi dicatur. verbigratia: dicit notarius actū tali die talibus testibus presentibus et. nō dicit rogatis. nunquid presumuntur rogati. in hoc articulo fuerunt opi. in contrarium. prima est qd non: nisi adiciatur verbum rogatus. hanc sententiam tenet Dyn. et Bar. in. l. sciendū. ff. de verb. oblig. Tandē tenet Cy. in. l. hac consuetissima. preallega. Idem quoq; tenet Abb. de rosa. in aut. rogati. §. alle. q. qd testis sit rogatus: est una solēntas extrinseca: q. nō presumit. ut in. l. quecūq; §. si a pupillo. ff. de pubu. indic. tñ si in instro appareat testes hunc vocatos: q. dicatur in instro presentibus talibus adhibitis: et vocatis. tunc presumuntur rogati: q. omniū testiu duo sunt genera: q. quidam sunt fortuiti: et quidā rogati. ut in. l. ad fidē. communia aut. rogati. §. alleg. sed tales testes vocati non possunt dici fortuiti: essent ergo rogati. Idem dicit Alber. in aut. rogati. §. alleg. fuisse terminatum et practica tum. Diversum namq; est in tabellione: ut in. d. l. sciendū. et Albe. in. d. aut. rogati. qd presumitur rogatus. etiam si non sit verbum rogatus. et est ratio: q. notarius nō pōt conficere aliqd instrumentum: nisi sit rogatus. ut in. §. nos autem. in aut. de tabu. unde si non presumeremus rogatum: presumeremus ipsum de-

Testium depositiones. Fo. xl.

si quisque que conjectura non est capienda in dubio: imo cum in-
 ducatur delictum est obicienda. ut in l. merito. ff. pro socio cū ne-
 mo presumat inimicus salutis eterne: ut velit delinquere: ut in
 41 l. vlti. C. ad legem iuliam repe. q. 1. Sed pone q. testes noluerūt
 deponere dictam summam: nunquid possunt compelli? Respon. q.
 sic: quia compelluntur p. iudicium ordinarium: non autem arbi-
 trum sui Albe. ita notādū in l. si qñ. C. de test. nullam em̄ habet
 arbitrum iurisdictionē: cuius virtute posset compellere testes: sed
 solum habet notionē esse sibi commissum: ut in l. p. etor. in prin-
 42 ci. ff. de re iudi. Sed nunc quero consequenter t. qualiter co-
 gantur testes testificari? Respondeo q. per iudicē ecclesiasticū
 poterunt cogi per censurā ecclesiasticā: per iudicem autem secu-
 larem compelluntur. ut in l. iij. §. adhibere. ff. de tabn. exhi. dico
 cogentur multis inducendo testibus. ut in l. i. §. quid. ff. de ven.
 inpi. vel pignobus captis coercentur instar tutoris satisfacere
 nolentis. ut in §. sciendum. instit. de satisf. tu. hec est senten-
 tia communis docto. nostrorū: scilicet Bar. Bald. Cy. et Albe. Ange.
 et ceterorum: ut in l. si quando. §. allegata. nec potuerunt testes
 qui noluerunt testificari compelli per detētionem in carcerem:
 ita quod incarcerentur: ita dicit text. ad literam in l. si quando.
 preallega. in litera ibi: non incarcerari custodia detradit: ideo
 etiā Alberi. in dicta. l. red arguit etiam quosdam imperitos as-
 sessores incarcerantes testes nolentes testificari: qui male fa-
 ciunt: solent namq. statuta hodie providere contra testes testifi-
 cari nolentes: ut compellantur realiter et personaliter: unde vir-
 tute dicti statuti possunt incarcerari tamen electo vno reme-
 dio compellendi dictos testes: puta quod compellitur realiter
 testis pignora capiendo: si tale remedium est sufficiens et ple-
 ne succurratur: no tamen recurri potest ad aliud: puta ad incar-
 cerationem: que permittitur ex forma statuti. ita intelligit An-
 gel. et glo. in l. qui restituere. ff. de rei vendica. si autem unum re-
 medium non plene succurrat: tunc potest ad aliud recurri se-
 cundum Bagelū in dicta. l. qui restituere. et ideo cogitur te-
 stificari etiam si esset viator: transiens per civitatem ad alium
 locum. nam potest per iudicem cōpelli testificari secundum Al-
 beri. qui ita tenet in l. si quando. prealleg. quod etiam Galeo-
 tus in sua margarita. Attende tamen quod predicta reci-
 piunt fallentias: nam sunt aliquę persone privilegiate: que non
 possunt compelli testificari: veluti attinent vsq. ad septimum
 gradum. glo. est singula. in l. si femina. C. ad turpillia. quam
 glo. ibi sequitur Angel. idem tenet Joan. de uno. in c. delictorū.
 i. de testi. cogen. Item affines/socius/et ceteri: de quibus
 in l. lege iulia. ff. de testi. he enim persone non coguntur testifi-
 cari: nisi velint: persone tamen que non admittuntur ad testi-
 monia ob reuerentiam eorū contra quos producantur: non
 admittuntur ad testimonium: etiam si velint: velut filius con-
 tra parentes: libertus contra patronum. argu. in l. quos prohi-
 bet. ff. de posthu. et in l. aduersus alias incipit libertorum C. de
 testi. ita tenet Joan. de uno. in c. delictorum. et ceteri docto.
 in l. parentes. C. de testi. he tamen persone compelluntur testi-

a Cetera
 parētes. U
 de Feliauz
 in. c. super.
 j. de testi. in
 fi. vbi etia
 quid de fi
 lio spiritus
 u.

attēdes.

Testium depositiones.

¶ Tu cā
criminali.
Ti fac ad
hoc ppositū
regulā affir
mativā fm
Bar. Soci. i
suo trac. fal.
reg. cccv. j.
qd in causa
criminali ne
mo punile
giat? cogit
testificari et
i foro cano
nico. vt est
ter. gl. r. doc.
in. c. dilect.
vbi posui
post. Pañ.
de testi. co.
gen. et not.
Jnn. in. c. j.
eo. ti. r. in. c.
super eo. ti. a
quod limi
ta. itq. fallē.
vt p soci. vbi
s. Celsus.
b ¶ An lit.
pte. Ita est
cōs oiz do
ctorū opt. in b
locis p istuz
alleg. r. in. c.
veritatis. d
do. r. cōtu. q
th re. admit
tit fallētiā
xiy. quas po
nit bartho.
Soci. in suo
trac. fall. re.
ccclij. inci. li c
te non pte.
Celsus.
c ¶ Conte
sta. addō do.
alex. d. imo.
m p sil. cc. in

carl si aliter veritas haberi non possit fm Guil. de suza. in. d. 7.
iulia. fm Anto. de butri. r. Joā. uno. in. d. c. dilectorum. Ratio est
ne veritas occultetur: que occultatio inducit peccatū mortale.
¶ Et notat q inter istas psonas ptailegiatas sunt etiā clerici:
q non pnt cōpelli testificari: nec coram iudice seculari: nec corā
iudice ecclesiastico: nisi veritas atq haberi nō possit. glo. est in. c.
sup eo. j. de testi. cog. alia glo. est in. c. statuēdū. ij. q. vi. hāc sentē
tia tenet Hosti. in summa. ff. de testi. §. j. eadē secut? Jo. de imol.
in. d. c. dilectorum. ¶ Sed modo stat difficultas quis debet
probare non posse aliter haberi veritatem: debet ne probare
producens testes aliter non posse haberi veritatem: an aduer
sarius seu testis: q est producendus debet probare aliter pos
se habere veritatem. Anto. de but. et Dama. in. d. c. dilectorum.
quos sequit ibidem Joā. de imo. concludunt producentem tes
tes probare debere veritatem aliter haberi non posse: quando
vna persona ex istis ptailegiatis petitur debere cōpelli. Et ra
tio est: q iste persone habens ius fundatum pro se: et intentio
nem suam fundatam a iure: q debeat tales personas nō posse
compellere si modo producens testes dicat aliter veritatem ha
beri non posse. hoc debet probare ipse: quia istud est fundamē
tū sue intētionis: super quo se fundat debet probare. ¶ q nega
tiua proposita pro suo fundamento intētionis semper debet
probari per proponentē. ita dicunt docto. sing. in. c. super his. j.
de accu. Et idē Bar. in. l. in hoc iure. ff. de verbo. oblig. r. ter. in. l.
quid ergo. ff. ex quibus cau. ma. In causa criminali? an possint
testificari r cōpelli: fuerunt circa hoc octo opi. de quib? plene in
c. dilectorū. p. alle. vbi recitat vna distinctio Joā. cal. longissi
ma: quā refert Jo. de imo. in. d. c. dilectorū. in fi. ideo in hoc plus
non insisto. ¶ Quero vltimus nunquid testes possint quan
docunqz produci: hec questio pōt intelligi dupliciter. Primo an
ante possint pduci testes incipiendo. ¶ Scdo vsq ad quem ter
minum r an sint aliqui termini exclusiui productionis testium.
¶ Circa primū sit reg. testes ante lit. conte. nō possint produ
ci: sed possunt bene post. hec est sententia communiter omnium
docto. Barto. in. l. de etate. ff. de mino. Jo. an. Innocē. r. Anto. de
bu. r. Jo. de imo. in. c. quoniam frequenter. s. vt lite non conte. et
est ratio: q testes non producuntur ad finem instruendi iudicē:
sed ad finem faciendi fidem iudici de deductis in iudiciū: sed
in iudiciū non deducitur res deducta: nisi post lit. contesta. vt
in. l. non potest videri. r. in. l. solemus. in punci. ff. de iudi. et im
possibile est facere fidem iudici de re anteq sit deducta in iudi
cium: quia oportet q adsit res de qua habet cognoscere iudex.
hec regula fallit quando testes producuntur ad perpetuam rei
memoriam: quia tunc possunt produci ante lit. contesta. fm qd
dicā. j. ideo sunt facienda duo membra. vnum ex parte actoris:
¶ aliud ex parte rei. ¶ Quero itaq ex parte actoris vtrū actor
possit producere testes ad eternam rei memoriam ante lit. con
te. Circa hoc facio duas regulas. prima sit affirmatiua: scilicet
q actor ante lit. conte. potest producere testes: quando timeatur
de eorū morte: vel de eorū absentia sabitanē: et in eius pote
state nō

Rate nō est agēdi. hanc regulā ponit Innoc. in. c. significavit. de
test. 7 Ang. in aut. test. §. si. Et hac regula sequit̃ q̃ si nō timeret
de morte testiu: vel de eorū absentia: q̃ actor: non possit pducere
testes ante lit. conte. Scđo sequit̃ ex hac regula qđ etiā si timea
tur de morte testiu actor pōt pducere testes ante lit. contest. q̃
non est in eius potestate agēdi: cū vero sit debitū in diē: vel sub
conditione non potest agere ante diē vel conditionis euentum.
vt in. l. i. in fi. ff. quando dies vsusfru. leg. ced. Tercio sequitur ex
hac regula: q̃ si pēdet ex arbitrio alteri an actor agat: qđ actor:
poterit testes pducere ante lit. contest. ita tenet Ange. in. d. §. si.

¶ Scđa regula negativa sit ista: actor: nō pōt pducere testes
ante lit. cōte. ad eternā rei memoriā: si est reus p̃sens et timet
de morte testiu. Hec regula fallit si reus comparuerit et oppo
nat exceptionē q̃ se impediāt lit. cōte. nā tūc pōt pducere actor:
testes ad ppetuā rei memoriā: q̃ cum talis exceptio rei inducat
merā lit. conte. p̃inde est ac si actor: nō haberet potestātē agēdi:
quo casu reuincimus in primā regulā affirmatiuā. Scđo fal
lit vt dicebam. §. q̃ agere ex parte actoris depēdet ex alieno ar
bitrio: nā tunc possunt produci testes ante lit. contest. hec sunt
ex parte actoris. ¶ Ex parte autē rei sit affirmatiua. s. vtrū reus
possit testes pducere ante lit. conte. facite duas regulas. prima
sit affirmatiua: vbi reo cōpetit exceptio: que nō habet vim actio
nis vt est p̃prie natura oim exceptionū semper ante lit. contest.
etiā si non timeat de morte testiu pōt eos pducere: vt est text. in
c. significavit. 7 c. abba. de test. ratio est: quia nō est in potestate
rei q̃n conueniāt: vt in. l. pure. §. si. de doli. except. 7 hoc ibi tenet
Ang. in. d. §. si. vbi etiam determinat id quod. §. dixi ex parte rei
poterunt publicari dicta testium etiam ante lit. conte. 7 ita dicit
seruari communiter alleg. Innocen. ita tenentem. in. c. signifi
cavit. §. allega. secus dicit Ange. in. d. §. si. quando testes produ
cuntur per actorem ante lit. contesta. quia non publicabuntur:
imo referantur publicatio testium p̃prie sententiā ante con
clusionem in causa p̃omde ac si recepti forent lite contesta. ita
no. Barto. in. l. iij. in §. p̃etor. ff. de damno infec. vbi tradit istaz
materiam testium examinandorū ante lit. conte. ad eternā
rei memoriā: sed non ita plene: et ita clare secūdm Inno. pu
blicatio testium aliter fiet hoc modo: quia citabit aduersa pars
ad videndum fieri publicationem: et siue venerit siue non: fiet
publicatio hoc modo: quia iudex interloquitur fidem adhiben
dam eise talibus testibus. Et postea notarius pōt dare copiam
partibus. Ita tenet Innocen. in. c. significavit. et Ange. in dicto
§. fin. tales tamen testes non p̃iudicabunt alie persone: nisi
illis presentibus: contra quos recepti secundum p̃efatos docto
res vbi. §. et nimirum: quia alia persona non est citata ad viden
dum iurare testes tales. ergo &c. Attendendum tamen est: quod
licet dicta testium producta per actorem nō sint publicāda an
te lit. contest. possunt tamen vtraq̃ parte consentiente publica
ri secūdm Innoc. in dicto. c. significavit. ¶ Secunda regula ex
parte rei sit negativa et talis ē reus cui cōpetit exceptio per
modum actionis non potest pducere testes ante lit. contesta.

practica Lauranci.

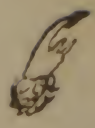
f

iq. gre. vbi
ponit i isto
casu sufficit
citatio ad
domum. et
feli. in. c. cū
l. et. a. de re
iudica. ibi.
idem in tes
tibus. r. d.
Barto. soc.
in con. co
rliu. inap.
considerata
ver. iij. con
tra eum tes
tem. in q̃
parte.

Testium depositiones.

ad eternam rei memoriam: ut in actore dicimus volati in excep-
 ptione non nume. pecu. ratio huius regule est in promissionibus
 quando reo competit exceptio per modum actionis in potestas
 te sua est quando eam opponat. ut in aut. hanc que est in C. de
 non numera. pecu. **C**irca predicta tunc quod producantur re-
 stes ad perpetuam rei memoriam ante lit. conte. in quibus ad-
 versarius debeat personaliter vel ad domum citari. **D**icitur in
 l. iij. §. qui absens. ff. de dam. infect. tenet quod citetur perso-
 nali-ter. et Cyn. in aut. si dicatur. C. de testi. tenet etiam quod citetur
 personaliter. **J**oan. and. autem in quidam disputatione re-
 netur contrarium: hec eius opi. probatur directe ad litteram. in
 quoniam frequenter. in princip. ut lit. non conte. **B**arro. autem
 in l. iij. §. preterea. §. alleg. facit etiam suam distinctionem distin-
 guendo 2 qui eius distinctio mihi non placet: deo eam referre
 non curro. et ideo Angel. in dicto §. placuit. sequitur sententiam
 Innocen. optime loquentis: qui voluit partem adversam perso-
 nali-ter citari debere. et hoc per text. in dicto §. si in verba moni-
 tam: et hoc verum scdm eundem oportet citari personaliter. in-
 curreret maximum preiudicium: quia tunc sufficit citari ad
 domum. ita dicit Innocen. in c. significavit. hec opi. placet Ange-
 lo. et dicit esse equam in dicto §. si. et ideo si adversa pars non esset
 in civitate sed esset in villa. deberet citari personaliter: quia hoc
 non est in magnam preiudicium. Si autem adversa pars esset de-
 netus in longinquis partibus: ita quod eius spectatio esset im-
 biosa: tunc sufficeret citari ad domum solite habitationis. **C**on-
 tra non omitto quod dicit Angel. multum eleganter sequens Inno-
 cen. et Joan. andr. in dicto. c. quoniam frequenter. ut lit. non conte.
 51 **Q**uod in causis summaris matrimonialibus et spiritualibus
 velum est absolutio a iuramento: quod quis interposuit de non
 repetendo usuras possunt produci testes ante lit. conte. quia in
 istis non requiritur lit. pte. **I**dem est in excep. emergente ante lit. co-
 te. quoniam super illis poterunt produci testes: cum super illis non
 cōtestetur lis. **I**dem tenet Ang. in d. §. idē Alb. in d. aut. si dicatur. idē
 Bar. in l. de etate. ff. de minor. et ideo si altera pars opponit cō-
 tra iudicem: quod non est iudex competens: super ista exceptio-
 ne possunt produci testes: vel si altera pars opponit contra alte-
 ram ante lit. conte. quod non potest stare in iudicio: quia infa-
 mus: vel quia minor: super talibus exceptionibus possunt pro-
 ducere testes ante lit. conte. **C**luso de viro termino excludens
 te probationes testium: videlicet termino procedente lit. conte.
 nunc restat videre de illis alijs terminis testium producendis
 52 **r**ū excludens: et inter alios. inq. inuenio opposituros: et frequen-
 tatos quotidie ex quibus excludantur testium productiones.
 Primus est didicisse testium testificata. Secundus est publica-
 tio testium. Tertius est numeras productionum. Quartus est
 53 in causa conclusio. **C**irca primum quero: quando quis dicitur
 didicisse testificata. **R**espon. quod quis dicitur didicisse testi-
 ficata quando habuit penes se librum attestationum: et legit
 illum et diligenter est percunctatus: vel per alium sibi legi fecit
 vel si adversario suo recepit attestationem informationem: et

Atesta-
 tionē. Si sit
 hō solera ut
 2. Fel. in c.
 constituitur. et
 ibi dicitur la-
 possi. ad pa-
 noi. post eū
 nu. 3. l. apo.
 in h. penes
 partē. et h. c.
 ultra tertiam
 f. de testi. et
 d. Alex. de
 imo. in cōsi.
 l. v. iij. pre.
 et in p. c. i. j.
 par. et Pau.
 de ca. l. p. x.
 inci. clarum
 est in iure.

Testiū depositiones. Fo. xlii.

- Idem diligenter intellerit: vel p̄peterit procurator: vel aduocatus. hec probantur ad literam in §. quia vero. in aut. de testi.
- ¶** Et quo sequitur t̄q̄ si quis perfunctione vel cursorie discurrerit per librum attestationū. non diceretur didicisse testificata nisi diligēter fuisset percircumscripta: illas intellerit s̄m Ange. in d. §. quia vero. et sic oēs doct. concludūt per d. §. quia vero. p̄eal. leg. non admittit testes postq̄ quis dicatur testificata didicisse: licet hinc snie obsteret res. in l. officiū. ff. de rei ven. p̄b̄ admittuntur probationes: postq̄ actor suam int̄tione mōstrauerit. Si militer ob eadē rōne. l. exceptionem. C. de proba. s̄m doct. resp. q̄ postq̄ didicit quis testificata: etiam post publicationem testium admittitur probatio p̄ instrumenta: sic loquitur. l. officiū. §. alleg. Ratio est: q̄ nullas est timor subornationis legisse p̄dicationē instrumentorū. Ad l. exceptionē: r̄ndet q̄ post publicationem attestationū sup̄ intentione actoris: et sic postq̄ didicit testificata p̄t reus producere testes super sua exceptione. et ita tradit p̄o sua doctrina Jo. and. l. de testi. quod est intelligēdum sc̄dm Ange. tamen intentio rei non est directe contra intentionē actoris: verbigratia: actor probat. r. et causa mutui: reus opponit excep. pacti de non petendo: et sic exceptio solutionis tūc poterit reus producere testes super sua exceptione. vbi autem intentio rei esset directe contra intentionē actoris: non p̄t reus producere testes super sua intentione directe contraria. Exm̄plum: actor: petebat. r. et causa mutui: reus opponit exceptionē q̄ nunquam publicatis attestationibus actoris super articulo q̄ mutuauit illa. r. et publicatis illis non audietur reus volens producere testes super articulo suo: videlicet q̄ non mutuauit ita concludit Ange. in d. §. quia vero. nō pretermittendo vnum: q̄ si iudex examinato: testium aliquem ex capitulis porrectis: de lo vel negligentia omiserit: q̄ etiam publicatis attestationib⁹ poterant testes produci super. c. omissio. text. est in. c. per tuas. l. de testibus. nec mirum: quia super capitulo illo non dicuntur publicare attestationes neq̄ didicisse testificata. **¶** Et p̄terea est aduertendum q̄ etiam post publicatas attestationes et post q̄ didicisse sunt testificata p̄t iudex ex officio suo compellere testem. vt aliquid addat: vel aliquid aliud deponat. Ad instantiam autem partis hoc nō licet: nisi in hoc solum vt reddat causam sui dicit: vt est gloss. singu. in dicto. §. quia vero. im̄mo p̄tis
- ¶** secundum Albe. in l. solum. C. de testi. + Iudex officio suo etiam post publicatas attestationes potest testes non sufficienter examinatos retr̄ examinare: vt in. c. cum clamor. infra de testib. bene verum est postq̄ testis dictum suum perfecit sponte et de per se potest iterum incontinenti redire: et deponere anteq̄ sit locutus cum parte secundum Angelum: in dicto. §. quia vero.
- ¶** Et nota quod vbicunq̄ testis redierit ad instantiam partis vel sponte de per se ex officio iudicis debet iterato iurare: nec primum iuramentum sufficit. ita singulariter dicit Innocē. l. de testi. in. c. fraternitatis. hec omnia vera sunt in eadem instantia.
- ¶** Quero nunquid attestationes facre in vna instantia poterunt produci iterato in alia instantia super illismet capitulis

¶ In. c. cum clamor. Et ibidem vide Feli. et adde Frāci. aret. l. l. y. de duobus reis.

Testium depositiones.

lis: verbigratia. compromissum est factum in arbitros: recepti sunt testes: partes recedant a compromisso: postea litigatur coram iudice. nunquid iterato possunt produci testes super eisdem capitulis super quibus fuerunt recepti coram arbitris. Dicite quod illa pars per quam fuerunt producti si velit: poterit desiderare adhuc ut testis deponat: ut in c. fin. de testi. Si autem non velit: tunc si tales fuerint recepti coram iudice: tunc in qualibet alia instantia faciunt fidem: ut in l. geika. C. de re iudic. Si autem isti testes recepti fuerint coram arbitro vel arbitratores: pars contra quam producti sunt vellet eos adhuc examinari: hoc fieri debet si autem nolit tunc si conventum est inter partes ut stetur illis attestacionibus standum erit. et si conventum est ut non stetur: tunc non stabitur si est conventum: et testes sunt mortui faciunt fidem: alias si vixerint erit in electione eius contra quem sunt producti: utrum velis iterato examinari si voluerit faciunt fidem. hoc probatur in dicto. c. fi. C. de testi. hoc procedit quando ille instantie fuerint ex eadem causa: et inter easdem personas. Si autem ex diversa causa et inter diversas personas: tunc non faceret fidem: hec est doctrina Aug. in dicto §. quia vero. que probatur in dicta. l. 59. fina. ¶ Item predicta non procedunt in causa appel. sed in causa 60 sa appellationis dicite et statim dicam cuius occasione fego queror: nunquid in causa appellationis admittantur probationes super capitulis antiquis. cause principalis: in qua fuerunt publicate attestaciones. Cuius opinio legistarum tenet quod in causa appellationis super eisdem capitulis antiquis vel omnino contrariis vel super conneris possunt produci attestaciones: non autem super nouis conneris: quia sunt impertinentia. hoc probatur: quia causa appell. est causa diuersa a causa principali: ut no. in l. ita demum. C. de procu. et licet publicate sint attestaciones in causa principali: non sunt publicate in causa appellationis. ¶ Secundo mouentur per tex. in l. eos. §. i. C. de temp. app. Canoniste autem tenent contrariam sententiam: videlicet quod in causa appellationis non admittantur testium productiones super eisdem capitulis: vel contrariis omnino vel super nouis conneris: sed solum admittantur super nouis dependetibus ab antiquis conneris: mouetur ratio inconuenientia: cui non possunt legiste respondere quia ratio productionis testium post publicationem attestacionum est timor subornationis. ita vendicat sibi locum timor subornatio. in causa appel. sicut in causa principali. Sed certum est secundum legistas quod in omni causa principali post publicationem attestacionum non admittuntur testium productiones super antiquis capitulis vel omnino contrariis: vel nouis diuersis sed solum super nouis dependetibus ab antiquis: ita volunt legiste p. l. §. alleg. et etiam aliquid tenet Bal. in l. officium. ff. de rei vendi. qui dicit post publicatas attestaciones potest nona exceptio opponi: et dicit post capitulum pertinens: et hoc probatur etiam in c. fratermitatis. §. de testi. Secundo mouetur canoniste per text. ad litteram in de. testibus. de testi. ubi est tex. in causa appel. cum subest timor subornationis non possunt produci testes super eisdem capitulis vel omnino contrariis: per quam de. ego teneo opi. canonistarum. Et dico etiam quod in foro 61 seculari eorum opi. est seruanda ea ratio: et quotiescunque super

¶ Super capitulis antiquis. Tu vide de hoc p. an. et doc. in c. p. duas et ibi magister straliter f. li. ponentes multas limitationes. de testi. et Bar. soz. in suo trac. fallen. re. ceceliq. Celsus.

Testiū depositiones. Fo. xliij.

uno articulo est opi. inter legistas debemus stare decisioni iuris
cano. vt determinat Inno. in. c. i. de ope. no. nūta. 2. Raph. in. l.
prescriptione. C. si contra ma vel vti. publi. Sed sic estq. inter le-

- a** gistas est opi. est cōs. sententia canonistarum in contrariū vt
s. dicitur habim⁹ ergo decisioni de. testibus. de testi. s. allega. que
determinat in opinio. cano. et ita est de iure nec aliter potest
dicendum opinio legistarum seruatur in foro seculari. cano.
62 mīstarū in foro ecclesie. Quero intra premissa nūqd post pu-
blicationem attestacionum possunt produci testes super nouis
articulis: qui includuntur in antiquis. dicite q. aut noui articu-
li includuntur in antiquis ex vi probationis 2. faciunt nec vi fa-
ciunt nec vi probationis. Si vi facti 2. probationis: tūc non possunt
admitti pbariones. Exēplū: produci testes sup. x. anno. prescri-
ptionis talis necessitate facti 2. probationis includit titulu non
esse probatū: sunt testes publicati super prescriptione nunc vo-
lo facere capitulu de titulo nanquid possum producere testes?
certe non in Ange. qui ita nota. in. d. s. quia vero. Si autem vi
facti: tunc bene admittuntur. Exemplum. produco testes super
mutuo. mutuū de facti necessitate continet locum: sed de neces-
sitate probatio non requiritur quod in mutuo probetur locu.
Si voluero articulum facere de loco: potero producere testes eo-
dem modo super nouis articulis licet non includatur sub anti-
quo de necessitate facti nec probationis. Exemplum quis capi-
tulat de descriptione. x. anno: que non requirit titulu: volo
post publicatam attestacionem articulare de titulo pos. ista est
63 doctrina pulcherrima Ang. in. d. s. q. vero. Et Quero vltimis
nanquid post publicatas attestaciones possum redarguere tes-
tes de falso. dic aut testes redarguuntur de falso propter cor-
ruptionem pecunie: tūc possum ita tenet Jo. an. in. de. testibus.
preallega. 2. Inno. in. c. cam. s. eo. 2. sequitur Anto. de ma. 2. est ra-
tio q. sicut sententia venalis est nulla: vt in l. venalis. C. quādo
probo. non est neces. ita 2. dictum testis corrupti est nullu⁹ valo-
ris: modo nos habemus regulā. q. vbi dictum testis est nullum
q. etiam publicatis attestacionib⁹ admittuntur testes super eis-
dem capitulis: ita dicit Jo. an. in. d. de. testib⁹. 2. glos. in. d. c. can-
sam. 2. Barr. in. aut. qui semel. C. de proba. Et idem si publicatio
testium fuerit nulla. puta: quia pars non fuit citata ad publica-
tionem sū Barr. in. aut. at qui semel. 2. Jo. de imo. in. c. fraterni-
tatis. Nam licet dicta publicatio fuerit nulla si pars didicerit
testificata repellit a productione testium non ex capite publi-
cacionis: sed ex capite q. didicerit testificata sū Barr. in. d. aut. at
q. semel. tū vbi facta est publicatio testium parte infcia: 2. citata
vel inuita ptestādo ius suum sibi solum esse producēdi testes.
Et q. nō vult attestaciones addiscere poterit pars testes pduce-
re nō obstante publicatione testiū sū Jo. an. in. d. de. testibus.
2. Barr. in. d. aut. 2. Jo. de imo. in. d. c. fraternitatis. Aut q. vult
redarguere testes de falso: q. dixerunt falsum: tūc aut vult per
indirectū: pōt. ter. est in. c. ex tenore. j. de testi. Aut p directū et
tūc nō pōt regulā q. est: q. publicatis attestacionibus nō admit-
tuntur testes: ista est distinctio Joā. an. in. d. de. testibus. quam

a Et cōm
opin. cano-
mīstarū. Si
vis videre
in cōtrariū
cautelā. vi-
de Ant. Co-
se. sing. suis
in versū. te-
stis. incipit.
cautelā. no-
nam habes
Celsus.

b Et in ca.
fraternita-
tis. Et ibi
de vide fe-
li. vbi late 2
nota.

Testium depositiones.

§ 4 sequitur Ang. in d. §. quia vero. Et dicitur quis redargue-
re testes de falso hoc modo per indirectum quando actor dicit se
mutuassee tunc. x. tali die: et pars aduersa producit testes qui di-
cant: quod illo die actor erat in loco longinquo: ita quod non posset mu-
tuare illo die in illo loco in quo dicit. Dicitur autem per directum
quando actor probauit de legitimitate et reus vult probare de cor-
ruptione vel actor de sanitate: et reus de infirmitate vel actor ar-
ticulauit de presentia: reus de absentia et ista sunt exempla Jo.

and. in d. de. de testibus. Et Quero de secundo termino exclu-
sio an sola publicatio testium repellat a productione testium.
In hoc fuerunt diuerse opinio. glo. in c. constitut. et. u. et in c. fin.
§. de testi. tenet quod non. sed requirit quod didicerit testificata. Bar. au-
tem in d. aut. qui semel. tenet quod publicatio sufficiat. Angel. au-
tem in d. §. quia vero. videtur inclinare cum glo. et cum Jo. de but.
in d. in c. fraternitatis. et refert opi. Jo. de e. imo. Anto. de but.
qui dicit requiri tertiam productionem ad hoc ut repellatur quis
a productione testium. Jo. and. in d. de testibus. et c. constitut.
de testibus dicit: quod ubi est facta publicatio parte in scia vel
inuita et non consentiente: et idem si absente. sed citata ita quod non
presumatur didicisse testificata possunt adhuc produci testes non
obstante publicatione. et ita Jo. and. intelligit glo. in d. c. consti-
tutus. Si autem est facta utraque parte presente et consentiente:
et tunc sola publicatio sufficit: et repellit quem a productione. et
ista est tenenda in quam videtur inclinare Barto. in dicta aut.
et Jo. de imo. in c. fraternitatis. Et idem si pars est presens pu-
blicationi. et protestetur ipsi sibi solum esse producendi testes:
et non consentiat publicationi: imo dicit se nolle didicere testifi-
cata potest adhuc testes producere. secus si consentiret publica-
tioni: et facere dictam protestationem: quia protestatio est con-
traria iuri: ideo non releuat sui Jo. de imo. in d. c. fraternitas.
Si tamen post publicationem testium attestaciones essent
deperditæ: adhuc admittuntur testium productiones: ut est text. in
c. si. eo. titu. Et Punc venio ad tertium terminum scilicet ad mate-
riam productionum. Et Quero primo: quot dilationes possint
dari ad productiones testium. de istis dilationibus plene dixi
§. in materia dilationum. tunc quo ad propositum dicite quod prima se-
cunda et tertia dilatio datur sine aliqua cause cognitione: quarta
vero non sine solennitate: de qua in d. §. q. vero. §. alleg. et c. ultra.
ii. j. de testi. non intelligo tamen de dilatione in presenti materia put-
to verb. sonat. sed per examinationem: quod terna examinatio concedatur
sine aliqua cause cognitione et quarta seruata debita solennita-
te: que est talis: scilicet quod intrabit producens testes non per des-
lum vel machinationem velle facere hanc productionem testium.

Item quod non insperet neque perlicitatus sit dicta testium per se
productionum: neque per aliam didicit. et poterit venire: quod una dilata-
tione data. x. dierum fierent: puta produci in primis duobus
diebus duos testes: et feci iurare et examinare. Item in alijs duobus
diebus produci duos alios et feci et c. Elapsis illis sex diebus et se-
cundo volo producere duos alios testes durante dilatione da-
ta non quod: nisi seruata solennitate de qua. §. seruata audierat.

¶ Testis. a
vide do. Ale
x. de imo. i
§. i. c. p. to
in. in. y. par
te. et in c. fi.
lxxviij. in
iii. p. et in
c. fi. c. lxxij. i
ij. parte. ubi
quid in or-
te periti: et
quid in cau-
sa criminali
et quid in ci-
uili. et fir-
ma. i. fno an
reo reperto-
rio. in versi-
testes post
publicationem
ubi latuit
m.

¶ Et quor
ra. An et qu
fit concedere
da iura vi-
de f. et in. c.
in causis. et
l. c. ultra ter-
tia. j. de te-
sti. Celsus.

Testium depositiones. Fo. xliij.

Et si dictos testes fecero examinare et sic facta fuerit quarta exami-
natio: si in eadem dilatione nondum finita volo producere
alios testes nullatenus possunt audiri. et hic totum causatur ab
examinatione testium et sic multiplicitas examinationum exclu-
dit testium productiones non autem numerus dilacione et hoc
propter presumptionem legis que presumit: quod propter multipli-
citatem examinationum producens didicerit testificata. unde si
data dilacione. et dierum in primo die produxi quatuor testes: et eos
feci iurare. et secunda die alios duos produxero: quos similiter
fecero iurare. In quarto alios produxero quos similiter fece-
ro iurare non obstantibus quatuor productionibus etiam an-
diere sic non numerus productionum sed examinationum facit
67 repelli. **¶** Attende tamen quod si in prima dilacione testium et exami-
natione viderit iudex et cognoverit sufficere esse numerum tes-
tium productione non debet aliam concedere: imo refrenare
debet: quia ad iudicis officium spectat refrenare multitudinem
testium. ut in .c. significasti. i. de test. ita dicit glo. not. in .c. in cau-
68 sis. i. de testi. **¶** Sequitur quartus terminus exclusio testium
a scilicet conclusio in causa. Queritur itaque si nanquid post con-
clusionem in causa admittatur probatio pro cuius intelligen-
tia premitto quando dicitur conclusum esse in causa: et breuiter
conclusum esse in causa dicatur quando renuntiatum est alle-
gationibus facti et iuris. ita dicit glo. in §. quia vero. in verbo
concluserunt. Et idem. Ang. et Inn. in .c. pastoralis. §. de ea pos.
et pprie hoc volo respondere ad quesitum nostrum: pro eius res-
ponsione est distinguendum si Innoc. aut renuntiatum est
in causis probationum generaliter super tota causa: tunc non
obstante tali renuntiatione adhuc possunt produci testes. Aut
est facta renuntiatione specialiter super vno articulo: tunc super
illo articulo non possunt admitti probationes. ita dicit Innoc.
cen. in .c. cum venisset. i. de proba. quem sequitur Ange. in dicto
§. quia vero. plus dicit Innocen. in dicto. quia si est renun-
tiatio probationi in causa principali super vno articulo dicitur
etiam esse renuntiatio in causa appellationis: et sic non habet
locum regula vulgaris quod in causa appellationis non proba-
tum probabo. ut in l. per hanc. §. allega. Si autem est renun-
tiatio facta generaliter in causa principali bene fieri possunt
69 probationes in causa appellationis secundum eundem. **¶** Et ex
quibus sequitur a maiore rationis: quod si in causa facta es-
set renuntiatione generalis nec specialis: quod possunt recipi tes-
tes: nisi sit aliqua causa prohibita puta quia didicerit testi-
ficari vel publicationem testium super illo articulo secundum
quod §. dixi. et per hoc inferit Ange. in dicto §. quia vero. si quis
fecerit fieri quartam examinationem non seruata solennitate
de qua §. non valebit dictum testimonium si interuenit alia cau-
sa prohibita: puta renuntiatione probationum et simi. Not. tamen
70 quod renuntiatione facta per alteram partem tantum non nocet al-
71 teri. glo. est singul. in aut. inbem. c. de iur. **¶** Et ex predictis con-
stat quinque terminos esse conclusionis productionis testium: sci-
licet publicatio: renuntiatione: probationum conclusio in causa
¶ inq

a **¶** Probatio. In quibus
casibus post
conclusionem in
causa admittatur
probatio. vide se-
ntentias de
accusa.

Testium depositiones.

sufficiens numerus testium: hoc fallit in causa matrimoniali: quan-
do tractatur de matrimonio separando. hi termini probantur in. c. de
testi. in fi. j. de testi. numerus examinationum probatur in. c. in causis.
et in. c. ultra tertiam. de testi. Quintus terminus est didicisse tes-
tificata. et probatur illud in. §. q. non in aut. de testi. adde. §. dictis.
quod licet regula sit: quod post publicatas attestaciones non admittatur
productio testium: hoc fallit in causa matrimonii: quando tractatur de
matrimonio separando. quo casu etiam publicatis attestacionibus
admittuntur testes super eisdem capitulis. vel omnino contrariis. ut est
textus in. c. series. j. de testi. Et est ratio: quia sententia in causa matri-
monii nunquam transit in rem iudi. ut i. c. latoz. qui filii sunt leg. et in
c. fraternitatis. de frigi. et malefic. unde si post sententiam admittuntur
probaciones per testes: multo magis etiam publicatis attestacioni-
bus possunt produci testes in causa. ubi fertur sententia de consilio peri-
72 ti in arte sua. Et per hoc ego dico magis generaliter: quod in omni ca-
su in quo sententia non transit in rem indicandam: veluti sententia lata
de consilio peritorum in arte sua: ut voluit Auzo. de but. et Joan. de
imo. in. c. p. posuisti. de probat. semper publicis attestacionibus possunt
73 produci testes. Aliud subiungo etiam meum tenendum: quod etiam post
publicationem testium possunt admitti testes super eisdem capitulis:
vel omnino contrariis: quod simul cum eis producant instrumentum conditum
nunc illos testes. istud est dictum singulare. Bon. de bu. in. c. series.
prealleg. quod multum placuit ibidem Jo. de imo. et probatur i. d. c. series.
in unum intellectum. Exemplum: ut cum est questio de matrimonio: quia
altera pars probavit coniunctionem sanguinis esse in quarto gradu
hoc modo ponendo Petrum et Bertam in gradu et sic fratrem et sororem
si aduersa pars publicatis attestacionibus produceret testes depo-
nentes nullam fore consanguinitatem in gradu prohibito. et ex altera par-
te. produceret instrumentum in quo apparet: quod Petrus et Berta in ali-
quo contractu nominati sunt auius et neptis. Addit Jo. de imo.
p. dicens alium terminum. et sic fertur sed quando est datus terminus ad pro-
ducendum testes. nam elapso termino amplius produci non possunt: ut
in. c. fraternitatis. j. de testi. tamen hoc non est indistincte verum: quia in
mo post terminum datum ad producendum testes possunt adhuc produ-
ci. et valet dictum eorum. ita tenet Cy. et Ja. de are. l. i. si ea. C. q. accu-
pos. vel non. et ipse. Jo. de imo. hoc tenet i. c. licet. §. eo. sed nisi ista
aduersarij factum sit deterius. ita dicunt prefati doct. et bene: nam si
morum essent testes elapso termino dato pro quod potuissent repro-
bati testes producere volentes tunc non admitterentur tales testes.
immo potest concludant de. de ro. conclusionem. iij. quod in causis benefi-
cialibus et summarijs post terminum datum ad probandum indistin-
cte admittuntur testes. et sic non est exclusio indistincte ut ex p. e
dictis patet. Aduertatis tamen ad unum notabile verbum Bart. quod
74 ponit in aut. at qui semel. C. de probat. quod etiam publicatis at-
testacionibus possunt produci testes super contrariis capitulis.
quando quis simul et semel dictum testis reprobat: et eius personam
Exemplum: dicit testis. nunc possedisse. xij. an. pars contra quam
producit talis testis dicit quod iste testis non est. xij. anno. et ad hoc
producit testes ecce quod hi reprobat dictum testis. et eius persona-
nam si probatur istum testem non esse etatis. xij. an. ecce quod dictum

¶ Publi-
cat. testa-
tionibus. Ad
vtra eaque
dixi i ap. o. r.
ad istu post
eu. §. c. j. nu-
me. xxxix. in
7. sup. capi-
tulis antiq.
q. no. fo. iij.
fuo. dect. in
cipi. testes
examinati.
Collas.

- hū reprobatur. Nam persona reprobatur: corpore qđ probatur
 a ipsum nō esse. xij. an. q. minor. xij. n. non pōt esse testis. v. in. l. i. q. s. l. i. n. f. de testi. eius dictū testis reprobatur. quia si te-
 stis non est etatis. xij. an. eius dictū reprobatur: q. non pōt scire
 tū. xij. annos possedisse. ¶ Cōmēmo. o. vobis vñm dictum
 b singulare Bal. qđ dato t. q. clemētia testibus. de testi. serua
 75 retur in iō. ecclesiastico. tñ tenendū est q. ille q. pōt pducere
 testes post didicita testificata nomina testū det indicia: se ab-
 sentet. nā tunc index in quo nō timet subornatio testū recipit
 testes: iur. mēta. de positiones: et valebit eor. testimonium.
 Cum index pōt pō absente supplere: et tñ testes post didicita
 testificata interrogare ex officio suo. Ita singulariter inq. Bal.
 in. l. amplio. c. m. c. de tēpo. app. qđ est nota. ¶ In superioribus
 vñm est de reprobatione testū videlicet respectu suorum dicto
 rñ in iur. ante dictum est de oppositionibus: que communiter
 76 sunt eor. personis testium. ¶ Ideo nunc quero t. an contra
 personas testium aliquid potest obici. Et istud est breuissime
 expeditū q. sic cū multa sint que reprobāt testes a testificando.
 Interdū affectio partis pro qua producit facit ea repellit: vt cū
 testis est familiaritas producentis: vt in. l. etiam. t. in. l. paren-
 tes. C. de testi. Interdū testis cupido ipsum repellit: veluti si tes-
 tis est inimicus: sic de s. milibus. vt in. l. i. q. s. l. i. n. f. de testi.
 Aliē mēte cause repellunt testes de quibus oibus in sequenti
 lectione dicēdū est. Et sub breuitate omnes persone que re-
 pelluntur a testificādo reiectis opt. attenta. cōt. opt. tñmē p. pre-
 senti articulo tractand. o. videlicet vtrū contra personas testū
 77 re. ¶ Querō nūquid post publicatas attestaciones possit op-
 poni contra personas testium: breuiter respōdeo quod non: nisi
 in tribus casibus. p. m. si ante publicationē testium protesta-
 tus fuerit ille: contra quem producantur testes se velle contra
 eorū personas opprimere. Secundo si iurauit nō malitiose se
 opponere. Tertio si monstrauerit se de nouo didicisse id qđ op-
 ponit: an de nouo didicerit. stabitur iuramēto suo: s. m. doc. in
 c. presentū. f. de testi. vbi isti tres casus ponuntur. Est ergo bo-
 na cautela. ¶ Opponere contra personas testium ante publicatio-
 nem testium: vñ qñ iurant: q. nō erit postea opus iurare: si ma-
 litiose nō opponēt: s. facultate quis in iudicijs deuota. ad iura
 78 mētu. ¶ Sed pone testis contra cuius personam quis oppo-
 fuerit: vel fecit p. testationem de opponēdo. dicit in dicto suo al-
 quid in fauorē p. testantis: nāquid p. dicit illi: qui est p. testatus
 3nn. in. c. presentū. multas opt. ponit. t. nō videt aliquā partē
 eligere. Ange. vero in. d. s. q. vero. ponit suam: q. nō plicet mihi:
 nec est bona. 3o. aut de imo. in. d. c. presentū ex mēte doc. t. est
 cōmunis inia elegāter dicit hoc mō. aut ille qui protestatus est
 p. testatus est reprobando. ita quod obtinuit: vel succubuit: t.
 tūc dictū illi testis nūq. sibi p. dicit. Hic stetit in meris finibus
 protestationis: t. tunc aut persona testis est integra t. honestissi-
 ma persona: ita q. non est verisimile: q. aliquid dixerit ad bent-
 uolētam producentis: nec ob timorem. tunc dictum talis testis
 b poterit t. valebit aut testis non est huiusmodi. t. tñ licet nō

¶ Testis.
 Add. d. Ale.
 de imo. i. p.
 l. i. q. s. l. i. p.
 tēvbi an mi-
 nor. xv. an.
 possit eē te-
 stis i. cā capi-
 tali. t. nūq.
 testes inta-
 mes vide p.
 cū p. l. xij.
 l. i. q. p. i. p.
 xv. ea. p. c.
 t. in cōf. xx.
 l. i. q. p. i. p.
 no. an salte
 faciat iudi-
 cium.
 b Cū di-
 ctū singulare
 bal. Add. ne
 te fallat b.
 auctoritas
 eius dictū
 a plerūq. p.
 enāgelo co-
 la. quod li-
 mitab. illi
 dictū vt p.
 ro. p. c. fin.
 suo in vers.
 testis le. cau-
 tela nonaz.
 c Est g. bo-
 na cautela.
 adde p. hac
 cautela o.
 ne Ro. quē i
 hoc sequere
 fin. suo. ecc.
 ccc. f. 3 me-
 u. 3. i. c. te-
 stis aduer-
 sus me p. d.
 c. d. c. c. l. i.
 d Et vale-
 bit. Add. in.
 sing. x. testis
 b. no. q. s. q.

Testium depositiones.

¶ Non prodest. Adde **a** 2. q. 1. in l. 1. de iur. reur. Bal. in mar. in ver. testis.

prodest: tñ facit qualē qualē presumptionē: vel indicium: sed non se implemā pbatōnē. Et si vn⁹ testis dixerit in fauorē ptestatio nis nō pdest: nec pōt ptestari iuramētū in supplemētū proba tionis de iuri. Itē si duo alii in fauorē aduersarij deponēt: obtri nebit aduersa pars sūm Jnn. 2. Jo. an. l. d. c. presentiu. 2. intellige qñ testes non sunt integerrimi. alis secus vt ex predictis patet.

79 **¶** Attende tñ qñ qñ opponit ptra personā testium: debet opa pom specificē. alis nihil valeret: 2. ideo debet specificari crimen qñ ei obicitur hoc modo: dico qñ Titius non pōt esse testis: quia cōmisit furtum surripiendo vnū librū scio: vel qñ cōmisit adulte rium cū Berta. ita qñ crimē debet specificari: vt est tex. in c. pre sentiu. de testi. l. 1. v. unde si testis esset criminofus: vel alis inhabi lis ad testificandum: si nō est oppositū contra eū valebit dictū suū sūm Aug. in d. 5. in ant. de test. salvo sūm eundē ibidez nisi ex cōfessione eiusdē appareret de sua inhabilitate: tñc repellere tur dato qñ nō fuisset opposita exceptio cōtra eū. exemplū inter rogatur testis in fine dicti sui si est debitor: producētis: amicus familiaris: inimic⁹: 2. sic de singulis: 2. si ipse fateat qñ est famulus producētis: certe repellit testis nec fidē facit: licet nō fuerit op posita exceptio. 2. ratio est: qñ vbi aliquid fuerit notoriū ex actis iudici: pōt supplere de facto. istud est dictū Jnn. in c. ex insinua tione. de app. 2. in c. per tuas. j. de testi. 2. idēz dicit Angel. in l. si pars. ff. de inoffi. testa. 2. in l. si. ff. de pe. here. sed cū iste testis cō fiteat in dicto se esse famulū: ex quo pstat iudici ex actis. ergo 2c. aliqui debet opponi exceptio cōtra testem alis dictū suū non va lebit etiam si sit inhabilis. 2. est ratio: quia vbi opponitur exce ptio cōtra testē non dicitur opponi cōtra testem: sed cōtra partem. ita dicit Jnn. in c. verū. de foro cōpe. in fi. 2. Ange. in l. lucius. ff. de his qui no. in fa. nec per obiectū talis exceptionis dicitur liti gari cum teste: sed cum parte. ita dicit Aug. in d. l. lucius. his sic stantibus dicat iuris dispositio. qñ iudex non debet supplere de facto in his que agitātur in iudicio: sed pars debet facere excep tiones suas contra aduersariū: vt no. glo. in l. vnica. C. vt que defunt aduoca. **¶** Pro declaratione premisso: quero: tñnū quid vbi opponitur excep. cōtra testem: puta qñ est infamis: et si milibus: nūquid probari 2. examinari debeat dicta exceptio an teq̃ recipiatur dictum testis: vel debeat reservari in disputatio nibus. dic qñ regulariter admittitur testis: 2. exceptio opposita contra testem: et eius probatio reservatur post publicatas atte stationes: fallit vbi opponitur exceptio ex cōmunionis contra testem propter periculum cōmunionis. c. pia. de excep. lib. vj. nam incontinenti debeat exceptio probari sūm Joā. an. in dicto. c. ex parte. j. de testi. Item fallit sūm Innocen. in dicto. c. ex parte si opponēs exceptionē contra testem offert se incontinē ti probaturum: quia tunc admittitur probatio in pūnis 2. ante omnia. Item fallit quando opponitur: qñ est inimicus capitalis: vel qñ est seruus: et testis dicat se esse liberam: vt est tex. in ant. si dicatur. C. de testi. 2. licet iste text. loquatur de inimico capitali ratione litis criminalis more: tamē idem est ex qualicunq̃ cau sa sit inimicus capitalis. ita tenet Albe. in d. an. si dicatur tes

¶ In dis putatiōib⁹. vide feli. i. c. pñtiū. 2. in d. c. ex pte. 3. testi. alleg. hic qñ dicitur.

Testiū de positiones. Fo. xlvj.

¶ Inimicus. Qui autē dicatur inimicus. vide feli. in. c. cum pe. manconella. in. pan. de ac. 7 in. c. afferre. in. x. datur aliud. circa si. x. psump. 7 q. inimicitia caple. talis inducat ex multis. de quibus vide multū notabiliter collec. in. c. cum oporteat. nu. vj. x. si. nota. q. inimici si nō sunt capitales. de accusa. 7 panos. in. c. me. minimus. nu. viij. vbi dicit in apostol. ad ipam in versu. inimicus. co. n. Celus.

¶ Istis. tnam inimicus capitalis dicitur qui mouit cām criminis: vel cui mora est. itē dicitur inimicus capitalis qui natus est mori: vt est ter. sing. in. l. 3. si. de arbitris. **¶** Vñ non omitto qd est necessariū in materia reprobationis testiū t videbitur q. si quis pduxerit testes aliquos cōtra aliquē: si postea idem testis producat cōtra eundē p. oduecentē: siue contra eum per quem fuerūt producti: siue per tertiam personā in diuersa causa non poterit opponere p. tra psonas testiū: quas semel approbavit. contra autē eorū dicta bene poterit opponere: quia illa non approbavit. ita tenet C. in. l. si quis testibus. C. de testibus. Idem tenent doctores canonici. in. c. presentia. j. de testi. **¶** Adde p. c. mīlis in materia ista reprobationis testiū: q. si alter ex tribus tribus tñ producat testes probatores: nō concedunt nisi vna reprobatio ex parte alterius. hoc est quod actor nō habebit nisi vnam reprobationē ad reprobādū testes solum actoris reprobatores. Exemplum. actor producit testes ex quibus inā intētionē probat: tunc pducit testes ad reprobādū testes actoris. ecce vna reprobatio ex parte rei. actor postmodum producit testes ad reprobādū testes rei reprobatores. ecce reprobatio actoris. 7 sic due reprobationes pcedunt: vna actoris vna rei: 7 vltra non licet egredi: sic viceversa si reus produceret testes probatores: ad probandum tantum. 7 actor due productiones testium conceduntur reo: et vna tantum actori. Exemplum est in. c. licet dilectus. de testi. Si autem vtrq. pars produceret testes probatores: tunc vtrq. parti cōceduntur tres dilaciones: vna ad producendum testes in per principali ad reprobādū testes probatores aduersarij: qui reprobauerunt vel induci sunt ad reprobādū testes suos productos: et vtrq. habet vnam productionem probatores: duas reprobationes: quarta autem neutri parti dabitur. ita notant doctores canonici in. c. licet. §. alleg. **¶** Soler in testium materia dubitari tñ quid testis deponens falsum cuius dictum est nullum possit puniri de falso. Et videtur quod non: quia illud quod est nullum non potest dici falsum: sed nullum. vt in. l. iij. §. condemnatum. ff. de re iudic. et in. l. non putauit §. non que vis. ff. de bono 7 m. possessio. contra tabu. **¶** In hac questione Bar. rectissime cōcludit ex dictis Ric. mal. qui disputauit hanc questio. qd aut dictū testis est nullum ratione materie: puta quis testis aliquid dixit extra articulu: nō valebit tanq. testis non fuerit iuratus in per illo extraneo articulo: 7 per cōsequens id quod erit contra articulum non valebit tanq. testis non fuerit iuratus: 7 tunc si dixerit falsum: in eo qd dixit extra articulum. testis debet puniri de falso: aut dictum testis est nullū ratione forme: tamen dicit falsum: vt si testis iurauit de latro iuramento per notarium 7 nō

Inimicus capitalis
et dicatur
¶ C. mens. tri. Ad An. ge. l. aut. de testi. §. si dicatur. in. fi. ne vbi dicit etia quartā reprobatione esse permissā 7 nō vltra p. not. in. c. pñtata j. de testi. et adde Lud. roma. in. sin. gu. verbi testis. ver. reprobatio. q. in si nima 7 q. in qbus traciatur id qd in alio in dicio venit plene: in nādum. nā quā admittuntur reprobatio. adde q. do. cōp. illato: me. voluit allegare Ric. singula. ino. ccc. lxxv. qd incip. rep. o. bano psona rum testiū. Celus. **¶** C. de falso. unde no. feli. in. c. j. de psump. 7 quod ibi dicit in apostol.

Testium depositiones.

¶ Uel si in
rauit die fe
riato. Adde
ad proposi
tum eorum
que hic di
cunt ista. s.
e. in prin. p
huius ca. in.
xvi. h. et
per hoc in
fero. ubi po
sum in apost.
ad ipsum in
versum. tale
iuramentum
non valet.
Celsus.

¶ In ea.
de testi. ubi
vide oina q
habent ad
hoc per fe
lunum.

per indicē: vel si iuravit die ferito^a et tūc non punit^r testis de falso. ista sunt verba Barto. in l. si qd legatū. ff. de fal. quē sequit^r de verbo ad verbū Ange. in l. i. C. de sepul. viola. quib⁹ h. b. adde vñ not. dictū sūm Bal. l. d. l. i. q. ubi dictū testis est nullū rōne p^rsonē: puta qz infamis: vel qz impubes: vel excoicatus &c. & talis testis dixerit falsum: nō punit^r de falso. & nimirū: qz dictū testis est nullū rōne forme: p forma reqrit^r qd psona testis sit idonea ad testificandū: vt in l. i. in pn. ff. de testi. **¶** Quero nūqd istud sit verū qd. s. p. xime dixi: vcz: qz si testis deponat aliqd extra capitulū sup quo est iuratus sit nullū. Dic aut testis iurat sup tota cā: & tūc dato qd examinaretur sup vno articulo: & aliqd deponat extra illū: valet & tenet: qz reperit^r testis iurat^r sup eo etiam qz est extra articulū: aut testis est iuratus sup articulo: aut super certis tñ & tūc si deponat extra nō v3 tāqz testis nō fuit iurat^r. hoc tenet Bar. in l. si duo patroni. in. s. idē in lianus. ff. de iureiur. quē sequitur Ang. in l. si libertatem. in fin. ff. de pc. here. idē tenet Jo. de imo. in. c. de testi. vj. de testi. **¶** Sed quid si testis iuravit simplr dicere veritatē: nec apparet ipsum iurasse sup certa causa: nec sup certo articulo: sed simpliciter iuravit: postea producant^r duo articuli: super quibus examinatur aliquid an valebit. Exēplū: si dicimus testem iurasse simpliciter super tota causa: & valet. Si aut intelligimus eos iurasse super certis articulis tñ. & tūc omne id qd dicūt extra nō valet: neqz dicatur deponere. Ant. de but. dicit ipsum intelligi iurasse sup tota cā: pro eo optime facit tex. in l. si in rē. ff. de rei vē. in prin. & in l. de pupillo. s. qui nūtiat. ff. de no. ope. nun. Jo. de imo. in. d. c. de testi. tenet cōtrariū: qz nō videatur iurasse nisi super capitulis productis: cui⁹ snia est verid: nā vt scitis solent articuli limitari: et produci anteqz examinentur testes. vnde cū defera^r iuramentūz testi de veritate dicenda: intelligitur delatūz de dicēdo veritatē super capitulis iam productis: maxime quia in iuramento deferendo antedicitur intentio deferentis: vt in l. nā & postea. in. s. iurari. ff. de iureiur. sed inder defert iuramentum testi de veritate dicēda sup articulis pductis coram eo: quos ipse scit porrectos testi. His visis pro materia testis reiectis ambagibus: qz recitantur in presenti materia testium: & mera veritate ostēsa qz tenet^r & est tenēda in practica. **¶** Unūz solū restat videre videlicet tque persone repellantur a testimonio: quo viso pfecta erit ista materia: & intellecto qui testes a testimonio repellantur: cognoscem⁹ qd admittent^r: quia cognito vno cōtrario: cōgnosceit^r & reliquūz. ff. de his qui sunt iur vel alie. iur. Sed primō pro euidentia premitto qd edictum de testib⁹ est phibitōiū: id est qd oēs persone admittent^r: nisi q a lege specialiter sunt phibite: vt est text. in l. i. ff. de testi. & not. q illud dicit^r phibitōiū: cui⁹ regula est permissa: vt est tex. in l. mātus. s. i. ff. de procn. & tex. in. c. cū apud. de spō. **¶** Et testes ex. v. causis repellunt a testimonio: vel ratione cōsanguinitatis: vel rōne familiaritatis: vel rōne vtilitatis: que habētur ad cām: rōne criminis testis: vel rōne inhabilitatis psonē de quib⁹ oibus est vidēdū. **¶** Capiō itaqz primā cām phibitiuam testimonij. s. cōsanguinitatis. **¶** Et qro vtrum affinis p^r

*reses uarij modis
pellunt a testimo
nio*

Testium de positiones. Fo. xlvij.

- a** Pro affine. Vide. d. Alex. de imo. in cōf. cxvij. in. iij. pte. 7 in cōf. cxix. ea. pte. 7 in cōf. cxij. in. ij. parte. 7 qd p frā. aret. in. l. q testō. §. qeunq. de test. 7 quod ibi dixi in apof. Et an consanguineus admittat in testem saltē ad pbandū inno- centiā vide dō. Alex. in cōf. v. in. f. parte. 7 in cōf. xij. ea. pte. 7 in cōf. xvij. et in cōf. xxxij. 7 in cōf. clxxxij. in. ij. parte. Nec omitto vñū singulare dictū Inn. re- latū p Jo. an. in. c. nōnulli. de rescri. q. affinitas ppter quam cō a testimonio res- pellit: et ad agendū ad- mittit d3 cē p lineā ascē dētē vel dē scēdētē nec sufficeret cē trāuersalē. qd dictū pro valde nota- bili reiert 7 seqtur ang. p. suo. ex. liij. incip. vi- sis pcellib. 7 Hippo. de marit. sing. suo. cxvij. incip. affini- tas repellēs Celius.
- b** Pro fi- liis. Tu vis de piene de hoc Bar. lo. in suo tract. tollen. regn. cccxvij. et Bal. i. parē- tes. in p. i. 7 qd ibi dixi i apof. ad ipz leo. h. 7 ibi nu. j. vbi di- xi i xli. irat. vbi et dixi post Barto. nu. j. h. qd vñū paren- tes. C. de te- sti. 7 hoc p Fel. i. c. l. i. i. i. p. i. vbi ois en vide. ca.
- 1** Pro affine. Vide. d. Alex. de imo. in cōf. cxvij. in. iij. pte. 7 in cōf. cxix. ea. pte. 7 in cōf. cxij. in. ij. parte. 7 qd p frā. aret. in. l. q testō. §. qeunq. de test. 7 quod ibi dixi in apof. Et an consanguineus admittat in testem saltē ad pbandū inno- centiā vide dō. Alex. in cōf. v. in. f. parte. 7 in cōf. xij. ea. pte. 7 in cōf. xvij. et in cōf. xxxij. 7 in cōf. clxxxij. in. ij. parte. Nec omitto vñū singulare dictū Inn. re- latū p Jo. an. in. c. nōnulli. de rescri. q. affinitas ppter quam cō a testimonio res- pellit: et ad agendū ad- mittit d3 cē p lineā ascē dētē vel dē scēdētē nec sufficeret cē trāuersalē. qd dictū pro valde nota- bili reiert 7 seqtur ang. p. suo. ex. liij. incip. vi- sis pcellib. 7 Hippo. de marit. sing. suo. cxvij. incip. affini- tas repellēs Celius.
- 2** Et primo qd an parentes possint esse testes pro filiis: 7 intelligo de parētibz ascendētibz vsq in infinitū: tam in linea paterna qz materna. vt voluit Spec. in ti. de testi. §. f. circa p.anci. 7 intellige parētes siue pater siue mater: qz appellatione parētū cōtinetur pater 7 mater. vt in. l. parētes. ff. de ver. sig. 7 intellige de filio siue sit in potestate patris: siue emācipatus: si- ne legitimus: siue spurius: vñ Spec. vbi. §. 2. dic q in omnibz parentes non pnt esse testes pro filiis: nec ecōtra. 7 hoc rōne af- fectiōis. 7 hoc inductum est in tanorem aduersarij. 7 In qua- tuor tñ fallit casibus in quibz parentes pnt esse testes pro fi- liis. p. unus cū filius transit ad religionē: 7 dubitat an transire rit animo pntēdi: vel nō: nam pater admittitur in testē sup hoc. q. q. ij. c. sicut. 7 Scōo admittit super etatē filio: ū: nō tamē fa- ciant nec plenā nec semiplenā fidē sed quādam presumptionē: 7 instructionē faciunt iudici. ita tenet glo. singula. in. l. etiam. ff. de proba. 7 sequuntur docto. 7 Tertio fallit in matrimonio: qñ est questio vtrū cōiugati sint in gradu consanguinitatis p. hibi- to. nam tunc pater 7 mater admittuntur in testes: hoc casu 7 alij affines: quia nullus est qui melius possit scire veritatem super hoc: qz attētes. tex. est in. c. videtur. qui marit. accu. pos. i. i. i.

Testium de positiones.

de testi. Celsus.

a ¶ Ad matrimonium spectat. Sed ne tunc poterit dissolui tale matrimonium vide nota. cōf. Maria. f. 31. in cōf. xvij. inci. et c. p. in. ver. cū igit. in. i. pre.

b ¶ Pro patre Adde feli. in. c. super eo. el. q. in. f. j. de testi. r. d. Alex. de imo. in cōf. xvij. in. i. parte. vbi etiam quid de genero pro socero. et in cōf. lxx. in. i. parte. r. in cōf. lxxvj. in prima parte.

c ¶ Et vero. vide feli. in. c. in literis. j. de test.

d ¶ Sōali

Sed qd cō

an filiū spū

lis pro pte

spūali vide

feli. in. c. cū

nūtiū. l. 3.

r. in qdā. j.

de testi. Et

nūq̄d cōp

ter repellat

a testimōio

vide. d. Alex.

de imo. i. cō

f. lxx. in. i.

pre. r. in cō

cel. l. i. j. pre.

e ¶ In cōio

ne. Tu die

brent post

Theoricam

Bal. in. l. va

rentes. C. de

testib. q̄ p

nis frater

possit testifi

cari pro fra

tre saltē i ci

uilib. r. l. ali

q̄b. casib. i

criali vt no.

in. c. lxx. de

p̄sump. r. in

ap̄st. l. seq.

q̄ si cohabi

tat cum fra

tre nō pote

rit testificari

p eo: quia

cohabitatio

anq̄d op̄t

it: q̄d poter

maiorē affe

illud id speciale in testimonio. de affinitate r. consanguinitate: nā admittunt ibi testes de audita. tex. est in. c. lxx. ex quadam. de test. Si aut esset qd vtrū esset cōtractum matrimonii: an nec sic esset questio super facto p̄rentes non indistincte admittuntur pro filiis. nā si iuuenis sit potētiō: honorabilior: vel amicitia potētiō: pater vel mater mulieris nō p̄t esse testes asserentes in matrimonii cōf. q̄ parētes ppter affectionē quam habent ad filiū vt sit bñ maritata in filie fauorē testificarent. vt est text. in. c. sup eo. j. de testi. si tñ essent aliqui ex parte mulieris: q̄ p̄ponēda esset: quia foret nobilitior: iuueniet iuuenis ditiō: vel mulier esset nobilitior: et iuuenis potētiō: tunc iudex habebit arbitrari sū qualitātē persone r. conditionē an debeat p̄rentibus adhibere fidē: an ne. sū Do. in. d. c. super eo. poterit etia r. iudex arbitrari si cognouit virū nobilitiorē fuisse philocaptum de aliqua muliere plebeia ardentissimo amore: ita qd fauore amoris facilius deduci poterit ad matrimonii spectat. sū Jo. de imo. in. d. c. sup eo. Ubi autē eliet equalitas inter virū r. mulierē: tūc parētes possunt testificari pro filiis matrimonii esse spectat. r. ideo bona cautela est: q̄ cum reperitur vnus iuuenis stupras

se vnam puellā: r. sint eiusdem qualitatis masculus r. femina: ne puella dedecus patiat: parētes testificent matrimonii esse contractū: q̄ poterunt testificari in iure: r. hoc quod ad ius fori: quo aut ad ius poli non entaret ale periculu r. periculu. ¶ Quarto casu fallit in testimonio filij multus in militia de castris pecunio testatis: q̄ pater p̄t esse testis in tali testō: vt in. d. s. p. sū. ¶ Filius aut in vno casu p̄t esse testis p patre: vt q̄ in illa cā qua testificet filius nullū commodū acq̄rit patri: neq̄ ipsi: vt puta si p̄t est p̄curator: i cā alicui filij cō testis poterit cā ista p clientulo patri: nō ecōtra sū Barr. si filius est p̄curator: pater nō p̄t esse testis in illa causa in fauorē clientuli filij. ita determinat Bald. in. d. s. p. cōtrariū. r. fuit prior sū Ia. de are. r. ideo prius die dicebā Stephanū de quilonis non posse testē in cā quā habebat antonellus gabozota cuius p̄curator: erat dñs petrus filij. d. Stephan. ¶ Clarū est filios p̄ parētes etiā volētes nō posse testificari: q̄ hoc est introductū ob reuerentiā paternā: cui non p̄t renūtiari: vt in. d. l. parētes. ¶ Vir r. vxor: nō possunt esse testes p se: nec p se: p se rōne affectiōis: ptra se rōne reuerēcie. gl. ¶ est in. d. l. parētes. ¶ cōtrariū. d. Bald. l. parte spūali qui p̄t esse testis pro filio spūali. ita dicit ipse in. d. l. parētes. Bald. in. d. autē quādm nutrit non p̄t esse testis: post autē sic vt in. d. l. parētes. quā sequantur communiter docto. per Bald. in. d. l. parētes.

Testium depositiones. Fo. xlvij.

etiam et dilectionem quem ob id habet: quod frater semper testificaretur in contra-
modum fratris. ita pulchre dicit Bal. in alleg. l. parentes. per casum quem in hoc
dicit sing. idem Bal. in l. si ut allegas. C. de ca. pecu. li. r. et ibidem voluit in l. i.
C. de epi. et cle. et in trac. de duo. fra. And. Barba. in c. repellant. de accu. et Anto.
Cose. sing. suis in ver. testis. incip. licet frater. Celsus.

A **E** In c. cu oporteat. Et ibidem vide Feli. l. x. vno. cu plu. seq. et in qb^o casib^o possit

98 **E** Circa autem fratrem an possit esse testis p^{ro} fratre die post mul-
tas opiniones hanc esse eodem. Quod si fratres sint in communio-
ne: siue vivente patre: siue eo mortuo non possunt esse testes in-
ter se: hoc ratione domesticitatis que repellit testes: ut i. l. q. C. de
test. ita tenet Anto. de bu. in c. cu oporteat. de accu. et refert Al-
be. tenere et tenet glossa et Bal. in l. parentes. **E** Item frater non po-
test esse testis pro fratre si causa sit magna et civilis: vel sit crimi-
nalis: salvo ubi frater esset accusatus: quia tunc frater potest esse
testis pro fratre ad innocentiam suam excusandam. ita tenent
doc. in d. l. parentes. et maxime Bald. mihi autem videtur magnu
dictum: frater admittatur in causa fratris et alij affines remou-
res non tamen non possumus recedere ab eorum sententia: cum
frater potest esse testis pro fratre: et maxime si frater est testis
instrumentarius. Et idem in alijs testibus: qui prohibentur tes-
tificari corpore: quod sunt instrumentum rogati valet eorum tes-
timonium. ratio est: quia intelliguntur approbati per partes
eo ipso quod parantur eos scribi in instrumento: ideo bona cante-
la: quod cum sit instrumentum: quia accipiat testes de suis par-
tibus et affinitatibus.

b **I**tem in c. cum canonici. s. de offi. deleg. di-
cit fratrem testem esse posse pro fratre: si est adeo bone vite: quia
si est religiosus sancti Francisci de observantia: et sancti Domi-
nici de observantia et similibus. **E** Item tamen una differentia
quo ad contradictionem testis virum sit testis instrumentarius:
vel sine scriptis: quia conditio testis instrumentarii ad hoc ut
possit facere fidem inspicitur tempore: in quo descriptus est in in-
strumento. **E** Si autem est testis sine scriptis: tunc eius conditio
ut possit esse testis inspicitur tempore productionis: ut in l. iij. §.
duo. ff. de carbo. edic. et ita tenet Barto. in d. l. i. C. de testamētis.
sed in meliori cautela est: quod testis sit instrumentarius: quia mortuus
testibus instrumentum facim^{us} iacet. §. eo est in l. iij. in p. inci. et in §.
i. s. quemadmodum test. ape. et est text. in c. i. §. de fide instrumē.

100 **E** Circa predicta adde unum nota dictum Barto. quod si
cuius quis prohibitus est esse testis pro aliquo inter duas per-
sonas: pro quibus debet habere eandem affectionem: tunc pote-
rit esse testis et valebit eius testimonium: ut est text. in l. iij. §. i.
ff. de ritu nupharum. et ita in l. qui testamento. in §. per contra-
rium. §. allega. Et sic in casu in quo frater non potest esse testis
pro fratre: poterit esse testis pro uno fratre contra alium fra-
trem. Ratio est: quia cessat causa prohibitoria testimonij: que est
quod frater repellatur a testimonio pro fratre propter affectio-
nem quam habet erga fratrem: cum frater presumatur habere
idem putatam affectionem erga alios duos fratres. Quod au-
tem dictum est de affinitate vult intelligendam: scilicet affini-

et quando non
et cum inuit^o.
vide p^{ro} eu in
c. literas. in
ver. in gl. cu
plurib^o seq.
et in ver. ult.
de presum.
et l. c. literas
versic. fallit
vi. §. de testi.
ubi etiam p.
Abb. nu. fi.
iij. et de Ale-
xa. de inoli.
in p. r. iij.
in i. parte et
in conf. lxx.
in i. parte. et
quid de so-
rore an pos-
sit esse testis
pro fratre.
vide domi.
Alexan. de
imo. in conf.
xxiij. in iij.
parte. Celsus.

b **E** Item affi-
nitas. Et hoc
idem tenet
Feli. in c. cu
inter. de ex-
cept. ubi. ad
idē. ubi po-
nit eandem
cautelā. s. q.
vis oino co-
se. sin. suis. l.
i. testis. in-
cip. licet ps
et. Celsus.

Testium depositiones.

Domestici. Vide. d. Alex. de imo. in cōf. c. xix. et in pñ. xvij. in. iij. par. vbi ponit qd in pñado matrimonio. et in pñ. v. in. i. parte. et in cōf. xij. ea. parte. et in cōf. i. xviij. in. ea. parte. et in cōf. c. xix. in. iij. parte. et in pñ. xxi. in. iij. parte. et in pñ. c. xix. ea. parte. vbi si mercenarij sint idonei testes. Et qd de iudeis an et qñ testi- fican. vide feli. l. c. in dei. j. de testi. et qd de iudeo cōverso an ob crimē postea cō- missam repellat a testimonio. vide p. cū i. c. testimoniu. d. vi. cōcludo. j. de testi. et

qd de cino-

mico. p. cano-

mico. Vide

feli. in. c. cū

R. canonicus

l. fi. 3. de of.

delega. et an

scholaris p

scholari. vis a

de ibidez p

feli. et dicit

in apost. ad

pano. l. al.

legato. c. in

dei. nam. ij.

in apost. ij.

vers. contra

christianū.

de quo etiā

dicit. j. e. na.

l. xxi. q. 8. q.

ritur. pñ. in

ver. idē si sit

suspicio.

Celsus.

b. Famis-

liaris. Vide

feli. in. c. li-

ter. j. d. tes-

in pñ. et d.

ale. de imo.

in pñ. xxiij.

in. iij. col. i.

ij. parte.

c. Nō ad-

mitteret. ad c.

de feli. i. d.

c. in literis.

j. de testi.

d. Suo. vi

de. d. alex. d.

imo. in cōf. d.

exviij. i. iij.

parte. x.

tate durante: ea autem dissoluta potest esse testis talis affinis: et est omni exceptione maior. Idē tenet Ange. in. l. cū corū. §. affi- nitatis. ff. de postu. et in. l. sed hoc ita. ff. de re iudi. Item statuta in vxoie quo ad testimonij requisitionē vendicant sibi locum in cōcubina scōm doct. in dicto §. parentes. quia vxo: non differt a cōcubina nisi quo ad honorē: vt in. l. item legato. §. parui. ff. de le- gati. cōmuni. Et nunc est vidēdum de secunda specie testiu re-

pellēdoru: scz ratione domesticitatis. Domestici appellantur fa- miliares: colunt mercenarij: serui: liberti: et ascripti. ita not. gl. in. l. present. in. §. sane. C. de his qui ad ecclē. cōm. bene faciū ter. in. l. aut facta. §. furta. ff. de penis. et text. in. l. p. idē. ff. de questio.

102 Et Quero ergo primo: nāquid familiaris potest esse testis in causa p dñō suo: diuerse fuerunt opi. et que tenenda est: talis est q si est famulus alicuius magni domini: velut cardinalis: quē famulum non est verisimile denare: ita qd habeatur pro hone- sta persona talis bene admittitur in testem. Si autem est famu- lus alterius persone: veluti sunt famuli scholariu: vel alterius cuius sunt. quia tales nō sunt persone honeste: imo vilissime ta- lis famulus id toto repellitur a testimonio: ita intelligitur text.

et l. etiā. C. de testi. hoc est sentētia Inno. in. c. literis. §. de of. de- le. quē sequitur Bald. in. l. etiā. C. de testi. Si autem est aliquis famulus: qui sciret etiam cum aliquo ignate pro solis expen- sis sine salario in domo cum aliquo talis indistincte repellitur

fm Car. in. c. in sinante. de offi. deleg. et sic famuli istorum arm- gerozum veniunt repellendi: et est veritas: que est tenenda: pre- dicta tamen intelligere debetis: quando tempore reddendi testi- monium est famulus: secus si tempore cōtractus celebrati quis fuisset famulus alicuius: et postmodum tempore reddendi testi- monium non esset famulus: quia tunc talis bene posset esse tes- tis quondam domino suo secundam Bart. in. l. ij. ff. de questio.

in §. item cornelio. et Ange. in. l. seruos. C. quomodo et quando. Et nimirum: qz conditio testis inspicit tempore reddendi testi- monium: et cautela est: q si quis non habeat testes nisi famulos: q ipse repellat a se: et postmodum producat in testes: tamē si cō- staret hanc repulsionem in fraudē non admitteretur: q presu- meretur. si post expulsionē incontinenti produceretur in testem: vel si post redditionē testimonij reuocaretur ad standū cū pro- ducente eum in testem. vt in. l. si vter. ff. de pñ. leg. credi. et in

ita not. per Barto. in. l. post contractum. ff. de dona. C. Secun- do quero: utrum colonus possit esse testis pro domino suo. d. Alberi. in. l. etiam. C. de testi. quem sequitur Got. et Baga. tenet esse repellendum. hanc opi. tenet gl. in. §. in testamentis. in fñ.

104 tu. de testa. et ita teneatis: qz est communis opinio. Et Qui

105

*Domestici
qui vno.*

*contraria est uxor. quā firmit 202. cons. 135. n. 6. e.
d. pñoch. de arb. lib. 2. cont. v. cas. 474.*

Testium depositiones. Fo. xlix.

a De berrozario. Tu vide de hoc Bal. in alleg. l. etiā. n. iij. ver. sed quid econtra. et quod ibi posui in addi. ad ipsum in h. berrozario. et ibi Salic. C. cōtra de success. et Alex. in l. iij. C. de test. et an possit esse testis cōtra potestatem no. Bald. vbi. s. ver. s. z. reno

autē de mercenario: dicit idē vt. s. de colono dicit. ita tenet glos. q. approbat p. doc. in. c. in literis. de offic. dele. et idē de liberto ascribitio. et simili. **¶** Quid de berrozario an possit esse testis pro potestate in suo iudicatu: tenet Bal. q. sic. nisi sit psona vilissima: et nō stet cū pōtate tpe testimonij: ita tenet ipse in l. etiā. p. Salic. leg. et sequit Ang. in l. sciēdū. de vsu. dicens q. euasit potestatem in iudicatu ppter testimoniū berrozario: in non sunt testes ple nullūne fidei. nā eis multū diminiuit de fide ppter eorum vilita

106 tē. vt. s. si vero ignoti. in aut. de test. **¶** Unū tñ aduerte quia l. z clericus sit domesticus ratione ecclesie: tñ admittit in testē pro ecclesia sua: dūmodo ipse nō sit pars principalis iudicij: s. alij agitet causam. puta. pcurator ei⁹ vel clericus: vt est tex. in. c. su

107 per eo. et. c. nūius. j. de test. **¶** Attēde tñ q. in his q. agitantur in domo nō possunt verisimiliter scribi per extraneos: in quibus tūc familiaris pōt esse testis. ita tenet Archi. in. c. pleriq. de offi. fi. rod. lib. vj. Idē tenet Albe. in. l. cōsensu. C. de repn. hoc sentit Spec. in tit. de test. s. j. ver. itē q. domesticus. idē vult Barto. in. l. si qñ. C. vnde vi. **¶** Sequit videre de testib⁹ repellēdis ob cōmōditatē in causa pretēsam. cui⁹ ratione multe questionēs veniūt

108 examinande. **¶** Quero primo nūquid donator: possit esse testis p donatario in re donata. Cy. in. l. oibus. C. de test. sequēs Pet. de bellaper. tenet donatōrē nō posse esse testē: licet non teneatur de euictione. et idē tenet Guil. et Bal. in. l. heredi. s. nos autē. de pa. q. donator: licet nō teneat de euictione put habet affectionē et ad cōtractū suū: quē cupit valere et effectū fortiri. Ideo infert Guil. et Ang. in. d. s. nos autē. q. illa cautela qua vtiūt creditores debitū probare nequeunt. q. cedunt ius suū alteri etiam ex causa donationis. ita vt postmodū cessionaria agēs contra debitōrē producat testem cedentem: et illa est practica

b inutilis: quia cedens nō potest esse testis: et hec opi. est cōis et tenēda. licet Bar. et alij fuerint in cōtraria opi. **¶** Tertio quero

109 nunquid venditor: possit esse testis pro emptore in causa controuersie moti ipsi emptori. cōmunis opi. est qd aut teneatur de euictione: et sic non poterit esse testis. hanc opi. tenet glos. l. nullus. ff. de test. Idē tenet Spec. in titu. de testi. s. j. ver. quid in venditore. Idē tenet Innoc. in. c. super. j. de testi. idē dicite in causa diuisionis: q. vicē emptiōis obtinebit: vt in. l. j. C. cōtra vtri. in di. quia si super portione adiudicata vni ex socijs mouetur controuersia: alter ex socijs non poterit esse testis si tenetur de euictione: si autem non tenetur tunc poterit esse testis. **¶** Quero

110 tertio nunquid aduocatus poterit esse testis pro clientulo suo cōtra ipsum potest esse testis: et est clarum. ita tenet glo. in. l. fi. ff. de test. quā sequuntur doc. q. pōt etiā esse testis si adhuc nō prestitit patrociniū. ita tenet gl. in. d. l. j. et idē tenet Spec. in ti. de test. s. j. ver. qd si aduocat⁹. et cōiter doc. tenet q. est intelligendū qñ solū cōuētū erit de salario: et parat⁹ prestare patrociniū: si autē

practica Lanfranci.

ver. s. z. reno
co i dubiū.
vbi etiā Sa
lic. et an pira
alias perso
nas: vbi In
noc. in. c. in
signante. in
glos. sua in
ver. poterat
de offic. de
lega.

b Cedēs
Adde feli.
in. c. l. super.
in ver. iij. q.
riē. j. de tel.
et d. Alex. de
imo. in cōsi.
xij. in. j. par
te et in cōsil.
xix. in. iij.
pte. an cre
ditor: possit
esse testis i
causa debi
toris. vide
per eum in
cōsil. l. xix.
in. j. parte. et
l. xli. lxxvj.
in. j. parte. et
in cōsilio
clxxj. y. par
te. de quo vi
de Bald. in
l. omnibus.
post pauor
m. vers. s. z.
hic dubitat
C. de test. et
in. l. fi. vers.
allegabat
istud pūc.
C. de in. oo.
Celsus.

Testium depositiones.

a C. suo. Sed nunquid in causa appell. licet fuerit perator in causa principal. vide do. Alex. in cōf. cxxv. in. j. parte. et in cōf. lxxv. in. j. parte. et quid de p. curatore ad negotia: vide per eū in cōf. xix. in. iiij. parte. Alex. cōf. lxxv. volu. ij. Fulg. cōf. cxxv. et cōf. cxxv. dicit in apof. ad panor. in. c. cū a nobis. in fi. in ver. an ille. de testi. et post Sali. in aut. sed nouo iure. in fi. ver. ex quo not. in apof. in ver. p. dho.

C. si cer. pe. Celsus.

b C. Testis

Qd no. con

tra comitez

Jo. d. carpi.

q. volebat q

litere et testi

ficatōes il

lius talami a

p. b. yteri de

p. isis vales

rēt. p. tra me.

et eius testi

moniū tra

ctabat de se

exonerādo:

et cū alle. hoc

dictū coram

quodā seue

ro de vi. ll.

equidē dolo

re et iunieri

ro doc. cū ta

bis sit q. do

ctoratu de

gradandus

et dignitate

n. adā. me

ret per ea q

habent euz

* nonnullis a

l. yis causis

ut iudex. q

quas nunc

reterur ind.

omitto p. s. frā. arc. l. l. j. C. de aduo. diuer. in. dū tūc eēt potestas ciuitatis fori sem

care sū d. hū

demētia et ignorātia sua: ex quo sindicatu et recessu suo interesse nō potuit: cū ef

ham p. iudex. sū

absens: si tū deo placebit nūq. impunit. trāsibit: limita tū. d. Bart. l. d. s. idē

ut iudex. in

decreuerūt. put p. pau. de ca. p. sil. d. xij. inci. ad bñ examinādū. et adde q. quoties

loptur lex i. l.

cūq. q. s. noie p. p. uo sperat hñc cōmodū vel incōmodū de cā p. p. uia. vi. c. bidnū. ij.

q. vi. in qua pars testis eē nō pōt: vt p. pau. de ca. in p. si. c. c. lxx. inci. visis actis et

actitatis re. et qūo et qūo p. sideret cōmodū testis. vide Fel. i. c. insup. in fi. j. de test.

tas. l. minor. et

Index. Vide Fel. in. c. cum a nobis. ver. scdo conclu. j. de test. et in. c. cum di

xxv. an. ex

lecti. de accu. ver. not. quarto q.

ap. p. u. ff. de mino.

prestitisset patrociniū in causa principali: tūc non posset esse tes
tis in causa principali: nec appellationis etiā si in ipsa nō fuis
set aduocatus: vt est tex. in. c. mediatores. de test. l. vi. et in. d. l. fi.
in alia aut causa nō est phibitū aduocatū testari. Et cōiter p. elu
dūt doc. in locis p. eal. vbi aut veritas haberi nō possit: pōt ad
uocat. esse testis p. diētulo suo: puta si diceēt qd actū esse in p. e
sentia ipsius aduocati et partiū: ita q. nō possit ab extraneis sci
ri. ita no. Jo. an. in addi. Spec. de testi. s. j. ver. quid si aduocat.

But. in. c. cū a nobis. j. de tes. C. Quero quarto: quid de p. o
curatore nūquid possit esse testis p. o clientulo suo. Dic si nō
dū prestitit patrociniū q. pōt vt diximus in aduocato: secus
si ceperit agitare causam: tūc nō poterit esse testis. ita no. Jo.
no. in. c. super. j. de testi. in alia autē causa in qua nō est p. cura
tor. si nullū ad eū spectet cōmodū vel incōmodum potest. si au
tem spectaret cōmodū non: vt in. l. deferre. s. idē decreuerunt. ff.

de iure fis. C. In procuratore autē ad negotia nemini dubium
est q. possit: si nullum ad eum spectet cōmodū. glo. est in. c. j. de
test. lib. vi. Et per hoc infert Barto. in. d. s. idē decreuerunt. qd si
scholaris mittat librum socio suo. per amicum suū deinde oia
tur questio iuris inter scholarem et socium de dicto libro: q. di
cit socius non esse sibi milium: ille minus qui portauit librum
nō pōt esse testis in causa propria: cum tractat de exoneran

do: et ita tene menti qd quotiescūq. quis tractat de exoneran
do non pōt esse testis. Adde vnum dictum notabile in presen
ti materia: qd vbi procurator reuocatur lite pendente nō potest
esse testis p. o clientulo: ita determinant domini de Rota deci
sione. cxx. C. Quero quinto: nunquid iudex possit esse testis.

conclude scdm communem opi. p. out ponit Bald. in. l. ne in ar
bitris. C. de arbi. aut iudex vult produci in causa coram eo et il
lud non pōt fieri: quia idem non potest esse testis et iudex: cum
iudex debeat iudicare sū allegata et probata: nō sū cōscientiā
quā habet vt persona priuata. Itē q. iudex debet deferre iura
mentū testi: vnde nō posset sibi p. deferre: cū agēs debet a p. allo

*
Sic qd e. no.
ex iudex.
ut iudex. q.
quas nunc
reterur ind.
omitto p. s. frā. arc. l. l. j. C. de aduo. diuer. in. dū tūc eēt potestas ciuitatis fori sem
care sū d. hū
demētia et ignorātia sua: ex quo sindicatu et recessu suo interesse nō potuit: cū ef
ham p. iudex. sū
absens: si tū deo placebit nūq. impunit. trāsibit: limita tū. d. Bart. l. d. s. idē
ut iudex. in
decreuerūt. put p. pau. de ca. p. sil. d. xij. inci. ad bñ examinādū. et adde q. quoties
loptur lex i. l.
cūq. q. s. noie p. p. uo sperat hñc cōmodū vel incōmodū de cā p. p. uia. vi. c. bidnū. ij.
q. vi. in qua pars testis eē nō pōt: vt p. pau. de ca. in p. si. c. c. lxx. inci. visis actis et
actitatis re. et qūo et qūo p. sideret cōmodū testis. vide Fel. i. c. insup. in fi. j. de test.
tas. l. minor. et
Index. Vide Fel. in. c. cum a nobis. ver. scdo conclu. j. de test. et in. c. cum di
xxv. an. ex
lecti. de accu. ver. not. quarto q.
ap. p. u. ff. de mino.

differe. But iudex producit in testem in causa appellationis
ipsum a sententia iudicis: tunc aut producit in testem quo ad
instantiam: et quo ad merita cause ut cognoscat de iustitia cau-
se: et tunc non potest: quia tractatur de honore et vererundia ei:
aut producit in testem super processu: quia negatur aliquis
actus factus: et tunc potest: aut producit super declaratione ani-
mi sui: et bene potest produci: sed dictum suum non valebit: quia
in ore duorum vel trium stat omne testimonium: sed si essent duo
iudices vel arbitri: vel etiam plures producerentur super decla-
ratione animi sui: tunc bene valeret dictum suum. Interdum iu-
dex producit in alia causa: in qua nunquam fuit iudex: et tunc po-
test esse testis: et in omnibus et per omnia dicit in arbitrio omnia

115 que dicta sunt a iudice. ¶ Sed in arbitratore in quem est fa-
ctum compromissum de iure Bart. in l. si societatem. in §. arbi-
tratore. ff. pro socio. tenet quod non: quod limitat ipse alibi mul-
tum singulariter valet nisi in compromisso partes dederint ar-
bitratori baliam et potestatem procedendi: et terminandi in scriptis:
et sine: nam tunc arbitratore poterit esse testis de gestis per eum et
coram eo: quia videntur partes approbasse personam eius et vo-
luisse credere ei: et verbo eius sine scriptura. Item dicit singula-
riter Bald. in aut. nisi breuiores. C. de senten. ex peri. reci. Si au-
tem plures arbitratore eis creditur secundum Barto. in d. §.

116 arbitratorem. ¶ Consequenter queritur quid de tabellione
nunquid possit esse testis. dicit quod non in causa: in qua est tabella-
rio. In alia autem causa quod sic: si producat in testem super pro-
cessu quia forte acta sunt deperdita. ita determinat Joan. andr.

117 in hac decre. ¶ Quero consequenter quid de tutore: nunquid
possit esse testis pro pupillo. dicit quod sic: et causa agitur per alium
sic quod ipse non sit pars iudicij: si autem iudex constitueret actor-
em pro causa pupilli: vel ecclesia non poterit tutor esse testis:
quia esset in causa propria: cum actor constitueretur periculo tutoris
ut in §. tutor. institum. de auto. tuto. ita determinat Barto. in l.
qui testamento. in princip. ff. de testib. et ibi plenissime non licet

118 Barto. aliter dicat in actoris male. ¶ Quero ulterius nun-
quid legatarius possit esse testis in testamento. in hoc articulo mul-
te et diuerse fuerunt opi. plus tamen placet Barto. dicentis aut
legatarij sunt descripti in testes in instrumento testamenti. et
tunc faciunt fidem et possunt esse testes: quia ipsi non producun-
tur: ut testes in iudicium sed solum instrumentum. Item ex eo
quod sunt descripti in instrumento videtur fides eorum approbata
si ergo legatarij sunt testes extra instrumentum testamenti. et
tunc quatenus legatarij deponit pro comodo suo vel sua utilita-
te non valet dictum suum. ita videtur mihi dicendum inter mul-
tas opi. et ideo legatarius non posset habere legatum nisi valere-
ret testimonium: sed si producit in testem pro testamento et non potest esse
testis ergo et. Si autem in virum eventum testamenti legatarij
esset habiturus legatum: siue ex testamento: siue ab intestato: tunc
pro testamento: etiam poterit esse testis. Breuiter conclusio est quod si
comprehendatur depositio testimonij legatarij versari in utilita-
tem legatarij non potest esse testis: alias sic ita concludit Bald. in

*In re duos, ut videtur
Bar. et testimonio.*

a ¶ Sed in
arbitratore

Adde Bal.

in l. nec lar-

bitris. ver.

iurta predi-

cta qro. C. §.

arbi. Bart. l.

aut. nisi bre-

uiores. in fi.

C. de sen. ex

per. recitā.

panoz. l. c.

§. de lib. obl.

Alerā. in l.

sciēdū. et ibi

Roma. ff. de

ver. obliga.

et do. meus

Jas. may. in

l. admonen-

di in sua au-

rea repet. d.

l. pcor. ibi q

cum signa-

tis. ff. de in-

reuerando.

Celsus. §. si hoc

c. in p. not. q. 2. p.

limi nro. in p. nro.

§. si hoc comen-

monē. et §. bar

vol. quam cui de

hoc §. de tenore q. sequit

§. in q. 2. et §. non

in di. can. de op. et §. di. en

*et aliter. et si dicitur ff. de iur. iur. hoc §. de tenore q. sequit
§. in q. 2. et §. non in di. can. de op. et §. di. en
§. in q. 2. et §. non in di. can. de op. et §. di. en
§. in q. 2. et §. non in di. can. de op. et §. di. en*

Testium depositiones.

¶ Uni⁹. Adde do. Alex. de imo. in cōs. xxvii. in. j. pte. 7 oino feli. in. c. vēdens⁹ in ver. in glos. fi. j. de testi. vbi in quib⁹ casib⁹ vni testi credat⁹. 7 aliquid in. c. licet vniuersis. e. ii. 7 in. c. sup. ver. extra glo. e. ii. vbi an imperator possit facere vt vni soli credat⁹. Adde Bar. in. l. carbonianū. §. cause. 7 qd ibi posui in addi. ad ipsum post Alex. in ver. pbatio. ff. de carb. edi. Pañ. in. c. cū nobis. nu. ii. vbi etiā posui in addi. ad

ipm in x. in quantū car 119 dinalis. de prescri. Ro. sing. cccccc. xxvii. sci. dictum vni⁹. 7 fin. cccvii. l. ci. p. tu scis.

Sozi. regu. ccccxii. d. meus phi. deci⁹ cō. lvi. a 7 de hoc ple ne dici post Bar. in ad di. ad ipm. l. l. theopop⁹. in xli. dicto vni⁹. ff. d. do te pallega.

¶ Crimi nis. vide. do. Alexand. de b imo. in cōs. cxi. i. j. pte 7 feli. in §. cum. i. 7 a. d re indi. i. h. demum. in. 121 qdā. 7 in. c. c cum. r. cano

nicius. de offi. deleg. Idem feli. in. c. veniens. de testi. de quo dixi post colle. in. c. quoniam. nu. ij. in apo. an verfi. socius criminis. eo. titu. post Barto. in. l. quoniā liberi. in. j. lect. nume. j. in verfi. criminis. 7 ibi notau post Bald. in apostil. in §. socij et particeps criminis. nume. ij. C. de testi. not. Alexan. consil. cxi. ad fi. volami. j. ffulg. consil. cxxvi. 7 Bald. consil. cccxxii. volu. ij. 7 Barto. sozi. in tract. fallen. regu. ccccxv. Celsus.

¶ Pro vniuersitate. Vide do. Alexan. de imo. in consil. xlii. in. ij. parte. 7 in cōsilio. clxi. in. j. parte. consil. lxxii. 7 in consilio. cxxv. eadem parte. 7 in dicto consilio. lxxii. habes qualiter deponentes aliquid esse factum ab oibus vniuersita tis an debeāt dicere de duabus partibus vniuersitatis: vel de maiori parte vel quo modo: 7 istis adde Bart. in. l. i. m. nu. j. qd ibi posui in addi. ad ipm. in ver. in cā collegij. ff. de re. diui. Bar. in. l. eos. nume. ij. vbi etiā posui in addi. ad ipsum.

l. dictantibus. C. de testi. vbi dicit legatariū posse esse testē. ita pro: bas in §. legatarius. in sit. de testi. **¶** Ulterius dubitat⁹: quid de proxenetā. i. mediatore **¶** Ict⁹: nunqd possit esse testis si vertetur questio de illo contractu. Circa hoc concludit⁹: aut vtraq pars consentit vt testificet⁹: tunc compellitur 7 valebit eius testi monium. **¶** Innoc. plus dicit. q vtraq pars contenta est stare dicto illius proxenetē: dictum illius facit plenam probationem dato qd nō sit nisi vnus testis: et ille est vnus casus: in quo vni⁹ testis facit plenam probationem. 7 hoc generaliter quotiescūq vtraq pars producit vnum testē: 7 est contēta stare dicto illius: tunc semper vnus testis facit plenam probationem cum iura mento: vt est text. in. l. theopompus. de do. preleg. Alius casus est q creditur verbo vnius tantum sine iuramento: 7 valet eius dictum: vt in legato cardinali: vel alio magno officiali pape: vel principis. tali em asserenti sibi cōmissum certū officiū vel certā potestatem sibi datam plene creditur: etiam si non ostenderit literas. ita dicit Innoc. in. c. olim. de priuileg. 7 glo. ibi idē Bar. tenet p quo facit tex. in. c. romanor. xxi. dis. aut 7 scdo altera ps contenta esset: q prenetā testificatur 7 altera: nō tunc proxene ta nō pōt testificari si non vult. sed nō cōpellitur: neutra autem parte testimonio proxenetē desiderāte testimoniū eius non ad mittitur: ita colligit in §. qm vero. in aut. de testi. 7 sequunt oēs doc. **¶** Solet etiā dubitari de cōsocio criminis⁹ nunqd possit esse testis. breuiter dic q nō: q esset testis in ppa cā. casus est in. c. personas. j. de testi. De habēte aut simile causam an possit esse testis diuerse fuerūt opi. verior videt⁹ inia Jo. an. in. c. perso nas. quem sequit ibi Jo. de imo. concludētis: q si per decisionē cause i qua testis certificari debet aliquis fauor insurgat cause ipsius: vel aliquid emolumentum non potest: alis sic. 7 hec relin: quantur arbitrio iudicis. **¶** Dubitatur an vnus de vniuersi tate possit esse testis p vniuersitate. **¶** Cōmunis cōclusio docto.

Testiū depositiones. Fo. l.

in vers. subdit vniuersitati. C. de testi. dixi post Bal. in l. parentes. nu. iij. in h.
dicunt doctores. eo. titu. post collecta. in. c. insuper. nu. j. in ver. admittit platus.
vbi etiam Feli. in. j. nota. de testi. not. Jaso. et papientes. in. l. cunctos populos. et

- est: aut illud sup quo est questio vniuersitatis concernit cōmo-
dū singulorū de vniuersitate. Verbi grā: vniuersitas hz nemus
vnum certe illud nemus qd est vniuersitatis cōcernit cōmodum
singulorū: quia quilibet pōt accipere de lignis: et vti pro vsu suo
et tunc vnus de vniuersitate non potest esse testis pro vniuersi-
tate. Si autem illud sup quo vertitur questio sit vniuersitatis:
et tamen nō concernit vtilitatem singulorum: tunc potest: veluti
si vna statua eēt vniuersitatis. et verteretur questio: sup illa tunc
bene possit esse testis: ita concludunt docto. in. d. l. nullus. ff. de
testi. et in. l. omnibus. C. de testi. et in. l. sed si hac. §. qui manumit
- 122** titur. ff. de in ius vocan. et ita est tenendum. ¶ Dubito tñ cir-
ca hāc qōnē: quia cum ea que sunt in vniuersitate non possunt
fieri: nisi p eos de vniuersitate: ergo quilibet de ea potest esse te-
stis: vt in. d. c. veniens. de testibus. et in. l. cōsensu. C. de repu. et sic
non videtur vera distinctio. de qua. §. et ideo ego puto limitan-
dum distinctionem doct. §. vcz quod si causa vertatur cum vni-
uersitate sup tali facto: qd nō potest fieri: nisi p illos de vniuersi-
tate: tūc per illos indistincte etiā si tale quid cōcerneret cōmo-
dum singulorum de vniuersitate. qd quilibet de vniuersitate po-
test esse testis per iura superius alleg. et hoc vt veritas aperiret:
quia materia probationum est amplianda: vt in. l. qñ. C. de he-
red. ¶ Quarta causa testium repulsiua est criminofitas. i. quod
testis rōne criminis repellit a testimonio. Pro cuius declaratio-
ne multa sunt vidēda. t̄ primo nunquid criminofus potest esse
- 123** a) testis. ¶ Breuiter dic q nō: si p̄seuerat in crimine: vt pbat i. c. te-
stimonium. j. de testi. ¶ Ex quo sequit. t̄ q gulosi quotidie in
tabernis p̄seuerantes necnon hi qui quotidie ad taxillos in-
dunt. et sic in crimine p̄seuerantes. nō pnt esse testes qui p̄seue-
rant in crimine. Itē dānar de crimine famoso: et de publico iu-
dicio nō pōt esse testis. et nimirū: qd testes tales sunt infames: vt
l. j. ff. de his qui notā. infā. et in. l. infamē. ff. de publi. iudi. et l. j. C.
de postu. et ibi gloss. Si tamen emendatus est de crimine: potest
esse testis in causa ciuili. In criminali autē non. Et idem si talis
testis aliquādo productus in testem fuerit repulsus a iudicio.
- 125** b) Nec omnia probātur in. c. testimoniu. §. alleg. ¶ Quero nun-
quid intamis poterit esse testis. dic pro intelligētia huius que-
stionis. t̄ q duplex est infamia: quedā est infamia iuris: et que-
dam infamia facti. Infamis infamia iuris fit tripliciter: ipso iu-
re: vel per sententiam: vel genere pene. Ipso iure efficitur quis
infamis ex qualitate facti ignominioso ope. ex quo lex irrogat
infamiam ipso iure nulla interueniente sententia: vt in. l. fin. ff.
de ritu nup. vt in vsurario qui est intamis ipso iure: vt in. l. im-
probū. C. ex qui. cau. infā. irro. et ibi est bona gloss. sequuntur
- 127** doct. t̄ licet vsurari⁹ sit infamis ipso iure: tamē nō est excom-
municatus: s̄ debet excommunicari: vt in. c. preterea. j. de vsur.
Et generaliter infamis dicitur ipso iure vt habetis fin mul-
tā

clarus. l. ij.
lec. C. de su.
tri. Gerar. d.
pe. scā. fin.
xxij. incip.
vtruz ciuis.
Bar. soz. in
suo trac. fal
lē. reg. ccces
lxx. et confi.
cccxij. ccces
lxx. et. ccces
lxxij. vol. j.
et. clviij. vol.
ij. et Alex. ps.
lxxij. incip.
viso et bñ di
scusso pcces
su. volu. ij.
Celsus.

¶ Testis
nunquid au-
tē ppter cri-
mē sp̄ repel-
lat: et an de
iure ciuili
opoiteat re-
um esse con-
denatū. vtrū
Feli. i. c. sup
eo. el. j. et in
d. c. testimo-
niū. in p̄m.
alleg. hic p
Latr. s̄ nū-
qd testis cū
sibide crimi-
ne opponat
et excipien-
tē de crimi-
ne replicare
possit. vtrū p
eū in. c. due
en. d. excep.
in h. ad ter-
tiū caput.
b ¶ Inta.

Testium depositiones.

mis. Sz qd
de his inta
mibus: q re
putatur bo
ne fame: an
possint esse
testes. vide
do. Alex. de
imo. in cōsi.
cxxxvii. l. i.
parte, 2 de
teste infami
tiam facti
vide Felu. l.
c. de si clerici
et. versi. no.
q testis. s.
de iudi.

*ferre testimonium
in dignitas.*

ta exempla: vt in. l. i. ff. de postu. per totam illam. l. Infamis per
fiam dicitur quando est lata sententia contra aliquem de alio
quo publico iudicio: vt de adulterio: vel de homicidio. vel simili
lib. vt in. d. l. Infamē. vel si damnatus de furto: vel vi bo. rap. vt
in. l. i. de pe. teme. litigan. §. pe. Quatuor enim sunt delicta punia
ta ex quorum sententia quis efficitur infamis iuris: que ponun
tur in. d. §. pe. ¶ Infamis infamia iuris ex genere pene dicitur
cui infligitur aliqua pena ignominiosa: vel vituperiosa: veluti
si inbeatur aliquis fustibus: cedi: vel scopari. ter. est in. l. i. de iustis fu
stium. ff. de his qui not. infa. 2 in. l. i. fustibus. C. ex qui. cau. infa.
129 irroga. ¶ Quero an infamis infamia facti cuius opinio est
grauata apud bonos 7 graues viros: vt in. l. i. honori. ff. de obser.
a liber. prestant. Exemplum potest poni in istis borariis: qui
reputantur vilissimi apud graues 7 bonos viros. potest etiam
exemplum poni in istis qui quotidie stant in tabernis: potest etiam
exemplum poni in quocūq; alio: qui habet malam famam. ¶ His sic
declaratis venio ad positionem nostram principalem: 2 dico qd
infamis infamia iuris non potest esse testis: vt in. c. testimo
nium. 2 in. c. licet ex quadam. j. de testi. 2 in. l. i. §. lex iulia. ff. de
testi. test. ratio: quia infamibus sunt interdici actus legitimi vt
in. c. licet ex quadam. 2 porte dignitatis non patent infamibus:
vt in. c. inter dilectos. de excess. prela. 2 l. i. §. C. de digni. lib. xij. sed
ferre testimonium est dignitas: vt. xij. qd. ij. c. preceptum. 2 not.
glo. in. d. c. testimonium. 2 intellige fm communem opinionem.
Enā non potest esse testis infamis contra infamem: nec crimi
nosus contra criminisum. fm Barto. 2 communiter docto. in
l. cum mulier. ff. solu. matrimonio. 2 no. glo. in. d. c. testimonium. Nec
limitatio est vera in infami infamia iuris non posse esse testem
nisi veritas rei aliter haberi non possit. quia tunc admittitur in
subsidiū: sed cum tormentis. ita nota. Barto. in. l. i. §. C. de sum
ma trinitate 2 fide catholica. et idem est in hoc casu in quolibet
inhabili ad testificandū: quia in subsidiū admittitur. vt. §.
hoc fallit in inimico capitali: qui etiam nō admittitur in subsi
diū in testē: si veritas aliter haberi nō possit: ita not. Spec. in
ritu. de accusa. §. i. circa finem. 2 c. per tuas. de simo. Item fallit
in aliquibus casibus in quibus admittitur infamis infamia iu
ris in testem: scilicet in crimine heresis: sacrilegi: fraudati cen
sus: fraudate annone: simonie lese maiestatis 2 perduellionis.
130 hos casus ponit Specul. in. §. proxime alleg. ¶ Infamis autem
infamia facti fm communem opinio. in causa civili potest esse
testis: sed ei multum diminuitur de fide. ista est gl. in. l. i. §. due
cen. ff. de carbo. edic. Idem not. Bald. 2 Bar. in. l. i. §. C. de summa
131 trinitate 2 fide catho. 2 est communis opi. ¶ In causa autem cri
minali talis non admittitur: vt in. c. testimonium. §. alleg. limi
ta omnia predicta vera esse: qd infamis infamia iuris vel facti
non potest esse testis in causa criminali quo ad sententiam se
rendam. quo autem ad instructionem 2 fidem faciendam quo
ad torturam. bene admittitur 2 facit sufficiētia iudicia. ¶ Item
not. Bald. in. l. i. p. allega. 2 dicit fuisse dictum Odo. Idem no.
Bald. in. l. i. §. questioni. ff. de questioni. 2 est menti teneuduz. bee

Testium depositiones.

Fo. liij.

a **¶** Maior. q. autē dicant oī exceptione maiores vide feli. in. c. cū iohanes. de fid. instru. in. x. quinto de cl. 7. d. Alex. de iur. in. cōst. xviij. 7 in cōst. cxiij. in. j. parte 7 in cōst. lxx. m. ij. parte.

b **¶** Morale. vide. feli. i. c. testimoniū. x. iij. no. j. de test. 7 ibi posui i apo. ad pān. post eūdē nu. iij. i apo. i. x. per mō. morale. d. q. ē p. fede. d. semis. p. f. suo. cxx. Cel.

c **¶** In ca. veniens. 7 ibidem vide feli. in. c. rodulppus. s. de rescrip. in versic. sed

tamē ita nō intelligas indistincte vera: q. vnus testis infamis sit iudiciū sufficiens ad torturam. etiā si deponeret de ipso delicto. nam requiritur q. sit omni exceptione maior: quia ad hoc vt vnus testis sit sufficiens ad torturam deponens de ipso delicto requirit q. sit omni exceptione maior. ita vult singu. Ange.

132 **¶** in. l. fi. C. de questio. **¶** In criminali autem causa vnus testis non facit semiplenam probationē: licet secus sit in civili. ita de terminat Cy. quem sequitur Ang. in. l. j. §. q. quis. C. ad. l. iuliam maie. 7 glo. tenens ibi cōtrarium reprobat. Intelligendū est ergo dictū. Bar. quādo sint plures testes infames deponentes super ipso maleficio q. sunt tūc sufficiens iudiciū ad torturam.

133 **¶** Quero tertio an existens in peccato mortali possit esse testis. glo. iuris civilis in. l. iij. §. lex iulia. de testi. tenet q. nō: quod est intelligendum: nisi existentem in peccato mortali penituerit se peccasse mortaliter: quia tūc poterit esse testis. ita tenet Specu. in tit. de testi. §. j. vers. qd. in crimine heresis. **¶** Quero quār-

134 **¶** tō tūc nunquid excommunicatus esse possit testis. Conclusio est indubitata q. non: fm omnes doc. tex. in. c. veniens. §. j. de testi. 7 ita tenent communiter omnes doc. in dicto. c. testimoniū. Sed est dubitū postq. absolutus est: an possit esse testis. in. hoc fuerunt varīe et contrarie opi. videtur tamen verior: 7 communis q. possit esse testis: vt nō. doc. in dicto. c. testimoniū. nisi in duobus casibus. qui colliguntur ex mente Innocē. in dicto. c. vide licet quando quis est excom. iuratus propter delictum: nam si tunc fuerit absolutus non poterit esse testis. Exemplum si quis est excommunicatus: quia commisit furtum: postq. est absolutus non potest esse testis. ita colligitur ex mēte Innocē. in. c.

135 testimoniū. **¶** Subsequenter queritur tūc nunquid periurus possit esse testis. Pro presenti. q. declaranda primo est videndū nū-

d **¶** quid periurus sit infamis. glo. in. l. lucius. ff. de his qui notā. infam. quam sequitur Barto. 7 Angel. et est communis opi. et distinguitur: aut est iuratum super eo quod est de presenti: vel de preterito si de preterito tūc periurus nō est infamis: eo q. non venit contra iuramentum suum talis iuratus: sed ipse iurādo statim dicitur peccasse cum in ipso iuramento sit periurus: aut quis iurat super eo quod est de facto etiā tūc cum talis perius veniat contra iuramentū suum: est infamis: vt in. l. si qd.

136 **¶** maior. C. de trāfactio. **¶** No. tamen vniū dictū singulare q. si quis promisit cum iuramento soluere ad certū terminū: et non soluerit: si post terminū offerat se paratū soluere: vel soluat nō est periurus: ista est glo. singula. xxxij. questio. j. apud misericordem. ratio quia eo ipso quod soluat extra terminū non videtur habere animum deferendi. **¶** Reduendo ad pu-

§. iij

declaratoria. in fi. 7 quod ibi dixi a post. 7 in. c. intellerim in pūne. de iur. sed qd. si dicat exco. municatio nem nullā: an tūc reificari possit. vide per eum. in. d. c. venera. el. ij. in text. ibi: volum. de quo oīmo vide Alexā. in. l. i. §. lex iulia. cū concord. ibi per eum si gnatus. ff. de testi. Cel. d. l. si. quā glo. igno: a bal. ille re parās se do ctore alijs. d. dula de spoletto. l. doctor. cū allegarē icā ppar. ex q pars aduer sa asserbat me iurasse esse maiore in iuramē to. q. in rei veritate nō iurauit: put p. testes in

Testium depositiones.

Instrumentariosmet pbaut imo q instrumentū erat falsum: tñ q: do. Dulci⁹ erat ad
nocat⁹ partis aduerse tenebat et allegabat cū peterē absolutionē a iur. q: erant
infamis. Et ego negādo dicebā p illā gl. q: nō. et cū referre distinctionē hui⁹ glo.
pro ut etiā refert hic do. Lāfr. ipse caput ridiculū: do. Dulcius dicebat subriden
do et alta voce: vt faciūt rustici: vt ipse est nūq̃ ostēdēs gl. faciēre talem distincio
nē puta mō

en⁹ doctrine
sit: et an per
iurus sit ista
mis. vñ te
u. l. d. c. testi
moniu. Et
an possit eē
testis: vñ p
cū. et pte
de testi. et
l. c. p. tuas. d.
fimo. circa a
fir. do. alex.
de imo. l. p.
c. r. i. i. q.
te. et l. p. l. i. q.
m. i. j. pte. et l.
p. r. i. i. q.
p. r. Ad d. ad
hāc. q. q. fel.
l. c. et pte. h.
ad testiū. d.
refert. dicit
q: nō est ad
huc decisus
an periur⁹
sit itamis. et
d. hoc dubi
tauit Abb.
l. ale. c. testio
niu. §. et an
sit itamis i
fama iuris

137 mam questionē dic q: periurus nō pōt esse testis: quia qui se
mel malus: semper presumit malus esse in eodē genere mali: vt
in. c. qui semel malus. de reg. iur. li. vj. et tex. in. c. testimoniū. §. al
leg. immo plus et si egerit penitentiam de periuro: non pōt esse
testis. tex. est ad literam in. d. c. testimoniū. et ita glos. in. d. §. l. c.
138 tuli. et ita tenēt doc. vbiq̃. Nūc quero de alia questione. ¶ nūq̃
quid cōfessus de crimine vel cōuictus qui nō sit dānatus possit
esse test. et dic q: sic de iure civili. Contrariū est verum de iure ca
no. et dicunt doct. q: ius cano. l. foro ecclesiastico ius civile in fo
ro civili seruetur. **U**ltra predicta quero ¶ nūq̃d pecunia cor
ruptus etiā si dixerit verū repellatur a testimonio. vel ei⁹ dicat
nullā facit fidē. glo. in. d. c. licet causam. tenet q: nō valet ei⁹ te
stimoniū. idē tenet Bar. in. l. diuus. ff. de re iudi. Inno. idē tenet
in. d. c. licet causam. Si autē allegaretur testis corrupt⁹ ante sen
tentiā. nā tūc sola corruptela sine falsitate reprobatur testem. et in
hoc cōcordat glo. et Bar. Si autē alleget post sententiā: tunc Inno.
in loco palle. dicit nō sufficere solū corruptela: nisi alleget etiam
falsitas simul. mouet q: hoc nō repellit lege cautū Jo. de imo. in
d. c. l. causam. sequit Inno. dicēs opi. Bar. esse tenēdā. Et volē
tes etiā q: post sniam sufficiat allegare solam corruptelam. Sed
hoc nō pbat lege: nec hec snia in iudicio est tenēda: tñ mihi vi
det verior opi. Bar. q: idē sit post sniam: quod ante: et vtroq̃ ca
su sufficiat allegare solam corruptelam. moueor ratione tali: qd
post sniaz in causa ap. pñūtiatū extinguit vt l. l. j. §. fi. ff. ad turp.
et cause reducit in eo statu in quo erat i principali causa post lit.
cōtest. et vt in. l. ita demū. C. de pen. sed certū est q: in causa prin
cipali post lit. prest. solā corruptelā allegare possum. licet ergo et
post sniam. p̄terea post sniam Bart. est. tex. in. l. i. j. §. lex in lra.
ff. de testi. vbi. tex. repellit pecunia redēptos. nec distinguit an
te sniam vel post. Item nō distinguit vtrum alleget falsitas cum
corruptela: vel nō. et hec mihi verior in disputando videt: sed ta
mē opi. Inno. est tenēda. vñ tñ attēde quod voluit Inno. in. c.

civilis: quia de canonica non est dubium: nō. idem feli. in. d. c. testimoniū. ver.
sed est magna difficultas. de quo dixi post coll. in addi. ad eum in. c. cū dilectus.
nu. iij. in ver. periurus remanet infamis. de ordi. cog. et post Bar. in. l. Lucius
titius. nu. iij. ver sic. oppono q: eo ipso q: est periurus: in apostil. in eo. ver. ff. de
his qui notan. infam. Celsus.

¶ **L**icet causaz. Et ibidē. vide feli. in. h. no. nono. vbi an p solā corruptionem
vmet dictū eius. de quo per eum plenius in versi. ij. conclu. vbi etiā de sententia
lata testibus corruptis. et an talis testis corruptus probet cōtra corruptentē.
vide per eum in. c. j. in prin. j. de testi. vbi an rogat⁹ vt testificet dicat corruptus:
et de materia ista vide etiam per eum in. c. sicut. in ver. glo. pe. j. de testi vbi etiam
an sententia in causa matrimoniali retractetur sola corruptione. Celsus.

a Non teneat. vide feli. in. c. cu causaz. in ver. in ea glo. vbi non tenet. j. de test. Adde vltra ea q posui in apost. ad istu. s. eo. s. rñsiones. nu. x. i apo. in xpi. crimi- nose. Bal. i. l. y. s. qd obseruari. nu. xxiij. ver. qro hic nuqd testis. qd ibi posui in addi. ad ipm. in. v. criminofus. C. de iur. ca. qd dixi post Bar. i. l. trāfactioe. la pi- cola. nu. y. in apost. i. v. rñdere. C. de trāfac. r Bar. sozi. i suo trac. fallē. reg. cccxj. vbi plene.

inquisitione. de accu. q si interrogetur per indicem vtrum sit corruptus pecunia: vel sit infamis: vel in aliquo interrogetur de turpitudine sua: licet respondere non teneatur: tamen si re- sponderit facit fidem: et nocet producē: ne eius dicto credatur. in si iudex cognouerit testē productum fore criminofum: vel als inhabilē: r hoc sit notoriū: poterit etiā si nō apponat ex proprio officio repellere. b. ita tenet Jnn. in. c. intimauit. j. de test. Si au- tem interrogetur circa propriam personam de eo q non concer- nit turpitudinem eius: tūc bene tenet rñdere fm Jnn. in. d. c. in quisiōnis. veluti si interrogetur vtrum sit debitor: colonus: fi- cialis &c. Ex his habes expeditam quartā partem testimonio rū repulsiuā. Ultima ergo causa testiū repudiatōia est ex rō ne inhabilitatis persone testis. Ideo p ei⁹ declaratione viden-

140 dū est de plurib⁹. **C** Et primo queritur tñunqd mulier possit esse testis. dic q in testō clarū est q nō: vt in. l. que testō. i. s. mu-

c lier. ff. de testa. fallit qñ testm fit inter liberos: q in testamento instituunt filij testatoris: tñc mulier potest esse testis in testa- mento. glo. est singularis quaz sequitur. doc. in. l. fin. C. de codi. excepto autem hoc casu mulier nō potest esse testis. **C** Idem in delictis de iure ciuili in. l. ex eo. ff. de testi. de iure canonico si agatur ciuilitur de delicto pōt. Si criminaliter nō: nisi procedat per viā inquisitionis: vel denūnationis fm Jnn. in. c. qm. de te-

141 sti. **C** Attēde tamē q licet mulier possit esse testis de iure ci- uili ceteris partibus tamen tanta fides non adhibetur quanta masculo. r sic debet intelligi illud quod dicitur. q in testibus de- bet considerari sexus. vt in. c. forus. s. mulier. de verbo. signifi.

142 **C** Quero secūdo an mino: xiiij. annis possit esse testis. Re- spondeo q non. ter. est in. l. iij. s. lex iulianus. ff. de testi. imo nec mino: xvj. annis potest esse testis causa criminali in. l. testa- mētis. ff. de testa. Si tamen quis maior tempore reddiderit tes- timonium: deponeret de his que viderit in pupillari etate: be- ne valeret eius testimonium: ita glo. tenet quam sententiam se-

143 quātur doc. in. d. s. lex iulianus. **C** Quero tertio nunqd sti- pēdiarius possit esse testis. dic q sic: quia non sunt infames in- famia iuris: tñ eis multū diminuit de fide: q sunt ifames infa- mia facti. ita determinat Alber. in. d. s. lex iulita. Ex quo infero q cum stipendiarij sint infames infamia facti non poterunt esse testes in causa criminali: quia infamis infamia facti non potest esse testis in causa criminali: vt dixi in sua materia: vt in. c. testi-

talibus mulier testis esse possit vide do. Alex. de imo. in cōf. xi. m. j. pte. r in cōf. xci. ea. pte. r in cōf. lxxij. ca. pte i quib⁹ locis ponit qd de iure ciuili r qd de iure cano. r in cōf. xxiij. i. y. pte r in cōf. clxxij. ca. y. pte vbi ponit qd si per mascu- veritas haberi nō pōt: an mulier saltem isto casu admittatur.

Celsus.

b Repel- lere. Adde feli. i. c. cū l. a. colligi pnt quos. j. de re iur. r in c. nulli. d. ac cu. vers. no. ex glo. j.

c Inter li- beros. Adde do. Alex. de imo. i. p. lxx. i. y. pte. Tu vide de hoc r in qd⁹ ca- sib⁹ mulier testis eē nō pōt. feli. in c. qm. de te- sti. Bal. i re petit. i. ha- beat. num. xxvj. s. sup- pta qdne. r ibi posui in

apost. ad ipz *minor* post do. ale. *xxv. annis* in v. de mu- liere. C. d. *sanctus pōt eē* crosan. ec. r *testis i ca* Bar. sozi. i suo trac. fal *criminali* len. reg. cccc xix. an v. *tenet minor* stz. Celsus. *xiii. an. pōt* d. *in deli* eē *testis in* *causis capi* *in ciuili*

Testium depositiones.

¶ Testis. vide do. Ale. de imo. in ps. xcix. j. pre. et feli. in d. c. cū oporteat alleg. hic p. lanfr. h. et circa istud. cū plu. seq. et do. Alex. i. cōf. xvij. in. iij. parte. et in cōf. lxxvij. in. j. parte. vbi an habēs litē omnium bonorū vel maioris partis dicatur idoneus testis. Sed: qd si interrogatus dicat se esse inimicum an probet. et quid si in fraudē dicat. Vide feli. in d. c. inquisitionis. et tertiē dubitationis. post pun. ver. ij. no. et

qd de amico 144 monium. infra de testi. Secundo infero quod nulla dignitas inimici. vidē potest cōferri stipendiario: nec etiā est capax alicuius honoris: quia talibus infamibus nō patent porte dignitatis: vt in. l. ij. d. Alexā. de imo. in d. cōf. si. xcix. i. j. p. te. et adde qd testis inimi- C. de digni. lib. xij. et c. inter dilectos. de excus. prela. Nec supra dicta intellige de stipendiario in bello illicito: videlicet in quolibet bello: quod non mouetur per imperatorem: vel papam: vel alium ad sui defensionem: vel suarum rerum gubernationem secundum doc. hī autem qui dicuntur cauallarij delegati sunt infames infamia iuris. et ideo in totum repelluntur secundum doct. in lege. ij. C. de excep. quia locant operas sua ad pugnam cum bestys. vt in. l. j. §. remouet. ff. de postul. cum pluribus 145 §. sequēs. premisis adde quod similiter incarceratus: scilicet in carcere publico non potest esse testis secundum cōmunem 146 opi. doc. d. §. lex iulia. et ibi text. Queritur consequenter an inimicus possit esse testis. Dic secundum docto. quod inimicus capitalis repellitur omnino: si est effectus inimicus propter causam criminalem: vel propter civilem magnam sūm Inno. vt in. c. inquisitionis. de accu. Idem si sit suspicio quod capitalis sit inimicus sūm Inno. in. c. cū oporteat. de accu. idem sūm Cy. si testis copulauit amicitiam cum vno capitali inimico. nam et ipse presumitur inimicus sūm Cy. in. l. si quādo. de test. alio inimicus non repellitur a testimonio. et Amicus nō repellitur quātū cūq; sit magna amicitia: tamen si est magnus amicus: et multū de fide diminuitur. glos. est singu. in. §. cogitandum. in autenti. de monachis. col. j. quā sequuntur docto. imo est tex. expressus 148 in. l. sciendū. ff. de vsur. ita ibi tenet Ange. et Nunquid pauper possit esse testis. Et nunquid rusticus possit. verum est qd qdlibz odiū repellat quē a testimonio: sed quid de eo qui in fraudē percutit testem: vt eius dictū non valeat an admittatur. vide feli. in. c. repellatur. de accu. in verbo. fallit nisi. circa pauci. ver. Celsus.

¶ Idem si sit suspicio. ex hoc induco: qd inimicus statim post recōciliationem non admittit in testem p. ea quē nō. in simili Hippo de marss. sing. cvij. inci. p. nilegium ciuitatis. post med. ibi. ideo dicit qd iudeus. nō. pānor. in. c. dubius. in. fi. et ibi posui. in add. ad ipsum in ver. infidelibz. de here. dixi post collect. in. c. in literis. nu. vij. in apostil. in versi. qd in inimico recōciliato. de testi. dixi in addi. ad Bar. in. l. prescriptionē. in apostil. in eo. ver. C. si cōtra ius vel vtili. pub. et in j. consil. ff. de iur. nu. ij. in ver. in iuramento. Celsus.

¶ Amicus. Vide do. Alexan. de imo. in cōf. lxxvij. in. j. parte. et in prealle. cōf. lxxvij. in. ij. parte. et feli. in. c. quoties. versi. no. vij. de testi. et aliquid in. c. in literis. versi. fallit nisi. in fi. eo. tit.

¶ Pauper. vide Alex. de imo. in cōf. xv. p. totū. in. ij. parte vbi ponit etiā qd dicat paup: et qd dicatur suspectus: et qd in ciuilibz: et in qbz casibz possit torqueri.

Testiū depositiones. Fo. liij.

Adde de hoc collee. in. c. in literis. in fi. ver. nūqd paupertas repellit: qd ibi po-
fui in addi. ad ipsum. in eo. ff. de testi. pān. in. c. si q testiū. nu. viij. vbi etiā posui
in addi. ad ipsum. in ver. ppter paupertatē. 7 ibi feli. ff. in gl. fi. ibi al's cuz seq.
co. ii. dicit in apost. ad Bar. post Alex. in. l. spadonē. §. est autē. in ver. affectasse. in
lec. Ricc. de neap. ff. de excusa. tut. no. Bart. fo. 31. in suo trac. fallē. regu. cclxxxix.

- quis neq ratione paupertatis: nec ratione ignobilitatis repel-
litur a testimonio: sed ceteris paribus magis creditur diviti q
pauperi: 7 nobili q ignobili: referendo singula singulis. ita in-
149 telligitur gloss. in. l. iij. ff. de testi. ¶ An socius⁹ possit esse te-
stis: dic q non. si est socius omnium bonorum: vel etiam si non
esset socius omnium bonorum: 7 sua interfit. adhuc non potest
esse testis de parte consocij: de qua etiam dic vt not. Innocen. in
150 c. in presenti. j. de testi. ¶ Ultra predicta adde qd neq clerici
neq monachi possunt esse testes sine licentia superioris. scdm
Specu. in titu. de teste. §. j. versic. sed si monachus. 7 versic. 7 quid
de monacho. 7 idem tenet Albert. in aut. si dicatur. C. de testib⁹.
Clericus autem secularis bene potest. vt in. c. quicunq. xiiij. que
stio. ij. tamen debet examinari per iudicem ecclesiasticum: secun-
dum Achi. in. d. §. quicunq. dicit esse in electione iudicis supe-
rioris si velit examinare clericum: an dare licentiam seculari:
vt eum examinet. sed tamen debet iuramentum de licentia sui
superioris facere. vt in. c. j. de iur. cal. licet admittatur clericus/
151 non tamen compellitur. vt. §. dixi. ¶ Solet etiam queri: nun-
quid fideiussor possit esse testis pro debitore principali. Spe. in
titu. de testi. ver. sed quid de fideiussore. dicit qd sic: si est solvendo
Joā. an. in. d. ver. dicit indistigere non posse: quia eius interest
lib⁹ non verari: vt in. l. iij. quibus. ff. de iur. hanc opi. tenet
d Jo. an. in. c. insuper. v de testi. que opi. est tenenda. ¶ Sed que
152 ro nunquid sollicitator etiam possit esse testis. Do. de Ro. des-
cisi. cclxij. tenent q non. idem dicit esse verum Anto. de hui. fi-
nita causa in qua sollicitat. ita dicit ipse in. c. insuper. j. de testi.
153 ¶ Dubitatur finaliter nunquid denuntiator criminis pos-
sit esse testis. Concludunt docto. 7 glo. in. c. in omni. de testi. 7 te-
nent qd sic in denuntiatione enangelica. In alijs enim denun-
tiationib⁹ q sunt in foro seculari vel ecclesiastico ob delicta non
possunt esse testes. Et his omnibus nūc habetis plene expedi-
tum que persone repellantur a testimonio: quibus exceptis ces-
sare admittuntur: vt in. l. j. §. adhiberi. ff. de testibus. ¶ Modo
placet mihi pro pleniori satisfactioe materie testium attingere
aliquas questiones super dicta materia: que sunt multum vi-
154 les 7 oportune. ¶ Quero primo: nunqd testis teneat deponere
de loco 7 tpe. verbigratia. testis interrogatur an titius mu-
tuavit. r. scio. 7 rñder q sic. Postea interrogatur vbi: 7 quādo hoc
fuit: nunqd si non respondeat vel dicat non recordor: eius testi-

in ff. paup.
no. Franci.
de arc. cōsi.
xij. incipie.
viso diligen-
ter thema-
te. Alex. pfi.
ccvij. incip.
viso pcessu.
7 do. meus
Philip. dec.
cōsi. clxij.
volu. ij. Cel-
sus.
a Soci⁹.
Vide Felin.
in. c. insup.
ver. quinto
queritur. j.
de testi.
b Cnsug.
Et ibidē vi
de feli. i. ff.
vj. queritur.
c Sollici-
tator. Vide
do. Alex. de
iur. in cōsi.
lxxvij. in. ij.
parte. et in
cōsi. lxxij.
in. iij. parte.
7 vide do. de
Ro. decisio.
clxvj. alias
cclxij. solli-
citor: i no.
7 Ludo. in
sing. ver. cū
qrit an solli-
citor. vbi
ponit const.

do. Theodosij. 7 Alex. de iur. in cōsi. lxxij. ij. parte. 7 Lud. in cōsi. suo. omni-
potentis dei postulato suffragio proposita questio. re. feli. iij. c. cū a nobis. j.
de testi. in fi. 7 do. Alexan. de iur. in cōsi. lxxij. in. iij. parte.

Testium depositiones.

a **C**Et tpe.
Adde. d. ale
rā. de imo.
in consilio.
iij. p totū. in
iij. parte. et
oīno feli. i
c. ex tenore.
circa princ.
versicu. no.
iij. ibi deter
minantes et
pleni⁹ in. c.
cū causam.
versū. vtrum
autē testis.
de testi.

montum vitietur. Pro huiusmodi questione determinanda dic
qđ vbi locus et tps sunt de substantia actus de quo queritur tūc
opz testem deponere de loco et tpe⁹ al's dictum suum non valet.
istud probatur in. l. i. in fi. cū seq. ff. de incē. rui. et nau. istud est di
ctum Immo. in. c. qualiter et qñ. cl. y. de accusa. idem tenet Bald.
in. l. y. C. de rescin. ven. Exemplū. vt melius intelligatur ad hoc
vt quis obtineat in interdicto vnde vi: requirit qđ probet posses
sionē: et qđ pbeť qđ possidebat illa die: qua fuit spoliatus. Posses
sione: al's succūbit: vt in. l. i. §. interdū. h. de vi et vi armata. Certe
si iste intendens hoc interdictum pbarct possessionē: et spolia
tionē nō posset obtineri: quia tps est de substantia actus. Pone
aliud exemplum in prescriptione: quia debet pbari possessio. r.
antiorum inter presentes vel. x. inter abientes. potes ponere
multa alia exēpla vt statutum dicit: quod si quis luserit in qua
drage. puniatur in. x. probatur qđ aliquis luserit: nō tñ fuerit in
quadrage. non debet puniri: quia tps est de substantia actus.
Exemplum de loco. pone statutū dicit: qđ ludēs in loco publico
puniatur in. x. probatur quem luserit: non tamē in publico non
debet puniri: qđ locus est de substantia actus. Pone aliud: dicit
statutum: qđ bestie pñt pasculare in certis pratis: non in alijs.
accusauit quis qđ bestie pasculauerūt in aliquo prato alio. cer
te si nō probatur qđ in prato prohibito: non poterit obrinere: qđ
certus locus est de substantia actus: aut tps et locus non sunt
de substantia actus: et tūc si testis de illo nō deponat. sed dicat se
nō recordari: dictū ei⁹ bene valet. Inn. in. c. qualr et qñ. idē si nō
interroget testis de loco et tpe dictū suū valet: qđ locus tps non
sunt de necessitate pbatōis. in. §. qđ hō. et idē fm Ang. in. d. aut.
155 de testi. **A**ttēde tñ ad vñū quod est not. dignum tē: vbi quis
agat ex mutuo vel alio ptractu reqñit qđ pbat pecunias mutua
tam vel depositā. et sic de singulis cōtractibus ante libellū: et añ
lit. contest. al's succūbit actor. et ita dicit sing. Ang. in. d. §. qđ hō.
et videtur probari in. l. eandem. §. actiones. in fin. ff. de excep. rei
indi. idē Jo. an. in. c. abbate sane. de re indi. lib. vi. et in glos. sua
Declaro. actor dicit: qđ mutnauit tñno. x. quare et. Itē testes di
cunt verū est qđ mutnauit. et requirit qđ dicant si nō recordatur
de tempore. sed fuit ante presentē litem inceptam. istud est sin
gulare multum. Ratio est que facit pro eis. nam testes produ
cūt post lit. cōte. vt. §. vidistis: quando testes dicūt qđ mutua
uit: et non dicunt in certo tempore. illud dictum potest verifica
ri ante et post lit. cōte. et per cōsequens hoc dictum est obscurum
cū nesciatur an ante lit. conte. et sic dictum est dubiū: et quoties
cūqđ dictum est dubium interpretatur contra producentem: vt
est tex. in. c. in presentia. de proba. et ibi glo. istud est dictū Bald.
et Ang. in. l. veterib⁹. ff. de pac. et Bart. in. l. i. §. fi. ff. eo. sic sequitur
qđ debet fieri interpretatio qđ istud mutuū fuit factum post lit.
cōtesta. vnde istud totale mutuū quia non dicitur deductum
in iudicio: quia ea que procedunt post lit. contesta. nō dicuntur
venire in iudicio imo alio libello opus est. vt est casus in lege
non possunt videri. ff. de iudic. De qualitate autē tēporis nulla
est resu faciēda interrogatio: videlicet an esset serenū. vel ne.

Testiū depositiones.

fo. lv.

a Quod sic. Quomodo et qualiter deponere habeant testes super valore. vide se
li. in. c. ad aures. ij. ver. de expressione valoris. §. de rescrip. *in s. in. c. ad aures. n. i. de Joh.*
b Valore rei. ad probandū valorē rei que probatio admittatur: et quō fiat proba
tio vide do. Alex. de mol. in cōsi. lxxv. in. ij. parte. et qualiter valor rei debeat ar
ticulari. vide do. Mart. fo. 31. in cōsi. viij. incipi. visis. §. et stant ista. ibi quoniam

bulosum fm Inno. in. c. qualiter et quando. vbi dicit qd si testis
deponit de diuerso tempore vel loco qd dictum suum non valet.

156 Quero secundo tan testis qui deponit super valore rei des
beat reddere rationem sui dicti: etiam nō interrogatus ad hoc
a ut valeat dictū suū dic q sic. et ideo testes q quotidie examinan
tur dicunt talis res valebat. x. et nil aliud deponunt: nihil valet
et est ratio. nam quotiescūq aliqua res potest sciri diffor: mibus
modis: nisi exprimat modū quo scitur: illud dictum dicitur
obscurum: et per consequens tanq̄ obscurum non valet. Sed ut
valorem rei quis possit scire diffor: mibus: modis dic fm quod
statim dicam: ideo requiritur q exprimat modū propter quem
scit valorē: atq̄ nihil valet. hinc est: quod testis qui deponit de do
minio: debet reddere rōnem sui dicti: etiam nō interrogatus: q
sunt multi modi acquirēdi dominiū: et ideo requiritur qd expr
mat illū modum: per quem scit dominium certe rei esse illius.
de modis p̄z per totū titulu. ff. de acq. re. do. et insti. de re. diui.
vbi autē res non potest sciri: nisi per vnū modum: et tunc super
tali re valet dictū testis: etiā si non reddat rōnem: etiā si est in
terrogatus ut est in colore: q quis non potest scire colorem nisi
per vnū modū: ut est albedo: que per visum comprehendit: vox
autē per auditum. hec sunt verba Bald. in. l. ij. C. de rescin. ven.

157 Et Quero ergo qualiter probeat valor rei: et qualiter testis pro
ducitur super valore rei. dic interdū testis produci super valo
re immobilis fructus producentis: ut in fundo: interdum super
valore rei mobilis: ut est videre. in alia specie. si testis depo
nat super valore rei fructus pducēti: tunc debet deponere sup
valore rei: hoc mō dicit q pars fundi in tali loco et. valet. x. flo
renos: et scio q tot fructus papiunt singulis annis: ex illa parte
fundit: et ex gre fundi eiusdē qualitatis tot fruct⁹ producti vē
di p̄sueuerūt: et vēdunt p singula parte. x. florenos: mō fundus
estimā per fructuū perceptionē. hoc probat in. l. si fundū per si
dericom. in princ. ff. de leg. ij. et l. pe. ff. de reb. eo. et in. l. si quos de
bitores. ff. de rescin. vēd. ita tradit no. Bar. in. l. p̄tia rerū. ff. ad. l.
fal. et idē Bald. in. l. ij. C. de rescin. ven. et poterit alio modo et b̄es
nitas probari de valore rei immobilis fm prefatos doct. vbi. §.
hoc modo q pars talis fundi tanti valet: quia pars aliorū fun
dorum eiusdē qualitatis ibi vicinorū tantū vēdūtur. hoc est
qd dicitur: q res tanti valet: quanti vēdi pōt: ut in. d. l. p̄tia re
rū. et intellige quāti vēdi pōt. s. h̄mū scienti qualitatem rei: ut
est tex. quē ita intelligūt docto. in. l. mortis causa. de dona. cau
sa mor. et ideo fm Bar. ibi. §. sit cautus aduocatus volēs proba
re valorem rei: q capitulet de aliquo morbo vel vitio latēti rei:
ut dicat: q tale vitium est letens: qd si emptor sciuisset emptor
158 non tantū dedisset. Et Dubitatur de huiusmodi depositione

singulis. in
i. parte. Ad
hic et i pced.
apost. dedu
ctis Bar. in
l. p̄tia rer. §.
nonnulli. nu.
s. et qd ibi po
sui in p̄s. tu
vis probare
valorem rei
ff. ad. l. falc.
Bald. in. l.
si quos. nu.
xxv. et sequē
ti. versic. sed
circa hoc. et
ibi posui in
additio. ad
l. p̄m. in apo
sti. in eo. d. f.
ibi etiā not.
in addi. ad
Sali. d. f. s.
pone q ipsi
dicūt tm p
cōmuni p̄e
tio ipam ap
pretiaret. in
apost. in eo.
ver. C. de re
scin. vendi.
et diri post
panoz. l. c.
cū cā. nu. ij.
in ver. ver
valor rei. §. b
test. Celsus.

*Prat. Pap. in for. lib.
in cā. in d. in glos.
pro p̄tio floren. cōm
nō. s. In form. act. res
glos. et in floren. q.
nō. 22.*

Testium depositiones.

a Dominiū. Unde do. Alex. de imo. in pñ. iij. in. ij. pte. 7 in pñ. lxx. in. i. pte. in
quibz locis ponitur probet dñum de antiquo per solā famā. 7 in cōsi. i. in. iij.
parte. 7 cōsi. x. 7 in cōsi. xj. ea. pte vbi late ponit de probatiōe domini etā qñ nō
sumus in casu in quo probet vel pbari debeat de antiquo. 7 in cōsi. xv. 7 in pñ.
xxx. in. iij. pte. vbi ponit an sola fama pbet in factis de antiquo: de quo p Fran.
are. in. l. is ad quē. de acq. here. 7 p Fel. in. c. inter dilectos. de fid. instru. late per
firma. i. suo

firmat. l. suo
aureo reper
torio. in vñ.
domini p
batur. ⁊ d.
Alex. d. imo
la. in cñsilio
terre viij. i.
pte. vbi pos
nit qñ agit
publicana
an obster ti
tulus ⁊ bo
na fides. de
quo etia vi
de bñ Bart. i. l.
cuz res. nu.
iij. et qđ ibi
posui i add.
ad ipsuz. in
ver. ad pbā
duz dñi. C.
de pba. ⁊ in
ij. lect. i. d. l.
nu. vñ. i. m
est ergo mo
dus. in ver.
possedit an
nis. x. Dicit
ē post Bā.
in addi. ad
ipm post cū
dē. in laudi
cia. nu. iij. i.
ñ. pba. dō
minū. C. de
reivē. i. l. p
pnetat. na.
ni. vñ. i. m
St. p. dñuz
i apo. iij. p
ba. reitub.
C. de pba.
Celsus.

nunquid testis deponens de valore conducat dicendo hoc mos
do. pars talis fundi valet. et interrogatus quomodo scit. rñdit:
q̃ ego tantum darem si vellem emere. dic qđ non valet: si iste tes
tis cōprehenditur habere affectionem ad talem rem: puta qđ
est vicinus illi fundo. et mea interest habere fundum vicinum: et
pro minoris pretio qđ valeat. vt in l. si fundus. ff. de leg. iij. Si au
tem nullā habet affectionē bene valet eius dictū. ita dicit Bald.
in. d. l. ij. **A**dde alium modum probandi: quia iudex ex officio
suo potest etiam post publicatas attestaciones: et post didicita
testificata mittere estimatores ad estimandum rem: vt in l. hac
edictali. Silico. ff. de secū. nup. fm Bart. in. d. l. ij. hinc est qđ dicit
Bar. multū notabiliter in l. in fundo. ff. de rei vñd. qđ etiam post
sniam ante executionē factam pōt opponi exceptio expensarū:
et melioramento: cū talis except. non redarguat sniam de iniū
quitate: ideo opponi pōt: vt in l. fideiussor. ff. de fideius. et in l.
nescennius apostillinarius. ff. de re iudi. et per cōsequens non po
test fieri executio nisi prius liquidetur melioramentis expēsa
rū: cū illas posset psequi per retentionem: vt est tex. in l. si arcā.

159 ff. de conditio. indebit. ¶ **I**tem premissa etiam dubitat nunc
quid possit probari valor rei hoc mo. pars talis fundi valet. x. et
hoc scio: q. sum vicinus. Bald. dicit q. nō. in. d. l. y. Bart. dicit qd
sic. in. l. i. ff. si certum petat. et illā tene: quaz etiam tenet Ange. in
aut. de here. et falc. Et est glos. in. l. y. C. quando fiscus vel pna
160 tus. ¶ **C**uando autem testis deponit de valore aliarum rer
rum mobilium: tunc probatur si dicat hoc modo. Summa fru
menti valet tantu: hoc scio: q. communiter tanti venditur: vel
vendebatur tunc temporis. et not. in multum singulariter qd talis
testis debet cōprehendere tria tempora in suo testimonio hoc
modo: frumentum tanti valuit illa die: vel illo tempore: vel ante
et post. Al's si se astringeret ad vnum diem tantum non probare
tur valor. ita dicit tex. in. l. p'etia rerum. in fine p'allega. et ita
etiam tenet Barto. Sed pone q. quis capitulauit de valore rei:
q. res tanti valuit in toto publico: et q. illa vendebatur tñdem
in domibus priuatis: si testes autem deponunt in foro publico
de vno valore: et in domibus de alio: queritur cui stabitur. dic q.
stabitur valori fori publici s'm Barto. vbi. s. q. dicit pro cantela:
q. ille qui vult probare de valore frumenti debet capitulare/ q.
pro tanto venditū est in foro publico. ita not. ipse in. l. p'etia re
161 rum. ¶ **C**onsequenter est videndu: qualiter probeatur domi
nium. hec questio quotidie in iudicijs versatur. Nam produ
centes testes probantes de prescriptione et qua requiruntur:
scilicet titulus bona fides et continuata possessio: et q. res non sit
vinosa: que omnia et singula veniunt probanda. Ideo quali

Testiū de positiones. Fo. lvi.

¶ C. § q p colonū. Et ibidē vide frā. et qd ibi dicit in apof. et an pbeſ p testes ſine
gūlares: quoz vn^o deponit de pceptiōe granatall de fabis. vide. d. Alex. de imo
in cōſi. iij. et in cōſi. xciij. in. parte. et an pbeſ ex ſola fructuū pceptiōe vide p eū
in cōſi. cxxxiij. j. pte. et an p ſolutionē collectarū. vide Pau. de ca. in. l. ſcriuarios.
C. de teſta. mili. et q pbat ex pceptiōe fructuū. vide. d. Bar. ſoci. in cōſi. cxxxiij.
inci. in cōtrouerſia. verſi. ij. in. ij. parte. et in cōſi. cxxxi. inci. in preſenti. circa prin.

ter ſingula probent videamus. **¶** Primo nāqz titulus faciliter
pbari poteſt: ſcilicet per inſtrumentum vt not. gloſ. in. §. ſunt et
alie. inſti. de vſucap. et lon. et non apparuerit aliqđ inſtrumentū
poteſt titulus pbari p testes dicētes ſe interfuſſe contractui
cū iſtud ſit tale qđ obiciatur ſenſui viſus. Bona fides autē non
venit probanda: cū bona fides in dubio preſumatur: vt in. l. pe
nul. C. de euc. quod intellige verum ſi quis haberet titulum: et
diu poſſederit etiā ſine titulo: quia tunc bona fides preſumit.
Inno. in. c. cū veniſſet. de in integ. reſti. quē ſequit Bar. in. l. cel
ſus. ff. de vſucap. et Ang. in. l. preſcriptione. C. quib^o non ob. lon.
tēpo. preſcriptio. Oporteret tamen qđ bona fides allegareſ: al
nūqz preſumeretur. vt in. l. ſi adulteriū cum inceſtu. in. §. idem.
ff. de adulte. ita no. ſingu. Ange. in. l. cum qui. §. in publicam. de
publi. Pro quo facit id quod in ſimili dicitur q notorium rele
uat ab onere probandi: nō autem ab onere proponendi. glo. eſt
162 ſing. in clemē. appellanti. de appel. **¶** Tercio venit pbanda
poſſeſſio cōtinuata: et in hoc ſunt duo vidēda: videlicet qualiter
probetur poſſeſſio: ſecundo qualiter pbetur continuatio poſ
ſeſſionis: iſta ſunt quotidiana. Ad primū dic q multi ſunt mo
di probandi poſſeſſionem. pbatut enim poſſeſſio eoiſo vide
licet q testes dicunt terram viduſſe ſeminari: et arari ad inſtan
tiam talis: vel coli vel laborari. Iſtud ſufficit. p quo eſt gl. ſing.
in. l. ij. C. finium regun. quam ibi ſequitur Bald. Alius modus
pbandi traditur ſi teſtis dicat fructus de tali terra fore p talem
perceptos: vt eſt terr. in. l. titia. ff. de ſolu. et ibi hoc tenet Bal. et.
Idem tenet Bald. in. l. ij. C. finium regund. Item probatur poſ
ſeſſio: ſi teſtes dicant penſionem domus vel fundi tali eſſe ſolu
tā: et qđ mercedē receperit nomine locatoris: vt eſt glo. ſing. in. l.
qui vnuerſas §. qui p colonum². ff. de acquiren. poſſeſ. quam
ibi ſequitur Barto. in. l. qus. §. ſi conductor. eo. titu. Eamqz ſe
cutus eſt Angel. in. l. quedam mulier. ff. de rei vendi. et hoc ve
rum ſm Barto. et Ang. in locis preallega. qđ mercede percepta
163 probata probari videtur poſſeſſio contra ſoluentem. **¶** Sed
an in preiudicium tertij dubito: quod eſt bene et ſingu. notan
dum: et ideo ſi ago contra aliquem rei vendicatione dicens ta
lem rem eſſe meam. et probem dominium per teſtes probando
preſcriptionem p qua preſcriptione probanda probō poſſeſſio
nem hoc modo: quia dico q titius mihi ſoluit mercedem nomi
ne locationis talis rei: per. x. annos et plus: certe pbatu eſt poſ
ſeſſio per talem receptionem mercedis in preiudicium cōuenti:
et iſtud eſt verū: niſi aduerſaria probaret veram poſſeſſionem
ipſius rei: puta qđ collegit vel fecit arari et. tunc bene derogat
poſſeſſioni que probatur per ſolutionem mercedis: ita tenet

i. j. par. vbi
etiaſ q per
receptiones
clauū pba
tur poſſeſ
ſio niſi ali
poſſideat:
q: duo non
pht ſolidū
poſſideſ ibi
dē vbi etiaſ
q poſſidere
di ſi qd miſ
ſus in poſ
ſeſſionē per
annū ecclie
clauſe cui
clauē erāt
apud cuſo
dē: q: nō ob
ſtat qđ cla
ues et cuſto
dia eēnt pe
nēſ alimū
in quo eū vi
debis etiaſ
an et qđ et
quib^o dicat
iure ppuo
vel iure fa
militarit
poſſidere o
quo etiā q
eū in pſiſ
inci. in pñi
verſ. et qđ
premiſſis. et
ver. ij. pbat
ea. pte. et p
Bal. in aut.
quas actio
nes. nu. xv.
ver. qđo po
terit pbari

Testium depositiones.

et ibi posui in apost. ad ipsum. in eo. ver. in ult. q. C. de sacrosanc. ec. Celsus.

Possessio. Adde do. Bar. soci. in pñ. lxxix. inci. cā agitata. ver. ij. pōderādū. in. i. parte. qd l3 p instrū locatiōis dominiū nō pbe: tñ qñ alia pcurrūt instrū locatiōis id

phat: p no. quia est sin gulare scōz eū ibi. et ad de Paul. de ca. in pñ. cri. al's. exrev. i. ci. viso pun eto. et in pñ. clxxvj. i. ci. a vñ dicendū.

Pote. vi de do. Ol. in consil. celiq. de quo et qd operent pre dicta verba b vide qd po sui in tract. ciusularū. in dan. con trac. ver. pre cario noie. Bar. in. l. ab emptiōe. nu me. xij. ad fi. pñ. ultimo aduertas. et ibi posui in apost. ad eū. in eo. ff. de pac. et diri l addi. ad bar to. i. l. j. nu. ij. l. v. pñ. C. de vsuca. p donato. Cel sus.

Per esti mum. Adde frā. arc. l. i. in illa. i. fi. d ver. ob. et in l. decē. eo. ti. c et qd ibi di a inap o sti.

Bar. in. d. §. si pductor. Ang. in. d. l. quedam mulier. operaret em sin prefatos docto. phatio solutionis mercedis vt dicatur pro bata possessio: nisi aduersarius probet contrariū probando ve rā possessionē. **A**rtēde tñ q phādo solutionē mercedis proba tur possessio: tñ sola inuestitura non phat possessionē in pñdi ciū tertij: sed solū inter ipsos: istud est pulcherrimuz dictū Ang. in. l. quis. C. de dona. et ideo si in exēplo proposito volēs probare possessionē cōtra cōuētū in tertiā psonam et ad phādū possessio nē pduco instrumēta locationuz factaz titio de fundo: de quo est cōtrouersia et nullatenus est probata possessio: probat em esse possessio pactum factū: vñ per constitutū vel per precariū vel p cōductionē voluti si quis constituit se noie possessoris possidere vel precario noie: vel si veditor: pducatur ad emptorē. hec probant in. l. q in eo. in pñci. et in. l. interdum. in pñ. ff. de acq. pos. et in l. quedam mulier. prelegat. et in toto ti. ff. de preca. **E**t iō quo tidie videtis. q in instrumētis ponunt ista verba quequidē vñ ditor: cōstituit se precario noie possidere: per talia verba probat traditio possessionis et dominiū: vt in iuribus preallega. que oia intellige vera: si ille qui constituit se precario noie possidere vel q cōducit et possidebat tēpore cōstituti vel tēpore cōductionis Al's per talē cōstitutū vel per talē cōductionē non phat aliqua possessio. vt est glos. singu. in. l. quis. §. si conductor. ff. de acqui. pos. et hoc tenet Bar. et idem Ang. in. d. l. quedam mulier. ideo sit cautus volēs phare possessionē p cōstitutū vel p similes mo dos q phat q ille q cōstituit tēpore cōstituti possidebat. al's ta le cōstitutū nihil operaret. et ita dicit Ang. in. l. qdaz inter istos modos fictos phadi possessionē. **E**st et alius modus mirabi lis: scz si quis pñtuit se vsufructuariū alicuius: puta titij. nam in titiū per talē vsufructū trāssert possessio: vt est casus singu. in. l. qdqs. C. de dona. qd intellige si ille vsufructū possideat il lo tpe: quo se fecit vsufructuariū: al's non probaret possessio. et ita dicit Ang. in. d. l. quisquis est et ali' modus probadi pactum fictitiū: puta si qs cōfiteat se noie alicuius possidere p talē sim plicē cōfessionē. trāssert possessio in eū: cuius noie iste confite se possidere. vt est gl. sing. in. l. ab emptione. in pñ. ff. de pac. quā ibi multuz cōmēdat Ang. et predicta tene mēt: q sunt quotidiana. **E**t Scias tñ q p illa verba q quotidie ponunt in instrumētis scz dedit: vēdidit: tradidit: nulla phat possessio: neqz posses sionis trāslatio: sed solum licentia data apprehendi possessionē vt est ter. in. l. predia. ff. de acq. pos. qd fallit nisi res vēdita foret in presentia. nā tūc per talia verba trāssertur possessio al's non. ita no. Jac. de aret. quē sequit Bar. in. d. l. predia. Idē tenet Cy. quē sequit Bar. in. l. min. C. de acq. pos. **E**t Illud tñ no. q per estimū qd qs habet in cōi nō phat possessio neqz dominium. ita dicit singula. Bald. et Bar. in. l. si potest. C. de actio. emp. Et ideo interunt q si quis soluit talias p aliqua re: q p talē solutionem saliarum

Testium depositiones. Fol. lvj.

taliarum non probatur possessio rei: et ita fuit obtentum de facto in ciuitate Cremona. Similiter et Barto. in alia materia dicit: quod per estimum factum in communi de aliqua re non probatur valor rei inter alias personas: vt in l. ij. C. de rescindenda venditio. Et ideo si esset questio inter te et me de valore vnius fundi et ipsius valorem probarem per estimum communis: nihil esset factum: quia tale estimum probat solum inter estimantem et te: non inter alias personas: vt supra dixi. ¶ Non omit-

166 to vnum notabile verbum quod venit in presenti materia dicendum: quod si quis reperiatur in possessione rei nec sciatur ex qua causa sit in possessione presumitur esse in possessione: et possidere ex preambulo contractus. glos. est singularis in l. quedam mulier. §. allegata. quam ibi sequitur Ang. in l. murus. C. de acquir. possessio. et hoc satis quo ad probandum possessionem: et quia non sufficit probare possessionem probando prescriptionem: nisi probetur possessionis continuatio decem annorum et. in rebus immobilibus inter presentes: et. xx. inter absentes ideo videamus qualiter probetur possessionis continuatio. Et breuiter dic quod communis opinio doctorum sic se habet: quod probando initium possessionis et finem presumitur medium: et sic probatis extremitatibus presumitur medium: et sic probato quod iam sunt decem anni elapsi/ quod possidebam talem rem et. et probato quod tunc possideo: presumitur continuata possessio toto tempore. x. annorum. ita tenent docto. in l. super longa. C. de prescript. x. vel. xx. annorum. plus dicit Barto. notabiliter quod si probatum est solum initium: quod sufficit quod quis ad commodum suum alleget possessionem/ et confiteatur etiam se possidere modo quod si probet initium possessionis presumitur continuata possessio vsq. in hodiernum diem: quod est

167 menti tenendum. ita dicit ipse in l. celsus. ff. de vsu. ¶ Et super ista continuatione possessionis probanda est multum aduertendum ad testes. nam si dixerint initium possedisse a decem annis et citra: tunc est sensus quod possederat decem annorum. Et iste est textus in l. i. §. quod autem. ff. de aqua quotidiana et estuali. Ita etiam dicit Barto. in dicta l. celsus. et Anto. de butri. et Jo. de imola in c. licet causam. de probatio. Si autem testes dicant quod talis possedit ad decem annorum/ vel circa: tunc non est probata possessio ad decem annos: et per consequens prescriptio non est probata: quia testes intelliguntur deponere de possessione vsq. ad tempus in quo testificantur: quo casu euenit quod prescriptio fuit interrupta per litem contestatam: vt in l. mo. e. C. de rei vendi. ita tenet Barto. in dicta l. celsus. et Anto. de butri. quem sequitur Jo. de imol. in c. licet. Illa enim verba adiecta plus et. parum vel nihil operantur: sed testis debet dicere: initium possedit per decem annos finitos ante litem inceptam secundum docto. vbi. §. bona autem practica est/ quod dicit: quod talis possedit a. x. annis. et per totum illud tempus finitum ante litem inceptam. Si autem diceret quod possedit. xij. annis clausis sufficeret: si causa non durasset ultra quadriennium. ¶ Antea

168 de etiam ad vnum aliud quod tibi videbitur mirabile. quod non practica Lanfranci.

¶ Mediu
Add. d. bar.
loci. in cōf.
cxvq. inci.
plen. in con
trouerſia. v.
ex qua con
clusionone cir
ca sit. et in cō
f. cxv. inci.
circa pāmū
circa h. l. ij.
parte. et Fe
li. in c. inter
dilectos. de
fide instr. et
Pau. de ca.
in p. cccxij.
als. cclxxj.
incip. videf
dicendū et.

¶ Et can
sam. vbi oī
na vīd fel.
in vers. ij.
cā. vbi etia
qualiter in
pbāda pos
selsiōe arti
culi. et ad

Testium depositiones.

de. d. Her. f.
de imo. i. cō-
f. lxxj. in. f.
pte vbi qñ
pbes posses-
sio p testes
deponētes
d cetero tpe
et p alios de-
ponētes de
alio tēpore.

potest probari prescriptio decem annorum: dato etiam qd esset probatus titulus: bona fides cōtinuata possessio: nisi probetur quod ambe partes fuerint presentes in toto isto tempore id est quod habuerint domicilium in isto loco: in quo agitur iudiciū. Istud est dictū singulare. Jaco. but. in. l. f. C. de prescriptio. lon. tempo. quam sequitur Ange. in. l. p. allega. et est ratio huius dicti: quia cum lex requirat prescriptionē. x. annorum: possessionem continuam inter presentes: requiritur etiam quod ille qui se fundavit ex prescriptio. tali. x. an. inter presentes probet fundamentum suum: scilicet possessionem cōtinuam inter presentes: id est quod iste et cōuentus toto illo tempore habuerint domicilium in isto loco in quo agitur iudiciū: ita intelligitur inter presentes: ut est tex. in. l. f. in. C. de prescriptio. lon. temp. et presentia cum sit facti nō presumitur: ergo probare debet. ut in. l. libello. in. f. facti. ff. de capti. et ideo ille qui allegat prescriptionem debet probare presentiam: alias nihil facit: et sunt pauci qui hoc cōsiderant. Et sic ex omnibus istis habetis qualiter probetur dominium mediāte prescriptione. ¶ Alium etiam modum probandi dominū tradit Barto. in. l. rem que nobis. ff. de acquire. possessio. hoc modo: quod tempore quo acquisiuit possessionem talis res erat in nullius bonis: quo probato succedit dispositio iuris dictantis: quod id quod in nullius bonis est occupanti conceditur: ut in. l. j. in princip. ff. de acquire. possessio. ¶ Sed quō modo probabitur quod illa res non fuerit in bonis alicuius: dic quod in aliquibus probabitur ex natura ipsius rei: veluti in lapillis: et zappillis in litore maris repertis: quia clarum est talia in nullius bonis esse: ut in dicta. l. j. in princip. ff. de acquire. possessio. ¶ In alijs autem rebus que sunt de natura sui in bonis alicuius difficilior erit probatio: tamen modus adhibetur: scilicet si quis fecerit fieri proclamationem: scilicet si quis vult dicere se possidere talem fundum tempore quo contrauentus vel agens apprehenderit istum fundum compareat infra tres dies. alioquin certo nullo comparente infra illam terminum appareat illam rem esse in bonis nullius: et ita pulcherrime tradit Barto. l. l. p. allegata. ¶ Alios modos probandi possessionem habetis per totum titulum de rebus divi. et sufficit textualia ibi videre: sed et plurimum in iudicijs versatur probatio domini que est frequentissima. Ideo volumus illam plenius attingere: hec satis quod ad probationem domini. ¶ Circa premissa cadit vnum notabile dictum Barto. in. l. cellus. ff. de viur. quē sequitur Barto. in. l. iudicia. C. de rei vendi. qui dicit quod si pater meus emit quendam fundum: et tōgo tempore possedit. puta per. xx. annos vel per quadraginta: et postea perdit fuerunt instrumenta tituli emptionis: puta quia civitas fuit sacomanata: vel domus incendio combusta: si mox nectur mihi controuersia de isto fundo empto et velim probare prescriptionem: quia non possum probare titulum: sufficit aliter legare et probare me audiuisse a patre meo se emitte talem fundum a taliter quod de hoc publica vox et fama est: et probare tamam esse de hoc sufficit propter titulum putatum.

Testium depositiones. Fo. lviij.

et instam credulitatem: que sufficit ad famam. ut in l. cū quidam. in §. qd dicit. ff. de acq. here. et nimirum q: dictum vnius nobilis hois inducit iustā credulitatē multo magis fama. glo. est sing. in l. titio fundus. ff. de condi. et demonstra. hec verba sunt mien si tenenda quibus habetis casum: in quo etiam nō probato ve ro titulo: sed probata fama: qd talis emit et. probato etiam qd audiui a patre meo emisit ipsum et. habet loco tituli. qd intelli site probata etiā possessione sufficienter ad prescriptionem et reliquis ad prescriptionem requisitis necessario incidenter.

172. **N**unc quero si nunquid ex possessione presumatur dominium. hec questio est vtilis: quia si ex possessione presumitur dominium quotiescūq dominium deducit in iudiciū si pbet possessio pre sumitur: q possidens sit dominus et non erit necesse aliquid pro bare de dominio: sed transfertur onus probandi in aduersario. **C**irca hunc articulū breuiter dic. Interdum dominium de ducitur in iudiciū p modum contradictionis: interdū p modū pe titionis. Si per modum contradictionis: et tunc aut in iudicio summario aut in ordinario. Si in summario et tunc ex possessio ne presumitur dominium. ut in l. a duo pio §. si super rebus. ff. de re iudi. et in l. ob meritum. C. ne pro: pro marito. **D**ecle ro qualiter deducatur dominium in iudiciū per viam contra dictionis. Ecce lata est sententia per iudicem in possessione sit executio in bonis immobilibus: venit tertia persona et compa ret et sic dicit. domine iudex non potestis facere executionem in tali fundo: quia spectat ad me iure dominij. nam tunc non au ditur illa tertia persona in illo iudicio summario. hec est plus chia decisio per. de bellaper. quem sequitur Cyn. in l. ob meri to. §. alleg. Interdū dominium deducitur per viam contra dictionis in iudicio ordinario. et tunc ex possessione non presumi tur dominium: ut in l. preses. C. ad l. fauam. de proba. Exem plum quis intentat publicianam contra titium pro certo fun do: dicens illum fundum ad se spectare iure communis domi nij vel quasi: q: ipse lemit a non domino bona fide et. titius cō parer et dicit istud fundū eē suū: et ad eū spectare rōne veri domi nij. certe debet iste titius probare verum dominium: neces sit pbar possessionem: probato igit dominio vero obtinet cō tra intentantē publicianā: ut in l. predicta. ff. de publi. **E**t se cundo casu principaliter queritur: qn deducitur in iudiciū per viam petitionis: et tunc aut principaliter deducitur: et tunc ex possessione non presumitur dominium. Immo opus est q probe tur dominium per veras pbatioes sū qd heri dixi: ut in l. iudicia. C. de rei vendi. exemplū si ago rei vendi. dicens aliquam rem esse meā. Ecce q dominium deducitur in iudiciū per viam petitionis. et principaliter certe ex possessione non presumitur dominium. Aut dominium deducitur in iudiciū per viam petitionis in cōsequen tia sū: et tunc ex possessione presumit dominium: ut in l. §. fami. her. et in l. licet. §. si queratur. ff. si ser. vendi. cum sua glos. Exem plum. nam debetis scire q ille qui dicit sibi deberi aliquā serui tatem in predio suo oportet q sit dominus illius rei: cui dicit deberi seruitus alias nullam potest pretendere seruitutem: ut

a **C**redita litatē. Adde pari. de pu. in tract. syn di. an ver. an potestas. et Jo. an. in. c. ut circa. de elect. in. vi. in no. Adde Dan. de cas stro ita tenē tem in l. ad monedi. ff. de iureiur. et l. lucius. ff. de his q not. in fa. in suis re col. florenti nis. qneq ad hoc alleg. et seqtur Hippo. de War. ff. sing. suo criū. incipi. vulgatus. et de hoc dicit tenēdo hāc opi. l. qdas teneat cōtra ruz in. c. l. nūm. vii. in apo. in hie. no. de singu laritate. §. de cel. Celsus.

Testium depositiones.

est tex. in l. iij. §. hec autem actio. ff. si serui. vendi. pone ergo intentio confessoria que competit p. seruitute: vt in §. curare. in §. si. de act. et dico qd tua domus debet seruitute mee. s. vt non alius tollatur: principaliter enim in iudicium deducitur: q. tua domus debet seruitutem mee: in consequentiam deducitur dominium: videlicet quod domus cui dico debet seruitute est mea certe sum in quasi possessione seruitutis: si proba q. possideo domum: cui dico debet seruitute non presumit dominium: nec habeo necesse aliter probare de dñio. ita vult glos. in d. §. sed si queratur. aliud exemplum in l. i. ff. fami. herc. ecce si coheredes vel duo socij alicuius rei comunis possident simul hereditatem: vel rez communem: vel vnus agat contra alium familie heriscunde vel communi diuidendo. et conuentus dicat socium agentem: non esse heredem vel non habere aliquam partem domini in re que dicitur cōis colpso q. actor: probat se possidere pro parte sua pro indiuiso presumitur dñs: nec habet necesse aliter probare de dominio: vt probatur in d. l. i. §. Et his omnibus habitis qualiter debet intelligi illud quod quotidie dicitur ex possessione presumitur dominium. et sic habetis hanc doctrinam perfectam quā ita tradit Bal. in l. iudicia. C. de rei vendica. et Bar. in l. quidā in suo. ff. de condi. inde. Et his etiā habetis qualiter debeat intelligi illa glo. in d. l. quidam in suo. que dicit: quod ex possessione quis presumitur dominus. nam non est ita indistincte verum: sed debet intelligi: vt. §. conclusum est. Attende tamen ad vñ notable verbum Bal. qd quociescunq. ex forma iuris cōis vel statuti dicit q. ex possessione quis presumat dñs debet intelligi ex possessione. s. de presenti. ita dicit singulariter Bald. in l. i. C. de ser. fug. Ultra predicta qro qualiter probetur quis furiosus. Ista em affirmatiua titi est furiosus: habet in se implicitam negatiua: videlicet titius non est sane mentis sñ glo. in c. fin. de successio. ab intesta. et breuiter circa hunc passum dic q. quem esse furiosum: vel sane mentis: prouenit ex mente. et ex interioribus: que soli deo notissima sunt: et non homini. vt in l. i. et q. ff. de interrog. actio. licet intrinseca nequeat sciri per se tamē per exteriora demonstrantur. vt in §. gallinarū. in §. de re. diui. Et ideo quē esse furiosum probatur ex intrinsecis vt ex factis: q. nō cōtingūt homini sane mentis: veluti si q. proceret lapides per plateam: vel q. clamaret per ecclesiam presente ppro: vel ex sñibus actib. pōt deprehēdi quē esse furiosum: iste est tex. in l. quidā in suo. ff. de condi. in §. i. Itē presumitur quem esse sane mentis: vel furiosum ex verbis per ipsum platis. vt in l. his qui in ea. §. diuus. ff. de tuto. vel cura. da. ab his. et ideo si verba proferantur q. non proferrentur per hoies cōpores mentis

174
E furiosus. vide. d. Alexand. de imo. in pñ. l. iij. p. totū. in. i. parte. et in pñ. l. xxi. in. ij. parte. vbi ponit d. Acta facto cū eo: an psumat facti in fauorē. et in pñ. l. xxi. in ea. parte et frāc. are. in l. i. in eo. d. testa. et qd ibi dixi in apostil. De quo p. Bar. in l. is q. §. diuus. n. i. et qd ibi posui in addi. ad ipsuz in pñ. sane mentis. post Alex. ff. de tuto. et cu. da. ab his. et in l. seruo. §. i. septas. l. apostil. in co. §. ff. de lega. i.

175
 talis censere furiosus. vt in d. §. diuus. Not. tñ q. quē esse furiosum debet probari fuisse talis illo tpe contractus de quo agit: tñ si quis pbaisset aliquē esse furiosum vno tpe: etiam ante cōtractum de quo agit: sufficeret: adeo q. opz aduersariū probare q. tempore cōtractus erat sane mentis: vt est gl. sing. in c. si. de succes. ab intesta. et est ratio vltra illā glo. q. volat as psumit continuata: vt in l. q. cū tacitū. ff. de pba. et in l. lici. ff. de leg. ij. Sed

Testin depositiones. Fo. lix.

Significatiōi. Adde *pe. de anch. in 2. si. cccclxxiiij. incip. apud me ista qd. & in 2. si. cccclxxiiij. & do. per. philip. cor. in consil. lxxviiij. incip. q. in lra. c. in. q. parte.* Et adde qd ad cognoscendū cōm vsum loquēdi attēdit maior pars civitatis vel loci sūm Abba. in. c. ex. parte. j. de cēsi. ppter glos. ibi. in 2. pmo casu. Et adde q ille q allegat cōm vsum loquēdi hz ipm pbarē: & difficile est sūm 3o. de ana. i. c. vno. j. de sagit. & pau. de cast. in consil. cccclxxiiij. incip. supposito quodam statuto: &

cū iste pbat^r sit furiosus ante cōtractū: presumit q volūtas fu-
rore plena & inspicieba continet in futurū p iura. s. alleg. Et iō
allegas ipsuz sane mētis d3 probare. quia p̄sumptio iuris est
cōtra ipsum: v3 q sit furiosus. Sed si vnus diceret aliqū esse
furiosuz: vel fuisse/ aduersa pars diceret euz sane mētis: & fuisse
adinuicē cōtēderent de probando. probatio incumbit alleganti
illum esse furiosum: casus est in. l. nec codicillos. C. de codicil.

176 Et Queritur vltra predicta qualiter probetur cōis vsus vtrū
di: & cōis vsus intelligendū. Circa p̄mum dic pro euidētia: q vt
aliq̄s dicatur cōis vsus loquēdi requirit q talis vsus durauerit
per. x. annos. & idem in cōi vsu vtrū. & ita intelligēdi: vt est glo.
sing. sūm Bar. in. l. labeo. ff. de supel. lega. quam ibi sequit Bar.
& Bald. in. l. oēs dies festos. C. de ierus. Probabit enim hoc
modo: cōis vsus loquēdi est: & fuit. a. x. annis: & citra: & p ipsum
tempus in loco vbi sunt litigantes vel in alio loco: de quo agit
q aduocati vocantur & nominantur. & iudices iurisperiiti & non
aliq̄ testes tunc producti super tali capitulo dicens cōtēta fore
vera. Interrogātur quomodo scit predicta respondet: quia a. x.
annis & citra: & per illud tempus audiuit dici cōmunitē ab oī-
bus dicentib^r de hac materia in loco isto. puta Cremer: vbi sunt
contrahētes & vbi litigant. Oportet enim q testis concludat de
tpe. x. annor: qz alis non esset cōis vsus loquēdi. Itē q cōis mo-
dus loquēdi est in loco vbi contrahētes: vt in. l. minus sunt. ff.
de leg. iij. & in. l. si seruus plurium. §. si. ff. de lega. j. Si testis autē
diceret scio: qz ita cōiter dicitur tunc nihil probat sūm Barto. ve-
rūtamen si testi in ratione sui dicti non replicet tēpus. x. anno-
rū: nihilominus dictū eius valebit: qz tps expressum in dicto in-
telligitur repetitū in rōne sui dicti sūm Barto. & ideo si testis di-
cat cōtēta in capitulo fore vera: interrogatus quō scit respon-
det: qz cōiter audiuit dici ab oībus loquētib^r de hac materia:
& h3 non dicat q audiuit a. x. annis: & citra & per ipsum tēpus: tñ
valet quia intelligit repetitū: alis redderet eius dictum vnum:
qd nō est p̄sumēdum. maxima enim est vis cōis vsus loquēdi

a quia derogat p̄oprie verborū significatiōi: quia magis atten-
ditur cōis vsus loquēdi: qz p̄opria verborū significatiō: text. est
in. l. liberor. §. qd tñ. ff. de leg. iij. ita not. Barto. in rub. ff. de no.
177 ope. nū. Et hinc est qd appellatione aduocati cōtinet pcura-
tor: vt in. l. j. §. aduocatos. ff. de var. & extraor. cog. Tamen qz cōis
vsus loquēdi ita se h3: qd solum iurisperiiti allegantes in iure di-
cuntur aduocati: aliq̄ aut ignari legū pponentes simplr factum
nominantur procuratores: & iō si terminus aduocatus reperiat^r
in statuto: vel in decretis: nō intelligit^r pcurator: qz cōis vsus
loquēdi se h3 in oppositū. Eodē mō cōis vsus loquēdi interodu-
it

qz autē te-
stis depone-
re debeat de
cōi vsu loq̄n-
di. vidē frā.
are. in cōfil.
lxxij. & Kap.
cu. i. 2. si. vj.
& vidētiā do.
Blexan. de.
imo. in. cōfil.
lxxij. in. j. p.
te. Et adde
q cōmunitis
vsus loquē-
di non est p̄-
pua signifi-
catio. Et iō
qñ statutoz
diceret q
ba debeat i-
telligi s3 p̄-
pua signifi-
cationez nō
attēdit cōis
vsus loquē-
di: vt nota.
Ro. i. 2. si. cccc
lxxvj. l. cip.
cōis doctri-
na. p q̄ ma-
teria vide q̄
habent. §. i.
pte p Fel. &
alios. de cōi
vsu loquēdi
qualr p̄bef.
Adde vltra
hic deducta
vñ p Bar. in
l. labeo. in.
ij. §. si. & hoc
est vtile sci-
re vbi dixi

Testum de positiones.

apostil. ad
ipm. in ver.
comuni vsu
loquendi. ff.
de supel. le-
ga. dicit post
Bald. l. l. o. s.
An. q. 1. 1. q. 1.
autē forma-
ri dicit articu-
lus. in apo.
in 1. redde-
re cā sciētie.
C. de fer. di-
xi post pā.
l. c. capella-
m. n. 1. 1. 1.
fm cōmunē
vsus. j. d. fer.
not. feli. in a
pe. de ere. 1.
4. not. q. ad
probandū. 2
Tho. terra.
in suo tract.
cantelaru.
cau. l. y. inci.
tu habes q.
cōis opinio
Celsus.
¶ Filiatio
qto autē et
qualiter p-
bat. vide fē
li. 19. c. per
mas. l. j. no.
f. co. et do.
Alex. d. mo.
in consil. l. j.
ip. j. pte 2 in
cōsil. l. xiiij.
per totū. in
ij. parte. 2 in
consil. l. xv.
in iij. parte
vbi que pro-
batio suffi-
ciat 2 an ta-
ma sufficiat
de hoc vide

ditur per spaciū. x. annorū. vt. 3. dixi 2 eodem modo qm probatur
cōis vsus intelligēdi. pōt poni exemplū in questione quam ha-
bui de facto cōis vsus loquendi in terra ingerie est: qd: appella-
tione libe simpliciter pbatē intelligit de libra terre ingillozū.
non imperialium. Modo accidit q quidam promisit alicui. x.
libras: creditor petit. vj. libras. ipse pmissor dicit qd: debet dare
xx. libras terre ingillozū: quia cōis vsus intelligendi. est in ter-
ra ingeri: quod intelligitur libra terre ingillozū: vnde capitū
latum fuit hoc modo in terra ingeri communis vsus loquendi
fuit 2 est a. x. annis citra: per totum illud tempus: quod quando
nominatur libra simpliciter: quilibet de libra loquens intelligi-
tur de libra terre ingillozū. testes producti dicunt contenta
in capitulo fore vera: 2 sciunt quia a. x. annis 2 citra 2 per ipsum
tempus audierunt a quocunq: loquente de libra in terra inge-
rie intelligere de libra terre ingillozū. 2 hoc modo probatur et
in omnibus 2 per oia. Dic de cōi vsu vtendi vt pbatū est de cōi
vsu intelligendi 2c. hanc doctrinam tradit Bart. in. l. labeo. ff. de
supel. lega. 2 Bald. in. l. omnes dies festos. C. de fer. ¶ Subse-
178 quenter queritur 2 qualiter probetur filiatio: dic q: quem esse
filiū matris directe 2 necessario pōt probari: videlicet per ma-
179 tronas: q: interfuerūt eius natiuitati. ¶ Filiatio autē quo ad pa-
trem non potest directe neq: necessario vllō modo probari. glos.
est singu. in. l. j. ff. de proba. tex. est etiā in. l. lucius. ff. de condi. et
demon. tamen hoc casu sufficit presumptiua probatio: que pōt
dupliciter haberi in probatione filiationis probande: scz quasi
possessionem filiationis: videlicet qd: pet. 2 Bart. talem suum fi-
liū nominabant: tractabāt 2 reputabant: 2 sic tractabatur: no-
minabatur 2 reputabatur per cognoscētes eum. Hoc modo pro-
babitur quasi possessio filiationis. Proximitas filiationis hoc
modo q: talis natus in domo petri scientibus vicinis: 2 q: pet.
2 Bart. sunt maritus 2 vxor. isti modi probandi filiationem po-
nuntur in glo. in. c. michael. de fil. presby. probantur etiā p. j.
filiū. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. 2 per. l. si vicinus. C. de
180 nuptijs. ¶ Confessio matris asserentis tale esse filiū suū: vel
attestantis de etate non probat: nisi quo ad aliqualem presu-
ptionem faciēdam iudici. glo. est singu. in. l. ecclesie. ff. de proba.
¶ Nota quod vbi quis probatus est esse filiū vnius: pbandō
quasi possessionem filiationis per alium probatur filius alie-
181 rius per probationem proximitatis: quod probatio de proxi-
mitate preferatur: vt in. c. cum dilectus. de causa pos. 2 prop. i.
182 ¶ Unum etiā attēdet quod quasi possessio filiationis respec-
tu filij legitimi probatur eodem modo: quo quasi possessio le-
git. glo. est singula. in. c. michael. 3. allega. Et probatur eodem
modo pphetas filiationis illegitime. vcz hoc mō q: Petr⁹ tene-
bat Bertā in domo sua pro cōcubina: 2 natus est talis in domo
sua scientibus vicinis. Itē q: ita tractabatur 2 reputabatur: vt. 3.
dixi de filio legitimo. 2 iste est modus probādi filiationē: 2 suffi-
cirritamen potest pbari pstrarium: vt voluit glo. in. d. c. michael.
Item est not. qd: sicut est dare quasi possessionem filiationis ita
est dare quasi possessionē fraternitatis. gl. est singu. in. l. non nudio.

183 C. de proba. Subsequenter est videndum qualiter probe-
tur affinitas et consanguinitas. dicq̃ probatur per duos testes
saltem: qui sint persone graves: et deponentes de auditu: q̃ audi-
uerint ab antiquioribus suis tales de quib⁹ agitur esse affines
in tali gradu. et debet subycere: quod etiam ipsi testes credunt
hoc. Item debent subycere: quod viderunt saltem personas ali-
quas ex utroq̃ latere affines esse et esse in tali gradu: et sic saltem
per suam scientiam de visu debent deponere et specificare no-
minatim personas de utroq̃ latere. De alijs autem gradibus
sufficit deponere de auditu: dummodo persone a quibus au-
dierunt sint persone graves. Hec omnia probantur in. c. licet ex
quadam. infra de testi. Et claro. dicit statum quod masculus
in successione et agnati intra quartum gradum preteran-
tur omnibus mulieribus ascendentibus: contingit quod que-
sio est inter agnatum et unam mulierem de quadam successione:
quia dicit agnatus se debere p̃ferri in successione: quia in quar-
to gradu. mulier autem negat hoc. qualiter probabitur consan-
guinitas et affinitas: certe probabitur hoc modo ponendo duos
fratres in primo gradu: quia de iure canonico computatio in-
cipit a fratribus: et constituit unum gradum tantum et primum:
ita quod stipes scilicet pater illoꝝ fratrum non connumeretur
in gradu. tex. est in. c. series. infra de testibus. de iure autem
civilis non connumeratur similiter stipes pro primo gradu. ita
not. docto. iuris civilis in lege prima. C. de carbonia. edict. de
qua materia plene dixi in §. affinitatis. instituta de nuptijs. et
hoc est generaliter verum: quod quando in connumeracione
graduum recurritur ad stipitem: nunq̃ stipes cōparatur in gra-
du. glos. est singularis in. l. iuriconsult. in principio. ff. de gra-
di. et est glo. magistra. et hoc tam de iure civili quam etiam ca-
nonico. et etiam vult glo. in dicto. c. series. dicit postea: ponun-
tur filij filioꝝ duorum fratrum: vel etiam filie in secundo gra-
du. et sic successusne discurremus per alios grad⁹ et testes dicant
hoc modo Petrus et Martinus fuerunt fratres. ecce primus
gradus. Item ex Petro natus est Joan. sibi filius. ex Martino
natus est Albertus. ecce secundus gradus. ex Joanne natus
est Titus sibi filius: ex Alberto nat⁹ est Seius sibi filius. ecce
tertius gradus. ex Tito nat⁹ est Gaius sibi filius. ex Seio nat⁹
est Sempronius sibi filius. ecce quartus gradus. vñ si mort⁹
est Gaius relicta matre superstitie dicto Sempronio qui est in
quarto gradu ipsi Gaius stante dicto statuto Sempronius ad he-
reditatem admittitur postmodū testes dicunt. et ita dicti Petr⁹ et
Martinus reputabuntur fratres: et nominabuntur et. et sic de-
bent etiam nominatum decere de alijs personis: q̃ sunt in alijs
gradibus positi: et postmodum subycere debet. Item dicti Jo-
an. et Albe. erant in secundo gradu. et sic consobini erant et ab
omnibus reputabuntur: et tractabatur sic: et nos eos vidimus
vel deponant de visu de vno alio gradu specificando personas
184 et utroq̃ latere. vi in. c. licet ex quadā. Et notandum q̃ quod
testes qui deponunt de auditu super affinitate debent esse gra-
ues persone alias non admittuntur ad testificandum de au-

collec. l. alle.
c. p. tuam.
iij. et q̃ ibi
posui l. add.
ad 153. in. f.
probatur fi-
liatio. dicit
post panoz.
in ca. intel-
lexim⁹. na.
vñ. i. f. filiū
mariti. j. de
adulte. dicit
post gl. in. l.
luci⁹. in. f. p.
cōlecturas.
posita sup.
gl. i. f. nulli⁹
ff. d. p̃di. et de
mō. et ibi de
xi i. apof. ad
bar. l. f. filia-
tio. nō p̃t ple-
ne p̃bari. et l.
l. nō nudis.
post eundē
Barto. in. j.
lec. nu. j. i. f.
est cautela.
C. d. p̃bar. di-
xi post Bal.
in. l. neq̃ na-
tales. nu. ii.
q. i. apof. in
ver. filiatio.
post Bart.
C. codez. tit.
Celsus.

Testiū de positiones.

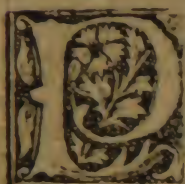
Mors.
vñ scilicet. l. c.
qm̄. §. porro
vt li. nō pte.
l. fi. 7 l. p. iñ. a
l. y. p. 7 l. p. f.
xrv. l. iñ. p.
7 in p. cxi.
ea. pte. Ad
plene p. An.
cor. fin. suis
l. h. mors. di
ri 5 his p.
coll. l. c. l. p.
na. nu. j. h.
f. qñter pro
babili apo.
leo. h. d. spō
sa. 7 ibi dicit
l. apostil. ad
Pas. i. h. so
la fama. nu.
vj. 7 l. ca. qñ
frequent. §.
porro. nu. q.
l. h. certitu
dinalr. vt lit.
pē. dicit isup
pōst Bar. in
l. si qdē. i. fi
ne. l. apost. i.
h. p. famā. C.
solu. ma. et
post rebuff.
l. l. qd pñs
nu. q. l. apo. i.
h. i. exercitu
C. de murti
leg. li. xj.
b. Negli
gētia. Uide
fel. l. c. si aut
f. d. rescrip.
c. l. proba
ri. Tu vide c
b. hoc. s. eo.
l. pñ. huius
trac. seu re
pe. huius. c.
nu. iij. et ibi

ditu. vt in. d. c. licet ex quadam. 7 dicūtur persone graues nō so
lum persone posite in dignitate: sed quelibet persone antiquio
res 7 bone opinionis 7 fame. vt notat gl. in. d. c. licet ex quadaz.
185 **¶** Quero vltra predicta qualiter probet mors. alicuius: dic
quod si tractat de maximo p̄iudicio 7 irrecuperabili: puta est
questio de homicidio et queritur quis occiderit: tūc debet plene
probari per testes. vt in. l. inde neratius. §. si. cum. l. sequen. ff. ad
l. aquil. Interdum tractatur de p̄iudicio fame 7 status in pro
batione mortis: et tunc debet adhiberi alia probatio. de quo in
186 aut. hodie. C. de repu. **¶** Quandoq; tractat de modico p̄iui
dicio: puta de aliquo damno recuperabili 7 tūc sufficit probare
mortem per famam vel per alia indicia. istud est q; hodie vidit
mus fieri per statuta dicentia sufficere probare mortem de voce
et fama. Interdum tractat de leuissimo p̄iudicio: 7 tunc sta
tur iuramēto s̄m docto. 7 Bart. in. l. ij. §. si dubitatur. quēdamo
testra. apē. Idem in. l. si quidam. C. solu. ma. 7 ibi etia; per glos. 7
187 per alios. **¶** Quero finaliter qualiter probetur negligentia
alicuius. dic. breuiter: quod si aliquis tenebatur ad aliquod fa
ctum limitatum certo loco 7 tempore: probato quod id non fe
cerit: probata est negligentia: iste est tex. in. l. iij. §. si ad idem. ff.
de re milita. Ecce aliquis colonus conduxit aliquam possessio
nem per quinq; annos 7 i istis quinq; annis debebat alleuare
vites: 7 hoc nō fecit propter suam negligentiam: 7 hic probata
est sua negligentia. Si autem teneretur ad aliquod factum in ge
nere non limitatum certo loco et tempore: et tunc diuersi sunt
modi probandi negligentiam: sicut facta sunt diuersa: 7 debet p
bari tale quid: quo probato negligentia iudicatur. Ecce iudeus
habet multa pignora in domo sua: inter que sunt aliqua vesti
menta: que sunt corrosa a tineis: que vocantur vulgariter tari
ne: corpso q; probatur q; iste iudeus nunq; fecit schulire dic
ta vestimenta: neq; poni ad solē: vt moris est p̄bata est negligē
tia. **¶** Sed ad obuiandum negligentie siue eius probationi
debet probari diligentia 7 hoc modo ille cui imputatur negligē
tia obtinebit. et ideo si in casu predicto dictus iudeus probaret
dicta vestimenta se pluries ad solē posuisse: 7 schulire fecisse: ac
etiam in loco cōgruo probata foret diligentia: 7 sic de singulis est
189 dicendum p̄out sunt diuersa facta. **¶** Sciendum est tamē t q;
vbi testes producuntur super negligentia: 7 dicunt talem fuisse
negligentem: 7 fuisse in negligentia: 7 non reddunt rationem
sui dicti: eius dictum nihil probat secundum Barto. qui ita no.
in. l. heredes palam. in p̄inci. ff. de testi. Sed idem tenet in qua
dam suo cōsilio quod incipit. charissime domine isti. Et est ratio
s̄m enim: quia negligentia est quedam priuatio: 7 quedam nega
190 tiua cum negligentia nihil aliud sit: q̄ priuatio diligenter. 7 Et
negatiua non potest probari. nisi coartata loco vel tempore: vt
notatur in. c. cum ecclesia satrina. de causa possessiois 7 proprie
tatis. Item testes debent deponere de his que percipiuntur per
sensum corporis: vt in. l. testium. C. de testi. Istud autem dicere:
quod quis fuit negligens: non cadit in sensum testis: ita dicit
Barto. in dicto suo cōsilio: posset etiam discuti ad singulos.

Instrumentorum productiones. Fo. lxx.

modo probandos singula facta in litibus quotidie emergentia. Sed esset nimis longum enarrare: cum plura sint negotia quae vocabula: ut in l. quoties. ff. de prescript. ver. si quis tamen studuerit diligenter hanc materiam per se traditam facilliter cognoscet qualiter quodlibet factum venit probandum &c.

Sequitur de instrumentorum productione.

Dulchra materia est nunc

- tractanda: videlicet de fide instrumentorum adhibenda: que non minus utilis est: neque minus quotidiana: quam sit materia de testibus supra proxime tractata: & quia cognitio specierum debet procedere cognitione generis: ut in l. i. ff. si cer. per. Antequam de viribus instrumentorum dicatur: videndum est primo quid contineatur appellatione instrumentorum. Et primo glo. in l. notionem. §. instrumentorum. ff. de verbo. signi. tenet quod proprie appellatione instrumentorum continetur carte: in quibus negotia sunt descripta: que conficiuntur a tabelionibus: unde testes proprie non dicuntur instrumenta: & in hoc bene facit diversitas titulo: ubi positorum in libris iuris canonici: & civilis. nam premititur rubrica specialis de testibus: postea alia subsequitur de fide instrumentorum: ut fecit Spe. & ita videmus in libris C. & ff. veteris. Idem in libro decretalium: quod appellatione instrumentorum continetur omnia: sed Joan. andr. quem sequitur Butrus in rubrica de fide instrumentorum tenet: quod appellatione instrumentorum continetur omnia: ex quibus constituitur causa et sic continetur etiam testes: quod est verum. Sed Joan. de Imola. dicit quod appellatione instrumentorum continetur etiam testes proprie: ita dicitur in dicta rubrica. Secus antequam et forma statutorum secundum quam inspicitur communis usus loquendi: ut in l. librorum. §. quod tamen. ff. de leg. 2. ubi non communis usus loquendi derogat proprie: verborum significationi: ut not. Barto. in l. habeo. ff. de supel. lega. nam communis usus appellandi est: quod testes non appellantur instrumenta: immo solum carte. Et hanc sententiam tenuit primo loco Barto. in l. notionem. §. instrumentorum. de verbo. signifi. Reprobando ibi gloss. hoc ibi etiam tenuit Jac. bu. in l. i. ff. de fi. instru. Subiiciens quod pena apposta in statutis contra producentes falsa instrumenta: non habebit locum in producente falsos testes: sed aliter puniuntur secundum formam iuris communis. Et est ergo conclusio vera et tenenda quod appellatione instrumentorum etiam de propria significatione continetur testes. Et est ratio secundum Barto. quia significatio vocabuli sumitur ex allusione vocabuli: ut in l. ligni. de verbo. signifi. facit quod habetur in l. i. §. appellata. ff. si cer. per. ta. & in l. i. in prin. ff. de acqui. & in l. i. ff. de testi. sed allusio & etymologia istius vocabuli. instrumentum est: quod dicitur ab instructo instruere. quia instruit causam: quia instructio ita fit per testes sicut per instrumentum. & ita testes eque bene conveniunt

posui in addi. ad ipm. ff. si. cor. pias. l. si. falsari. Celsus.

Instrumentorum. videtur quod habent per se. in rub. i. de fid. instr. Tu vide de hoc bar. in l. ad mand. i. si. & ibi dicitur. ff. de iure in. io. de unola. in rub. de fide instr. & i. p. act. papi. n. de instr. & si. exhibens. Cels.

Continetur carte. Ad id in ro. fin. suis. m. cccxlv. in. c. statuto causa. ubi la. te tractat an probatio per litteras sit requisita per testes probare.

Instrumentorum productiones.

- V**ocabulo: ut contineantur appellatione instrumentorum: sicut et ipse carte. vt. §. de
 9 xi. **S**ecunda conclusio sit ista: vbi in statuto sit mentio de instrumentis non
 intelligitur de testib⁹. **T**ertia conclusio si in statuto propria verborum signi-
 ficatio vocabuli facit intelligere vnā: et cōmunis vsus facit intelligere aliud sta-
 tutum debet intelligi non propria verbo: ū significatione attenda: sed ū cōmu-
 nem vsū loquendi. Attende tamē q^d vbi communis vsus loquendi non repu-
 gnat proprie significationi verborum: vbi nō constaret de alio communi vsu lo-
 quendi: statutū debet intelligi et eius verba in propria significatione: et nō in p-
 pria: vt est text. in l. cōstitutionibus. ff. ad muni. et in l. prosperit. ff. qui et a qui. et
 in l. i. §. is qui nauē. ff. de exercito. et in c. ex literis. de spon. et in l. iij. §. hec verba.
 7 ff. de neg. gēlis. **I**nstrumentum etiā dicitur largo modo ea que sunt necessaria
 ad fundū: vt voluit glo. in dicto §. instrumentorum. et in l. i. §. de fi. instru. **S**e-
 8 cundo est videndū quōduplex est scriptura probatoria: dic q^d duplex. Quedā est
 publica: quedā priuata: et sic instrumentum est duplex: quoddā publicum: quod-
 dam priuatum. Instrumentū publicum ūm Innocē. in c. i. §. de fi. instru. dicitur
 scriptura: que plenā facit fidē producta coram iudice sine alterius adminiculo:
 vnde tali instrumentū publico producto in iudicio non est opus q^d testes in eo
 descripti producant: et deponant. nec est opus q^d tabellio deponat dictum suum:
 immo mortuis testib⁹ et tabellione instrumentum facit plenam fidē: vt in c. ij. de
 fi. instru. et voluit glo. in l. ij. in prin. ff. quēad. re. apc. Veruntamē si in dubio ver-
 teretur questio: vtrum tabellio scripserit tale instrumentū: tunc debet repeti ta-
 bellio: vt deponat dictum suum: vtrū descripserit tale instrumentum: et stabitur
 dicto suo: vt in l. si quis decu. C. de fal. **S**ubicit etiā Innocē. in dicto. c. i. q^d
 instrumenta confecta per tabel. et acta iudicialia dicuntur publica instrumen-
 ta. Ceterē scripturę censentur priuatae ūm eum nisi consuetudo foret quod ceteris
 instrumentis adhibeatur fides. nam si de cōsuetudine fides plena adhibea-
 tur aliquibus scripturis: talis plenam facit fidem: licet non sit per notarium cō-
 10 tecta. Casus est in c. cum dilectus. de fi. instr. **A**dde etiā quod quelibet scri-
 ptura quā persona priuata conficit manu propria in actis coram iudice cēsetur
 publica: et plenā facit fidem etiam sine testibus. casus est sing. in l. ne in arbi-
 11 tris. C. de arbi. in prin. et ibi tenet hoc sing. Bal. **E**t Item scriptura que assu-
 mitur ex archino publico: que habet subscriptionem officialis ibi deputati: pu-
 ra ratiocinatoris plenā facit fidem: dato q^d nō esset notarius: vt in autenti. ad
 hec. C. de fi. instru. et ibi hoc tenet Bald. Idem tenet Barto. in aut. si quis. C. qui
 pot. in pigno. habean. et est glo. sing. in c. cum causam. j. eodem titulo. Idem di-
 cendum est in registro: quod facit plenam fidem secundum Innocē. in c. i. §. de
 procura. dummodo fiat registra apud eos qui habent autoritatē faciendi auten-
 ticam scripturam. als. registrum nullam facit fidem: ita tenet Bald. referens
 12 Innocē. in autenti. si quis in ali. C. de eden. **Q**uero vltcrius tñquid instrū-
 menti factum a nota. de quo dubitabitur puta: quia est instrumentum factum
 in longinquis p^{ar}tibus facit fidem: licet aliter non constituerit de not. Bzo in
 summa sua. in autenti. de fi. instru. tenet q^d sic dummodo sit scriptura non cati-
 cellata: neq^{ue} in aliqua sui parte vitata: et producens talem scripturam non sit
 persona suspecta. Spec. autem in titulo de instru. edi. in §. restat. in versu. quid si
 produxit. et Joan. and. in addi. Specu. super dicto verbo. hec dicunt. aut est pro-
 ductū tale instrumentū aduersario presente: et non contradicente: tunc bene
 faceret fidem: aut parte absente: et tunc non faceret fidem: nisi constaret de nota-
 13 rio hoc. idem tenet Anto. de but. in titu. de fi. instru. et hec est certissima sentētia.
Sed dubium stat qualiter probabitur quem esse notarium. Innocē. in c. fi.
 de fide instrumen. quem sequuntur ceteri doct. dicit posse probare notarium per

Instru mētorū product. Fo. lxxij.

A Cōfecta. adde idē p. d. Bar. lozi. in cōs. clxxvj. inc. in cā cōmatio. ver. cōfirmas
tur predicta: ubi. ex qd. in. ij. parte. 2. in pñl. cxxxvj. inc. in contronētia. xñ. scda
ratio est. ex quib. ea parte. Sed nūquid subscriptio instrumēti in fi. posita. s. ego
petrus 2c. publicus 2 imperialis vel papalis auctoritate potestis rogatus 2c.
scripsi 2 publicavi 2c. pñt q. talis fuerit notarius publicus: 2 rejicet pducētes

Instrumētum creationis: quia apparet instrumentum: per quod
talis creatus est notarius siue tabellio: sed hoc casu oportet qd
cōstet de auctoritate 2 potestate creatis tabellionis: poterit etiā
probari per testes qui intertuerūt qñ fuit creatus tabellio. Item
probatū quē esse notarium: probādo q. fecit plura instrumēta
inter plures personas: quib. est adhibita fides plena. Item
sufficeret ad probandum quem esse notariū: si plura instrumen-
ta producantur per qñ cōfecta. **E**t nō sufficerent sñ Innocē.
duo: sed plura requiruntur. nam ex eo ipso q. quis conficit offi-
cium tabellionatus dato: qd non esset tabellio. satis esset: q. cōis
error facit ius: vt in. l. barbari. ff. de offi. preto. Et ideo si ex. for-
ma statuti caneretur: quod nullus possit esse notariū: nisi sit de-
scriptus in matricula. hoc casu non sufficeret: licet exercuisset of-
ficiū: quia non est seruata forma legis que dat esse rei: vt in. l.
iij. q. i. ff. de exhibē. videm. tñ hodie cū portat aliqd instru-
mentū de longinquis partibus portari etiā literas testimonia-
les de potestate illius loci: in quo degit tabellio: ad testificandū
illius loci fidelem tabellionē. 2 est salubris cautela. **A**tende
tamē q. tales literę testimoniales nullam fidem faciunt: licet in
eis dicatur q. talis est tabellio. nisi dicas in ipsis lris: q. tabellio
scripsit hoc pñs instrū: qd incipit sic: 2 finit sic: q. posset esse ve-
rum qd talis tabellio de quo attestant lre esset notarius. 2 pars
aduersa negaret illuz scripsisse hoc instrū. Et ideo aduerte bene
qñ producant tales literę. quia p hoc irritabuntur multe. Et ita
tenet Jo. de imo. in. c. ij. ff. de fide instrū. Si tñ portaret quis ali-
quod instrū de longinquis partibus in quo contineretur. qued
talis conficitur titulum suū procuratori: 2 iste titulus pduceret
tale instrū pñ. cū literis testimonialibus: 2 negaret istum esse
titulū: nō deberet audire oppositiones. quis iste titulus pcurator
presumit si iste hoc asserat: ita determinat no. Cyn. in. l. exigere.
C. de procur. Idē tenet Ang. in. l. si pcuratorē absenti. ff. de pro-
cur. **Q**uero nunc que requirantur in instrū publico. **D**ic
q. requiruntur dies celebrati contractus: locus: series negotij: in-
dicio currens: 2 nomen imperatoris: vel pape in terris ecclesie.
tñ sñ glos. in. aut. vt prepo. no. impe. annus domini nostri iesu
christi. 2 generaliter oia que sunt solita apponi debēt sñ Bart.
in. proe. floz. **Q**uod si dictū est de loco intellige nō solū de gene-
rali: sed etiā de speciali sñ Angel. in. d. aut. vt preponatur not.
impera. vñ nō sufficit. solum dicere actum in ciuitate Mediolan.
2 nō est notariū: an valeat: de quo vide etiā p cū in cōs. lxxx. in. ij. parte. Cellus.
Publico. Quomodo 2 qñ instrū dicat publicū 2 quot requirant ad hoc. vide
do. And. barba. in cōs. lxx. qd est inter cōsilia. d. Alex. de imo. in. iij. parte.
De lre et ali. Adde. d. Alex. de imo. in cōs. lviij. in. ij. parte.

2 cui proba-
tio incūbit.
vide. d. 20.
lozi. in cōs.
xxxij. incip.
psequendo
ordinē. x. q.
pñl. in. i. p.
te. vbi etiā
q. instrū vt
valeat: 2 tā-
q. publicū
probet exi-
gitur q. ille
q. cōfecit sit
publicū no-
tariū. Et ad
de Alexā de
imo. in cōs.
cxxxvij. i. j.
pte. vbi an
ad hoc vt in-
strū valeant
tāq. facta a
notario des-
beat pbari
tale haberi
pre notario
S3 qd de eo
q. nō est no-
tariū: sed ha-
bet p nota-
rio possit fa-
cere instrū.
vt valeat vt
de. d. Alexā.
in cōs. cxxx.
vñ. i. j. par-
te. vbi et qd
si quis fecit
plura instrū

Instrumentorum productiones.

a De falso. Adde. d. 15
 Alexan. de
 imo. l. l. eos.
 in punci. ff.
 de fal. et bal.
 in l. compa
 rationes. C.
 de fi. instru.
b Et nomē.
 Adde Feli.
 in. c. ea q. i.
 de simo.
c Nullū.
 Unde Feli.
 in. c. lter di
 lectos. colū.
 vi. i. ver. in
 glol. in ver.
 idictiois. i.
 de fide istr.
 vbi etiā po
 nit modum
 qualiter in
 dictio inue
 niat. et d. i.
 p. l. xlvij. in
 vers. in. i. q.
 stio. et in co
 silio. xij. in
 ver. fin. et in
 consi. xij. in
 punci. et. d.
 Alexan. de
 imo. in con
 si. c. xij. l. i.
 parte. et i. cō
 sil. l. xvj. et in
 fi. ca. parte.
 Tu vidē ma
 teriā quam
 hic tangit
 bar. l. l. i. nu
 me. v. quō i
 telligat in
 dictio. i. apo
 st. in co. v.
 C. de insti.
 co. confir.
 Cellus.

Sed dicere ulterius ad huc in domo talis vel talis. hec cola not.
 gl. in l. gñali. C. de tabel. lib. xj. Et pro predicta in declaratione
 dubitat nūquid in instrō requiratur signū tabellionis. Barto. dicit
 qd sic: quia illud est de consuetudine. ita not. ipse in proc. floz.
 Idē tenet Ang. in d. aut. de tabel. ita no. Spe. in fi. de fide instr.
 et pductioe. in. §. i. in ver. in fine aut instrumentū plus dicit Bald.
 in. l. i. C. de no. cod. cōpo. q. tabellio q. mutat signū suū nō potest
 pupiri de falso: sicut et q. mutat sibi nomē. Et ita ante verba
 in noie dñi: vel in xpi noie amē. sunt de substantia instrumenti
 fin Bal. in. d. l. i. cū levis solēntas nō habeat vitare. vt in. l. i. §.
 quid ergo. de ven. in spi. Et Sed dubitat in instrō est appositā
 indicio falsa: quia currebat indicio quarta: et notarius appositus
 indicione quintam. Queritur nūquid vitietur instrumentum.
 Bal. et Bar. et est cōis opi. tenet qd nō. ita tenet in. l. nominatum.
 de condi. et demon. q. dato qd appositā sit falsa indicio: nō dici
 tur tamen omīssa. Joā. an. aut in data. vj. tenet q. vitatur: quia
 maior effectus est apponere falsam indicione q. nullam appo
 nere: quia vbi apponit falsa indicio committit falsitas. Barto.
 tenet cōtrariū in. l. i. §. sustinere. ff. de vulga. et pupil. Itē inducit
 omīssio vere indicationis: q. inia est etiā in iure ciuili verior: cum
 falsa indicio nō possit dici indicio: sicut falsum testm: vt in. l.
 q. in prin. ff. quēadmo. testa. ape. et p consequēs remanet: qd nul
 la sit appositā indicio et clarum est: quod vbi omittitur indicio
 instrumentū est nullum: vt in. d. aut. vt preponatur et. ita tenet
 Barto. in indicio: q. est cōis opi. Et Alterius quero tñunquid
 omne instrū publicū faciat plenā fidē. et dico qd non. cuius rei
 gratia scire debetis: q. instrumentoz duo habem⁹ genera: quod
 dam dicitur autēticum et originale: et quoddam exemplum siue
 index: siue trāsumptum: alis siue indicis auto: itate sumptum ex
 originali. ita glo. tenet in. l. quicūq. ff. de fi. instru. Instrumentū
 autē autēticum vt bene intelligatur dicitur omne instrū cui plene
 creditur. ita no. Inno. in. c. j. de fi. instru. Instrū autē originale
 pprie loquēdo dicitur prima scriptura notarij. s. matris seu protocol
 lum: vel imbreuitatura. Improprie autē loquēdo oīs scriptura
 quā notarius extrahit rogatus faciens fidē dicitur originale. ita
 no. sing. Bald. in. l. publicati. in pe. q. C. de testa. Sit ergo instru
 mentum vel autēticum: vel originale: nemini dubis est: quin ple
 nam faciat fidē. hoc pbat in. d. c. j. de fide instrū. et in. d. l. qui
 conq. Exēplum autem siue trāsumptum instrumentum regula
 riter est: qd nullam faciat fidē. imo presumitur talis scriptura
 falsa: vt est tex. in. l. quicūq. nq. §. alleg. hinc est si ego habens in
 stramentum originale: vel autēticum confectum p titulum ta
 bellionē: facis illud exemplari p̄r scitum tabellionem. tale exem
 plum exēplatum nullam facit fidē: quia ad hoc vt in instrumen
 tum debeat facere fidē: oportet q. notarius sit rogatus a par
 tibus. vt in. §. nos autē. in aut. de tabel. sed ille notarius qui exē
 plauit non est rogatus nisi ab vno: ergo et. Scōda ratio est quia
 notario non creditur nisi de his que sunt facta in eius presen
 tia: sed ille notarius qui exemplauit non vidit scrip̄m negotij in
 ipso instrumento confecti: ergo et. Alie etiam rōnes p̄nt accom

Instrumentorū pductiōes. Fo. lxiij.

15 modari: sed iste sufficiant. **C**Est ergo cōclusio q̄ exemplū non facit fidem: hoc facit in aliq̄bus casibus. primo q̄ illud exēplū est publicum a notario: tunc plenam facit fidem que publica- tio fiet hoc modo. Primo pars hoc petat a iudice quia iudex nō impartitur officium suum non petitus. vi in l. iij. § hoc autem. ff. de dam. in rec. Secō citabit aduersa pars: vt inter sit publica- tionis: et citabitur specialiter: si cognoscatur: si aut non cognosca- tur: proclamatur generaliter: vt in aut. si oēs. C. si vt se ab here. ab hī. Item res notarij debet interuenire ad scribendum in hac formā. Ecce dicit **16** in tabello ego petr^{us} et c. Originali instrumē- to diligenter auscultato: viso et intellecto: presens exemplum ex- traxi. et q̄ in omnibus et per oīa concordari inueni cum origina- li: q̄ nō erat rasum: neq̄ cācellandū: ideo me scripsi. et similiter alij duo notarij: tunc iudex hoc visū pro finta interlocutoria pro- nuntiabit tali exēplo plenam fidem adhiberi: etiam bona cau- tela erit pro illo qui produci fecit tale exemplum quod faciet fie- ri instrumentum de illa interlocutoria. Hanc formam tradit Al- be. et ceteri docto. in l. quicunq̄. ff. de fide instr. et in aut. si quis in aliquo. C. de edē. **C**Animaduertēdum tñ est q̄ si quis pdu- cat tale exemplum publicum: licet faciat fidem: pōt tamen quis redarguere de falso: et petere exhibere originale: si possit haberi. ita tenet Bald. in d. aut. si quis in aliquo. et primo fuit dictum **17** Inno. in c. abbate. de hō. sig. Secō casu fallit q̄ eadē est per- sona tabellionis: q̄ scripsit originale: et q̄ scripsit exēplū: nā tunc exēplū plenā facit fidē. **C**ſcient ipm originale. Cuz idē tabellio de eodē actu possit plura cōficere instra. vt in l. vnam. ff. de test. vbi autem esset diuersitas inter imbreuiaturaz notarij et extractum ab imbreuiatura stabitur imbreuiature. ita dicit nota. Bart. in l. semprouis proculo. ff. de lega. ij. Idem Ange. in l. publicati. C. de test. voluit glo. idē in §. pe. aut. de tab. q̄ dicit q̄ vbi dubita- tur de viribus instrumēti ibi currit ad imbreuiaturaz. **C**Uinc **18** est q̄ dixit Bal. in rub. C. de fide instr. et q̄ vbi notari^{us} conficit imbreuiaturam de aliquo contractu: cum sit de consuetudine q̄ notarij conficiant imbreuiaturas: poterit puniri de falso si non reperiat apud eū immo s̄m eum si dubitetur de viribus instru- menti recurrere: poterit ipse poni ad torturam: q̄ est presumptio falsitatis. Tertio casu fallit q̄ aduersari^{us} me^{us} dabit mihi exem- plum nam tunc facit fidem: vt in l. in fraudē. §. neq̄. ff. de iur. fis. et ibi hoc tenet Bar. unde sit cautus ille cui dat exemplū p̄ suaz aduersariū: vt faciat in actis scribere quat̄ aduersari^{us} suus de- dit sibi illud exēplū. Quarto fallit si exēplū est scriptū de p̄sensu ambarū partū: nā tūc facit fidē: ita nō. Jo. de imo. in c. j. de fide instr. et p̄ Bar. et Bald. in aut. si quis in aliquo. et ibidē p̄ alios **19** doc. C. de edē. **C**¶ Quero utrū instrū faciat fidem quo ad extra- neos. Inno. in c. j. de fide instr. tenet q̄ nō nocet neq̄ prodest ex- traneo: quia res inter alios acta et c. tñ ratione iuris quesitū alte- ri ex contrahentibus per partes instrumētū facit fidē contra ex- traneum s̄m Bald. in rub. C. de fi. instr. Declaro. ego emo a te **20** vnum fundam: qui in veritate non erat dominus istius fundi:

a **C**Adhie-
beri. et adde
q̄ huic tras
sumpto nul
lo mō credi-
tur: nec ali
quā facit
de sine iudi-
cis autozita-
te: et p̄te non
citata. ita te-
net do. bar.
fozi. in cōfi.
ccxxij. inci.
cuz in p̄ti.
ver. sed non
obstāte. cir-
ca medium
cū ver. seq. i
ij. parte vbi
ponit eadē
formā quaz
hic. d. lāfrā.
b **C**ſfidē. vi
de plene ffe
li. in c. fi. j. d.
fi. instr. vbi
plene an et
quando au-
tozitas iudi-
cis nō requi-
rat ad exē-
plum extra-
hendū.
c **C**Imbre-
uiature. Et
hoc idem te-
net do. bar.
fozi. in cōfi.
ccxix. incip.
in cā. in p̄ti.
cū vers. seq.
in. ij. parte.
vbi idem dī
et si notari^{us}
extendat i.
strū vltra
suū solitū
stilum per
dict. et c.

Instrumentorum productiones.

a **C** Partiu
vide. d. Ale-
xã. de imo. l.
pñ. cir. p to-
tum. in. ij. p.
te.

b **E**t cau-
te faciet. et
istud obser-
uant hodie
notarij apo-
stolici l sub-
scriptioib⁹
quas eorū li-
teris appo-
nūt: de quo
dixi in trac.
clausulap i
clau. p. trac.
h. me. alie-
nis graui-
ribus nego-
tijs occupa-
to vbi plene
vide.

c **F**idem
unde feli. l.
c. cum. p. ta-
bell. j. de fide
instru. vbi
etiam nū-
qd. p. collo-
non existen-
te instrumen-
tum perdat
vires ibidē
circa p. mei
p. ver. secū-
do queritur
z quod ma-
gis sitatur ei
q̄ exemplo
inde extra-
cto vide per
eum in. c. pa-
storalis. in
ij. versic. an
p. l. secun-
do. in fin. h.
3. de iudi.

et possideo istū fundam p decenniu bona fide: z prescribo si ille
qui erat dmin⁹ agat contra me: pbabo prescriptione probando
prescriptionē decennij. pbabo etiam titulū p instrū: z sic nocebit
22 isto tertio. **E**t Quero vltari⁹ nunqd notarius debeat conficere
instrū ad instantiā alteri⁹ pñs tñ: vel requiraf cōsensus ambaz
a partium? Inno. in. c. j. de fide instru. tenet q̄ in his q̄ dependent
a voluntate duoz: vt in cōtractib⁹ notari⁹ nō pōt cōficere: neq̄
rogari de instrū: nisi ad instantiā ambazum partiū: vt est in ven-
ditione locationis zc. In his autē quē dependent ex voluntate
vnius tñ: vt est in aditione hereditatis: vel in aliqua protestā-
tione sufficit rogari notariū ab illo a cuius volūtate dependet
actio. Et ideo si pars faciet vnā protestationē in iudicio contra
iudicē. nō tenebit illā notari⁹ scribere si nollet iudex. Istud idē
tenet Bal. in rub. de fi. instr. subiciens q̄ si actus nō dependet a
volūtate aliquarū partiū: tunc requiritur auctoritas iudicis: alio
tale instrū nō facit plenā fidē. vt in natiuitate alicuius. Nā si
quis faciat scribere instrū de alicui⁹ natiuitate/ debet interne-
nre auctoritas iudicis: alio faceret tale instrū quoddā iudiciū:
23 **A**dvertendū tñ est q̄ notari⁹ nō dz extrahere de imbreuiatū-
tura sua instrū: nisi illis pñs inter quas res est gesta. vñ ter-
tie pñs nō debet copiā dare. Si tamē ille tertius iraret sua in-
teresse. z notarius copiam ei daret non peccaret. ita dicit Ange.
in. l. p. r. de edē. z facit qd not. per. glo. in. l. si quis ex ar-
24 gentarijs. in. §. pertinere. ff. de eden. **U**ltari⁹ quero tñ nunqd
notarius possit alij committere instrumentum extrahendum de
imbreuiatura. Ange. in. aut. de tabellio. tenet q̄ non: nisi fuerit
impeditus: tūc em poterit cōmittere: sed postea debet se sub-
scribere cum signo suo. z caute faciet q̄ in sua subscriptione di-
cat z attestetur dedisse presens instrumentū ad scribendūz tali:
quia fuit iusto impedimento impeditus: hanc eandem opiñ. te-
net Bald. in rub. de fide instru. vbi ipse Bald. subiicit qd nota-
rius non solum imbreuiaturam non pōt alteri committere: sed
neq̄ etiam potest alteri cōmittere rogationem suā: neq̄ signūz
suum apponendū. vnde notarius qui est rogatus de instrumen-
to non poterit dicere. ego sum impeditus z non possum auscul-
tari. puta titio notario delego tibi rogationem: z audi partes et
referas mihi: z postmodum faciam de his que audieris vnum
instrumentum. Item notarius non potest auscultare partes: z
deinde scribere nomina sua locū z tēpus zc. vt mox est: z post-
ea dicere alteri notario. Accipe z fac imbreuiaturam tñ: et ap-
pone signum meum in fine. z sic resultat conclusio bina: vna as-
25 firmatiua: z alia negatiua. **C**onclusio affirmatiua talis est. No-
tarius qui perfecit imbreuiaturam potest alteri notario com-
mittere instrumentum de eo extrahendum: si fuerit impeditus.
Ite conclusio probatur in aut. de tabellio. in text. Secunda cō-
26 clusio negatiua talis est. Notarius rogatus non potest alte-
ri cōmittere suā rogationem nec pōt alteri cōmitti imbreuiatū-
rā scribendam: neq̄ pōt cōmittere suū signū faciendū z apponen-
27 dū hoc tene mēn. **E**t Quero vltari⁹ tñ nunqd protocollū faciat si-
de. Jac. but. tenet q̄ nō. Bal. autē in r. q. de fi. instru. dixit q̄ pū

Instrumentorū product. Fo. lxxij.

ita Jaco. bu. voluisse sentire de bastardello: qđ verū est non face
 re fidē: puta scriptura qđ tēpore in qua celebraf contract⁹ sit p no
 tariū: in quo apponit nōsa p̄trahētū: nōsa testū: locū ⁊ tēpū: ⁊
 dicit in hanc formā. Petrus de talib⁹ vendidit ⁊c. Martino de
 talibus talē rem ⁊c. presentib⁹ talib⁹: renuntiāuq; ⁊c. talis scri
 ptura nullam facit fidē s̄m Bal. ⁊ ita etiā hoc anno consului in
 civitate Cremonē: cū mihi presentata fuisset vna scriptura no
 tarij: in qua erat istud bastardellū ita abbreviatū: verū tamen
 vbi in tali bastardello esse nt omnia requisita in instrumēto: pu
 ta signū tabellionis: ⁊ ei⁹ subscriptio anno dñi. Indictio ⁊c. ples
 nā fidē faceret. ita tenet Albe. in. l. cōtractus. C. de fi. instr. Im
 breuiatura aut qđ extēdit in libro notarij: illa bene facit plenissi
 mam fidē s̄m Bal. in. d. rub. de fi. instr. ⁊ s̄m Albe. in. d. l. cōtra
 ctus. Imo etiā vt dicebā heri: si est diuersitas inter instrumen
 tum extractum ⁊ imbreuiaturā statim imbreuiaturā s̄m Bald.
 in. l. sempronius. p̄culo. ff. de lega. ij. et s̄m Albe. in. d. l. cōtract⁹.
 28 ⁊ idē tenet Ange. in. l. publicati. C. de testa. Attendite t̄ tamē
 qđ si in imbreuiatura non reperitur instrumentū extractum. de
 illa beneficeret fidē. ita dicit Albe. in. d. l. cōtractus. Et Bald.
 in. d. l. j. C. de fide instr. licet vt dixi vobis etiā heri: si notarius
 non conficiet imbreuiaturam de contractu: cum sit consuetudo
 imbreuiaturā confici tanq; transgressor consuetudinis poterit
 puniri. ⁊ si de fide instr. dubietas ouatur: poterit poni notari⁹
 ad testuraz: si non reperitur in imbreuiatura s̄m Bal. in. d. ru
 29 ba. C. de fi. instr. Sed iuxta p̄missa queritur notarius qđ con
 fecit imbreuiaturam hoc modo: talis vēdidit ⁊c. renuntiāuit ⁊c.
 et sic de similibus: qualiter debeat extendere imbreuiaturam
 suam. Dic qđ notari⁹ poterit extēdere circa circūstātiās nego
 cij: ⁊ circa ea que sunt de consuetudine instrumenti extendendi
 non tamen poterit extendere circa substantiam negotij. vnde in
 instrumēto extensionis extrahendo quo ad negotiū principale
 de quo conficiēdū est instrumētū nō poterit aliqd immutari in
 tali instrumēto: nisi qđ repertū est in imbreuiatura instrumenti
 extēdendū: ita dicit simp̄r Bal. in rub. C. de fi. instr. nā ly ⁊c. po
 sitū in imbreuiatura denotat ⁊ exigit extensionē s̄m consuetudi
 nem aliorū instrumētōꝝ extēso: s̄m in simili materia. istud est
 pulcherrimū dictū Bar. in. l. gall⁹. §. j. ff. de lib. ⁊ posth. nō em̄ de
 bebit fieri extēso imbreuiature facte in cā depositi s̄m p̄suetu
 dinē aliarū imbreuiaturarū factarū in causa vēditionis: sed de
 bebit fieri extēso imbreuiature facte in causa depositi s̄m consue
 tudinē aliarū imbreuiaturarū in causa depositi s̄m consuetu
 dinē notariorū: ⁊ si non apparet de eorū consuetudine fiat s̄m cō
 suetudinē generalē. ita not. in aut. si quis in aliquo. ff. de eden. ⁊
 sic de similibus. ⁊ ita p̄dicte cōsului in materia ista. p̄ quodā in
 strumēto: qđ redarguebat de falso in terra paduanā: qđ dixi qđ
 cū nō apparet extēsa imbreuiatura poterit extēdi illa imbreui
 tura ⁊c. s̄m consuetudinē aliorū instrumentorū de simili mate
 ria. vnde dixi qđ debebant inquiri aliqua instrumenta confecta
 per illum notarium in simili materia: ⁊ facere extensionē in hoc
 presenti casu: s̄m apparet in illis instrumentis: ⁊ ita fuit qđ

a Imbre
 niature. S̄
 qđ obeat cō
 tinere in so
 imbreuiatu
 ra ad hoc vt
 p̄bet vid. d.
 Ale. d. imol.
 in cōst. ij. in
 q. parte.

b Quatu
 debeat extē
 dere imbre
 niaturā suā
 Tu dic de
 hoc vt dixi
 plene post
 Lāf. §. i. p̄n.
 huius. c. no
 me. xij. h. itē
 nota in ver
 si. ⁊c. in apō
 sti. in veris.
 verbum ⁊c.
 vbi diffuse
 ⁊ remissive
 hūc articu
 lū examina
 ui. ⁊ de hoc
 etiam nota
 apōst. seq.

c Nam ly
 ⁊c. de hac di
 ctiōe vide qđ
 habentur p̄
 frāc. arc. nō
 l. eādem. de
 duo. re. ⁊ qđ
 ibi dixi s̄m
 p̄sillie.

Instrumentorum productiones.

a **Uolenti**
bus. Adde
no. p. si. f. r. a.
de scala l. cō
sil. inci. mo:
tuo tabel
lione. qd ve
rum est si an
ea sit clausu
la q sit cas
sum z cācel
latū devolu
tate partiū: 30
ut tenet et
Jo. an. i. ad
di. ad spec. i
ti. de instr.
edi. §. ostens
so. ff. illud.
in addi. ma
gna.
b **Aduer**
sarius. Ad
de do. bart.
soci. in cōsi
cxiij. inci.
subtit. ver. a
z iste due re 31
spōsiones. b
cum versic.
preterea. in
ij. part. qd
exemplatio i
strumenti pe 32
ti d3 ex iu
sta cā ab eo
cuius iter
est et ad ei
instantiam
fieri parre
citata z in
dicis auto
ritate: vbi 33
etiā an pie
sumatur so 34
lemmiter fa
cta: z qñ.

etū et enasit penā falsi. **E**st notandū q hec oia habent lo
cum: qñ ille notari⁹ q cōficit imbreuiaturas sit rogat⁹ de instru
mēto cōficiēdo: quare ipse pōt extrahere instrū de imbreuiatur
ra: z pōt extendere vt. §. dixi. Sed vbi notarius cōmitteret alte
ri notario extrahi extractionē instrumēti de imbreuiatura sua:
q: forte impedit⁹ esset: tūc ille cui cōmitteret extractionē instrū
mēti de imbreuiatura nō pōt aliquid extēdere: nec mutare vnū
minimū verbū qd inuenit in imbreuiatura: qd est not. dignum.
ita dicit Bal. in rub. C. de si. instru. Tñ si extenderet iste cui. com
mittitur vitaretur solum illud extēsum: nō autem cetera vitas
rentur: q: vtile p inutile non vitatur. Ita tenet spico. de mata.
in. l. si et falsis. C. de transac. z illū sequit Bal. in rub. de si. instr.
¶ Quero vterius nunquid notarius post redditū instrumē
tum parti qd extraxit de libro suo possit cācellare illam imbre
uiaturam: quam habet in suo libro. respondet fm Bal. in rub.
C. de si. instru. Aut est tale instrumētū qd venit reficiendū: puta
instrumētū vēditionis/ qd adeo vetustissimū esset: qd de nouo
etiā posset refici: vt in. c. si. de si. instru. z tūc non posset illā can
cellari/ posset tamē facere vnā subscriptionem: vel facere extra
ctum: vel fm consuetudinem opponere alia verba. Aut est tale
instrumētum quod non venit reficiendū: vt est instrumētū de
biti: z tunc notarius debet cancellare protocollum in libro suo: tñ
non debet delere: neq: eradere: vt saltem appareat fuisse debi
tū fm Bal. vbi. §. plus voluit Albe. in. l. cōtract. C. de si. instru.
q si protocollū esset cancellatum in libro notar. de volūate par
tiū: quia dicat instrumētum esse extractū: cū tamen hoc non sit:
poterit hoc nō obstāte extrahere z dare copiā volentibus. qd
est not. dignum. **¶** Quero vterius vtrū qñ notarius rogat⁹ da
re copiā instrumēti parti debeat citari aduersarius⁹ qui pōt
ex hui⁹ instrumēto ledi. Dicite q aut nulla est questio: vtrum
debeat fieri sibi: vel ne: puta q: semel habuit copiam: sed pōdidit:
z dicit notarius/ ego non teneo: amplius sibi dare vllā copiam:
certe tūc debet pars que posset ledi citari. ita determinat Bart.
in. l. si. ff. de tab. exhibē. z Bald. in. l. si. C. de eden. **¶** Sed quid
econuerso notarius qui erat rogatus de instrumēto: z qui tam
debebat vnā copiam parti de illa imbreuiatura/ perdidit il
lam imbreuiaturā: vel fuit incendio consumpta: aut alio modo:
nunquid poterit notarius parre que habuit copiam citare: vt
exhibeat illā copiam: quia notarius vult extrahere exemplum
qd vult penes se tenere loco imbreuiature. Bald. determinat in
d. l. fins. C. de eden. q sic q poterit compellere: et tantam fidem
facit tale assumptum quantam originale quod est notandum.
¶ Quero vterius notari⁹ non vult edere copiam parti: nun
quid teneatur de falso. dicite q non: sed tenebitur parti ad in
teresse. ita determinat Bald. in. d. l. si. **¶** Item quero spars ve
nit ad notarium: z petit copiam sibi dari sine extrahi de imbre
uiaturis. notarius dicit: ego non reco: do: q fuerim rogat⁹: nec
habeo aliquam imbreuiaturam super isto facto: de quo sum me
mor: quid erit agendum. Dicite quod cōpellebitur notarius exhi
bere omnes suas imbreuiaturas: z querere iter eas: si adest illa
imbreuiatura

Instrumentorū product. Fo. lxx.

Consum. Vide plene fel. in. c. et litera. et ibi panos. in. l. ij. post quem notavit in apost. ad ipsum in ver. notarius. f. de fi. instru. et quō probetur error notarij: vide do. Alexan. de imo. in consil. xxvj. in. y. parte. 2 in consil. cv. in princip. et in

imbreniatura de qua queritur: et si reperietur extrahet: si autem non reperietur patientiam habebit: nisi probaret pars per testes quod esset rogatus de illa imbreniatura: nam tūc hoc probato notarius qui celat hanc imbreniaturā punietur de falso. ita determinat Barto. in dicta. l. fina. C. de eden. et in. l. cum qui. C. de fal. Similiter notarius q̄ restituit instrumentū defectuosum parti tenetur ad interesse. casus est in. l. fin. C. de magi. consuetudinem. Et ita determinat Bartolus in. l. fina. ff. de tabul. exhiben. plus est quod si notarius omittat scribere in instrumento solennitates requisitas in instrumento punietur de falso: nec auditur aliquo modo si vellet probare errorem: nam eo ipso qd̄ omittit debitam solennitatem et consuetam presumptio est iuris et de iure: quod scilicet commiserit falsum: casus est ad litteram. in. l. imbecillus. in fin. C. de testa. et ita ibi determinat Ange.

¶ Et Caneant ergo tabelliones quando mulieres contrahunt ne omittat scribere qualiter mulier fuerit certiorata beneficio vel letant quia presupposito quod mulier fuerit in veritate certiorata: ipse non scriberet in instrumento punietur de falso. ita dicit singulari. Ange. in dicta. l. imbecillus. similiter si et forma statuti in contractu debet intervenire decretum et consensus proximorum: si re vera intervenisset decretum et consensus proximorum: si notarius non subscripisset in instrumento punietur de falso. Quero nūc de vtili questione et quotidiana. et nūc

¶ quid notarius possit corrigere errorem suum. ² Attendite quia sunt pauci qui sciunt in isto articulo bene determinare. Barto. in. l. si libarius. C. de regu. iur. dicit vno modo et non perfecte. Bald. autem in rubr. C. de fide instru. dicit alio modo et non perfecte. Sed si coniungimus omnium prefatorum doctorum sententias simul perfectam habebimus doctrinam: et ideo simul omnes coniungendo dicite sic: aut non est orta questio erroris inter partes: aut est orta peiore casu/ quando non est orta iudex ex officio suo potest compellere notarium corrigere errorem suū.

¶ Sed an notarius possit de per se corrigere est dubium: sed dicite si notarius erravit circa ea que spectant ad officium suum veluti est in annis domini: et in indictione: et in nominibus testium: et in similibus: tunc potest corrigere indistincte sine parte citata sine non: siue etiā restituerit parti instrumenta siue non. Si autem erravit circa substantiam negotij: et tunc non potest corrigere nisi parte citata. et ita vult Barto. in dicta. l. si barbarus. et Ange. in dicta. l. errore. Aut est orta questio erroris: et tunc non potest notarius corrigere errorem suū: etiam parte citata nisi iudice mandante. et ita vult Bald. in rubrica. C. de fide instrumen. Que omnia procedunt: vbi instrumentū non redarguitur falsum: vbi autē redarguitur falsum: tūc nūq̄ potest notarius corrigere errorem suum nec parte citata nec iudice mandante: et est ratio quod non possit corrigere hoc

Practica Lanfranci.

fi. ea. parte et in consil. xxvj. l. iij. parte. et an et quādo in notario posuit error vel dolus. vide per eum in consil. xcij. in. ij. parte Tu vide de hoc Barto. in allega. l. si libarius. et ibi posui in apostil. ad eum in eo. versic. et in l. imperator in fine. vbi etiam posui in addi. ad ipsum in h. sic. non enim potest corrigi error ita inconsulte. ff. de sta. ho. in. dicit post Bald. in. l. ex precepto nume. vi. in verliq. posuit corrigere errorem. C. de ius. C. cōfir. et post Barr. consil. ccvij. incip. ex facto posito. et consilio. ccxvj. incip. reperitur instrumentum.

Instrumentorum productiones.

casu: q; propter istā falsitatē venit notarius pūrandus officio suo: vt not. in. l. si quis ex argentarijs. in. §. coguntur. ff. de eden. Ita tenet sing. Bald. in rub. C. de fide instru. Et sic habetis nūc plenius expeditum articulum q̄ reperiat per aliquos docto.

38 **¶** Quero utrū per illa verba que quotidie apponuntur in sententijs viso libello: visa lite contestata &c. probetur per tale instrumentū sententię interuenisse libellū & lit. contesta. Innocē. in isto. c. quomā contra^a falsam. in glos. super verbo personas tenet qd non: quā sententiā secutus est Bal. in aut. si quis in aliquo. C. de eden. & Barto. in. l. sciendū. ff. de verbo. obli. & in. l. i. C. de fi. instru. lib. x. Itē tenuit Ang. in. l. optimā. C. de contrahen. stipu. Subiungūt prefati omnes docto. in locis prealleg. qd vbi in instrumento opponūtur verba enuntiativa q̄ annuntiant aliquē actū: qui actus poterit interuenire iure tēpore instrumenti confecti per tale instrumentū p̄bantur tales actus: si autē ille act⁹ nō potuit interuenire tēpore cōfecti instrumenti: tunc ille act⁹ nō p̄bat per tale instrumentū: ecce exemplū in vtroq; mēbro in instrumento sententię dicē viso libello: visa litis contestatione visa iudicis admonitione &c. p̄ tale instrumentū non p̄bat libellū interuenisse: neq; litis cōtest. q; tēpore sententię illa non potuerunt interuenire: sed bene per tale instrumentū probat admonitio iudicis: & q; tēpore quo conficit instrumentū sententię potuit interuenire admonitio iudicis admonētis partes: vt inter sint. Ecce aliud exēplū in instrumento venditionis rerū fiscalium dicē visa subhastatione visaq; pietū cōgruitate &c. certe per tale instrumentū non probat subhastatio: q; subhastatio dicē interuenire pluribus diebus ante venditionē: vt not. in. l. fin. C. sine censu vel reli. Pietū autē cōgruitas bene probatur per tale instrumentū q; potuit interuenire tēpore cōfecti instrumenti: ita determinat Bart. in. d. l. sciendū. & in. d. l. i. C. de fi. instru. lib. x. Et hęc plura sunt & vera in verbis enuntiativis circa aliquē actum de preterito. Cetera autē verba enuntiativa posita in instrumento non probātur per tale instrumentū. sed Bibe. in. l. ex quētiore. C. sine cen. vel reli. Et sim Innocē. in. c. cū in iure peritus. de offic. deleg. Exēplū in instrumento venditionis dicē hoc modo. Petrus fili⁹ quoddā & heres vēturini &c. vēdidit &c. per istud instrumentū vēditionis probatur vēditio/ non autem q; sit filiū vēturini. Tñ si diceretur in instrumento. Petrus heres vēturini &c. probaretur q; Petrus esset heres vēturini: non ea ratione quia sint verba enuntiativa/ sed quia apparet de cōfessione istius Petri & de eius verbis. Et quibus verbis solū adit hereditas: vt in. l. cū qui bonis notarij. in. fi. ff. de acqui. heredi. & no. Bart. in. l. gerit. eo. tit. Nec ob. si dicat/ ista nō sunt verba Petri/ sed sunt verba notarij: q; dico q; in instrumentis verba notarij cōsent verba partū. Idē nō. Bal. in. l. optimā. §. alle. vbi autē notarius testificaretur de visu per verba enuntiativa per tale instrumentū bene probatur. ita dicit singu. Innocē. in. c. cū in iure peritus. de offic. delega. Exemplum vt si dicat notarius actum in tali loco presentibus talibus in tali die. Nam in instrumentis in quo sunt apposita talia bene probant locū/ tēpus/ & perso.

a **¶** Qm̄ cō a tra. Ubi vid Fel. in. v. cō dū. et qd de his q̄ apponunt in instrumento. vi de p̄ eū in. c. scut. §. falsit p̄mo. §. de re iudic. de quo etiā p̄do. Alex. de ius. l. p̄. xvij. in. iij. par. & in p̄. lxxij. in. i. par. & in p̄. cccxvi. e. p̄. vbi ponit l. ter quos p̄bet. & in p̄. clviq. in. ij. parte. dixi d̄ hoc in trac. clausularū l. clui. sentē. §. viso libello et p̄clm̄ &c. vbi dixi se de hoc habes. Celsus

Instrumentorum productiones. Fo. lxxv.

In alio instrō: vide tu plene do. Bar. fo. 31. i. pñ. c. lxxv. lci. i. cā. v. pñmū decidit: cū v. seq. in. 4. parte. 2. consi. c. lxxxi. inci. cū in pñ. ver. seq. ea parte. Ubi etia qd si tabellio dicat i eo. put pñat publico instrm manu talis a me viso 2 lecto: an ei narratiōi fides. 2 adde do. Alex. de imo. i. pñ. vi. p. totū. l. iij. pre. vbi qd si notariū in scriptura sua faciat mētiōē de instrumēto a se viso 2 lecto: vel nisi in actis fa-

ciat mētiōē de pñra-
tione instru-
mēti mādā
tivel alteri
on sufficiat
absqz exhi-
bitiōe: 2 ad
de cū in pñ.
l. c. lxxv. vbi an
instrumen-
tū faciēns
mētiōē de
mādāto nar-
ratiue pbet
de quo per
Gui. d. cūg.
in. l. si qd in
aliquo. m.
1. 2 ibi posui
in apost. ad
ip̄s. in. v. mē-
tiōē. vbi ē
dixi in apo.
ad Bar. nu.
v. 1. h. opti-
mā. vbi ē
docto. C. de
edē. 2 ibi di-
xi post bal.
nu. v. 4. in h.
facit mētiō-
nē. dixi post
collecta. l. c.
dudum. nu.
iij. v. qd si
vnū instrū in
apo. i. eo. h.
de cōner. cō
in. 2 in trac.
clausula. l.
clan. contra
versicū. viso
instrumēto
Celsus.

narū presentia: q: cū notarius dicit actū tali loco presupponit q viderit talē locū: 2 similiter cū dicit presentibus talibus: presu-
mitur q viderit tales personas. **Attendit** ad vnū aliud no-
39 tabile verbū Bart. q. 7 vbi in instrumēto ponunt aliqua verba
enuntiatiua alicuius solēnitatis de preterito: que etiam nō po-
tuerūt interuenire tempore cōfecti instrumēti si esset talis solē-
nitas probatur per instrumētū. Si aut partes nō potuissent re-
nuntiare: 2 tūc secus. ita tenet Bar. in dicta. l. i. C. de fide instru-
lib. 2. 2 in dicta. l. sciendū. 2 sic ipse intelligit. l. optimā. C. de con-
trahen. emptio. Exēplū de vēditione rei ecclesie. dicit notariū in-
teruenientibus plurib⁹ tractatib⁹: capitalis: cōsensu pñlati 2 c.
certe p illud instrumētū nō probabit tractat⁹: q: nō potuissent
renūtiare dicto tractatui. Sed si in instrumento sententiē dice-
retur. visa lris cōtesta. visis iuramētis testiu 2 c. per tale instru-
mentū nō probabitur lris cōtestatio: vt. 3. dixi. quia partes nō
possunt illi renūtiare: cum sit de substantia iudicij: sed probabit
interuenisse iuramentum testium: quia tali iuramento potest
renūtiari per partes: vt in. c. per tuas. de testi. et in glos. 2 in l.
pñma. ff. de feri. Et sic modo habetis plenam hanc materiā ver-
borum enuntiatiuorum: que enuntiat aliquem actum de preteri-
40 to 2 de ceteris verbis enuntiatiuis. **¶** Modo quero: pone qd
vnū instrumentum faciat mentionem de alio nunquid tale
instrumētū probet contenta in alio instrumēto. 2 de quo fit mē-
tio. Dicite secundum Bart. 2 Bal. in aut. si quis in aliquo. pre-
alleg. Aut ambo ista instrumēta sunt confecta inter easdē perso-
nas: et tunc probat exemplum sacro instrumento venditionis
in quo apparet de pretio et de re vendita sit aliud instrumētum
in quo emptor promittit pretium venditori hoc modo talis em-
pto: promittit dare centum sūto occasione cuiusdam fundi sibi
venditi prout cōstat per instrumentum rogatum per talē: certe
facit fidem istud instrumentum faciēns mentionem de instrō
venditionis: etiam si non producat instrumentum venditio-
nis. Si autē ambo instrumenta non sunt confecta inter easdem
personas: tunc instrumētū faciēns mētiōē de alio non pro-
bat de contentis in alio. Exēplum dum dicitur in quadam cō-
paritione facta per quendā procuratorem titius procurator: seq.
de qua procuratiōe cōstat per instrm rogatum per talē: certe
non probat de procura. nec de mandato. nisi ostendat. et sic de
41 singulis. **¶** Quero: pone aliquis in libello vel in positiōib⁹
facit mentionem de aliquo instrumēto: nunquid teneatur illud
incontinenti exhibere: anteqz iudicatur. Hanc questionem res-
pon. Innocen. in. c. 1. de proba. 2 etia sūlam sequitur Ange. in. l.
1. sedendo. ff. de eden. Sed q: dicta sua sūia nō est vera: nō cura-
eius verba aliter recitare. Ideo Bartol. in. l. postqz. ff. de
34

Instrumentorū productiones.

a **C** prout a
de qua di
ctione vide
do. Alex. de
imol. in pñ.
cvi. i. q. par
te.

lega. no. caueatur. Mirabiliter tamen dicit: quod aut fit mētio
de instrumento limitatiue aut declaratiue. Si limitatiue tunc
illud exhibere debet anteq̃ audiatur. Exēplū. actor dicit: talis
vendidit mihi talē fundū prout constat in instrumento rogato
per talē: nam illa dictio prout^a est limitatiua: vt in l. edita. C. de
eden. Certe non debet audiri: nec tenetur respondere: nisi prius
exhibito instrumento venditionis: quia cum actor dicit prout
continetur in tali instrumento videtur limitare obligationem
scdm̃ quod continetur in instrumento. Sed in instrumento pos
sunt esse aliq̃ue rasure. als cancellature: ex quibus instrumentū
redderetur suspectū. Si autē fit mētio de instrumento declara
tiue. puta dicit actor: in libello talis vendidit mihi talē fundū. &
hoc constat ex publico instrumento rogato &c. & tunc actor non
tenetur exhibere instrumentū statim sed lit. contesta. **A**ten
dite tamen q̃ in primo casu vbi dicitur quando fit mētio de instru
mento limitatiue: q̃ actor tenetur incontinenti exhibere instru
mentū anteq̃ reus respondeat. hoc est verū nisi apud reū veri
similiter esset tale instrumentū: quia tunc actor non tenetur in
continenti exhibere scdm̃ Barto. in l. p̃eallega. Exēplū: legata
rius petit rem legatam per testatorem ab herede: et dicit in li
bello suo. talis testator reliquit mihi in testamento suo. x. prout
constat in instrumento rogato per talē &c. Nā hoc casu legata
rius non tenebitur incontinenti exhibere instrumentū testamē
ti: quia verisimile est instrūm̃ testamenti esse apud heredē: vt in
l. si que sunt cautiones. ff. fami. hercis. & in l. si. ff. de fide instru. &
hanc quidē sniam secutus est Joan. de imol. in. c. p̃e proba. Ex
supradictis habetis: qd̃ tutius est actori quando vult facere mē
tionē de aliquo instrumento in libello: q̃ dicat: & de hoc constat
in instrumento rogato per talē &c. q̃ incontinenti non tenetur
exhibere instrūm̃: secus si diceret prout continetur in tali instru
mento &c. vt ex predictis liquet. **Q**uero vltius de alia vti
li questione vsq̃ ad quē terminū possint produci instrumenta.
dicite quod vsq̃ ad conclusionē in causa^b in. c. cum dilectus. de
fi. instru. saluo nisi esset statutus certus terminus per statutū
etiam per legem: quia vltra illū non liceret instrumenta pro
ducere: cū terminus statutus a lege vel statuto semper intelli
gatur perēptorius: nec vltra terminū a lege vel a statuto statu
tū aliquid proponere: licet istud est singularē Innocen. in. c. cū
terminus produciendi instrū nō statuit per legē vel statutū: sed
et statutus a iudice: nunquid vltū illū terminū poterint instrūta
produci. multe circa hanc articulū sunt opinionēs: sed vera opi
nio & cōis est: q̃ etiā vltra terminū possunt produci re integra. si
ius aduersarij non sit effectum dēterius. Nam si essent perem
pti testes aduersarij post terminū per quos testes aduersarij
reprobaret instrumentū. non posset produci instrumentū post
terminū iudicis: als sic. pro hac sentētia est casus ad literam in
l. emancipium. ff. de optione lega. Nec equidem fuit sentētia
Joan. and. in dē. sepe. de verbo. sig. in glo. in verbo non obstan
te. Eandēq̃ sententiā tenuit Jaco. de are. & Cyn. in l. si ea. C. qui

b **E**n cā. b
Et an. post
cōclusūz in
causa. vide
do. Alex. de
imo. in cōsi.
xi. in. q. par
te. & an. pos
sint produ
ci ante litez
cōtest. vide
per eum in
cōsi. i. q. i. q.
parte. adde
r. Feli. hic i
n. glo. in n.
productione.

Instrumentorū pductiōes. Fo. lxxv.

¶ Per testes. Per quot testes aut reprobetur vide do. Barto. soz. in consil. xciq. inci. prestantissimi. ver. p. i. et c. cū. circa fin. in. u. parte. vbi etiā qd requiratur ad eius confessionem: et quid si testes descripti in instrumento contradicunt: an eis credatur. vide do. Alexā. in cōf. cclv. in fin. in. u. parte. et de hoc no. Enil. de eug. in. l. in exercendis. in punc. ibi posui in addi. ad ipsum. in versi. quatuor testes.

accu. non possunt. Idem quoq. tenuit Ange. in. l. i. §. edenda. ff. de edē. Adiciēs plus: qd si iudex adiecerit terminis sine statuerit peremptorium. x. dierum ad producendum instrumentum: et si infra illū terminum nō produxerit: nō amplius audietur vel aliter terminū peremptoriū statuerit quod adhuc nihilominus poterit producere secundum theoricam supradictam: quod est incertū tenendum: cū illa talis contumacia nō inducat terminum peremptoriū secundum Barto. qui ita not. in. d. l. mancipio rum. **¶** Quero nūquid instrumentū possit reprobari per testes. **¶** Iste est pulcher articulus et utilis. In quo decidendo varij varia dixerunt: tamen pro conclusione veritatis et cōis opinionis sic habetis distinguere: aut vnus testis contradixit instrumento aut plures. Si vnus testis contradixit: tunc aut est vnus ex testibus instrumentarijs: aut vnus de testibus extra instrumentarijs. Si est vnus de testibus instrumentarijs et tunc aut est supernumerarius: et tunc per illū non reprobatur instrumentum: aut est numerarius et de testibus requisitis instrumenti: et tunc facit instrumentū suspectū: ita qd fides ei nō adhibet: vt in. l. i. §. ff. ff. quēad. testamen. aperi. Aut est vnus de testibus extra instrumentum: et tunc non reprobatur instrumentū. Ita tenet Joan. Cal. quem sequitur Joan. de imo. in. c. cū iohannes beremita. de fide instru. Aut sunt plures testes contradicentes instrumento et tunc aut sunt testes descripti in instrumento: aut extra instrumentum. si sunt descripti in instrumento: et tunc aut dicunt se non interfuisse contractui: et tunc si sunt supernumerarij instrumenti non preiudicant. Si autem sunt numerarij: et tunc etiam si non essent nisi duo: reprobatur instrumentum: quia et si non est nisi vnus numerarius qui contradicat instrumento preiudicatur instrumento: multo magis si duo. et hoc nisi per alios testes probaretur istos tunc presentes. Iste casu si quilibet testis testificetur de se tū: quod non interfuit contractui: per hoc non erunt testes singulares secundum Barto. in. l. i. §. ff. ff. quēadmo. testa. aperi. Et est ratio: quia quēadmodum testes deponentes: super affirmatiua non dicuntur singulares: ita qd eorum testimonium reprobetur: licet sint singulares in causa propria sui dicti veluti si testes dicant quilibet de per se interrogatus titius mutauit seio. x. et hoc seio: quia vidi: nam licet testes non testificentur nisi de proprio sensu et proprio visu et non de sensu aliorum: et sic sunt singulares in causa propria sui dicti: non tamē propter hoc repelluntur. Ideo idem erit in testibus deponentibus super negatiua: quia si quilibet testis remoueat propriū sensum actū tanq̃ singulares: licet non remaneat sensum contestuū ab actu tanq̃ singulares non repelluntur: et pro hoc facit quia contrario rum eadem est disciplina: vt in. l. si ex toto. in princip. ff. de lega.

vbi etiā dicitur post Bart. nu. v. in h. si. reddat falsum. C. de fide instru. dē xi post eundē Bart. in aut. instru. cau. et fide. §. si fo. nu. j. i. ver. quot testes. colla. v. post. Bal. i. l. optimā. nu. xij. ver. queret alia. per quot testes. in apo. stil. in eo. h. C. de com. stipul. post collect. in. c. cū iohannes. nune. iij. ver. sed per quot testes reprobatur. in apo. stil. l. eo. vers. de fide instr. vbi dicitur post p. no. nu. xij. Celsus.

¶ In. c. cum iohannes. Et ibi dē vide ff. l. in h. sic. in glo. in versi. instrumentum. in versi. seu. y. con. da.

Instrumentorum productiones.

a ¶ **C**elſu. Sed quando teſtes diſcrepāt ab inſtrumēto quid fieri debeat. vldē do. Alex. de imo. in conſi. lvi. in. ij. parte. vbi nō. ponit cui magis ſtatut. Et adde dominum Barto. ſo. i. in conſi. clxxj. incipien. dū. profecto. verſi. multum etiam. circa finem. quod teſtes inſtrumentarij ad reprobandum inſtrumentum ſatis eſt quod deponant rem non fore geſtam prout inſtrumentum cantat: licet non recordentur

put res fue-
rit geſta.

b ¶ **R**ecor-
dari. an tūc
vincitur vi-
de do. Alex.
de imo. in
coſi. xliij. in
ij. parte.

c ¶ **I**nſtru-
mentū. Ad-
de tamē qđ
ſales teſtes a
ſunt optime
opinionis.
vt per Bar.
ſo. i. in conſi. 45
lxx. incipē.
in cauſa do.
coſe. ver. po-
ſtremo dico
circa pñci.
vbi enī idē
quod hic p b
Lantrā. de
quo dic: vt
dixi ſupra
co. verſi. nu-
mc. xvj. d-
ſicu. queto. c
nunquid in
ſtrumētum.
in apoſt. in
verbu. per
quot teſtes.
Celſus.

1. Affirmatiua ⁊ negatiua ſunt contrarie: ſed teſtes deponentes ſuper affirmatiua nō repelluntur a teſtimonio: l3 ſint ſingula-
res in cauſa propria ſui dicti: ergo eodem modo erit in negati-
ua ſi teſtis non remouet ſenſum conteſtis ab actu. Ut in euen-
tur iſte contrarietates debet eſſe cautus ille qui vult probare te-
ſtes non interfuiſſe illi contractui qđ capitulet loco tñ⁹ ⁊ tempo-
re celebrati contractus: ⁊ quod illo tempore et loco tñ⁹ ⁊ ſeius
non fuerūt preſentes: ⁊ qđ vnus nō potuiſſet eſſe preſens quin-
eū alius viduiſſet: tūc teſtes interrogati ſuper illo capitulo dicūt
contenta in capitulo fore vera. pñmus teſtis dicit ſcio. quia non
fuit preſens: nec ſeius fuit: quia erat mecum: ⁊ ſic de ſingulis.

¶ Aut teſtes contradicant inſtrumento dicentes ſe interfuiſſe
cōtractui: ſed dicunt negotium aliter fuiſſe geſtum: ⁊ tunc per
duos teſtes reprobatuſ inſtrumētū: niſi coadiunetur per alios
teſtes in illo deſcriptos viua voce loquens vera eſſe que conti-
nentur in inſtrumento. dummodo ſint teſtes qui ſufficiant in il-
lo contractui: vel in illo actu vel in illa diſpoſitione.

¶ Unde ſi
in codicillis in quibus requiruntur quinq; teſtes duo conſcri-
pti contradicerent: alij tres deponerent pro codicillis: non poſ-
ſet ſuſtineri inſtrumentum. quia non reperiuntur niſi tres te-
ſtes in codicillis qui non ſufficiunt niſi ſint quinq; ideo oportet
ret quod quinq; deponerent p codicillis: ⁊ ſic de ſingulis. et ita
tenet Bart. in. d. l. i. §. i. quēad. teſta. aper. Item tenet Joan. cal. ⁊
Joan. de imo. in. d. c. cum iohannes eremita. Vbi autem teſtes de-
ſcripti in inſtrumento dicerent ſe non recordari de contentis
in inſtrumēto: non tamen propter hoc intelligitur inſtrumen-
tum vitiatum ſecundum Barto. vbi. §. ⁊ ſecundum Joan. cal. ⁊
Joā. de imo. in. d. c. cum iohannes. pro quibus facit gloſ. in. l. i. §. ſi

46 dubitetur. ff. de iud. ¶ Aut teſtes contradicentes inſtrumen-
to ſunt extra inſtrumētum ⁊ tunc cōis opt. in hoc reſidet qđ duo
teſtes ſufficiunt ad reprobandum dictū inſtrū: niſi coadiune-
tur per teſtes in eo ſcriptos viua voce deponentes. arbitratuſ ta-
mē iudex ⁊ erit in eius arbitrio inſpecta qualitate perſonarum:
nam ſi notarius erit bone fame ⁊ inſtrumentum non contineat
raſuram: neq; ſuſpitionem ⁊ teſtes contra inſtrumētum ſint vi-
liſſimi ſtabitur potius inſtrumento. Si autē notarius eſſet mo-
dice fidei: vel inſtrumētum haberet in ſe aliquam ſuſpitionem: ⁊
teſtes forent omni exceptione maiores: tunc derogaret inſtru-
mento: ita qđ hoc remaneret in arbitrio iudicis. ita tenet Bald.
in. l. in excecandis. C. de fide inſtru. ⁊ Barto. in. d. §. ſi debetur.

47 ¶ Unum ſcias tamē quod teſtes per quos debet reprobari in-
ſtrumētum debent eſſe omni exceptione maiores. Itē aduerte:
qđ in his que ſunt de longinquo magis credit inſtrumentis: qđ
teſtibus. caſus eſt ad literam in. l. celſus. ff. de proba. ⁊ hoc qđ la

Instrumentorum productiões. Fo. lxxviii.

h C. l. si ex fal. ubi vide do. Jaf. may. 7. do. Alex. 7. Salic. 7. Fran. arc. et Feli. i. n. c. fraternitatis. de here. et. d. alex. de imol. in consi. cliq. in. iij. parte.

b C. vltim. unde tu plene p. Feli. i. c. et lris. j. de fide istr. 7. plene i. c. inter dilectos. 7. iter. ibi s. j. de fide istr. vide d. hoc p. Guil. d. cu. i. l. scripte. nu. j. 7. qd ibi potui in addi. ad ip. in 8. possunt copari. C. de fi. istr. dixi post Bar. in. l. dnt. muti. 7.

48 bilis est memoria h. ois. vt in. l. peregre. ff. de acqui. pos. C. t. vlt. **U**terius quero: nūq. sit ex forma statuti vel alterius iuris in instrumento requiratur certus numerus testium. notarius conueneretur in istis testib. Bal. in. d. l. domiti. labeo. ff. de testemē. tenet q. in instr. publico notari. nūq. conueneret in numero testium. in scriptura autem priuata bene poterit computari in numero testium: 7. sic bene poterit deponere dictum suum sicut ceteri testes descripti in scriptura priuata: 7. ita est tenendum.

49 C. t. 3. re. quero nūquid si aliqua falsitas est in istis: totū instrumentū sit falsum. dic. q. aut est suspitio falsitatis ppter rasurā aut ppter aliud vitium. si ppter rasurā: tunc aut rasura est circa substantiale instr. pnta idistinctiōe vel ānis dñi: vel sibi: tūc totū instr. reddit falsum: vt tenet. Bal. in. l. si ex fal. C. d. trasac. aut rasura est in alia parte: tūc aut per nō rasurā dat fides ratio. 7. tūc totū instr. h. fide: aut p. nō rasurā dat fides ratio: tūc 7. rasura est in loco nō suspecto: nihilomin. valet instr. si aut rasura est in loco vbi est punct. questionis et tūc instr. vitatur ita tenet Bal. in. l. si. C. de edict. di. adri. tol. aut in instrumento est aliud vitium: per quod est suspitio falsitatis: 7. tunc si vitium est in vno capitulo principali vitant omnia cōnexa: aut sunt plura cōnexa capitula separata: tunc si vitatur est vñ capitulum: nō vitantur cetera capitula ita tenet Innocen. in. c. fraternitatis. de here. Et idem tenet Bald. in. l. si ex falsis. C. de transactio. Diversum namq. est in testib. quia si falsum dicunt circa substantiam negotij principalis: vel circa id quod est qualificatio: nūm totius probationis: totū dictum suum vitatur: veluti si testis interrogatus si est affinis. responderet q. non. cū tamen esset affinis totum suum dictū vitatur: quia mino: fides adhibetur si esset affinis: q. si nō esset. ita determini. Innocen. in. c. frater n. quod sequit. Bal. in. d. l. si ex fal. secus si testis dicat falsum circa aliquas: circumstantias: que non spectarent ad negotiam princip. i. e. quia per hoc nō vitaretur dictum suum. Innocen. in. d. c. fraternitatis. veluti si diceret contrahentem esse alia affinitate. q. sit 7c. Vñ aduerse fm. Bar. q. quādo reperitur in aliquo instrumento verbū aliquod cācellatū presumit sponte. 7. cōsulge cācellatū per illū habentē potestatem cancellandi: sic id qd est cācellatū nō debet. ideo si testator in instrumento legasset c. nūm 7. in instrumento esset vñ verbū qd diceret dūcēta cancellatū. certe illa dūcēta non debet. hoc fallit in relicto ad pias causas: quūlūd psumit incōsulte cācellatū: 7. per cōsequēda debet cācellatū nisi pbe. cōtrariū. ita no. Bar. in. l. p. orunc. i. ff. de his q. in re de. C. vltim. 7. quero nūquid delictum possit probari p. instrumentum. Cōclūde regulariter q. nō. fallit tamen in trib. casib. p. vñ. s. si in cōtrahendo delinquat: puta: quia quis

itē scribit. ff. de auro 7. argē. leg. post bal. i. l. si ex falsis. num. xiiij. 7. sed q. ro qd i. istr. vbi ē addi. di. in. l. i. pte falsum. C. d. trasact. post collect. in. c. cū jo. i. si. i. v. totū reputatur. de fi. istr. no. Feli. i. c. inter dilectos in ver. i. text. ibi sed pira. eod. tit. Cel. c. C. Per in instr. vñ. d. Ale. de imo. in. l. p. or. de edē. 7. Feli. i. c. cū in ecclesiis. j. de ma. 10. 7. obe. et l. c. j. de excep. vbi se remittit ad. d. c. in ecclesiis. 7. ol. i. p. h. c. r. iij. 7. de hoc vñ plene. j. in pract. Bal. i. rub. de questione. circa materiā p. o. ba. in p. m. Celsus.

Instrumentorum productiones.

In. c. cū
 p. 7 ibi ples
 ne 7 ad satu
 ritatē vide
 ff. l. iij. co.
 ff. l. x. qrit.
 7 do. Ale. de
 imol. l. i. nec
 ei. §. i. dādo. a
 7 Old. l. pñ.
 lxxv. vid col
 le. l. all. c. cū
 p. nu. j. 7 qd
 ibi signam i
 apof. ad ipz
 in pñ. iudex.
 vbi ē posui
 i add. ad pa
 uor. nu. viij.
 l. 7. nō reco
 gnoscētib⁹
 supiorē. di
 xi post Bal.
 l. ru. C. §. fi. l.
 str. nu. ij. 7.
 si at p legē. b
 l. 7. nec face
 re tabellio
 nem. 7 post
 bar. j. nec ei
 §. eo. u. nu.
 j. i apof. in
 §. creare. ff.
 §. adoptio. 7
 pañ. pñ. iij.
 volu. j. Cel.
 b. 2. Notis
 pñ materia
 vid q habet
 p frā. aret. i
 l. hēdes. de
 testa. 7 q ibi
 dixi i apof.
 c. Uti. Ad
 de ff. l. no.
 plene i. c. cū
 venerabil. i
 7. pñ. est c
 cū. seq. de
 receptio.

vēdidit eā rem duobus emptorib⁹: vt in. l. qui duobus. ff. de fal.
Secūdo fallit si quis describit aliqd sibi in testō. vt in. l. j. de his
 qui sibi in test. ascri. **Tertio** fallit qñ potest pbari: id venit in
 cidēter ppter delictū. ita intelligit glo. in. l. cōtra negantē. C. ad
 l. aquil. 7 oportet pbarē rē in qua datū est damnū esse in eam. vt
 in. l. liber homo. §. leges ad. l. aquil. Dñiz potero pbarē per in
 strumentū si pbauero ptractū: qui requirit ad aquisitionem do
 minij. Ista est doctrina Guil. in. l. j. in. §. diu⁹. ff. de testi. quē seq
 tur Bar. in. l. senat⁹. ff. ad turpi. in. c. cū. p. 2. tabellio. j. de fide in
 stru. dicit q solus papa vel imperator pōt creare tabelliones: et
 non alius: quia q adhibeatur fides scripture tabellionū: est con
 tra ius naturale: 7 ideo restringēdū. est effi contra ius naturale
 q vna pellis animalis mortua debeat facere plenā probationē
 7 q plus ei credatur: q̄ voci vñe vnus testis. potest etiā crea
 re tabelliones fm eundē ille cui est concessum hoc priuilegiū a
 papa vñ imperatore. vt sunt isti comites: qui dicuntur palatini.
 Itē poterūt creare tabelliones quibus hoc dedit p̄uetudo que
 dat iuri sdictionem: vt in. l. j. C. de emanci. libe. Non tñ isti habē
 tes ex consuetudine potestātē creandi tabelliones poterunt ali
 quādo talē concedere potestātē: q̄ cōsuetudo nō pōt induci: nisi
 cū cōsensu tacito vel expresse superioris in Innocē. in. d. c. con
 p. tabellio. Subdit tñ ibidē Inno. q etiā reges q habent sup̄e
 iorē potestātē 7 merū 7 mistum imperiū poterūt creare tabel
 liones. 7 idē dicendū in alijs habētib⁹ eandē potestatem: vt est
 in. l. i. d. Mediolan. **¶** Quero vltorius notarius scripsit testamen
 tum testator: e existēte i periculo mortis: 7 cepit ipse notari⁹ pu
 blicare testamentum presentib⁹ testibus: vt mortis est: ante q̄ fi
 niuerat notarius publicare mortuus est testator. **¶** Queritur
 nūquid valeat tale testm. ter. habes singularissimū: q non valet
 in. l. fideicomissa. in. §. quoties. ff. de leg. iij. 7 ita sequit Bar. 7 ce
 teri doc. 7 per illū ter. dicit Bar. multū singulariter ibidem: q si
 reperitur schedula testamēti in protocollo notari⁹: et nō dicatur
 in schedula qualiter lectum est publicatū dicū testamentum: q
 non valebit testamentum: nec faciet fidem illa schedula.
¶ Quero vltorius: quidam produxit instrumentū in iudicio:
 aduersa pars redarguit illud de falso. vidēb ille qui produxit
 illud instrumentum illud posse de falso redargui coram iudice
 protestatur vñ euitet penam falsi se nō vsurum illo instrumen
 to: nec velle vñ. dicit aduersa pars. tu es vsus illo instrumen
 to. 7 sic debes puniri. qd iuris. Dic q ppter talem p̄testationem
 nō punitur: immo euitat penā falsi: vt est ter. sing. in. l. si aduer
 sari⁹. C. de fide instr. sed post talē p̄testationē si voluerit postea
 vñ illo non auditur nec poterit illo vñ fm Bald. **¶** Quero qd
 possit creare tabelliones. Innocē. in. c. in. d. l. aduersarius. scdm
 Bar. l. i. eos. ff. §. falsis. Et ideo vna cantela est: q vbi quis pdu
 cit instrumentum in iudicio: q aduersa pars instet corā iudice et
 dicat. dñe iudex interroge: is talem qui pducit tale instrumen
 tū: si vult eo vñ: 7 si rñderet q sic. nō poterit postea euitare pe
 nam falsi. si arguat instrm de falso. ita t3 Bald. in. d. l. si aduersa
 rius. 7 Bar. l. d. l. eos. nec poterit penitere: qd tene mēti qz quo

Instrumentorū pductiones. Fo. lxx.

- 35 **Idi. nū.** Et Querit de alia qōne. lata est iūta cōtra pducētem instrumentū falsū super crimine falsi. queritur nunquid talis sententia noceat notario: qui fabricauit tale instrumentum. **Can. l. i. C. qui accu. pos. determinat q nō:** quia res inter alios acta. **cc.** Quod verū est f in Angel. nisi sit lata sententia. sciente notario: et quia tunc bene p̄iudicat etiā notario per. **l. i. fi. C. de re iudi.** Et ideo sit caut⁹ notarius: qui sciat causam falsi agitari contra producentem instrumentum vt compareat ad defensionem: et etiā appeller si sibi visum fuerit. **arg. in. l. si suspecta.**
- 36 **de inoffi. test.** Et iuxta p̄missa dubitat⁹ aliquis in causa sua p̄duxit duos testes optime p eo deponentes. Aduersa pars p̄dēte lite accusat illos de falso: ferit sententia contra ipsos testes q falsum testimoniū dixerūt: nondū autē est finita cā principalis in qua dicti testes suū p̄dictū deposuerunt. Et Queritur nūquid sententia lata cōtra p̄dictos testes p̄iudicet illi qui p̄duxerunt: et quorū testimonio debet obrinere producēs. **Cy. in dicta. l. i. fi. C. qui accu. pos. vel non determinat q talis sententia nō noceat illi: qui produxit testes tales. pro cui⁹ sententia facit quod in simili videmus: quod sententia cōtra producentē testes quia dictum suū est falsū: m. solum nocet producenti: nō autēz testib⁹: et hoc quia nō est actum cōtra seipsos testes: ita erit secōtra: q sententia lata contra testes qui falsum testimonium dixerunt non nocebit producenti: quia contra eum non est hec causa agitata: hec similitudo probatur in. **l. l. i. C. de his qui nō. in. fa.** Et Quero de alia questione: notarius in suo p̄collo eu in suo libro p̄ocolloz. vel imbreuiaturarū extendit instrumentum: in quo cōtinentur dies celebrati cōtractus. et in instrumentis requisitus postea dat copiam parti de tali instrumento extractans ei copiam in publicā formam: vt mox est in quo instrumento sic extenso nō est appositā dies. Queritur nunquid valeat tale instrumentū cū in eo nō sit dies appositā: et an illa dies appositā in p̄ocollo repetita videat in instrumento extracto. **Spe. in titu. de instru. editione. determinat q valeat instrumentum: et videtur repetita dies appositā in p̄ocollo. Hanc sententiam sequitur Bar. et est cōmunis opi. doc. in. l. finita. §. idem videmus. vers. sicut repetitaz. ff. de dam. infec. et. l. de pupillo. §. si quis ipsi p̄tori. ff. de no. ope. mun. et in. c. causam q. de rescrip. idem determinat Bar. in. l. si quis ex argentariis. §. si initium. ff.****
- 38 **de eden. et ita etiam vos tenete.** Et ex quo ergo habetis vnā notabilem conclusionem: qd instrumentū quod dat notarius parti extractum valet et tenet: etiam si in eo nō sit appositā dies celebrati cōtractus: dummodo in p̄ocollo cōtineatur dies: q illa dies appositā i p̄ocollo censetur repetita in istro extracto. Et vt plenius intelligatur de ista repetitione. habetis consyderare q potest dubitari de dicta repetitione circa omnia: que requiruntur in instrumento publico et in instrumento publico plura requiruntur: vt notat glo. in. **l. generali. de tabellioni. li. bro. x. et in autenti. vt proponatur nomē impera. De quibus dicite: vt. §. in hoc tractatu plene dixi.** Et Quero igitur circa istā repetitionem. nūquid si in principio libri notarij est appositum

a **Producers.** Dicere rū qñ excipitur de falso 3 testes tm: sed p̄tra: qñ p̄tra testes et pducēte p̄o quo videtur de do. Alex. de imo. in. l. ij. §. i. vi bono. rap. et in l. qd ait. §. q ait. de adul. et Bal. i. l. fi. ad fi. C. de instru. et Jo. an. in addi. ad spe de legi §. restat. ver. sed qd in statuto.

Instrumentorum productiones.

a Sequē a
tibus. p: o
quo Quid fe-
li in. c. j. vbi
ceteri. j. de
fid. insiru.

millesimū in primo protocollo: in ceteris aut instrumentis sequen-
tib^{us} nō est appositū aliquod millesimū appositū: in primo in-
strumento intelligat repetitum in omnibus sequētib^{us}. Guido in
dicto. §. si initium preallega. determinat qd sic. et idē tenet Bald.
per. l. cōtinuus. §. cū ita. ff. de verbo. obligatio. et per. l. si quis ex
argentariis. §. si initium. preallega. et est ratio qz in vno anno po-
test notarius plura instrumenta p̄ficere: et sic in eodē millesimo
ideo nimirū si millesimū appositū in primo instrumento intelli-
gatur repetitum in omnib^{us} sequentibus instrumentis: et ita de
cōsuetudine seruat: qz notari^{us} in principio anni facit vñ librum
nouū et principio ipsi^{us} libri dicit. Me sunt imbreuiature de qui-
bus rogatus fui ego talis. de anno. M. cccclij. Si autē in medio
libri esset appositū millesimū: intelligeret repetitum in sequēti-
bus: nisi aliter appareret de mente notari^{us}. Si autē in fine om-
nium imbreuiaturarū opponatur millesimū trahit ad oīa prece-
dētia: si hoc cōstat per aliquas cōiecturas: vel per aliqua verba
alīa non. verbigratia: in fine imbreuiaturarū dicit notarius. Me
sunt imbreuiature mei talis notari^{us}. de quibus fui rogatus. et
no dñi. M. cccclvj. Et Quid autē de indictione. nunquid indi-
ctio apposita in primo protocollo notari^{us} intelligat repetita in
sequentibus. d. Barto. in. d. §. si initium. quod si in libro nota-
ri^{us} nō sunt facte imbreuiature nisi vñ^{us} anni: qz tūc indictio ap-
posita in primo protocollo notari^{us} intelligitur repetita in oībus
sequentibus: qz in vno anno nō potest esse nisi vna indictio: vbi
autē in libro essent instrumenta pluriū annorū tūc secus: quia vna
et eadē indictio non potest currere in pluribus sequētib^{us} an-
nis. ita determinat Bar. in. d. §. si initium. Et nūquid autem
dies apposita in primo instrumento protocolli notari^{us} intelliga-
tur repetita in sequentibus. dicite qd sic: si immediate sequitur
fm doc. vt in dicto. §. si initium. Alio nō: nisi secundum quod. f.
dicam. Potest enim apparere ex coniecturis: qz non sit repetita
dies in sequentibus. ecce pono qd in primo instrumento proto-
colli est apposita dies: postea sunt dimisse due vel tres carte va-
cane qz nō sunt scripte. deinde in sequēti carta est instrū sine die
certa: in illo instrumento non intelligitur apposita dies est in
primo protocollo: nisi apparet notarium dimisisse illas cartas
non scriptas per errorem. puta quia propter festinantiam: vel
nisi ex alijs coniecturis appareat dictas cartas pro superua-
cuis habitas esse: puta quia notarius scripsit super illas vacat:
et nihil deficiat: vel alia similia. Secundo apparet nō esse repe-
tendam diem in sequenti: quando in ipso instrumento debet in-
telligi repetita dies: et dimissum est spacium. vbi debebat appo-
ni ipsa dies: verbigratia: instrumentum dicit actum anno. M.
tali. deinde dimittit spacium: vbi debebat poni tali die. nam eo-
ipso. quod dimisit spacium: non valet tale instrumentum cele-
bratum illo die: que cōtinetur in precedenti instrumento: quia
hoc dixisset: nec de eo dubitasset notarius dimittendo spa-
cium: cum in primo instrumento sit ipsa dies scripta. Tertio
coniectura erit quod non erit repetita dies: si est apposita tan-
tum dies in genere: nec dñi de qua die. Idem etiam si apposi-

Instrumentorū pductiones. Fo. lxx.

tus mensis alius: quam sit positus in primo instrumento: certe nō intelligitur repetita dies apposta in primo instrumento: cum hoc sit impossibile cessantib⁹ illis coniecturis erit in arbitrio iudicis: an dies intelligatur repetita vel non: si facit multa instrumenta insequencia immediate instrumento primo teneat hoc pro constāte: qd̄ intelligitur repetita: nisi sint aliquę coniecture in contrarium. vt. s. dixi. ¶ **¶** Quero: notarius in principio protocoli sui siue imbreuitate apposuit signū suū: post ea in alijs suis imbreuitatis non apposuit signū suū: nunquid alie imbreuitates valeant: et nunquid signum tabellionis intelligatur repetitum. Bartol. in. d. s. si initium. determinat quod si: quia tales imbreuitates valebunt: et signum intelligitur repetitum: cum sit vniformis in ceteris imbreuitatis. Idē si apponatur in fine omnium imbreuitatarum qd̄ intelligitur in ceteris imbreuitatis. De ceteris anteq̄ requisitis en̄ intelligantur repetita. dicite plene: vt in. d. s. si initium. ¶ **¶** Quero: vltimū vtrum amissum instrumentū possit probari per testes. ita vt sufficiat ad condemnationem. gloss. est singul. in. l. sicut. C. de fid. instrumen. que dicit. qd̄ si per testes probatur amissio instrumenti: qd̄ istud sufficiat. ad hoc vt possit deferri iuramentū in supplementum probationis. gloss. autem in. c. cum olim. de censibus. dat aliam doctri. Bartol. autem in. d. l. sicut. dicit aut testes deponunt solum de perditione instrumenti: et non aliud: et tunc nihil faciunt: aut deponunt de veritate: puta quia dicunt se interfuisse contractui: et tunc plene probant: et deponunt de tenore instrumenti: et de perditione: puta quia dicunt quod in tali instrumento quod est deperditū continebatur qualiter titulus mutauit. et scio. et quod hoc ipsi legerūt in dicto instrumento: et tunc tales testes faciunt semiplenam probationem. ita vt veniat iuramentū deferendum creditori: sed tales testes debēt esse periti. alio non facerent semiplenam probationem sūm Bartol. unde si essent iuriste vel alij boni practici: puta notarij sufficeret. ¶ **¶** Quero vltimū: reperitur instrumentum in qua titulus est confessus se debere decem scio ex causa mutui: iste titulus vult contradicere qd̄ non est debitor: nunquid potest probari per testes. dicite sūm Bartol. et Bald. in. l. generaliter. C. de non numerata pecū. Aut confessio est celebrata in scriptis: et tunc aut debitor vult dicere talem confessionem nunq̄ fuisse subsequutam nec notarium nunq̄ fuisse rogatum de tali confessione: et tunc hoc potest probari per testes: vt in. l. optimam. C. de contrahen. stipu. Aut debitor confitetur notarium fuisse rogatum: sed dicit negotium aliter fuisse gestū qd̄ dicat instrumentū: puta quia dicit istud instrumentum fuisse simulatum: et tunc non potest probari. nisi per aliud instrumentū: non autem per testes vt est text. in. l. generaliter. aut negat solemnitatem: de qua in instrumento dicitur interuenisse: et tūc per testes potest illud probari. Ista est glo. singula. in. l. in regem. §. quod forte. de pact. Aut contractus non fuit celebratus in scriptis: et tūc indistincte potest probari per testes. ¶ **¶** Et quibus omnibus habetis intellectum. dicite. l. generaliter. Que lex loquitur quādo contractus

a ¶ **¶** per testes. Quib⁹ autem modis probet. vide. Felin. plene in. c. sicut. l. s. qn̄ ra declaratio. J. de re iudica. vbi etiā dicit qd̄ vbi p̄stat solam instrum esse amissū ex dicto testū nō concurret bñ. f. auz iurimie cognitionis et ceteris expeditōis datū instrō a lege vel a statuto. Cellus.

b ¶ **¶** debet esse periti. scz vt sciunt legere et scrip̄turam intelligere. ita idem Bartol. in. l. q. in. fi. ff. de iure h. scz. et in. l. s. ff. si cer. pe. et in. aut. si quis in alia quo. C. de eden. et in. l. certi. §. qn̄. ff. si cer. pe. Cellus.

Instrumentorū productiones.

fuit celebratus in scriptis: et ita ibi tenet glo. et sequuntur ceteri doctores. et per hoc Bart. dat optimam cautelam. qñ celebratur aliquis contractus simulatus. ut sit quotidie. vtzq̃ emptor dicat volo qđ illa venditio celeb. et in scriptis: et si celebrata fuerit in scriptis dato qđ in rei veritate illa venditio fuerit simulata: qua apparet euidenter per multas cōiecturas: puta qđ venditor post venditionē reperitur possidere nihilomin⁹ venditor non probat: nerit simulationem per scriptam publicam: nō poterit obtine-

a **¶** Scri-
ptura. adde
do. Bart. so
31. consilio
clxxij. inci.
reueren. pa-
ter. verū. s3
pdictis non
obst. circa fi.
in. 4. parte.
quod cōtra-
ctus celebra-
tum in scri-
ptis partes
non censentur
voluisse nisi
exps. serint se in
scriptis vel
le contrahere.

66 re sed emptor: autert possessionem per supradicta. Ter dieitur cō-
tract⁹ in scriptis si partes noluerint talem contractum habere
p̃ confecto: donec de illo non fieret scriptura. ita nō. p̃ doct. in. l.
cōtractus. C. de fide instru. Illi aut cōtractus qui sunt hodie et
postmodū vt appareat melior probatio redigūt in scripturas

67 non dicunt in scriptis fieri fm̃ doc. vbi sup̃a. **¶** Quero vltra
p̃missa nunqđ in scriptis sint edēda in iudicio breuiter concludite
qđ oia instr̃a que quis producit in iudicio tenetur edere aduer-
sario petenti. vt. in. l. 1. §. edēda. ff. de eden. **¶** Sed stat dubitatio

68 magna: nunquid instrumenta sint edēda cu3 die et consuetis
in eis apponi. Pro cōclusionē huius facite regulam negativā:
quia vbi petitur instrumentū edi non est dies. Istud probatur
in. l. 1. editiones. ff. de eden. fallit si instrumentū est cōmune ra-
tione proprietatis: vel vtilitatis. vel sit proprium petētis vt est
instrumentū vēditionis: quod cōtinet vtilitatē promiscuam em-
ptoris et venditoris. In his debet edi dies. Tamen fm̃ Innocē.
tale instr̃m vēditionis non debet cōpelli aduersarius edere
quod ipse redimat a notario: nisi iusta causa suadeat. puta quia
ipse non habebat: et notarius perdit originale: nam tunc bene cō-
pellitur: ita tenet Inno. in. c. 1. de proba. Aliis autem si instrumē-
tū quo quis vitur in iudicio esset propriū: ratione proprietatis
et vtilitatis non compelleretur edere cum die. pone exemplū in
instrumēto mutui: quod redemit a notario creditor: tale instru-
mentum est propriū creditoris ratione vtilitatis et propieta-
tis. **¶** Fallit hoc in tribus casibus. p̃mo si vellet quis redar-
guere instr̃m de falso: tunc compellitur edere diem fm̃ Cyn. in
l. optimam. C. de contrahen. stipula. et fm̃ Angel. in. l. 1. §. editio-
nes. ff. de eden. **¶** Secūdo fallit: si vellet deliberare quis. vtrum
cedere vel cōtendere vellet: et nō posset deliberare nisi edita sibi
die. exēplum: si conuentio est hypothecaria: et conuent⁹ similiter
est creditor hypothecarius: certe si non editur dies instrumenti
actoris: non poterit scire conuentus que sit prior hypotheca.
an sua vel actoris. **¶** Tertio fallit si inter sit conuenti diem edic.
puta quia tēpore mutui moneta erat vnius valoris: et modo est
alterius certe debet edi dies mutui facti. ita cōcludit Ang. in
§. editiones. et hec vera sunt in instrumentis quibus dixit quis
in iudicio se vsurū. puta: quia in libello facit mētionē de aliquo
instrumēto hoc inō prout constat in instr̃o rogato per talem et.

69 **¶** Sed quid de instrumentis quibus quis non vitur: nec est
vsurus in iudicio: nunqđ aduersari⁹ possit cōpelli talia instru-
menta edere. cōis opt. sic se habet: qđ actor non potest compel-
lere reum ad edendam sibi instrumēta. sua pro prius intentione

Instrumentorum productiones. Fo. lxxj.

- a** **E**dere reo. de ista editione instrumentorum. s. an actor teneatur edere reo instrumenta & qñ dixi post Barto. in. l. edita. nu. xviij. in apo. in ver. edi. C. de eden. & in filo parlameti. parte. j. ti. an pars agens. ver. j. & no. Bar. soz. reg. cxij. & qñ ecōtra. vide eundē Soz. in reg. cxij. in ver. editio. Celsus.
- b** **I**n usurario. Adde Pau. de ea. & do. Alex. de imo. in. l. ptoz. §. etiā is. ff. de edē. & frāc. aret. in. l. j. C. e. ti. Et addo car. in cle. j. §. j. xli. oppo. de vsuris qd ve rum est etiā si desit tene rari.
- c** **E**t in tē testiū. adde d. Jas. may. I sua aurea repet. l. ad monēdi. de iureiur. vbi summarie & not. tracta tur materia apodis. pu nate. vbi ēt bar. & circa p. i. am. et quid si vn⁹ ex subscri ptis sit mor tuis: an po bet. no. i. c. ij. de fide in stru. & de oī ginali dicto vide Bart. l. i. ad testiū §. si qd. i. fi. d. test. & Cor se. sing. suis in vers. epi stola.
- d** **S**ub scriptio. ad de. d. Mari. soz. in cōf. xxxij. incip. & sequendo ver. ij. p. clu.
- 70** **A**ctor aut pōt cōpelli edere reo instrumenta sua p fundanda & coadiuvanda intentione & exceptione rei. hec probant in. l. fi. C. de eden. fm diuersas lecturas. & ibi tenet Bar. Bald. & ceteri. & Bart. in. d. §. ed. tiones. Hec omnia vera sunt que dicimus de die non edendo: vbi dies est de substantia contractus: vbi antez non esset de substantia contractus: bene debet edi. & sic in instru mento procuratoris vel in nentariū debet edi dies. fm Angel.
- 71** **V**bi supra. **E**t Quero vterius quid de rationibus. quas quoti die conficiunt isti arifices nūqd sint edende. Joan. and. in cle. ex grandi. de vsuris. tenet qd non: nisi equitate suadente. puta q: vtitur illis rationibus pro se: tūc bene tenebitur edere: alias non: speciale enim est in usurario: qui tenetur edere codices vsurarū rationum: vt in dicta cle. ex grandi. Et hanc opi. tenet Ange. in. l. argentinus. in princ. ff. de eden. **E**t actenus visum est de instrumento publico: aut scriptura publica. Nūc de scriptu ra priuata aliqua pertingamus. primo itaq; sciendum quod triplex est scriptura priuata: prima vocatur apodissa: que datur a parte parti. secunda scriptura dicitur liber rationū. tertia epi stola nominatur. de singulis itaq; est vidēdum & primo de apo dissa. **E**t quero tūc quid apodissa faciat plenam probatio nem. dic q aut debitor eam cōtinetur sua manu scriptam: & tunc plenam facit probationem. aut negat sua manu scriptam: & con tenta in ea: & tunc aut talis scriptura habet subscriptionem par tium & trium testum: etiam cognoscendum suam subscriptio nem vel aliqui testes non sunt subscripti: sed interfuerunt sub scriptioni debitoris qñ debitor subscripsit dictam schedulam: & tunc talis apodissa bene probat: vt in aut. si quis. C. qui po. in pig. ha. aut talis scriptura habet inscriptionem solū m testium vel testes interfuerunt. si tres. & tunc facit semplenam proba tionem cum comparatione literarum. vt in aut. si contractus. C. de fide in stru. Aut talis scriptura non habet aliquam subscri ptionē testiū: nec potest fieri comparatio: nec aliqui testes inter fuerunt: qui viderint apodissam per debitorem scribi. & tūc nul lam facit probationem: nisi qualequale indicū. ita tenet Bald. in. l. nuda. ff. de dona. & in. l. admonēdi. ff. de iureiuran. **E**t in eo q dicit Bart. q scriptura priuata facit plenā probationē vbi in tervenit testium & partium subscriptio reprobat Bald. in aut. sed nono iure. C. si cer. peta. dicens ad hoc vt fiat plena proba tio requiritur comparatio literarum: & dicit ita tenere Nic. de
- 74** **M**as. vos tenere Barto. in. d. aut. si quis. **E**t Circa secundū scripturam scilicet librum rationum dicite: aut liber conficitur per debitorem scribentem: & tunc facit contra se plenam proba

*roes f
actorem
etiam l. no
est noui
c. de eden.
d. in l. fia
a ed. f
nouum diti
cham de
qua sic.
d. in l. i.
et adon.*

Instrumentorum productiones.

etiam si. et in cōf. xij. incip. anteq̃ ad. ū. q. ver. non ob. iij. ibi non ob. quintum. In
i. parte. q. licet scriptura p̃uata habeat subscriptionem plurimū testium: annū.
mensē. diē. et similes solēnitates: tamē si testes non recognouerint: subscripti-
ones suas: vel mortui sint: et nulla sit facta comparatio et pars neget non pro-
bat. et quid requiratur ut scriptura p̃uata prebet. vide per do. Bart. fo. 31. in cōf. l.

cxij. inci. p.
sequēdo. h.
et an ex ea
scriptura ea
de parte. et
an et quan-
do et cui scri-
ptura p̃uata
adhibea-
tur fides: et
quid de scri-
pturis pu-
atis: et li-
berationū
hebreorum
mutuatum
sub usuris.
vide per eū
in cōf. l. iij.
incipi. in p̃-
sent. vers. c.
preterea cla-
re. ea p̃te. et
per Fel. in
c. scriptura.
j. de fi. instru.
vbi plene et
not. per do.
Bart. fo. 31. in
cōf. ceterū
iij. incip. in
p̃sent. vers.
c. j. in exigē-
da ibi que facta. in. ij. parte.

a. Et fidem quomodo et quando comparatio literarum fieri debeat. vide domi-
Alexan. de imo. in cōf. lxxvj. per totum in. iij. parte. et in cōf. lxxvij. in. iij. par-
te. et in cōf. cxxij. ea. parte. et qualiter probetur per testes quem scripsisse talent
scripturam: vide per eū in. d. cōf. lxxvij. et plene Fel. c. ij. in vers. vj. decla-
ratio. j. de fide instru. vbi plene an et quando comparatio literarum locum habeat.
Et an et quando possit iudex compellere debitorem ex equitate: nunquid illa scri-
ptura sit de manu sua et an facere illum propria manu scribere. et ex illa scriptu-
ra facere comparationem. vide Bartolum in autent. sed nono iure. numero. j. et
quod ibi posui in additio. ad ipsum. in vers. comparatio. vbi etiam posui in ad-
ditio. ad Bald. in. iij. ver. et pro pleniori notitia. in apostil. in. vers. p̃uata. c.
licet tum petatur. Celsus.

tionem: pro se autē nihil probat. glos. est in. l. quedam. in §. nuni-
mularios. ff. de edē. et facit ter. in. l. exēplo. et in. l. rationes. C. de
proba. et in. l. cū de indebito §. si. ff. de proba. hoc fallit in his que
dependent a mera voluntate scribentis: quia tunc pro se etiam
faciunt fidem: et in. l. nescimus appollinarius. ff. de nego. gest.
Exemplum potest poni in protestatione: que dependet a mera
voluntate protestantis: et etiam in additione hereditatis: ita con-
cludit Bart. vbi supra. Adde predictis s̃m Ange. q. vbi eēt
aliquo capitulum in libro rationum individuum: qd partim
faceret pro scribente: et partim contra: qd aduersarius debet autē
in totum respicere: aut in totum acceptare: sicut in illis partib.
et punctis que faciunt pro scribente habeat etiam locum et fa-
ciat fidem contra scribentem. ita dicit Ange. in. l. quidam. in §.
nummularios. ff. de edē. pro quo facit ter. cum gl. in. l. publici.
in fi. ff. de positi. et facit quod habetur in. l. si quidem. ff. de exce-
ptis. In alijs autem tenetur ut supra dixi. Si autem liber non
conficiatur manu creditoris aut mercatoris: quia de hoc non
constat sed dubitatur: immo cum manu sit scriptus. et tunc de-
bet recurri ad comparationem literarum: et tunc comparatio fa-
cit fidem in libro rationum: licet in apodissa faciat solummodo
de semiplenam probationem: quia iura antiqua corrigendo
materiam comparationum solummodo corrigunt in apodissas
ut in. l. cum comparationes. C. de fide instrumento. Et est ra-
tio quia quādo quis facit apodissam debet sibi imputari quod
non seruet debitum solēnitatem testium: cum facilius possint
haberi: secus est in libro rationum. quia non semper cum scribi-
tur vnum capitulum possunt habere testes: et hec procedūt vbi
non constat quod liber sit tertij. vbi autem constaret quod liber
esset tertie persone. In quo quis apparet debitor: alterius: ut in
libris merreatorum. vel campforū: tūc talis scriptura p̃uata fa-
cit semiplenam probationem secundum Nicolaum. mata. Jaco.

Instrumentorum produc. Fo. lxxij.

barri. et Angel. in dicto §. nummulario. idem tenet cum Bar.
 to. in dicta. l. admonendi. et in dicta. l. nuda. ¶ Tercio circa
 75 epistolam quam absens mittit absenti si est confecta per debi-
 torem plene probat: si autem non confecta per debitorem: sed
 per alium tertium et habet signum debitoris idem. ut in. l. si con-
 tra. per columbianum. C. de episco. et cler. nam signū multum ope-
 ratum ad faciendam scripturam indubitatum esse fuit Baldum
 qui ita notat in. l. in bonafidei. C. de reb. credi. Si autem non ha-
 beat sigillum et debitor negat sua manu scriptam: tunc debet per-
 ueniri ad comparationem literarum/que comparatio plenam fa-
 cit probationem fuit Barro. in dicta. l. admonendi. et in dicta. l.
 76 nuda. ¶ Adverte tamen si quis reciperet aliquas literas ab
 aliquo: et esset in preiudicium accipientis ille literis: puta quia
 scribens in illis literis diceret recipientem literas esse suum de-
 bitorem de centum: et illis receptis recipiens nihil diceret vide-
 8 tur confiteri omnia contenta in ista litera et sibi preiudicare. ut
 est tex. singu. et mēti tenendus in. l. si filius. ff. ad mace. ¶ Quia
 dictum est de comparatione videndum est quando et in quibus
 scripturis fiat ista comparatio. pro cuius intelligentia est sciē-
 dum quod duplex est scriptura: quedam publica: et quedam priua-
 ta. De scriptura publica quot modis dicatur. §. vidistis: circa
 quam dicite aut instrumentum publicum est debita solennita-
 te fulcitum: et aduersarius non negat istud instrumentum esse
 publicum et tunc comparatio non est necessaria: cum ipsum in-
 strumentum faciat plenam fidem: ut in. l. cum precibus. ff. de pro-
 batio. et quia comparatio est remedium subsidiarium proba-
 tionis: nec ad illam recurritur: si alie probationes possunt haberi
 secundum Angelum in gloss. in. §. si quis igitur. in aut. de fi-
 ste instrumen. Aut aduersarius negat illud esse publicum instru-
 mentum: et tunc recurritur ad tabellionem et ad testes si uiuant/
 et tabellioni asserenti se scripsisse creditur: ut in. l. si quis decu-
 rio. C. de falsis. et ad comparationem recurritur: que compa-
 ratio sumitur ab illa scriptura priuata vel etiam publica: que
 habeat subscriptionem trium testium etc. Aut tale instrumen-
 tum caret debita solennitate: et tunc cum instrumentum sit nula-
 lum nulla potest fieri comparatio: siue sit forme defectus substā-
 tialis: siue solennitatis: siue formalis. Ideo concludit Cyn. in. l.
 87 comparationes. C. de fid. instr. ¶ Aut loquimur in scriptura pri-
 uata et in hac consideranda est duplex scriptura: quia quedam
 est scriptura ad quam fit comparatio: et quedam est scriptura
 88 ex qua fit comparatio. ¶ Scriptura ad quam fit comparatio dicitur
 scriptura que producitur in iudicium: ut ex ea fides adhi-
 89 beatur continens id in quo debitor est obligatus. ¶ Scriptura
 autem ex qua fit comparatio dicitur scriptura que producitur in
 iudicium ut ex ipsa accipiatur similitudo: cum scriptura debiti
 in iudicio porrecta de cuius fide dubitatur ita dicit Cyn. in. l. cō-
 parationes. et legitur in aut. si qui. C. qui po. in pig. h. ¶ Circa
 primam scripturam ad quam fit comparatio requiritur quod habeat sub-
 scriptionem trium testium: et si contractus esset in scriptis quod ascenderet
 ultra libram aut et esset celebratus ab imperito computaret sub

a ¶ Priuata
 dicat. Uide
 d. Alexā. de
 imo. in cōst.
 lxxvii. in. i.
 parte. adde
 Matt. mar.
 sing. suo. 22
 incipi. nota
 mirabilem
 modum et sin-
 gu. suo. lxx.
 inq. lei. nota
 doctrinā mi-
 rabilem Bar.
 Bal. et Pan.
 de cast. in. l.
 publica. §. si.
 ff. de pro. pa.
 et lino. in. c.
 bone. et. y.
 de postu. p.
 la. Inno. et
 Fel. in. c. y.
 de fid. instr.
 Angel. in. l.
 scriptis. C.
 §. admi. tut.
 Bal. et Sa-
 lic. in. l. i. C.
 de eden. do.
 meū. do. 3.
 so. may. l. l.
 de pupillo.
 §. si qd ipse
 p. eton. ff. §.
 no. ope. nū.
 eundē. in. l.
 admonēdi.
 ver. vi. l. im-
 ta. ff. de iure
 iur. C. l. ius.

*Scriptura
 duplex.*

Instrumentorū productiones.

scriptio quinque testium sūm Albe. in. d. l. cōparationes. Itē requiri-
tur q̄ testes viuāt qui sunt descripti in dicta scriptura: al̄s non
potest fieri cōparatio. Itē requiritur q̄ alia probatio haberi nō
possit. Item requiritur q̄ scriptura ex qua fit cōparatio sit sub-
scripta annotatione trium testium: quorū saltem duo de sua sub-
scriptione attestentur: sūm Ang. in. d. §. si quis. idē in aut. de fid.
instru. et probatur in. l. cōparationes. §. allega. Idē tamē si pars
aduersa confiteretur illā esse subscriptionē testium: vt not. Ange.
in aut. si quis. in fi. C. qui po. in pig. habeat. Si tamen aduersa
pars vteretur aliqua in iudicio scriptura p̄p̄ia etiā nullā sub-
scriptionē testium habente et illa posset fieri cōparatio. in aut. ad
hec. C. de fide instru. Et est ratio: quia eo ipso q̄ vtitur ea in iudi-
cio videtur eam app̄obare et asseuerare esse verā. ita Alberi. in
d. aut. ad hec. potest etiā ista scriptura esse publicū instrumen-
tum: ita q̄ comparatio potest fieri sūm opi. communē docto. Et
scriptura publica ad priuatā/et priuata ad publicā eū subcriptio-
ne testium. vt. §. dixi: vel est priuata ad publicā: cū subcriptio-
ne testium. vbi dixi. ¶ Requiritur etiā sūm Cy. et Alberi. in. d. l. com-
parationes. q̄ in tali cōparatione habeantur periti in arte qui
sint iurati/ et tutius erit q̄ hoc ip̄i periti examinet p̄esente iu-
dice: si tamē hoc fieret nō p̄esente iudice nō videretur sūm p̄es-
fatos doct. Itē debent esse litere oīno similes: al̄s si aliqua esset
dissimilitudo licet in alia parte esset similitudo non imponit fi-
des illi scripturæ. sūm glos. et Ange. in §. si quis igit. in aut. de fi.
instru. et sic habetis qualiter debeat fieri cōparatio literarum.

80 ¶ Modo videndū ē quantā fidē facit talis cōparatio: dicite
sūm Albe. Cy. et cōmuniter docto. q̄ facit semiplenā probationē.
ita tenent Alber. et Cy. in. d. l. cōparationes. tamen Albe. dicit
se vidisse seruari communiter q̄ facit talis comparatio plenā
probationem. Hec omnia intelligit quando fit comparatio ad
apodicticū: id est ad scripturam priuatam que a parte parti in
qua continetur debetur: quia tunc facit semiplenam probatio-
nem vt. §. vidisti. Secus est in libro rationū et in epistola: quia
quando fit comparatio etiā si in ipso libro non sint aliqui tes-
tes neq̄ in epistola: et fit ex quacūq̄ scriptura talis compara-
tio facit plenā probationem sūm quod dixi allegando Barto.
in. l. nuda. de dona. et in. l. admonendi. de iureiuran. ¶ Attendi-

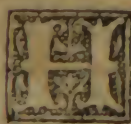
81 te circa hanc cōparationem t̄p̄ iudex potest compellere debi-
torē ex equitate respondere: vtrum illa scriptura priuata p̄ducta
sit de manu sua: ita ego feci et praticam in ciuitate Cremonæ.

82 ¶ Item ip̄otest iudex compellere debitore p̄pria manu scri-
bere: vt ex hac scriptura faciat cōparationem. ita tenet, Ange.
in. d. aut. si quis igitur. Tamen non multam faciet fidem talis
comparatio: quia ex tempore solet mutari qualitas scribendi.
secundū Angel. vbi. §. Et modo habetis plenissime materiam
huius cōparationis quā composui ex diuersis dictis docto-
rum: quia nullus doctor de per se hanc materiam plene profe-
quitur: tamen est materia vtilis et quotidiana. ¶ Quero circa
materiam

Instrumentorū product. Fo. lxxliij.

§3 materiam priuate scripture t vnus creditor: producit vnus in-
strumentum publicum: in quo apparet bona titij debitoris esse
obligata. Alius creditor: producit priuatā scripturam cum sub-
scriptione trium testium: in qua scriptura dictus titius apparet
debitor: et qd eius bona hypothecata sunt isti debitori: et istud
debitum ex scriptura priuata apparet antequam datum: dicit cre-
ditor: qui habet publicum instrumentum/ego debeo preferri. q
meum creditum est in instrumento publico. Aliud in scriptura
a priuata. quid iuris. Ang. in l. scripturas. C. qui potiores in pi-
gno. habeant. tenet quod preferatur ille qui habet scripturam
priuatam cum tanta fides adhibeatur testibus quanta instru-
mento: vt in l. exercendis. C. de fide instrumen. Secus autem si
creditor: produceret scripturam priuatam sine subscriptione tes-
tium: vel ipsa scriptura confiteretur alium esse creditorem an-
terioiorem: quia talis confessio non nocet creditori secundū An-
gelum in dicta. l. scriptura. et notate secundū Barto. in dicta. l.
scripturas. p. callega: quod testes qui sunt descripti in scriptura
priuata qui habent deponere: dictum suum / vt dicta scriptura
faciat fidem non requiritur quod deponant de veritate conten-
torum in dicta scriptura: sed sufficit quod deponant se fecisse il-
lam subscriptionem que est in illa scriptura priuata. nam si de-
berent deponere de veritate contentorum in schedula debitor:
esset peioris conditionis fecisse talem scripturam quam si non
fecit/ quia sine scriptura duo testes sufficiunt: vt in l. vbi nume-
rus. ff. de testibus. Et idem si est scriptura priuata et testes se nō
subscripserunt: sed solum interfuerunt quando debitor: scripsit
illā schedulā sufficit si testes dicant nos interfuimus et fuimus
presentes qñ talis debitor: scripsit istā scripturā. Ita tenet Bar.
84 in aut. si quis. C. q po. in pig. ha. Et ibi hoc vult text. Et Que-
b ro vltius nunquid scriptura priuata requirat diē et locū. Di-
cite quod quo ad substantiam obligationis vel contractus non
requiritur dies neq locus. Ita intelligitur lex cum tabernā. §.
idem quesit. ff. de pigno. ita intelligit Cynus illum textum in l.
optimam. C. de contrahē. stipulatio. quo etiam ad probationem
debiti non requiritur dies neq locus. vt in l. publicā. in fine. ff.
de positi. quo autem ad probandū priuatiē aut posteriuitatez
temporis requiritur dies quia aliter apparere non potest. Ita
est distinctio notabilis Angeli in §. si quis. aut. de instrumen.
subiciens casum esse singulare: in quo dies et locus est de sub-
stantia scripture priuate: scilicet in legitimatione filiorum natu-
raliū. In qua scriptura priuata requiritur dies et locus. Et alle-
gat casum. in l. p. trum vero. in aut. qui. mo. natu. effi. legiti.

Et sequitur de interlocutorijs et appellationibus.

Et tractabimus materias

sentētiarum et appellationum permixtum: quia vnū
dependet ab altero/ ac vnum ex alio sequitur quia
non poterit esse appellatio: nisi processerit sententia.
Practica Lanfranci. R

a ¶ Priua-
ta. An et qñ
scriptura p
riata priua
leat publi-
co instrumē
to. vide dñz
Bar. soci. in
pñ. c. lxxiiij.
ici. in cā do.
Lys. h. cir
ca tertiū. cir
ca mediu.
cum ver. se-
quen. in. q.
parte.

b ¶ Diē. vi
de. d. Alex.
de imo. i. pñ.
lxx. i. §. par.
et i. pñ. xv. in
iñ. parte. et
in pñ. lxxvj.
ca. parte. et
in pñ. c. lxxix.
i. h. parte. et
in pñ. c. lxxij.
in. iij. pte.

et scriptura priua-
ta an requiratur
diē et locus.

Interlocutorie & appellationes.

a **¶** Et infamis. Vide Feli. in d. c. sciscitatus. h. i. dū dicit. de rescriptis. et in c. cum. R. canonicus. in fi. §. de offi. dele. et d. hoc vide Alexā. l. i. iij. §. hoc aut. ff. de dā. no. i. fec. bar. oino in. k. in harenas. C. de inoff. tes. Celsus.

b **¶** Ordinarium. An iudex ordinarius possit rescindere sententiam tunc suspectus. vide de d. Alex. d. imo. in cōf. elere. in. ij. parte. Vide quod no. in n. po. ad istā. §. eo. in. §. re. infamatos. in pāci. et in. j. cū plu. sequen.

c **¶** Etiam. addit Fran. are. l. i. transactio. C. de transact. et quod ibi dicit in apost.

Sententia ex causa ex qua oritur appellatio seu iniquitas causata in sententia: licet ut inquit iuriconsultus. in. l. j. de appellatione. in principio. Solent iudices sepe appellationem sententiarum in impios reformare. **¶** Primum itaque de sententiis discutimus et postmodum de appellationibus videbimus: videamus itaque iam primum de causa efficiente sententie: scilicet de iudicibus. unde quero: qui non possunt esse iudices. quo cognito sciemus qui possunt esse iudices: quia cognito uno contrarium cognoscitur et reliquū. ut in. l. ij. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris. **¶** Quidam impediuntur esse iudices propter penalitatem: ut infamis. quidam propter iudicij imbecillitatem: ut pupillus. quidam propter instabilitatem: ut mulier. quidam propter naturam: et furiosus. quidam propter incapacitatem iuris civilis: ut serui. Hec omnia probantur in. l. cū pector. §. j. ff. de iudi. Hec namque exceptiones possunt opponi contra iudicem delegatum: et debent opponi ante litem contestatam. Post autem non possunt opponi: quia sunt dilatorie tantū. **¶** Exceptio autem quod est pupillus vel furiosus potest quandoque opponi: quia illud est naturale: ut in. §. sed naturali. instit. de iure naturali et civili. Ita tenet Innocentius in. c. sciscitatus. de rescriptis.

¶ Contra autem iudicem ordinarium non possunt opponi iure exceptiones: donec toleratur in officio: quia contra eum solam possunt opponi: quod est excommunicatus: quod est suspensus a iurisdicte: vel quod est remotus ab officio. ita tenet Innocentius in. c. cum abbatis. de officio delegati. imo plus dicit ipse: quod si iudex delegatus esset infamis et non opponeretur: sibi illa exceptio: quod non potest se excusare allegando se infamē.

¶ Ratio: quia videretur per suam confessionem se velle excusare: cum nemo audiat allegans turpitudinem suam. c. inter dilectos. de donatio. ita dicit Innocentius in dicto. c. sciscitatus. Subiicit etiam Innocentius in cap. super literis. de rescriptis. quod rescriptum iudicis delegati non potest elidi: dato quod opponatur quod iudex sit adulter/tur/vel homicida/vel quod commiserit aliud delictum: nisi fuerit damnatus de illo delicto: quod quantumcumque sit criminofus non tamen est infamis infamia iuris: que solum per sententiam infertur. Si autem esset damnatus non posset esse iudex: ita tenet etiam Angelus in. l. cum pector. in. §. j. ff. de iudicis. et hoc per tertium in verbo senatus motus. prolixius dicit Innocentius in dicto. c. super literis. Quod si impetrator iudicis delegati faciat in impetratioe illum esse damnatum de hoc delicto/et etiam sciuit: non per hoc eliditur rescriptum ipso iure: quia id quod est occultum non concernit causam partis: sed delegati. Ergo ad hoc ut ipsum rescriptum elidatur: oportet opponere contra personam iudicis: qui est incapax iurisdictionis: sic rescriptum quod valet persone inhabili non potest iurisdictionem tribuere: hoc credo quod veritas nescio capere mentem Innocentii. verissime rescriptum valet/et opponitur exceptio quod iudex talis infamis iudicare non potest: recurre tamen ad capitulum sciscitatus ibi illam materiam plenissime reperies. ita tenet Angelus ubi. §. j. **¶** Ex his infur-

Interlocu. & appella. Fo. lxxiij.

¶ In episcopum. Dum modo talis electus sit literatus: alias non secundū fē
li. in. c. si quando. in versicu. dum glo. hic supra. de rescrip. vbi etiam an super vi

git plusculum dubitationis vtrum religiosus possit esse iudex
secularis: quia nemo militans deo implicat se negotiis secula-
ribus: vt in toto titu. ne cleri. vel mona. Sacerdos autem bene
potest esse ar. bitrator: et ar. biter: non autem monachus: & simi-
les: quia non habent velle neq. nolle scdm Bartol. in. l. non di-
stinguemus. in. §. sacerdos. et in. l. pedius. ff. de arbi. Sed re-

¶ manet dubium vtrum religiosus possit esse iudex ecclesiasti-
cus. Et pro hoc determinando videndum est: vtrum religio-
sus possit esse episcopus: et sic vtrum possit esse iudex ordina-
rius. Secundo vtrum religiosus possit esse delegatus. **¶** Cir-

¶ ca primum respondes quod religiosus sit quicunq. velit potest
esse episcopus: et eligi in episcopum² casus est expressus in de.
i. de elect. licet alias vnus de vna religione non possit eligi su-

¶ perio: alterius religionis: sed diuerse: vt in dicta clemē. **¶** Ad
secundum reperio Paulum Azonem doctorem eximium consu-
buisse religiosum possit esse vicarium episcopi³. et allega. hoc te-

nere Paul. de elec. in de. i. de rescript. Ego autem dubito hoc
procedere in fratre minore monacho: & etiam de alijs religiosis.
Sed plus de istis: quia ex quo religiosi non habent velle neq.
nolle: vnde potest dici quod religiosus potest esse vicarius epi-
scopi cum licentia sui superioris. alias nō credo talem religio-
sum esse vicarium episcopi. Cū religiosus debeat prestare obe-

¶ dientiam suo superiori / que obedientia posset impediri per
tale officium vicariatus: quia exercendo religiosus tale of-
ficium non posset esse in continua obedientia superioris: ma-

¶ xime si id. quod requireret dicta obedientia esset incompati-
bile dicto officio vt prefati do. tenent: vt supra dixi. **¶** Circa
tertiam dico quod causa per summum pontificem vel eius lega-

tum non potest delegari nisi religiosis habentibus dignitatem:
vt in. c. statutum. de rescrip. lib. vi. vel canonicis ecclesiarum ca-
thedraliū. **¶** potest etiam dicta causa delegari vicario gene-

rali vel vicario foraneo: videlicet illi qui est vicarius certe par-
tis diocesis: veluti est vicarius Placentinus in hac terra. Cre-
mone. & vicarius episcopi Cremonensis in dicta eadem terra:

q. dicuntur vicarij non tamē generales: vt voluit de. i. de rescrip.
Item prius ecclesie conuentualis poterit causa delegari per pa-
pam: vel delegatum ab eo. Nec probantur ad literam in clemē.
i. de rescrip. & ceteris personis: vt in. d. de. i. & ceteris personis
in iure non expressis nō tenet delegatio facta per papā: vel de-

legatum: immo si papa delegaret vni simplici clerico non habē-
ti dignitatem vel canonicatum in ecclesia cathedrali: procelius
per talem habitus esset ipso iure nullus. etiam si non opponere-
tur p. partes. ita decidit Jo. an. in. c. i. de rescrip. in p. nci. lib. vi.

¶ Circa autem vel ordinarius potest cuiusq. clerico non ha-
benti dignitatem vel canonicatum delegare sūm Joan. andr. an
R. ij

no illiteras
ture maria
me i episco
po disposa-
re possit: et
ibi etiam an
electio pa-
pe p. illite-
raturā vitie
tur. De quo
per Panor.
in rub. de
sum. tri. nu.
vi. vbi dixi
in apostoll.
ad ipsuz. in
§. episcopi.
dixi post col-
lecta. c. cum
ex eo. num.
xix. in apo.
in versic. ad
sui damna-
tionem. de
pe. & remis.
Celsus.

¶ Circa a-
rium episco-
pi. Idē not.
collec. in. c.
ad apostoli-
ce. nume. v.
versic. & no-
tandū a cō-
trario sensu
& ibi posui i
addi. ad ip-
sum in apo-
stilla. in §.
religiosus po-
test esse vica-
rius epi. in
fra de res.
Celsus.

Interlocutorie et appellationes.

¶ Lege. Uide que habentur de hac clausula per feli. in. c. nonnulli. de rescrip. et quid operetur vide domi. Alexan. de imol. in consil. ij. in. j. parte. et in consil. ci. ca. pa. rre. et in consilio. lxxxvj. in. ij. parte. et in consil. cxxij. ea. parte. et in consil. cccij. ea. parte. et in consil. xxxij. in. iij. parte. et in consilio. cxxv. et in consilio. j. ea. iij. parte. et in consilio. xl. in. ij. parte. et in consilio. cxxij. in. tertia parte. et in consilio. cxxv. in.

ea. ij. parte. ubi ponitur an sufficiat dicere non obstantes: si non dicat non obstante tali legem maxime quod vult tollere sententiam latam et sic an requiratur mentio similis. et in consil. cxxv. in. prima parte. et de clausula ex certa scientia add. hec que dixi. s. eo. in vers. confessiones in apostil. lis: et in tertia. clausularum. in clausula non obstantiarum. in versu. non obstante tali le. et plura. versu.

d. c. statutum. Intelligite tamen circa id quod dixi de papa vel eius legato non posse committere causam non habentibus dignitatem vel canonicatum ecclesiarum cathedralium: hoc esse verum nisi papa apponeret clausulam non obstante aliqua lege: vel nisi apponeret clausulam ex certa scientia: vel nisi apponeret clausulam non obstante facto taliter fieret merito expressa impedimentum: vel si diceret committimus hanc causam petro clerico: non obstante quod non habeat dignitatem. he tres clausule potestatem habent ut voluit Bald. in. l. fin. C. sen. rescin. non pos. Plus dico quod si ex literis appareret et ex eorum tenore aliquod esse concessum contra ius: quod tunc istud valeret: etiam non specificata clausula ex certa scientia: quia ubi emanat rescriptum aliquod ex cuius tenore deprehenditur aliquid esse concessum contra ius: et hoc apparet expresse ex tenore literarum rescriptum valet et non requiritur quod apponatur clausula ex certa scientia. Quod et quo factum istud quod contra ius est narratur pape: presumitur illud legisse: et intellexisse. si ergo aliquid super hoc concessit valet ex presumpta eius scientia. Sed certe iste glossa hic allegata mordetur a multis docto. quinimmo volunt quod immo debeat certe constare de voluntate pape: quod voluerit facere contra ius: et hoc fieri potest per clausulas supradictas: non autem debet sufficere quod constet de voluntate pape presumptue: ut. s. vides. glossa. est singulari. in. c. statutum. in. principio. in. versu. literarum. de rescrip. li. vi. et in. l. quidam consulebat. ff. de re iudi. verbi gratia: papa in literis dicit concedimus clerico petro minori. xvj. annorum posse missam celebrare. Item ubi in literis narratur facta pertinentia ad materiam: valent tales littere etiam non specificata clausula ex certa scientia. glossa. est singulari. in. c. pastorali. in. principio. in. verbo ex certa scientia. de officio delegati. Item clausula appositae ex certa scientia solum operatur in literis: que presumuntur principes scire: veluti in his que sunt iuris: in his autem que sunt facti et que in facto consistunt: veluti sunt statuta: et consuetudines: talis clausula nihil operatur: ita dicit singulari. Bald. in. l. fin. C. senten. rescin. non pos. quod dictum Bald. videtur mihi falsum: quinimmo dicendum est contrarium eius quod dicit Bald. videlicet: quod in his que sunt iuris clausula ex certa scientia nihil operatur: quod presumitur ius scire: et ideo illa clausula aliquid operatur: quia presumitur: informat de facto.

- ¶** Et nota bene quod ad probandum certam scientiam principis requiritur quod ista clausula sit expressa in literis: alias non poterit probari certa scientia principis per testes. glossa. est singulari. in. clem. ij. de rescrip. Et glossa. est singulari. in. c. statutum. li. vi. etiam in. puncto. in. verbo literarum. item no. secundum Bald. in. d. l. fin. C. senten. rescin. non pos. et clausula ex certa scientia est necessaria in his

Interlocuto. et appella. Fo. lxxv.

- que concernunt preiudicium alterius. In his autem que non concernunt preiudicium alterius: sufficit quomodo appareat de scientia principis. Iste est casus in l. idem vlpianus. §. 2. alij. ff. de excusa. tuto. ¶ Est ordine successivo videndum de his que
- 14** consistunt circa formam sententiarum. Et primo quidem debet **a** sententia in scriptis ferri. Et dico sententiam diffinitivam: ut in l. i. q. 2. iij. C. de sent. ex peri. rec. Interlocutoria autem ferri potest verbotenus. etiam sine scriptura: dummodo per testes per notarium redigatur in scriptis et in actis sive Bald. in l. fina. C. de sen. ex peri. rec. Unde si in sententia diffinitiva non sunt appositae verba. In his scriptis pronuntiamus: tunc non valet sententia: quia illud pro forma requiritur. ita tenet Ang. in l. erro. C. de test. 2. in l. fi. C. de sen. ex peri. rec. glo. tenet contrarium in c. fi. de reg. iur. lib. vi. Eodem modo si dicatur in actis sententie lata data et c. nisi etiam sit verbum lecta: non valet sententia: salvo nisi diceretur sententia promulgata: quia tunc sufficeret secundum Ange. in l. fin. §. allegata. Pro hoc facit in simili quod dignum in testamento secundum Bald. q. si testamentum non est lectum per notarium: licet habuerit scriptum non valet. text. est
- 15** sing. cum glo. in l. fideicomissa. in §. i. ff. de lega. iij. ¶ Dicit tamen Barto. quod sententia diffinitiva potest ferri sine scriptis et ex consensu partium. ita dicit ipse. l. quoties. C. de privileg. scho. lib. xij. Et alleg. gl. hoc tenent cum d. l. quoties. in verbo consentientibus. et hoc idem tenet Ang. in aut. nisi breuiores. C. de sen. ex peri. rec. imo plus secundum Barto. ut refert Ange. in d. aut. nisi breuiores. nulla acta debet fieri in scriptis: nisi illi bellus et sententia diffinitiva: sed certa possunt fieri oratione sed postmodum debent per notarium in actis redigi secundum theodoricum in c. quoniam contra falsam. ¶ Secundo requiritur q. sententia diffinitiva iteratur et recitatur per iudicem: ut in d. l. i. nisi iudex ferens sententiam esset de maioribus iudicibus civitatis: quia tunc post sententiam faceret recitare per tabellionem ipso presente et mandante: et postmodum lecta sententia iudex debet dicere. Et ita nos pronuntiamus: et ita sive Barto. in d. l. i. et sic servat
- 17** consuetudo. ¶ poterit etiam iudex ferre sententiam per verba singularis numeri hoc modo: pronuntio: declaro: condemno et c. Ita sentit glo. in l. fi. §. alleg. quam ibi sequitur Bal. Non autem poterit iudex ferre sententiam verbotenus: et postmodum facere per notarium scribi: quia requiritur pro forma q. in scriptis recitetur sive Barto. qui ita not. in l. fi. C. de sen. ex peri. recitan. Iudex debet ferre sententiam non tamquam privata persona: sed tamquam publica et officialis. unde si iudex videret maleficium committi: testis autem deponeret contrarium: debet iudicare iudex secundum allegata et probata. non secundum privatam suam conscientiam: ut in l. illicitas. §. veritas. ff. de offi. procura. et hoc casu secundum Bald. iudex debet preferre nomen dignitatis nomini proprio hoc modo. nos vicarius Petrus de talibus et c. licet communiter soleat preferri nomen proprium: ita dicit Bald. in l. i. q. C. de senten. ex peri. recitan. Nec vera sunt in sententia diffinitiva. in interlocutoria autem indistincte potest ferri per alium: ut in

a ¶ In scriptis ferri. et adde q. si per testes probari non potest nisi scriptura prius de ea facta sit perdata. ita Baldus in l. emancipatione paulo post p. c. C. de fide instru. et Ro. in decisione ccccxij. al. s. ccccxvi. ite fuit dubitatum. et p. an. in c. sicut. in ij. not. f. de re iudica.

Interlocutorie & appellationes.

In sententia scripta. Ita p Alex. olo i l. videam^o. §. i. de l. i. iur. & p Bal. l. hac p sul. 18 rillima. §. at cū humana. §. itē ē arg. & ibi paul. de ca. C. q. test. fa. pos. quid aut dñia su p i c i d e t i a n 19 possit ferri sine scri. viō Ro. fin. suo r. i. c. q. snia super i c i d e t i. Celsus. b **I**n scri ptis. anz qñ i scriptis & si ne scriptis fieri possit protestatio: vide de Feli. i. c. cū. m. ferra. in p. pila cō elo cū seq. §. de p. m. De q viō bar. i au tē de rēp. nō sol. pec. nu. v. coll. viy. & q ibi posui l. add. ad ipz de q ēt dixi post Bal. in aut. pbyter. ros. nu. i. in p. nō est de suba ptesta tionis. C. de cpi. & cle. C. c **S**ede re. Et adde qd in actis debet scribi.

l. diē proferre. in p. m. ff. de arbitris. quod tenent glos. & docto. in l. ij. C. de senten. ex peri. reci. Nec em̄ index satisfaciēt quo ad sen tentiam diffinitiuam: si sententiam scriptam [clausam vel aper tam tradat litigantibus dicens: ista est mea sententia: accipite. nam oportet: quod recitet verbotenus sententiam scriptam: ut voluit glo. parula. in l. ij. sepius allegata. **E**t qua gloss. argu mento sumpto inferit Bald. in d. l. i. j. qd non valet snia lata fm consiliū sapientis: si consiliū nō est apertū secus fm cū est in ar bitratore: quia eius snia lata valebit: etiam si non sit consilium sapientis apertum. Si dicat arbitrator: pronuntio secundum con silium talis iurisperiti mihi presentatum: licet dictum consiliū non sit apertum: nam valebit talis snia: quia coram arbitratore non est iudicium: sed potius dicitur actus extrajudicialis fm Bald. in d. l. i. p. alleg. & fm Immo. in c. quinquagillis. de iure iur. **E**mo plus fm Bal. in d. l. i. j. qd valebit huiusmodi snia lata per indicem pronuntio debet seruari prout constat in instrumento rogato per talem. Si in instrumento cōtineatur aliquod: quod posset inferri in condemnationem: vel absolutionem: quia paria sunt exprimere aliquod certum: vel se referre ad aliquod quod cōtineat certum: iuxta notata in l. miles an. §. si index. ff. de re iudi. ita etiam tenet glo. in c. iij. in p. m. de accu. & per Bar. in l. ij. C. de sentē. ex peri. reci. vbi per Bal. dūmodo tale instrumē tum fuerit productum: quia si non esset productum non posset dici esse deductū in iudicio: vt in l. nō videtur. ff. de iudi. hec pla ne sunt in sententia diffinitiva: quia index debet recitare sentē tiā in scriptis verba exprimendo: secus est in appellatione: que interponitur per appellansem coram iudice a quo. Et idem in protestatione que fit in scriptis alicui: quia non requiritur: qd appellans vel protestans talem appellationem vel protestatio nem in scriptis factam verbis exprimat sed sufficit quod porri gar schedulā iudicia quo vel protestato protestationē tradat di cens. Nec est mea protestatio: vel hec est mea appellatio in cau sa tali &c. vt est casus in c. appellatio. de appellatio. libro. vij. & in l. vt profectus. C. de anna. exceptio. ita tenet Angel. in l. i. j. C. de senten. ex peri. reci. item tenet Bald. in l. fina. C. de nego rijs gestis. **E**t Non per hoc credatis: quod necesse sit semper protestationē fieri in scriptis. imo sufficit fieri verbotenus si ne aliqua scriptura: dūmodo adsint testes: saluo quod in casu in quo protestatio succedit in loco libelli: tunc requiritur fieri in scriptis. ista est pulcherrima doctrina Bald. in l. finali. C. de ne gotijs gestis. in prima questione. et probatur: prima pars in l. scire oportet. §. oportet. de excusatione tutorum vel curatorum. Exceptio autem probatur in autentica hanc querelam. C. de nō numerata pecu. Et ideo isti consules vicinarum et villarum qui debent denunciare maleficia. debent dare in scriptis ipso rum denuntiationes: quia succedunt in locum libelli: tunc rea quiritur fieri in scriptis: quia alias non est super quo proceda tur secundum Bal. in d. l. fin. **E**t Tercio iudex quando fert sen tentiam debet sedere in tribunali in loco maiorum suorum quia sedendo & quiescendo anima fit prudētiōr secundum Phila

Interlocutorie et apella. Fo. lxxvj.

vt p bar. l. d. l. j. l. q. opp. C. de sentē. ex pe. rec. Tu vide. caluz in q possit ferri indi-
ce no iedēre p Ro. in suo lingu. dcccxi. qd iei. an possit snia ferri. vbi ad hoc ter.
sing. in. q. s. dies. qd or. in bo. pos. ser. vbi vide apoit. quā polat. et de hoc notat
in trac. clausularum. in clau. senten. pro tribunali sedens.

a **¶** Sup equo. Et idē dic i curru vel turri dicto casu vt p gl. i. d. l. j. in p. recitante

iosophū. Quod iudex debet sedere pbat in aut. de iud. in s.
sedebant. qd. est indistincte verum in sententia diffinita. in
terlocutoria autem si requirat cause cognitionē idem est. vt. in. l.
a procedente. C. de dilatio. Si autē nō. requirat cause cognitio-
nem. tunc no requiritur q sedeat. vt. in. l. diem p. offerre. in fi. ff. de
arbi. Ita tenet Jaco. but. et Bal. in. d. l. j. et talis interlocutoria si
cōcernat magnū pēiudiciū non potest fieri parte absente nō
citata. immo debet citari. Si autem talis interlocutoria concer-
nat modicam pēiudiciū tūc potest fieri parte abiente. et nō ei
tata. ita tenet Bar. in. l. diem p. offerre. s. alle. et idem Bal. in. l. j.
C. de senten. ex pericu. reci. et dicitur interlocutoris cōtinere ma-
gnū pēiudiciū. qñ cōtinet aliquid fieri vel dari. si istud fie-
rit est difficile. vt est in eūdem fidei. m. s. orem. vel facere domum. ita

22 dicit Bal. no. in. d. l. j. f. Juxta hāc particulā dubitat de vna que
itituncula. pone qd iudex timet in patiētiā partis. cōtra quam
vult ferre sniam. ita q non audeat sedere in palatio in tribunali

a soluto. et vult ferre sniam super equo. causa cito fugiendi. vel in
rheda. Querit nūquid valebit snia. glo. in. l. j. C. de sentē. ex peri.
reci. determinat q sic. et etia similē qstionē mouet glo. in. c. fi. de
re iud. lib. vi. quod verū putat Jac. bu. et Ange. in. d. l. j. In iudi-
ce deleg. qui nō habet certam sedē. et idē in episcopo. qui potest
ferre sententia in quolibet loco sue diocesis. vt in. c. cu ep̄s. de or-
fi. di. li. vi. scus in iudice ordinario laico. quē oportet q p tota
rerat sententiam in loco inatorū suorū. vt in. l. publica. ff. de iusti.
et iur. licet Bal. faciat aliam sniam. s. tenere tñ vt. s. diri. et sic vi-

23 detis an valeat snia lata in metu. **¶** Sed nunquid valeat sen-

b tētia lata ppter metū. Index est coactus sententiā per metum
terre nunquid valeat sententia. breuiter dicite q sententia cen-
sure veluti sentētia excommunicationis vel interdicti est nulla
ipso iure. casus est ad literam q sic in. c. j. quod metus causa. lib.
vi. In alijs autem sententijs dicite q valet ipso iure. Sed obstat
exceptio. ita determinat Bal. in. l. eleganter. in. s. si quis possit. ff.
de condi. indebi. et in. l. j. C. de senten. ex peri. recitan. Tamen si
talīs sententia lata per metum esset iusta. valebit. et tenebit. vt
est casus notabilis in. l. fina. s. fina. qd metas cauata dicit Bal.

24 in dicto. s. si quis possit. **¶** Sed nunquid iudex qui talitē talem
sententiam patit per metum et grāmi iniustam excusetur. Bald.
in. l. de eo. C. de pe. iudi. qui male iudica. dicit quod sic. si ab in-
itio signorabat hoc ubi euenturum scilicet hanc compulsionē. se-

25 cus autem si scilicet. **¶** Dubitatur nunquid iudex possit sic
bi assumere consultorem iurisperitum. pro questione deciden.
Baldus in. l. j. C. de senten. ex pericu. reci. determinat quod sic.
quando iudex de se non est peritus nec est electus ratione scien-
tiae. vt sunt potestas et arbitratores qui sunt idiote. si autem

h. ii. q.

i. ff. sed qd
si in turri. l. j.
Ang. ibi fa-
teat verū i
delegato et
ep̄o nō ordi-
nario laico
tñ vrb bal.
ibi s. qro s
iudex. at di
stinguētē p
ut ibi vrb q
enim.

b **¶** Propē
merū. in vi-
de Ro. ita de
stinguētē. i
suo fin. rēp.
lei. qro a te.
vbi distin. si
cut iste. et di-
cit Bal. solū
int legistas
tenigisse hāc
qōnē. d. eni
xitate vide
pān. i. c. de
his. versic.
ir. cas. vbi
enā Bal. de
his que vi
metus. cā fi-
suis. in ver.
sentētia in
cip. dicebat
Lud. ro.

Interlocutorie et appellationes.

a Salariū
adde alexā.
s imol. in. l.
si postulare
rit. in pun.
ad finē. ff. de a
adul. 7 Car.
i cle. j. de eta
te et q̄lita. 7
Jo. an. i ad
di. ad Spe.
in tit. s req.
cōf. q̄ addi.
ici. hic intrā
do vbi per
26 al. i addi. l.
h. p. cōmis
suz. 7 ad s q̄
si p̄stet ab
vna pte tū
casu q̄ iudex
suo motu v̄t
ad instātiā
vtriusq̄ p̄s
consiliū ha
buerit dā 26
regressus 26
alterā p pte
ita fin. f. lo.
i. l. sed 7 loci
s. j. ff. fini. re
gun. v̄s q̄
p bar. in. l. i
sacris. C. de
proxi. sacro.
scrini. li. xij.
b Interp̄
tari. De quo c
vide late p 28
Feli. i. c. q̄r
7 q̄. j. de ac
cusa.
c Uel ab
soluo. Adde
Lud. p̄t. in
l. j. de re iud.

iudex esset electus ppter peritiam sciētie: vt sunt vicarij potesta
tum: 7 similes: et tunc talis iudex nō potest cōpellere partes ad
eligendū consultorē: quia si ipse nesciat de se conqueri debet. vt
in. l. y. C. quod quisq̄ iuris. Et in casu in quo iudex potest cōpel
lere accipere procōsultorē. vt supra dixi: potest partes ipsas co
gere ad cōsoluēdū salariū² consultori equaliter. vt in. l. iij. s. y.
ff. si. reg. ita dicit Bal. vbi supra. Tamē vbi cōsiliū sapientis pe
titur ad instātiā alterius partis tū: totum salariū debet sol
uere pars: que petit consiliū. et alia pars que non curat consiliū
sapientis nihil debet soluere. ita dicit Bart. no. in. l. cōsulerūt.
in pun. ff. ad. l. iul. de adul. 7 est equa snis: q̄ nō d̄z eē in potesta
te partis poscendi posse v̄care aduersariū in expensis: q̄ vtiq̄
fieret. si aduersa pars q̄ non curat de consilio solueret partē suā.
plus dicit Inno. in. c. super questionū. de offic. dele. q̄ iudex p̄t
sibi cōsultorē eligere etiā inuictis partib⁹: q̄ Ang. nō placet. vt
in. l. y. s. alle. quinimo sui eū si cōsultor quem vult assumere ius
dex esset inimicus alterius partis: p̄t recusari tanq̄ suspectus
et petere alium sibi associari. vt in aut. si vero cōtingerit. C. de iur
di. Et est recta sententia Ange. Tamē statuta hodie prouident
q̄ si altera pars habuerit indicem suspectum: possit petere com
muni vti consilio sapientis: quod statutum est rationale: cum
lites debeant sine suspitione procedere: vt in. l. apertissimi. C. de
iudi. quod statutum non habebit locum si articulus questionis
est clarus: 7 sine dubio. Nam tunc si petatur consilium nō debet
dari. ita tenet Ja. de are. 7 Bar. in. l. ille aut ille. s. cū in. ff. de leg.
iij. Et Alterius dubitatur: vtrum iudex possit suam sententiā
interpretari: si in ea sit aliquod verbum dubiū: vel obscurum.
glo. in. l. ab executione. quam ibi sequitur. Bar. quam etiam te
net Bal. 7 Ang. in. l. y. s. allega. determinat q̄ iudex ordinarius
possit suam sententiā interpretari: 7 sic nec delegatus nec ar
biter: nec arbitrator: 7 tamen ordinarius non poterit interpre
tari sententiā sui p̄decessoris: licet sit vnū 7 idē tribunal. l. pro
ponebant. ff. de iudi. ita determinat Bal. 7 Ang. in. d. l. y. Et ab
huiusmodi interpretatione quisq̄ qui senserit se grauatum po
terit appellare a tali interpretatione. vt in. l. y. ff. de origi. iuris.
Item istud est generale: q̄ omnis sentētia diffinitiva debet con
demnationem vel absolutionem continere: ita q̄ iudex dicat cō
demno: vel absoluo: vel alia equipolentia proferat. tex. est in. l.
presens. cum glo. C. de senten. 7 interlocu. om iudi. Et Unde si
iudex in sua sentētia dicat mihi: videtur q̄ rursus debeat. s. scio:
talis sententia valet: 7 dicitur continere condemnationem: licet
nō sit exp̄ellum verbum condemnō. casus est in. l. quod tamen.
s. si arbit. ff. de arbi. Adycite vt dixi indicem ordinarium suā
sententiā interpretari: quando est aliquod verbum obscurum
vel dubium: vbi autē iudex ordinarius est semel interpretatus:
non debet amplius interpretari. gl. est fin. in. l. quicquid astrin
gende. ff. de ver. oblig. ita etiam tenet Bal. in. d. l. y. Item adyci
te: q̄ non solum iudex debet carere suspitione sed etiam notari⁹
qui debet examinare testes: debet carere omni suspitione. glos.
est sing. in aut. de triē. 7 semis. Et ideo al̄s in ciuitate Cremonē

Interlocuto. & appella. Fo. lxxvii.

¶ In. c. l. h. l. Et ibidē vide f. l. & p. eūde in cle. sepe. de ver. sig. in ver. iuxta petitionē. Adde petr. phi. cor. consi. c. lxxv. inc. viso. in pan. vol. iij. Raph. cōsi. c. ij. in f. & de hoc no. Bar. soz. in suo trac. fal. reg. c. lxxv. in d. snia. vbi ponit res snia affirmatiua cū. xij. fallē. & de hoc vide do. in eū. Jaf. may. in. S. iurari. nu. xx. vj. ver. quarto principaliter. vbi plenissime de hoc scribit Celsus.

dicebatur filium pcuratoris cause non posse dari in examinatore in dicta causa: quia talis notarius nō esset sine suspitione. & ita etiā confirmabant ceteri doc. Cremonē. **¶** Alteri scien dum t q sententia debet esse cōformis libello: & ita dicitur quod tidie. p. qno est casus. in l. fi. C. de fideicō. l. i. & in. c. licet. h. l. de simo. nō intelligatis: q sententia debeat esse cōformis libello quo ad cōclusionem libelli: q: sū hoc omnis snia esset cōdēnatoria. Sed debet intelligi: q snia debet esse quo ad tria. s. quo ad rem: quo ad causam: & quo ad rationē intentatā: id est p sententiā debet terminari res deducta in libello sū causam: ex qua res est petita & t in modum agendi deductum in iudicium: et sic etiā poterit esse snia absolutoria: cū talis snia poterit continere rem suā & actionē in sui. decisione: & sic snia debet esse cōformis libello quo ad modū decidendi: non quo ad modum petitionis petiti p actorem in libello. **¶** Ita est doctrina pulcherima Bal. in l. ij. ff. alieg. & in. l. certi cōditio. ff. si cer. pe. **¶** Preterea de solēnitare sententie est: q seratur in loco publico & nō secrete vtz in loco maiorū. vt in. l. pe. ff. de insti. & iur. qd intelligite in iudiciis ordinarijs. **¶** Delegati autēz possunt sibi locum eligere: similiter & arbitri: dūmodo sit. loc⁹ honestus. vt in. l. si cū dies. in. S. si arbitri. ff. de arbi. ita tenet Bar. Bal. & Ange. in. l. cū sniam. C. de sen. & interlo. om. iu. In qua lege expresse dicit. & ibi est casus q snia nō debet ferri in secreto: qd intelligite in ordinario. vt. s. **¶** diti. t delegat⁹ autē arbitri & iudex appellationis poterunt in causa sua cognoscere vbi volunt. vt dicit glo. in. d. l. cum sententiam. vt in iudiciis appellationis Bononie. Iudex autem ordinarius intelligite laic⁹: quia ordinarius ep⁹ pōt sibi eligere locū cū in diocesiua qualibet parte etiā. vt. s. vidistis ex cōsensu partium posset ferre sententiā in alio loco q in loco maiorū: & videt tunc porosata iurisdicō de loco ad locū: ita tenet Bal. in. d. l. cum sniam. Snia quoq lata nō presente notario q scripsit acta: non valet neq tenet: vt in. d. l. cū sniam. immo plus si vnus notarius cepisset scribere acta: nō posset perfici p aliū: vt in. l. i. C. de spoz. qd est verū nisi impedit⁹ alteri committat. ar. l. i. ff. de ost. sic. p. cō. Ita determinat Ja. but. in. d. l. i. p. alleg. & idem dicū in nūio: q incipit in causa citare litigatores: vt nō possint citari p aliū: nisi esset pcepditus. vt. s. sū p. f. atos doc. **¶** Ex supra dictis habetis plene declaratum de his que concernūt substantiam & solēnitatē sententie. Nunc est vidēdum de his que concernunt ordinē sententie. **¶** Substantia em̄ inte cōsistit in absolutectione: vel in cōdēnatione. vt in. l. p. resens. C. de sen. & inter. om. iudi. Et hoc plene. s. determinauit v⁹ examinanti. Et hec substantia vocatur natura mutabilis sū Bal. in. l. platā. C. de sen. & interlo. om. iudi. Solēntas autē sententie est: q seratur in seris

¶ l. i. Et ibidem vidēdo. Alex. de imola. post bal. in. l. ipe rator. d. ita. ho. qd verū est: q tūc lo co impeditur alius subrogari potest per iudicē. non per notarium absente. d. quo p Bal. etia in. d. l. i. C. d. spoz. al⁹ nō etiā de p. sen su partiu. Bal. in. l. re petita. C. de epi. & cle. vi de Ange. in aut. d. here. & sal. s. hinc nobis. & pe. de suza. i. l. si lōgins. ff. de iudi.

Interlocutorie & appellaciones.

prius: in loco publico: presente notario: iudice sedente pro tribus
 34 nati. & de his plene dixi. s. Et circa ordinem est sciendum: quod
 peruersio ordinis processus vnius cause ad alium habet facere
 sententiam nullam: et ipsam non valere. et idem est si ordo non
 a seruetur. ut est text. in l. prolatam. verbigratia: iudex tulit sen-
 tentiam: et postmodum incontinēti facit eam scribi per nota-
 rium talis sententia non valet. Dico in sententia diffinitiva. se-
 cus in interlocutoria. ita Bald. in l. prolatam. Nam ordo est: quod
 primo debet scribi: et postea recitari: vñ si peruertatur iste ordo.
 q. primo iudex ferat sententiam: et postea faciat scribi per no-
 tarium in actis: sententia est nulla. et idem in sententia excom-
 municationis: suspensionis: vel interdicti: que debet de necessi-
 35 tate in scriptis fieri secundum Baldam vbi. s. Et Sed queri-
 tur circa istum ordinem. pone q. princeps delegauit certam cau-
 sam alicui: et in rescripto apposuit certos modos seruandos in
 processu: et certum ordinem: qui tñ ordo non erat de substantia
 negotij: nunquid si iudex delegatus non seruat talem ordinem
 in literis appositam sit sententia nulla. Bald. & Angel. in dicta
 l. prolatam. tenent sententiam esse nullam: quia a forma manda-
 ti nanq. est recedendum. ita tenet Innocent. in. c. cum dilecta. de
 rescript. Quod est verum: nisi partes consenserint omitti illu or-
 dinem qui erat appositus in fauorem partium: vel alterius. et
 hoc quando talis ordo ita per principem dementatus etiam es-
 set iustus: ita credo intelligendum in. c. dilecta. de rescript. ita te-
 net Innocent. in. c. prudentiam. de officio delegati. que verba
 sunt no. digna: & intelligite in eo quod dixi cōsentientibus par-
 tibus scilicet si renuntiavit dicto ordini: scdm q. dicit Angel. in
 dicta l. prolatam. Sciendum est vñq. q. licet peruersio ordi-
 nis cause ad ipsam habeat vitare pccellum: vt ex supradictis
 patet: tamen secus est vbi est peruersio ordinis vnius esse ad
 aliam: quia tunc processus nō vitatur nisi opponatur exceptio
 text. est in l. si mancipium. in. §. i. ff. de empti. et in l. i. C. de ap-
 pella. glo. in l. i. C. commu. diui. ita tenent etiam Barro. Bald.
 & Angel. in dicta l. prolatam. Pono exemplum. iste est ordo: quod
 prius debet conueniri reus principis. q. fideiussor: et iste sunt
 due cause prout diuerse scilicet obligatio rei principalis et
 fideiussoris. Et obligatio rei principalis nascitur ex contractu
 intro: puta in actu obligatio fideiussoris nascit ex stipulatione
 facta per dictam fideiussorem: vt in l. blanditus. C. de fideiussor.
 36 et in l. vii. §. satis acceptio. ff. de verbo. obliga. Et pone ergo
 quod prius conuenitur fideiussor: q. reus principalis: certe hic
 est peruersio ordinis vnius cause ad alium: quia debet permit-
 ti causa: que debet agitari cū reo principali: & permittitur can-
 sa que agitur cū fideiussore: certe talis peruersio ordinis ha-
 bet vitare processum: nisi opponatur exceptio: et idem est si cō-
 nematur hypothecaria non prius discussio reo principali. Pe-
 ne aliud exemplum. nos habemus: quod vbi est aliqua heredi-
 tas communis pluribus coheredibus quod si vnus ex heredi-
 bus petat diuisionem et coheres neget eum coheredem: non

a Non ser-
 uetur. Ad-
 de Card. in
 cle. y. l. pan.
 de iud. & gl.
 sin. in. c. cū
 olim. de cā
 pos. et pro-
 que. Cels.

potest agi actione familie hercisc. vt diuidatur hereditas: nisi prius intentata rei vendicatione: vt est textus in l. prima. ff. familie herciscunde. pone ergo quod vnus ex coheredibus qui negatur coheres pretermittit rei vendicatione agat familie herciscunde in iudicio: certe valebit processus nisi apponatur exceptio. Et quod dicitur in iudicio familie herciscunde. adē in actione comuni diuidendo: videlicet qd prius debet intētari rei vendicatio: qd actio communi diuidendo: si factor neget se esse consocium rei communis. vnde si prius intentetur iudicium communi diuidendo: nisi apposita exceptione de preposteratione tenebit processus. vt tenet glossa in l. prima. familie herciscunde.

- 37 ¶ Quero vterius. nunquid sententia lata non publicans attestacionibus sit nulla: quasi sit lata ordine pretermisso. Barto. in extranaganti ad rep. in iudicium. tenent quod sententia sit nulla: quasi lata sine cause cognitione. Iacobus autem butri. et Ange. in dicta. l. prolata. tenuerunt contrarium: quod imo sententia valet: quia dicta sententia non est lata contra iuris ordinem: sed est lata contra ius partis: cum iudici semper sint publicate attestaciones: licet non sint publicare parti: vnde in appellatione poterunt postea tales attestaciones publicari secundum Baldum in dicta. l. prolata. ¶ Et nota quod vbi instantia alias finiretur ante sententiam diffinitiuam latam tales attestaciones non publicate pereunt et nullam faciunt secundum Baldum in dicta. l. prolata. et ita intelligitur glossa secundum eum in l. tertia. de his que in fraudem creditorum. et ita ibi esse dicit Bartolus. ¶ Sciendum est neq. quod sententia lata sine cause cognitione non valet vt in l. ne causa. C. de appellationibus. et in l. iudices. C. de iudic. ¶ Et ideo infert Bartolus in l. prolata. C. de sententiis ex periculis recitandis. quod sententia non viso processu non valet. neq. tenet: quia dicitur lata sine cause cognitione. tamen in dubio presumitur lata cum cause cognitione secundum Bartolum. Si est lata presentibus partibus: vel vna presente altera per contumaciam absente: nisi ex breuitate temporis aliud presumatur: quia tunc sententia lata est nulla secundum Bartolum et Angelum in dicta lege prolata. Et idem si dato libello et opposita exceptione et productis omnibus iuribus qui erant ad vnum magnum volumen chartarum: et iudex incontinenti tam cito quod non est verisimile quo poterit omnia tam breui spacio videre proferret sententiam: non valet. ita dicit Baldus et Angelus vbi supra. ¶ Sed quero. iudex intulit sententiam missa peremptorio: et seruatis alijs sollemnitatibus requisitis in sententia: et non apparet de relatione nuntij in actis qualiter citauerit partem ad audiendum sententiam: nunquid valeat sententia? Respondeo quod non: ita tenet Baldus in l. prolata. in fine preallegata: et ita etiam tenet Baldus in lege multum. ff. de conditio. et demonstra. solet vulgo dici quod sententia incerta non valet. quod quippe probatur per. §. curare in fi. de actio. Sed profecto hoc ita indistincte non est verum. Ideo pro veritate habenda concludite: qd vbi

a ¶ Non valet. add. idē tenentes. d. Barto. l. 1. in consi. civ. inci. prestatissime. doc. ver. j. q. tale iuramentum. in. u. par. te. adde Ant. corse. singulari suo. c. lxxj. in ver. minor. et pa. nor. in. c. cū ex literis. numero. vi. vbi dixi i apost. ad ipm i. de meritis cause. de in integ. restitu.

b ¶ Incerta. Quomodo et qn incertitudo vniuersali. vide d. Alex. de uno. in cō. si. c. i. in. p. te vbi ponit etiā qd de incertitudine resultare ppter alternatiuam possit tam i ea. et si. l. i. c. euz venerabilis p. si. adde. y. de excusa.

Interlocutorie et appellationes.

in illis in quibus admittitur libellus incertus valet snia lata
super eo: etiam incerta cu sententia debeat esse conformis libel-

41 lo. vt in l. fundo. ff. comuni diuidu. † Libellus naq incertus to-
leratur etiam si opponatur de incertitudine: quando petitur ali-

3 a quid in genere vel aliquid alternative. ita voluit glo. in l. quid
tamen. in §. pomponius. ff. de arbitr. Item admittitur incertus
libellus in iudicijs vniuersalib. vt not. in l. j. in principio. ff. de
eden. et in l. edita. C. de edendo. et in c. j. de lib. obla. Item admit-
titur libellus incertus vt petitur meru factum: vel mixtum: ve-
luti si qs petit se seruari indene. nam talis libellus admittitur
videlicet. peto titium condempnari debere ad seruadu me indene.
ita dicit singulariter Bald. in l. q. §. C. de senten. ex peri. reci. fa-
cit etiam tex. in l. cum eorum. C. de senten. et interlocu. omnium
iudicium. cum ibi no. Item admittitur libellus incertus quan-
do aliquid in principio non est certum: sed in processu iudicij ve-
nit certificandum. et si non est certificatum valebit sententia incer-
ta: quia postea debet certificari in executione: vt in l. plurib.

3 In ge-
nere. Vide
que dixi. §.
eo. in versi.
petitiones.
nn. xij. ver.
nota. qd li-
bellus incertus
in apo-
stol. in versi.
non pcedit.
Celsus.

§. si placeat. ff. de verb. obliga. Si autem in pcessu est facta cer-
tificatio: tunc ferri debet sententia certa: alio non valet. exemplum
ponitur in interesse. nam potest quis petere interesse hoc modo:
peto interesse meum et c. et si liquidabitur istud interesse in pro-
cessu iudicij: debet ferri sententia certa: alio non valebit. si au-
tem non erit liquidatum interesse in processu: valebit sententia
incerta. hoc modo: condempno titium ad interesse suum scio: sed
postmodum istud interesse debet liquidari in executione vti
dicimus in expensis: ita tenet Bald. in l. ij. C. de sen. que sine cer-

42 ta quanti. proicitur. Et ex his oibus inferitur. quod valet sen-
tentia incerta quando fertur super aliquo petito in genere. hoc
modo peto condempnari titium ad dandum vnum bouem. Item
valebit snia incerta lata super aliquibus petitis alternatiuis.
vt condemo titiu ad dandu decem: vel fundu. et hoc casu debitor
poterit eligere post sententiam in executione vtrum velit dare de-
cem: vel fundum. vt in d. §. et si placeat. cum glo. Item inferitur: qd
valeat huiusmodi sententia: condemo titium ad seruadum seuus
indenum. Sed postea ista indentitas debet liquidari in execu-
tione sicut Bald. q. ita no. in d. l. ij. Procedit ergo predicta regula
q snia incerta non valet. vbi libellus est certus et fertur senten-
tia incerta. Si autem libellus esset incertus extra casus supra-
dictos: et opponeretur de incertitudine libelli: snia lata sine fo-
ret certa siue incerta non valeret: neq teneret. vt in c. fi. de libel-
li oblatione. et ibi casus. et ibi hoc tenet Innocen. et ceteri docto.
et ista exceptio inepti libelli: et incerti potest opponi etiam post sen-
tentia. glossa. est singu. insti. de obliga. in princip. Si vero libellus
esset incertus: et non opponeretur de incertitudine: tunc libel-
lus procederet. vt in l. fin. C. de anna. excep. et ibi est glossa. Et idem
Bald. in l. ab anastasio. C. manda. Et idem Ange. in l. j. in prin-
cipio. ff. de eden. Et si hoc casu ferretur sententia certa valebit:
quia iudex debet sententiam sicut allegata et probata. que proba-
tiones debent esse clare: vt in c. in presentia. de probationibus.

43 Et Attēdite tamen q vbi iudex fert sententiam in dubio se se

Interlocuto. & appella. Fo. lxxix.

a Probatoris. Vide feli. in. c. cū venerabilis. de excep. Celsus.
b Renocare. Adde glo. in ver. immo vero. in. c. predicator. xxi. q. 1. que dicit sen-
 tentiā diffinitivā incontinenti renocari posse. quam glo. extollit Bald. in. l. non
 dubium. C. de legi. 2. in. l. 1. §. de fur. 2. Pet. de ancha. in consi. c. iij. incip. iude. de
 iure iudicaturus. 2. Card. in cōsi. xxi. incip. punctus 2c. facit gl. l. c. apud misericor-

fert ad acta. glo. est singula. in. l. si qd ad exhibendū. ff. de executi. rei
 iudic. Unde licet in sententia non contineatur certa quantitas
 si in actis probatoris contineatur certa quantitas valebit sen-
 tentia: secus si certa quantitas contineretur in actis assertoribus:
 non autem probatoris: tunc non valet sententia: verbigratia:
 si diceret iudex: condēno semm in id quod debet titio. Nam si in
 actis probatoris contineatur quantum debet titio: sententia
 censetur lata in illa quantitate: que ibi continetur: & valet: secus
 si in libello tantum contineatur: qui tunc non valet. Inia: qd
 quod est expellum in libello: non est certū deberi nisi ex proba-
 tione appareat. Item si iudex in sententia: nullā exprimat quan-
 titatem certam sed referat se ad acta: in quibus continetur cer-
 ta quantitas siue sit lite ordinaria siue probatoria: valet senten-
 tia. Exemplū pūm. si dicat iudex condēno titiū prout in iudicio
 actū est. Nam si in libello continetur certa quantitas: valebit senten-
 tia. Exemplū secundū: vt si dicat iudex. condēno titiū ad id qd
 probatum est: prout probatum est. Nam si in probatione conti-
 neatur quantitas probata: & dicitur in condemnatione in eo qd
 est probatum: quia paria sunt aliqod certum exprimere vel se
 referre ad aliquod ubi contineatur expellum. vt in. l. vt pretor.
 in §. si iudex. ff. de re iudi. 2. in. l. tale. in pū. ff. de here. institu. Nec
 sunt verba Angel. licet non tam clara. in. l. iij. C. de senten. que
 sine cer. quan. q. hba eadem prosequitur Barto. in dicto. §. si iu-
 der. C. de iur. siu. aliter t quod cum procedat huiusmodi libel-
 lus peto fundum cum fructibus percipiendis: valebit etiam huius-
 modi sententia videlicet condēno titiū ad restitutionē fundi cū
 fructibus perceptis 2c. licet non sit certa quantitas expressa: ta-
 men fiat declaratio fructuum in executione sententie. Ita dera-
 minat not. Ang. in. l. iij. C. de senten. que sine 2c. C. Circa mate-
 riam sententiarum est etiam notandum t quod iudex suam diffi-
 nitivam sententiam latam non potest renocari neq. eius suc-
 cessor: talis sententia valet & tenet: vt in. l. post sententiam. C.
 de senten. et interlocu. om. iudi. et in. l. 1. C. senten. rescin. pos. Si
 autem sententia esset nulla dicite: vt infra dicam. Hoc tamen fal-
 sit in principio: qui de potestate absoluta non autem ordinaria
 potest suam sententiam diffinitivam renocare. ita tenet Bald.

incontinenti aliquid facere: saltem quo ad expēsas & quo ad alia accessoria & quo
 possit corrigere sententiam suam: & vide omnino feli. locū. §. allega. vbi nonnulla ad
 materiā faciētia. sed qd qñ victor cōfitef eā iniustā vel 3 eā admittit pbationes
 an p iudicē renocari possit. vide feli. in. c. inter ceteras. §. de re iudi. 2. in. c. inter
 monasteriū. in §. demū pōdera. eo. ti. 2. an talis sententia reuideri possit. vide hic per
 eum. in §. fallit. §. 3. quid in criminali an reuocetur propter detectam innocentia
 rei. vide eum in. c. suborta. in §. propter instrumentum 2c.

dē. xxi. q. 1.
 2 in. c. sit. in
 verbo iusta
 de iureiur. l.
 vi. facit glo.
 in vers. post
 tps. in §. tu
 to. in si. de
 auto. int. fa-
 cit text. in. c.
 pterea. §. de
 test. cogi. de
 clara vi per
 Bal. in §. q
 bus. l. 1. §. de
 inde. no. l. 1.
 cōsi. C. cum
 cōco. quas
 p feli. ha-
 bes. l. c. qua-
 liter & qñ. lo-
 pūm. 3 cā
 intelligēdo
 incontinenti
 antequā di-
 uertere ad
 actus extra
 neos. p. ter.
 in. l. 1. §. 1. cū
 materia. ff.
 de verb. ob.
 et adde do.
 Alexan. de
 imo. in pū.
 c. iij. l. iij. p.
 te. vbi an iu-
 der lata sen-
 tētia possit

Interlocutorie & appellaciones.

¶ Dicitur
diffinitivae
Appel. Inie
de qua snia
itelligam:
vide domi.
Aleane. de
imo. in cōst.
l. i. j. parte
vbi pōit qd
in statutis:
et an prece-
ptū sit sen-
tētia diffini-
tiva: vlt iter-
locutoria vlt
executio: et
quid sit sen-
tentia inter-
locutoria: et
quando di-
catur: et qñ
diffinitiva.
vide Felu.
plene in ru-
bel. j. de re
iudi. /

et Angel. in. l. j. C. de senten. ex peri. reci. Que omnia procedunt
in sententia diffinitiva. secus namq; est interlocutoria: quam iu-
dex potest contrario imperio revocare: vt in. l. quod iussit. ff. de
re iudica. Et in. l. dicere. ff. de arbitris. in fine. Et vt bene intelli-
gatis: sciatis: quod omnis sententia interlocutoria largo modo
a dicitur diffinitiva. ² nam sententia diffinitiva sumitur duplici-
ter. primo largo modo a diffiniendo. et hoc respectu interlocu-
torie potest dici diffinitiva: quia diffinit illum articulum: super
quo fertur: vt est glos. singula. in. l. si quis iusiurandum. C. de re-
bus creditis. et notat Bartolus in. l. titia. ff. de accusationibus.
proprie autem sententia diffinitiva dicitur: que diffinit totum
negotium principale: et sic illa est diffinitiva: que certis finibus
concluditur: ista sunt verba tertii. in. l. post sententiam vbi dici-
tur quod sententia est exitus rei: id est finis: vt in. l. facultas. ff.
de iure fisci. libro decimo. et sic communiter accipitur. et interlo-
cutoria accipitur pro omni sententia lata p iudicem ante finem
controversie. quinimmo omnis vox iudicis dicitur esse senten-
tia interlocutoria: vt notat gloss. in iussu. quibus aliena. licet
vel non. in. §. admonendi. **¶** Fallit tamē hec regula videlicet
quod iudex non potest interdum revocare sententiam interlo-
cutoriam. primo si per talem interlocutoriam finitum est offi-
cium iudicis: et desit esse iudex in illa causa. verbigratia. Si iu-
dex pronuntiat se esse iudicem incompetentem: vt est textus in
§. dicere. in fine. ff. de arbitris Et textus est in capitulo signifi-
cantibus. de offic. delega. Et ita tenet Bartolus in dicta. l. quod
iussit. et Angelus in lege prima. C. sentē. rescin. non posse. **¶** Se-
cundo fallit: si iudex fert sententiam absolutoriam ab observa-
tione iudicij. nam talis sententia dicitur interlocutoria. glo. est
singula. in. l. earum. ff. si serui. vendi. et voluit Baldus in lege se-
cunda. C. ne quis and. Certe talis interlocutoria non poterit re-
vocari. ita tenet Angel⁹ in dicta lege prima. **¶** Tertio fallit quā-
do facta est executio talis interlocutorie: et est quesitum ius par-
ti: quia tunc poterit revocari secundum Baldum. in dicta. l. post
sniam. C. de senten. et interlocto. omnium iudicem. In his ca-
sibus exceptis remanet regula firma. **¶** Sed iuxta premissa
queritur. infra quantum tempus possit revocari ista interlocu-
toria. dicite aut iudex vult revocare talem interlocutoriam ad
instantiam partis: et potest vsq; ad decem dies: vltra non. quia
tunc esset quesitum ius parti per lapsus decem dierū: qui dant
ad appellandum. Si autem iudex vult revocare ex officio suo: et
tunc potest quandoq; ita tenet Angelus in dicta lege pri-
ma. idem notat Innocentius in capitulo ad consultationem. de
re iudicata. **¶** Ex quo potest etiam inferri: quod si ex forma sta-
tuti quatuor dies dentur tantum ad appellandum: quod infra
quatuor dies tantum iudex poterit revocare talem interlocu-
toriam ad instantiam partis: quia vltra illos dies est quesitum
ius parti: cū nō possit appellare pars aduersa. **¶** Consequēter
si qro: quod vicibus poterit iudex sententiam interlocutoria revo-
care. Dicite: quod bis: quia bis tātū poterit appellari a senten-
tia: vt in. l. vnica. C. ne liceat in vna eademq; causa. et. **¶** Item

Interlocutorie appel. Fo. lxxx.

quero an poterit renocare talem interlocutoriā absentibus par-
tibus. Dicite q̄ nō: si est magni p̄iudicii secus si parui vel nul-
lus fm̄ Bartolum qui ita tenet in dicta. l. quod iussit. vbi etiam
dicit quod poterit per alium renocare hanc sententiā interlo-
cutoriā. argumentum legis. diem proferre. in principio. ff. de
arbitris. Subiungens etiam ibidem: quod illud quod expeditur
tur officio iudicis nobilit: puta dare tutorem pupillo: interposi-
re decretum in alienatione minoris: iudex potest renocare. vñ-
de si iudex interposuit decretum in alienatione minoris pote-
rit etiam renocare nullo vocato. Intelligite tamē cum cause co-
gnitione: quia non est intelligendum ita indistincte: quod li-
ceat iudici suam interlocutoriā renocare: nisi cum grano sa-
lis. Nam si est tale quid: quod requirat cause cognitionem: et cō-
ternat magnum p̄iudiciū: non poterit renocari nisi causa
cognita. argumentum legis. a procedente. C. de dilationibus. Si
autem esset tale quid: quod non requireret cause cognitionem:
nec concerneret magnum p̄iudiciū: tunc potest sine cause
cognitione renocari. argumentum legis. nec quicq̄. §. decretum.
ff. de officio proconsulis. hinc est quod dicit Bartolus in dicta
l. quod iussit. quod si reperiantur due interlocutorie contrarie:
nec appareat quid sit: q̄ ultimam protulerit: iudex autem renoc-
carit primam: non valet secunda interlocutoria si est tale quid
concernat magnum p̄iudiciū. Et ideo sit cautus hoc casu
ille qui obrinet sententiā interlocutoriā secundam contra-
riam primę: q̄ in illa: scilicet secunda expressa mentio fiat de pri-
ma interlocutoria illam renocando. Si autē est tale quid quod
non concernat magnum p̄iudiciū: tunc valebit secunda:
et videtur recessum a prima secundum Bartolum. vbi supra.

53 **¶** Alterius adijcite premisis + quod si iudex faciat p̄ceptum
de solvendo infra decem dies contenti debitum: talis senten-
tia est interlocutoria. et potest iudex ad sui libitum renocare.
Ita notat notabiliter Angelus in. l. si debitor. ff. de iudicij. sub-
iciens ibi multum singulariter: quod tale p̄ceptum de sol-
vendo potest fieri in die feriato ad honorem dei: et per conse-
quens poterunt fieri omnia talia p̄cepta: quia ista dicuntur
magis voluntarie quam contentiose iurisdictionis: et ea que
expediantur per viam voluntarie iurisdictionis: possant in die-
bus feriatis expediri: ut in lege actus publicis. C. de feris. quod
supra dictam est indicem suam sententiā diffinitivā non

54 **+** posse renocare: procedit vbi sententia valet. + Quid autem si
iudex fert sententiā diffinitivā que est nulla an possit ite-
rum pronuntiare. Est adnervendum quod vbi iudex fert senten-
tiā interlocutoriā que est nulla: non potest adiri superior
ut cognoscat de tali nullitate sententię: de hoc dicemus in causa
appellantis. Istud est dictum singulare Angeli in. l. si p̄sēs.
C. quomodo et quando. Si autem lata est sententia diffinitivā
que sit nulla: et tunc si est iudex ordinarius adhuc potest ferre
sententiā aliam: ut in. l. fin. ult. C. de sententiis que sine certa
quantitate. et in lege. §. C. de sententiis et interloco. et in lege. ult.
C. de accusatione. et in. l. si p̄sēs. C. quomodo et quando iud.

a **¶** Est iter-
lo. s. hoc im-
proprie gl. i.
§. illud. ff. de
certo. et ibi
Aug. h. sup
gl. coll. f. sed
rom. i. l. v. in
p̄n. de h. ob.
2 Aug. in. l.
fancini. la
§. C. 8 admi-
tu. dicit eā
tertiā spēm
sine licet sit
potius iter-
locutoria q̄
diffinitiva.
de quo vide
Alerā. in. l.
si debitor.
ff. de iud. ro.
ma. in. rñb.
ff. de re iud.
et Bar. in. l.
sit p̄cept. i.
vers. vñis
ad verbū p̄-
mittitur. ff.
de mino. et
in. l. p. vers.
sed dices. 2
in. l. non fa-
setur. ver. s.
dico. ff. de cō-
fess. Celsus.

b **¶** Aliā an
iudex post
latā sniam
possit ferre
aliā vel ad-
dere vel in-
nuere. vide
do. Aleran.
de imo. l. cō-
sit. xc. per to-
tum. in pri-
ma parte. 2
in p̄n. cxxx.

Interlocutorie et productiones.

per totū in
iq. par. vbi
etiam ponit
quid de in-
terlocutoria
et quid bā-
no et an in-
der lata sen-
tentia deū-
nat esse in-
der et quid
de expēsis,
Celsus.

55 Ad id quod iudex ordinarius qui talit sententiā nullā potest iterū
pronūtiare ut esset sibi cōtrari⁹. ter. est sing. fm Bald. in l. si. C. de
sen. q. sine re. ibi sentit Ange. Et ideo si iudex tulit sniam abso-
lutionem que est nulla: poterit iterum pronūtiare condemnando.
cuius contrarium dicebat do. Cataldinus doctor famosissimus
dum haberemus simul q. i. and. in questione de facto ab hoc al-
leg. Archi. ita tenentē/ sed sententia Bald. est ipsa veritas: quia
ibi est text. singularis. Iudex autē delegatus si tulit sententiā
nullam diffinitivam non potest amplius pronūtiare quia san-
ctus est officio suo. ut in l. iudex. ff. de re iudi. fm vnum intelle-
ctum: ut in l. si ut proponis. C. quomodo et quādo iud. Fallit in
iudi. delegato. ad vniuersitatem causarum: quia in illo idem est
quod in ordinario. ita tenet Angel. in dicta l. iudex. idem tenet
Bal. in l. si ut proponis. s. alleg. Itē fallit scdm Ange. in d. l. iudex.
in delegato principis: quia in eo idē est quod in ordinario.
Bal. contra. quia immo non poterit pronūtiare amplius scdm
eum in d. l. si ut pponis. Nec obstat q. delegatus principis sit
maior ordinario in cā sibi cōmissa: ut in c. pastoralis. ff. de offic.
deleg. bene enī fateor q. est maior. Sed iurisdictio ordinaria est
firmior fm Archidi. vt. rj. q. ij. c. si episcopus. et mihi placet sen-
tentia Bal. Itē q. fallit sententia delegati est nulla: quia nō ser-
uauit formam mandati: quia tunc non poterit ferre sententiā:
quia non dicitur esse vsus mādato fm Ange. in d. l. si iudex. Itē
fallit si est pro parte pronūtiatū/ et pro parte non: q. tunc pote-
rit adhuc pronūtiare fm Bal. in d. l. si ut proponis. et fm An-
ge. in d. l. si pteses. pro hoc est text. sing. in l. dicere. in punc. ff. de
arbi. Et ideo si arbitro: commisse sunt plures questiones et plu-
ra capitula si pronūtiat de aliquibus: et de aliquibus non pote-
rit adhuc pronūtiare: nec dicitur adhuc functus officio suo: ita
56 dicit text. in d. l. dicere. ¶ Est tñ not. q. vbi iudex ordinarius
tulit sententiā et possit iterū pronūtiare/ et potest superior: adiri
qui habet pronūtiare de nullitate: ita q. est in electione partis
fm Bald. in d. l. ut proponis. et fm Ang. in d. l. si pteses. Sed est
aduerterendum quod vbi aditur superior: propter sententiā nul-
lam non potest cognoscere de iustitia et iniustitia cause: neq. de
meritis/ sed solū de nullitate: quod est verū vbi sententia fuit la-
ta nulla propter scandalū vel latā culpā iudicis: nam tunc non
pōt cognoscere de iustitia vel iniustitia cause/ et sic de meritis:
sed solū de nullitate qd est verū nisi sententia fuerit lata nulla p
sordes puta per dolū vel latam culpam iudicis: nam tunc bene
pōt superior: cognoscere de iustitia vel iniustitia cause. ita not.
sing. Ang. in d. l. si pteses. Idē sentit Bal. in d. l. si ut proponis.
hoc modo concordant Jaco. de bu. et Bald. qui fuerūt contrarij.
57 ¶ Sed mō dubitat vbi est lata snia nulla an debeat prius co-
gnosci de nullitate anteq. de meritis cause. Dicite q. aut nulli-
tas est euidentis: ita q. nulla requirit probatio extrinseca: puta q.
snia est lata parte non citata: et tūc pōt cognosci de meritis cau-
se etiā nulla habita cognitione de nullitate cause. Si autē nul-
litas nō est euidentis sed requirit pbatio extrinseca: puta q. snia
est lata cōtra mortuū ante sententiā: et tūc debet prius cognos-
ci de nullitate

Interlocuto. & appella. Fo. lxxxv.

e De nullitate. Sed nunquid quis possit dicere de nullitate sententie late in fauorem suum: video. Alexan. de imol. in consil. cxxij. in .i. parte. vbi etiam nunquid sententia nulla possit consensu partium validari. Facit ad hoc quod not. iste. s. in pinci. huius. c. nume. xxi. vers. circa primum. & quod ibi posui in addi. ad ipsam. in ver. si dicat eam iniquam. Celsus.

e sci de nullitate^a anteq̃ de meritis cause. Ita tenet Barto. in .l. cum querebatur. ff. de re iudica. Ita sentit Ang. in dicta. l. si preses. sed nunquid sit necesse super nullitate pronuntiare: respondeo s̃m Barto. in .d. l. querebatur. quod aut est petitum expresse pronuntiare sententiam nullam: et tunc necesse est pronuntiare de nullitate: vt in .l. de qua re. ff. de iudi. Aut nō est expresse petitum debere pronuntiare de nullitate: sed petitum est debere cognosci de causa: ac aduersarium condemnare cum sententia lata sit reperta nulla: et tunc non est necesse pronuntiare super nullitate. Sed solummodo super meritis cause condemnando vel absoluendo: et tacite videtur pronuntiare super nullitate: vt in .l. ij. C. de ordine cognitionum.

e Sed iuxta premissa queritur tan vbi sententia est nulla debeat cognosci ex eisdem actis antiquis & ferri sententia: vel an debeat cognosci ex nouis actis fiendis. Dicite aut vitium nullitatis concernit solummodo sententiam: puta quia est sententia lata in die feriato in honore dei: & tunc debet pronuntiare ex eisdem actis antiquis: & hoc casu solum iudex habebit pronuntiare in die iurisdica: aut vitium nullitatis concernit sententiam & acta: puta quia est processum contra minorem in defensum: & sic omnis processus est nullus & sententia: vt in .l. cum ad minores. C. si aduer. rem iudi. et tunc debet pronuntiare ex nouis aut vitium acta concernit: et non sententiam: & tunc quia acta sunt nulla ex talibus actis non est procedendum: uno sunt fienda noua acta: quatenus acta valeant ex his est procedendum. Ita est pulchra distinctio Bart. in .l. cum querebatur. s. allega.

e Nota tamē vnum quod vbi nullitas denoluitur ad superiorem: quia est appellatum & in consequentiam venit nullitas: non autem principaliter: etiam si in libello simul expunatur de nullitate & appellatur sc̃m formā consuetudinis dico sententiam nullam: & si qua est appello. nam licet videatur primo intentā nullitas: & postmodū conditionaliter appellatio: tamen est totum contrariū: quia appellatio dicitur principaliter intentā & nullitas in consequentiam. glos. est singu. in .l. i. C. quando p. ouoc. non est necesse. quam ibi summe commen-

e dat Ange. Et Adhuc premis in quantum dixi in superioribus iudicem sententiam suam diffinitiuam non posse reuocare neq̃ mutare non est simpliciter verum. Quia quo ad accessoria potest inter eadem die se supplere addendo: non autē minueredo. ter. est singu. in .l. paulus respōdit rescindere. ff. de re iudi.

e Et ideo si iudex hora tertiā protulerit sententiam: & non condemnauit aliquem in expensis neq̃ absoluit: poterit postea hora vespertinā condemnare in expensis: etiam si nullā fecisset reservationem expensarum. Si autem iudex absoluisset victum in expensis non posset condemnare postea. Et contra si cons-

Practia Lanfranci.

b Appellatio. Sed nunquid a sententia nulla possit appellari. vi. de. d. Alex. de imol. l. cō sil. lx. in. iij. parte. Ad d. Bald. in .l. i. s. ad pinc. & querūt doc. C. de sen. ex peri. recitā. Bald. in .l. si constat. et .l. i. si exp̃ssū. no. paul. de cast. consil. xv. & Alexā. quem vtrū ta voluit allegare cōsil. l. i. vbi allegauit consil. lx. volu. iij. Celsus.

c Eadem die. Vide q̃ dixi. s. eo. in versic. circa materiā sententiarum. l. apost. magna.

Interlocutorie et appellationes.

demnasset non posset postea absolvere secundum Barto. in di
 61 cta. l. paulus. ¶ Circa predicta quero tan iudex possit pro par
 te condemnare / et pro parte absolvere. Ecce actor petierat. x. ius
 der dicit in sententia sua / condēno eū in quinq; et in alijs quinq;
 absolvo / nunquid valeat certe sic. vt in. l. j. C. si aduer. rem iudi
 ca. Et ibi clare dicit Angel. Et not. quod hoc casu debet actor
 condēnari in expensis qui petijt. x. et non potuit obtinere nisi
 in quinq;. Ita dicit singu. Innocen. in. c. finem litibus. de dolo
 et contuma. Quod dictū reputatur singulare: nō tamen allegat
 in hoc dicēs. Ego autem allego casum ad literam. in. c. amico.
 de plus peti. Et hoc est notandum contra ignorantes iudices
 qui contrarium sepe faciunt / vt vidi et similes de facto sepe vis
 demus ad propositum: quod iudex appellationis potest sentē
 tiam pro parte annullare et pro parte firmare. 2 vt in. l. quedam
 mulier. ff. familie herciscunde. et in. l. cornelia pia. ff. de iure pa
 tro. Ecce potest dicere iudex appellationis dicimus sententiam
 fuisse nullam in tali capitulo. et in tali dicimus fuisse recte in
 dictum vbi autem actor petiisset. x. et iudex in sua sententia di
 xisset hoc modo / condēno rem in octo et de alijs duobus nihil
 dicit non valet sententia. ita tenet Barto. et Bald. et est glos. in
 l. j. C. si aduer. rem iudica. et idem tenet Bald. in. l. viii. C. si de
 momen. posset. fuerit appella. Et est ratio cum de alijs duobus
 nihil fuerit dictum: non videtur causa fuisse finita super tota cō
 trouersia / quem finē debet opponere sententia: ergo etc. Est etia;
 alia ratio quia sententia debet esse conformis libello: vt alis dixi
 etiam repetita actione et causa. Unde est necesse quod iudex di
 cat cōdemnamus in octo et absolvimus in alijs duobus. ¶ Simi
 liter fm. Bal. in. d. l. j. C. si aduersus rem iudica. si iudex habens
 iurisdictionem vsq; ad decem et non in plus: fert sententiam in q̄
 decim non valet sententia etiam in illis decem in quibus habet
 iurisdictionem: quia actus iudicandi est indiuiduus et nō potest
 diuidi ita vt valeat. ¶ Quid qualiter feratur sententia et de eius
 accessorijs vidēdū est etia de plurib⁹. Primo de executione sen
 tētiarum. Item de condēnatione expēsarum et de impediētibus
 62 sentētie executionem. ¶ Circa primum clarissimum est iudicē
 ordinarium suam sententiam exequi posse: quia exequitur etia
 sententiam suorum delegatorum et arbitrorū: vt in. l. a diuo pio.
 in princ. ff. de re iudi. Delegati autem suas sententias nō exequū
 tur: nisi sint delegati principis qui possunt suam sententiam
 63 exequi: vt in. l. j. in fi. C. de iudi. et in. c. significasti. de offi. dele.
 talis autē potestas exequēdi non durat nisi anno a tēpore sen
 tentie late: vt in. c. querenti. de offi. delega. ita nos. Bald. in. d. l. j.
 a diuo pio. ¶ Sed iuxta premissa quero: pote princeps dele
 gant meram executionem: nunquid delegatus possit etiam co
 gnoscere: et sic habere etiam cognitionem. dic scdm Barto. vt. s.
 aut mandāt executio nulla precedente cause cognitione: et tunc
 videtur etiam mandata cause cognitione: vt in. l. j. si non cognito.
 C. si contra ius vel iuri. publi. Exēplum scripsit hoc modo. Pe
 trus autem conquestus coram nobis q̄ de facto spoliatus est
 possessione talis fundi: si ita est volumus eum et restituas ad

a ¶ Firma
 re. sed quid
 si sententia
 sit nulla an
 iudex appel
 lationis eā
 reformare
 possit. vide
 do. Alex. de
 imo. in con
 sil. cxxix. per
 totum. in. q̄.
 parte. et in
 consil. cxxi.
 ea. parte.

b ¶ In es
 pitulo signi
 ficasti. vbi
 ad hoc om
 nino. vide
 Fell.

Interlocuto. et appella. Fo. lxxxij.

possessionem: certe videtur mandata causa: et sic iste litera non sunt mere executorie. **E**t est ratio quia in literis intelligitur semper clausula si preces veritate nitantur. ^a ut in l. fin. C. de diuer. rescript. unde si dicitur impleri cognitio: opus quod cognoscat an ille preces sint vere vel ne. Aut mandauit executionem postquam precessit cause cognitio: et scilicet ita quod non restat nisi sola facti executio: tunc ubi mandatur executio non requiritur haberi aliqua cognitio: et ideo istud est illud quod quotidie committitur nuntiis publicis quibus committitur missio in possessionem: qui non habent aliquam cognitionem iuris: et talis executio vocatur mera executio: ut in l. executione. et in l. si ut proponis. C. de excep. rei in di. Aut sententie late demandat executio alteri iudici alterius iurisdictionis: et tunc an possit cognoscere de eo quod est quedam cognitio que respicit res: in quibus debet fieri executio: et tunc cognitio spectat ad tale executorem: ut in l. a diuo pio. §. in venditis. et §. si super rebus. ff. de re iudi. Interdum talis cognitio respicit exceptiones que opponuntur contra executionem: et tunc aut exceptio que opponitur non redarguit sententiam de iniquitate veluti est exceptio ut quod non condēnetur: nisi inquantum facere potest: et tunc bene potest cognoscere. Interdum illa exceptio respicit merita cause: vel redarguit sententiam de iniquitate. veluti est exceptio iniquitatis: et falsorum instrumentorum. tunc potest cognoscere non quo ad finem: ut pronuntiaret super talibus exceptionibus: et infringat sententiam iudicis. Sed si cognitio de talibus exceptionibus apparuerit sententiam non esse exequendam: tunc rescriberet executor iudici sententiam: et superfedeiurata tenet Ang. in l. si pro. in §. marcellus. et ibi bonus tex. ff. de iudi. **84** et idem Bar. in d. l. a diuo pio. in prin. **E**t sed quod contra an ubi est mandata cause cognitio videtur mandata executio: in hoc articulo sunt diuerse opiniones. finaliter Bart. ubi §. concludit inspicieda fore commissionis verba: quod si princeps dicit. committimus tibi hanc causam: intelligit etiam mandare iurisdictionem ad executionem. Idem si dicat committimus tibi hanc causam decidendam et terminandam: ut probatur in l. i. C. si contra ius vel vii. publi. secus si sola audiētia vel cognitionem hoc modo committimus tibi cognitionem talis cause: tunc non potest facere executionem: quod vnius inclusio ceterorum est exclusio: ut in l. cum pretor. ff. de iudi. ita tenet Barto. Inno. autem distincte tenet posse fieri executionem etiam hoc casu: ita tenet ipse in c. ad hec. de off. archi. Idem tenet Spe. ut refert Ange. in d. §. marcellus. et ita videtur pertransire Angel. **85** **E**t sciendum est nonum non esse quod unus iudex exequatur sententiam alterius: si iudex exequens successit in loco indicantis. i. illi quod iudex dicitur eum censeatur idem tribunal: ut in l. proponebatur. ff. de iudi. secus autem si fuissent duo iudices eiusdem tribunalis: qui tu fuissent sententiam: tunc si unus fuisset remoratus seu impeditus non posset secundum Barto. in l. a diuo pio. in §. sententiam. ff. de re iudi. ubi iudex a quo requiritur executionem per alium exequi dicitur tribunalis: et forte etiam territorij: et tunc licet iudicis qui iudicauit poterit exequi: ut in d. §. sententiam: et facit tex. in l. cum unus. in §. penult. ff. de bo. ant. iudi. pos. Si autem victor sententiam suam presentaret coram iudice: ubi debet fieri executio. et poterat fieri officio iudicis

a **E**ntan
tur. vide ffe
li. in. c. et p
te. de rescri.
ubi plene. §
§. dicit plene
in tractatu
clausularum.
in clau. re
scriptorum.
verfi. si pre
ces veritate
nitantur.
Celsus.

b **E** In §
sententiam
Et ibidem ut
de do. Alex.
de imo. hoc
idem refertur
et sequentem
in §. si au
te. et Pau. de
ca. in consi.
clij. et in §.
xxxix. et Ale.
in l. pe. §. in
ri. om. in. §.
nōd qd qd pe
titur execu
tio coram alio
iudice ad
mittatur ex
ceptiones. vi
de Paul. de
ca. in consi.
cccxij.

Interlocutorie et appellationes.

a Executio. vñ pan a
lū de cast. in
pñ. cccxli.

cia: et nō apparet de aliquibus istis trāsmisissis p iudicem qui in
dicanit: non potest fieri executio. Ita tenet Bald. in. d. l. a diuo
pio. et idē tenet Ang. consulendo: quod consilium incipit sic si ta
men ille victor intentaret actionem iudicari: vel actionem, in fa
ctum coram iudice diuersi tribunalis: tunc hoc posset fieri agen
do ordinarie. Etiam sine scriptis missis iudici per iudicem qui

65 sñl in tulit secundam eundē Barr. vñ. f. ¶ Quia vos debe
tis. scire quod duo remedia sunt prodita ad petendum executio
nem sententie: videlicet officium iudicis notabile: et istud habet
paratam executionem: quia ostensa sententia statim fit execu
tio: nec requiritur libellus: nec litis contestatio: et ita intelligit
tex. in. l. minor. rrv. ff. de minor. et voluit gl. in. l. qd de inofficio. ff.
de inoffi. testamē. ¶ Aliud est remediū: videlicet actio in factū:
vel actio iudicati. et ista requirit libellū: et litis contesta. vt in. l.
item veniunt. §. idem rectis. ff. de peti. heredi. et tunc requiritur
libellus etiā lit. contest. et debet fm ordinariā viā pcedi: nec ha
bet paratam executionē. ita not. Bar. in. l. ita dies. ff. de re iudic.
Ita q in casu nostro iudex diuersi tribunalis et territorij em nō
sunt destinate litere per iudicem sñe: non poterit erequi sñam
requisito officio iudicis nobili: sed oportebit q coram eo inten
tetur actio iudicati: vel in factum: vt procedatur via ordinaria et
talis instantia durabit. xl. diebus vtilibus secundū formam do
ctorum canonistarum traditam: vel tribus alijs fm formā iuris
civilis: vt in. l. properandum. in princ. C. de iud. Ubi tamen sñia
est lata per arbitriū vel arbitrati tunc iudex cuiuscūq territorij
ad quem spectat executorē posset erequi ex officio suo sum

b Ce. ex rō
ne. vñ vide
Feli. in. c. ex
parte. de res
scrip. in fñ.
declara th.
et Paul. de
cr. in consi.
rrv. et an
et qñ die se
sto fieri pos
sit et qñ non
vide Feli. in
c. significa
sti. in ver. §
Abba. §. de
iud. et d. ale.
de mol. in
pñ. lxxiiij. et
fede. §. sen.
l pñ. cccxix.
et do. Alex. l
cñ. cccx. in
1. parte.

67 marie: et est ratio hoc casu. ¶ Quero nunquid in executione
sententie requiratur citatio. Inno. in. c. et ratione. de appel. te
net q non. Cy. autē et Dyñ. in. l. ab execute. C. quorum ap. non
reci. tenet q requiratur citatio. Vos autē pro cōcordia dicite fm
Barto. aut fit executio in alia re q in qua fit facta condemnatio:
puta: quia facta est condēnatio in pecunia. et debet fieri execu
tio in bonis immobilibus: et tunc requiritur citatio. Si autē
executio fit in eadē re: in qua facta condemnatio: et tunc nulla re
quiritur citatio. Ita tenet Barto. in. l. a diuo pio. §. in venditio
ne. ff. de re iudic. idē tenet Bal. in. l. j. C. de iur. et fac. igno. et ibi est
text. q requiritur citatio: cum tex. dicat si te pars ex sñla conneni
re re. ¶ Attendite tñt quia illud seruat in actione reali qñ pos
sessori nullum factum fuisset preceptum de restituēda re: vñ an
tem post sñlam latam fit vñum preceptū possessori de restituē
do rem infra certum terminū: quod termino elapso fiet executio
in re sine aliqua alia citatione. vt est text. in instit. de offi. indi.
Sed quid si fit facta executio nulla precedente citatione in casu
quo requiritur citatio an executio valebit: dicite quod si facta est
executio: mediante nuntio publico: et tunc valet executio: sed
victus poterit appellare sicut potest appellare qñ exceditur mo
dus in erequēdo: quia pluribus modis erequendo modus ex
ceditur: videlicet rei tempore et qualitate: vt in. d. l. execute. Si
autem facta est executio per iudicem: quia data sit licentia vi
ctori per iudicem vt ingrediatur possessionem propria autoritas

Interlocuto. & appella. Fo. lxxxij.

- Debitis. Ad hoc adde no. p. Ang. in l. si vacat. de bo. va. lib. x. & hoc vtrum in diffinitiva: no aut in interlocutoria: in cuius executione non servatur talis ordo vt p. glo. in §. si no. in aut. de exhi. re. & p. Cy. & Bal. in l. y. iij. q. C. qñ fisc. vel pri. na. & adde do. Bar. soz. in cōst. civi. inc. visis. & scōa id est: q. in y. parte quod si iudex interlocuendo no dicat prius executionem fieri debere in rebus mobi-

libus nulla est cōmissio executionis quid autē si mobilia sint vilia vt vas sa: scutele: & similia vide in l. execu. tores. C. que res pig. obli. ga. poi. et practica pa. pi. in sum. titu. de exe. sen. vers. sa. ples. Celsus. **■** Executio. Unde q. habetur p. pau. de cas. tiro. in cōst. cccxv. et in q. v. calibus admittatur ternus ad im. pedendam executionē: et quo: vide do. Alex. de imo in cōst. sit. lxxxv. in i. parte. et p. feli. in c. ve. niens. j. de testi. et per domi. Ale. xan. de imo. in cōst. rvy. puma par. te. et Paul.

- te: tunc executio est nulla: & incidit in l. meminerint. C. unde vi. Cum pena est: quod victor p. iuratur iure suo ita tenet Bart. & Ang. in dicta l. meminerint. unde dicta constitutio solū locum habet: quando executio est facta propria auctoritate de licentia iudicis sine nuntio publico & aduersa pars non est citata in casu quo debuit citari. vbi autem in tali executione non requiritur citatio non habet locum dicta pena i. in prefatos docto. habet etiam locum in constitutio si quis impetrauerit: quod mittatur si a. tum in possessionem alicuius rei. nam tunc si mittatur in pos. sessionem vigore tunc rescripti parte non citata incidit in dictam constitutionem legis meminerint i. in Ange. et communiter docto. **■** De iure communi ordo tradatur in executione fieda: quia capiuntur primo res mobiles. secundo res immobiles. tertio no. mina debitoris. vt in l. a diuo pio. §. in v. ditione. ff. de re iudi.

- 69** In nominibus namq. debitoris executio fit hoc modo: quia iudex vocabit debitorē: & interrogabit anteq. sit: si responderit: quod sic iubebit ex quo solui i. i. victor. gloss. est singularis q. vult talibus verbis in preloio pignore. in l. j. C. de preloio pignore. Si autem debitor non confiteretur: non potest fieri executio in nominibus debitoris. vt in l. a diuo pio. §. sic quoq. ff. de re iudi. Et pro hoc dixit Barto. in §. sed si pecuniam. in d. l. a diuo pio. q. si aliqua res est deposita penes aliquem veluti pecunia non potest fieri executio in illa re nisi depositarius confiteatur illā rem apud se esse depositam: etiam si per testes probaretur. & est tex. in d. §. sed si pecuniam in verbo: que capi so. let. Et ita ego determinavi Cremona in q. laci. **■** Sed est no. ta. q. quod interdum comparer terminus contradicto: quando fit executio qui dicit illam rem ad se pertinere & est dubium vtrum talis contradictio habeat impedire executionem. Innocē. in c. veniens. de testibus. notabiliter dixit an fit executio in re vacante & tunc talis contradictio impedit executionem. et est text. in dicto. c. veniens. Ecce duo impetrauerant paruum pben. dam vacaturam in dioesi placentina: & vnus comparer coram collatore beneficii. Et ei ostendit suas literas petens ei conferre certam pben. dam que nunc vacat incontinenti comparer ali. qui habet similes literas: & dicit sibi fieri debere collationem: certe talis contradictio impedit executionem parue: et necesse habet iudex discutere de vniuersis paruum anteq. exequatur. Aut fit executio de re per aliū pollicella: et tunc si penitur fie-

de cast. in consilio primo. & in consilio iij. & adde que per Ro. ram habetur in de. cisione. cccxv. item supposito quod. p. re. Et de hoc vide omnino Barto. in l. seruus. & quod ibi diffule & remittit posui in apoliti. ad ipsum in versicu. debet differri executio. ff. de leg. j. Celsus.

Interlocutorie & appellationes.

Nullitatis. Vide do. Alexā. de imo. in cōf. xvij. in .j. parte. & in cōf. xxxij. in fi. ea. pte. & in cōf. cvj. in .ij. parte vbi quid ptra finiam nō pōt opponi aliquid ex forma statuti: an intelligatur qñ snla esset notorie nulla. et in cōf. lxxv. in .ij. parte vbi que exceptiones sint q̄ executionem snle impedire habeāt: & an possit aliqua exceptio opponi: si omnis exceptio ex forma statuti sit sublata. vide p eū in cōf. lxxvij. in .ij. parte. de quo etiam p eum cōf. lxxvij. in .j. parte. vbi etiā qd si ex for-

ma statuti nō possit opponi exceptio contra iustitiam: & an tñc saltē poterit opponi exceptio cōpēlatōis vide p eū in pñ. lxx. qñ & quātr possit apparere de iniustitia seu iniq̄tate snle. vide p eum in cōf. clxxx. p totū. in .ij. parte. qd ē tñc allegatū. §. eo. ad hoc. Et an & qñ vt differat executio sit prestanda cautio cōserrando reū indēnē ab vno vinēte: si forte alius eādē rē vinceret iuxta l. is a q. de re vñ. vi. se. in .§. cum sup. hñ. habes vnā limitationē. §. de re in. Et qd si iustitiam ex forma statuti habeat

ri executio in re petita: tñc non obstatē contradictione tertij cōparentis poterit fieri executio. & iste est text. in l. Stichō. ff. de rei vñ. & in l. pe. ff. de peti. here. Debebit tamen victor: cauere victor: qd si succuberet ad instantiam illius tertij contradictoris: quod restituit dictam rem illi tertio contradictori. ita dicit text. in l. pe. pñ. alleg. Exemplū: ego petebā certū fundū quem dicebāz ad me spectare iure domini: & obtinui. peto desup executionē & cū iudex valet mihi dare licētiā intrandi in possessionē: ecce tertius apparet dicens dictam rem spectare ad ipsum: & velle docere de iure suo: certe iste non poterit impedire executionem. & est ratio: quia non interest istius contradictoris executionē nō fieri: cum habeat necesse agere oībus modis contra possessore. vnde licet transferatur possessio de vno in alium. nō tollitur facultas ipsi contradictori: quin possit agere contra alium possessorem sicut egisset contra primum. Et notate qd si iste victor: a quo petit cautio de qua. §. dicat & offerat velle subire defensionem contra illū contradictorē: releuabit ab hñmōi cautione: & poterit subire iudicium. Si autē reus victus a primo petitore restituerit rem primo victori sine cautione: postea idē victor fuerit etiā a tertio contradictore cōdēnabit in solidū illi tertio: & fiet executio contra eū in solidū: qz eo ipso q non exegit cautionē eū nō potuit. videretur dolo fecisse. vt. l. dolo. ff. ad l. talci. Si etiā cautionem recepiisset secuta victoria ex parte cōtradictoris liberatus fuisset cōdēdo actiōes cōtra primumz acq̄sitas rōne dicte cautionis. Hec ola notant p Inno. in .c. cū sup. de re iudic. quem sequit Ange. in l. pe. ff. de pet. here. Aut & tertio casu facta est cōdēnnatio in vna re: & fit executio in alia: & tñc tertio cōtradictor: ipedit executionē: qz in primis cognoscit summarie de iurib⁹ illi⁹ rerū: an quādz fieri executio. vt in .d. l. a diuo pio. in .§. sup. rebus. ff. de re iud. Exemplū: ego petū centū a titio & obtinui postmodū: qz nō soluit peto executionē fieri debere in vno fundo vsqz ad mensuraz debiri. cōparet tertius & dicit nō posse fieri executionē in illa re qz est sua: certe iudex debebit cognoscere summarie cuius sit illa res an debitoris: vel pñdictoris: & si in hac cognitione summaria iudex putaret hanc rem esse dimittēdam vt in ea nō fieri executio non pñiudicabit iuri dicti debitoris: vt in .d. §. si sup. rebus cum sit regula vulgata: q̄ acta facta in iudicio summario non faciunt fidem in plenario. vt in .c. veniens. de testi. secūdo. Hanc doctrinam. Inno. tanq̄ singularē & notabilē sequit Bart. in l. a diuo pio. in .§. insup si de rebus. pñ. allega. idem tenet Ange. in l. a pe. de pet. here. Et videamus de aliquibus causis impediētib⁹ executionem sententie. & primam quidem q̄ exceptio nullitatis que euidenter apparet ex actis: vel potest incontinenti

Interlocuto. & appella. Fo. lxxxiii.

executiones paratas: & instrui sit annullum: & talis annullus probetur per testes: an talis probatio instrui annulli eam oino habeat. vide per eum in. v. p. ama declara tio. eo. ii. de re iu. et quid de statuto disponere: qd nulla exceptio opponi possit nisi talis et talis: an alie iuste consentur excludi. vide do. Bartol. fo. 31. in consil. cclxxxij. incip. prestantissime. & sic. y. q. in simili. in. y. parte q. non et de statu to disponente quod instrumeta publica habeant executionem paratam: an ei? vigore ea qd psequat: & qualiter pcedat in forislib? tale statutū vide p eū in cōf.

phari impedit executionē suae: sec? si requireret alio: em indagi nē: q. tūc d. fieri executio: & postmodū cognoscit de nullitate: ita t. Bar. i. l. u. q. in. s. cōdēnata. ff. de re iud. & Bar. in aut. q. suppli catio. C. de pē. impēra. offe. & l. vnica. C. ne liceat vni. ius sibi di cere. Eādē iniam sequit Ange. l. l. i. actū. C. si ex falsis instr. pl? vo luit Ange. in. d. fallam q. exceptio falsitatis cōmisse in cā in qua est lata ius impedit executionē suae: si facta fuerit reuocat. & est rect? intellectus tex. in. l. si. C. si est fals. instr. Dicit etiā Bal. in. d. l. vnica. q. pōt etiā nullitas intērari principaliter intēdō officium iudicis. Sed tunc nō impedit executionem. Sed si do ctum fuerit de nullitate: executio retractabitur. vt in. l. si cum nullitate. ff. de re iudicata. Et ita dicit debere intelligi quod no. Innocentius in. c. cum in iureperitis. de offi. delega. Unde Bal. ex pmissis dat notabilē intellectu de. ex calū. de re iu. vbi di cit: q. vbi est lata tertia ius sup. eodem caplo cōfirmatoria: non potest opponi nullitas ad impediendū executionē? immo nō ob stante executione nullitatis fiet executio: & postmodū cognoscit de nullitate. nā dicit ipe si exceptio nullitatis est euident: & incō tinenti possit phari: nō poterit fieri executio. Cū non ob. d. de. q. causa statuta. d. de. fuit vt calumnyis litigantiū obuiet. vt in pn. dicte clemen. apparet. Sed si incōninenti doceat de nullitate tūc apparet euidenter qd quis non obicit talem exceptionem animo calumniandi: quo casu non habet locum. d. de. plus dicit Bal. in. d. l. vni. p. alleg. q. vbi exceptio nullitatis est euident: et cōstat ex actis. si victor petat exceptionem: & victus nullā oppo nat exceptionem: poterit iudex ex suo offiō opponere exceptionē nullitatis: & reuocare victorē ab executione. vt l. l. vbi pactū. C. de trāf. Et est ratio huius dicti. licet Bald. non alleget quia euz exceptio nullitatis sit euident notouum est iudici ex actis. vnde ipe potest supplere de facto: cum in his q. cōstat iudici ex actis dicant ei notoua vt possit de facto supplere. vt no. Innoc. in. c. per suas. de testi. in. c. ex insinuatione. de ap. & Ang. in. l. si quis. ff. de inoffi. testa. & in. l. plane. ff. de pē. hered. & sic ex his modo cognoscitis plene quomodo. et quando exceptio nullitatis im pedit executionē: & supplicatio autem si est interposita infra x. dies non suspendit executionem. immo debet fieri executio sed victor cauere debet quod si succumbuerit restituet id in quo facta est exceptio. si autem supplicatio interposita fuerit post. x. dies executio fiet sine aliqua cautione. vt in autēti. que suppli catio. p. alleg. Et Sed plus dubitatur de restitutione in in ter. vtum illa impedit executionem: declaro lata est ius in mi norē vel ecclesiam: que sententia transiit in rem indicatam mi

ccxxij. l. i. cū l. pñti. v. p. te rea opih. Bar. ea. pte et adde cū l. pñ. h. sc. pñ. a. rillime. & y. ego pmitto. in. j. pte. vbi pñt. q. ista guarētia ta hñtia exe cutionē pa ratam ex di spōne statu ti sunt pter ins cōe et p pñs stricte interprāda. a Executio nē. Nun qd qñ repū rur tres inie pformes ali qd opponi possit p eaz executionē: vide. d. ale. & imo. l. pñ. c. y. l. i. q. pte: vbi ponit qd in ris si appet de notoua i iustitia et q nullitas pos sit oppōi. vt de p cū l. cō. ff. lxxv. l. y. pte vbi enā que senten tie possunt impugnari et ibi ponit

Interlocutorie et appellationes.

etiam de intellectu de j. de sequest. pos. et fru. et quod dicant tres sententie confor-
mes ad hoc ut non liceat tertio provocare. vide per eum in d. consi. lxxv.

¶ Pedere. vide. d. alex. de uno. in p. l. xvij. l. j. parte ubi ponitur an possit fieri exe-
cutio sine p. via capture vel alio modo. pedere restitutione in inte. et ponit et quod
et quoniam possit impediri executio. propter non comparationem. et adde quod habetur p. do. 3a.
may. l. aut.

quod supplica-

no. in. q. no.

C. de p. ci. in

pe. offe. ubi

et vide bal.

l. q. no. et an

ge. et franc.

aret. l. l. si est

cognita. C.

de tras. et ro. l.

deci. ccc. lxx

q. comitat.

in no. et l. de

ci. ccc. lxx. ite

fuit dubita-

tum virum cau-

no. et pan. d.

ca. l. p. lxxix.

Et quod si nul-

litas allega-

tur in finia an

pedere ipsa

obeat et pos-

sit fieri exe-

cutio l. b. ois

et p. sona. vi. d.

plene p. d.

meu. do. de-

ci. q. hec di-

sputat ple-

ne consil. suo

lxxij. l. c. p. sta-

tili. in do-

cto: p. totu. et

Ro. de ci. cc.

lxxij. l. c. p.

ite licet per

viam exce-

ptio nullita-

is. l. antiq.

Celsus.

¶ Appel-

lo. Ad hoc

quod habent p.

no: vel ecclesia petit restitutionem in integ. et illam obtinet: vi-
cto: petit executionem sententie. opponit ei de restitutione pede-
re: quod debet suspendere finiam: sicut in appellatione dicem: quod
ritur quid iuris. Inno. in. c. suscitata. de resti. in integ. quod aut pre-
sumptio est contra petentem restitutionem in integru: et tunc impe-
dit executio. sed habebit locum cautio: de qua. s. ut est text. in. c.
suscitata fm vnu intellectu. Aut presumptio non est contra peten-
tem restitutionem et tunc impeditur executio. ut in toto titu. C. ut
in integru restituatur. et ita etiam est text. in. l. si causa cognita. C.
de trasac. si aut talis restitutio haberet naturam supplicationis:
veluti si quis peteret restitutionem principis: tunc non impeditur
executio: sed habet locum cautio de qua. s. ut in. c. suscitata. s. alle-
ga. fm alium intellectu. et ista est doctrina Inno. in. c. suscitata.

¶ In l. finali. C. si ex falsis instrumentis. **¶** C. de impeditis

executionem sententie inter alia de nullitate est videndum nunc

qualiter ipsa nullitas introducat. Et primum quod nullitas sen-

tentie interdum causatur ex defectu iurisdictionis. et ista nulli-

tas est potentissima inter alias nullitates: quia ubi nullitas

prohibetur opponi per statutum vel decretum: poterit tamen

opponi nullitas causata ex defectu iurisdictionis. gloss. est singu-

la. in de. unica. et est glo. si. in x. puto in. de sequest. pos. et fructu.

Idem tenet Ang. in. l. j. C. quoniam p. no. est neces. interdum nullitas

causatur ex ratione persone minus legitime existentis in iudi-

cio: ut in. l. cum ad minores. C. si aduer. re iudi. interdum causatur

ratione citationis omisse ad audiendam finiam. ut in. l. ea que. C.

quomodo et quoniam iu. Causatur etiam nullitas pluribus alijs modis:

quos numerare nimis esset laboriosum sed est attendendum quod

quoniam quis vult dicere finiam nullam: oportet quod exprimat causas nul-

litas: quoniam presupponit causam nullitatis. aliter nihil facit. ita dicit

sing. Bal. in. l. q. testamento. in pan. ff. de execu. tu. **¶** Est preterea

aliud notandum quod ubi quis posuit in libello appellationis minu-

sitiam: et nullitatem simul et semel hoc modo. dico finiam nullam

et si qua est appello quod lapsa instantia appellationis: puta anno

vel biennio non potest amplius de nullitate dici. ita dicit Bar. in

l. j. C. quoniam prouo. non est neces. si aut simpliciter est proposita insti-

tia et appellatio. et nulla est facta mentio nullitatis: tunc perempta

instantia nullitatis adeo quod ex illa instantia instantie et appella-

tionis non poterit persequi nullitatem: sed cum ipsa nullitas non

erit percepta: immo poterit de nouo intentari nullitas fm Bal-

dum qui ita notavit in. l. j. C. quando prouo. non est neces. Et po-

terit tunc nullitas intentari vsque ad. xxx. annos. ita inquit Bar. in

d. l. si expressum. ff. de ap. fm canonistas. vsque ad. xx. annos. in. c.

Interlocutorie et appellationes.

expumenda. ff. de infra. post Bal. in l. pperadū. §. duo. ver. quere hic duo. in apo. in ver. sit inferenda cā. C. de iudic. in l. si qd in sud. nu. iij. ver. nota causam in

snia. in apost. in eo. ver. C. de fideicom. liber. Celsus. Repertū. Et an 2 quō retractetur snia pretertu instrumentorū nouiter reperi-
torum vide per Jaco. rubic. 2 quod posui remissive in apost. ad ipsam in l. j. in

in apost. 2
num. j. y.
et. iij. et ibi
etia i addi.
meis. C. de
sent. aduer-
sus fil. satis
retrac. o cu
ius dicit ve
ritate vide
Bar. soz. in
suo trac. fal
le. reg. cccij
in ver. sentē
naybi facit
regu. nega-
tiuam quā
xij. fallē. re
scrip. istū in
sua repeti.
l. admonen
dū. in. j. no.
ff. de iureiu
rā. tal. inter
ceteras. ver
fici. quinta
declaratio.
et capitulo
inter mona
stia. ver. si.
luna palo
tra de re iu
dica. 2 Bal.
p. xij. vol.
i. Celsus.

de re indi. Nam index ex snia videtur esse motus propter acta
facta 2 ppter ea que continentur in actis. unde est q snia refert
se semper ad acta. glo. est singul. in l. si quis ad exhibendum. ff.
de exp. reis. Et fallit in aliquib⁹ casibus in quibus debet
expūm causa in snia: prim⁹ est in causa appellationis secundū
gl. in d. l. prelat. scd⁹ est in causa excōicationis: nā nō valet snia
excōicationis nisi in ea sit causa incerta: vt in c. cum medicina
lis. de sen. excōmuni. lib. vi. Tertius est quādo receditur a iure
cōi puta quando iudex absoluti victū ab expensis. nam debet
inferere cām quare absoluti: vt in §. oportet. in aut. de iudi. hoc
etiā tenet Bal. in aut. post iusiurandū: et ibi ver⁹ ter. Quartus
casus est quando absolutur reus conuentus rei vendicatione:
quia non possidebat: nā debet adici sentētia absoluo quia non
possidet. Quint⁹ casus est in obseruatione iudicij. nā talis sen-
tentia est nulla: nisi inferatur causa. ita tenet Anso. de bu. in. c.
examinata. de iud. hos casus ponit Hostiā. in. c. sicut. de re iud.
Unum casum Odolph. addit q in snia etiam criminali debet
expūm cā. Adde septimū in q requirit⁹ q in sentētia expūma-
tur cā: vt qn tert⁹ snia cōtra eū qui hz fundatā suā intētionem.
gl. est in l. viij. ff. de rei vē. 2 hoc tenet sing. Ang. Vñ si debitor
pēdēte iudicio solus creditor de cui⁹ obligatione erat pbat⁹
tert⁹ snia absolutiōna hoc modo. Absolutum⁹ tūz: q condēma-
tus fuit: nisi soluit: ita dicit Bal. in l. viij. prelat. Et Que
rō incidēt de tali no. q. quā habui de serō 2 pulchra nos habē
mus in iure: q snia nō pōt retractari p instrumenta de nouo re-
pertū: nisi in causa reipublice ecclesie: vel minoris: vt in l. impe-
rator. cū ibi no. cū glo. ff. de rei iudi. pone mō q meus fictualis
mibi soluerit pēsonē. iij. an. preterito: hōc nō obstat adhuc
perō de nouo pēsonem defeci⁹. Iste cōparet: 2 dicit se soluisse.
Ego fictuali dico ostēde mō: at ille. ego pdidi confessionem. nec
auter possum docere me soluisse: vñ de nouo cōdēmat et cogit
ad solutionē: qua solutiōe facta iste inuenit confessionē solutio-
nis. Iste vult repetere illud qd soluit certe nō pōt ppter autori-
tā. rei iudicate. q facit indebitū esse debitū. vt in l. j. C. de condi.
inde. 2 in l. fideiussor. ff. mandā. et ita deciait C. in l. j. C. de con-
di. inde. Dices pōt posse retractare sentētiā pretertu instrumē-
ti de nouo repertū. Bal. in dicit. l. cōsentit. C. sed. dat vñ pul-
chrum modum ad recuperandū nā pecuniam indebite solu-
tam. nā ille qui scienter receperit illud quod semel recepit 2 il-
licite ille punitur crimine stellionatus: vt in d. §. vi in omnib⁹.
¶ Alterius nos modo habem⁹ q de quocūq crimine qd po-
test accusare crimināter. idē pōt etiā conuenire ciuilit⁹ actio-
ne in factū ad suū interesse: vt in l. q noie. ff. de fal. unde cum iste
qui recipit indebitū ex snia pōt etiā accusari de crimine stellio-

Interlocuto. et appel. Fo. lxxxv.

a **¶** Voce. Vide latissime dominum Alexan. de imol. in l. cum procurator. §. si dñs. in vers. subsequenter. cum cōco. per eum ibidem dñs. de no. ope. nunt. et Paul. de cast. in cōst. xrv.

b **¶** In scriptis. Adde do. Alexan. de imo. post Barto. in l. eius qui. de appella. re. et Bald. et Angel. in l. patris. de vulga. et pupilla. et Ludo. ro. in rub. de arbi. qđ

natus: vt diximus. poterit ergo. etiam conueniri actione in fa-
ctum ad suum interesse p suum debitorem. **¶** Sequitur aliqua
videre de materia appellationis: cū vsus appellandi sit frequē
et necessarius p quam quidem appellationem per iudicem ap-
pellationis iniquitas sentētie et imperitia iudicantis corrigitur
licet interdū iudices appellationū sentētiās soleant bene latas
in peius reformare. hec sunt verba iurisperiti in l. i. ff. de ap-

83 pel. **¶** Que nāq appellatio interponit a infra diffinitua: ab in-
terlocutoria: et a grauiamine extra iudiciū illarum: et ab extra iu-
diciali. veluti est in electōibus: vt in. c. cum sit romona. §. de ap-
pel. Hec appellatio debet continere psonam appellantis: et iu-
dicem a quo appellatur: et finem a qua appellatur: vt in l. i. §. fi-
nali. ff. de ap. et cum appellatur a diffinitua: si appellaretur illi-

a co potest vna voce appellare dicendo appello: vt in l. i. §. ff. de ap-
pel. et in l. i. litigatoribus. C. eo. secus est in appellatione ab inter-

b locutoria: quia etiam si ilico appellatur: et incontinenti non po-
test ilico appellari: mo requiritur q in scriptis appellatur: vt
in. c. cordi. de appel. lib. vi. si autē appellatur a diffinitua ex in-
teruallo: bene oportet quod appellet in scriptis. vt in l. iij. ff. de
appel. et nota p Bart. et Ange. in d. l. litigatoribus. **¶** Sed dubi-

84 ratum modo quis dicatur incontinenti seu ilico appellare. vt
sciamus quando debet appellari in scriptis: et quando vna vo-
ce. glo. in d. l. i. tener qđ in eodem die. Idem tener Ange. in d. l.
litigatoribus. Bal. autem in d. l. litigatoribus: dicit incontinenti
iudice sedente pro tribunali: ita debet cōmuniter seruari: quod
etiam tener Barto. in l. i. §. qđ si libelli. de appel. et idē voluit glo.
in d. l. litigatoribus. et ita est tenēdū: ex quo sequitur q hora ter-
tiarum lata est sententia. si postea eadem die voluerit appellare
hora vespertarum debet in scriptis vteris appellare a diffini-
tina: secus si hora tertiarum appellauit: quia tunc potest etiam
vna voce appellare: vt ex supradictis nota. **¶** Unum tamen no-

85 ta t q vbi quis interponit appellationem in scriptis: necesse est
quod inferantur verba appello et. que verba si non inferantur
nulla est appellatio. Istud est dictū Ange. in l. erro. C. de testi.

86 **¶** Illud etiam est nota. qđ vbi appellatio ponitur in scriptis
coram iudice a quo non est necesse legere appellationem: sed suf-
ficienti sibi dari copiam in manibus sine aliqua lectura. text. est
singul. in. c. appellatio. de appella. lib. vi. Istud voluit Angel. in
l. i. C. de sentē. ex peri. reci. istud tenuit Bal. in l. litigatorib. p-

87 allega. **¶** Sed dubitatur de hmoi appellatione que quotidie
interponitur: vt patet appello mihi reseruata prāte appellādi
in scriptis: q appellatione facta infra x. dies appellat in scriptis.

88 **¶** Querit q appellatio sit sequēda prima vel vltima. Barto.
et in l. cum procurator. §. dominus. ff. de no. ope. nunt. dixit pum 13

verum esset:
si statuto ca-
neat q pos-
sit appella-
ri sine scri-
ptis: q tale
statutū non
valet. et ad-
de Paul. de
cast. in con-
silio. ccv.

c **¶** Que ap-
pellatio sit
sequēda. viz
de collec. in
c. significati
b. in. viij.
vers. sed qđ
de illo q pri-
mo appel-
lat. et qđ ibi
posui in ad-
di. ad ipsuz
in vers. pū-
me appella-
tioni. de no-
ni ope. nunt.
tatio. dixi
post Bart. in
l. cū procura-
tor. §. si dñs.
nu. 4. vers.
cū iurapdi-
cta quere. l.
apost. l. i. §. b.
pūmā. ff. e.
de no. oper.
nunt. et not.
Bald. in l.
appellatio-
ne. vers. et
q supina te-
nigi. C. d. ap-
pellationi.
Celsus.

Interlocutorie et appellationes.

¶ Scientie. Quod intellige de scientia vera non presumpta que resultat ex citatione ad domum: que tunc non sufficit imo citatus ad domum per se non potest appellare etiam post decem dies. Item Rotam in decis. cccxviii. et c. inra. per quo vide etiam Car. in cle. i. v. no. de do. et cotu. et adde Rotam in decis. cccxviii. si contra. i. no. et in decis. lv. si tertur. in deci. xix. et adde Phi. in c. bone memorie. i. de appel. ver. viij. debet

vbi plene dicitur quod idem si est facta notificatio sententie ad domum: nisi speculavit alia citatione ad sententiam et tunc ad domum quod est singulare. no. vide do. Alex. de imol. i. l. i. §. tantum. ff. quod sit. et per Fel. in c. i. v. l. no. contra. et in c. quod ad consultationem. de re iudi. et Bal. in l. i. ff. de ex quib. cau. ma. sed quando currat ab interlocutoria vide de car. i. cle. cam. xvij. q. de elec. i. cle. me. licet. i. q. de appel. et i. dicta et c.

i. quod currat a die sententie et facta computatione de momento ad momentum. i. a puncto diei non a die late sententie et scientie. d. c. quod ad consultationem. et ibi docto. et Alexand. consilio. xxxij. in principi. ibi. Celsus.

¶ Renuntiasse. Bar. ita no. in l. qm. la. i. c. de appel. collec. in c. bone memorie. na. v. et ibi posui in addi. ad ipsum. in versic. quod petatur. i. de appella. Philip. tra. in c. ab eo. nu. iij. vbi etiam posui in addi. ad ipsum in ver. apostolo. eodem tit. lib. vi. et not. Car. in cle. ij. §. i. et §. similiter. co. titu. in cle. Et infra quod tempus petatur: dixi post colle. in c. significandis. nu. vi. ver. sed a quo tempore incipit currere tempora apostolorum. in apost. co. ver. i. de no. ope. nuntia. Celsus.

fore proseguenda: et habere vim. Secunda viribus euacillata. nam prima appellatio facta viva voce rescindit pronuntiatum. unde postea secunda appellatio nihil inuenit rescindendum tamen ita foret rescissa per primam appellationem. unde est sensus illorum verborum. Appello viva voce reservata potestate appellandi in scriptis. i. appello viva voce quam appellationem volo esse redactam in scriptis: sic in effectu non est nisi una appellatio: scilicet prima que fuit interposita viva voce et postmodum redacta in scriptis sicut sunt cetera acta de eius instantia non est ut fiant in scriptis veluti sunt exceptiones secundum Bartolam. in l. i. ff. de excep. et in c. quoniam contra falsam. Istud est utile ut sciatur quando incipiat instantia appellationis interposita: videtur secundum Baldum interponere appellationem in scriptis. x. die. Quia plus durabit instantia appellationis. ita dicit Baldus in dicta. l. litigatoribus.

¶ Consideranda sunt quatuor tempora in hac materia appellationis. primum tempus est interponende appellationis. Secundum petendi apostolos. Tertium est tempus se presentandi coram iudice ad quem. Quartum est tempus proseguende interpositae appellationis. **¶** Et primum tempus interponende appellationis est. x. dierum. ut in aut. hodie. c. de app. Et illud tempus incipit currere tempore scientie et sententie: ut vult glossa in d. aut. hodie. Istud tempus de momento ad momentum currit favore reipublice. glossa in c. pia. de excep. lib. vi. Et est glossa in l. i. §. dies. ff. quod app. hoc tenet Baldus in l. i. quando. c. de testi. idem tenet Ange. in d. aut. hodie. c. de appel. **¶** Et tempus petendi apostolos est. xxx. dierum. ut in l. iudicis. c. de appella. quod tempus incipit currere a tempore sententie late. ut in d. l. indices. et sic spectat ad sollicitudinem litigantis petere apostolos a tempore late sententie in Baldus ibi. Et potest appellas si vult appellando etiam petere apostolos vel etiam de per se hoc facere: ita quod non est vis in glossa in cle. quis. de appella. pena autem appellantis non petentis apostolos infra xxx. dies est: quod videtur sue appellationi renuntiasse: ut in d. cle. quis. et in c. ab eo. de ap-

Interlocuto. et appella. Fo lxxxvj.

pel. lib. vi. Idē si postea appellans petiit apostolos: iudex respōdet dare illos velle in certo termino. puta q̄ dicit dabo tibi apostolos infra terminū iuris p̄stū: et appellās nō cōparuit in termino ad accipiendū apostolos: cum et ipsos obtulerit certe videretur renuntiasse appellationi. vt in. d. cle. quāuis. Eodem modo si comparuerit appellans infra terminum a iudice statutum causa accipiendi apostolos: et cum ipsos obtulerit iudex appellans noluit accipere videretur tunc etiam appellationi renuntiasse vbi aut iudex statuit terminum certum ad accipiendum apostolos et appellans comparuit in illo termino nō sufficit: nisi petat. fm Bald. in. d. l. iudices. Si autem iudex in termino statuto nō dederit apostolos: sed alium terminum adhuc statuerit dato qd̄ in illo termino nō comparuerit iste appellās nec petierit hoc dari sibi non sibi nocet. ita tenet gloss. in dicta cle. quāuis.

Tertium tempus est: scz qd̄ statuit iudex a quo appellanti infra qd̄ iudici ad quem se presentet cum apostolis: et est in arbitrio iudicis atquo. vt in. l. p̄ses. et ibi gloss. C. de appella. Et si infra tempus illud non comparuerit appellās coram iudice: ad quem sue appellationi renuntiasse videtur: vt in. c. personas. de appellatione. et debet etiam fidem facere iudici a quo de sua presentatione facta coram iudice ad quē. Et ad hoc poterit statuere terminum: facta coram iudice ad quem. Et ad hoc poterit statuere terminum: et ita faciūt cauti iudices fm Ange. in dicta l. p̄ses.

Quartum tempus est prosequēdi appellationis instantiam. Et istud est annus: vel ex causa biennium: vt in. aut. ei qui. C. de temp. appella. Quo tempore elapso nisi illa fuerit lata sententia: p̄ma sententia remanet firma: vt l. d. aut. ei qui. Et istud tempus incipit currere a tempore interposite appellationis. casus est in de. sicut de appella. que de. multum fuit necessaria p̄ decisione huius questionis de qua ante illam de. maxima fuit altercatio: vt not. gloss. in. l. fin. illud. C. de temp. appella. Tamen satis hec decisio colligitur et iuris ciuilibis dispositione vt patet in autenti. si tamen. C. de temp. appella. Ex qua autē deprehenditur eadem determinatio que est in dicta clemen. si. 92 cat.

Quero nunquid tempus appellandi vel prosequendi appellationem possit per statutum prorogari. vel minui sicut est instantia prorogandi. Respondeo quod sic. sed non totum tolli. glo. est nota. in. l. prescriptionē. C. si contra ius vel vtil. publi. Et ibi etiam tenet Bald. per consensum etiam partium non potest prorogari tempus appellandi: sed instantia prosequenda appellationis bene posset prorogari per consensum partium. glo. est in clemen. quāuis. de appella. et ita tenet Bald. et Ange. in autenti. ei qui. C. de temp. appella. Unde cum ex forma decreti instantia appellationis non possit durare nisi viginti diebus partes poterunt ex consensu suo prorogare istam instantiam vsq̄ ad quinquaginta dies: et plus prout voluerint. Item dicta instantia appellationis non currit pendente compromisso per partes ex causa. vertenti coram iudice appellationis. Et si arbitrator tunc non tulerit sententiam infra compromissum tunc partes erunt in illo statu: in quo erant ante compromissum.

Per statutū prorogari. Adde p̄ hac Ant. Coise. sing. suo in vers. appellatio. vbi allegat hāc gl. sing. p̄ istā hic al leg. et Bald. etiā: sed nō pōt hoc. l. u. der vt ibi p̄ eū. in fi. vbi dat rōnes: et dūz iste subdit qd̄ de cō sensu p̄stūz nō pōt p̄s appellandi prorogari: s̄ bñ instantia. vide Matt. Math. si. gū. xxiij. in capi. not. qd̄ tps instantie. vbi allegat etiam Ro. hic l. cle men. q̄nis. alle. de quo tu vide ffe. li. in. c. et rationē. de appella. de quo vide p̄f. l. c. cum sit romana. na. vi. et qd̄ ibi posui in addi. ad ipsū in vers. breuiare. j. de appell. vbi picne. Cel. sus.

Interlocutorie et appellationes.

sum factum: et sic incipiet nunc currere tempus instantie ap-
pellationis. ut in dicta clemen. quāvis. et in autent. si tamen.
C. de tempo. appella. imino nec potest per iudicem tempus ap-
pellandi vel prosequende appellationis augeri vel minui. glos.

- a est in. c. cum sit^a romana. de appella. Et idem tenet Angel. et
93 Bald. in dicta autent. ei qui. ¶ Quero infra quod tempus
posset peti appellatio coram iudice appellationis: et prosequi
causam appellationis. Innocen. in. c. ex ratione. de appellatio.
dicit quod non potest prosequi nisi quando superest vnus mens-
sis tantum de instantia: ut in autenti. item si appellatorem. C. de
tempo. appella. Barto. in dicta autenti. item si appellans habuit
mirabilem intellectum distinguens: aut appellans vult proce-
dere aduersario non citato: et non potest: nisi quando vnus mē-
sis superest. Aut vult procedere aduersario citato. et tunc potest
ad sui libitum quandocumq. Ange. mirabatur de opinio. Bar-
to. dicens: quis reuelauit Barto. talem distinctionem: nulla est
ratione hec sua opinio. fundatur. Quare dicit ipse indistincte
teneri opinio. Jaco. butri. qui tenet totum contrariū eius qd di-
cit Inno. videlicet quod appellans potest quandocumq. prosequi
appellationem: et si velit appellationem prosequi dūmodo non
minus p̄mature occupet tēpus appellationis. et ista sentētia est
ipsa veritas: quia casus est exp̄ssus. in. c. abbate. de appellatio.
Et quia malitia hominum est obuiandum. ut in. l. fundo. ff. de
rei v̄di. unde si ille victus appellat: et postea non vult prosequi
appellationē: videtur inesse manifesta calumnia: ideo ei est re-
medio iuris resistendum: ne melioris conditionis sit malefidei
possessor: quam bone: ut in. c. fina. de dolo et contuma. et in. l. non
94 solum. de noxali. et in. l. seruus. quod vi aut clam. ¶ Quero vl-
terius iure canetur: quod instantia appellationis duret anno: et
si fuerit impeditus duret ad biennium: ut in dicta autenti. ei qui.
Quero si quis fuerit impeditus p̄ vnum diem tantum in primo
anno: an ratio illius impedimenti sibi debeat dari alius annus.
Innocētiū in dicto cap. ex ratione. tenet quod sic. Bartol. et
Cys. in dicta autent. ei qui. tenuerunt contrarium. Ang. autem
not. distin. in dicta autent. ei qui dicens. Aut impedimentum
quod fuit in vno die absorbet totus effectum vnius anni: et tunc
debet dari propter tale impedimentum vnus annus. alias au-
tem non. Et ita etiam videtur concludere Bald. ibidē. pono exē-
plum secundum Innocen. in dicto cap. ex ratione sufficit quod
quis incipiat prosequi causam appellationis tali tempore: in
quo si non interueniat impedimentum causa possit finiri. unde
si postea contingat impedimentum dabitur annus secundum
distinctionem supradictam. Ecce vltima dies instantie in quo
debet ferri sententia pro appellante qui cum vellet venire ad
iudicem causa citandi aduersarium ut veniret ad audiendam
sententiam: fuit captus ab hostibus: vel interuenit magna in-
undatio aquarum: propter quas non potuit venire ad iudicem/
certe dabitur annus: quia istud impedimentum quod occurrit
ista die absorbet effectum totius anni. Unde ex his inferitur: qd
licet sententia feratur vltima die instantie appellationis: nihil

a ¶ In ca:
cū sit. et ibi
dē vide fco
li. circa p̄n
cipium.

Interlocutorie et appell. Fo. lxxxviij.

sententiam. etiam si feratur vltima die instantie quando tem-
pus est appositum a iudice vel a partibus/tunc non requiri-
tur citatio si feratur sententia vltima die/secus si ferretur alia
die quam vltima: et ideo si factum est compromissum in arbi-
trum vel arbitratorem: et sit appositus terminus per partes/
infra quem debeat transgessisse arbitrium. Si lata fuerit senten-
tia vltima die termini nulla requiritur citatio ad audiendam
sententiam. Si autem ferretur die anteriori vltima/puta in pe-
nultima die/tunc bene requireretur citatio. ita not. dicit. Bal-
dus in dicta autent. ei qui. et dicit istam fuisse opinionem. In-
nocent. et Barto. subiciens ibidem quod idem est in prorogatio-
ne compromissi: videlicet qd arbitri poterit prorogare vltima
die etiam nulla citatione facta. Sed postea tenebitur arbitra-
tor notificare talem prorogationem partibus: alio non valeret
sententia. Idem si data est balia arbitratori prorogandi com-
promissum/vt fit quotidie. nam tunc poterit prorogare quan-
doque etiam nulla citatione interueniente: sed postea tene-
bitur notificare talem prorogationem partibus: alio sententia
erit nulla. ita tenet Baldus vbi. §. et in l. eos. §. apostolos. C. de

95 appella. et in. l. ij. C. de senten. ex pericu. recitan. ¶ Quero an
omni tempore possit interponi appellatio? respondeo quod sic
b etiam die feriato^b ob honorē dei potest offerri libellus appella
tionis. per. l. miles. §. sexaginta. ff. ad legem inliam. de adulte.
in quo libel. in tali die potest offerri. et ibi dicitur. quod intelli
go verum in libello qui porrigitur iudici. in alio autem libel
lo porrigendo parti non procedit quinto. Bald. quia die fe
riata talis actio non potest explicari: et notat Antonius de bu

96 trio: et Joannes de imol. in. c. picterea. de dilationib⁹. Et Quo-
ro virum appellatio possit interponi coram notario: si ibi non
sit iudex appellationis: dico q^d sic. casus est in aut. que suppli-
catio. C. de precibus imperato. offeren. et ibidem Rapha. dicit
se obtinuisse de facto: quia iudex a quo in ultima die qua debe-
bat interponi appellatio latuit et non interponeretur appella-
tio: unde fecit q^d appellans appellavit coram notario iudicis:
et dicit hoc de iure potuisse fieri cum etiam posset appellari et
interponi appellatio in iudicio et extra iudicium sine doctorib⁹.

97 Et Quæro quis potest appellare a sententia lata per iudicem. Respondeo q̄ omnia qui grauatus est per sententiam potest appellare: adeo etiam q̄ tertia persona que non fuit in iudicio potest appellare a sententia si sibi affecerit preiudicium: vt in c. cum super. de re iudi. 2 in l. suspecta. ff. de inoffi. test. 2 in l. i. sententia. in prin. 2 in l. si per lusionem. ff. de appella. 2 in l. parentes. ff. de iur. c. ff. de intelligit huius questionis videlicet appe-

28 lationis interponere per tertiam personam premitto q̄ res inter
alios acta alius p̄iudicare nō debet regulariter: vt in l. q̄uis. de
re iud. & in rubro & in nigro. C. res inter alios acta. Fallit tamē in
casu in quo sentētia facit iudicia tunc etiam nocet alijs. inter

a C Smlaz. Et adde qđ specificę tie ri debet nđ aure ad aus chedam vo luntate indi cis and bar ba. 7 Barr. cepto. i rub. de ref. 7 Ro. in deci. 137. et Luch. in sing. 8. sula 8. iudex fal lit qđ nđ req rat citatio ad smlaz qđ de facto pōt procedi sin Lūd. pō. in cōst. cxiij. incipien. in chultu poie. cxiij. hec sula duplici respectu. ro ma. singul. sno. cccclxvi. inci. an valent statū rum. 7 sing. de lxx. mci. secularēs fa giūstia nra. 7 qđ ibi no. a apō. ad istū 8. ep. 8. citā tiqes. nu. y. in 8. requatē cūmo. Cel. bus

b C Feria to. Adde ffe li. in. c. signi fica uerūt. 8. de iudi. 7 qđ ibi dixi in apostol.

Interlocutorie et appellationes.

quo nō est actum: veluti est querela in offi. test. decisa per sententiam que nocet legatariis sciētibz: secus in ignorantibus. vt notat Inno. in. c. cū super. §. alleg. secundo fallit vbi defensio primo spectat ad aliū: et sciens causam agitare p̄t mittere aliū subire defensionem. Exemplum est in debitore permittente experiri h̄ hypothecaria cōtra extraneum possidentem. Et in marito permittente vxori vendicare rem dotale cōstante matrimonio. nā sentētia lata nocet mari- to: et debitori: licet nūq̄ fuerit in iudicio: vt in. l. sepe. p̄alleg. de qua materia dic: vt ibi plene p̄batur: vbi aut̄ dicatur q̄ res inter alios acta nō p̄iudicat: ve- rū est quo ad plenū p̄iudiciū: tñ p̄iudicat alijs quo ad qualēqualem p̄sumptio- nē: vt in. l. si duo patroni. in p̄inci. ff. de iure in. ita nō. Barto. i. l. is apud quez. C. de eden. ita tenet Innocen. in. c. cū super. p̄alleg. ¶ Hoc p̄missio redeo ad p̄positū quando tertia persona comparet in iudicio: quia tractatur de suo in- teresse. Aut comparet in causa p̄ncipali ante lit. contestat. aut post sententiam cause p̄ncipalis: p̄ hoc casu ipse comparens nō potest offerre aliquem libellū sed coadiuuare reum contentū: et poterit testis p̄ducere: vt not. glo. et Barto. in. l. suspecta. in p̄ncipio. ff. de in offi. test. amen. Tamen s̄m Innocen. in dicto c. cum super. nō poterit ista tertia persona p̄ducere pub. attestat. nec testamen- tum productum per cōtentū: sed poterit super nouo capitulo p̄ducere: et om- nis defensio p̄missa reo cōuēto p̄missa erit ei s̄m Innocen. qui etiam pote- rit conuentum si viderit ipsum suspectum colludentem forte remouere: et ipse subire defensionem: vt in. l. per luso. in p̄un. et in. l. sententia p̄alleg. idem si iste comparens sit persona ad quam spectet defensio: s̄m q̄ dixi. §. et poterit ista tertia persona deducere in iudicio omne ius suūz simili iure in iudiciū dedu- cto per reum p̄ncipalem. et nō aliter et poterit etiam defendere ius deducē per reum p̄ncipalem s̄m Inno. in. d. c. cum super. ¶ Officiū autē iudicis qui ha- beat iudicare in hac causa p̄ncipali erit: quia si viderit reum p̄ncipalem con- uentum fouere iustitiam causam absoluet eum a petitione actoris. Et si viderit eū fouere iniquam causam condemnauit eum: et in sua sententia tertiam personā comparentem nō condēnabit neq̄ absoluet: quia hoc non fuit petītū a iudice: et iudex in sententia habet sequi formam libelli: in quo libello nulla est facta men- tio illius tertie personę: tamen hec sententia in consequentia et p̄ indirectū noce- bit et p̄iudicat huic tertie p̄sonę: s̄m Inno. vbi. §. Et hec de prima parte. ¶ Aut in secōdo p̄ncipaliter tertia p̄sona cōparet post sentētia latā in causa p̄ncipali ap- pellando vel appellationē emissam p̄ reū p̄uētū p̄sequēdo. Et hic est aduertēdū q̄ si sunt late tres sentētie cōtra reū cōuētū p̄ncipaliter igno:āte tertia p̄sona q̄ p̄iudicat intereise. Ista tertia poterit appellare nō obstatē qd̄ de iure nō liceat in vna eadēq̄ causa tertio p̄uocare. Eodem modo si ista tertia p̄sona ignorasset p̄cessum cause p̄ncipalis et p̄cessum prime appellationis: sed scuit p̄cessum secōde appellationis: et nō appellauit in p̄iudicium a tertia snia lata poterit appel- lare: si aut̄ sciuisset agitari oēs p̄cessus sez cause p̄ncipalis et binarum appella- tionū: et nūq̄ noluit cōparere defendendo vel appellādo nō amplius esset audiē- dus s̄m Innocen. qui ita nō. in. d. c. cū super. ¶ Et qñ ista tertia persona cōparet in iudicio appellando appellabit hoc modo p̄sens talē sniam esse latā taliter et tali modo et sub tali forma verū q̄ per talē sniam effert in iudiciū p̄iudi- cium: ideo appello: quare a vobis dñe iudex peto dictā sniam p̄nūtiari fore et esse nullā: et merito et recte appellasse. ita declarat Inno. in loco p̄alleg. Officiū autē iudicis erit in sentētiando hoc modo q̄ si ille qui appellauit ratione p̄iudiciū/ qd̄ ibi non inferat ut sicut est in questione eadē quā. §. posui iudex p̄nūtiavit sententiam esse iniuste latā si ita erit. Si autem illi qui appellabit non infereba- tur plenū p̄iudiciū sed qualis qualis p̄sumptio: vt est regulariter qñ est inter alios acta

Interlocutorie et appel. Fo. lxxxix.

alios acta secundum quod supra declarauimus: tunc sententia in
dictis appellati erit talis: si ius erit pro ista tertia persona: dico
et pronuntio talem sententiam latam per talem non debere
asserre aliquod preiudicium: nec etiam qualemcumque presump-
tionem titio: intelligendo quod ille titius sit illa tertia persona:
que comparet in iudicio: et sic vides modum diuersum senten-
tandi in causa appellationis: quando apparet ille cui infertur
plenum preiudicium appellando: et comparet ille cui non asser-
tur plenum preiudicium per sententiam: sed qualis qualis pre-

100 sumptio. **¶** Ex quo collige quod ille cui asseritur plenum preiudicium per sententiam: aut generatur contra eum aliqua pre-
sumptio potest appellare a sententia lata inter alias personas.

Et istud est indubitatum. casus est in. l. a sententia. in p. m. c. ff.

101 de appella. **¶** Ex quo infertur vna conclusio generalis: quod
vbi res est inter alios acta: licet dicatur quod alijs iudicare non
debet: tamen cum alicui per sententiam generatur quale quale
preiudicium / et aliqua levis presumptio contra eum poterit
appellare: et quomodo generetur talis presumptio supra ple-
ne dixi. Hec sunt omnia not. verba Innocen. per eum tradita
obscure et confuse. in. c. cum super. de re iudica. que materia a
nostris docto. iuris civilis est incognita: et tamen est materia
subtilis: et quotidiana: quam vobis clarissime tradidi. Et sic
modo poteritis intelligere totam theoricam Innocen. qui tradi-
dit istam materiam in diuersis glo. conculcando multas opinio-
nes et obscure loquentes: ex quorum dictis in se veritas est no-

102 bis patefacta. **¶** Quero in quibus causis quis possit appella-
re. Respondes quod regulariter potest in quacumque causa ap-
pellare: nisi reperiatur specialiter prohibitum. vnde in casu non
expresse in iure quod non possit appellari permissa intelligitur
appellatio. text. est in. l. et in maioribus. C. de appellatione. ita
tenet glossa et Angel. in. l. qui re. ff. de rei vendi. Hec regula fal-
lit in pluribus casibus. **¶** Primo fallit in sententia interlocu-
toria: a qua de iure civili non appellatur: nisi in eadem secun-
dum quod cras plene dicam. textus est in. l. q. C. de episcopa.
audientia. et in. l. j. quorum appella. non recipiunt. De iure au-
tem canonico potest a quocumque grauamine appellari: siue sit
illatum in iudicio siue extra iudicium. vt in cap. sup. eo. de ap-
pellatio. dixit tamen Guilielmus. not. quam sequitur Bald. in. l. post
sententiam. de sententia et interlocuto. omnium iudicium. quod
licet de iure civili non possit appellari ab interlocutoria: tamen
poterit appellari a grauamine illato. verbi gratia: index non
vult admittere alios testes quos actor produxit: certe poterit
appellare ab isto grauamine: dato quod hic nulla interueniat
sententia diffinitiva: nec interlocutoria / quod est singulare.

¶ Secundo fallit in executione a qua non potest appellari.
vt in. l. ab executione. C. quorum appella. non recipi. et in. l. ab
executore. ff. de appella. poterit tamen appellari a sententia lata
de exequendo: vel non exequendo secundum glossam in dicta. l. ab
executore. et in. d. l. ab executione. Et has glo. sequitur Ange. in
dicta. l. ab executione. qui dicit ita in practica seruari subyiciens

practica Lanfranci.

20

a **¶** In qua
cumq. ca. vide
Bart. loci. q.
facit de hoc
regula affir-
matiuam qua
duab. et tri-
ginta fallit.
restringit i
suo trac. fal.
reg. xxiij. in
ver. appella-
tio. Vide et
de p. si. cccv.
incipi. circa
primu. ver.
sed pmissis
non obstanti
b. et p. si. ccc.
incipi. in ca.
ver. sciendum
est. volu. ij.
Celsus.

b **¶** Appel-
lari. Vide se-
li. i. c. q. ad
p. sultatione
et limitat p.
fir. i suo au-
reo. repto. l.
ver. appella-
tio ab exe-
cutione. ff.
j. Adde bal.
p. si. cclj. vol.
i. et c. si. l. ccc.
xxvij. eod.
volu. vbi of-
no Bart. so-
ci. in suo tra-
cta. fal. reg.
cccj. in ver.
appellatio.
Celsus.

Interlocutorie et appellationes.

cautū debere esse advocatū actoris petētis executionē: vt instet cū iudice: vt non p̄uansiet aliquā sentētiā esse erequēdā: vel nō quia posset appellari a tali sententia: sed facit quod iudex iam sententiam erequatur mittendo in possessionem et. et tunc ab ista executione non poterit appellari. Odo. et Bald. in dicta. l. ab executione. ita tenent quod etiam a sententia de erequendo non possit appellari: quia nunq̄ secundum hoc esset finis: quia lata sententia pars victa instaret cū iudice ipsum debere pronuntiare esse erequendam sentētiā: et tunc a tali sententia de nouo appellabit: et sic res ad exitum nunq̄ perduceretur. vos autem tenete opinionem glo. que est communis: et etiam seruatur: nec obstat ratio Odo. et Bal. quia bonus iudex ad cui⁹ officium pertinet dirimere lites: vt in. l. quidam existimauerunt. ff. si certum petat. non pronuntiabit sententiam esse erequendam. imo ipso facto erequatur sententia: vt finis litibus imponatur. **Tertio** fallit in sententia lata super debito fiscali: quia a sententia super tali debito non potest appellari: vt in. l. abstinendum. C. quorum appella. non reci. Item scdm Bald. in sententia lata super decimis: quia non poterit a tali sententia lata super decimis appellari: quia equiparantur iuri fiscali. q. q. vi. si epi scopi. **Quarto** fallit vbi sententia est lata contra conuictum reus: et p̄p̄ia voce confessum: quia non poterit talis appellare: vt in. l. q. C. quorum appella. nō reci. **Quinto** fallit in sententia lata super apertura testamenti: vel super missione heredis in possessionem bonorum hereditarioꝝ: vt in. l. quisq. quorum ap. non reci. **Sexto** fallit in sententia lata cōtra vnū contumacem: qui non potest appellare: vt in. l. ex consensu. de ap. et in. l. post edictum. in. §. fina. ff. de iudi. et in. l. pperandū §. finau. tem reus. C. de iudi. **Septimo** fallit in sententia lata p̄ principem/vel lata p̄ eum: cui princeps contulit causam appellatione remota: quia ab ipsa sententia non poterit appellari: vt in. l. i. in fi. ff. a qui. ap. non licet. **Octavo** fallit vbi interuenit pactum de non appellando a sententia iudicis. nam tūc non poterit appellari: etiam si sententia foret iniqua: vt in. l. fina. §. fi. C. de tempo. ap. Idē si litigantes pmississent stare sentētie certi iudicis: quecunq̄ foret talis sententia: nam p̄ talia verba tollitur beneficium appellandi. glo. est singu. in. l. tale pactū §. qui p̄uocauit. ff. de pac. quam glo. sequitur Bal. et Ange. **Nono** fallit in sententia lata a p̄fecto p̄torio: vt in. l. i. ff. de offi. p̄fec. p̄to. et in. l. a p̄consultibus. C. de ap. in. l. vnica. C. de senten. p̄fec. p̄to. Et p̄ consequens non poterit appellari a sententia lata a cardinali: cum sit similis p̄fecto p̄torio. glo. est singula. in. l. i. ff. de offi. p̄fec. p̄to. **Decimo** fallit in sententia lata p̄ arbitrum qui arbitratus de iure tantum et nō de facto: q̄ ab eius sentētia nō poterit appellari: nec etiam reduci ad arbitrium boni viri/imo ei est standum: sine equa siue iniqua sit: vt in. l. diem p̄ferri. in. §. stare. ff. de arbi. et in. l. si societatem. §. arbitroꝝ. ff. pro socio. ab arbitris autem qui eliguntur ex necessitate: vt sunt arbitri qui eligunt ex forma statuti inter consanguineos secus est: quia ab eorum sententia potest appellari. glo. est singu. in. l. ab arbitrio.

*contrariū aut
fely. in c. quoad
consultatione. n.
13. de sent. et re
iud. manut. de
ord. iud. b. p. p̄m.
p. 3. act. p. n. 20.*

a Appellari. Adde. de feli. in cōst. inci. laicus. de p̄dio ei idem die ab exactione collectarū et tributis vt per doc. in. d. l. abstinēdū.

b Appellari. Adde. frā. arc. in. l. i. C. d. arbi. et qd ibi dicit in apo. vide Bar. soci. in suo trac. fal. lē. reg. xvij. i. ver. appel. et Raph. fulg. conl. clyxx. Celsus.

¶ qui satisfacta. cog. quā glo. ibi sequitur Barto. ¶ Undecimo fallit in sententia arbitratoris a quo non potest appellari: sed si interuenerit deceptio usque ad sextam partem debet reduci ad arbitrium boni viri. ut in l. si nolle. ff. pro soc. ita tenet Bar. et est eodis opi. in d. §. arbitrorum. ¶ Duodecimo fallit in sententia lata per episcopum et eius delegatam iurisdictione: quia non poterit appellari: ut in l. si quis ex consensu sim vnum intellectum. C. de episcopo. aud. ¶ Decimo tertio fallit: ubi aliqua causa commissa est alieni in sua conscientia: nam tunc non poterit a tali sententia appellari. ¶ glo. est in c. statutum. in §. insup. de referi. lib. vi. Ita tenet Bald. in l. ij. C. de sen. et per. reci. ¶ Decimo quarto fallit in sententia existente nulla: a qua non potest appellari: ut in l. si constat. ff. de ap. et in l. et psum. ff. eo. titu. qz appellatio habet extinguere pronuntiatum. ut in l. i. in fin. ff. ad tertu. sed id quod nullum est non potest extinguere. ut in l. i. in fi. ff. ad tertu. ¶ Decimo quinto fallit in sententia reductionis ad arbitrium boni viri: super qua fallentia est dubitandum. Nam primo loco Inno. in c. statutum. de referi. lib. vi. tenuit: quod a sententia lata in causa appellationis ab arbitrio boni viri non possit appellari: et sic a sententia lata a bono viro non appellatur secundum eum. Hanc eandem sententiam tenuit Bart. in l. i. ff. de leg. i. Et idem tenet Bald. ibidem tenuit Rustigarius disponendo: ut refert Jo. and. in addi. ad Specu. in titu. de appella. in §. in quibus. in versi. quid si convenit. et idem ibi tenet Jo. and. Et eandem sententiam tenuit amplexus Sali. in l. societatem. in §. arbitrorum. ff. pro socio. et ita etiam de facto consuluit. Contraria autem sententiam tenuit Bald. qui fuit sibi contrarius in l. unica. C. ne lice. in vna eademque causa tertio. puoc. dices quod a sententia lata per bonum virum in causa reductionis potest appellari: hoc quia non reperitur iste casus exceptus in irreigitur remanet sub regula pmissa: que est quod regulariter in omni causa potest appellari: ut in maioribus. C. de ap. Hanc eandem sententiam tenuit Pet. de thon. in consilio suo quod incipit si laicus. Idem tenuit Jo. de imo. in consilio suo quod incipit reuocat in dubiu. Bald. adhuc tenuit vnam aliam opi. videlicet quod potest appellari a sententia reductionis ad arbitrium boni viri: si in appellatione asserat qualitas et quantitas lesionis: et ita intelligit opi. Pet. cum seq. Si autem in ipsa appellatione non sit expressa qualitas et quantitas lesionis: tunc non valet appellatio: et sic remanet sententia firma. ita tenet ipse in l. unica. C. de his que per. nomi. Et hanc sententia de practica seruari et merito: quod per ipsam opinionem ille qui vult appellare a sententia ad arbitrium boni viri: ut inferat in ipsa appellatione qualitate et quantitate lesionis aliter succumbet: quod iuxta appellationis pronuntiabit appellationi sue non fuisse deferendum: nec debere deferre appellationi. ¶ Decimo sexto fallit ubi quis appellauit dicens statum esse iniquum quod statutum est generale secundum Bald. qui ita no. in l. quinquis. C. quorum appell. non reci. ¶ Decimo septimo fallit: ubi sunt late tres sententie super eodem articulo confirmato: quod ulterius non licet puocare: ut in rubro et in nigro. C. ne liceat in vna eademque causa tertio. puocare. Ubi tamen sententia esset la-

¶ Appellari. Quod limitaverum quod agit de paterno pinto dicio secundo vero quod si magis gno: quod tunc potest appellari. ut per Ludovico. po. in rubrica de arbitrio. Bald. in l. i. q. versic. item scias. C. de sen. et per. reci. et Card. in cle. i. §. p. apum. xxi. oneram. de iure patro. Celsus.

¶ Et si id de sententia per de sententia iuxta per non dicitur forma appellationis a sede diffinitiva super glo. in l. i. et in m. ad p. in p. 2. o. l. fo. 48. in p. li. de li. que agit ad per non in sup. co. p.

missio in glo. ne reducio per. co. 4. fo. in 52

Interlocutorie et appellationes.

A Appel-
lari. **Decre-**
gula ē de iu-
re civili. de
iure cano.
at appellat
a snia super
possessorio:
fm Card. i
cle. j. et ibi
Car. in. j. op
po. s. seque.
pos. z gl. i. c.
cū ad sedē. a
de res. spo. z
limita regu-
lā iuris cini-
lis. p. out la-
te limitat
firman⁹ in
suo aureo re-
pertorio. h.
app. a snia
possessorij.
h. j. qd⁹ ad
de Bal. p. sil.
ccccvii. vo-
lu. ij. z consi-
l. xxiij. vol.
j. Ra. p. cel.
vi. De. phil.
cor. cōsi. cct.
inci. ad eni-
dum in
lra. volu. p. z
bar. for. suo
itac. fallen.
res. uoij. in
ver. appella-
tio. Celsus.
b. **Dict.** z
idē dicō re-
stāne i mte-
gruz maxie
snia sit la-
p. exten-
talloz istro b
rū. v. testu.
l. fallam. C.
fi. ex. fal. m.

ta de cōsilio sapiētia. l. z transuerit in rem iudicatam poterit ap-
pellari non a sentētia: sed tanq̄ ab iniquo cōsilio: vt est tex. ad li-
terā. ij. q. vi. §. biduum. ver. rursus. z ita tenet Anto. de bu. **De**
cimo octano fallit in sententia per syndicatorem: qui habet sin-
dicare officialem suum: puta potestas syndicat suum vicarium:
nam a sententia lata per potestatem super syndicato non pote-
rit appellare. vt in. l. nulli. C. quorum ap. non reci. secus esset in
sententia per alium syndicatorem lata: quia tunc bene posset a
tali sententia appellari fm Angel. in. d. l. nulli. **Decimo nono**
fallit si statuto caneretur: vel consuetudine legitima haberetur:
qd a certa sententia non posset appellari. nam si pacto tollitur
appellatio. vt. §. dictū est: quāto magis per statutum z consue-
tudinem. **Uigesimo** fallit in sententia lata super possessorio:
a qua non licet appellari. vt in. l. vnica. in. fi. si de momen. poss.
fuerit appellatū qd fallit nisi tale possessorium saperet naturā
pprietatis: q. a snia lata super tali possessorio bene potest ap-
pellari: fm glo. in. l. vnica. C. si de momen. pos. fuerit appel. Et p
hoc a sententia lata super constitutione legis si quis in tantam.
C. vnde vi. poterit appellari quia talis constitutio sapit naturā
pprietatis. Illud interdictū dī sapere naturā pprietatis qd cō-
perit soli dño. Ita not. Ang. in. l. inneri. C. de interdi. text. etiā est
in. l. ij. in. §. quedam. ff. de interdi. Ratio autē quare non appelle-
tur a snia lata sup possessorio est fm quosdam: quia talis senten-
tia est interlocutoria: a qua non appellatur. hec ratio nō est bo-
na: q. sententia lata super possessorio est diffinitiva: cum in ea
offratur libellus: z lis cōtestetur. vt in. l. i. z. ij. ff. vti possidetis.
z in. §. hodie. in. fi. de interdictis. z ita etiam tenet gl. in. d. l. vni-
ca. z etiam docto. verū est quod causa possessoria debet agita-
ri summarie. text. est in. l. momentanee. C. vnde vi. gl. est in. l. i. ff.
quorū bonorū. Ita tenet Bar. in extrauaganti. ad repulmēdā. in
verbo summarie. fuit ergo alia ratio quare non appellet a sentē-
tia lata sup possessorio: q. grauiamē reparat in petitorio. vt in. l.
qui petitorio. ff. de rei vendi. ex qua sequitur: qd si primo fuisset
intēratum petitoriū: z postea lata snia sup eo intentaret posses-
sorium: posset appellari a snia lata sup possessorio: q. modo non
expectat ampli⁹ petitoriū fm Jo. mona. in. c. vt certa. de elec. li.
vi. z Bal. in. l. vnica. C. si de momē. pos. fuerit appellatū: q. Joan.
mona. in. d. c. vt certa. tenuit q. vbi in petitorio renuntiatum est
conuentū dñum nō pōt amplius intētari possessorij. z cū sequi
tur Bal. in. d. l. vnica. **Ex quo** ēt insert Ange. in. d. l. vnica.
qd vbi qd nō posset pbare in petitorio: a snia lata sup posses-
sorio posset appellare: q. tūc cā appellatiōis poterit iterū deduce-
re petitoriū: z pbare: q. nō pbatū pbabo. qd est singulare: et sic
vides q. nō est indistincte verum id qd quotidie dicif: q. a snia
lata sup possessorio non possit appellari: q. qualiter debeat intel-
ligi liquet ex predictis. **Attendite** tñ: q. vbi cūq. nō pōt ap-
pellari a snia lata in possessorio tunc potest de nullitate dici
fm Bald. qui ita no. singu. in. d. l. vnica. tamen talis nullitas nō
impediet executionē: cū dicta nullitas siue intentet principali-
ter siue per modum exceptionis opponatur non potest impe-

dire executionem sententie nisi euident nullitas s'm Innocen.
qui ita tenet in c. cum in iure peritus. de offic. delega. Predicti
omnes casus in quibus dici non posse appellari: intelliguntur
de appellatione a diffinitiva sententia. Ab interlocutoria au-
tem planius est non posse de iure civili appellari regulariter: vt
l. y. C. de episco. audien. & in l. ante. C. quorum appella. non reci.
De iure autem canonico appellatur a quacunque interlocutoria:
& a quocunque grauamine illato siue in iudicio nec extra iudiciu:
vt in c. super eo. de appella. de iure autem civili predicta regu-
la fallit: quia interdum potest appellari ab interlocutoria: vt quo-
tuncque per obtentum in sententia diffinitiva non reparatur
grauamen illatum per sententiam interlocutoriam. In tali interlocu-
toria semper potest appellari: vt in l. y. ff. de app. reci. ¶ Sub-
iuncto exemplum: iudex pronuntiat aliquem esse torquendum
ab ista interlocutoria poterit appellari: vt in d. l. y. q. 2. iustura la-
ta per sententiam diffinitiuam non potest tolli. cum non possit fie-
ri quod factum sit non factum. Et si dicatur: que sit ratio: quod
ius civile noluit posse appellari ab interlocutoria. ius autem
canonicum sic. Quidam dixerunt: quod ius civile lecit causa in-
nuendi expensas: q. multiplicarentur propter frequentiam ap-
pellationum. Canonice aut & maxime papa non curauit de illis
expensis: q. magis curauit verum. hec ratio non est bona. ideo
dicite s'm Bald. qd de iure civili instantia debet durare trienio
& non plus: vt in l. i. propterand. C. de iudic. Unde si potest appella-
ri ab omni interlocutoria futurum esset causam principale non
posse finire intra instantiam. hoc aut periculum non subest de iure
cano. q. s'm ius canonicu causa principalis non habet aliquam
instantiam: imo potest perpetuo durare: ita dicit Ang. iore de iure
canonico cautum: sed dicit se non recordari de capitulo. vos dici-
te: q. casus est in c. venerabilis. de iudic. et vt perfectius intelli-
gatis circa appellationem ab interlocutoria: interponendam.
¶ Quero de aliquibus questionibus quas posuit Bar. in l. y. ff.
de app. reci. & Bal. in l. y. C. de episco. audien. ¶ Et primo quero
¶ 106 ¶ Vtrum possit appellari a citatione: dicite s'm Barro. quod a ci-
tatione verbali non possit appellari: quia comparando potest
suum grauamen iustificare: quod verum est s'm Bald. nisi cita-
tus non possit secure comparere. quia tunc poterit appellare cor-
ram honestis personis: argumento notatorum in rubro & nigro.
C. de his qui per me. iudi. non appel. A citatione autem reali: vt
quando quis capitur psonaliter quis potest appellare: quia tale
grauamen per obtentu in diffinitiva sententia non potest reparari:
cum carcer dicatur mala mansio. vt in l. i. §. qm. ff. de questioni.
¶ 107 ¶ Sed nunquid interposita appellatione ab ista incarceratione
pendente nihil debet innouari: sic iudex debet ne de carcere
trahere detentum. Responde qd non. imo debet stare deten-
tus in carcere: & hoc quia pendente appellatione ab interlocu-
toria potest fieri innouatio: et omnis processus factus per ap-
pellationem ab interlocutoria valet: & tenet nisi forte facta fuerit
inhibitio per superiorem. vt pendente appellatione nihil debet

stru. & Joa.
pap. in sum
ma in tit. de
app. a diffi.
& c. cora no-
bis. s'm in
3 Jo. an. in
c. i. de in iure.
restit. l. y. in
no. an. p'n. s3
vide glos. et
Bar. i. d. l. i. §.
vi. q. C. si de
mo. po. fue.
ap. & Pau. §.
cast. in cōsi.
cccxv. inci.
vt bñ attin-
gatur p quo
adde. d. bar.
foz. in cōsi.
ccxcix. sci. ca-
pio. §. p'mū.
q. in fi. in. y.
pte. qd ap. i
casu monē
tanec pos-
sessionis nō
admittit: s3
restituunt in
integrū sic.
¶ 13n. l. y.
Et ibidē vi-
de. d. Alex.
de imo. p. a
citationē &
bali nō per-
mittit: a rea-
li sic. vt etiā
hēs hic per
Lātrā. a ci-
tationē & q
edicta extra
casus p'miso-
sos fieri po-
test: vt p. d.
Alex. in d. l.
y. & Bar. in
c. fua. ad re-
p'mē. & ff. q.

Interlocutorie et appellationes.

edicta. licet
30. de imol.
teneat ptra
rtū. in. l. iij.
S. p. etor. de
dā. inf. vbi
etiā vide. d.
Alexand. de
imo.

a ¶ Qd sic.
Uide paul.
de ca. l. cōfi.
xxv. et bal. in
c. f. vij. col. 8
mil. vafal.
q. cōm. est. et
in. l. nōnūq.
de iudi. et de
hoc vid. iſſū
f. eo. S. dila
tiones. nu.
vij. h. sic. po
ſtre mo q. r. f.
et qd ibi po
ſui in addi.
ad ipſū in
verſi. qd sic.
Celfus.

b ¶ Appel
lari. vide. d.
Alexan. de
imo. in. l. fi.
in fi. de ap.
et Bald. in
marga. ver
ſicu. iudex.
verſi. lxxv.

innotari: vt est casus expreſſus in. c. non ſolum. de app. lib. vi. et
ſic illa regula appellatione pendente et. debet intelligi de ap
pellatione a diffinitiva: et poterit talis incarcerationis: qui etiam
ſtent p multū tps in carcere appellare: licet grauamē ſit iam il
latum: quia non dicitur appellare a grauamine illato: ſed a gra
uamine inſtanti et ſucceſſiuo: quia iſta incarcerationis et detentio ha
bet cauſam ſucceſſiuam. et ideo ratione future incarcerationis
108 durantis appellat. ¶ Quero ſi iudex pñtiat ſe iudicē com
petētē: vel incompetētē: an poſſit appellari. Reſpondeo q. ſic. gloſ.
eſt in aut. habita. ne filius pro patre. C. ter. etiam in. c. ſignificā
tibus. de offici. delega. Quod eſt verum: niſi eſſet queſtio inter
duos iudices de iuriſdictione: et ſuperior cognosceret: et pronun
tiat iuriſdictionem ad alterum p̄tinere: tunc nō poterit alter ab
huiusmodi ſntia appellare. ita dicit ſing. Ang. in. l. ij. ff. ſi quis in
ius vocan. non ierit. Et eſt ratio quare. ſ. a ſententia iudicis pro
nūtiatis ſe iudicem incompetētē: poſſit appellari etiam de iure
ciuit. quia quoneſcunq. poſt interlocutoria non ſpectatur ſequi
aliqua diffinitiva: a tali ſntia interlocutoria poteſt appellari: vt
eſt i. in. l. v. p̄tor. in. S. p̄mittitur. fi. de imo. Sed quando iudex
pronuntiat ſe incompetētē: non amplius ſperatur aliqua
diffinitiva. Et hec eſt bona ratio: quare appelletur a ſententia
per quam pronuntiat iudicem fore incompetētem. Sed non
eſt bona ratio: quare non poſſit appellari a ſententia: qua quis
pronuntiat ſe iudicem competentem: ſed ratio huiusmodi eſt:
quia per appellationem a diffinitiva non tollitur huiusmodi
109 grauamē. igitur et. ¶ Quero ulterius: vtrum a ſententia per
quam iudex pronuntiat procedendum fore ſuper libello ipſo
exiſtente inep̄o poſſit appellari. Reſpōdeo qd ſic: quia intereſt
ratione fructuum: quia p̄cipiuntur tpe p̄ceſſus exiſtentis nul
110 lus. ¶ Item quero an poſſit appellari a nimis breui dilatio
ne. Dicite ſz canonistas: qui melius dicunt q. legiſte. q. ſic duo
bus internementibus: videlicet quando terminus ſtatutus eſt
nimis breuis: et quādo iſte terminus ſit p̄emptorius: alio non po
teſt appellari. tex. eſt in. c. j. de dila. et ibi tenet Innocen. et poſt. et
ceteri docto. Sed ſi terminus eſt nimis longus nunquid a tam
nimis longa dilatione poſſit appellari. Dicant q. nō: ſm Bart.
et Bald. niſi illa dilatio excederet cauſam principalem. i. inſtan
tia cauſe principalis: tunc poſſit appellari ſm Bart. Sed Bald. et
quod nō poſſit: q. illa dilatio eſt nulla: vt in. l. ſcire oportet. in. S.
p̄ns. ff. de execu. tuto. Ego ſo cum Barto. quia talem dilationem
dare eſt valde iniquum. vnde ratione iniquitatis poteſt appel
111 lari. ¶ Item quero an denegata audientia poſſit appellari. b
pone iudex non vult dare dilationem ad p̄bandum: iudex non
vult admittre p̄batores. dico q. pōt appellari ſz Bald. in. d. l. ij.
Itē ſntia lata ab obſeruatione iudicis poteſt appellari: que d. in
terlocutoria. glo eſt ſing. in. l. earum. ff. ſi ſerui. v. et ghaliter ſm
Bald. ab omni interlocutoria ſntia excludente p̄ceſſum pōt appel
lari et p̄ p̄ns excludit p̄ceſſus. Itē pōt appellari a taxatione ex
112 penſarum ſm Inn. in. c. fi. qd met. can. ¶ Quero ulterius ſi in
dex pronuntiet appellationē eſſe deſertā nūquid a tali ſntia poſſit

appellari. determinat Bal. q. sic. 7 bene dicit q. ista interlocutoria habet vim diffinitive. 7 quotiescunq. interlocutoria habet vim diffinitive: a tali interlocutoria semper potest appellari. casus est in lege inter vtile. ff. de mino. Ideo vtilius est victo. se absentare: et non prosequi appellationem interpositam: et per mittere pronuntiare appellationem esse desertam. ¶ Aduerte singulariter ad vnum singulare q. licet causa appellationis habeat annum: vel ex causa biennium. index per lapsum anni nunq. potest pronuntiare appellationem esse desertam: quia potuisset victus habere impedimentum. ita quod nō potuisset prosequi intra annum. ita quod biennium ipso iure sibi largiatur: de quo impedimento nihil scit index. immo opz q. lapsus sit biennium ad hoc q. index possit pronuntiare appellationem fore desertam.

113 Ita dicit sing. Bar. in l. eos. C. de appella. ¶ Quero ulterius index pronuntiat deferendum esse appellationi: nunquid a tali interlocutoria possit appellari. Bal. in l. unica. C. ne lic. i. vna ea deq. causa tertio pno. t3 q. sic. 7 pmo loco. Hāc opinionē tenuit

114 Joā. mona. in c. cupientes. de elec. li. vi. ¶ Ex his omnib. sub breuitate concludite de iure civili regulariter ab interlocutoria non posse appellari. Ab ista regula sunt tres fallentie: sic tres concludite conclusiones: scilicet q. ab illa interlocutoria pōt appellari quando grauamen non potest reparari per obtentum in diffinitiva. hec regula probatur in l. ij. de appel. ¶ Secunda regula sit ista: ab illa interlocutoria potest appellari: que habet vim diffinitive. hec regula probatur in l. inira vtile. ff. de mino.

¶ Tertia nō sit ista. ab interlocutoria postq. non sequi speratur aliqua diffinitiva: potest appellari. hec ergo probatur in l. 115 vt preior. §. permittitur. ff. de mino. ¶ Quero virum aliqua differentia sit in appellatione ab interlocutoria in casibus in quibus poterit appellari: 7 in appellatione diffinitiva. Supra vidisti vnam differentiam: quia appellatione pendente a diffinitiva nihil debet innouari. secus in appellatione ab interlocutoria: quia appellatione pendente potest innouari: nisi expresse sit prohibitum per superiores: vt in c. nō solum. de appel. libi. vi. Est 7 alia differentia. quia in appellatione a diffinitiva non requiritur expressio cause in appellatione. vt in l. socio. ff. de ap. pel. In appellatione autem ab interlocutoria debet exprimi et specificari causa: vt in c. vt debet. de appel. 7 in c. cordi. de ap. pel. lib. vi. facit quod nō. per glo. 7 Bald. in l. in minor. ff. de his

116 qui. vi. indig. ¶ Item appellari debet ab interlocutoria in scriptis: vt in dicto. c. vt debuit. et in c. cordi. vbi autem appellatur a diffinitiva incontinenti potest appellari vna voce. vt in dicta l. ij. ff. de appel. al's non sunt tamē aliqui casus in quibus requiritur expressio cause in sententia diffinitiva. pum. casus est vbi fertur sententia contra cōfessum. nam potest a tali sententia appellari: sed in ei' appellatione debet exprimi causa. puta quia dicat: dñe index lata est cōtra me snia quia cōfessus 7c. Ego appello: quia mea cōfessio est facta per metū: vel confessus fui me in 7c. glo. est singul. in c. romana. in §. si autem de appel. li. vi.

117 Quā glo. sequitur do. ¶ Secundo fallit in appellatione re-

a Cā. vlt. de tu domi. Alexan. de anol. i. cōsil. lxx. l. i. pte. et in lege. §. de app. vbi plene. 7 Lu. in rub. ff. de re iu. qb. ad de bar. soz. in suo trac. fallē. re. xxi. in §. appella. lās. fel. c. qd ad consulta tionē. de re iu. per. phi. cor. 2 si. lxx. i. l3 i trā. d. volu. ij. 7 frā. d. areti. 2 si. c. ij. vb. plene. Cel.

Interlocutorie et appellationes.

a **C**ōd. t3.
 Urō do. ale a
 rā. de imol.
 lps. xix. i. iij.
 pte. Et lati
 vīs per do.
 meū domi.
 Phi. decū
 pl. xxxix. i. ci.
 iuridicā cē
 arbitro. h.
 secūdo pnci
 paliter re. et
 ibi p eūsq
 a. lq tpa pos
 sit appella
 ri reducēdo
 landam in
 quā ad ar
 bitriū boni
 viri. Cels.
 b **E**x anti
 quis actis.
 tu limitab
 hoc dictū vt
 p Bar. soz.
 i suo tract.
 fallē. regu.
 xxxij. i. h. ap
 pellatio ab
 interlocuto
 ria. de quo
 plene p phi
 lip. cor. p si.
 lxxvij. i. lra
 a et in litera
 c. volu. iij.

ductionis ad arbitriū boni viri in qua debet exprimi qualitas et quantitas lesionis: alias simplex appellatio non tenet: vt not. Bald. in lege vnica. C. de his qui pe. no. **T**ertio fallit vbi late sint tres sententie conformes. et non obstante hoc: si victus appellat si iudex pronuntiat nō esse deferendum appellationi: appellans a tali sententia debet exprimere causam secundum Joannem de Imola. in. c. cupientes. de elec. lib. vi. et idem tenet Bald. in. lege vnica. C. ne li. in vna eademq causa tertio pronō. **Q**uarto fallit quando cōmissa est causa alicui delegato cum clausula appellatione remota. nam debet talis appellator expri mere causam alias non tenet appellatio. ita tenet singula. Innocent. in ca. vt debitus. infra de ap. Et concludite istam regu lam: **T** q vbiqz prohibetur appellatio: qd si quis appellat tenetur exprimere causam: alias non tenet appellatio. ita dicit Lopus abbas in. c. romana. in. §. sin autem. de app. lib. vi. et ibi voluit glos. et sic presumptio iuris est contra appellantem: vnde cum non possit appellare: debet exprimere causam in sua ap pellatione. et sic non est mirum: si quando appellatam est a sen tentia cause: quam quis cognoscit appellatione remota: quia presumptio est contra appellantem. Idem quando sunt late tres sententie conformes: scilicet iudex pronuntiat non esse de ferendum appellationi. presumptio enim est contra appellan tem. quia in vna eademq causa non licet tertio prouocare: vt in rubro et nigro. C. ne liceat in vna eadem causa re. Et si dicatur ista sententia per quam pnuntiat nō esse deferendum appel lationi idest interlocutoria: sic nō est mirū si debet exprimi cau sa: quia hoc generale in qualibet interlocutoria: etiam quecūq habeat vim diffinitive: vt est hic et non permessa est appellatio: sicut a diffinitiva vt in. l. intra vtile. ff. de imo. Sed expellio re queritur interlocutoria: quod non est diffinitiva appellatione: et sic non erit bona ista fallentia: cum a tali sententia non sit ap pellandum sicut a diffinitiva: sed vt ab interlocutoria: licet ha beat vim diffinitive. **E**t est et alia differentia inter appellationem a diffinitiva et ab interlocutoria: q: in causa appellationis a diffinitiva potest fieri iustificatio ex nouis probationib: vt in l. eos. §. i. C. de appella. et in. l. p hanc. C. de tempo. ap. In appella tione autem ab interlocutoria non possunt fieri nove pbatio nes: immo debet ipsa appellatio iustificari ex antiquis actis. **C**asus est in cle. appellanti. de app. **A**tendite tamē qd vbi quis apposuerit exceptionem: et voluerit etiam facere protesta tionem illius exceptionis offerens se paratum probare: si iudex noluit admittere talē exceptionem: neq eius pbationes: si gra uatus appellat ad hoc istud negotiū deuoluit ad superiorem: et attenta reuocantur: et sufficit pbare coram iudice appellationis ad quem: scilicet q opposuit talem exceptionem corā tali iudi ce: et abstulit se pbatum incontinenti re. et iudex noluit admit tere: hoc verificato. licet non sit probata veritas exceptionis corā iudice appellationis: satis erit iudex reuocabit attrēta post talem appellationem: quia eo ipso qd appellans opposuit exce ptionem legitimam: et offerat se pbatum incontinenti: et iudex

Interlocutorie et apella. Fo. xcij.

- non admisit: constat satis de gravamine illato: etiam veritate exceptionis aliter non discussa. Si autem opposita fuisset exceptio et opponens non obtulisset se probaturum: quam exceptionem iudex noluit admittere unde appellavit: tunc erit necesse coram iudice appellationis iustificare exceptionem de veritate exceptionis docere. Hec omnia probantur in. c. interposita. in princ. de appel. Si tamen in casu quo opponens obtulit se probaturum surripit in se omnis probando coram iudice ad quem veritatem exceptionis potest probare: et si probaverit amplius non intentabitur super illo negotio: et ita intelligitur text. fm docto.
- 121** in. c. ex parte. de testi. ¶ **U**lterius quero quando appellatur ab executione in casibus permisis: videlicet quando exceditur modus in exequendo: vt in lege ab executione. C. quo. app. non recti. Quero an debet appellari sicut fit in diffinitiva an sicut fit in interlocutoria. Respondeo fm Cy. et Bar. et Bal. et Ange. qd debet appellari: sicut qn appellatur ab interlocutoria: et sic
- 122** debet inferi causa et in scriptis. ¶ **S**ed quid in reductione ad arbitrium boni viri: an possit reducens siue petens reductionem iustificare suam reductionem ex nouis probationibus et actis sicut dicimus in appellatione a diffinitiva. An vero teneatur iustificare ex antiquis actis. hoc est vt clare intelligatis vtrum in instantia reductionis ad arbitrium boni viri debeat iustificari reductio per nouas probationes. Dicite fm Barto. in. l. societate. in. §. arbitrium. ff. p. socio: q in casu in quo ad iniquitatem sententie demonstrandam requiritur dolus. qd tunc non possunt fieri noue probationes quia dolus debet apparere ex ante gestis non autem ex futuris. aut iniquitas sententie potest experiri et sine probatione alicuius doli: et tunc possunt fieri noue probationes. ¶ **A**duertatis tamen fm eundem Barto. qd si coram arbitratore nullae sunt formae vel facte probationes in scriptis: sed assumpserunt probationes oretenus vt sepe faciunt arbitratores imperiti. si talis sententia reducatur ad arbitrium boni viri: poterunt produci testes ad probandum q tales probationes fuerunt facte coram arbitratore: quia acta possunt probari p testes fm Barto. et Ange.
- 123** gel. in. l. emancipatus. C. de fide instru. Et si dicatur q quando est necesse q probeat dolus in reductione ad arbitrium boni viri. Dicite quando redarguitur dolus arbitratore: puta quia reducens dicit sententiam arbitratore contra me talem esse dolose et iniuste lata. Nam tunc probari debet dolus: et ista iniquitas ex nouis probationibus tunc non poterit detegi: sed solummodo ex antiquis. ¶ **U**bi autem non redarguitur dolus in sententia arbitratore: quia dicitur p reducendum se esse lesam in modica vel in magna quantitate vel enormi et tunc ad ostendendum talem iniquitatem et talem lesionem possunt fieri noue probationes. unde potius consulimus volenti reclamare contra sententiam arbitratore: vt dicat se esse lesam in modica et in magna quantitate: et enormi q poterit facere nouas probationes: q dicere sententiam esse dolose et iniuste latam: quia tunc non poterunt fieri noue probationes: vt ex. §. dictis liquet. Consultissimum tamen est vtranqz iournam amplecti in reductione interponenda. vt

Interlocutorie et appellationes.

a **C**Lesio. que autē dicatur magna lesio. vide do. Alexā. de Imo. in consi. xlvij. in .j. parte. Barto. in .l. si societatem. §. arbitrorum. versū quero que dicatur parua vel magna. ff. pro socio. Raph. cum. cōsi. l. incipien. stante statuto ciuitatis Vicentie. versū ad id autem quo queritur et cetera Lanfranc. in trac. arbi. in vlti. parte. q. xli. et do. in eū do. Decium consi. xxxix. incip. iuridicā esse arbitror. in fi. Celsus.

b **Q**uod non. Adde Barto. in .l. quidam cum filiū. in ver. et sic noto. ff. a de verb. obl. et Lud. pon. in rub. de arbi. et Ange. in cōsi. incip. Lud. de b ciuitate castelli. et pau. de cas. in cōsi. lxxij. in 126 cipiē. primo et ante. et in cōsi. lxxv. in

delicet qd dicat sententiam dolose latam. et se esse enormiter lesū. iniqua tunc sufficit iniquitatem sententie detegere ex altero istorum vel ratione doli: et hoc non poterit facere ex nouis probationibus vel ratione modice lesionis: et hoc respectu nouas et materia dicitur si quis grauatus in .vi. parte. vt in lege vnde vi. ff. pro socio. secundum Barto. in dicto. §. arbitrorum. In contractu venditionis vel aliorum contractuum enormis lesio dicitur vltra dimidium iusti pretij: vt in lege. y. C. de re. vendica. nuntiari ad reductionem arbitrij boni viri: vt quotidie fit. Et dicite qd nō si interueniat dolus: sed adest lesio in magna quantitate. Si autem in parua quantitate: tenet renūtiatio secundum Bartolum in dicto. §. arbitrorum. **C**irca hanc materiam appellationis aduertite: namq. est sciendum: tē appellationis interposita coram iudice a quo habet vim libelli: adeo qd iudex ad

Et quid si est iuramento firmata vide Floz. in dicto. §. arbitrorum. et Lud. in .d. ru. et pau. de cas. in consi. lxxv. et do. Alexan. in cōsilio. cxxx. in .y. parte. vbi ponit vtrum sufficiat probare latam culpam: an vero dolum: et multa alia ex quibus laudum potest dici nullum. vel saltem iniquum: et pro parte iniquum et pro parte nullum: et an quando. peti potest: et an ex quo est specics appellationis an post .x. dies vel perpetuo vsq. ad .xxx. annos peti possit: sicut appellatione: et quid si ei renūtiatum. vide dominum Bartholomeum sozinum in consilio. cxxx. incipien. visis compromisso. in .y. parte. Cū. in lege si societatem §. arbitrorum. et in addi. ff. pro socio. et Bald. ibi versiculo et ad de quod ista reductio francisci de albergo: in lege si quis arbitratu. ff. de verbo. obli. quem refert et sequit Ant. de butri. in .c. quintanalis. de iureiuran. Idem tenet Bald. in lege si. versicu. quero vsq. ad quod tempus. C. de contrahen. emp. Ange. consilio. cccij. incipien. ius petendi reductionem. Oldra. consi. cly. incipien. primū de quo queritur. in fi. dominus meus do. Decius consilio xxxix. incipien. iuridicam esse arbitror. circa fi. Alexand. consilio. xcy. incipien. visis processibus. in fin. volumi. y. vbi dicit esse hanc opinio. communem scilicet vsq. ad .xxx. annos possit peti reductio ad arbitrium boni viri. idem tenuit Albericus de rosa. in preallegata lege si societatem §. arbitrorum. ff. pro socio et Paulus de leaza. consilio. incipien. vertitur dubium. quem iste in tracta. de arbitro. in vltima. parte. q. refert. et pro principio huius apostill. scilicet an per pactum tollatur arbitrium etiam iuramento interueniente. Bald. in .l. cum antea. C. de arbi. et consilio. cccxxj. incip. premitto. volu. iij. Paulus de castro. consilio lxxij. incipiente. quia frustra. ibi dicit nulla verborum cautela posse tolli. imo nec etiam statuto. vt per Petr. de anch. in repe. c. canonum statuta. ver. accedat hic. de consi. Idem cōsi. cccxvj. incipien. in questione supradicta. ver. restat re

Spondere. & consi. sequen. incipien. iudex iudicaturus. circa finem. Ant. consi. cii. incipien. laudum arbitratoris. Fulgo. consi. cccxiiij. incipit. quoniam in singulis. & Roma. consi. xc. incip. viso thema. questio. de quo dixi post Barto. in addi. ad ipsum. in. l. si vnus. §. illud. nume. iij. ver. sed iuxta predicta querit. in aposti. in ver. possit renūtiare. ff. de pac. dixi post Bald. in. l. supernaciam. nume. xxiij.

- quem potest procedere super ea nullo alio libello porrecto. ita Bald. tenet in. l. si quis libellus. ¶ Quero pro declaratione pre
 127 sentis materie. ¶ Vtrum appellatione pendente possit aliquid innouari. Dicite: quod regula est. quod not. in rubro & nigro. ff. nil inno. pos. app. pen. Quod qualiter procedat statim plenius. examinabitur. Ipec tamen regula fallit in quinq; casibus in quibus potest innouari appellatione pendente. ¶ Primo q: innouare potest ex prouisione legis: vt in. l. per hanc. C. de tēpo. appella. ¶ Secundo fallit in innouatione: que fit contra appellationem partium. Quam innouationem fieri aut non fieri non interest appellatis. casus est singu. in. l. creditor. ff. ināda. in pici. ¶ Tercio fallit: quando potest attentari id quod potuisset attendari in causa principali. vt in. l. postq. in. §. imperator. ff. vt leg. nomine. ¶ Quarto fallit quando appellando innouat que innouatio fieri potest. vt in. l. eos. §. super his. & in. l. minime. de appellatio. ¶ Quinto fallit quando appellatio est frustratoria euidenter: et frivola: quia tunc non obstat tali appellatione est innouandum: et potest fieri executio: vt in cap. cum appella. frivolis de appellatio. libro sexto. imo iudex tali appellatione pendente non tenetur differre executionem. vt ibi dicitur secundum quod etiam tenet Angel. in. l. abstinendum. C. quorum appellatio. non recip. Ista fallentia ponit Angel. in. l. pro hac. C. de tempo. appel. ¶ Sed pro discutienda hac materia
 128 tria duo sunt videnda. ¶ Primum an iudex appellationis possit inhibere iudici: a quo ne procedat vel ne aliquid noui attentet. Secundum vtrum & qualiter attentata renocentur. ¶ Circa primum dicatis aut loquimur in appellatione ab interlocutoria:

in ver. ad arbitrium boni viri. C. de his que pe. no. & in. l. cū antea. nūe. vii. ver. sed qd si per statutū. in ver. reductionis. C. de arbit. dixi post dy nū. in regu. & in re. in §. sic debem⁹ post collec. c. cū dilect⁹. nu. vi. in §. ad arbitrium boni viri. de arbit. no. fe li. c. si dilegēti. ver. secū dum corre larium. de fo. cōpe. & nota ui post bar. in. l. j. in fi. ver. sed que ro. in aposti.

in eo. ver. ff. de leg. i. & in tracta. clausularum. in clau. compromissarum. ver. in iudicem vt bonum virum. Celsus.

- ¶ Pendere. de quo etiam vide latissime & ad saturitatem Firma. in suo aureo reperto. §. si. appellatione pēdente. §. si. j. cum seq. & an attentata post appellationem iudicalem veniant renocāda per viam attentati. vide do. Bartho. sozi. in consi. xlv. incip. visa appellatione. §. sic. circa hanc dubitationē. cum ver. seq. in. j. parte. Et do. meum do. Philip. deci. consi. xxxij. incip. diuino re. & pro tenui facultate. ante fin. & consi. xcvi. inci. in casu ppo. ver. si. stante ergo re. & que dicatur attentata p eundem consi. ciij. inci. in causa possessionis. per totum quibus adde Bar. in. l. furti. §. sed si furti. nu. ij. vbi posui in addi. ad ipsum. in ver. si. nil innouari appellatione pēdente. ff. de his qui no. in fa. dixi post collect. in. c. dilectis. nu. xxv. in ver. appellatione pēdente. j. de appel. no. Corle. singu. suis. in ver. appella. incip. regula est: not. Bar. sozi. in suo trac. fal. regu. xxi. in ver. appel. §. ede. de sentis consi. cccxij. vbi ponit qualiter intelligatur. verum innouari. & Bald. no. cōsi. cccxvii. vbi ponit nunquid executio fieri possit. Celsus.

Interlocutorie et appellationes.

a In ap-
pellatione a
diffinitiva.
Uide late
Matth. fin-
su. suo. xix.
incip. no. q
appellās re
cte et rite.
Celsus.

aut in appellatione a diffinitiva. priori casu aut est certū aut dubium. si sit notorium non esse deuolutum ad iudicem appellationis: tūc nō poterit iudex inhibere iudici a quo. text. est in. c. romana. in. §. si vero vocatis. de appel. libro. vi. ¶ Et ideo sit cautus appellatus ut vadat ad iudicem ad quem: exponēs ei quod aduersarius non appellauit in termino iuris: vel non expressa legitima causa in appellatione: vel aliud exponat: per quod dubium sit iurisdictionē deuolutā esse ad iudicem ad quem. et hoc dubio pendēte nō poterit inhibitiō fieri iudici a quo: et sic poterit ad vltiora procedere. Aut certum est qđ negotium deuolutum est ad iudicem ad quem: sed dubitatur an causa expressa sit vera: et tunc non potest fieri inhibitiō iudici a quo: nisi qđ inceperit cognoscere ipse iudex ad quem vtrum causa expressa sit vera vel ne. text. est in. c. romana. §. qđ si obiciatur. de appel. libro. vi. et dicitur incertum cognosci p. solā citationē: ut in. c. grauatum. de offic. delega. In secundo casu primum loquimur in appellatione a diffinitiva: et tūc si est certum posse appellari: vel est dubium etiam si nulla inhibitiō fieret per iudicem ad quem iudex a quo nō debet exequi: neq. aliquid innouari: ut in toto titu. nil innouari posse ap. pē. et ibi etiam tenet glo. qđ est verū: etiā si iudex a quo nō detulerit appellationi. fm Inno. in. c. pastoralis. in glo. que incipit mirum est. de offi. deleg. Pro quo est casus in. l. edendum. ff. de appella. Si autem est certum non posse appellari: et tūc etiam si appellatur poterit iudex a quo exequi: et nō differre executionē: ita singu. tenet glo. in. l. vnica. C. nil noua. pos. ap. pen. Et idem tenet Inno. in. d. glo. Si tamen victus appellans hoc casu accessisset ad iudicem ad quem narrans se appellāre: et debere sue appellationi deferri: non poterit iudex inhibere iudici a quo: nisi primo ceperit cognoscere vtrum appellatio sit recipienda: vel ne. Et eo casu poterit inhibere: ut in. c. romana. §. si autem. in casibus. de appella. lib. vi. Et notandum est fm Innocen. in. d. c. pastoralis. et in. d. glos. f. quod vbi est commissā causa alicui iudici appellatione remota: quod si victus appellet etiam in casu permissio: non obstante tali appellatione poterit iudex a quo exequi sententiam: nisi sibi sit facta inhibitiō quod est notandum. Et dixi Inno. vbi. §. q. vtrum sit recipienda appellatio vel ne poterit cognosci etiam parte absente. et quod prius debet cognosci vtrum sit recipienda appellatio vel non: et postmodum cognoscitur an appellatio sit iusta vel non. Et hoc de primo principali. et not. fm Ang. quod si inhibitiō aliter fiat: quam supra dixi non valet: nec tenet talis inhibitiō per. c. non solum. de appellatio. libro sexto. ¶ Circa secundum principale
130 dicatis f. quod vbi appellatione pendente a diffinitiva sententia facta est innouatio: incontinenti per iudicem appellationis reuocantur attentata per viam attentanti: non expectato fine ipsius litis. et hoc siue facta sit innuocatio pendente appellatione interposita: siue sit facta pendente appellatione interponenda: puta quia executio sit facta infra. x. dies appellationis. text. est singu. in. d. c. nō solu. et glos. in. d. l. vnica. C. nil no. pos. ap. pē. Secus est in attentatis pendente appellatione interponenda ab

b Inhi-
bitio facta sit
inhibitiō. §
quo vide oī
no Bald. cō
silio. cccxij.
volam. j.
Celsus.

Interlocutoria: quia non tractatur attentata nisi secuta victoria appellationis
 fm Ange. in dicta. l. per hanc. nam si fuissent attentata pendente appellatione
 interposita ab interlocutoria: cui appellationi detulisset iudex a quo nihil tunc
 posset innouari: et ideo idem esse dixi de attentata pendente appellatione a dis-
 finitiva. quia cum iudex a quo detulerit appellationem: ligate sunt manus sibi
 adeo quod ulterius non potest procedere fm Ange. in dicta. l. per hanc. ubi etiam
 iudex non detulit appellationi ab interlocutoria: tunc poterit fieri innouatio:
 et attentata non renocabuntur: nisi secuta victoria in appellatione. et hoc est ve-
 rum: nisi inhibitiō facta fuisset iudici a quo per iudicem appellationis. nā tunc
 omnia attentata post inhibitionem statim per viam attentati renocantur. ca-
 sus est in dicto. c. non solum. Et debent per viam attentati renocari: quia sicut
 de facto attentata fuerunt: ita etiam de facto renocant ante oīa absq; vlla cause
 cognitione. et not. fm Ange. in dicta. l. per hanc. quod iudex a quo tenetur defer-
 ri appellationi ab interlocutoria: ubi causa expressa in appellatione reputatur
 legitima siue vera: vt est text. in c. romana. §. cum autem. de appella. lib. vi. Hec
 omnia dicta procedunt in appellatione ab actu iudiciali. Secus autem est in
 appellatione ab actu extraiudiciali: quia attentata pendente appellatione in-
 terposita non renocantur per viam attentati: sed expectatur finis victorie. ita
 Innocen. dicit singu. in c. cum inter canonicos. de electio. Certe cum ep̄s vellet
 eligere titium in archip̄sbyterum alicuius plebis: scius vadit ad ep̄m: et dicit
 ei. domine ep̄e sentio vos velle eligere talē in archip̄sbyterum. non eligatis:
 quia est criminofus. et si vos intenditis eligere ex nunc ego appello. Si ep̄isco-
 pus non obstante hac appellatione procedat ad electionem: non renocabitur
 electio: sed expectabitur victoria litis. et sic videtur vna differentia inter appella-
 tionem iudicalem et extra iudicalem. ¶ Est et alia differentia inter huiusmo-
 di appellationes. quia ubi appellatur ab interlocutoria in iudicio: quicquid est
 attentatum post appellationem emissam recipiens causam et si non recipiat ar-
 ticulum sup quo est emissā appellatio: renocantur omnia per viam attentati fm
 qd. §. dicitur: vel expectatur victoria cause fm diuersitatem casuū. de quibus. §. di-
 xi. ubi autem appellatur ab actu extraiudiciali attentatum post appellationem
 decernēs articulus super quo est emissā appellatio retractatur solum: et nō aliud
 licet non respiciat causam principalem. ista est pulchra doctrina Innocen. in c.
 cum a nobis. de elect. quem sequuntur ceteri doctores. Pone exemplum cum iudex
 vellet recipere titium in testem compareo: et dic vt non recipiatis talem testem:
 q; est infamis. et appello. certe si post talem appellationē receptus sit titius in te-
 stem: et etiam sint recepti alij testes renocabuntur oīa dicta istorum testium per
 iudicem appellationis. Sed cum quis vellet titium eligere in archip̄sbyterū:
 ego appello. Si eligat titius post appellationē: et etiam scius renocabitur soluz
 131 electio facta de titio nō autem de seio. ¶ Attendite tamen in eo quod dixi qñ
 appellatur ab actu extraiudiciali non renocari posse tunc attentata p viam atten-
 tati. fallit in duobus casibus: primus si appelletur coram iudice habente iur-
 isdictionem veluti si quis appellet a confirmatore volente confirmare electum.
 Secundo fallit si post appellationem partes ex cōmuni consensu eligant iudi-
 cem appellationis. nā postea attentata renocabuntur p viam attentati fm Inn.
 qui ita not. in d. c. cū inter canonicos. subijciēs: q; si ep̄s volens eligere aliquē: et
 ab eo appelle: si electio facta est p eum non obstante appellatione valebit: nec
 poterit renocari p viā attentati: q; licet ep̄s sit iudex ordinarius cōter hoc non
 132 pcessit tan qñ iudex in iudicio: sed pcessit tāq; iudex extra iudiciū. ¶ Conue-
 niunt tamen appellatio ab interlocutoria extraiudiciali et iudiciali in hoc: quia
 in utraq; terminus appellandi est. x. dierum: et debet in appellatione expiari

Interlocutorie et appellationes.

Ad superiorē immediatū. Adde do. Feli. post glo. Abba. Innocē. et Antō. de
but. in. c. cū bertholdus. de re indi. vbi limitat nisi pars taceret: qz tunc talis ap-
pellatio valet. Itē tenet pet. de anch. in. c. romana. de app. lib. vi. vel nisi in con-
trarium esset cōsuetudo. vt no. in. d. c. ij. de cōsue. lib. vi. vide eūde Feli. in. c. super
questionū. §. po: ro. ver. appellari non pōt. vbi psequēdo multas alias limitatio-
nes ponit b

offi. dele. et p

Bar. sozi. in

suo trac. fal-

lē. reg. xxiij.

de quo dixi

post collect.

in allegat. c.

cū berthol-

lus. nu. iij.

in aposti. in

vers. omisso

medio. et in a

stilo parla.

pte. j. i. si. an

qui appellat

ad curiam

omisso me-

dio. §. i. Cel

sus.

Perfor-

nis. p. q. ma

teria vidē

ne et no. bar.

sozi. in cōsil.

xlv. lci. v. si

appellatio:

ne. p. totum

in. j. parte. s.

quid de eo q

appellat ad

papaz an si

non? potest

habere co-

pias iunct:

si se pntaue

rit cum pte

stationibus

et an suffi-

ciat se semel

presentasse:

aut pluries

debeat fieri

presentatio.

vide do. Alexan.

in cōsil. ix. in. j.

parte. et in cōsil. j.

in. ij. parte. vbi

ponit quid debeat

facere ad por-

tas principis: et

late psequitur in-

tellectum autē. sed

lis. C. de tempo.

appella. p

totum cōsiliū.

causa in scriptis. text. est in. c. cōcertatiōi tue. de appella. lib. vi.
Dec. §. recitata traditū copiose p Ang. in. l. p hanc. C. de temp.

appellatio. ita ipse plene. §. dicta psequitur: sed non ita clare.

¶ Quero quo ordine sit appellāduz: dic ab inferiore ad supe-

riorem. vt in. l. j. in p. in. ff. de appel. a. in p. iore autem ad inferiorē

reū appellari non potest. nec etiam a pare ad parem. cū par in a

parem nō habeat imperium. vt in. l. nam magistratus. ff. de ar-

bi. et in. l. ille a quo. ff. ad treb. et in. c. innotuit. de elect. sed in hoc

est differētia inter ius ciuile et canonicum. Nam de iure canonici

co appellatur ab inferiore ad superiorem omisso medio: vt. ij. q.

ij. c. metropolitanū. et gloss. est in. c. si duobus. de appel. De iure

autem ciuili appellatur ab inferiore ad superiorem immediatū.

¶ Item quero pone la-

ta est snia p tres iudices delegatos: vel p tres arbitros: nūquid

necesse sit appellare ab eorum snia coram omnibus iudicibus

vel sufficiat appellare coram vno. Respondeo q sufficiat appella-

re corā maiori parte. Unde si tres iudices tulerunt sniam seffi-

cit corā duobus interponere appellationem. text. in est cle. j. de

appel. Si autem maior pars non reperiretur: tunc sufficit corā

vno et coram honestis psonis appellare ptestatiōe pposita s.

glo. in. d. cle. j. Eodem modo si lata foret sententia per vnum iu-

dicem tantum: et non posset haberi copia iudicis a quo est appe-

latum. tunc sufficit appellare coram honestis personis ptesta-

tione pposita ex quo non potest reperiri iudex a quo est appella-

landum. vt est ter. in. c. fin. de appel. et ibi tenet glos. et idem tenet

Ang. in. l. ij. C. de his qui p me. iudicis non appellauerūt. et etiā

Inno. idem tenet in. d. c. si. plus voluit Jo. an. in. d. cle. j. in gloss.

sua. q vbi non potest haberi copia iudicis a quo sufficit appella-

lari coram iudice ad quem. quod intelligite sēper pmissa

protestatione: quia non habetur copia iudicis a quo: per. d. c. fin.

¶ Facit ad hoc qd habetur in simili de eo qui p metum iudicis

nō audet appellare coram iudice a quo: quia sufficit tunc appel-

lare coram publicis personis pmissa protestatione: in qua op-

ponitur causa qua nō appellet coram iudice a quo. Sed in hui-

usmodi appellatione ad hoc vt teneat plura requiruntur. Pri-

mo requiritur quod interueniat talis metus: qui cadat in cons-

tantem virum. vanus autem metus non proficit: vt in. l. metū.

¶ Cū sit metus qui cadat in constantē virū et qd requiratur vide Alexan.

de iuro. in cōsil. xlvij. in. iij. parte. et in cōsil. lxxij. in. ij. parte. et in cōsil. xcviij.

Interlocutorie et appella. Fo. xcvj.

in l. isti quidem. ff. quod met. cau. Secundo requiritur: quod p-
ponatur protestatio dicendo/ appello coram isto tribunali pre-
sentibus istis personis: quia non audeo appellare propter me-
tum iudicis a quo. ita no. glo. in dicto. c. fina. Tertio requiritur
q' huiusmodi ptestatio interponatur infra legitimum tempus
appellandi. puta infra. x. dies qui debentur ad appellandum.
vt in. d. l. ij. c. de his qui per me. in. non ap. et si post. x. dies esset
timor: necesse non est amplius appellare: imo satis est de prote-
statione iam facta. Tutius est tamen ad cautelam interpone-
re appellationem: que interponitur quando non potest haberi
copia iudicis a quo: et appellationem qñ p metuz iudicis a quo
quis non appellet coram eo. Nam piori casu sufficit appella-
re coram honestis personis protestatione premissa. Item hoc
casu sufficit appellare ad iudicem ad quē fin glo. in. d. clemen. f.
posteriori vero casu qñ ppter metum nō potest appellari requi-
ritur qd appelletur corā publicis psonis: et corā tribunali istius
iudicis. vt in dicta. l. ij. et ibi tenet Bal. Et no. q' ad hoc vt iustifi-
centur huiusmodi appellationes requiritur quod pbetur id in
primo casu q' nō poterit haberi copia iudicis coram quo debe-
bit appellari: et hoc q' qñ pōt haberi copia iudicis a quo/ semp
coram eo est appellandum: alis nō valet appellatio fin glo. in. d.
136 cle. f. et fin Inno. in. d. c. fi. et Et iste qui dicit non potuisse se ha-
bere copiā iudicis et. habet necesse pbare illā negatiuam: q' est
fundamētū sue intētionis: vt not. Innoc. in. c. sup his. de accu. et
Bart. in. l. hoc iure. ff. de ver. obli. Similiter et posteriori casu ne-
cesse est q' appellās pbet metū iustū: puta q' incarcerauit alios
ille iudet ab eius sententia appellātes fin Bart. in. l. de pupil-
lo §. si quis ipsi ptoxi. ff. de no. ope. nun. p Bal. in. d. l. ij. necesse
est tamen hoc casu: q' ille qui facit huiusmodi ptestationem di-
cat non audeo appellare: quia iste index est solitus incarcerare
appellantes a suis sententijs et diffinitionibus: nā si solitus est
incarcerare: licet tamē de iure non esset sufficiens metus: sufficit
tamen ad inferendum iustam causam non appellandi coram
iudice a quo: quia timet ne sibi inferatur aliqua violentia scdm
Innocē. in. c. bonz memorie. in glo. que incipit appellatione. de
137 elect. et Nam paria sunt aliquem de facto compelli: vel timere
ne de facto compellatur: et sic etiam paria sunt pati violentiam:
vel timere ne patiatur. ter. est singu. in. l. nonissime. §. ff. de fal-
tuto. Et intelligite semp quando est iustus metus: et id qd dicit
de metu iudicis: idem est quādo violentia instruebatur: vel inferē
p familiam iudicis q' familia intelligitur facere de cōsensu dñi
138 fin Bart. in dicto §. si quis ipsi ptoxi. et Item aduertatis q' in
omni appellatiōe interponēda nō est necessaria p̄sentia aduer-
sarij. nā poterit quis appellare nō citata parte: poterit recipe-
re apostolos infra terminū sibi p̄fixum: sed postmodū tenebit
in sinuare parti. ter. est not. in cle. f. de ap. et istos apostolos non
tenebit appellans petere quando appellat in casu quo non po-
test habere copiam iudicis a quo. vel in casu in quo non audet
appellare ppter metum hec est ratio: quia ille non est index qui
debet dare ap̄pos. ita tenet glo. in. d. cle. f. et Bald. in. d. l. ij. p̄cal.

cad. parte et
in p̄f. elvū
in. ij. parte
quod consi-
do Al. x. de
neuo pata-
uini. abb. in
apof. in cle.
appellante.
de appel. et
in. c. ex pte.
lo. ij. in fi. e.
titu. fel. in
c. cū r. in p̄f.
de offi. dele.
et Bal. in. l.
executores
C. de execu.
rei iudi. la-
ti? q' p aliā
p eundē fe-
li. in. c. ecclē
sia scē m-
rie. ver. deci
moterio q' r.
ro. de cōsi.
Celsus.

Interlocutorie et appellationes.

- ¶** Est pñs
Adde hoc p
Matth. in
suis singul.
lry. sci. no-
ta qd in cā
ap. vbi alle.
¶ Illud hic
p istum alle
gatus. et ad
dit idē eē si
ābab parti
bus presen
tib vna sit
cōtumar in
non parens
do iuri sui
indies mbē
tis litem cō
testari: quia
tunc haberi
bz p absen-
te et cōtuma
re: vt not. p
do. Ant. de
bnt. in. c. cū
olim. de tes.
- b** ¶ Prim^o
De quo vi-
de tu plene
p firmanū
l suo aureo
repto. in h.
executio. h.
lit. et ant qñ
qua actione
corā primo
iudice exe-
cutio sentē-
tie peti pos-
sit vide. fe-
lix. in. c. pa-
storalis. §. p-
terea. §. d of-
fic. deleg. cir-
ca princ.
- 139** ¶ Adde vnum quod omisi in materia innotationis appella-
tione pendente: vtzq si appellatione pendente dilapidarentur
fructus per possessore poterit peti sequestratio istorū fructuum:
vt in. l. impera. §. ibidem rescripterunt. ff. de appella. Et fructus
dicuntur dilapidari etiā si conuertant in proprios vsus fm Ar-
chi. xij. qd. ij. et quia res. idem etiam tenet Ange. in. l. diuus. ff. de
peti. hered. Et eodē modo dicatis in causa principali. licet nulla
lege hoc cautū reperiatur. ita determinat Bald. in. l. si fideiussor.
§. si. ff. qui satisda. cog. als autem si nō fiat dilapidatio fructū
ad instantiam petitoris fructus non debent sequestrari aduer-
sario existente possessore: imo debet iudex precipere petitori vt
nō molestet possessorem in sua possessione: cum lite penden-
te nihil debeat innouari: poterit tamen descriptio fructuum fie-
ri lite pendente/ si iudici fuerit visum. hec est sententia Bald. in
l. fina. C. de edic. diui adria. tol. quod etiam voluit Innocē. in. c.
in presentia. in verbo petant. de pbatio. ¶ Queritur vtrū in
appellatione requiratur lit. conte. breuiter dic fm Ang. q si vtraq
pars est presens^a requiritur lit. cōtest. Si autem altera pars est
absens non requiritur lit. conte. vt est text. in. l. si. §. illud. de tēp.
ap. Et ita etiam determinat Ang. ¶ Quero subsequenter: po-
ne q iudex appellationis confirmet sentētiā latam p iudicē cau-
se principalis: quis mandabit snlam executioni iudex appella-
tionū: an iudex primus^b. dicite aut sentētia prima expresse est
cōfirmata p iudicem appellationis: et tunc iudex appellationis
exequetur sententiam: vt in. l. ij. C. de epis. audien. Aut sentētia
prima est confirmata tacite: puta quia non sunt petiti apostoli
infra terminum iuris: vel non est appellator: psecutus appella-
tionē intra tempus instantie: et tunc iudex cause principalis de-
bebit exequi: non autē iudex appellationis. ita determinat glo.
distingnēs vt. §. in. l. eos. in prin. C. de appel. et ibi etiā tenet do-
cto. in. l. tale pactum. §. qui pñocauit. ff. de pac. ¶ Sed est ad-
uertēdum q vbi iurisditio est deuoluta ad iudicē appellationis
puta quia est incepta causa appellationis corā eo: iudex appella-
tionis elapsa instantia debet pronuntiare appellationem esse
desertam: et a tali bene poterit appellare. fm Bald. in. l. ij. C. de
epi. audi. Vbi aut nulla est deuoluta iurisditio ad iudicē appella-
tionis: puta quia nanq comparuerunt partes coram eo: tunc
non poterit iudex appel. pronuntiare appellationem esse deser-
tam cū in eo nulla sit translata iurisditio. ita tenet Ange. in. d. l.
eos. in princ. ¶ Quero vltierus qualiter debet pronuntiare
iudex appel. Dicite q pronuntiabit hoc modo: si valet confirma-
re primam sententiam pronuntiabit bene iudicatum: et male ap-
pellatum: si autem volet infirmare primā sentētiā: tūc si prima
sentētia fuit condēnatoria: sufficit q tunc dicat pronuntiamus ma-
le iudicatum et bene appellatū. Si autē prima snla fuit absolu-
toria quā snlam vult infirmare: tunc debet hoc modo pronun-
tiare. dicimus et pronuntiamus male iudicatum et bene appella-
tum et ideo condemnamus dictam titiū conuentū in cētum et.
ita quod hoc casu necesse est vltierus pcedere. ita no. in. d. l. eos.
in princ. et ad hoc facit. l. offidius. ff. de lega. ij. ¶ Et notandum
est scēdū

Interlocutorie et appell. Fo. xcviij.

¶ In. l. si q̄ separatim. vbi vide oīno. d. Alex. de imo. Eūdē l. l. a. infra. de ap. 7 in re
pe. l. sepe. de re in. 7 cōsi. lxx. vol. j. 7 cōsi. clxxx. vol. ij. Bal. 7 Lu. Boi. in. l. si duo pa
troni. in pun. ff. de iureiur. Eūdē boi. in. l. posthumus. §. si q̄s. ff. de inof. test. et in
l. q̄ repudiādis. in primis interp. e. o. tit. Abb. 7 Feli. in. c. q̄s sup. de re iud. eundē
dē Feli. in. c. suborta. ver. not. etiā. co. tit. 7 in. c. inter dilectos. de fide instrumen.
b44 cōd. 6m

144 est fm glo. in. d. l. eos. in print & si prim^o index ex p^{ro}bationibus coram eo factis equam tulerit sententiam i postmodū in causa probationis sint facte noue probationes: ex quibus debeat fieri sententia contraria index appellationis habebit iudicare male iudicatum & bene appellatū: & debet aducere male iudicatum ex nouis probationibus: vt per hoc saluet honorem iudicis a quo: & ita debet intelligi glof. in. l. sicut. de re iudi. que dixit & in sententia cause appellationis debet inseri causa: vt in superioribus dixi: nam hoc intelligitur vbi p^{ro} iudicem appellationis fertur sententia cōtraria prime: ex nouis p^{ro}bationibus: quia debet aduci se iudicasse saliter per nouas probationes: et hoc casu intelligitur iudicē appellationis iudicasse male iudicatum: scz quo ad partes: quo autē ad iudicem cause principalis non fuit male iudicatum: ita determinat glo. in. d. l. eos. que

145 omnia sunt notanda. ¶ Querō ulterius vtrum appellatio facta per vnum ex consortibus p^{ro}stet alteri non appellanti. dicite quod sic: vbi eadem est causa defensionis: & causa non est separata: alis non prodesset. text. est in. l. si qui separatim². § quotiescūqz. ff. de appel. ita determinat Bald. in. l. j. C. si vnus ex pluribus ap. appellatio tamen interposita per non confesum non p^{ro}derit confocio qui fuit confessus in causa principali secūdm

146 Bald. in dicta. l. j. ¶ Ulterius non est omittendum vnum singulare: videlicet quod licet causa p^{ro}sequēde appellationis habeat quatuor menses: & idem est in causa nullitatis secūdm docto. text. est in. l. si. C. si penden. appella. mors interuene. Ubi autem principalis moriatur pendente tempore appel. tunc nullum tempus datur heredi p^{ro}sequendi appellationem nisi qd superest. b^o secundum Bald. & reliquos docto. in. d. l. fin. ¶ Ut

147 timo p^{ro} complemento istius materie appellationis aduocō vnum singulare: videlicet quod licet dicatur quod tempus p^{ro}sequendi appellationem incipiat currere a tempore interpositę appellationis: vt in clemen. sicut. de appel. tamen dictum tempus nō currit nisi postq̃ est datus index qui habeat cognoscere de appellatione. Unde cum ex forma decreti instantia cause appel. nō debeat durare nisi. xx. dies vtilibus/ dato quod interposita fuerit appellatio coram iudice: a quo tamen nunq̃ incipiunt currere dicti. xx. dies nisi postq̃ est electus index: qui debeat recognoscere de appellatione: & ita vidi consultum per mag^{is} doctores: et ratio est in promptu quia absurdū est dicere deberi currere tempus ap. anteq̃ adsit index coram quo dicta causa agitari possit: vt in. l. fina. in punci. ff. de condi. et demon. qui est optimus tex. ad hoc simile videmus quod vbi pars non comparet citata dicitur quod index non sedit non potest contumax reputari: cum steterit per iudicem: vt in. l. si arbiter calendis. ff.

Practica Lanfranci.

b. Qd sup
est. Et adde
q̄ currit he
redi a tēpo
re sciētie sue
post aditaz
h̄rēditatē. Itē
defunct⁹ sci
uerit: vt per
doc. l. d. l. fi.
ad al. l. ad i.
ad spe. in ti.
de ap. h. no.
q̄ heredi. q̄
verū est sine
defunct⁹ ap
pellauerit :
sine nō: sec⁹
si eo delibe
rante: vt he
reditatez ia
centate. Cy. et
ba. in h. illd
tñ est nota.
Dy. ⁊ Sali. l.
d. l. fina.
c. Miñ
postq̄ dat⁹
ē iudex. ad
de idē eē si
datus sit iu
dex et pillū
stat quomi
nns in. d. cā
ap. pcedat:
⁊ not. i. ant.
fz si lis. C. d.
tē. ap. Inn.
i. c. ex rōe. ⁊
ibi late pa
noz. ⁊ qd po
sui ibi i ad
di. ad ipluz
post alios
h. scōo casu.

De expensis.

de ap. Dicerē tñ esse op^o q^o appellās instāter z instātissime iudici appellatōis
prestat z pluries vt pcedat: nō em̄ secus videre fecisse diligētiā: vt not. plene
Bar. in aut. itē si appellatōe. z ibi etiā Bal. in op. C. de tem. ap. idē Bal. in addi.
ad Spec. in tit. de ap. vers. mora iudicis. z Inno. in pīcal. c. ex ratione. Celsus.
a ¶ In dicto. §. sin autē. vbi vide franci. are. z qualiter intelligant ista verba. vi

ctus victori
in expensis
condemnā-
dus est. Vi-
de p. d. incā
Phil. decū
ps. lxxiiij. in
ci. diuino l.
plorato pī-
dio. z diligē-
ter. ver. secū-
do pīncipali-
ter. vñ guil.
de cug. in al-
leg. §. finan-
tē alterutra
num. ij. z qd
ibi polui in
addi. ad ipz
in §. l. expen-
sis dicit la-
pos. ad d. p.
post. d. Boe-
ry. in regla
cū d. in §.
emphiteote
z post colle.
l. c. colūtiā.
na. vi. §. sed
qd de tñ q
petat cētū. z
in aposti. in a
e. §. de p.
b ¶ Nō cō-
dātur in
expensis. vi-
de p. Bal. in
l. sancimus.
C. de ind. z i
l. properan-
dum §. sin-
autē. eo. tit.
z in aut. ge-
neraliter. C. 4
de epi. z cle. b

de arbi. Preterea his dies solummodo litigatorib⁹ cedunt/ quib⁹
bus ius pītorū reddit: vt in l. i. in fi. ff. de diuer. z tēpo. pīscript.
Sed cum datus non fuerit adhuc iudex corā quo debet pīse-
qui dicta appel. ipse iudex non dicitur reddere ius: z per conse-
quens dicit. xx. dies vtilēs non possunt cedere partibus. Et hec
sufficiant pro complemento huius materie appella.

De expensis.

Am in causis soleāt ex-

pense fieri et interdum etiam adeo grādes qd
vix absorbent summam negotij principalis.
Interdum quoq^{ue} victus venit in expēsis dam-
nandus: interdum quoq^{ue} absoluedus: ideo de
ipsis expensis videamus. Et primo premittō
¶ q^o in iure multipliciter fiat mentio de expen. nam interdum
sunt expense in re dotali: z de his loquitur totus titulus de ex-
pensis in rebus dotalibus factis. Quedam sunt expense que
sunt in reperi. z de his loquit. l. in fundo. ff. de rei vñdi. Quedā
sunt expēse que sunt in litigij: z hec est materia nostra in qua
quidē materia habetis considerāre q^o ex duplici capite veniant
expense seu impēse reficiēde. pīmū caput est ratione victorie:
secundū caput est ratione contumacie. pīmū caput pbat^{ur} in
l. pperandum. in §. sin autem. C. de indi. z ter. in. c. finem litib⁹.
de dolo z contumacia: cum multis similibus. de secundo capite
loquitur text. in l. sancimus. C. de indi. z totus titulus. ff. si quis
ius dicen. nō obtem. ¶ pīmo namq^{ue} videamus materiam ex-
pensarum que veniunt ratione victorie: postmodū videbimus
de expensis que veniunt ratione cōtumacie: et pīmo presuppo-
nā regulā satis vñgarē in iure: q^o talis est. ¶ Vñc^o victori in ex-
pensis debet cōdemnari: vt est tex. in. d. §. sin autem^o alterutra.
z in. c. finem litib⁹. de dolo z contu. hec regula in se habet equi-
tatem: quia quis non debet ab alio iuste damnum petere: vt in
toto titu. ff. si quis ius dicen. nō obtem. Unde cum victus fece-
rit expendere pecuniā victori litigando dānum dedit pīstian-
do causam diuinuendi suū patrimonij: et qui occasionem
dāni dāto damnum dedisse videtur. in. l. qui attulit. §. qui in hac
ff. ad. l. aquilam. ¶ hec autem regula fallit in causa crimina-
li in qua victus non condemnatur in expensis: vt in. l. nō igno-
rat. C. de fruc. z lit. expen. nisi piopter desistentiam a lite: q^o tunc
bene desitens punitur in expensis: vt in. l. iij. C. qui accusa. pos.
vel non. hec est sententia Bald. in aut. generaliter. C. de epīco.
z cle. Et est vera sententia. ¶ Secūdo fallit ista regula: vbi vict⁹ ha-
buit iustā causam litigādi. Nā tūc non odēat in expēsis b^one

Dy. in. l. q. solidū. et ibi posui in apostri. ad ipm. ff. de leg. ij. Alex. in. l. iulianus. de cōdi. inde. Enā si nō plene pbaret: vt eūdem Bal. in. l. edita. de edē. et in. l. qd te. si cer. pe. Alex. in. l. ex cōsensu. ff. de appel. et cōsil. xvi. vol. iij. Celsus.

3 **C**ōdēnari. in expensis. Adde in supradictis Bald. notabit in aut. gñaliter. ver. ex p̄dictis apparet. C. de epis. et cle. ubi ponit quinq. modos: qb⁹ dī qd h̄c in:

5 **S** calumnie: vt in. l. qui solidum. in. §. etiam. ff. de lega. ij. **¶** Et Sed dicitur habere iustam causam litigandi: primo quando quis errat in iure: quod est dubium: puta quia questio est super tali puncto: in quo sunt varie opiniones inter docto. Secō dicitur habere iustā causam litigandi. ppter veritatē incertā et cancellatam: vt in. l. ij. et ij. ff. de cōdi. indeb. Ecce legatarius petit legatum ab herede: qui heres non habebat testamētum et resistit dicens se non teneri ad aliquod legatum: quia nescit an sibi vel alijs sit relictū. in medio cause producit testamentum: in quo apparet legatum deberi legatario et sic pro eo fertur sententia: certe heres non condemnabitur in expensis propter iustā causam litigandi: que est causa propter celatam et certā veritatē: cū non appareat testamentum. **¶** Attendite tamen qd si post testamentum productum heres persenerasset in cā debet condemnari in expensis factis post testamentum productum: et in expensis factis ante testamentum productū debet absolui. et hoc qd ante testamentū non habuit iustam causam litigandi. post autem testamentū habuit iustam cām litigandi. fm Bar. qd ita notauit in l. quisquis infiniti. ff. de postu. et ibi est casus de hoc idem tenet Ang. l. i. de iur. ff. de iudi. Ex quo inferūt ipsi: qd si habēs iustam causam litigandi apertis attestacionib⁹ vel productis instrumentis adhuc perseneret: litigato: debet condemnari in expensis factis post aperturam attestacionum. in reliquis autē absolui: et hoc qd post aperturam attestacionum vel post productionem instrumentorū incipit scire se habere iniustam causam litigandi. **¶** Tercio dī qd habere iustam cām litigandi: qñ quis anteq̄ inciperet litigare h̄z cōsilia sigillata aliquorū valentium doctorū cōsulentium p eo. nā tūc si precedentibus talibus cōsilijs incipiat litigare: et succubat: nō poterit cōdēnari in expensis. istud est dictum singu. Anto. in. l. terminato. de fruc. et lit. expen. **¶** Quarto dī habere iustā causam litigandi: qñ pducit multos testes qd deposuerunt p eo. et hi sunt reperi infames: vel excoicati vel alio mō inhabiles: et succubat: nō posse cōdēnari tūc in expensis. fm Bal. qd ita notauit in. d. aut. gñalr. qd intelligite fm eūdem Bal. nisi suspitio esset cōtra pducētem: nam tūc etiā cōdēnaret in expensis. **¶** Quinto dicit quis habere iustā cām litigandi: qñ aduersa pars pbauit p vnū testē: et in supplementū pbationis est ei delatū iuramētū: nā tūc si succubens habeat aliquas cōtecuras p eo puta vnū testē non posse cōdēnari in expensis. Si aut nulla foret cōiectura p succubēte: et delatū esset iuramētū in supplementū pbatiōis aduersario: et cā esset in facto. p̄p̄io: v̄z succubēs tūc cōdēnari in expensis: secus si causa esset in facto alie no. ita determinat Bald. in. d. aut. generaliter. Clarum nāq̄ est: qd si docto: pbauit: reus nihil cōdēnari debet in expensis. Silt et si

si cām liti
gadi. s. p̄p̄
varias do
ctorum opi
nides errat
in iure. Si
celata sit ve
ritas. si cre
diderit do
ctoub⁹ et ad
nocatis i iu
re peritis.
Si habuit
opinione si
gillatā vni
doctoris. et
qñto si semi
plene pbauit.
Idē i. l. ij. ad fi. ff.
de iude vento
ad illā par
tē. C. de epi.
aud. et Car.
in de. ij. de
magi. Sed
ne fallaris
aduerte qd
supradicte:
nec alie que
uisiuste cāe
litigadi ex
cusat ab ex
pensis cōdē
natione: si
statutum di
cat victū vi
ctori et. Ita
nota Bald.
in. l. termin
nato. licet
se ibi nō fir
met. C. de
fruct. et lit. ex
pensis. ad ar.

Expense.

ter. in. l. j. §. nuntiatio. ff. de no. ope. nun. glo. in. l. iij. §. si rem. ff. de leg. iij. et in aut. de exhiben. reis. et ibi Angel. §. j. vel etiam si expense fuerint pmissae: quia tales etiam iuste cause ab illarum condensatione: ut p gloss. et Ange. in. §. oportet. in aut. de iud. Bald. post glo. in prealleg. §. si rem. Ange. in. l. non solum. et ibi Alex. de rei ven. Idem Alexan. consi. xxxij. in si. volu. iij. Celsus.

a **C**ondensatione expensarum. Adde eundem Bart. in. l. j. §. ij. ff. si mulier ven. no.

Cy. Bart. et
Bal. in aut.
ghafr. C. de
epif. et cler.
Ang. i aut.
d in §. opor.
ter. col. ix. et i
l. q. solidū. §.
etiam. et ibi
Bar. ff. de le.
ij. plenius p
Alexan. in. l.
aut ipso. in
pinci. ff. de
iurem. spe.
in tit. de ex
pensis. §. nūc
de expē. h. si.
in hoc. mo.
si. in. c. cum
dilectus. de
elec. glof. ij.
q. j. expēdis
set. in fine.
Abb. in ca.
finē. nume.
ro. xxi. et ibi
in apostill.
meis post a
lios in h. an
hoc sit verū.
de do. et con
tu. Card. in
de. j. in. j. q.
de re iud. et
Bart. consi.
lio incipit.
andruciol.
egit contra
Paduum.
Celsus.

ecōtra si actor: nihil pbat: debet in expensis condemnari: et qd dico de actor: et res intellige de omni eo ad quem spectat onus pbandi qui si nihil pbat: debet in expensis condēnari: ita determinat Bal. in. d. aut. generaliter. **N**otate singulariter circa materiam expensarum t qd ratione victorie quis pot condēnari in expensis ex duplici capite: vel ex capite psumpte calumnie: et fm hoc intelligite oia que. §. dixi. Item potest qd condēnari in expensis ex capite temerario. temeritas enim nullum psumpo nit dolum in succumbente: neq malitiā: sed quādā *facilitate* importat. ita dicit Jo. an. in. c. j. de sen. excō. li. vi. quē sequit̃ Angel. in. l. eū quē temere. ff. de iud. q. ter. est melior qd alius pbanz de istis expēsis rōne temeritatis. **E**t breuiter qd dz condēnari in expēsis rōne temeritatis: q: quotiescūq quis errat in iure: dz in lata culpa. ut in. l. libero. in §. notant. ff. de his qui not. in fa. Itē qd dz condēnari in expēsis rōne temeritatis: quotiescūq venit ad iudiciū: et nō fecit oia q debuit anteq veniret ad iudiciū. Istud est dictū sing. Bar. in. l. pperandū. in §. sin aut. C. de iudi. Ecce exēplum. nā vos habetis: q emptor: nō tenetur stare colono. ut in. l. emptore. C. locati. nisi essent obligata oia bonavē ditous conductori: ut no. Bart. in. l. vnica. §. qn agit. ff. de supple. ciebus. Exēplū. locator: vēdidit domū extraneo: cuius locatoris bona erāt pignori obligata cōductori: emptor: venit ad iudiciū: et impetrat pceptū: qd sit cōductori de vacuādo domū infra tres dies: et sūt multe expēse. tādē pducto instro locationis p cōductore: in quo apparent bona locatoris fuisse sibi obligata et. et p cōsequēs emptor: tenet stare colono. certe emptor: dz pdēnari in expēsis. et ita vidi ppter dictū Bar. q: iste emptor: anteq veniret ad iudiciū: nō fecit oia ea que debuit: nā debuit adire suū adnotatū: debuit et etiā interrogare locatorem de forma locationis. Et si locator: dicat se reco: dari: saltē adeat notarium: q fuit rogatus de instro: q: ad instantiā cuiuslibet pcedētis interesse dz facere copiā volēt: ut no. p Ang. in. l. si qd ex argētariis. ff. de edē. Aliū de exēplū ponam. Aliquis agit rōne p̄scriptionis quā putat eē cōpletā: in qua plura requirunt: et non pbat de omnib⁹ requisitis in p̄scriptiōe: neq capitulat bene: ita q succumbit. certe debet condēnari in expēsis. §. q: errauit i iure: q: nō putabat illud omīssum requiri in p̄scriptione. Itē q: nō fecit oia q debuit anteq veniret in iudiciū: et sic pdēnat in expēsis rōne temeritatis. **E**t ex quib⁹ inferitur ad decisionē qōnis vtrum iuramentum de calumnia excusat condensationē expensarū: nam licet excuset condemnationem expensarū rōne psumpte calumnie: non tñ excusat condensationē expensarū rōne temeritatis: q temeritas causat ex ignorātia. Istā opi. tenuit Jo. de imo. i. c. finē litib⁹. de

Dicite qd nō ita nō. Bal. in aut. generaliter. C. de epi. 7 de. 7 in addi. ad Spec. in ti. de sen. ver. iudex pōt sibi. Rosre. in sum. libel. in ti. de fru. 7 expen. Specu. in ti. de alleg. 7 dispu. Bart. in l. paul. de re iud. 7 in l. si tectis. §. officiū. ff. de aqua plu. ar. ideoz

dolo 7 cōtu. quā dicit fore cōem. Idē t3 Bart. in l. §. i. ff. ad turpil. 13 ipse cōsulerit cōtrariū: 7 male. idē tenuit Bal. in aut. gñali ter pallez. Pro qua snia facit rō incōuincibilis. Nā de iure vna presumptio tollit aliā presumptionē. vt in l. diuus. ff. de resti. in integ. Unde fatēri possumus qd ex iuramēto calūnie nascit presumpcio. qd quis causam iniuste non mouet quū postea iurans succūbit in cā: presumit ppter hanc succūbētā iustū iniuste mouisse litē. Et hec psumptio tollit aliā psumptionē inductā ex iuramēto calūnie: sic cōcludite victū victori debere cōdēnari in

9 expēsis: etiā si iurauerit de calūnia. **C** Aduerte in qd expense qd debent rōne cōtractus puta ex pmissione: vt sit quotidie in instrumētis: qd p mittit restituere cū oibus expēsis iusta litigan di cā non excusat ab istis expensis. imo nō obstat qd victus habuerit iustā cām litigādi debet in expensis cōdēnari. glo. est singu. in l. iij. in §. si rē. ff. de leg. iij. 7 ibi hoc Bart. qd succūbens in causa appellationis qd obtinuit in cā principali debeat in expēsis cōdēnari. Cōcludite fm Inno. in c. finē litib. de do. 7 con. 7 aut snia in causa appellationis est lata ex nouis pbatōnis bus victi nō d3 cōdēnari in expēsis: qd iste victi errauit in facto prius aduersariū amplius non posse pbare: 7 ignorātia facti et non iuris excusat: vt in c. cū ignorātia. de re iudic. lib. vi. **C** Aut snia est lata in causa appellationis ex antiquis pbatōnib. factis in rōne principali: tūc victus d3 cōdēnari in expēsis: licet obtinuerit in causa principali. qd est notadum: 7 est rō qd victus errauit in iure putans se pbasse. Ignorātia iuris non excusat vt. §. dixi. Hāc sniam sequit Inno. in d. c. ignorātia iuris. Idem tenet Bart. in l. gñaliter. in §. sniam. C. de reb. cre. 7 est cōis snia.

10 **C** Quero nūquid iudex poterit sibi reseruare condemnationē in expēsarū. Dicite qd nō: sed taxationē bene pōt sibi reseruare. **b** re hoc modo: cōdēnamus in expēsis taxatōe nobis reseruata. **11** Ita t3 glo. in d. l. terminato. quā ibi cōiter sequunt doct. **C** Et notate quod in taxatione expēsarū tria debēt cōcurrere per ordi nem. **P**rimo iudex d3 taxare expensas. **S**ecundo victor d3 iurare se illas fecisse. **T**ertio iudex d3 delato iuramēto ferre sniam super istis expensis declarando. Hec tria pbātur in aut. post iurādū. C. de iudi. 7 ibi hoc tenet Bald. vnde si victor iuraret primo de expensis factis. postmodū iudex taxaret: nihil valeret. ita dicit tex. ad literam in aut. post iurādū. 7 sequuntur docto. 7 est quia ratio: si hoc fieret detegere perituri iuratis: qd esse nō debet. Et iudex tñ post delatum iuramentum 7 taxationem declarauerit per sniam suam expensas in minus tunc non valet snia fm Inno. qd ita notauit in c. fin. qd met. causa. tñ taxatione facta 7 etiā pstito iuramēto p victorem anteq declararet expēsas p se taxatas p sniam suā iudex reuocaret tāq minns legitimā taxationē poterit. tñ victi poterit appellare ab hmoi taxatione expē sarū: si in totū se putat in nihilum tenere vel in parte si putet ex

in l. si vn. post glo. et ibi Alex. ff. fa. herc. 7 in l. ab execu tore. de ap pel. et facit ad hoc qd no. iste. §. eo. §. num. xij. §. si. notādū est. in h. po terit postea cōdēnare. 7 qd no. §. i. se. apost. in h. reseruata. Celsus.

b **C** Reseruata. Vide ff. eli. in c. si significau erunt ibi: licet. §. de ex ce. vbi etia3 qd in inter locutoria an iudex expē sarum cōdēnationez sibi reserua re possit ibi in versi. p. i. mū vbi etiā an postquā ab eo est ap pellatus ta xare possit: 7 an cōdem natio expē sarum non pretendēte taxatōe sit nulla.

Expense.

a **¶** Appellatio. vide do. Alex. de imo. in. l. ab executore. ff. de appel.
b **¶** Debeat citari aduersarius. Tu cōclūde post Inno. in. c. querelā. de. pcura.
qđ in taxatione expēsarum nō requirit specialis citatio: sed gñalis sufficit: et idē
in cōdēnatione expēsarum vt p Bal. in alleg. l. terminato. et in sua margarita. in
p. citatio. ver. xvj. et Alex. in. in. l. ab executione. de ap. Panor. in alleg. c. finē. et ibi
posui in apostil. post alios de dolo et contrā. Celsus.

c **¶** Dicite qđ
nō. nō. Bar.
in. l. a dīno
pio. §. snia.
hic alleg. de
re in. dicit l.
l. terminato.
d fru. et litiū
expē. l. 3 bal.
l. l. sancim.
sentiat con
tra. Celsus. 13

d **¶** Et si si
nō fuerit cō
dēnat. Ad
de tu qđ ista
est veritas:
vt p Bar. et
An. h. alle.
p eūdē bar.
in. l. nō solū.
de rei ven. et
per. de su. l.
l. terminato.
C. de fru. et li
tiū expē. hic
p istū alleg.
eūdē Ang.
in an. de ex
hibē. reis. i
pñ. et bal. l. l.
ghalt. C. de
epi. re. l. idē
etiā si de ex
pēsis fuerit
lter ptes cō
nētū. vt sol
nerēt te per
victum. ita
not. multuz
singl. Alex.
p. suo. xxxij.
in fi. vol. iij.
e **¶** Cōpēsa c

cessum esse factū in expēsarū cōdēnatione. Sed hoc casu dīz ex
primere qđtatē excessus: alio nō valet appellatio: ita dicit In
nocē. in. d. c. si. quē sequit Bal. in. d. l. terminato. **¶** Quero vltē
rins: nūquid in taxatione expēsarū debeat citari aduersarius.
Dicite aut victus cōparuit tpe late snle in causa principali: et
tunc debet citari ad videndum fieri taxationem: aut fuit contra
max ad audiendum sententiam. Et tunc si fuit citatus ad horā
requireretur citatio ad taxationē. Si aut fuit citatus ad diem et
in alia die fiet taxatio: non est necesse qđ citetur. ita determinat
Bald. in. d. l. terminato. qđ etiam tenet canoniste in. d. c. finē liti
bus. de dolo et contrā. **¶** Quero quis habeat taxare istas expen
sas. dicit qđ iudex qđ tulit sniam: vel etiā eius successor: qui eadē
persona censet respectu dignitatis: vt in. l. cum pponebat. ff. de
re indi. et in. c. si gratiose. de rescrip. lib. vj. Itē ordinarius habet
bit taxare expēsas in quibus est facta cōdēnatio p delegatum.
nō aut delegat⁹ taxabit: qđ functus est officio suo per sniam: ita
determinat Bald. in. d. l. terminato. subiciēs: qđ si arbitrator con
dēnauerit in expensis et post sniam adhuc duret tempus cōpro
missi poterit adhuc tunc taxare. Si autem est finituz tps cōpro
missi et tunc non poterit taxare: sed iudex ordinarius tūc habet
bit taxare: argumento legis a dīno pio. in pñci. ff. de re iudica.
¶ Sed quero pone qđ iudex tulit sniam: et absoluit victuz ab
expensis: nunquid tenebit talis absolutio. dicite qđ non nisi sit
expres̃sa causa. puta qđ dicat propter iustā cāz litigādī. ter. est ad
literam in. d. an. iusturādum. **¶** Sed diceret quis: pone qđ iudex
nec absoluit: nec cōdēnauit quid iuris in hoc casu an victor
poterit tunc petere expēsas a victo: dicite qđ non. nam si iudex
omisit cōdēnare in expēsis in snia cause principalis: non am
plius poterunt peti expense. casus est ad literam in dicta. l. ter
minato. Et est rō vt in text. ibi ne finito negotio lis noua oriat.
illa rō est etiā: qđ ille expense veniunt officio iudicis mercena
rio: qđ officium extractū est p sniam in cā pñcipali: ita determi
nat Bar. in. l. a dīno pio. in §. sniam rome. ff. de re iudi. hoc fal
lit vbi de forma decreti vel statuti cauet qđ victus victori debeat
cōdēnari in expensis: tūc qđ pōt petere expensas conditione ex
lege etiā si nō fuerit cōdēnatus p iudicem. Istud est dictum
Barto. in. l. iij. in §. si rē. ff. de lega. iij. Istud est dictum Angel. in
d. l. terminato. quod tene menti: quia vidi semel contrarium de
terminatum. **¶** Quero vltē iudex dicit in snia victum vi
ctori cōdēnam⁹ in expen. mō vtraq; pars dicit: qđ vnus obtrinit
in vno: et ali⁹ in alios vel etiā in vno eodēq; capitulo p parte ob
trinit vn⁹ et p parte succubuit alter. Dicite qđ fiet mutua pēsa:
nō ita qđ neuter alteri tenebit qđ pcedit taxatione facta per in

fio. Uide ofno. d. ale. de imo. in. l. q. rome. § duo fratres. de ver. obli. p. qua mate
ria etiā vide 2 part. ma. in no. §. iiij. adde q. debuit allegasse sing. vel no. iij. ins
nu. qd. in multū nō facit. §. in. l. i. ff. de iur. bal. l. i. ff. de p. per. Sal. i. l. i. C.
eo. 7 do. in. l. i. in legib. do. Jaso. may. in. l. erro. §. q. id aut. C. de testa. Celsus.

¶ Causa i. quāq. Adde q. l. i. bal. l. i. sancim. C. de iudi. schētiar. §. opi. tñ. isti.

dicē ad instātiā vtriusq. partis in singulo capitulo: in qbus ob
tinuit iniam 7 victoria. Et si expēse sint equales. Sec^o autē vbi
alter fuisse sollicit^{us} ad faciēdum taxare p. parte sua: 7 alter fuit
negligēs: quia nūq. fecerit taxare. nā tūc ille qui fecit taxare hā
bebit expēsas: al^{ius} nihil habebit: cum de liquido ad nō itiquidū
possit fieri cōpēsatio. v. in. l. i. ff. C. de cōpen. Itē vbi expēse in vno
articulo essent maiores q. facte in alio in quo obtinuit aduersa
ritus: tūc nō fiet cōpēsatio: sed cōdēnabitur aduersarius in eo in
quo expēse alterius partis facte sunt in plus cōpēsatis reliquis
expensis in articulo: in quo obtinuit aduersari^{us}. ita determinat

17 Bal. in. d. l. terminato. ¶ Et §. dubio retēio predicto. casu si iu
dex dixit victū cōdēnari in expēsis. et iudex nō expressit
quāritatem in ipsa cōdēnatione qualiter hec res intelliget. hāc
questionem nemo tangit: puto tñ dīcēdū ex. §. dictis q. si expēse
equales sint: q. tūc fiet mutua cōpēsatio. Si autē erūt inequa
les: 7 vnus calus absorbeat maiorem partem litis ille dicat vi
ctor: 7 consequatur expensas. si sue expense excedant expensas
aduersarij sui. ergo bene facit iudex si cum acciderit ita litigato
rum vni obtinere in vno capitulo: et alteri in alio: et expēse sint
equales: dicat hoc modo ambas partes ab expensis absolui^{mus}
ob mutuum victoriam cōpēsatione habita. ita dicit Innocē.
quem sequitur Joan. de imo. in. d. c. finem litibus. quem etiā se
quitur Bal. in. d. aut. generaliter. ¶ Unum singulare nō omite

18 10 q. si lata sit sententia condemnatoria in centum: 7 victus ap
peller: 7 iudex appellationis solum, cōdēnet illum victum in
quingenta: aduersarius eius. i. victor debet cōdēnari in
expēsis: q. inique ille victor petiit centū: cū non deberet habere
nisi quingenta: nec hic pōt habere locū mutua cōpēsatio
quia illud capitulum est indiuiduū. Ita dicit sing. Inno. i. d. c. si
nem litibus. quod multū cōmendat Joā de imo. illud autē est
no. dignissimū: q. si quis petat in iudicio centū. 7 nō fiat condem
a natio in iudicio: nisi in quingenta^{us} victor debet cōdēnari in
expēsis. casus est expressus in. c. vñco de plus petitio. Et est ra

19 tio: quia plus petit re. ¶ Alterius facit hāc cōclusionem ¶ q. si
appellās succubāt in causa appellationis: q. etiā succubuit in cā
principalis: semper est cōdēnandus in expensis. hec est ratio Bal.

20 in. l. i. ff. C. qñ p. uo. nō. est. neces. ¶ Iusta premissa quero: iudex non
condemnat victum in expēsis: nunquid victor propter hoc po
b terit appellare: quia victus nō est in expensis condemnatus.

Dicite fm Cy. 7 Bal. in. l. i. ff. C. qñ p. uo. nō. est. neces. q. si victus
appellauit in eo in quo est condemnatus. tunc victor nō potest
appellare respectu expensarum: et si appellat superuacua erit
appellatio. ¶ Et est ratio quia iudex appellationis: ad quē ap
pellant^{ur} victus habebit cognoscere vtrum victus debuit con
dēnari

est vera: 7 est
cōis: quam
bar. 73. l. i. q.
solidū. ff. de
leg. i. 7 l. i. q.
daz estimā
uerūt. tamē
ibi Alexan.
post paulū
de cast. ff. si
cer. pe. Joā.
de imo. l. i. q.
§. si stipulā
ti. de h. ob. 7
pau. d. cas. i.
lege diuus.
ff. ad. l. fal. 7
olmo p. Ale.
in. l. q. rome.
§. duo fress.
ff. de h. ob.
de q. diri in
filopla. par
te. iiij. arres.
xliij. Cel.

b ¶ Cōdem
nat^{us}. Uis ro
taz idēcisio.
ecclyij si au
dior. in no.
vbi 7 idēcis
tē appella
ri. Card. in
de. sepe. §. fi.
in pe. q. d. h.
fig. dicit qd
l. fi. alle. hic
p. Lāfrā. h3
locum qñ vi
et^{us} appellat
tūc ei victor
nō appellat
licet sufficiat
q. inheret

Expense.

appellationi victi: et iudex appellationis reformabit sententiam: sed si victus non appellat: potest victor appellare ab omni condensatione expensarum. quod etiam tenet Car. in. c. nicolaus. f. de appel. Et adde feli. in. c. significauerunt. de excep. Celsus. a. C. Sna. vid. pe. d. su. i. l. na. q. d. d. f. j. ff. d. indi. vbi an teneat ad interesse. Et adde q. solues repetit ab eo que debuit condensatione. bal. i. add. ad spe. i. ti. de exp. h. pnt exp. se. no si omittit. Alex. i. l. q. C. de fru. et li. expen. et q. q. f. c. i. p. mis. et vide. feli. i. c. significa-

uerunt. f. d. ex
ce. ad d. mo.
i. sua sum. i.
ti. d. dol. f. q.
vena. h. illud
spaliter no.
ia. rebuffi. i.
l. nulla post
me. C. de ex
act. tri. libz.
idē bal. in
l. sancum. et
ibi doc. C. d.
iu. et in lege
p. cis. q. xxi. a
de of. p. con.
et le. et phi.
fra. i. c. sepe.
h. vltio qrit
d. app. Cel.
b. C. iur. ita
no. bal. i. l. fi.
ad fin. C. qn
puo. noē ne
tes. vbi dat
rōne. nā tat
articul. po. b
ruit. vno mo
mēto expe
dirig. iudicē
et sine sūptu
Idē no. cy. l.
alleg. i. pol.
la. p. i. tū. C.
d. his q. vt l.
dig. Cels.
c. C. Cōdēna
re. Tu vide
vltia ea que
posui i. ad.
ad illū post
eūdē. f. e. f.
i. multisapo.

condenari in expensis: vel ne. Unde si apparuerit debuisse condensationem: condensationem non index appellationis habet reformare sententiam la tam in causa principali: vbi viderit expedire. Et ideo supernacne per victorem appellatur: vt. f. dixi. Si autē victus non appellasset in eo. quod esset condensationem: tunc bene victor posset appellare. eo respectu quod non esset condensationem victus in expensis. et probatur prima ps in. d. l. fi. i. f. rñsio. vbi Cy. et Bal. sūt dicūt q. si actor petat cē tū et re fuerit condensationem tū in quinquaginta et alijs quinquaginta fuit absolutus si reus appellauit rōne condensationis de quinquaginta non poterit actor appellare respectu absolutionis ab alijs quinquaginta. ita probat ad literā in. d. l. fi. in vlti. respōsa. et ratio est quia index appellationis de quinquaginta habebit cognoscere de toto negotio: vt. f. dixi. Sed pone quod iudex non condensationem victū in expensis in casu in quo debuit condensationem. nunquid faciet litē suā index. Dicite fm Bar. in. l. iij. in. f. hoc autem. ff. de dā. infec. quē sequitur Bal. in. d. l. fi. Aut fuit petitū partē condensationem deberi i expensis: et tūc si iudex omittat: faciat litē suā vt in. l. p. perādū. f. sin autē. C. de iudi. Aut non fuit petitū p partē aduersam debere victum condensationem in expensis: et tunc si non condensationem non faciet litem suā: quia iudex non tenetur impartiri officiū suū nisi petit. vt in. d. f. hoc autē. Tamē iudex hoc casu si voluerit poterit victum in expensis condensationem: etiam si non fuerit petitū: quia ea que emergunt post litē cōtestatā spectant ad officiū iudicis: vt in. l. ediles. f. fi. ff. de edic. Quero vltius: et vtrū succubens in aliqua interlocutoria debeat condensationem in expensis. Respōdeo quod si interlocutoria feratur super aliquo articulo in ris: victus non debet condensationem in expensis. Sicus si super articulo facti. ita determinat Cy. in. l. polla. C. de his q. vt ab indig. et tenet Bal. in. d. l. fi. p. real. Ideo vbi est articulus iuris: victus non potest in expensis condensationem: quia est tale quod potest statim p iudicē expediri: ita quod expense non sunt necessarie: cū ius sit certū. Et potest poni exemplum si facto sequestro pars veniat: et dicat velle reuocare sequestrū per satisfactionē: aduersarius dicit per satisfactionem non posse reuocare sequestrum: et iudex interlocuitur posse reuocare: certe victus non condensationem in expensis: quia an posset reuocari: an ne stat in puncto iuris. Et notandum est etiam: quod vbi iudex non condensationem in expensis victū in interlocutoria poterit postea condensationem si obtineat etiā in diffinitua sententia. Si autē non obtineat in sententia diffinitua: non poterit victū condensationem. Ita no. Ang. in. l. terminato. p. realleg. Et iō sit cautus ille qui obtinuit in interlocutoria: vt faciat statim aduersariū in expensis condensationem: quia si postmodū succubat in diffinitua non posset. Et est etiā notandum quod vbi quis succubuit etiā

Bal. in. l. pperandum. §. sinantē alterutra. in fi. et qđ ibi posui in addi. ad ipsum in ver. tempore interlocutorie. C. de iudi. vbi dicit qđ condemnatio expensarum omīssa tempore interlocutorie potest in qualibet parte litis suppleri. Celsus.

¶ Que sint ille expēse. Vide plene p Ang. in. §. opz. in aut. de iudi. Bal. in. l. san- cum. C. de iudi. et ap appellatiōe expēsarū dāna contineant ita qđ possint peti. vi

in interlocutoria que non sit iuris condemnatur in expensis si victus non habeat iustam causam litigandi: et an habeat iustā causam litigādi inspicitur ratione illius articuli super quo est lata sententia interlocutoria: non autem respectu totius cause. Ita tenet Innoc. in. c. finem litibus. de do. et contu. ¶ Quero nunc ulterius que sint ille expēse: in quibus victus debet condemnari. Respondeo secundum Inno. in. d. c. finem litibus. de do. et contu. qđ sunt expēse necessarie ad causam: non autem vtilēs. et sic expēse facte in advocatis. in procuratoribus et in itinere et in hospitibus et. vt in lege non ignoret. C. de fru. et li. expen. Nec debent considerari expēse nimis delicate: sed mediocres. vt in lege si seruus. in fin. ff. de pigno. act. ¶ Ideo si rusticus qui solitus est ire pedester voluisset accipere vnum equum ad vecturam causa veniendi de iure ad ciuitatem causa litem suam sollicitandi: hec expēse nō veniūt in refectione: vt est glos. singula. in lege idemq. in. §. ideo labeo. ff. manda. Nam inspicienda est consuetudo patrisfamilias. vt in lege vel vniuersorū. ff. de pig. acti. ¶ Est autem in his expēsis aduertendum: quia debent deduci expēse quas victor fecisset domi. illud quod postea superest venit in refectionem expensarum. text. est in lege sed si. in. §. quod autē. ff. de petitione heredita. et lege sed si. §. ff. ad exhiben. Ita tenet Ange. in. d. l. terminato. et in. d. §. quod autē. et hec sunt vera vbi expēse veniūt ratione interesse: puta ratio- ne victorie: vt est in materia nostra. Vbi autē expēse veniunt ratione contumacie: de quibus infra dicemus: tunc non deducuntur expēse: quas quis fuisset domi factururus. Eodem modo deducuntur expēse: quas quis fuisset domi factururus: quan- do expēse veniunt ex dispositione legis: veluti est in episcopo visitante monasterium: cui debentur expēse. Nam non dicun- tur expēse: quas fecisset domi: et sic etiam in testibus qui pro- ficiuntur ad locum iudicii causa testimonij ferendi: quibus debentur expēse integre: non in eo qđ expendissent domi. vt in lege. iij. in. §. fabinus. ff. de test. et in. l. quoniam liberi. C. eo. Nam debebunt expēse integre nō detracto eo quod expēdisset domi. Et idē in indice delegato: qui accessit ad certū locū: vt ibi ferat sententiam: ita nō. sin. Joā. an. in ver. moderatas. in. c. statutu. li. vi. set domi. ita nō. sin. Joā. an. in ver. moderatas. in. c. statutu. li. vi. ¶ quē Ang. sequit in. d. §. qđ aut. ¶ Est quoq. aduertendum qđ si aduocat. peragat p. p. a accusam: et litem sollicitet: et cōdēnat. in expēsis sit aduersarius: nō poterit pro expēsa cōputare id qđ omni. nu. xij. in ver. domi facturi. J. de vi. et ho. cleri. et dixi plene in add. ad Bar. in. l. fi. nume. iij. vers. litem facit ad aliam questionem. in apostil. in ver. aduo- catus. C. de fru. et litium expen. Celsus.

de Ro. sing. cccclij. lci. nūqd appel- latiōe dāno rū. et qđ no. l. apo. ad enz ibi. Celsus. b ¶ Si ad- uocat. Jdē t3 Bar. in. l. fi. C. sen. res. non pos. qđ est verū: nisi vict. tenere- tur ad expē- sas litis: et p- pter litē: qz tūc tenetur ita no. bal. l. alle. l. fi. zibi Ang. et pe. b l. 3. Bar. et Alex. in. l. si stipulatio- nes de fidel- cō. et i. l. qđ si domū. et ibi Raph. ff. lo- ca. dy. in. l. pe. §. fi. et ibi posui i apo. ad ipm. ff. d. leg. iij. de q. vide Pañ. l. c. finem. nu. xxix. et q. ibi posui i apo- stil. ad ipz l. b. qz erat ad uocat. J. de dolo et cōtu. et in. c. cū ab

Expense.

expedit in vno alio ipse non fuisset aduocatus, glos. est singulis
 26 la. in l. fi. C. de fru. et lit. expen. Et attendite etiam quod iudex so-
 lum habet taxare expensas facias non autem faciendas, ita de-
 terminat Innocentius in c. cum venisset, de eo qui mit. in pos. can-
 rci seruam. Quem sequitur Ange. in dicta l. terminato. ¶ Unum
 27 commemoro notandum videlicet quod si testes extra iudiciu la-
 citauerunt scire veritatem: et postmodum recesserunt: vel sunt mor-
 tui pendente iudicio ante eorum depositionem: si volens produ-
 cere testes succumbat: eo quod non potuit per eos probare: quod mor-
 tui: vel absentes non condemnabitur in expensis: ita non. Bald.
 in l. non ignorat. C. de fru. et lit. expen. Subiiciens ibidem Bald.
 28 quod si citauerit aliquem temere puta quia citauerit Joannem de
 gaudino cum plures sint Joannes de gaudino in Crema. et ci-
 tatus non est ille qui debuit citari: debet ideo actor in expen-
 sis condemnari. Eodem modo si erratum est de nomine citati.
 Ita determinat Bald. in dicta l. non ignorat. et in l. sancimus. C.
 29 de iudi. ¶ Uterius quero si nunquid actor qui fecit expensas in
 recolligendo instrumentum a tabellione: possit petere sibi tales
 expensas refici. respondeo secundum Baldum in dicta l. non ignorat
 quod sic: si debitor fuit in mora: puta per interpellationem vel inter-
 positionem diei elapse. alio non. Et quippe vnum singulare est
 30 notandum in condemnatione expensarum quia sententia lata in
 expensis valet: etiam incerta secundum Innocentium. qui ita non. in c. finem
 litibus. de dolo et contr. Nec satis quo ad materiam expensa-
 rum que debentur ratione victorie etc. ¶ Nunc videamus de ex-
 pensis que veniunt ratione contumacie. Et premitto quod tales
 31 expense possunt peti sine coram iudice ordinario: sine coram iu-
 dice delegato. ut not. Bal. in l. sancimus. C. de iudi. ¶ Item pre-
 mitto secundum eundem Bald. ibidem: quod tales expense possunt peti per
 edictum si quis ius di. non obtemperat. Item possunt peti officio iu-
 dicis mercenarij. Item tales expensas quis potest consequi per
 clausulam iudicari. ut in dicta l. sancimus. Tertio premitto: quod
 dicte expense ita veniunt reficiende ex parte actoris sicut rei: quia
 32 uterque possit esse contumax. Quarto premitto: quod dicte expen-
 se ita veniunt reficiende per fictum contumacem: sicut per verum.
 ita tenet doct. in dicta l. sancimus. ¶ His sic premisis quero
 quando debeant refici iste expense que veniunt ratione contu-
 macie. Respondeo secundum doct. in dicta l. sancimus. quod possunt refici
 in qualibet parte litis: cum in qualibet parte litis quis possit esse
 33 contumax: secus in alijs expensis: que veniunt in totali lite:
 quia ille reficiuntur in fine litis. ut in l. properandum. §. finan-
 tem. C. de iudi. Particulares autem expense que veniunt ratione
 victorie possunt refici in singulo capitulo: et si fuerit omissum po-
 test appellare in quacunque parte litis. ut non. Bald. in dicta l. san-
 34 cimus. ¶ Quero ulterius si quis fuit contumax in prima citatio-
 ne: an debeat condemnari: an vero debeat expectari tertia cita-
 tio. dicite secundum Baldum ubi. §. quod ad primam citationem
 35 debet condemnari in expensis. ¶ Uterius quero an si finita in-
 stantia possint peti tales expense. Respondeo secundum Pet. quem
 sequitur Bald. ubi. §. quod non. ¶ Uterius quero vtrum si quis possit

¶ Teme-
 re. Vide per
 Cy. in l. sau-
 cim. q. xiij.
 C. de iudi.
 Ale. in l. de
 fertore §. si
 ad die. ff. de
 remil. Joā.
 §. imo. i. c. §.
 de indic. et
 Spe. i. tit. d.
 expen. §. vi.
 et Jun. l. c. si
 aduersari
 de eo qui mit.
 l. pot. rei ser-
 ca. Celsus.
 b ¶ Etiam in
 certa. Bar.
 et doc. in c.
 terminato.
 qd. §. C. de
 fru. et lit. ex-
 pen. Baldus.
 l. si col. j. §.
 nota quibet
 l. et ibi Ange.
 ge. C. de sen-
 tē. q. si. cer.
 quatu. Cel.

Citatione. Adde qđ posui in §. eo. ver. in apostil. ad istum. nu. vi. in apostil. in ver. debeat citari. in causa vero appellationis potest fieri cōdemnatio expensarum parte non citata: si tamē fuit cōtumax in causa principali. ita no. Innocē. in c. calūnia. de pe. et Bald. in sua mar. in ver. sententia. ver. viij. Celsus.

condemnari in dictis expensis sine aliqua citatione. Inno. tenet qđ sic in. c. cum dilecti. de dolo et contu. Et idem tenet Bald.

36 in dicta. l. lancimus. **U**terius quero vtrum condēnatus in expensis ex contumacia possit appellare. Respondeo fm Cyn. qđ sic quando contumacia est causa debiti. secus autē si contumacia est causa pronuntiationis: quia tunc non appellat. ita not. Cy.

37 in dicta. l. lancimus. **F**inaliter quero vtrum iudex teneatur ad rencēdas expēsas inquisito qui est absolutus. Respondeo fm docto. in. d. l. lancimus. qđ sic. Si processerit nullis precedenti

bus indicijs: neq; tamē: atq; non. intelligite omnia supradicta de expensis ratione contumacie: siue sit contumax in non veniēdo: vt in autenti. qui semel. C. quomodo et quando iudex. Sine sit contumax: quia venit. sed nō stetit: vt in. l. scire oportet. §. sufficit. ff. de excu. tu. Sine venit: et stetit: sed noluit respondere: quo casu etiā dicitur quis cōtumax et potest denegari iurisditio tali contumaci: vt in. l. sed si p̄torem. §. sed si ex certo. ff. ex quib. can. maio. per quem §. dixit singi. Bald. in. l. consentaneum. C. quomodo et quando iudex. Quod iudex potest denegare iurisditio nem contumaci in alia causa in qua non est contumax: dummodo sit inter eadem personas inter quas fuit causa in qua fuit contumax. **A**ddere pro complemento huius materie vnū qđ

38 voluit Innocē. in. d. c. hñē libus. videlicet qđ vbi fertur sententia obliuio: ita ab obseruatione iudicij dicit actor in expensis condēnari. similiter dicit Bald. in. l. properandum. §. illo proculdubio. C. de iudi. Quod vbi lapsa est instantia: iudex adhuc durat quo ad condēnationem expensarum: quia condēnare dicit actor in expensis: nec est necessarium pronuntiare instantiā esse peremptam: nisi solum declaratiue fm qđ ipse notauit in. d. §. pro cuius dubio et recte ibidem in textu probatur.

Et ex his finem facio huius repetitionis in qua si quid bene dictū et positum reperiatur. Deo laus sit et gloriose virgini marie ac beato Joanni baptiste. Sin autē aliquid minus bene dictū et repertū fuerit: me humiliter vniuersiusq; correctioni subiicio. Sit laus deo.

Sequitur repetitio p̄fati **L**āfrā. cle. sepe. de verborum significatiōe. In qua materie caularum summariarum et delegatarum et qualiter tractari debeant continentur.

Absolutus. vide. d. Alexan. de imol. l. l. j. ff. ad turp. vbi qđ iudex p̄cedit ex officio. et Car. l. cle. sepe. §. fin. vñ. q. de verb. signi. et Anto. de bu. i. c. dilecti. j. de doc. et cōtu. et qđ in accusatore. vide. ff. de li. in. c. accedens. de accu. ibi. viij. no. et Spec. in tit. de in qui. §. j. §. si. an autē. et §. iij. versic. quid si ante et §. fina. Celsus.

Cause delegate et summarie.

a Glo. est sing. in. c. fi. Adde illā glo. que est glos. may. ante finē. ad hoc qđ hic per istū dī. p. singu. allega. Ang. are. in. §. appellatur. ver. xxiij. insti. de excep. cui adde Spe. in tit. de leg. §. suggest. ver. sed nunqd. Bald. & Joā. de imo. in. l. ex duo bus. §. fi. ff. de vulga. & pup. & Cepo. cōsi. viij. inci. vifa commissione. & his addes quod posui in proxi. seq. apost. & in apostil. in vers. simpliciter. Celsus.

b Clausu
le. adde frā. 1
ci. are. i. l. ne
mo potest.
de lega. ij. et
Pan. de ca.
in p. xiij.
& d. Alexan.
de imol. in
cōsi. viij. iij.
parte. et fle
li. in. c. j. i. §.
legatus. C.
§. rescriptis
& quis pos
sit commit
tere causis
cognoscen
das summa
rie & de pla
no vide do.
Alexand. de
imo. in con
si. viij. in. ij. a
parte. et de
fute hui
clausule sū
marie. §. pla
no & sola fa
eti veritate
inspecta p
cedas. vide
do. Alexan. 3
de imol. in
cōsi. v. in. ij. b
parte. et in
p. lxxvij.

Epe contingit. + Ista de. in se continet evidentem
utilitatem: vt hic attestatur editor canonis dicens
sepe contingere de facto causas committi cum hac
clausula simpliciter: & de plano &c. Et ideo potest
dici fm qđ dicit iuriconsultus in. l. j. ff. de in integ.
restit. qđ ista de. propter euidētē utilitatē non indi
get commendatione. Et cum contineat materiam quotidianam
meritō quis dixerit materiam esse plenius attingendā. vt vtar
verbis Pauli iuriconsulti. in. l. legauit. in p. inci. ff. de libe. lega.
Et de. ista est diuidenda vt dicit glo. in quatuor partes. vt in ea
habetis. Premitto primo ordinem quem sum seruaturus in
electione huius clem. quia sequar ordinem per me adhibitum
in repetitione. c. quoniā contra falsam. cui petitioni est adden
da materia huius de. cum contineat materiam iudicalem: su
per quolibet ergo verbo text. ponam materiam necessariam illi
verbo congruentem. Secundo premitto quod do. Henri. impe
rator fecit vnam extranagantem: que incipit ad repumendam.
In qua ponitur ista clausula qđ est hic: sed in vno dītaxat disse
runt: quia vbi hic dicitur simpliciter: ibi dicitur summarie. item
alius imperator compilauit aliam extranagantem que incipit
quoniam nuper. vbi est inserta dicta clausula. Tercio premit
to qđ solus princeps cām delegare potest cū insertione presen
tis clausule. glo. est sing. in. c. fi. de here. lib. vj. Non tamen red
ditur ratio: sed ad ordinē quoniam ordo iudiciarius est introdu
ctus per principem intelligendo de papa et imperatore qđ pa
ter: quia hi sunt qui iura condiderunt: ex quibus ordo iudicio
rius introductus est. Nimirum itaq; si eius inferior: talem or
dinem subuertere nequeat: qđ par in parē non habet imperin
z: multominus inferior: c. innotuit. §. de elec. & in. l. ille a quo. §. tē
pestium. ff. ad trebel. Qui ordo profecto tolleretur si posset ap
poni dicta clausula. vt patet in hac de. Tenete menti quia ne
mo tangit. Ex hoc sequitur correlarium qđ legatus etiā de la
tere existens in prouincia sua non poterit causam delegare cu
insertione dicte clausule: nec alius locum tenēs cuiuslibet prin

Sed quid si petat causa cōmitti summarie: & rescribens nihil dicat
de hoc: sed simpliciter dicat fiat vt peritur: an videatur rescribere qđ summarie
& de plano cognoscatur. vide. d. Alex. in cōsi. xxiij. in. ij. parte. Et adde do. Bart.
sozi. in cōsi. xviij. incip. viso processu. ij. parte. vbi ponit quid importet hec clau
sula: quod procedat & decidatur summarie simpliciter ac de plano sine strepi
tu & figura iudicij: & sola facti veritate inspecta quibuscūq; solennitatibus aut
ordinib; iudiciarijs pretermis: vbi que per hanc clausulā omittimus. & qđ not.
Spec. in ti. de iuris. om. audi. §. fi. §. hoc quoq;. & in titu. de libel. cōcep. §. xv. §. sic. &

Cause delegate & summarie. Fo. ciiij.

qualiter. & ver. f. Ro. deci. xxxv. inci. qñ committit &c. in no. & deci. cccclxxvij. inci. pñ. in causa. ibidem aliquid per Ro. sing. cccclxxvij. incipien. quid important. & per feli. remissine in. c. olim. de accusa. & quod not. infra proxi. in apostil. vers. simpliciter. nu. ij. & dum. f. eo pmissum est: q legatus a latere cum hac clausula delegare non possit. Sed solus papa & princeps. no. Car. in cle. ij. q. xxxvij. et

seq. de indi. et hic. q. xj. l. pñci. in. f. que omnia. & Spec. tit. de aduo. f. cōsequēter. h. stupeant. insuper not. tani. l. addi. ad istū. f. in c. qñ cōtra. nu. xliij. in apost. in h. summarie. & post pñ. in c. officij. & qñ no. post alios in apo. l. h. simplr. nu. v. de elec. Adde vltra hic alleg. Bar. in. l. nemo. in pñ. & qñ ibi posui i apo. ad eū. l. eo. h. ff. de leg. j. & in. l. lenia. h. qñ qñ dñz intelligi de plano. ff. de ac. diri post Bal. l. l. qñ fauore. nu. j. in apo. l. h. pcedat. C. de legi. & p que possit apponi. Adde supradicta col. in. c. qñ. nu. ij. vbi posui in addi. ad eū. in ver. de plano. de offi. deleg. dixi post pñ. in. c. venerabilis. in ver. citra papā. de indi. & in trac. clausu. in clau. rescrip. h. si. summarie. cum vers. seq. & not. Hippo. de marsi. sing. cñ. incip. clausula summarie. Celsus.

- Facti.** Adde Anto. de bu. in. c. ij. in pñ. de in. ca. & Alex. i. pñ. lrv. liij. pte. q plus importat q clausula summarie: simplr. & de plano sine strepitu. & facit terminos posse abbreviari. Ro. in deci. xcix. doc. oēs in nota. & in deci. cccclxxvij. not. qñ cā in antiqñs. Et equipollet clausule fm merā voluntatē tuā: & clausule summarie & de plano. vt no. Jo. de imo. in. c. dilecti. de iudic. imo plus q pñ. clausula vt per Ant. de bu. in. c. ij. in pñ. de in. ca. Alex. pñ. lrv. vo. iij. Ro. pñ. xx. inci. viso puncto. circa fi. eūdē pñ. clx. inci. in casu pposito. & singu. sño. dclxxvij. inci. qd impo: tant hba rescrip. Bre. cōst. lxxij. inci. sup pñtis. p. feli. remis. in. c. f. h. & si dicat. de cōst. non tñ facit q agat ex nudo pacto: vt no. plene Bald. in. l. nemo. in fi. C. de sen. qñ intelligit de veritate legibus roborata: vt ibi p eum. Celsus.
- Seruata.** Adde qñ non tñ operat talis clausula q possit pcedere sine citatio: ne. Bar. in. l. j. ff. de testa. mili. & l. filius. ff. de dona. & in extrana. ad reprimēduz. ver. videf. Lodo. ponit. in rub. de arbi. Et qd operet talis clausula vide p Bart. in alleg. l. filius. ver. qñ qd si est dictū. ff. de do. & in. l. j. de fer. Spe. in titu. de inr. om. in f. si. ver. hoc quoq. & in ti. de libel. cōcep. f. xv. ver. & gñaliter. & ver. f. Bar. l. extraua. ad reprimēdū. & feli. in. c. canonū statuta. h. si. scō. nota. de pñti. & in. c. qualiter & qñ. el. ij. f. ad corrigēdos. ver. tertio nota. de accu. & in. c. dilecti filij. in pñ. de indi. Aduerte tu iudex: q l3 talis clausule hñtate possis terminare prout tibi placuerit: vel volueris nulla seruata dispositione iuris vel instri: vt p. f. al leg. tñ non potes tollere ins vni parti ex iure gñu vel civili. aut ex forma statu ti qñtū: vt sing. not. Bar. in sepe alleg. extranag. ad reprimēduz. in ver. videbit expedit. quē refert pio sing. & sequit Matth. sing. xliij. inci. nota q vbi index. C.

Cause delegata & summarie.

a ¶ In honorem dei. Adde tu licet iste videatur sentire contrarius: q̄ cōis op̄s est cum Bar. ita no. idē Barto. in l. filius. ver. quero qd si est actum. ff. de dona. idem in l. j. ff. de ferijs. & in l. j. de testa. mili. Bald. in l. solā. in fin. ff. de testa. & in l. milites. ver. secundo ponamus in iudicijs. C. de testi. Cellus.

b ¶ Non erit necessarius libellus. tu vide de hoc Panor. in c. nisi specialis. nu. iij. et qd ibi

posuit in ad di. ad eū in apo. in ver. ordinem in 4 ris. de offic. leg. et quod not. in trac. clausularū. in clan. re- scri. vñ. sine solemnitate iuris. cum ver si. sequē a ti. vbi d̄ hoc tangit. Cel- sus.

c ¶ Testifi- cari. Vide Raph. et lu do. i. d. l. mi- lites. C. de te sta. mili. d̄ Simpli- b ceter. Quo- modo autē intelligatur simplr. vide do. Alex. de imo. & ffrā. ore. in l. j. §. c si q̄s simplr ff. de verbo. obli. & ffrā. are. in l. cūz qñ: §. j. in x. in gl. eo. tit. vbi dicit: q̄ si statuta di- cat: q̄ talis iure debeat d̄ iudicare positi- onib: vel capitulis: qd idē est ac si

de donatio. Unde seruare debet in tali causa quodcūq̄ suadet equitas naturalis: que prouenit proprie ex iure gentium. ¶ Et hac doctrina infero infrascriptas conclusiones. Prima conclusio: vbi proceditur apposta dicta clausula erit necessaria plea- na probatio. Item non poterunt producti testes nisi parte cita- ta. Item necessaria erit qualis qualis peritio. Itē fin Bar. pote- runt produci testes & examinari sine iuramento: licet Bald. in hoc contrarius sit Bar. vt no. ipse in l. milites. C. de testa. mili. & istud Bald. plus placet quia iuramentum est introductus de iure gentium antequam solet ius posituum. iuxta illud quod habetur in hoc psalmo. iusiurandum qd iurauit ad abraam &c. Item fin Bart. poterunt recipi testes in dieb: feriatis in hono- rem dei. si Barto. intellexit de mera examinatione dicit verum quia hoc permittitur in qualibet cā ordinaria: vt not. glo. in cle. indices. de offi. delega. Si autem intellexit de iuramento testis: non dicit verum: maxime si dicta clausula ponitur per principem secularem quoniam omnis actus iudiciarius est prohibita- tus in die feriato in honorem dei. vt in c. finali. §. de feri. quod. c. princeps secularis non potest tollere: quia inferior &c. quod si esset apposta per papam hec clausula esset magis dubia. Ego tamen idem credo per ea que. §. dixi de iuramento testis non est opus replicare. ¶ Secunda conclusio: vigore dicte clausule non erit necessarius libellus in causa. neq̄ litis contestatio: cū ista sint a iure positum introducta: vt in c. j. §. de libel. obli. et in c. vero. de litis contesta. Item non erit necessarium perem- ptorium ad sententiam audiendam: licet alias secus: vt in l. ad peremptorium. ff. de iud. Item non erit necessaria conclusio in causa. nec tot dilationes dabuntur. argu. huius clementi. Item non poterunt produci testes: qui alias sunt prohibiti testifica- ri quando prohibito fundatur super equitate naturali veluti si est iniuria capitalis. secus est si est prohibitio fundata super mero iure positum: veluti si testis est infamis: vel ban- natus secundum Bartolum ita notantem. in l. si filius familias. prealleg.

De verbo simpliciter.

Agrediar expositionem tex. nostre clemētie prima premissis que dixi in precedēti lectione pro clario- ri doctrina capio verbum simpliciter. Circa eni- us verbi expositionem glos. nostra dicit simplici- ter id est sine plica. & sine inuolutione. et idem di- cit Barto. in extrauagan. ad repumendum in ver- bo summarie. Reperio qd doct. legisse in l. j. in §. si quis na. ff. de

Cause delegate & summarie. Fo. cliij.

diceret q̄ deberet respondere simpliciter. & vide ff. in. c. de causis. §. preterea. de offi. & pote. iudi. dele. & adde Old. in consi. cry. vbi quid operetur hec clausula simpliciter & de plano & sine strepitu: & figura indicij. Specul. in titu. de aduo. §. consequenter. ver. stupeant insuper. & in titu. de inquisi. §. nunc tractemus. ver. quid ergo si in litera apostolica. & Cardi. hic. q. xiiij. Alex. consi. vi. volu. iij. & Ro. consilio. xx. inci. viso puncto. & Hippol. de Marfi. singula. suo. c. ij. incip. clausula

- 1 vulg. & pupil. Exponant simpliciter id est pure et sine cōditione
vtrags expositio est bona. & dixit Bart. vbi. §. circa fi. & q̄ non est
vis vtrum causa committatur simpliciter an summarie: q̄ tan-
tum importat vnum q̄tum aliud. Quid autem relaxaret de ob-
servantia iuris communis quando mandatur procedi summa-
rie seu simpliciter: non adiciendo alia verba de plano sine stre-
pitu &c. Colligo totam veritatem per infra scriptas p̄clusiones.
- 2 **P**rima conclusio: vbi procedit summarie debet offerri libel-
lus plene ordinatus: sicut in causa ordinaria: vt in. l. iij. in prin-
cipio. ff. ad exhiben. licet diuersum sit statuto dicēte q̄ in causis
miserabilium personarum possit procedi per simplicem quere-
lam: hec verba important vt possit procedi sine libello secundum
Baldum qui ita eleganter loquitur in. l. i. c. vt in posses. lega.
- 3 **S**ecunda conclusio: vbi causa est summaria requiritur litis
contestatio. vt in. l. signi. §. sed si non possederit. et. §. idem scri-
bit. et in. l. sed iulianus. ff. ad exhiben.
- 4 **T**ertia conclusio: in
causa summaria non potest procedi in ferijs ob necessitatem ho-
minum: nisi quatenus permittitur in causa ordinaria: vt in. l.
secunda. ff. de ferijs.
- 5 **Q**uarta conclusio. & Exceptio requirens
altiorē indaginem non potest examinari in causa summaria:
sed debet referuari in alio iudicio. & Et dicitur exceptio require-
re altiorē indaginem quoties non potest expediri infra tan-
tum tempus: infra quantum expediretur causa principalis: si
non esset appositā dicta exceptio: vt notatur in lege si is a quo.
- 6 **I**n principio. ff. vt in possessio. lega. & Quinta conclusio. & In
causa summaria abbreviantur dilaciones sine alia cause cogni-
tione. vt in. l. secunda. in fine. ff. de re iudicata.
- 7 **S**exta conclu-
sio. & necessaria est citatio peremptoria vbi proceditur: licet op-
positum custodiatur vbi simul sint annexa ista verba summa-
rie & de plano &c. vt in clementina nostra.
- 8 **S**eptima conclu-
sio. & si in causa summaria non tractetur de p̄iudicio alterius
sufficit probatio per iuramentum: vt in. l. thesaurus. ff. ad ex-
hibendum.
- 9 **O**ctava conclusio. & vbi tractatur de p̄iudicio
alterius: i. tale p̄iudicium possit reparari in alio iudicio: et
causa sit favorabilis sufficit semiplena probatio: vt in. l. aequi-
lia si deletum. ff. ad legem aquiliam.
- 10 **N**ona conclusio: & vbi in
causa summaria tractatur de p̄iudicio alterius reparabili in
alio iudicio: si causa non est favorabilis requiritur plena proba-
tio: vt constat in omnibus possessorijs que dicuntur esse summa-
rie. vt in. l. momentanee. c. unde vi. & glo. sing. in. l. i. c. quorū bo-
- 11 nouum. quod est intelligendū fm Bart. & Iudicium possessorij
esse summaria quo ad reum: nō aut quo ad actorem: q̄ ex parte

summarie &c.
et dic q̄ ta-
lis clausula
nō tollit or-
dinem indi-
cij substan-
tialē: sed
dilationes
sic vt voluit
singul. Bar-
to. i. sepe al-
lega. extra-
uaganti ad
reprimēdū.
in ver. sum-
marie. & ibi
posui i apo-
stol. ad ipm.
idem not.
Alexan. in
l. in summa-
rie de condi.
in debi. d. in
do. Philip.
decium con-
silio. l. i. & cō-
sil. lxxij. vbi
dicit q̄ con-
firmat actū
nullum. et
consil. crux-
vij. & hic ad
de quod no-
tati in apo-
stol. ad istū.
supra codē
nunc. i. in
apostol. in
versic. clau-
sule. Cel-
lus.

*vide Aloe. in l. iij. §. condemnans in fin. ff. de re
iud.*

Cause delegate & summarie.

actoris requirit plena probatio: ex parte autē rei ideo dicitur summaria: quia non potest opponi exceptio requirens altiorē indaginē: sicut contingit in omni causa summaria: ut. §. dixi. Sed debet referari in pentouor: ut plene per Ange. in. l. j. C. si per vim vel alio modo. & plene per Dy. in. c. dolo facit. de re indi. lib. vj. ¶ Decima conclusio: si per iudicium quod paratur in causa summaria non possit reparari in alio iudicio requiritur plena probatio: ut in. l. donatio. C. de dona. ¶ Undecima conclusio: ubi sit missio in possessionem ex primo decreto sufficit summaria cognitio de bitū per iuramentum creditoris sicut Specu. in situ. de primo et secundo decreto. §. postremo. circa si. text. est in aut. de exhi. et in tra. re. §. si iurent. ¶ Duodecima conclusio: in missione in possessionem ex secundo decreto requirit summariam cognitionē: & etiam plenā probationem: ut in. l. fin. C. de bo. auto. iud. pos. & glo. in. l. fulcinus. §. j. ff. ex quib⁹ cau. in pos. eatur. ¶ Decima tertia conclusio: totius causa executionis est summaria cum non habeat instantiā: ut dicit Bart. in. l. litibus. C. de agrico. & censu. lib. xj. & Bald. in. l. unica. ff. si quis ius dicē. non obtemp. Cum alia omnis causa ordinaria de iure civili habeat instantiam: ut in. l. pperandum. in prin. C. de iudi. Cum etiā in causa executionis non possit opponi exceptio nullitatis requirens altiorē indaginē ad impediendā executionē: sicut est in qualibet causa summaria: ut iam dixi. Secus est ubi exceptio nullitatis potest continēti probari: quia tunc impedit executionē: ut in. l. iij. §. cōdemnatum. & ibi plene per legistas. ff. de re iudic. Tamen dicit Barto. vbi. §. vñū notabile verbū quod quando contra executionē opponitur exceptio nullitatis que requirit altiorē indaginē: & sic non potest retardare executionē: quod victor anteq̃ habeat executionē debet dare fideius. de restituē. victo id quod habuit pro executione casu quo probetur dicta exceptio nullitatis. pro quo alleg. casum in. l. si. C. de ordi. cog. & ter. in. l. fin. C. ad legē cor. de fal. renege menti. ¶ Decimaquarta conclusio. ¶ Ubicunq; cognitio summaria procedit ex oculata fide. i. ex inspectione oculorum quod contingit quā statutū dicit quod viso instrumēto sententia mandetur executioni vel per similia verba tale instrumētū debet esse sine vllō vitio carēs limatura vel subscriptione: vel cancellatione &c. dictū est singula. do. Bal. in. l. j. ff. ut in posses. lega. ¶ Decimaquinta conclusio: ubi princeps mandat procedit summaria: si tamen procedatur seruato iuris ordine valebit processus secundū domi. Bald. in. l. q̃ fauore. C. de legi. pro quo facit glo. in clem. nostra. Que glos. tamen loquitur quando commissum est in potestate iudicis: quod procedat summarie: sed questio Bald. loquitur quando interuenit mandatū principis et diligenter sunt custodiendi fines mandati. ut in. c. cum dilecta. de rescrip. puto Bal. pene dicere: si pars impetrans rescriptum exceptionem non opponat: alio non credo quod bene dicat per dictam rationem: quoniam illa regula custodiendi sunt fines mandati: debet intelligi ubi non custodiendo efficitur deterior conditio mandantis vel conditio eius in cuius fauorem emanat mandatū: alias nihil nocet non seruare fines mandati. ita singu. no. docto. in. l. si quis mihi bona. §.

a Cūctio.
vide ad hoc
pau. de ca.
l. p. lxxxiij.
incip. ad id
de quo q̃rit
in fi. vbi lo-
quit de con-
fessione.

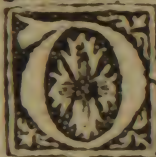
b Valebit a
processus. ad
de tu p opi.
Bal. Anto. 18
Corse. in fi. b
mi. in suis
sing. in ver.
statutum. el
xxij. quod ē
sing. in nu.
cccxxij. & in
cip. si in ali
quo actu sta
tutum &c.
Celsus.

Cause delegate & summarie. Fo. cv.

- **In. c. coll. Et ibidē vide ad hoc Feli. & Fran. arc. & d. Jas. may. in. l. coheredi. & coheres. de vulg. & pup. vbi q̄ de plano idē est q̄ simplr: & q̄ dicat aliqd̄ cognoscit de plano. vide do. Alex. de imo. i. p̄. c. iij. in. ij. par. eūdē p̄. vj. vol. iij. & dic q̄ facit excludi exceptiones aliorū indaginē req̄rētes: vt p̄ Bar. in. l. si vt certo. §. cū nodiā. ff. cōmo. Car. in. cle. ij. q. xxvij. de in. repellitq̄ libellū. vt per Bar. in. l. ne**

na. §. sed si mandauerit. ff. de acqui. heredi. quod perpetuo not. propter intellectum regule. ¶ Decimasexta et vltima cōclusio.

- **¶ Omnis causa regulariter est ordinaria: & requirit plenam causam cognitionem: vt in. l. iudices. C. de indi. & est glo. magistra: et notabilis in. l. iij. in. §. ibidem. ff. ad exhibendum. illa ergo causa erit summaria quando lex hoc exprimit q̄ procedatur summarium breuiter & c. vel quia princeps mandat per rescriptum suum & per hec verba ego complector: quatenus dixit Bart. vbi §. De cuius mente sunt omnia fere. §. dicta. licet procedam magis ordinarie & clare.**

¶ De plano. ¶ Pro declaratione huius termini de plano: primo vidēdum est quid dicatur planum: secundo quid importet iste terminus de plano vbi causa cognosci debet de plano. Tertio in quibus casibus possit procedi de plano. Circa primum dico secundum Barto.

- 1 **¶ Quod planum dicitur prout est oppositum alto. ¶ Item dicitur prout est oppositum velocitati: nam aliquem ire velociter: & ire planū sunt opposita. ¶ Circa secundum reperio primū diuersos tex. in quib⁹ dicitur debere cognosci de plano: vt in. c. sicut. et in. c. olim. de accusa. et in. c. nouit. de indi. et in. c. fina. de here. lib. vj. & in. c. iemen. dispendiosam. de indi. & in ista clemē. et in. l. ne quicq̄. et de plano. ff. de offi. proconsul. et in. l. ij. dies. ff. quis ordo in bono. posses. serue. & in. l. leuia. ff. de accu. & in. l. vnus. §. si. ff. de questio. et in. l. miles. §. sexaginta. ff. ad. l. iul. de adulte.**
- 2 **¶ ¶ Quid importet istud verbum de plano. Innocen. & Hostiē. in. c. olim. §. de accu. & Joā. an. in. c. fina. §. de here. lib. vj. & Spe. in. tit. de inquisi. in. §. nunc tractem⁹. ver. quid ergo. tenent per hoc non esse sublatum ordinē iuris. Nam debebit offerri libellus & lis contestari: & adhiberi plene causę cognitio: sed dūtaxat strepitus partium & aduocatorum erit sublat⁹. poterit enim iudex sententiam ferre non auditis aduocatis. Nec dat dilationem ad habēdum aduocatos: & istud est vtile: quia litigator casumiosus causa protelādi litem sepe petit a iudice q̄ vult facere allegare a suo aduocato. Et licet causa sit clara iudici adeo q̄ non egeat aduocatis: tamen et si denegat velle audire aduocatum facit se suspectum. Vbi autem causa cognoscitur de plano istud non erit. Glo. vero in. l. ne quicq̄. §. de plano. p̄. calle. dicit q̄ propter verbū de plano poterit causa expediri iudice eūte per palatium & sine causę cognitione. glo. vero in. l. lenia. & in. l. vnus. §. si. p̄. alleg. dicit q̄ vbi cognoscitur de plano non erit necessarius libellus & poterit causa expediri iudice non sedente pro tribunali: & istud videtur sequi Barto. glo. vero que est in**

practica Lanfranci.

quicq̄. §. de plano. vers. q̄ro qd̄ si in rescripto. ff. §. off. p̄. d. et leg. eūdē in extranea. ad rep̄. imēdū. §. seq. §. de plano. & ibi posui in addi. ad ip̄. Spe. in. tit. de lib. cōcep. §. nō vidēdū. §. de plano. mari me si cā nō sit graui⁹ vt no. Bart. in. alle. §. de plano. Itē opatur dilatio num breuisationes: vt p̄ Car. hic. q. xxx. & q. xxvij. cū seq. & seq. nō it̄ opat substantia: lū omissio: neq̄ vtribi p̄ eos. Et p̄t rā dē virtute illius clausule die feriato & in loco nō cōsuetō p̄cedi: et q̄ dixi die feriato: intelligo versū de die feriato in vtilitā tē holm: q̄ i dei honorez

Cause delegate & summarie.

facta ut no. plene. Spec. in tit. de libel. cōcep. §. nō vidēdū. ver. xliij. in lenib⁹: nec pōt etiā ut alie pcedētes p inferiorē a pncipe delegare: ut no. glo. in. c. fi. in ver. sicut. de here. li. vi. qb⁹ addet q̄ dicit. §. ista ti. in addi. ad ipm. in. j. apost. & in apo. in ver. simpliciter. §. pri. & vide glo. in. l. lenia. in versl. de plano. & qd̄ ibi posui in addi. ad ipsum in. eodē ver. ff. de accn. vbi etiā posui post D. in ver. de plano. & post Bar.

nu. 4. versl. qro quomō debet itelli gi de plano. in aposti. in eod. versl. 4

Celsus.

a. Lenis

ca. Uide do.

meuz Jaso.

may. in sua

aurea repe:

5 titione. l. ad

monēdi. ver

fici. qui au

tez dicatur

eniz multis

cōcord. per

eum ibidez

6 signatis. et

ffellū. m. c.

in caus. j.

de testi. & in

c. q. §. 3. offi.

delega. pa:

7 ri. de pnt. in

tr. c. lundic.

in versl. len

tētia. & Bar.

in. l. admo:

nendi. §. al:

8 lega. versl.

aduerte hic

et istis ad:

de quod no

taui in apo:

stul. ad utuz

9 pōt eum. §.

in. §. pētio

nes. nu. 12.

in aposti. in

versl. arbi:

trium iudic:

10 eis. Celsus.

d. §. dies. & in. §. sexaginta. concludit hoc dītaxat importare verē hū de plano q̄ poterit causa expediri iudice non sedēte p tribu nali: & nihil dicit de plano. Et sic magnas cōtrariedades videtis. p̄mo inter glossas iuris civilis. Scō inter canonistas & legi stas. Nos autem p veritate habenda facite infrascriptas cōclu siones. ¶ Prima cōclusio sit ista: vbi causa cognoscitur de pla no necessari⁹ est libellus. & in hoc verio: est opinio canonistarū. p̄o quo adduco casum exp̄ssum in. l. miles. §. sexaginta palle. vbi dicit iuriscōsult⁹ q̄ libellus de plano die feriat⁹ offerri pos test. Ergo bene sequitur q̄ ppter verbū de plano non sit sublas sus libellus cum dicatur offeratur &c. & miro: de Bar. q̄ non vi derit illum tex. ¶ Secūda cōclusio t̄ mādatur procedi de pla no: causa expediri potest iudice non sedēte p̄o tribunali. casus est apertus qui nō potest canillari in. l. vnus. §. fina. ff. de que stio. vbi ad literam sunt hec verba formalia: custodie siue iudice sedente p̄o tribunali siue non de plano audiri possunt. Nam il lud verbum de plano ibi nil aliud potest significare secundum rationem sermonis/ nisi iudice non sedente p̄o tribunali: & ita procedunt glo. §. alleg. que hoc tenent. ¶ Tertia conclusio: q̄ causa cognoscitur de plano sublat⁹ est strepitus partium et aduocatorum: quia non erit necesse dare dilationem ad habenda dum aduocatum. Nec erit necesse in causa audire aduocatos: quia sepius faciunt, magnos strepitus cum sermonibus suis allegando &c. Et hoc modo procedit opinio Joannis andre. §. glo. sua. in fi. de here. lib. vi. ¶ Quarta conclusio: t̄ si mandatur in causa procedendum de plano poterit perueniri ad examina tionē testū: et etiā ad sententiā diffinitivā lit. non contestā. con tra regulas iuris. Qm̄ regulariter testes debent examinare lite non contest. & multo magis sententiā ferri lite contest. ut in toto titu. lite contestata &c. Istud est dictum sing. Inno. in. c. olim. de accusa. quod est notandum. ¶ Circa tertium subiecto infrascr ptis conclusiones. ¶ Prima cōclusio. t̄ in omnibus causis in quibus lex vel canon vel statutum disposuit procedendum esse de plano: ut contingit in iurib⁹ tā iuris canonici q̄ civilis per me. §. allega. tunc cognoscetur de plano. Alias oportet quod or dinarie procedatur scdm ordinem iuris: ut in. l. iudices. C. de iudi. nisi quatenus contrarium sit introductum q̄ dicā in sequen ti cōclusionē. ¶ Secūda conclusio in causis lenibus siue ci vilibus siue criminalibus potest pcedi de plano: ut in. l. lenia. ff. de accusa. & lenis causa⁹ dicit ratione modice rei vel ratione persone ut quia persona domestica puta filius furatur patri se cundum Barto. in. d. l. lenia. & dicite esse tamen lenē delictum quando ad essentiam delicti non requiritur dolus: s̄m Salic. in l. non pecudem. domini. p̄cendis ignorantia: ita ipse tenetur ad

Cause delegate & summarie. Fo. cv.

dānū: licet nō fuerit in dolo: vt in toto titu. ff. ad. l. aquil. Et idē dicendū est in statuto qđ viget quasi vbicq; de centibus de nocte sine lumine: post sonū tertie cāpane: dato qđ quis non vadit ad furandū vel ad aliud maleficium cōmittendū et sic non est in dolo: tamē debet puniri vigore statuti: cum sit lene delictū. dicit Barto. in. d. l. leuia. qđ cū ipse esset iudex maleficiorum p̄nuebat tales repositos de nocte cogēdo solnere etiā nulla facta cōdēnatione: qđ est crimē lenē: pōt de plano p̄cedi. Nescio si bene faciebat: qđ requiritur libellus vbi proceditur de plano p̄r requiritur snia cū libellus erigat p̄pter iniuriam: vt not. in aut. aufeatur. C. de lit. contest. et in. c. j. §. de libel. obla. Et tertia conclusio ferriā in causa arduis in quib; p̄cedit fm ordinē iuris pōt libellus offerri die feriato in honorē dei. casus est in. d. §. feras ginta. qđ est intelligendū secundū Hosti. in. c. p̄terea. §. de dila. de oblatione que fit iudici etiā in cā mera sua: sec; de oblatione libelli que debet fieri parti: vt not. in. d. c. j. de libel. obla. et in. l. j. ff. de edē. et in. l. edita. C. eo. et sequitur Bal. in. l. et quacūq; causa. ff. si quis in ius vocat. nō ierit. cur; ratio est in p̄romptu. qm̄ ois actus iudicialis qui non erigit contentiouem partiū potest in die feriato in honorē dei explicari vt dicimus in exanūminatione testis fm glo. in cle. iudices. C. de offi. deleg. Istud de directo contingit in oblatione libelli que fit iudici: quia nulla requiritur p̄sentia partis neq; citatio: et consequēter nulla pōt verti contentio inter partes p̄o tali libello. Dicit tamen Bald. in. d. l. et quacūq; et istud qđ de libel. qđ possit offerri in die feria. de iure cōi. Secus si esset feriatas de iure sp̄ali: tunc nō posset offerri. Et pono exemplū qm̄ statutū sicut est vbicq; disponit qđ non reddatur ius in certis festis que non sunt de p̄cepto de ecclesiis romā. vt festū sancte Catherine &c. Et ex his habens duas singulares limitatiōes ad istā regulā qđ libellus pōt offerri die feriato in honorē dei. prima est Hosti. qđ debet intelligi de oblatione que fit iudici nō autem parti. Secunda est Bald. vt intelligat de die feriato de iure cōi: secus de iure speciali. Ego tamen puto posse sustineri contrarium contra Bal. licet eius auctoritas sit magna habeat contradicentem. Et primo arguo sic: facilius tollitur ius speciale qđ ius cōi: vt in. l. eius militi. §. militia misus est. ff. de testa. milita. Si ergo libellus pōt offerri die feriato de iure cōmuni: sic tollitur ista feria et habet p̄ non feriat: et sic tollitur quo ad libellum. Pro magis debet posse tolli feria induci iure speciali. Istud p̄cedit per locū a maiori arguendo. Secōdo monet me ratio fortissima deducendo hoc dictū Bald. ad absurdū. Nam nemo dubitauerit qđ maior reuerentia sit adhibenda introducte ferie p̄ summū pontificē et p̄ sanctā romanā ecclesiam p̄ festo: qđ festo p̄ statutū et per laicos et seculares condito. Sed festo introducto p̄ summū pontificē et sic de iure cōi nō adhibet reuerentia: quin offeratur libellus ipso festo et valet ergo idem multo fortius dicendū est hoc fieri posse qđ offeratur libellus in die feriato ex iure speciali seu statuti cogitabitio quia mihi videntur he bone rationes contra rationes Bald. Et ex his etiam inferri Barto. in extrauaganti ad repumendam. in verbo

n Die fea
riato. in die
8q tã i cã ci
ulli q̃eriali
h3 locũ hoc
dñh. ita no.
bal. l. i. j. C.
6 fer. 7 i m.
C. 6 i novo.
Bar. l. i. ois
R. 6 fer. bal.
in addi. ad
Spe. l. ti. de
cita. R. 6. die
feriata. q̃b
et t3 idẽ spe
cn. l. ti. 6 fer.
G. 4. h. j. r. in
ti. 6 libel. c3
ce. G. 4. Q̃b
amplio pce
dere et i cã
ap. 8m thof.
bat. 7 Jmo. l.
c. pterea. de
dila. Bal. in
add. ad Spe.
l. ti. de ap. G.
y. h. fi. eudẽ
plenũ. an. l.
j. C. q̃ adme
ti. Bar. in. l.
ois. 7 ibi do
cto. modus
er oino per
Alex. in. l. i. f.
R. de fer. 7 m
l. ne quisq̃.
H. de plano
f. de officio
procõ. et le
ga. ita nota
ui post bal.
in addi. ad
ipsũ in. l. i.
j. nu. y. ver.
quero hic. f.
apostil. l. co.
versic. C. de
fer. Celius.

Cause delegate & summarie.

a **¶** Quid nuntius. Tu dic de hoc: ut p istum. §. in. §. citatōes. in si. ver. relationē abt. & ver. pice. & quod ibi posui in addi. ad ipsum in ver. die feriatā. Celsus.

b **¶** Etiam si esset in platea. ita no. Inno. in. c. per venerabilem. qui n. sint leg. & in. c. quod translationem. de offi. dele. Immo etiam die feriato. potest dari inter. ut not. Bart. in. l. mandante. §. dari. ff. de tut. & cura. da. ab his. pro quo est textus & ibi Bald.

in. l. ij. ff. de a
fer. eundem
in. l. actus.
in. l. q. et ibi
docto. C. eo.
Spe. eo. rit.
§. sequit. h. 14
pone. & mo-
der. in. l. qui
habet. §. per
nol. de tu. et
ita posui in
apostill. ad
Barto. post
eū in alleg.
Inec mādā
te. §. dari. in
apost. in h.
die feriatā. b
ff. de tut. et
curato. dat.
ab his. Cel i
sus.

c **¶** Sine
strepitu. vi. c.
de Joā. an.
in. c. indem-
nitatib. de
elect. in. vi.
Inno. & bal.
in. l. nec de-
q. §. §. pla
no. d. offi. le-
ga. et pro
consul. & Ol
dra. in cōsi.
ex. an. in
iudicio est
cōsiderare.

de plano. q. nuntius. pōt facere relationem sue citationis in ca-
mera iudicis non sedentis pro tribunali intelligite in die feria-
to in honorē dei: ut credo voluisse Bal. in. c. fi. §. de ferijs. Verum
diceret Bart. nisi consuetudo se haberet sicut est vbiq. quod res-
latio citationis fieret notario non autē iudici. & quod dicit Bar.
dicendum de iudice idem est dicendum de notario. **¶** Quarta
conclusio. vbiq. actus expeditur ex voluntate partiū videt
voluntarie iurisdictionis: sicut est emancipatio filij: manumissio
serui: adoptio filij: legitimatio filij spurij: potest expediti iudice
non sedente pro tribunali: cum de plano expeditur: et idem est
in datione tutoris: quādo tutor datur pupillo: ut in. l. qui habet.
§. quolibet. §. de tute. & per hoc apparet de imperitia multorum
iudicum: qui quādo volunt interponere decretum suum super
legitimatione spurij vel adoptione sine emancipatione alieni
ius filij vel in datione tutoris: vadunt ad domum emancipati/
vel ad domum mulieris: que datur in tutricem et dicunt nota-
rio scribe. quod ego eligo hunc locum pro meo idoneo tribuna-
li ad hunc actum: putantes aliter non valere actum: quod est
falsum cum ista possint expediti etiam si esset in platea: vel in
prato deambulando: ut ex predictis patet: et sic est expeditum
istud verbum de plano.

Sine strepitu. **¶** Istud verbum non fuit necessa-
rium: cū idē importet q. verbū de plano sūm Bart.
in. d. extranaganti in verb. et sine strepitu. q. ego
persuadeo ex hoc quoniam loquens plane dicitur
loqui sine strepitu. et loquens alte dicitur facere
strepitum. dixit tamen ipe quod operabitur istud
verbum q. litigato: poterit loqui iudici in aure etiam sedendo
pro tribunali: vbi alio iudex non deberet partē audire: nisi pa-
lain loquentem. & reperio quod do. Jo. de imo. ut credo in. c. ac-
cedens. §. ut lit. non contest. dixit istam esse iustam causam recu-
sandi iudicem delegatum suspectum quod est notandum.

Figura iudicij. **¶** Glof. nostra hic ponit quid sit
figura et bene dicit. postea ponit tres alias formas
istius clausule: vel quod ponatur copula unica an-
te illud verbum et figura iudicij: vel quod nulla po-
natur copula inter ista verba in clausula contenta/
vel quod ponatur disiunctiva inter vnumquodq. istorum ver-
borum: & in omnibus bene dicit. Volo qd. notetis istam glo. sin-
gulariter in duobus. in primo in eo q. disiunctiva ponitur pro
copula quoniam eadem est ratio. **¶** Ex quo colligit. q. disjunc-
tiva semper resolvitur in copulā vbiq. est eadem ratio in
vno extremo: que in alio: ex hoc ego dico: q. ista fuit ratio: licet
legiste non dicant quare disiunctiva posita inter personas ho-

Causae delegate et summarie. Fo. cvij,

- 3** In copulam. Adde p hoc tex. que frā. de cre. sing. lvi. incip. lego digestū vel informatum dicit singu. ad hoc quod hic dicitur. l. si ita. ff. de auro et argen. lega. vbi exponitur seu pro et in. l. cum quis decedens. §. finali. et ibi Dyn. et quod ibi posuit in apostil. ad ipsam. ff. de lega. iij. Celsus.
- b** Sine figura iudicij. Quid aut operet: vide Oldra. consi. cxy. et do. Bar. sozi. in cōsi. xcvj. in ci. viso. pces su. in. j. parte. et qd ipor tet in ppro misso. vide do. Pe. phi. corneū cō sil. luy. inci. yf in lra. j. in. ij. parte. Car. in de. ij. de iudic. Bar. i extra uagā. ad re pumēdū. h. sine figura. et spe. i. n. de inqñ. §. nūc tractem. h. qd igit. Et dic: q virtute hui? clau sile pōt in der eb arti cūlis incipe re: qd? pba ris sentētiā ferre et cām terminare. istō ē origi dictum Jo. mo. l. c. h. de here. lib. vj. qd dictū re fert et seq? Ro. yf. ecce x. inci. i casu pposito. et Hippol. de marfi. sing. cū. inci. clausule summarie et. Aduerte tñ tu index q virtute vni? illarum clausu larum via regia et omisso iuris ordine pcedere vis id pūis parti notificare de bes. a? dolo se pcellisse videbere: vt plene p? Feli. in. c. j. ver. ij. nota. de cōli. et de hoc in trac. clausularum. in clau. rescrip. ver. sine figura iudicij. Celsus.
- 3** Notaras resoluitur in copulam: vt in. l. cūz quidam. C. de verbo. signi. ¶ Nam ideo cum testator dixerit. lego titio vel seio. x. resol uitur dicitur vel in copulā. et quia est eadē ratio dandi titio que est in seio. et ideo resoluitur in copulam: tenete menti perpetuo istam glo. In secundo est singu. ista gloss. in eo quod dicit qd vbi nulla copula est apposta inter ista verba in clausula posita: qd idem est si esset apposta copula et allegat bonam legem. s. legē triplici. ff. de verbo. signifi. Et hoc resultat quedam singulari tas quod resoluta habet vim copule. et sic ista a pari dūdicantur si in rescripto dicitur. Delegamus causam titio seio sempro nio: vel si dicitur. delegamus causam titio et seio et sempronio: Sed aduerte quod quando nulla ponitur copula inter perso nas debet apponi punctus inter vnanquas personam. et hoc est quod quondam dicitur t punctus habet vim copule. vt nota. in dictis. l. triplici. ¶ Contra interdum copula resoluitur in dis iunctiuam: et hoc contingit vbi cūq; copula. et ponitur inter cō pāribilia. text. est singu. in. l. si titio. ff. de vstru. lega. et per hoc sustineretur mandatum procuratoris in quo dicitur communiter qd talis constituit titium suum nūtiū et procuratorem: impos sibile est quod respectu eiusdē actus simul et semel quis sit nū tius et procurator: quia nūtius concipit verba in personam dñi: puta dicendo titius dicit: q debes sibi dare decem. vt in. l. licet ff. de consi. pecu. et procurator concipit verba in personam pro priam: vt in. l. quecūq; gerimus. ff. de aci. et obliga. vt patet in hoc exemplo. Ego titius procurator et procuratoris nomine seu peto a sempronio decem et c. Resoluetur l? et: positum inter l? nūtiū et l? procuratoris in disiunctiuam vel: erit sensus: ta lis constituit titium suum nūtiū vel suum procuratorem: te nete menti: quia multi deciperentur. ¶ Et concludite vnam conclusionem generalem circa istud verbum sine figura iudi cij. quod per verbum istud tollitur ois obseruantia iuris pos situi in iudicij requisita: et remanet obseruantia iuris gentium et naturalis quod ius naturale tolli vel auferri non potest ve luti est defensio. vt in clementina. pastoralis. supra de re in dica. hoc voluit Barto. in. d. extrauagā. in verbo et figura iu dicij. ex hoc inferitur quod cum citatio sapiat speciem defensio nis non tollitur per dictam clausulam. hoc probatur in clemen. pastoralis. vbi dicitur sententiam esse nullam: quia fuit omisa
- 3** cū. inci. clausule summarie et. Aduerte tñ tu index q virtute vni? illarum clausu larum via regia et omisso iuris ordine pcedere vis id pūis parti notificare de bes. a? dolo se pcellisse videbere: vt plene p? Feli. in. c. j. ver. ij. nota. de cōli. et de hoc in trac. clausularum. in clau. rescrip. ver. sine figura iudicij. Celsus.
- o ij

Cause delegate & summarie.

Comissa citatio: vult iste inferre qd snia pncipis parte nō citata est nulla: & ista est cōis opi. l. 3. Bal. sit sibi cōtrariū. in. l. ne causas. ver. fuit antiquit. qd. C. de appel. tēnerit cōtrariū & male. Sed verā opi. secut. est in. l. h. C. de leg. & in. l. 1. ver. sed hic querit. C. quō & qñ in. plene p. feli. in. c. q. in. ecclesiarum. h. l. imita. l. 1. de cōst. notam plenissime in apostul. ad. p. h. in. c. venerabilē. nn. v. in. h. l. citationis: vbi plene p. enim & alios. de elec. t. p. de mar. l. sing. l. xxv. incip. citatio est martini

effectus in a
fine. Casus
autē in qui
bus non re
quiratur ci
tatio ad va
liditatem sen
tentie: posui
in apost. ad
ultim. in. c.
quonia con
tra. §. cita
tiones. nu.
m. in ver. re
quiratur ci
tatio. & in. §. 1.
interlocuto
ria. nn. xlv.
in ver. sen.
tentiam. §. b
Celsus.
b. Libel
lus remitti.
Adde qd hoc
istuz in h. l.
queritur vbi
terius. & qd
ibi posui in
additio. ad 3
ipsam in h.
per partes
rennuntari.
vbi diffuse
de hoc ha
bes. Cels.
c. Remit
ti. Unde do.
Alexan. de
unol. l. l. ius
publicū. de
pact. & §. in
pcedē. apo
stul.

citatio ad audiēdū sniam: & tamen ille qui tulit sniam impera
to: Henr. nō tenebat sernare ius positivū: s. solū naturale & ius
gētium. Et papa dicit sniaz esse nullā ppter defectū citationis vo
lē innuere qd citatio est de iure naturali qd apparet ex citatio
ne: quā fecit dñs noster de Adā dum dicit. Adā vbi es &c. Ista
fuit citatio. Itē per istā clausulā nō tollit legitimatio psonarū:
vt pbat in. x. extranagāri. Si em qd tāq. pcurator alterius petit
etiam si pcedat vt dicere clausule d. anteq. audiat. pbare pūus
de mandato suo: qm foret iniquū si nō haberet mandatū sniam
debere dñs nocere iorte ignorantē &c. q. autē specialiter refernata
intelligantur ppter dictā clausulā: tertius noster late psequitur
incipiendo a libello: q. oia seriatim & distincte psequar declaran
do. & qm pmittit in ordine litere de libello qui nō est necessario
offerēdus: ideo scribite verbum necessario in littera ter.

Libellus &c. Glo. sumit argumentum a contrario
sensu qd in causis regulariter libellus est ne
cessarius. vt tertia questione tertia offeratur. & in
c. 1. de libelli obla. & in ant. offeratur. C. de litis con
testatione. postmodum querit. Nunquid ex cōuen
tione partium possit libellus remitti? & recitant
multas questiones. de qua questione etiā per gl. in. c. de causis.
de offi. deleg. & per docto. in. c. 1. de libel. obi. & per legistas in. d.
aut. offeratur. & omittis opinionibus: hec est cōmunis conclus
sio quam sentit hic glo. & voluit Jaco. but. & etiā Bald. in. d. aut.
offeratur qd libellus solēnis a iure requisitus potest ex cōuen
tione partium remitti: sed qualis qualis petitio nequaquam
omitti potest: que petitio contineat intētionem petentis. Cir
ca cuius libelli seu petitionis materiā quod attinet ad propo
situm infero has cōclusiones. 1. petitio qualis qualis. i. que non
cōtinet solēnitatē a iure requisitā: sed nudam intētionem dun
taxat petentis. est de iure naturali seu gentiū: nūquā si omittit
non possit per ea que dixi in verbo et figura iudicij. Item in se
cūdo ideo est necessaria qualis qualis petitio: q. snia debet for
mari iuxta petentis formam: vt in hac cle. Sed si non esset facta
petitio iudex nesciret sniam formare iuxta petitionis formam.
igit &c. C. scōa cōclusio: qualis qualis petitio differt a libello:
qd libellus semp offeritur in scriptis: vt in iuribus pccallag. pe
titio aut pōt orien. fieri s. in oēs doc. Adeo qd etiā si fuerit reda
ta in scriptis p. auctorē & tradita notario: vt redigatur in actis:
tñ dicetur petitio non autem libellus secundum Ange. in. l. 1. ff.
de eden. Est et alia differentia quoniam actor debet dare copiam
libelli proprijs expensis: vt nota. glossa. hic. & in clemen. q. sup.
de appel. In petitione autē in actor non recipitur datz copiam par

Cause delegate & summarie. Fo. cvij.

- h: sed si reus velit copiam illam habere requirat a notario suis
expensis. quod est notandum secundum dominum Florentin. in hac
5 clemen. **¶** Tercia conclusio. **¶** Vbi proceditur appesita ista clau-
sula sine figura iudicij: tamē exigitur citatio. vt in clem. pasto-
6 ralis. de re iudi. **¶** Quarta conclusio **¶** hec clausula sine figura est
tamē importante: q̄ licet alias petitio debeat continere narra-
tionem: & cōclusionem hoc casu non est necessaria conclusio. sed
a sufficit narratio ex qua dependatur intentio petentis. vt in
c. afferte. §. de p̄sumptio. et not. glos. in l. i. §. C. de senten. ex pe-
ticio re. vbi habet q̄ mulier simpliciter narrauit regi Salo-
moni abq̄ aliqua conclusione hoc modo. filius meus viuit & fi-
lius istius mortuus est & Salomon tulit sententiam: vt habetur
b lib. regū. c. iij. & in dicto. c. afferte. v. & si quis dixerit quid facit ad
propositum illud. c. afferte. cum ibi nulla fiat mentio de clausula
sine figura iudicij & respondeo quod bene facit quoniam prin-
ceps nō est ligatus. l. politica. vt in l. digna vox. C. de legi. tamē
ligatur ad seruandum ius naturale. & ius gentium. vt not. in di-
cta. l. digna vox. & probatur in clem. pastoralis. §. de re iudica.
Sic est de directo in causa nostro quoniam index inferior cui cau-
sa est delegata cū dicta clausula sine figura iudicij & est reda-
ctus ad instar principis. vt nō teneatur seruare nisi ius natura-
le & ius gentium: vt dixi. §. in xbo & figura iudicij. Agitur bene cō-
cluditur q̄ dicit in. c. afferte. adaptari p̄posito nro. q̄ est men-
ti tenēdū p̄ intellectū dicti. c. afferte. q̄ decre. ex hoc reddit decla-
7 rata. **¶** Et ex hac cōclusionē sequit̄ corolariū quod p̄cedit peti-
tio vbi conclusio est inepta p̄pter istam clausulā: licet alio p̄ces-
sus corruat. vt in c. examinata. §. de iudic. & in l. i. §. ff. si messor fal-
8 mo. di. **¶** Sequitur aliud corolariū q̄ i huiusmodi causis p̄-
cedit talis libellus: peto autē cogi ad solvendū. licet nulla sit sa-
cta mētio de cōdēnatione: l. in causis ordinarijs libellus corruet:
nisi prius fuisset petitū deberi cōdēnari: cum executio nō possit
fieri ante cōdēnationē: vt in l. i. §. C. de exec. rei iudi. hanc cōclu-
sionem assumo ex dictis Bar. ex. d. extranagā. sup. verbo et fi-
9 gura. **¶** Quinta conclusio. **¶** in causa appellationis ab interloco-
toria nō est necessarius libellus: & licet secus sit i appellatione a
diffinitina s̄m Marthe. & do. Ant. in. cle. vnica. de causa pos. & p̄-
prie. quod dicit Spec. in titu. de libel. concep. in. nunc dicendū
in curia romana ita de facto seruari. tamē s̄m p̄latos doct. vbi
§. in causa beneficij siue loquamur in causa principali: siue in
causa appellationis: non est necessarius libellus: tenete menti.
Aduertendum in eo q̄ Bart. dicit p̄cedere petitionem vbi est
inepta cōclusio. contrarium expresse tenet glo. nostra hic in ver-
bo p̄nūtiatio. quam sequitur Bal. Pro cōcordia vero potest di-
ci: q̄ p̄cedat opi. Bar. q̄n constat de intentione petēns. si autē de
ei' intentione nō constat. a. q̄ nō potest apprehēdi qd petat actor
tunc verum dicit glo. q̄ absoluti d̄z reus ab obseruatione iudicij.
10 **¶** Et Capio glo. in xbo litis cōte. Sic ergo hic habetis vnum ca-
sum in quo potest cōcedi ad diffinitivā sententiā lite nō cōte. Vi-
delicet q̄n p̄cedit summarie & sine figura iudicij. **¶** Et ex quo se-
quit̄ q̄ cum in causa matrimoniali. in causa vsuarū: & in cau-

¶ Intentio
petens. Ita
no. hic Car.
q. ex. in p̄n. &
Bal. post gl.
l. i. §. ff. de cōdē.
§. v. hic hec
dictū nō p̄ce-
dere p̄te op-
ponere. vt p̄
pe. de anch.
& Imol. hic
Bar. l. extra-
tia. ad rep̄-
mēdū. in x.
figura iudi-
cij. et Alexā.
§. ff. de xxi. q̄
est s̄m maio-
re supputa-
tionē §. ff. ecc.
l. i. volu. q̄. et
hiet' p̄ eun-
dē §. ff. xxi.
volu. i. m̄.
Celsus.

¶ Afferte
Vide Fell. l.
fi.

Cause delegate & summarie.

¶ Est absens. Tu ad de hoc spe en. i. ti. de co pari. in ter mi. h. atten das etiā. & i ri. s. sentē s. laria. h. est etiā nulla. & s. qm h. por roz ibi qnq absentiaruz gna: q lati psequere. & war. in. l. h. et ibi bo. gl. in h. ap. ff. de rest. in integ. Celsus.

¶ Ad pōt. An possit p ptes renun tiari ferijs. vide. d. alex. de imo. l. cō sil. xxvj. in a h. pte. & an & qn ferijs ob necessitatez hoim indu cis. vide s. fe li. in. c. si dili genti. h. q. r tam corrola riū. de fo. cō pe. et adde eū l. c. signi ficauerūt. in h. tene men ti. ad fi. ver. eo. titu. & ibi adde pāh. nu. xvj. et q nor. in apo sil. ad ipm in h. scōdū. 13 q renūtiare ferijs hoim h. q. a. h. ludi

sa decimar: & l. alijs causis de qb^o in cle. dispēdiosa. s. de ind. vbi pcedat summarie: de plano: & sine figura indicij: poterit pcedit ad diffinitivā lit. nō cōte. nec ordine iuris servato: vcz quā do est questio iuris s. m. Inno. ita singu. dicit in. c. enj. inter. s. de consue. qd sic declaro. Pone q vertatur questio sup h. bis referi pti: vel sup h. bis statuti: q: vnus dicit ista verba debent intel ligi hoc modo: & alius dicit quod debent intelligi alio modo: vel pone q est questio: q: vnus dicit q rescriptum nō tenet de iure: alius dicit q immo tenet & valet. Ista est etiā questio iuris: certe nō debet h. contestari: nec ordo iuris servari in ista qōne per pdicta.

¶ Est tertio casus videlicet qn implorat officiū iudicis nobile: sicut est restitutio in integrū: q: forte ecclesia vel minor petit restitutionē in integrū aduersus eius ptractū vel sententiā ppter eius lesionē poterit pcedi ad diffinitivā lit. nō conte. s. m. Inno. in. c. duduz ecclesia. de elec. de q dicto Ang. facit magnum festū. in. l. h. in. s. illud. C. de temp. ap. plus subiiciens ibidē In no. q si absens qui noluit cōparere ad litem cōte. receptis testi bus cōpareat volens litē cōtestari non est audiendus. Plus dixit & miserabiliter do. Bal. in. l. cōsentaneū. C. quō & qn iu. q hoc casu iste qui fuit psumax: si volet litigare in alio casu corā eodē iudice etiā contra diuersam personā: iudex poterit denegare si bi audiētiā. alleg. tex. sing. l. sed si p pretorē. s. sed dū de decre to. ff. ex q. cau. & ibi pbat & est bon^o tex. tenete mēti: q: ista omnia sunt singularia.

¶ Est & quartus casus vcz in causa appellatio nis: vbi ad diffinitivā pōt pcedi altera pte absente: etiā lite nō cōte. vt in. l. si. illud. C. de tēpo. ap. qd dictū notabiliter limitat Inno. in. c. ex literis. s. de in integ. resti. Qn appellans est absens: secus si appellatus qui fuit victor in causa pncipalis: & ita decla rat illū. s. melius q legisse. nec est qd imputandū appellatori q introduxit appellationē corā iudice ad quē quare non psequat appellationē: hoc dici nō pōt de appellato. **¶** Est his habetis q in oibus istis quatuor casibus poterūt recipi testes lite nō pte. qd est notandum p ampliatione. c. qm frequēter. s. vt lite nō cō te. vbi nō ponunt isti casus. Sequit glo. in h. bo ob necessitates.

¶ Sumit ex tex. nostro ex contrario sensu argu. † in causis or dinarijs vbi nō pceditur sine figura indicij: pōt pcedi in ferijs ob necessitatem hominum intelligite de cōsensu partium & iudice consentiente: vt no. in. l. j. ff. de ferijs. & in. c. fina. s. de ferijs. Nō sic in ferijs repētinis & ferijs in honorē dei quib^o renūtiari nō pōt.

¶ S; mirū videt q ferijs ob necessitates hominū pos sit renūtiari: qm iuri phibituo renūtiari nō pōt. gl. est singula ris in rub. C. nō fi. & c. cōstat autē istud esse ius phibitivū: vt non reddat ius in ferijs ob necessitates hoim: ideo renuntiatio non tenet. **¶** Rñ. Ideo renuntiari potest. q: h. ba edicti de istis ferijs dicunt nemo inuictus cōpellat litigare: vt habet in. l. j. ff. de fer. ergo a ptrario sensu poterit litigare istis dieb^o ex voluntate par tium. † Sed insurgit dubitatio si duo volunt litigare in istis fe rijs aliqb^o dieb^o sciētes eē ferias: postea altera ps vult cessare a litigio durātib^o ferijs. pāa aut ps oppōit nō posse: q: litigādo vñ renūtiasse istis ferijs: qd iuri est. Ista qstio sepe est de facto &

Cause delegate & summarie. Fo. cir.

cu possit. tamen post sententia no: de quo p Card. hic. q. xxi. r. per Ale. in. l. j. ff. de test. Bal. in addi. ad Spe. c. ti. §. fi. r. quare est q ferijs repentinis renuntiari non pot. no. Bal. in. l. j. C. eo. r. Ale. vbi. §. r. in. l. j. §. ij. ff. de noni ope. nu. vbi dicitur equi- parant ferijs dei. Aduerte tñ inquantu hic d: ferijs repentinis no posse renuntia- ri: q hoc dictu: fallit in ferijs repentinis propter superstitione inductis vt ples-

ego vidi Spec. in. §. si iura ff. de ferijs. qui inclinat in hac sen- tentia reu videri no renuntiasse: q est ifugiu: q: reorū est fuge- re. vt no. in. c. cu olim. de dolo r. coru. qñ sec^o sentiat esse in acto- re. Marti^o aut in cle. j. §. de iudi. tenet induciam esse renuntia- tionem. Ang. vero in. l. j. ff. de ferijs. Notabiliter distinguit in- ter expressam renuntiationem r. tacitam: vt per expressam renun- tiationem amplius non possit opponi exceptio feriaru: quasi in totu videatur renuntiasse. In tacita vero que inducitur ex liti- gio no inducatur renuntatio feriaru quo ad tempus futurum^a. r. quod ad acta fienda: sed acta facta valebunt: quia eoru respec- tu videtur inducta tacita renuntatio: r. sic exceptio feriaru im- pediet processum fieri in futurum: sed per talem exceptionem non anuillantur acta iam facta. r. in hac sententia: fuit do. Joan. de imo. in. c. fi. §. de ferijs: licet nullam faciat mentionem de Ange. r. istud teneatis ac etiam notetis. **Ex hoc sequitur** vna mirabilis conclusio secundum Ange. in dicta. l. j. q ex- ceptio declinatoria iudicij quando concernit actum successuum/ potest opponi post li. conte. quod est singulare limitans omnia iura dicentia: qd exceptio declinatoria debet opponi ante li. con- test. quia illa regula debet intelligi quando exceptio concernit actum momentaneum: qui explicatur a momento: secus in actu successuum: vt est litigare in ferijs ob necessitates: quia iste ferie non finiantur momento: sed pluribus diebus successine durat. vnde ista exceptio opposita post li. contest. hoc modo prohibe- tur. Non procedatis domine iudex q: sunt ferie. Impediet pro- cessum fieri: sed processus ia fact^o in ferijs tenebit. Ego hic di- ctum An. comprobo valida ratione: quoniam exceptio decli- natoria que citur post li. contest. potest opponi post li. conte. b vt in. l. ij. de cosor. eius. li. r. facit. c. pastoralis. cu ibi no. §. de ex- cep. Sed ista exceptio sunt ferie quonidie outur: quia quonidie

ne not. bal. l. i. vt propo- nis. la. j. C. quo r. qñ in- dex. et in se- pe al. l. j. c. §. ferijs. nec omitto vñ sing. dictuz Spec. in. tit. de fer. §. fin. ver. §. qd si ps. f. q qñ p iudicem assu- gnaf dies fe- riata in ho- minu vñli- tate scienti- bus r. taceti- b^o partib^o: q dicte par- tes illis re- nuntiasse pre- sumuntur. Idē no. ale- x. l. i. j. §. pñ. ff. §. fer. arg. l. si fideius- sor. §. quedā manda. r. de hoc dixi post Bar. l. addi.

ad enim in. l. j. nn. iij. in apostil. in versu. renuntiari. C. de fer. r. Salj. in. l. ois. nu. ij. vbi etiam signant in apost. ad ipm. in ver. ob necessitate hoim. co. titu. Celsus.

Quo ad tps futurū. Not. Bar. in. l. sepe. alle. l. j. r. ibi plenissime p Alex. ff. de fer. Et vñu possit renuntiari ferijs de quib^o. §. per procuratore. vide eadē Alexan. post pau. de ca. in. d. l. vbi tenet q sic. arg. l. si fideiusor. §. quedā. ff. manda. etiā tacite dummodo tñ habeat liberam administrationem. ita no. Bar. in. l. qui ro- me. §. callimachus. ff. de verb. obli. Et pro. q. de qua. §. pñ. ibi. versu. sed insurgit dubitatio. queritur tñ dic q etiā actor potest allegare ferias in causa cepta per eum etiam tempore feriato: ita no. Ang. r. Alex. post Bal. contra Rapha. in se- pe alleg. l. j. ff. de fer. contra quem etiam tenent Joan. de imol. et Anto de butr. in. c. j. eodem titu.

Post lit. cōse. Adde tex. in. l. eleganter. §. si quis post. de cōdi. inde. r. c. in sinuā r. de offi. deleg. cum si. aduerte tamen: quia hoc no procedit: si talis declinato-

Cause delegate & summarie.

ria superueniat post cōclusum in causa: istud est sing. dictum Joā. an. in. c. cum dilectus. de or. cog. per. c. auditis. de procu. quod pro sing. refert: & sequit̃ Rost. singu. ceciliy. incip. tu scis q̃ ere. & dat̃ ibi hō. rationem vltra quam potest aliam dare. Quia ibi opus est cause cognitione: & tunc obst. conclusio in causa. d. c. auditis. & hoc tenet alleg. & d. c. cum dilectus. Celsus.

a **¶** Nō pōt.

Uide de hoc olno q̃ feli. l. c. si diligēti. in prin. d. foro. comp. 15 Celsus.

b **¶** Nō pos sit tolli. l. i. q. §. si ad diē. §. de re mili. a et. C. de tem po. appel. l. pen. c. cū in ter. de ere. Bart. plene l. l. filius. ff. de dona. et in. l. i. ff. d. re Ra. mili. & q̃ dixi. §. co. in apost. i. ver. figura iudi cū. nu. vii. qd̃ est veruz si defēso ne goniū prin cipale respi citat: secus si apices iur. manot. Bal. in. l. i. §. offi lins. ff. de re qui. reis. et Alex. i. lege custodiens. ff. de publi. ind. Celsus.

inducitur granamen ex talibus feriis: nā respectu diei hodie in eo possum dicere nō volo cōparere hodie: quia est dies feriatu istud possum dicere cras: & sic in sequētib⁹ diebus. qz semp gra pōt de die in diē: nō semper de nouo nascit̃ ista exceptio qd̃ tene aēti. **¶** Et addite in eo q̃ glo. dicit q̃ feris nō pōt renūtiari. Quā glo. oēs cano. & legisse & sequūtur. qd̃ Jo. an. dixit vñ sin gulare verbū in. §. si. de feris. in addi. ad spe. q̃ feris repētis pōt renūtiari per pactū: l. 3 nō per simplice renūtiatiōē: nec re perio cōtradictē. ex hoc pōt inferri vna mirabilis limitatio ad illam regulā q̃ iuri phibitino renūtiari nō pōt * quia illud nō custodit per simplice renūtiatiōē: secus si p pactū expressuz. nā non est dubiū: q̃ ius est phibitiozū: q̃ in feris repētis non reddat ius. & tñ Jo. ap. dicit valere renūtiatiōē p pactū expre sa sum. ergo bñ sumit dicta limitatio a nemine tacta. Nam in alia materia sit eadē differētia inter renūtiatiōē & pactū. Nā dici tur q̃ iuri de futuro renūtiari nō potest. vt in. l. q̃ superstitis. ff. de acqui. here. et in. l. ita scriptū. §. si sub condicione. ff. de leg. i. tamen volunt oēs q̃ p pactum possit renūtiari iuri de futu ro. vt habetur expresse in. l. i. §. C. de pac. circa vnum qd̃. §. dixi vbi proceditur per officium iudicis possit pcedi ad sententiam distiunctam lite non contesta. fm Innocē. obstat tex. in. c. si. §. de offi. iudi. vbi dī q̃ lit. cōtesta. exposcit & c. Saluando Innocē. respōdēdo q̃ vbi reus est presens omnino debet lis cōtestari. & ita debet intelligi iste tex. vbi autem reus est absens: & non vult comparere: et sic non potest lis cōtestari. vt scribit Innocē. in c. olim. de accu. & glo. in autēti. qui semel. C. quomodo & quando iudex. tūc vēdicat sibi locum doctrina Innocē. & hanc disti nctiōē persuadeo per ea que habentur in. l. si. §. istud. C. de tem po. app. vbi similis distiunctio fit in causa ap. **¶** Sequit̃ glos. super verb. defensionis. Addite ad istā glo. q̃ cum defensio non possit tolli p illam clausulam & sine figura indicij. Et hoc vide tur dicēdum q̃ si feratur snia testibus nō publicatis: non valet sententia: qm̃ videt̃ tolli defensio aduerse parti: quia pars non potest opponere contra dicta testium. & hanc sententiam tenet Bar. in extrauaganti ad rep. iudicandū: licet ipse cōtrarium te nēre videatur. in. l. platā. C. de sent. & interlo. om. iu. & idem ibi tenet glo. Bal. & Jac. bur. **¶** Nos autem conco: dādo opiniones dicite fm Ange. in dicta. l. platā. cuius verba sunt pona & di gna. f. Quod sententia valet etiā in causis ordinariis lata testi bus non publicatis. Qm̃ istud nō est contra ius constitutionis sed est contra ius litigatoris sibi auferēdo defensionē. Nam ex hoc redditur sula iniqua: & ideo poterit appellari: & appellatio iustificabitur ex hoc solo: q̃ instantia principali non fuerint te des publicati fm Ange. nō pōt in dici sententiam istā esse nullā

Cause delegate & summarie. Fo. cr.

Sine figura iudicij. Ratio est euidentissima: cum enim delegatus vice delegantis fundat. ut l. i. solet. et ibi Alex. et docto. de iur. om. in. cum si. si pferat suam non contra foum libello valebit tamquam esset placita a delegante: quod ita pferre potest. ut not. Bal. in proemio tendo. in prima diuisione. et Jo. and. in. c. cum olim. in nouel. de re iud. valet tamquam sententia principis sine solennitate lata: ut not. Pau. de ca. in. l. si quis imperator

quasi lata sine cause cognitione quam testes semper dicuntur iudici publicari etiam an agitur secundum Innocentium in. c. cum clamor. §. de testibus. et glossa in. l. cum de indebito. in prin. ff. de pba. Ubi tamen testes tulerunt examinari per iudicem alterius iurisdictionis: quod ibi testes commorabantur et iudex non preuideret sententiam antequam fuissent sibi transmissa dicta testium: tunc bene sententia foret nulla quasi lata sine cause cognitione per. c. cum bertholdus. §. de re iud. et ita debet intelligi glossa secundum Ange. in. d. l. prolati. **C**apio ter. ibi iuxta pronuntiationis formam. Bar. in extrauag. super et figura iudicij. singulariter not. **18** ista ter. Dices quod si in causa ordinariis sententia debeat esse conformis libello et in nullo debeat esse dissimilis. ut in. c. l. heli. de fidei. **2** mo. Tamen ubi proceditur sine figura iudicij non est necesse quod sententia sit conformis libello. sed sufficit quod pronuntiet iuxta petitionem. i. sufficit quod in aliquo conueniat: sed in omnibus non conueniat. Unde si petitus fuerit equus: qui forte est mortuus: et non succedit estimatio: si ista causa esset ordinaria non posset ferri sententia i estimacione: cum non fuerit petita: tamen si procedat sine figura iudicij poterit fieri condemnatio in estimacione: quod non potest negari ista sententia esse lata iuxta formam **19** petitionis. i. prope: sed non secundum ipsam petitionem tenere. Adde quod illa regula sententia debet esse conformis libello: intelligi debet in modo decidendi. i. quod per sententiam debet determinari id quod est petitus in libello: procedendo vel absolucendo. non autem debent illa verba intelligi prout iacent seu sonant: verum quod sententia debeat esse conformis libello iudice iudicante ut petitus in libello: quod secundum hoc omnis sententia esset condemnatoria: quod est falsum: cum actor in libello semper petat rem condemnari. **C**onsequitur glossa in verbo exordio. Pro intellectu istius glossa. circa materiam **20** reconuentionum pono aliquas conclusiones. **C**um prima conclusio sit: reconuencio debet fieri ante lit. contestatam. vel incontinenter post lit. contestatam. ad hoc ut introducat privilegium cause reconuentionis: quod privilegium in hoc consistit: ut simul tenens processum agat perueniens et reconuentionis. ut in. c. l. de mu. pen. Et quod utraqque causa eadem sententia terminetur. Quartum autem ad competentiam iudicis introducenda potest fieri reconuencio in quacunque parte iudicij: ut in. c. dispedia. §. reus. de rescrip. lib. xi. ter. est sing. in hac materia hoc casu non simul agitur et reconuencio et reconuencio: sed prius terminata causa conuenciois postea procedit in causa reconuentionis: et tenebit actor comparere: sed alio

vide in consil. lvi. incipien. licet in litera o. volumi. ij. et consil. cccxv. incipien. vide tur. per totum. volumi. i.

Et post litem contestatam. Nunquid autem ex intervallo post litem contestatam fieri possit: et an eius cause naturam mutet. Vide Felin. in dicto. c. l. et an possit fieri super actione post repertum ora. vide per eum in. c. prudenciam remittit. in fin. eo. lib. 2. et adde eum in. c. in presentia. ibi sed etiam de probano. quod si fiat reconuencio per illam causam petatur suum imponit: petat tamen super quo agatur

re. c. q. testa. fa. pos. et si cu. i. c. i. causis. et ibi pos. l. i. apostol. ad ipsum. in prin. de re iud. Et sine ordine iuris. ita not. pie. ne Bal. i. c. l. in p. obseruet. in art. h. inter domi. et vasal. us ouat i. ten. Inn. et and. in alle. c. in causis. de re iud. Celiu. b. **C**libello. Tu adde vltraque que posuit apostolus. ad istum §. in §. ier. locuto. et app. pe. nu. xvij. §. vltimus sciendum. quod no. pe. Phil. lip. cor. cor. cccxix. in c. osteso. p. to. vo. i. ubi ponitur de materia: qua hic quoniam etiam

Cause delegate & summarie.

petat silentiū resultat mirabiliter effectū: q̄ prima petitio resoluit in vim exceptio-
nis: & p̄cedit solū sup̄ sc̄da petitione: & in quib⁹ casib⁹ & causis locus non sit reco-
nētionis. vide. d. Bar. soci. in p̄sil. clxxij. inci. non inutilis. h. circa septimā. l. ij. par.
& Specu. in tit. de recōuē. §. iij. p̄ totū. Et in p̄rū d̄ q̄ statim & añ li. cōte. d̄z fieri:
hoc est verū si fiat corā eodē iudice: q̄ si corā alio fieri pōt ex internallo. no. glōf.
in. c. fi. in h.

pprietatez. a sibi iudex nō foret cōpetēs. **¶** Sc̄da p̄clu. t̄vbi opponit contra
de ind. Bal. 21 iudicē exceptio excōicationis opponēs nō pōt vti recōnētiōe. glō.
& doct. i. p̄al. est in. c. j. in verbo rescriptū. de rescrip. li. vj. quā glō. valde cōmē
ant. p̄hr. p̄f. 22 dat Ang. in. d. aut. p̄hr. **¶** Tertia p̄clusio: t̄ tota materia recōnē-
t̄ro q̄n fieri tionis d̄z intelligi q̄n actor agit ex volūtate non autē necessitate
d̄z reconuē- sus iniuriā vel fortū vel rapinā: naz p̄pter hoc necessitatē agere
tio. Celsus. certe p̄uēt nō poterit istū actorē recōuenire s̄m Ange. in. d. aut.
a **¶** Non fo & cōsequēter. Et est casus in. l. ij. in §. sed si agāt. & in. l. si lōgus.
ret p̄petēs. in. §. ff. de indi. q̄d est valde notādū q̄ p̄ hoc limitat tota mate-
De quo vid̄ ria recōnētionis. **¶** Ex hac cōclusionē inferē vnū notabile coro-
Bartō. soci. rariū t̄q̄ in causa appellationis nō h̄z locū recōuētiōis. & iam vi-
faciētē illaz 23 di de facto q̄m appellās necessitate coactus appellare et ire ad
regulam. et b iudicē ad quē pro iniuria sibi illata p̄pter iniquā sniam latā p̄
ampliātē & iudicē a quo casus est in. l. j. et. ij. ff. eū qui app. in puincia se de-
restringētē fendi debere. Et hanc p̄clusionē notat egregie. d. Ang. in. d. aut.
eādē in suo p̄hr. & est inēn tenēda. **¶** Nūc venio ad gl. in verb. nō obstātib⁹.
tract. fallē. **¶** Nūc venio ad gl. in verb. nō obstātib⁹.
reg. cccxxij. 24 Istā glōf. quotidie allegāt legiste & ad eā recurrūt t̄q̄ dato ter-
in h. recōuē mino ad p̄ducēdū inst̄ra possunt p̄duci etiam post lapsum ter-
tio. De quo c minū nisi ins aduersariū sit factū deteri⁹. quā gl. tenet Bart. l. l.
p̄ Bar. soci. mācipator. ff. de optio. leg. Necnō Jac. de arc. & Cy. & Ange. in. l. l.
consilio suo si ea. c. q̄ accu. pos. & ipsemet Ange. in. l. j. §. & edēda. ff. de edē. eā-
p̄vrij. incip. dē sniam secutus est Bal. in. l. j. ff. si ex nora. cā agāt & illā tenēt
p̄decisione. omnes canoniste. Sali. autem in. d. l. si ea. subtilius hunc articu-
ver. vj. p̄ in lum interpretatus: & posuit vnā suam distinctionē valde notabi-
cipalr ino- lē q̄ est memorie cōmēdanda. q̄ hitatē cōtinet: & est etiā in iudi-
ueor ad fin. cando tenēda q̄m nō reprobat sniam cōm: sed distinguit decla-
cū ver. seq. & rādo quo casu debeat intelligi snia cōis: vt vidi q̄d. d. Jo. de imol.
p̄si. xij. inci. 25 in plurib⁹ locis dicit: t̄q̄ semp tenēda est opinio doctoris distin-
anteq̄. ver. guētis: q̄n sua distinctio est. vera. Cui⁹ Sali. h̄ba reduco ad in-
scōm casuz. 26 trascriptas claras p̄clusiones. **¶** P̄cia cōclusio. t̄ Si nullus ter-
cū ver. seq. min⁹ est datus ad p̄ducēdū inst̄ra seu intra: possunt inst̄ra pro-
vo. j. Cels⁹. duci vsq̄ ad cōclusionē in causa. c. cū dilect⁹. de si. istrū. **¶** Sc̄da
b **¶** Recon 27 cōclusio. t̄ Vbi datus est terminus p̄ iudicē ad p̄ducēdū inst̄ra
uētiō. Adde post terminū nō possunt produci de rigore iuris. Ratio conclu-
p̄ah. i. c. j. in sionis est: q̄ ois dilatio p̄batoria est peremptoria. vt dicit Ange.
h. ij. q̄ro. et ge. in. l. si. ff. de dila. & etiā t̄z Spec. in ti. de dilatio. & ceteri docto.
& ibi posui
in apo. ad ipsum de mutuis pe. Sali. in alleg. aut. p̄hr. q. iij. Bal. in. l. j. p̄ hanc. h.
extra glō. querit hic Cy. c. de tēpo. ap. oino p̄ Bart. in. d. aut. p̄hr. p̄f. q̄ro nunq̄
in causa appellationis. de quo vide Bal. in aut. & p̄hr. nu. xij. h̄ij. q̄ro nunq̄ in eā
appellationis. & ibi posui in addi. ad ipm. l. apo. l. eo. h. c. de sen. & lterio. om. in. c.
c **¶** Terminum. Pro qua materia vide latissime firmanum in suo auro re-
perito. in ver. instrumentorum productio. ver. h. f.

Cause delegate & summarie. Fo. crf.

- a** **Officio.** Adde qđ iste interrogationes que hodie ex offi. iudicis (vt hic) fiunt olim fiebāt iure actionis: ita not. Bar. post gloss. in l. i. ff. de interrog. act. Et p^o iū. cōclūsiōe. s. q. in quacūq; parte iudicij possint per iudicē fieri no. ibi Barto. qđ etiā est verū in delegato. vt ibidē. Et fiunt vna voce & sine scriptura: vt per Bal. in l. si curatoris. C. de iure de lib. Old. p^ol. diū. in fi. Debes itē tu iudex illas refrenare. s. nisi p^ouēat ad declaratiōem in tētionis. ita not. Angel. in l. si in rē. de rei ven. nec omitto qđ interrogatus non dē rhēdere si nō rhēdet ad interrogatū s. respōdet modificatiōe. l. de etate. qđ aūt. & ibi Bart. ff. de interro. acti. anē si obscure ant de delicto: de quo cōstat si rhēdet per verbum credit respōdet: vt per eundē Bar. in prealle. l. 8. etate qđ nihil de quo vide p^ol. in. c. cū causam. nu. ix. et qđ ibi posui in addi. ad i^o in aposti. in xbo. officio iudicis. de iura. calum. Cellus.
- 28** **Tertis cōclūsiō.** ¶ Ubi ille cui est datus terminus ad pducen dū instā: potuit inducere instā in termino: nō pducit nō aūt post terminū. nec de rigore iuris: nec de equitate siue ius aduersarij sit factū deteri^o siue nō. Rō pclūsiōis est: qm negligentia pducere iura de iure nō subueniūt: s. dūtaxat diligenti: vt l. l. ad monēdi. ff. de iure iū. vbi v^o casus isti^o pclūsiōis. & l. l. ff. ex qđ^o
- 29** **cau. ma.** **Quarta cōclūsiō** ¶ post termini lapsu pnt pducī instā de equitate si ius aduersarij non est factū deteri^o: dūmō pducens nō fuerit in negligētia durāte termino. puta qđ ignorabat se habere instā vel si sciebat non potuit producere aliqua iusta cā impeditus: & in hoc stabit iuramēto pducētis si fuerit ignorans &c. Iuxta decretalē pastoralis. 3. de excep. Rō pclūsiōis est qm vbi in dispōsiōe est dies: & nō pena: admittit purgatio moris: si ius aduersarij nō est factū deterius: dūmō post modicū tēp^o qđ residet in arbitrio iudicis: & pbanē. l. si ita qđ p^ouērit.
- 30** **Scia care. ff. de h. ob.** **Quita cōclūsiō.** ¶ post terminū lapsū nō pnt pducī instā si ius aduersarij est factū deterius: etiā si pducēs fuerit diligēs durāte termino: & in hoc casu est intell^o genā glo. nostra. & op^ol. doc. Rō cōclūsiōis sumit^o his qđ dixi in rōne p^oime pcedētis cōclūsiōis a cōtrario. Intelligo tamen istā gl. qđ ius aduersarij dē esse effectū deterius post lapsum terminū pducēdi: puta qđ testes sunt mortui post lapsum terminū p quos poterat reprobari instā. Si aut fuissent mortui pendēte termino tunc nō pnto pcedere gl. qđ nō est lesus post lapsum terminū sed h^opo termino. **Sexta & vlti. cōclūsiō** ¶ In casibus in qbus pducunt instā post lapsum terminū dē citari pars aduersa ad vidēdū fieri pductionē. Alis nulla est ista pductio: qm vbi tractat de p^oindicio alterius: citari dē: vt in. c. vnico. de scruti. Ex his habetis expeditū istū articulū plenissime et vtrū.
- ¶** Venio nunc ad gl. in xbo interrogabit. Ista gl. reputat sing. & semp alleg. 3. p pleniori doctrina tollite has breues cōclūsiōes.
- 32** **nes. Prima cōclūsiō.** ¶ In causis ordinarijs iudex ex p^oio i^oficio^o pōt in quacūq; parte iudicij partē interrogare: s. nō ad instātiā partis: ita dē intelligi tex. l. c. iter dilectos. 3. de fi. l^ostr. & r^oxx. q. vi. in. c. iter adā. & tex. i. l. vbi cūq; ff. de interro. act. **¶** Scda pclūsiō. ¶ Ubi pcedit sine figura iudicij in quacūq; pte iudicij pōt iudex etiā ad instātiā partis lingatore interrogare: vt i hac gl. no.
- 34** **Tertis pclūsiō.** ¶ Illud qđ dē iudicē posse interrogare in qūq; pte iudicij dē intelligi sup actitatis. idē sup pductis i cā nō pōt aut interrogare sup noniter actitatis. i. sup aliquib^o q non sunt deducta in iudicio fm Spe. l. ti. de positio. §. iij. & regl^o. & Inn. in. c. iter dilectos. l. addi. suis hoc tē hic. d. flo. mat. & Landun^o.
- 35** **Quarta & vlt. pclūsiō** est notāda ¶ vbi cūq; iudex pōt interrogare par tē pōt in interrogatiōe deferre iurā interrogato fm doc.

Causae delegate & summarie.

In iudice
 uulgata. l.
 vbiq. ff.
 de interro.
 act. & de ma-
 teria presen-
 tis. q. Vide
 docto. mari-
 me Sicut. in
 c. cu iohanes
 eremita. & q
 ibi posui in
 apo. ad ipm
 & ibi etiam
 35 feli. versi. &
 aduertere. de
 fi. ltr. Car.
 ibid. & hic
 & quia. in
 p. l. no. l. p.
 in tit. de po-
 si. l. iij. ff.
 regulariter.
 & hic in ge-
 doct. quos l
 apo. in d. x. l.
 p. l. p. o. o. s.
 f. i. o. s. p. l.
 in. x. l. alle.
 & p. l. in. c.
 cu cam. in. l.
 r. l. & qd ibi
 posui in ad
 di. ad ipm.
 in ver. vbi
 cuq. de iur.
 calum. & de
 hoc vide ro-
 ma. p. l. suo
 v. l. & c. l. r.
 & p. l. cl. r. l.
 Celsus.

Bal. q. ita p. l. n. i. t. p. t. in d. l. l. o. s. n. o. q. d. incipit. Statuto perus
 canet. sub i. e. s. r. o. n. e. q. m. cu lex dederit p. t. a. t. e. i. n. d. i. c. i. f. a. c. i. e. d. i. i. n. t. e. r.
 rogationes: verisimile est & credibile: q. lex voluerit etiam dare p. t. a.
 tem circa qualitates interrogationu: vt possit adducere iuramentu
 vel p. m. i. t. t. e. r. e. & id. e. d. e. a. l. i. s. q. u. a. l. i. t. a. t. i. b. q. d. e. s. t. n. o. t. a. n. d. u. m. q. n. o. t. a. n.
 git in lectu. q. est res p. r. e. i. u. d. i. c. i. a. b. i. l. i. s. & poterit facere magnum
 honorem in causis & c. **C**ultimo addite circa illu articulu vtruz
 post lapsum terminu possint p. d. u. c. i. i. n. s. t. r. a. q. o. i. a. q. d. i. c. t. a. s. u. n. t. i. n. o.
 i. n. s. t. r. i. s. h. a. b. e. a. t. l. o. c. u. i. n. t. e. s. t. i. b. v. t. p. o. s. s. i. t. p. o. s. t. t. e. r. m. i. n. u. e. l. a. p. s. u. m. p. a.
 d. u. c. i. e. o. m. o. q. u. o. d. i. c. t. u. e. s. t. i. n. i. n. s. t. r. i. s. s. i. m. C. y. n. i. n. l. s. i. e. a. s. a. l. l. e. g. a. q.
 e. t. v. o. l. u. i. t. d. o. J. o. d. e. i. m. o. i. n. c. l. z. c. a. m. s. e. o. l. z. d. o. d. e. R. o. i. n. s. u. i. s. c. o. n.
 cluso. alit sentire videant. Sed p. m. u. m. e. s. t. v. e. r. i. p. p. t. e. r. i. d. e. n. t. i. t. a. t. e. z.
 r. o. n. i. s. e. a. d. e. s. t. r. a. t. i. o. i. n. t. e. s. t. i. b. q. i. n. i. n. s. t. r. i. s. i. g. i. t. & c. **C**Circa arti-
 culu vtru iudex possit interrogare parte & c. **A**ddite f. q. d. o. Ant.
 de but. c. o. s. u. l. u. i. t. i. n. d. i. c. e. p. o. s. s. e. i. n. t. e. r. r. o. g. a. r. e. i. n. q. u. a. c. u. n. q. p. t. e. i. n. d. i. c. i.
 p. t. e. a. d. f. u. n. d. a. d. u. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. a. l. t. e. r. i. p. a. r. t. i. s. & h. o. c. p. e. r. g. l. o. s. i. n. l. l.
 vbiq. p. r. e. a. l. l. e. g. a. v. t. p. t. z. i. n. d. g. l. o. s. d. u. d. i. c. i. t. v. e. l. s. i. c. u. t. f. i. t. b. o. n. o. m. i. e.
 querit a debitore quid debeat. De qua c. o. n. c. l. u. s. i. o. n. e. f. a. c. i. t. m. e. n. t. i. o. n. e.
 n. e. d. o. J. o. d. e. i. m. o. i. n. c. l. z. d. e. i. u. s. e. q. u. e. n. s. h. a. n. c. d. o. c. t. r. i. n. a. q. e. s. t. n. o. t. a.
 da. Circa id qd dixi de iuramento intelligendu est s. m. Bal. in can-
 sis summaris seu extraordinariis: qd id. e. s. t. i. n. c. a. u. s. i. s. a. u. t. o. r. d. i.
 n. a. r. i. s. s. u. n. t. f. a. c. i. e. n. d. e. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. & p. a. r. s. d. z. c. o. m. p. e. l. l. i. t. r. i. n. d. e. r. e. p. i. u. r. a.
 m. e. n. t. u. v. t. i. n. c. l. p. o. s. t. p. s. t. i. t. u. s. d. e. p. e. l. l. b. v. j. Et q. d. i. c. t. u. Bal. e. s. t.
 singularis: qd n. o. r. e. p. e. r. i. t. i. n. a. l. i. q. u. i. b. l. e. c. t. u. r. i. s. s. e. d. d. u. t. a. r. a. t. i. n. q. u. o.
 d. a. s. u. o. c. o. n. s. i. l. i. o. r. u. q. i. n. a. t. e. r. i. a. e. s. t. v. t. i. l. i. s. t. u. q. z. c. o. n. s. i. l. i. u. e. s. t. p. a. r. u. u. i. d. o.
 37 c. i. r. c. o. i. l. l. u. d. s. u. b. i. c. i. o. s. c. r. i. b. e. n. d. u. **E**t Statuto perusij canetur: q. si
 actor voluerit stare sacro actoris de ea vertente: iudex cogat: q.
 debeat iurare & c. titius deposuit. c. penes seum: q. c. petra in iu-
 dicio seius negat dicens se nihil debere. titius petit seum sub iu-
 ramento illu debere interrogari an receperit ab illo illud depoa-
 situm seius negat se velle r. n. d. e. r. e. c. u. i. u. r. a. m. e. n. t. o. s. z. s. o. l. u. v. u. l. t. r. i. n. d. e.
 re an debeat vel n. o. q. r. i. t. q. d. i. n. i. r. i. s. R. n. d. e. o. v. b. i. e. n. n. q. e. q. t. a. s. m. o. u. e. t.
 iudicem iudex interrogare p. o. t. a. t. a. e. t. i. a. e. s. t. i. n. e. i. a. r. b. i. t. r. i. o. i. n. t. e. r. r. o. g.
 gatorum forma. ff. de iurem. l. i. n. s. u. r. a. n. d. u. & a. d. p. e. c. u. n. i. a. s. s. i. d. e.
 qualitate. Pone q. apud me deposuisti. p. l. secreto. & illa tibi re-
 stitui. si iudex h. z. h. a. c. p. e. c. i. t. i. a. n. o. d. z. i. n. t. e. r. r. o. g. a. r. e. a. n. r. e. c. e. p. e. r. i. t. S. i.
 vero iudex habet alia p. s. e. l. a. m. t. u. n. c. p. o. t. i. n. t. e. r. r. o. g. a. r. e. a. n. d. e. b. e. a. t. e. t.
 e. t. i. a. c. u. i. u. r. a. m. e. n. t. o. Et hoc p. c. e. d. i. t. v. b. i. p. c. e. d. i. t. s. u. m. m. a. r. i. e. v. e. l. e. x.
 t. r. a. o. r. d. i. n. e. v. b. i. s. o. i. n. d. i. c. i. u. e. s. e. t. o. r. d. i. n. a. r. i. u. t. u. c. l. e. g. i. t. i. m. e. r. i. n. d. e. r. i. d. z.
 p. o. s. i. t. i. o. n. i. b. u. s. l. z. i. n. i. n. d. i. c. i. o. e. x. t. r. a. o. r. d. i. n. a. r. i. o. s. e. n. s. u. m. m. a. r. i. o. i. n. t. e. r. r.
 rogatoria sint arbitrio iudicis: vt. s. e. s. t. d. i. c. t. u. m. Bal.

Registrum.

Aa Bb A B C D E F G H I J K L M N O. Omnes sunt quas
 termini preter B qui est diuinus.

Presens opus impressum fuit Lugd. in edibus Benedicti
 Wonyu calcographi. Anno a virginis partu. M. cccc. xxiiij. die
 viij. mensis Augusti.

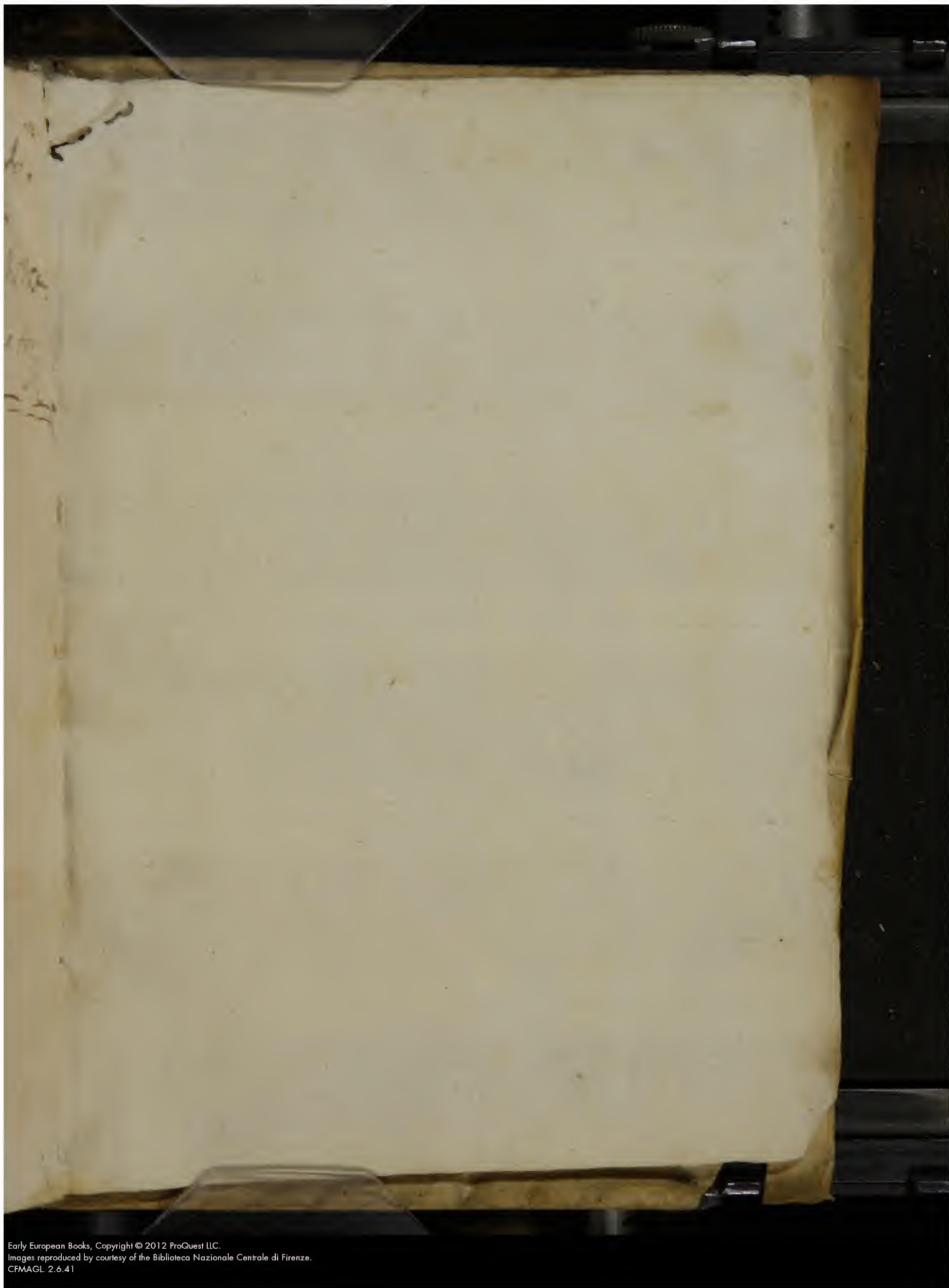
Versus.

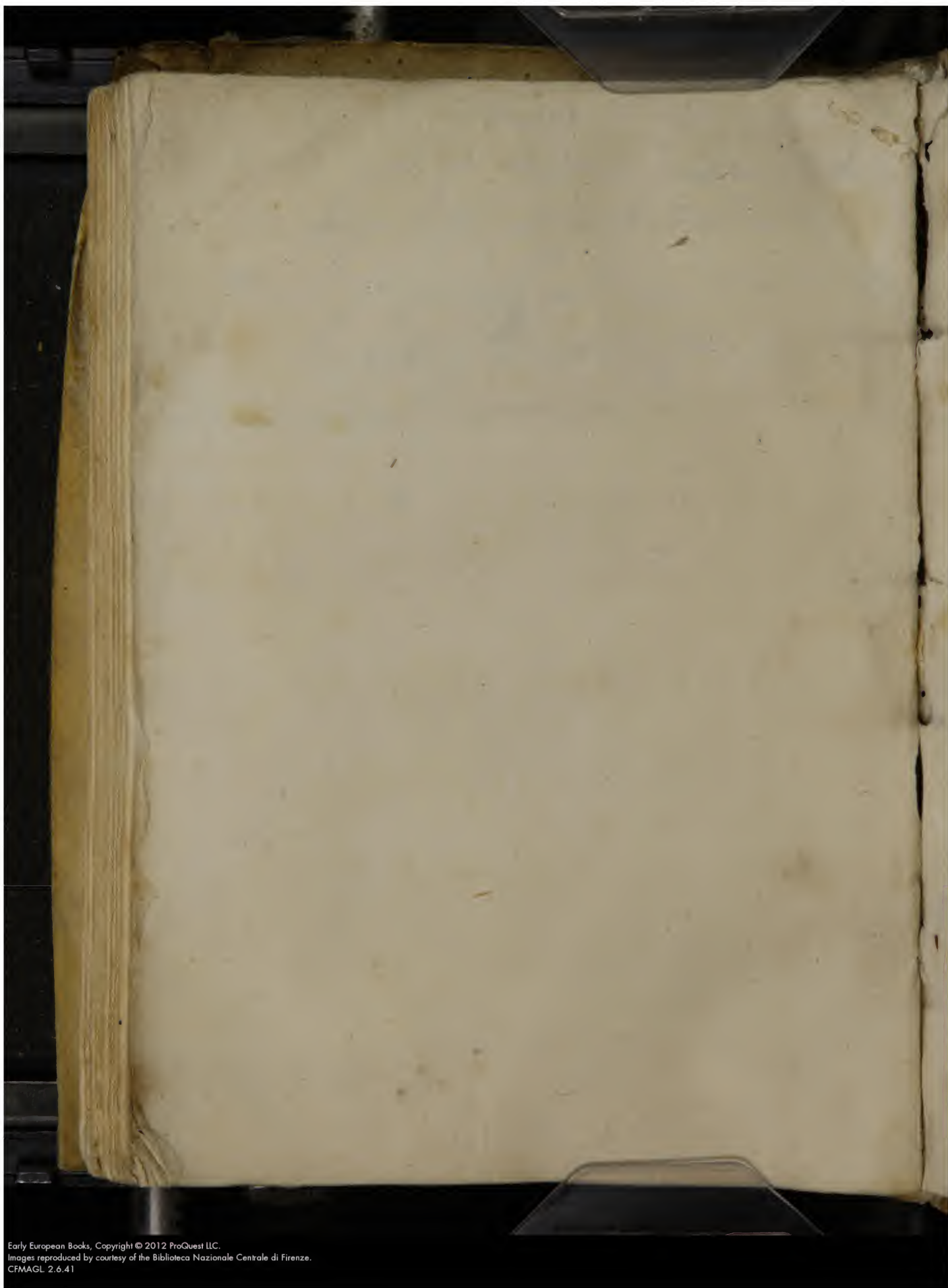
Consilio, procijs consensu, procijs, tanto.

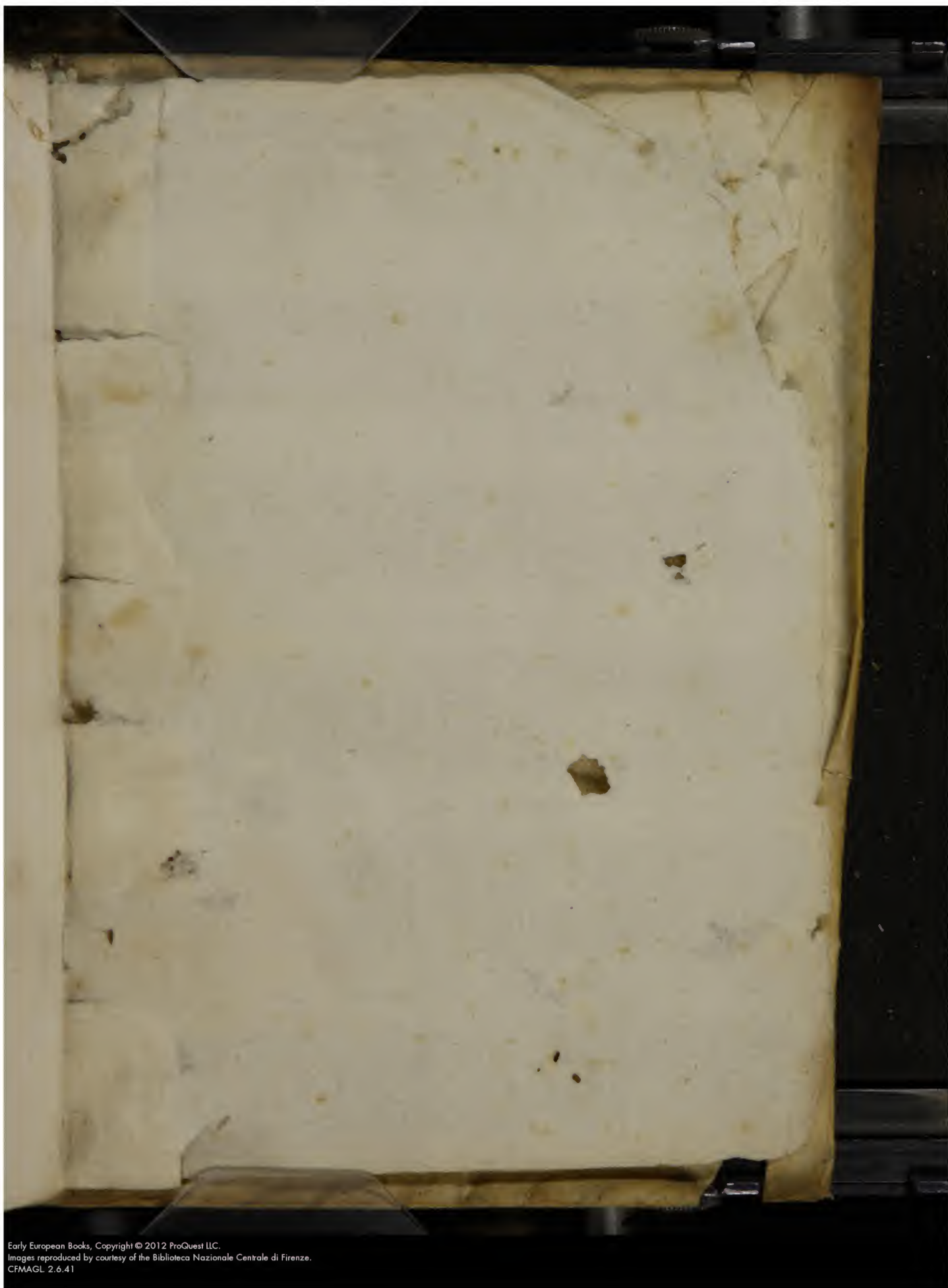
Non elegit in hoc, ad quod adhibendum.

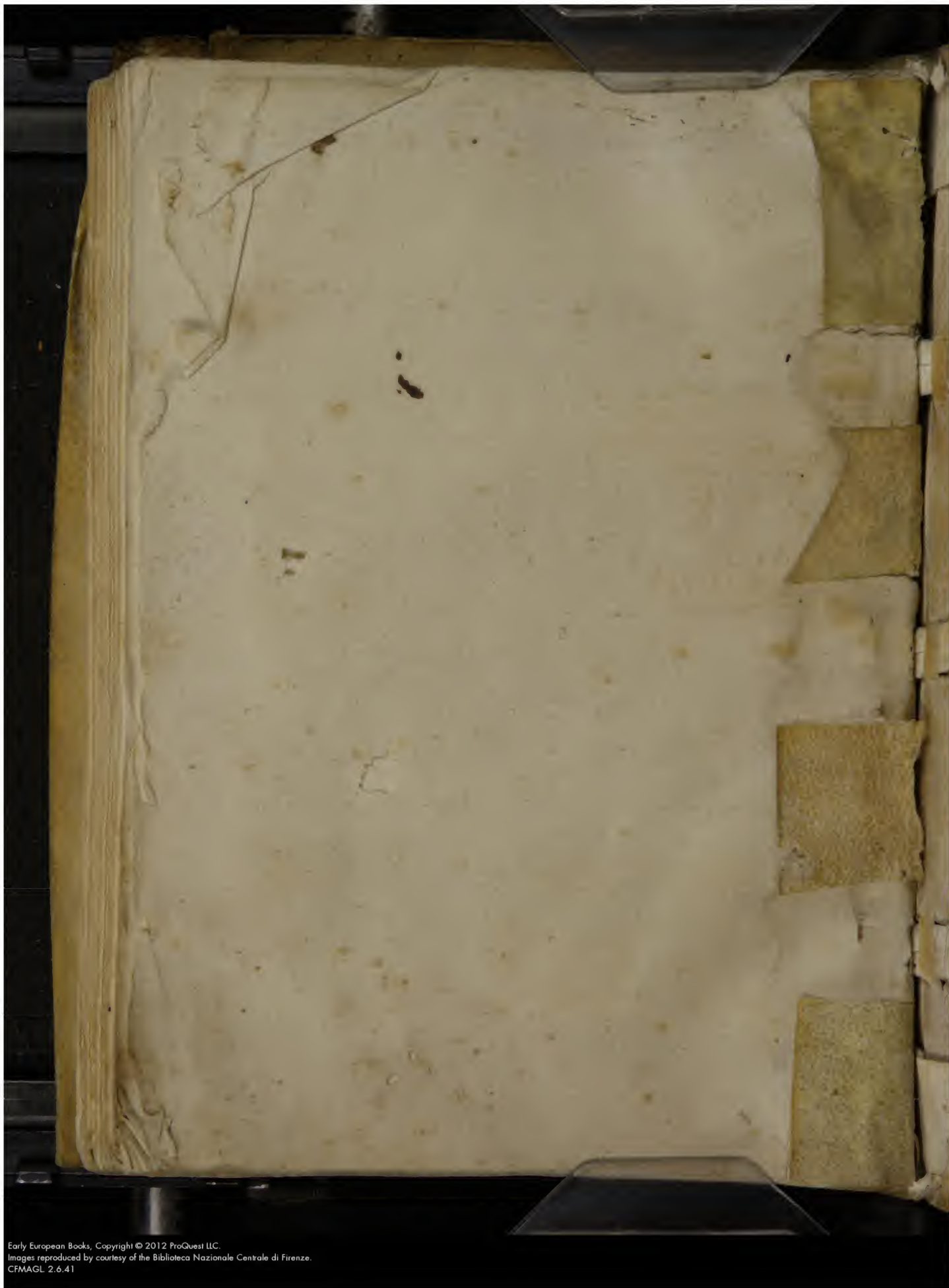
Quod si pro, procijs, non est capax ista rebus.

Sic nobis, procijs, procijs, procijs, procijs.

Seneca. de vita beata

8

476949500